

SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Ana Bilim Dalı

**AREL NAZARİYATINDAKİ BASİT MAKAMLARDA BESTELENMİŞ
KLASİK TÜRK MÜZİĞİ ESERLERİ İLE BU MAKAMLARA AİT
NAZARİ BİLGİLERİN BİLGİSAYAR DESTEKLİ KARŞILAŞTIRILMASI**

Sanatta Yeterlilik Tezi

Kubilay YILMAZ

Sivas
Eylül 2019

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Müzik Ana Bilim Dalı

**AREL NAZARİYATINDAKİ BASİT MAKAMLARDA BESTELENMİŞ
KLASİK TÜRK MÜZİĞİ ESERLERİ İLE BU MAKAMLARA AİT
NAZARİ BİLGİLERİN BİLGİSAYAR DESTEKLİ KARŞILAŞTIRILMASI**

Sanatta Yeterlilik Tezi

Kubilay YILMAZ

Tez Danışmanı
Prof. Erol BAŞARA

İkinci Danışman
Doç. Dr. Serdar ÇELİK

Sivas
Eylül 2019

KABUL VE ONAY

Üniversite: : Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ana Bilim Dalı : Müzik Ana Bilim Dalı
Tezin Başlığı : Arel Nazariyatındaki Basit Makamlarda Bestelenmiş Klasik Türk Müziği Eserleri ile Bu Makamlara Ait Nazari Bilgilerin Bilgisayar Destekli Karşılaştırılması
Savunma Tarihi : 29.08.2019
Danışmanı : Prof. Erol BAŞARA
İkinci Danışman : Doç. Dr. Serdar ÇELİK

Unvanı-Adı Soyadı
Jüri Başkanı : Prof. Erol BAŞARA
Üye : Doç. Dr. Mehmet TIRAŞCI
Üye : Doç. Dr. Barış ERDAL
Üye : Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU
Üye : Dr. Öğretim Üyesi Tolga KARACA

İmza

Oy Birliği
Oy Çokluğu

Kubilay YILMAZ tarafından hazırlanan "Arel Nazariyatındaki Basit Makamlarda Bestelenmiş Klasik Türk Müziği Eserleri ile Bu Makamlara Ait Nazari Bilgilerin Bilgisayar Destekli Karşılaştırılması" başlıklı tez, kabul edilmiştir./...../.....

Prof. Dr. Ahmet ŞENGÖNÜL
Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Sanatta Yeterlilik tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

- 1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
- 2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
- 3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dahil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
- 4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

Kubilay YILMAZ

TEŞEKKÜR

Uzunca zamandır ilgi duyduğum ve değişik yönlerden incelediğim Arel nazariyesini, “basit makamlar” özelinde, konu edindiğim Sanatta Yeterlilik tezime doğrudan veya dolaylı olarak birçok kişi katkıda bulunmuştur. Bu vesileyle onlara teşekkürü bir borç bilirim.

Öncelikle, Yüksek Lisans ve Sanatta Yeterlilik öğrenimlerim aşamasında Türk müziği birikimim adına önemli katkıları olan, tüm bu süreçte, ders saatleri dışı ve hatta yaz tatillerinde bile, çeşitli Türk müziği eserleri ve bilimsel çalışmalarda dikkatini çeken önemli noktaları benimle paylaşarak her an bilgi hazinesini bana açan, oldukça maharetli olduğu bestecilik konusunda önemli tecrübelerini aktararak naçizane beste çalışmaları yapmama ön ayak olan, geniş kütüphanesiyle, ulaşılması zor kaynakları elimin ucunda bulmamı sağlayan ve okumamı önerdiği yayımlarla bu konu hakkında çalışmama dolaylı olarak da zemin hazırlayan çok değerli hocam, tez danışmanım Prof. Erol BAŞARA’ya; tezin içeriğini belirlemeye çalıştığım ilk günlerden teze son halini verdiğim son günlere kadar dostane sohbetleriyle beynimde önemli ışıklar yakan ve bu çalışma için tasarladığı analiz programı sayesinde çalışmayı farklı kılmama yardımcı olan kıymetli hocam, tez eş danışmanım Doç. Dr. Serdar ÇELİK’e; tez izleme komitesinde yer alarak çok önemli öneri ve eleştirilerini sunan ve yazdığım tüm tez izleme raporlarını dikkatle inceleyip gözümde kaçan hususları ve yaptığım hataları bildiren saygıdeğer hocam Doç. Dr. Mehmet TIRAŞCI’ya; tez izleme komitesinde yer alan ve tezle ilgili önemli kaynaklar öneren değerli hocam Doç. Dr. Barış ERDAL’a; eser analizleri aşamasında zaman ayırıp yardımını esirgemeyen çok kıymetli dostum Hakan ÖZAKALIN’a; lisans eğitimim sırasında Türk Halk Müziği ezgilerini makamsal açıdan sorgulamama ön ayak olan, bir türküyü okurken hikayesini yaşamayı sayesinde öğrendiğim ve tez savunma jürimde yer alarak önemli katkı sunan değerli hocam Doç. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU’na; Klasik Türk Müziği öğrenim sürecimin temelinde yer alan ve eser analizinin nasıl yapılacağı konusunda ilk kıymetli bilgileri edindiğim saygıdeğer hocam Doç. Dr. İsmail Hakkı GERÇEK’e; lisans tezimi hazırlarken bana sıkı çalışma prensibini aşıl原因 ve tez yazma konusunda çok şey öğrendiğim kıymetli hocam Doç. Dr. Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ’ye; okumasını istediğim bölümleri dikkatle inceleyip önerilerde bulunan kıymetli mesai arkadaşım

Arş. Gör. Derya KIRAÇ SABZEHZAR'a; tezimi destekleyerek gerekli teçhizat alımı ve bilimsel toplantılarda tezin sunumu için kaynak sağlayan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimine; tez savunma jürisinde yer alarak değerli katkılarını sunan Dr. Öğr. Üyesi Tolga KARACA'ya ve şimdiye kadar doğrudan veya dolaylı yollardan bir şeyler öğrendiğim tüm hocalarım, öğrencilerime ve mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Ayrıca, beni bu günlere getiren çok kıymetli aile bireylerime; ömrümün her anında, her şartta yanımda olan ve beni benden çok düşünüp seven annem Sümer YILMAZ'a; kısıtlı ekonomik şartlarda olmasına rağmen eğitimim için elinden geleni yapan babam Mücahit YILMAZ'a; en yoğun, yorgun ve stresli dönemlerimde yanımda olup sabırla bana katlanan ve desteğini esirgemeyen eşim Hülya'ya ve dünyaya geldiği günden beri bana müthiş bir enerji vererek yaşama sevincimi artıran oğlum Ömer Âsaf'a özellikle teşekkür ederim.

Kubilay YILMAZ

2019

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
KISALTMALAR	iii
TABLolar LİSTESİ.....	v
ÖZET	vii
ABSTRACT.....	ix
GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Araştırmanın Amacı	1
Araştırmanın Önemi.....	1
Sınırlılıklar.....	2
Varsayımlar	2
Tanımlar	2

BİRİNCİ BÖLÜM

1. AREL NAZARİYESİNDE MAKAM KAVRAMI VE BASİT MAKAMLAR ...	5
1.1. Çargâh.....	7
1.2. Bûselik.....	7
1.3. Kürdî	8
1.4. Rast.....	9
1.5. Uşşak	9
1.6. Hüseyinî.....	10
1.7. Nevâ.....	10
1.8. Hicaz.....	11
1.9. Hümâyûn	11
1.10. Uzzâl.....	12
1.11. Zircüle.....	12
1.12. Karcıgar	13
1.13. Suzinâk.....	13

İKİNCİ BÖLÜM

2. İLGİLİ KAYNAKLAR	15
---------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM.....	21
3.1. Araştırma Modeli.....	21
3.2. Evren ve Örneklem	21
3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	22

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM	27
4.1. Bûselik Makamına Ait Bulgular	28
4.2. Bûselik Makamına Ait Bulguların Yorumlanması.....	70
4.3. Kürdî Makamına Ait Bulgular	73
4.4. Kürdî Makamına Ait Bulguların Yorumlanması.....	114
4.5. Rast makamına Ait Bulgular.....	116
4.6. Rast makamına Ait Bulguların Yorumlanması.....	178
4.7. Uşşak Makamına Ait Bulgular.....	180
4.8. Uşşak Makamına Ait Bulguların Yorumlanması.....	242
4.9. Hüseyinî Makamına Ait Bulgular	244
4.10. Hüseyinî Makamına Ait Bulguların Yorumlanması	306
4.11. Nevâ Makamına Ait Bulgular	308
4.12. Nevâ Makamına Ait Bulguların Yorumlanması.....	329
4.13. Hicaz Makamına Ait Bulgular	331
4.14. Hicaz Makamına Ait Bulguların Yorumlanması	394
4.15. Hümâyûn Makamına Ait Bulgular	396
4.16. Hümâyûn Makamına Ait Bulguların Yorumlanması	418
4.17. Uzzâl Makamına Ait Bulgular	420
4.18. Uzzâl Makamına Ait Bulguların Yorumlanması.....	442
4.19. Zirgüle Makamına Ait Bulgular	444
4.20. Zirgüle Makamına Ait Bulguların Yorumlanması.....	466
4.21. Karcıgar Makamına Ait Bulgular	468
4.22. Karcıgar Makamına Ait Bulguların Yorumlanması.....	530
4.23. Sûzinak Makamına Ait Bulgular	532
4.24. Sûzinak Makamına Ait Bulguların Yorumlanması	574

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER	577
5.1. Sonuç	577
5.2. Öneriler	589
KAYNAKÇA	591
ÖZGEÇMİŞ.....	597

KISALTMALAR

Ed.	: Editör
GTHM	: Geleneksel Türk Halk Müziği
GTSM	: Geleneksel Türk Sanat Müziği
KTM	: Klasik Türk Müziği
MEÇ	: Makamsal ezgi çekirdekleri
MIDI	: Musical Instrument Digital Interface
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
TDK	: Türk Dil Kurumu
TSM	: Türk Sanat Müziği
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
XML	: Extensible Markup Language
Vb.	: Ve benzeri
Vd.	: Ve diğerleri
Yy.	: Yüzyıl

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1: Bir Makamda İncelenen Tüm Eserlerin Ortak MIDI Analizi Tablosu Örneği.....	25
Tablo 4.1: Bûselik Makamında İncelenen Eserler.....	28
Tablo 4.2: Bûselik Makamında İncelenen 20 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	70
Tablo 4.3: Kürdî Makamında İncelenen Eserler.....	73
Tablo 4.4: Kürdî Makamında İncelenen 20 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	114
Tablo 4.5: Rast makamında İncelenen Eserler.....	116
Tablo 4.6: Rast makamında İncelenen 30 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	178
Tablo 4.7: Uşşak Makamında İncelenen Eserler.....	180
Tablo 4.8: Uşşak Makamında İncelenen 30 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	242
Tablo 4.9: Hüseyinî Makamında İncelenen Eserler.....	244
Tablo 4.10: Hüseyinî Makamında İncelenen 30 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	306
Tablo 4.11: Nevâ Makamında İncelenen Eserler.....	308
Tablo 4.12: Nevâ Makamında İncelenen 10 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	330
Tablo 4.13: Hicaz Makamında İncelenen Eserler.....	331
Tablo 4.14: Hicaz Makamında İncelenen 30 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	394
Tablo 4.15: Hümâyûn Makamında İncelenen Eserler.....	397
Tablo 4.16: Hümâyûn Makamında İncelenen 10 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	418
Tablo 4.17: Uzzâl Makamında İncelenen Eserler.....	420
Tablo 4.18: Uzzâl Makamında İncelenen 10 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	442
Tablo 4.19: Zirgüle Makamında İncelenen Eserler.....	444
Tablo 4.20: Zirgüle Makamında İncelenen 10 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	466
Tablo 4.21: Karcıġar Makamında İncelenen Eserler.....	468
Tablo 4.22: Karcıġar Makamında İncelenen 30 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	530
Tablo 4.23: Sûzinâk Makamında İncelenen Eserler.....	532
Tablo 4.24: Sûzinâk Makamında İncelenen 20 Eserin Ortak MIDI Analizi.....	574

ÖZET

Arel nazariyesi, zaman zaman çeşitli yönlerden eleştirilere maruz kalsa da yaklaşık bir asırdır Klasik Türk Müziği nazariyesinde en önemli referanslardan kabul edilmektedir. Bu nazariye esaslarına göre sürdürdüğümüz öğrenim ve aktarım süreçlerimizde karşılaştığımız, başta ses sistemindeki aksaklıklar ve çelişkiler ile makamların oluşumu ve sınıflandırılması konularındaki eksik, sınırlayıcı ve geleneksel icra ile çelişen bazı noktalar, Arel öncesi dönemde bestelenmiş eserler ile Arel nazariyesinin detaylı bir şekilde karşılaştırılması gerektiğini düşündürmüştür. Bu sebeple karşılaştırmalı bir çalışma fikri oluşmuş, araştırmanın zaman ve hacim yönünden sınırlandırılması gerekliliği de dikkate alınarak bir örneklem grubu oluşturulması planlanmış ve Türk müziği eğitiminde ilk öğretilen konulardan olan “Arel’in basit makamları” araştırmamıza konu edilmiştir.

Araştırmada, söz konusu “basit makamlara” ait nazari bilgileri ile bu makamlarda-mümkün olduğunca Arel öncesinde-bestelenmiş örnek eserlerin benzerliklerinin ölçülmesi; bu sayede nazari bilgilerin doğruluğunun test edilip varsa eksiklerin tamamlanması veya geleneksel kullanım ile uyuşmayan bilgilerin düzenlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Arel’in basit makamlarından Çargâh makamı dışındaki 12’si ele alınmış, bu makamlarda bestelenmiş toplam 250 eser analiz edilmiştir. Analizler hem geleneksel yöntem ile hem de ilk defa bu araştırmada kullanılan Seyr-i MIDI isimli analiz programı aracılığıyla yapılmış, iki analiz sonuçları beraber yorumlanmıştır. Son olarak, analizlerden elde edilen veriler ile Arel nazariyesi karşılaştırılmış ve örtüşmeyen noktalar sonuç bölümünde ifade edilmiştir. Bazı makamlardaki önemli ölçüde farklılıklar dikkat çekicidir.

Araştırmamıza konu edindiğimiz “basit makamlar”, Klasik Türk Müziği eğitimi veren kurumlarda öğretilen temel bilgilerden olması ve referans alınan Arel nazariyesinde göçürülmüş ve bileşik makamların oluşumunda büyük yer edinmeleri sebebiyle önemli bir yere sahiptirler. Bu bakımdan söz konusu makamlara ait bilgilerin doğru bilinmesi ve aktarılması, öğrenilecek/öğretilecek diğer makamlara sağlam temel oluşturulması bakımından çok önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Makam, basit makamlar, Arel, Klasik Türk Müziği

ABSTRACT

Although Arel's theory has been subject to criticism from time to time, it has been accepted as one of the most important references in Classical Turkish Music theory. Some points that we encounter in our learning and transfer processes according to the principles of this theory, especially the deficiencies and contradictions in the tone system, the incomplete, restrictive and contradictory with the traditional execution, suggest that the Arel theory should be compared in detail. For this reason, a comparative study idea has been formed and considering the necessity of limiting the study in terms of time and volume, it was planned to form a sample group and Arel's simple makams, which is one of the first taught subjects in Turkish music education, were included in our research.

In this research, the similarities of the theoretical information about the “simple makams” and the sample works composed in these makams, as far as possible before Arel, are examined. In this way, it is aimed to test the accuracy of the theoretical information and to complete the deficiencies, if any, or to regulate the information that does not comply with the traditional execution. For this purpose, 12 of Arel's simple makams, except Çargâh, were discussed and a total of 250 works composed in these makams were analyzed. The analyzes were conducted both by the traditional method and the analysis program called Seyr-i MIDI which was used for the first time in this study and the results of the two analyzes were interpreted together. Finally, the data obtained from the analyzes are compared with the Arel theory and the discordant points are expressed in the conclusion section. Significant differences in some makams are noteworthy.

The “simple makams” that we have acquired in our research have an important place because they are the basic knowledge taught in Classical Turkish Music education institutions and they have gained a great place in the formation of the compound makams in the Arel theory. In this respect, it is very important to know and teaching the information of the simple makams in order to provide a solid foundation for the other makams to be learned / taught.

Keywords: Makam, Simple Makams, Arel, Classical Turkish Music

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmaya vesile olan genel durum özetlenmiş, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları ve varsayımlarından bahsedilmiş ve tezde kullanılan bazı ifadelerin tanımlarına yer verilmiştir.

Problem Durumu

Arel nazariyesi, zaman zaman çeşitli yönlerden eleştirilere maruz kalsa da yaklaşık bir asırdır Türk makam müziği nazariyesinde en önemli referans kabul edilmektedir. Notasyon, onun sistemine göre yazılıp, makam kavramı onun fikirlerine göre ele alınmakta ve Türk müziği eğitim kurumlarında onun öğretileri aktarılmaktadır. Fakat söz konusu nazariyenin gerek makamların oluşumu ve sınıflandırılması gerekse ana dizi ve ses sistemi açılarından önemli eksiklikleri mevcuttur. Bu eksiklikler, özellikle son dönem araştırmacıları (Tura, Can, Oransay, Kutluğ, Öztürk, İrden, Yavuzoğlu, Yarman, Özek vd.) tarafından yapılan önemli çalışmalarla defalarca dile getirilmesine rağmen önemli ölçüde müzik insanı Türk müziği öğrenim ve öğretimini bu nazariye esaslarına göre devam ettirmektedir.

Bizim de öğrenim ve aktarım süreçlerimizde karşılaştığımız başta ses sistemindeki aksaklıklar ve çelişkiler ile makamların oluşumu ve sınıflandırılması konularındaki eksik, sınırlayıcı ve geleneksel icra ile çelişen bazı noktalar, Arel öncesi dönemde bestelenmiş eserler ile Arel nazariyesinin detaylı bir şekilde karşılaştırılması gerektiğini düşündürmüştür. Bu sebeple karşılaştırmalı bir çalışma fikri oluşmuş, araştırmanın zaman ve hacim yönünden sınırlandırılması gerekliliği de dikkate alınarak bir örneklem grubu oluşturulması planlanmış ve Türk müziği eğitiminde ilk öğretilen konulardan olan Arel nazariyesindeki basit makamlar, araştırmamıza konu edilmiştir. Bu bağlamda belirlenen, araştırmanın temel problem cümlesi aşağıda belirtilmiştir.

“Basit Makamlarda Bestelenmiş Klasik Türk Müziği Eserleri ile Bu Makamlara Ait Nazari Bilgiler Ne Ölçüde Örtüşmektedir?”

Araştırmanın Amacı

Türk müziği eğitiminde yaygın olarak kullanılan, Arel nazariyesinde “basit makamlar” olarak belirtilen makamlara ait nazari bilgiler ile bu makamlarda-mümkün olduğunca Arel öncesinde- bestelenmiş örnek eserlerin makam dizisi, seyir, karar perdesi, donanım, güçlü perde, dizinin genişlemesi ve önemli kalıplar bakımından benzerliklerinin ölçülmesi; bu sayede nazari bilgilerin doğruluğunun test edilip varsa eksiklerin tamamlanması veya geleneksel kullanım ile uyuşmayan bilgilerin düzenlenmesi, araştırmamızın temel amacını oluşturmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Araştırmamıza konu edindiğimiz “basit makamlar”, Klasik Türk Müziği eğitimi veren kurumlarda öğretilen temel bilgilerden olması ve referans alınan Arel

nazariyesinde göçürülmüş ve bileşik makamların oluşumunda büyük yer edinmeleri sebebiyle önemli bir yere sahiptirler. Bu bakımdan söz konusu makamlara ait bilgilerin doğru bilinmesi ve aktarılması, öğrenilecek/öğretilecek diğer makamlara sağlam temel oluşturulması bakımından çok önemlidir. Bu noktadan hareketle, kuram ve icra arasındaki paralelliklerin/çakışmaların hem geleneksel yöntemle hem de bilgisayar destekli analizden elde edilecek verilerle desteklenmesinin/gözden geçirilmesinin/düzeltilmesinin önemli olduğu kanaatindeyiz.

Ayrıca çalışmamızda kullanacağımız, Doç. Dr. Serdar Çelik tarafından araştırmamız için tasarlanan Seyr-i MIDI isimli program aracılığıyla farklı makamlar üzerine araştırmalar yapılabilir, benzerlikleri olduğu düşünülen herhangi iki makamın benzer veya farklı noktaları tespit edilebilir. Bu bakımdan da çalışmamızın sonraki çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Çalışmamız, Arel nazariyesinde yer alan “basit makamlarla” ve bu makamlarda ve şarkı formunda bestelenmiş TRT TSM repertuarında kayıtlı olan toplam 250 eserle sınırlı tutulmuştur.

Varsayımlar

Bu araştırmada;

- Örneklemin evreni temsil ettiği,
- Uygulanan yöntemin, tezin amacına ulaşabilmesi için geçerli ve güvenilir olduğu,
- Faydalanılan kaynakların bu çalışma için temel, nitelikli kaynaklar oldukları
- Elde edilen verilerin test edilebilir, geçerli ve güvenilir oldukları varsayılmaktadır.

Tanımlar

Makam: Anlam itibariyle “yer”, “konum”, “durum”, “yerleşim”, “konumlanış” bildiren Arapça bir sözcüktür. Müzik diline önceleri “mahal/mevki/yer/mevzi” gibi aynı veya benzer anlama gelen sözcüklerle birlikte girmiş; ancak süreç içinde kullanımı bakımından yaygınlaşmak suretiyle diğerlerinden farklılaşarak, müziğe özgü teknik bir “terim” olma vasfı kazanmıştır (Öztürk 2014a: 17). Makam terimi hakkında birçok tarif yapılmıştır. Günümüzde müzik biliminde kullanıldığı anlamıyla makam, Cinuçen Tanrıkorur’un şu tanımıyla özetlenebilir: Belli aralık düzenlerine göre teşkil edilmiş olan müzik dizilerinin, kalıplaşmış ezgi dolaşım (=seyir) tiplerine göre kullanılmasından doğan kurallar bütünü (Tanrıkorur 2011: 140).

Donanım: Bir müzik eserinin nota yazımında, eserin en başında yer alarak ölçüleri, tonaliteyi ya da makamların özelliklerini belirleyen ana işaretler (Say 2005: 471).

Dizi: Perdelerin özel kurallara göre sıralı ve bir mûsikî sistemine temellik eden belirli ardıllığıdır (Gazimihal 1961: 67).

Seyir: Makamların yürüyüş biçimlerini açıklamak için kullanılan terim. 19'uncu yüzyıla kadar eski teori kitaplarında makamlar seyirleri ile açıklanırdı. Çünkü makamlar üzerine kurulu müzik kültürlerinde eserlere kimlik kazandıran seyirleridir (Say 2005: 311)

Güçlü: Ezgide yarım kararların yapıldığı, çoğunlukla makam dizisini oluşturan üçlü, dördü ve beşlilerin birleştiği perde, bazen de dizinin sekizinci perdesidir.

Yeden: Klasik Türk Müziğinde bir makamın durak (karar) perdesinden önceki ses (Sözer 2012: 258).

Genişleme: Ezginin, makam dizisi dışında kalan perdelere de taşınmasıdır.

Karar perdesi: Makamların, seyirlerini tamamladıktan sonra karar verdikleri veya durdukları perdedir (Gerçek 2019: 25).

Geçki: Bir mod, makam ya da tonaliteden başka bir mod, makam ya da tonaliteye geçme işlemi ((Say 2005: 643).

Tam karar: Herhangi bir eserin en sonunda bazen müzik cümlesinin sonunda ve mutlaka eserin makam dizisinin 1. derecesi üzerinde yapılır. Tam bitiş hissi verdiği için, sözün bitişi gibidir (Özkan 2013: 91).

Yarım karar: Her makamın güçlü perdesi üzerinde yapılır. Görevi durağa yakın önemdedir. Durak kadar kuvvetli bitiş hissi vermez. Sözün bir kısmının bittiğini fakat daha söylenecek şeyler olduğunu ifade eder tarzdadır (Özkan 2013: 91).

Asma karar: Hangi perde üzerinde yapılacağı kesin değildir. Her makama göre değişir. İnci makamlarda tiz durak güçlü olduğuna göre ana dizinin ek yerindeki perde asma karar perdelerinden biri olur. Asma kararların verdiği bitiş hissi yarım karardan daha zayıftır. Asıntıda kalmış bir duygu uyandırır (Özkan 2013: 91).

MIDI (Musical Instrument Digital Interface): Elektronik esntrümanlar, bilgisayarlar, sequencer'lar ve bu standardı destekleyen diğer tüm elektronik ve dijital cihazlar arasında müzikal performans ve cihaz kontrolü gibi bilgilerin akışını ve paylaşımını sağlayan dijital bir veri aktarım protokolüdür... En basit haliyle MIDI, enstrümanların hangi notaları hangi seslerle ne zaman ve nasıl çalacağı, program değişiklikleri, cihazlar arasında senkronizasyon, parçanın temposu ve benzeri bilgileri içeren verileri taşıyan dijital bir protokoldür (Önen 2013: 252).

Seyr-i MIDI: Doç. Dr. Serdar ÇELİK tarafından araştırmamız için geliştirilen bu analiz programı, herhangi bir eserde bir perdenin ne kadar sıklıkla ve ne kadar süre yer aldığını, etkinlik derecesini ve toplam süreye oranını hesaplamaktadır. Bu süreçte müzik eserleri öncelikle Finale nota yazım programı aracılığıyla yazıldıktan sonra yine bu programda file-export-MIDI file komutları verilerek MIDI dosyasına dönüştürülmekte, ardından dönüştürülen bu dosyalar Seyr-i MIDI programı vasıtasıyla analiz edilerek aşağıdaki görseldeki gibi raporlar oluşturulmaktadır.

Örnek Seyr-i MIDI Analiz Raporu

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	38.00	C5	13.60	C5	4.86	C5	19.76
D5	34.00	A4	10.28	A4	4.81	A4	14.95
E5	31.00	E5	8.98	F5	2.96	E5	13.06
B4	30.00	F5	8.95	E5	2.60	F5	13.00
F5	27.00	D5	8.80	A5	2.42	D5	12.79
A4	22.00	B4	6.73	D5	2.28	B4	9.78
G5	13.00	G5	4.47	G5	1.54	G5	6.50
G#4	8.00	A5	3.81	B4	1.51	A5	5.53
A5	6.00	G#4	1.73	E4	0.43	G#4	2.51
E4	2.00	E4	0.93	G#4	0.37	E4	1.35
F#5	2.00	F#5	0.31	F#5	0.05	F#5	0.45
G#5	1.00	G#5	0.22	G#5	0.05	G#5	0.32

Raporda soldan sağa doğru ilk sütunda yer alan " $\sum Ni$ " ifadesi bir perdenin ne sıklıkla kullanıldığı, ikinci sütunda yer alan " $\sum ti$ " ifadesi perdenin toplamda ne kadar süre kullanıldığı, üçüncü sütunda yer alan " $(\sum ti)^2 / \sum Ni$ " ifadesi Zeren'in formülüne göre etkinlik derecesi, dördüncü sütunda yer alan "%" ifadesi ise perdenin eserdeki toplam süreye oranı hakkında bilgileri içermektedir. Analiz raporları, hem ilgili eserdeki veya makamdaki perdelerin önem derecelerini göstermekte hem de makamın genel seyir bölgesi hakkında ipuçları vermektedir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: MIDI analizi raporlarına göre bir perdenin öncelikle, kullanım süresi ve toplam süreye oranına; bu oranların eşit veya çok yakın olması durumunda ise Zeren'in (2003: 97-98) etkinlik derecesi belirleme formülü aracılığıyla elde edilen verilere bakılarak belirlenen perdelerdir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. AREL NAZARİYESİNDE MAKAM KAVRAMI VE BASİT MAKAMLAR

Bu bölümde, araştırmamıza konu olan makamlar hakkında yer verilecek bilgiler, başta Arel'in Türk Mûsikîsi Nazariyatı Dersleri (1993), Ezgi'nin Nazari ve Ameli Türk Musikisi (1933) ve eserinin önsözünde “*Bu kitabın başlıca kaynakları Arel ve Ezgi'nin kitapları ve merhum hocamız Şefik GÜRMERİÇ'in öğrenciliğimiz sırasında yazdırdığı Arel-Ezgi sistemine ait çok değerli nazariyat notlarıdır.*” diye beyanda bulunan İsmail Hakkı ÖZKAN'ın Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri (2013) isimli eserlerinden derlenmiştir. Özkan'ın eserini önemli referans kabul etmemizin sebepleri arasında; yukarıda belirttiğimiz ifadeyi kullanması, Arel nazariyatı hakkında şimdiye kadar yapılmış en kapsamlı çalışma olması, Türk Müziğine ilgisi olan hemen herkesin kitaplığında bulunması ve eğitim kurumlarında çoğunlukla referans eser durumunda olması gibi nedenler sıralanabilir. Bu iki temel kaynağın yanı sıra şu eserlerden de faydalanılmıştır:

- Zeki YILMAZ, (1983), Türk Mûsikîsi Dersleri
- Ferit SIDAL, (1985), Türk Mûsikîsi Nazariyatı
- Ş. Şeref ÇAKAR, (2004), Türk Müziği Teorisi ve Makamlar
- İsmail Hakkı GERÇEK, Sinan HAŞHAŞ, (2009), Türk Müziğinde Basit Makamlar ve Bu Makamların Bağlama Sazında İcrası
- Ahmet Selim TEYMUR, (2010), Türk Mûsikîsi
- Murat AYDEMİR, (2014), Türk Müziği Makam Rehberi
- Ülkü ÖZGÜR, Salih AYDOĞAN, (2015), Gelenekten Geleceğe Makamsal Türk Müziği

Makam terimini Arel şöyle tanımlamaktadır: “*Dizide ve lâhinde seslerin durakla ve güçlü ile münasebetlerinden doğan hususiyete makam denir. Şu halde makam, bir durakla bir güçlüünün etrafında, bunlara bağlı olarak toplanmış seslerin umumi durumudur*” (Arel 1993: 30). Ezgi ise makam için, “*durak ve güçlü denilen nağmelerle dizinin diğer sesleri beynindeki münasebet cihetinden seslerin icrasındır... Bir makamın icrasında duraktan güçlüye ve güçlüden durağa lahnî bir seyir vardır. Bunun gibi güçlüden tiz durağa ve ondan güçlüye lahni bir hareket vuku bulur*” (1933: 48). Özkan'ın makam tanımı da Arel ve Ezgi'nin tanımına çok yakındır: *Makam, bir dizide durak ve güçlü arasındaki ilişkiyi belirtecek şekilde nağmeler meydana getirerek gezinmektir* (2013: 115).

Basit makamlar hakkında ise Özkan'ın şu ifadeleri söz konusu nazariyenin bakış açısını özetlemektedir:

“Bir makamın basit makam sayılabilmesi için aşağıdaki şartlara uyması gereklidir:

- a. Bir dördü ile beşliden veya bir beşli ile dördlünden meydana gelmiş bir dizi olmalı.
- b. Dördü ve beşliler tam dördü ve tam beşli olmalı (Çargâh, Bûselik, Kürdî, Rast, Uşşak, Hicaz).
- c. Güçlü perdeleri dördü ile beşlinin veya beşli ile dördlünün ek yerinde olmalı.

d. Sekiz sesli bir dizisi olmalı ve bu dizi makamın bütün özelliklerini taşımalı.” (Özkan 2013: 116).

“Arel’in Türk Mûsikîsi Nazariyatı Dersleri”nde 13 tane basit makam isminden bahsedilmekte olup bu makamlar şunlardır: Çargâh, Bûselik, Kürdî, Rast, Uşşak, Hüseyinî, Nevâ, Hicaz, Hümâyûn, Uzzâl, Zirgüle, Karcıgar ve Sûzinak. Basit makamlara geçmeden önce perde isimlerini hatırlatmakta fayda görmekteyiz.

TÜRK MÜSİKİSİNDE BİR SEKİZLİDE BULUNAN 24 ARALIK İLE 25 SES(PERDE)NİN İSİM VE YERLERİ

Koma diyezi ve büyük mücenneb bemoîü yalnız FA-SOL aralığında kullanılıp, tatbikatta kullanılmaz, ancak aralık hesaplarında bulunur ve kullanılır. Dik Bûselik’le Çargâh arası 1 koma, Bûselik’le olan arası ise 3 komadır. Ayrıca, bakîye dizeyli mi’nin adı 1. çizgide Acem Aşîrân, 4. aralıkda Acem’dır.

Tiz Çargâh (DO)	ÇÂRGÂH (DO)
Tiz Dik Bûselik	Dik Bûselik
Tiz Bûselik (Sİ)	BÛSELİK (Sİ)
Tiz Segâh	Segâh
Dik Sûnbüle	Dik Kürdî
Sûnbüle	Kürdî
MUHAYYER (LÂ)	DÛGÂH (LÂ)
Dik Şehnâz	Dik Zirgüle
Şehnâz	Zirgüle
Nîm Şehnâz	Nîm Zirgüle
GERDÂNİYE (SOL)	RÂST (SOL)
Dik Mâhûr	Dik Geveşt
Mâhûr	Geveşt
Eviç	Irak
Dik Acem	Dik Acem Aşîrân
ACEM (FA)	ACEM AŞÎRÂN (FA)
HÜSEYNÎ (Mİ)	HÜSEYNÎ AŞÎRÂN (Mİ)
Dik Hisâr	Kaba Dik Hisâr
Hisâr	Kaba Hisâr
Nîm Hisâr	Kaba Nîm Hisâr
NEVÂ (RE)	YEGÂH (RE)
Dik Hicâz	Kaba Dik Hicâz
Hicâz	Kaba Hicâz
Nîm Hicâz	Kaba Nîm Hicâz
ÇÂRGÂH (DO)	Kaba Çargâh (DO)

TİZ SEKİZLİDE ORTA SEKİZLİDE

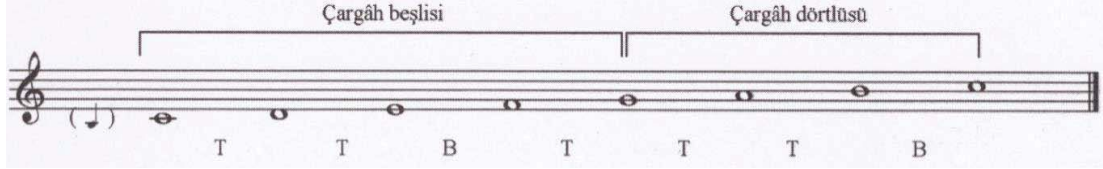
Görsel 1.1. Arel Nazariyesinde Yer Alan Perdelerin İsimleri (Özkan 2013:47)

1.1. Çargâh

Karar perdesi: Kaba Çargâh/Çargâh

Donanım: Değiştirici işaret yok

Dizi: Yerinde Çargâh beşlisine Rast perdesinde Çargâh dördlüsünün eklenmesiyle oluşur. Dizi Kaba Çargâh perdesinde başlayacağı gibi Çargâh perdesinden de başlayabilir.

KUTLUĞ, bu makam dizisini Arel-Ezgi sisteminin literatüre soktuğunu ve Türk müziğinde böyle bir dizinin kullanılmadığını belirtmektedir (2000: 150). Biz de bu görüşe katılmaktayız. Şöyle ki, repertuarda Çargâh makamındaki tüm şarkılar Arel'e aittir. Arel her ne kadar bu makamı benimsetmeye çalışmışsa bile ondan sonra da kimse bu makamda eser bestelememiştir.

Güçlü: Rast

Yeden: Kaba Bûselik/Bûselik

Seyir karakteri: Çıkıcı veya çıkıcı-inici

Genişleme: Durak üzerindeki Çargâh beşlisin tiz durak üzerine veya güçlü üzerindeki Çargâh dördlüsü karar perdesi altına göçürülür.

Kalışlar ve geçkiler: Makamın dizisi içerisinde yapılabilecek kalışları, Gerçek, şöyle sıralamaktadır: *Rastta Çargâhlı yarım karar, Hüseyinî Aşîranda Kürdîli asma karar, Yegâhta Bûselikli asma karar. Ayrıca dizinin içerisinde olmamakla beraber kaba Çargâh perdesinde bir Hicaz dördlüsü göstermek gelenektir* (2009: 27).

1.2. Bûselik

Karar perdesi: Dügâh

Donanım: Değiştirici işaret yok

Dizi: Arel'de (1993) makam dizisi, yerinde Bûselik beşlisine Hicaz dördlüsünün eklenmesiyle oluşmaktadır. Ezgi'de (1933) ve Arel'i temel alan diğer kaynaklarda ise iki tip diziden bahsedilmekte olup ikinci dizinin, Bûselik beşlisine Kürdî dördlüsünün eklenmesiyle oluştuğu ifade edilmektedir.

Güçlü: Hüseyinî

Yeden: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı, bazen de çıkıcı-inici

Genişleme: Karar perdesi üzerindeki Bûselik beşlisinin tiz durak üzerine aktarılmasıyla, simetrik genişleme yapılıdır.

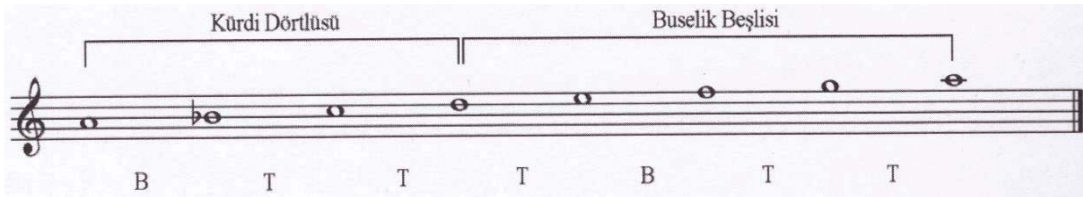
Kalışlar ve geçkiler: Nevâ perdesinde Hicaz, Çargâh perdesinde Nîkrîz, Hüseyinî perdesinde Kürdî veya Hicaz, bazen de Hüseyinî perdesinde Uşşak, Rast perdesinde Çargâh ve Çargâh perdesinde Çargâh çeşnili kalışlar yapılmıştır.

1.3. Kürdî

Karar perdesi: Dügâh

Donanım: Si için küçük mücennep bemolü (Kürdî)

Dizi: Arel ve diğer kaynaklar makam dizisinin, yerinde Kürdî dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik beşlisinin eklenmesiyle oluştuğunu söylemekte fakat Özkan, bazen ve daha çok makamın şedlerinde Kürdî beşlisine Kürdî dörtlüsü şeklinde de kullanıldığını ifade etmiştir (2013: 133).

Güçlü: Nevâ

Yeden: Rast

Seyir karakteri: Arel'de Çıkıcı, diğer kaynaklarda çıkıcı, bazen de çıkıcı-inici olduğu ifade edilmektedir.

Genişleme: Karar perdesi üzerindeki Kürdî dörtlüsü simetrik olarak tiz durak üzerine göçürülerek dizi genişletilir.

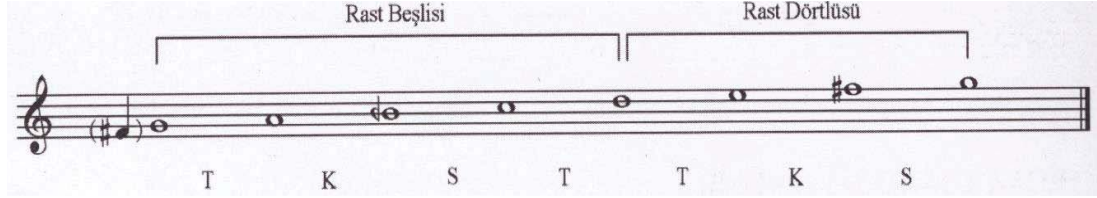
Kalışlar ve geçkiler: Nevâ perdesinde Bûselikli, Rast perdesinde Bûselikli/nihavent geçki, Çargâh perdesinde Çargâhlı ve Kürdî perdesinde çeşnisiz kalışlar yapılıdır.

1.4. Rast

Karar perdesi: Rast

Donanım: Si için koma bemolü (Segâh), fa için bakiye diyezi (Eviç)

Dizi: Yerinde rast beşlisine Nevâ perdesinde rast dördlüsünün eklenmesiyle oluşur.

Güçlü: Nevâ

Yeden: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişleme: Güçlü perde üzerindeki rast dördlüsü simetrik olarak Yegâh perdesine göçürülerek pest taraftan simetrik genişleme yapılır. Tiz taraftan genişleme pek yapılmamakla birlikte yapıldığı zaman yine simetrik olarak yerindeki rast beşlisinin tiz durak üzerine taşınmasıyla yapılır.

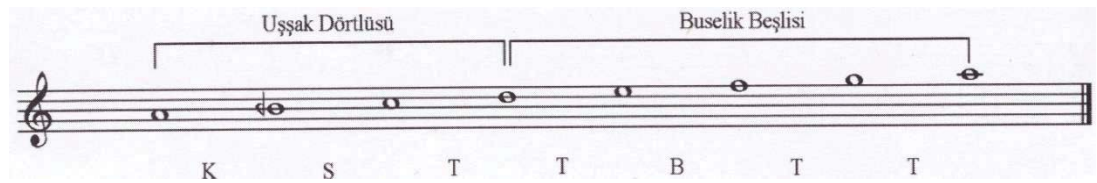
Kalışlar ve geçkiler: Dügâh perdesinde Uşşaklı, Nevâ perdesinde Rastlı bazen de Bûselikli, Segâh perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı, Çargâh perdesinde Çargâhlı, Yegâh perdesinde Rastlı ve Hüseyinî Aşîran perdesinde Uşşaklı kalışlar yapılabilir.

1.5. Uşşak

Karar perdesi: Dügâh

Donanım: Si için koma bemolü (Segâh)

Dizi: Yerinde Uşşak dördlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik beşlisinin eklenmesiyle oluşur.

Güçlü: Nevâ

Yeden: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişleme: Makam dizisi Özkan'a göre yalnızca pest taraftan Yegâh perdesine rast beşlisi getirilerek genişletilir. Bununla birlikte pest taraftan hemen hiç genişleme yapılmamakla birlikte, yapılması durumunda uşşak ve Kürdî dördlülerinin kullanılacağını belirtmektedir (2013: 145).

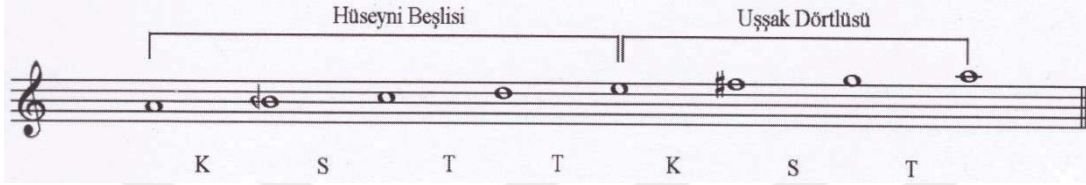
Kalışlar ve geçkiler: Segâh perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı, Rast perdesinde Rastlı, Nevâ perdesinde Bûselikli, Yegâh perdesinde Rastlı, Muhayyer perdesinde uşşaklı ve Kürdîli kalışlar yapılır.

1.6. Hüseyinî

Karar perdesi: Dügâh

Donanım: Si için koma bemolü (Segâh), fa için bakiye diyezi (Eviç)

Dizi: Yerinde Hüseyinî beşlisine Hüseyinî perdesinde uşşak dörtlüsünün eklenmesiyle oluşur.

Güçlü: Hüseyinî

Yeden: Rast

Seyir karakteri: Arel'in notlarında makamın çıkıcı seyir karakterine sahip olduğu ifade edilirken diğer kaynaklarda inici-çıkıcı olduğu belirtilmektedir.

Genişleme: Makam dizisi tiz taraftan Bûselik ve Hüseyinî beşlileri ile genişletilir.

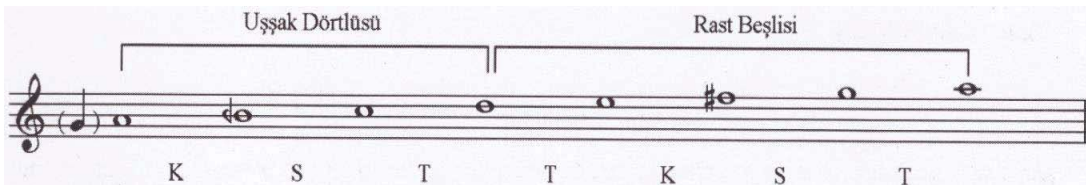
Kalışlar ve geçkiler: Hüseyinî perdesinde uşşaklı, Çargâh perdesinde Çargâhlı nadiren pençgahlı, Segâh perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı, Nevâ perdesinde Rastlı ve Bûselikli, Rast perdesinde Rastlı, Muhayyerde Bûselikli ve Hüseyinî kalışlar yapılır.

1.7. Nevâ

Karar perdesi: Dügâh

Donanım: Si için koma bemolü (Segâh), fa için bakiye diyezi (Eviç)

Dizi: Yerinde Uşşak dörtlüsüne Nevâ perdesinde rast beşlisinin eklenmesiyle oluşur.

Güçlü: Nevâ

Yeden: Rast

Seyir karakteri: Arel'in notlarında makamın çıkıcı seyir karakterine sahip olduğu ifade edilirken diğer kaynaklarda inici-çıkıcı olduğu belirtilmektedir.

Genişleme: Makam dizisi tiz taraftan uşşak ve Bûselik dörtlülerinin getirilmesiyle yapılır.

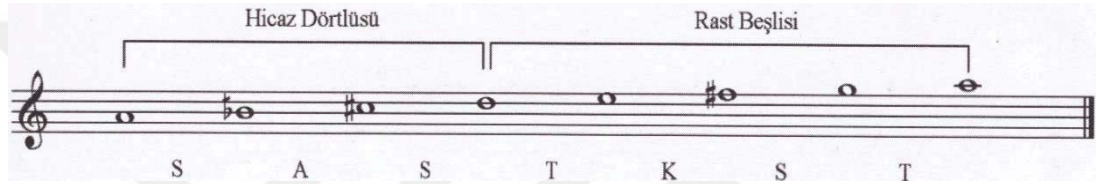
Kalışlar ve geçkiler: Nevâ perdesinde Rastlı, Eviç perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı, Segâh perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı, Çargâh perdesinde Çargâhlı ve Rast perdesinde Rastlı kalışlar yapılabilir.

1.8. Hicaz

Karar perdesi: Dügâh

Donanım: Si için bakiye bemolü (Dik Kürdî), do ve fa için bakiye diyezi (Nim Hicaz ve Eviç)

Dizi: Yerinde Hicaz dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast beşlisinin eklenmesiyle oluşur.

Güçlü: Nevâ

Yeden: Rast

Seyir karakteri: Arel'in notlarında makamın çıkıcı seyir karakterine sahip olduğu ifade edilirken diğer kaynaklarda inici-çıkıcı bazen de çıkıcı olduğu belirtilmektedir.

Genişleme: Makam dizisi pest taraftan rast beşlisi ile simetrik, tiz taraftan ise Bûselik dörtlüsü ile Nevâ perdesinde Acemli rast dizisi oluşturarak genişletilir.

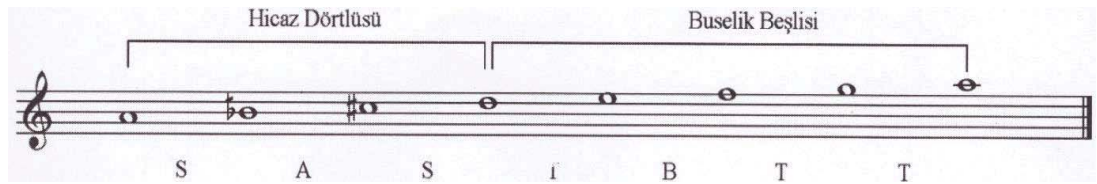
Kalışlar ve geçkiler: Nevâ perdesinde Rastlı, Nim Hicaz ve Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz, Rast perdesinde Nîkrîzli, Nevâ perdesinde Bûselikli, Hüseyinî perdesinde Hicazlı ve uşşaklı kalışlar yapılır.

1.9. Hümâyûn

Karar perdesi: Dügâh

Donanım: Si için bakiye bemolü (Dik Kürdî), do için bakiye diyezi (Nim Hicaz)

Dizi: Yerinde Hicaz dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik beşlisinin eklenmesiyle oluşur.

Güçlü: Nevâ

Yeden: Rast

Seyir karakteri: Arel'in notlarında makamın çıkıcı seyir karakterine sahip olduğu ifade edilirken diğer kaynaklarda inici-çıkıcı bazen de çıkıcı olduğu belirtilmektedir.

Genişleme: Çoğunlukla tiz taraftan Hicaz ve Kürdî dörtlüleriyle nadiren de pest taraftan Yegâh perdesinde rast ve Nîkrîz (Hüseyînî Aşîranda Hicaz dörtlü) beşlileriyle genişleme yapılır.

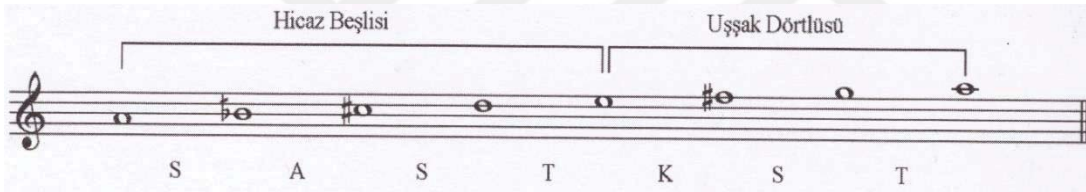
Kalışlar ve geçkiler: Nevâ perdesinde Bûselikli, Nim Hicaz ve Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz, Rast perdesinde Nîkrîzli, Nevâ perdesinde Rastlı, Hüseyînî perdesinde Hicazlı ve uşşaklı kalışlar yapılır.

1.10. Uzzâl

Karar perdesi: Dügâh

Donanım: Si için bakiye bemolü(Dik Kürdî), do ve fa için bakiye diyezi (Nim Hicaz ve Eviç)

Dizi: Yerinde Hicaz beşlisine Hüseyînî perdesinde uşşak dörtlüsünün eklenmesiyle oluşur.

Güçlü: Hüseyînî

Yeden: Rast

Seyir karakteri: Arel'in notlarında makamın çıkıcı seyir karakterine sahip olduğu ifade edilirken diğer kaynaklarda inici-çıkıcı bazen de çıkıcı olduğu belirtilmektedir.

Genişleme: Çoğunlukla tiz taraftan Hicaz ve Bûselik beşlileriyle nadiren de pest taraftan Yegâh perdesinde rast ve Nîkrîz (Hüseyînî Aşîranda Hicaz dörtlü) beşlileriyle genişleme yapılır.

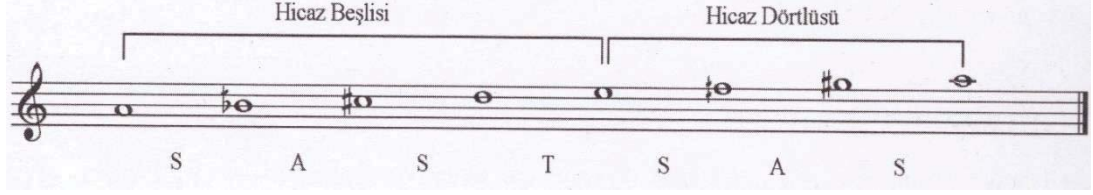
Kalışlar ve geçkiler: Hüseyînî perdesinde uşşaklı, Nim Hicaz ve Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz, Rast perdesinde Nîkrîzli, Nevâ perdesinde Rastlı ve Bûselikli ve Hüseyînî perdesinde Hicazlı kalışlar yapılır.

1.11. Zirgüle

Karar perdesi: Dügâh

Donanım: Si için bakiye bemolü(Dik Kürdî) , do ve sol için bakiye diyezi (Nim Hicaz ve Nim Şehnaz), fa için koma diyezi (Dik Acem)

Dizi: Yerinde Hicaz beşlisine Hüseyînî perdesinde Hicaz dörtlüsünün eklenmesiyle oluşur.

Güçlü: Hüseyinî

Yeden: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Arel'in notlarında makamın çıkıcı seyir karakterine sahip olduğu ifade edilirken diğer kaynaklarda inici-çıkıcı olduğu belirtilmektedir.

Genişleme: Çoğunlukla tiz taraftan Hicaz ve Bûselik beşlileriyle bazen de pest taraftan Yegâh perdesinde rast ve Nîkrîz (Hüseyinî Aşîranda Hicaz dörtlü) beşlileriyle genişleme yapılır.

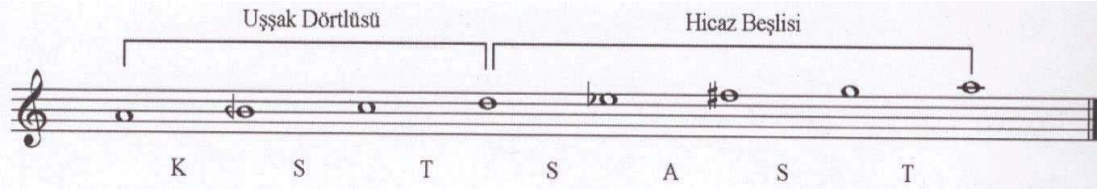
Kalışlar ve geçkiler: Hüseyinî perdesinde Hicazlı, Nim Hicaz ve Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz, Rast perdesinde Nîkrîzli, Nevâ perdesinde Rastlı ve Bûselikli ve Hüseyinî perdesinde uşşaklı kalışlar yapılır.

1.12. Karcığâr

Karar perdesi: Dügâh

Donanım: Si için koma bemolü (Segâh), mi için bakiye bemolü (Hisâr), fa için bakiye diyezi (Eviç)

Dizi: Yerinde uşşak dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz beşlisinin eklenmesiyle oluşur.

Güçlü: Nevâ

Yeden: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişleme: Makam dizisi tiz taraftan Muhayyer perdesinde uşşak dörtlüsü bazen de Kürdî dörtlüsü ile (Gerdâniye perdesinde Bûselik beşlisi) genişletilir.

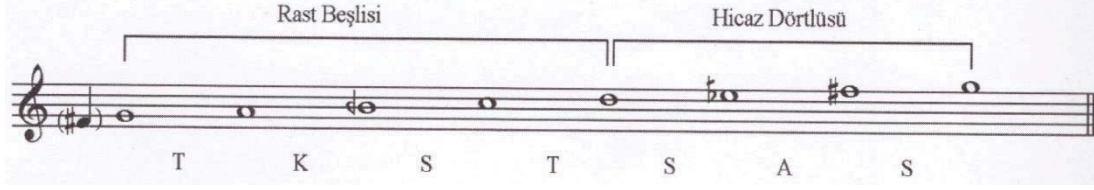
Kalışlar ve geçkiler: Nevâ perdesinde Hicazlı, Çargâh perdesinde Nîkrîzli, Segâh perdesinde Hüzâmlı, Rast perdesinde Rastlı/Sûzinak makam dizisi ve Hisâr ve Eviç perdelerinde çeşnisiz kalışlar yapılabilir.

1.13. Suzinâk

Karar perdesi: Rast

Donanım: Si için koma bemolü (Segâh), mi için bakiye bemolü (Hisâr), fa için bakiye diyezi (Eviç)

Dizi: Yerinde rast beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz dörtlüsünün eklenmesiyle oluşur.

Güçlü: Nevâ

Yeden: Irak

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişleme: Tiz durak Gerdâniye perdesi üzerine Bûselik beşlisi, Hicaz ailesinin birbirlerine yaptığı geçkiden dolayı da rast beşlisi getirilerek dizi genişletilir.

Kalışlar ve geçkiler: Nevâ perdesinde Hicazlı, Çargâh perdesinde Nîkrîzli, Segâh perdesinde Hüzâmli, Dügâh perdesinde Karcıgarlı ve Hisâr ve Eviç perdelerinde çeşnîsiz kalışlar yapılabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. İLGİLİ KAYNAKLAR

Araştırmamızın bu bölümünde, içerik veya yöntem bakımından konumuzla ilgili olan ve doğrudan veya dolaylı olarak faydalandığımız çalışmalara yayım yıllarına göre sırayla yer verilmiştir. Bu vesileyle, konuyla ilgili çalışma yapan veya yapacak araştırmacılara da önemli yayımlara bir arada ulaşma fırsatı tanınmaktadır. Birinci bölümde bahsi geçen, Arel nazariyesine ait bilgileri edindiğimiz kaynaklar burada ayrıca ele alınmamıştır.

Onur AKDOĞU, 1976 yılında yayımlanan “Örneklerle Bûselik Makamı ve Eleştirisi” isimli çalışmasında, özetle, çeşitli eserlerden yola çıkarak Bûselik makam dizisinde, Bûselik beşlisine Kürdî ve Hicaz dörtlülerinin eklendiğini tespit edip, ikiden fazla dizinin birleştiğini savunarak bu makamın basit makam olarak nitelenmesinin yanlış olduğunu ifade etmektedir. Akdoğu, 1999 yılında yayımlanan “Türk Müziğinde Perdeler” isimli kitabında ise Türk Müziğinde kullanılmış ve kullanılmakta olan ses sistemleri hakkında bilgilere yer vermektedir.

Yakup Fikret KUTLUĞ, “Türk Musikisinde Makamlar” (2000) isimli kitabında, makam ve makamın kuruluşu, makamların sınıflandırılması, makamların incelenmesi, Türk halk musikisinde makamlar vb. genel başlıkları altında, aralık, dizi oluşumu, makam oluşumu ve tarifleri ve halk müziğinde makam ve ayak konularını ele alarak bu konular hakkında önemli nazari kaynaklarda yer alan bilgileri karşılaştırmalı incelemiş ve bu bilgiler hakkındaki kişisel yorumlarına yer vermiştir.

Cihat CAN, 2002 yılında Gazi Eğitim Fakültesi Dergisinde yayımlanan “Geleneksel Türk Sanat Müziğinde Arel-Ezgi-Uzdilek Ses Sistemi ve Uygulamada Kullanılmayan Bazı Perdeler” isimli makalesinde değişik makamlarda bin eser üzerinde istatistiksel inceleme yaparak Arel Sisteminde olup uygulamada kullanılmayan perdeleri tespit etmiştir.

Oya LEVENDOĞLU ÖNER, “XIII. Yüzyıldan Günümüze Kadar Varlığını Sürdüren Makamlar ve Değişim Çizelgeleri” (2002) isimli doktora tezinde ve bu tezden türettiği “XIII. Yüzyıldan Bugüne Uzanan Makamlar ve Değişim Çizelgeleri” (2004) isimli makalesinde Safiyüddin’den günümüze kadar yazılmış nazariyat kitaplarını inceleyerek makam sayılarının, açıklamalarının ve sınıflandırmalarının tespitini yaparak makamların izini sürmüştür. Bu yöntemle incelenen 31 eserin hepsinde yer alan 22 makam tespit etmiştir. Çalışmada, makam yapıları ve kuramcıların makamı ele alış tarzı açılarından da tespitler yapılmış; önemli değişimlerin yaşandığı düşünülen 3 dönemden bahsedilmiştir.

Serhat YENER, “Bilgisayar Destekli Analiz Yoluyla Geleneksel Türk Sanat Müziği Hicaz Taksimlerinde Kalıplaşmış Ezgilerin Araştırılması” (2004) isimli doktora tez çalışmasında, Hicaz makamındaki taksimleri, dizi ve ses sahası, seyir ve kalıplaşmış ezgiler açısından incelemiş ve bu incelemeden elde ettiği sonuçları çeşitli GTSM eserleriyle karşılaştırmıştır. Bu doğrultuda, çeşitli nota yazım, analiz ve istatistik programları kullanarak Hicaz taksimlerdeki kalıplaşmış unsurları tespit etmiştir.

Nihâl ŞENGÜN, 2005 yılında bitirdiği “Selâhattin Pınar Eserlerinin Bilgisayar Destekli İstatistiksel Değerlendirmesi ve Makamsal Analizi” isimli doktora tezinde, “Klasik Türk Müziği eserlerinde kullanılan geleneksel makam yapısının, XX. Yüzyıl bestekârları tarafından bestelenen eserlerde ne denli ifade edilebildiği konusunu araştırmak” amacıyla “XX. yüzyıl bestekârlarından Selâhattin Pınar’a ve dönemi bestekârlarına ait Hicaz makamında Aksak usulünde bestelenen toplam kırk sekiz eseri “Bilgisayar Destekli Analiz Yöntemi” ile incelemiştir; “ses alanı”, “perdelerin kullanım sıklığı”, “süre değeri”, “seyir analizi” ve “perdelerin ezgisel hareketi (Markov Modeli)” bakımından geleneksel makam yapısına uygunluklarını ve farklılıklarını tespit etmiştir” (2005: iii). Araştırma, yukarıda bahsi geçen Yener’in çalışmasının yöntemine benzer bir yolla yürütülmüştür. Bu yolla, incelenen eserlerin ilgili makamın genel karakterine uygun yapılarında oldukları, bununla birlikte bazı farklılıkların da mevcut olduğu ifade edilmiş bu farklılıklardan bahsedilmiştir.

Ozan YARMAN, İTÜ 2007-2008 Güz Dönemi Seminerleri kapsamında yaptığı, “Türk Makam Müziği Tarihinde Ses Sistemleri” isimli sunumda Türk Müziğinde geçmişten günümüze kullanılan ses sistemlerini inceleyip aksak yönlerini eleştirmektedir.

Ayhan ZEREN, ikinci baskısı 2008 yılında yayımlanan “Müzikte Ses Sistemleri” isimli kitabında ve 1999 yılında Osmanlı Kültür ve Sanat dergisinde yayımlanan ‘Modern Türk Müziği Kuramı’ isimli makalesinde, daha çok Arel nazariyesi ses sistemini konu edinerek, özetle, 24 perdeyi elde ediş şekillerinin bilimsel izahının yapılmadığı hususunda eleştiriyor. Bununla birlikte Arel’in 24 perdeli sisteminin en uygun sistem olduğunu fakat “re” perdesi üzerine oturtulması gerektiğini; böyle yapınca birtakım aksaklıkların ortadan kalkacağını savunuyor. Zeren, söz konusu makalesinin ilk bölümünde ise dokuzuncu yüzyıldan günümüze kadar kaleme alınmış nazariyat kitaplarına değinmektedir.

Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ, “Sol Kararlı Türk Halk Müziği Dizilerinin Makamsal Analizi ve Adlandırılmasına Yönelik Bir Model Önerisi” (2009) isimli doktora tezinde ve Aytekin ALBUZ ile birlikte, bu tezdin derleyip yayımladıkları, “Türk Sanat Müziği Dizilerinin Bilgisayar Destekli Makamsal Analizi” (2011) isimli makalede, TRT TSM repertuarında yer alan şarkı ve türküler ile THM repertuarında yer alan türkülerini bilgisayar destekli analiz yardımıyla incelemiştir ve özetle, “GTSM dizilerinden elde edilen nicel verilerin nitel verilerle paralellik gösterdiği, GTHM’nin makamsal bir müzik olduğu ve GTHM dizilerini yalnız makam adı ya da makam dizisi ile ifade etmenin sakıncası olmadığı” (2009: v) sonuçlarını elde etmiştir. Söz konusu araştırmalar, yöntem bakımından esinlendiğimiz çalışmalar olması münasebetiyle bizim için ayrıca önemlidir.

Oya LEVENDOĞLU ÖNER, 2011 yılında yayımlanan “Osmanlı Dönemi 15. Yüzyıl Müzik Yazmalarında Makam Tanımları, Sınıflamaları ve Bir Geçiş Dönemi Kuramcısı: Ladikli Mehmet Çelebi” isimli makalesinde, ilk Türkçe müzik yazmalarının kaleme alındığını ifade ettiği 15. Yüzyıl özelinde, Türkçe, Arapça ve Farsça yazılmış 9 eseri kapsayan, makamların açıklanması ve sınıflandırılması bakımından karşılaştırmalı bir araştırma yapmıştır. Bu araştırma sonucunda şu tespitleri dile getirmiştir:

15. yüzyılda yazılan Türkçe eserlerde, makamların kısa sözel seyirler, makam daireleri ve saz düzenleri ile tarif edildiği, Arapça ve Farsça eserlerde ise dizi ve aralıkların ebce sembolleri ile gösterildiği bir yöntemin tercih edildiği görülmüştür. Bu

iki ekol arasında makam sınıflamaları bakımından da farklılıklar bulunmaktadır. Bu dönem yazarlarından Ladikli Mehmet Çelebi'nin ise çok daha kendine has bir ekol geliştirdiği ve iki geleneğin anlatım üslubunu sentezleyen özgün bir üslup oluşturduğu sonucuna varılmıştır (Levendoğlu Öner 2011: 1).

Mehmet Can PELİKOĞLU, 2012 yılında yayımlanan “Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açından Adlandırılması” isimli kitabında, GTHM ve GTSM eserlerini karşılaştırmak yoluyla benzerliklerine vurgu yapmak istemiştir. Yazar, aynı kaynaktan beslenen GTHM ve GTSM'nin birbirinden ayrı düşünülmemeleri ve bir bütün olarak Türk müziği adı altında değerlendirilmelerinin gerekliliği üzerinde durarak halk müziği dizilerinin adlandırılmasında yaşanan karmaşanın bu yolla çözülebileceği fikirlerine yer vermiştir. Söz konusu çalışmada yer alan “Geleneksel Türk halk müziğindeki her türkünün makamsallık özelliklerinin kabul edilip, ortaya çıkarılması ve makam ismiyle adlandırılmasının teorik olduğu kadar pratikte de kolaylık sağlayacağı” (283) ifadesi, bizce de oldukça önemli ve gerekli olan bir konuya işaret etmektedir.

Erol BAŞARA, 2012 yılında yayımlanan “Geleneksel Türk Sanat Müziğindeki Bazı Mürekkep Makamlarda Orta Üçlü Aralığın Güçlü Perdeleri Belirleyiciliği Üzerine Bir İnceleme” isimli makalesinde, “Arel'de kesin olarak açıklanmayan, üçüncü derecenin güçlü oluşunu incelemek” (72) ve bu yola “bazı mürekkep makamlardaki “güçlü perde” kavramına farklı bir bakış getirmek” (71) amacıyla Arel nazariyesinde ve ondan önceki ve sonraki döneme ait nazari kaynaklarda üçlü aralığın durumunu incelemiştir. Araştırma sonucunda, üçlü olgusunun göz önünde tutulmasının... bazı makamların teorik izahında önem arz ettiği, Nâsir Abdölbaki Dede ve Muallim İsmail Hakkı Bey'in bazı makam tanımlarında Irak üçlüsünden bahsettikleri, Irak Zümresi şeklinde bir olgudan bahsedilebileceği ve birçok makamın durak seslerinin bir orta üçlü alta alınarak çok farklı müziksel anlatılara ulaşılabileceği ifadelerine yer verilmektedir (2012: 75-77).

İlker Deniz BAŞUĞUR, “İşitilen Makamı Tanımda Önem Taşıyan Faktörler” (2013) isimli doktora tezinde, makamların işitilerek tanınması konusunda bilginin az olduğunu belirterek makam tanıma sürecinde nelerin belirleyici faktörler olduğu hakkındaki belirsizlikleri “kara kutuya” benzetmektedir. Yazar bu belirsizlikleri “aydınlatmak” amacıyla çeşitli ön araştırmalar ve uzman görüşleri doğrultusunda bir deney gerçekleştirmiş; bu deneyde, 8 konservatuarda öğrenim gören 3. ve 4. sınıf öğrencilerini örneklem grubu olarak belirlemiştir. Araştırma sonucunda, işitilen makamı tanımayı etkileyen birkaç faktörün olduğu saptanmıştır.

Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ, 2013 yılında sunmuş olduğu “Geleneksel Türk Halk Müziğinde İcra-Kuram Problemi: “Cahildim Dünyanın Rengine Kandım” Örneği” isimli bildiride, Neşet Ertaş'ın yukarıda adı geçen eseri özelinde, “GTHM eserlerinin icrası ile kuram arasındaki farklılıkları ortaya koymak, GTHM dizilerini makamsal olarak ifade etmek ve beste türkülerin repertuara kazandırılması adına derlenmesi gerektiğine dikkat çekmek” (2013: 844) amacıyla yola çıkmıştır. Araştırma sonucunda, söz konusu eserin la kararlı, Kürdî ve Kürdîli makamlar gibi icra edildiği ve fakat inceleme sonucunda eserin aslında Ferahnâk-Eviç makamları ile ifade edilebileceği ve bunun gibi, olması gereken perde üzerinde değil de çoğunlukla la kararlı gibi notaya alınıp icra edilen başka eserlerin de olduğunu ifade etmektedir. Araştırma önerilerinde yer alan şu ifade de dikkat çekicidir: “...Türk müziği makamsal bir müziktir. Bundan dolayı GTSM nazariyatında kullanılan 24 perdeli sistemin

GTHM nazariyatında kullanılarak makamsal yapı içerisinde ortak terminoloji ve çalgılar kullanılarak icra edilebileceği önerilmektedir” (853). Bu ifadede yer alan “ortak terminoloji” önermesi bizce de gereklidir. Fakat Arel’in 24 perdeli sisteminin, Klasik Türk Müziğinin gereksinimlerini tam olarak karşılamadığı, dolayısıyla GTHM’de de karşılamayacağı düşünülmektedir.

Okan Murat ÖZTÜRK, “Makam Müziğinde Ezgi ve Makam İlişkisinin Analizi ve Yorumlanması Açısından Yeni Bir Yaklaşım: Perde Düzenleri ve Makamsal Ezgi Çekirdekleri”(2014a) isimli doktora tezinde ve bu tezden türettiği “Makam, Avaze, Şube ve Terkib: Osmanlı Musiki Nazariyatında Pisagorcu ‘Kürelerin Uyumunu/Musikisi’ Anlayışının Temsili” (2014b) ve “Makamı anlamak: Makam nazariye tarihinde başlıca modeller” (2014c) isimli makalelerinde, Makam olgusunun Safiyüddin’den günümüze nasıl anlamlandırıldığı üzerine, belirli ölçütler esas alarak inceleme yapmış; bunun sonucunda makam nazariye tarihinde dört ana nazari modelin varlığından bahsetmiştir: 1. Daire/Devir/Şedd Modeli, 2. Bâtinî Sembolizme Bağlı Makam Modeli, 3. Bestesel Seyire Dayalı Makam Modeli ve 4. Tonaliteye Dayalı Makam Modeli. Öztürk, bu “modelleri” belirlemekle beraber makamsal analiz çalışmalarına günümüz nazari anlayışından farklı; “ayak” kavramı veya Arel nazariyesiyle açıklanamayan geleneksel Türk halk müziği eserlerinin de makamsal adlandırılmasında faydalanılabilecek olması bakımından önemli olduğunu düşündüğümüz bir bakış açısı getirmektedir. Bu yaklaşımı kendisi şöyle izah etmektedir:

Bu yeni yaklaşım, burada, “perde düzenleri ve makamsal ezgi çekirdekleri” adı verilen iki bileşenle tanımlanmıştır. Bunlardan perde düzenleri, tüm makamsal ezgilerin geleneksel olarak kullanageldikleri geleneksel perde dizgesinin, icra edilecek makama göre düzenlenmesi anlamına gelir. Bu yönüyle perde düzenleri, makam icrasından “önce” yapılması gereken temel bir ayarlama ve “perde seçimi”dir. Makamsal ezgi çekirdekleri ise doğrudan belli bir makamı temsil etme özelliği taşıyan makamsal ezgi motifleri, figürleri, çizgileri veya kesitleridir (Öztürk 2014a: 23).

Serdar ÇELİK, 2014 yılında bitirdiği “Max/Msp Tabanlı Mikrotonal Midi Arayüzü Tasarımı” isimli doktora tezinde, geliştirdiği arayüz aracılığıyla çeşitli tanbur ve kanun icracılarının kayıtlarını analiz etmiş; bu yolla, Hüseyinî, Uşşak, vb. makamlardaki ikinci derece olan Segâh perdesinin icracılar tarafından daha pes basıldığını tespit etmiştir.

Eren ÖZEK, 2014 yılında yayımlanan “20. Yüzyıl Türk Müziği İcrasında Perde Anlayışı” isimli kitabında çeşitli usta sâzende ve hânendelerin icralarını frekans analizine tâbi tutarak mevcut perde anlayışını göstermiş, elde ettiği bilgileri kuramsal bilgilerle karşılaştırmıştır. Özetle, birçok çeşninin icrasında Arel nazariyatına aykırılıklar tespit etmiştir.

Sühan İRDEN, “Bileşik Makam Bûselik” (2015) isimli makalesinde, Nâsır Abdulbâkî Dede’nin makam tanımından¹ yola çıkarak, makam, çeşni ve seyir kavramlarını yeniden değerlendirip bu yolla Bûselik makamını incelemiştir. Önemli tespit ve çıkarımların yapıldığı bu çalışmadan elde edilen sonuçları yazar şöyle ifade etmektedir:

¹ Sonrakilerin ve sonrakilerin eskilerinin varsayımlarına göre makam, asıl unsurlarıyla işitildiğinde kendine özgü bir bütünlük, kişilik gösteren ve başka parçalara bölünmesi (başka şeye benzetilmesi mümkün olmayan ezgidir (Tura 2006: 35).

Makâm kavramının dizi kavramı algısından çıkarılarak Nâsır Dede'nin yaptığı tanıma göre yeniden değerlendirilmesi gerektiği, çeşnî kavramının aslında makâm kavramı olarak algılanması gerektiği, bu anlayışa göre en basit makâmın bile bileşimden oluştuğu düşünülmektedir. Bûselik makâmının nigâr, hüseynî ve nihâvend çeşnîlerin iç içe kullanılmasıyla oluştuğu için bileşik makâm olduğu, Bûselik makâmının içinde kullanılan hüseynî çeşnîlerin makâmın aslı unsuru olarak algılanması gerektiği, bu algıyla da Suzidilârâ ve Büzürg gibi makâmlardaki geleneksel seyir kullanımlarının daha kolay algılanabileceği düşünülmektedir. Arel-Ezgi-Uzdilek sisteminde Bûselik dördü ve beşli şeklinde öğretilen kavramların yerine Nihâvend çeşnîsi olarak öğretilmesi gerektiği, Nihâvend makâmı aktarılırken râst perdesinde bûselik olarak değil nihâvend şeklinde öğretilmesi gerektiği düşünülmektedir (İrden 2015: 827).

Yalçın TURA ise 2017 yılında üçüncü baskısı yayımlanan, “Türk Mûsıkısının Mes’eleleri” isimli kitabında, Arel nazariyatını çeşitli açılardan ele alarak eleştirmektedir. Tura, söz konusu nazariyede 24 sesi bulmak için yapılan işlemlerin mantıktan mahrum olduğunu, nota yazısının Türk müziğine uygun olmadığını, nazariyat ile uygulamanın farklı olduğunu, makam tariflerinin bir kısmının eksik veya hatalı olduğunu, usullerin sistematik bir tasnifinin yapılmadığını ve sabit bir referans sesin tespit edilmediğini belirtmektedir.

Sühan İRDEN, 2018 yılında yayımlanan “Edvar Geleneğinden Günümüze Nişâburek Makâmı Tahlili” isimli makalesini, “Nişâburek makamının tarifleri hakkındaki belirsizliği ortadan kaldırmaya yönelik birkaç iddiayı ispat etmek” (2018: 1) amacıyla kaleme almıştır. Bu makalede ulaşılan sonuçlardan, araştırmamızla ilgili olduğunu düşündüğümüz şu ifadelerle değinmekte fayda görüyoruz:

...Makâmları, dizilerle bir tutan, perdelerle 'güçlü', 'yeden', 'durak üstü' vs. gibi tonal işlevler, görevler yükleyen Arel-Ezgi Okulu öğretilerinin geçmişe dönük eserlerin makâmsal çözümlerinde yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Bu tespitlere ilişkin olarak; Makâm kavramı açısından öncelikli kavramın dizi değil perde kavramı olduğu, perde düzenleri var olmadan makâmların oluşmalarının mümkün olmadığı, perde düzenlerine bağlı olarak âğaz-seyir-karar üçgeni ile oluşturulacak en küçük ezginin makâm'ı temsil ettiği algısına geri dönülerek eser ve makâm çözümlerinin yapılması önerilmektedir (İrden 2018: 20).

Nilgün DOĞRUSÖZ, “Geleneksel Türk Müziğinde Makam ve Unsurları” (2014) isimli makalesinde, Müzik tarihinde edvarların çok önemli yerinin olduğunu belirtmiş, Safiyüddin'den Haşim Bey'e kadar süregelen edvarları inceleyip geleneksel Türk müziğinin makam ve unsurlarını, makam sınıflaması, makam betimlemesi, perde adları, ana makam ve makam alt başlıkları altında incelemiş ve makam kavramının tarihsel serüveni hakkında bilgilere yer vermiştir.

Yukarıda içeriklerini özetlediğimiz çalışmalar dışında, Arel nazariyesi ve araştırmamız yöntemiyle bağlantısı olmadığı için burada bahsetmediğimiz fakat GTHM'de dizilerin adlandırılması ve makam-ayak kavramları özelinde yapılan farklı birçok araştırma da mevcuttur. İlgililer, bu kaynakların birçoğunun küçük özetlerine, yukarıda bahsi geçen, Sümbüllü'nün (2009) doktora tezinden ulaşabilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın niteliği, modeli, evren ve örnekleme, araştırma verilerinin toplanması ve analizi aşamaları hakkında bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, Arel nazariyesine ait yazılı bilgiler derlenip bu bilgilerin, analiz edilen Klasik Türk Müziği eserleri ile uyumlu olup olmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bakımdan araştırmamız betimsel² bir araştırmadır. Araştırma sürecinde öncelikle Arel nazariyatını temel alan kaynaklar ve TRT TSM repertuar arşivleri taranmış, bu süreçte, betimsel araştırmaların tarama modeli³ uygulanmıştır. Sonraki aşamada ise örnekleme seçilen eserlerin analiz sonuçları ve derlenen nazari bilgiler karşılaştırılmıştır. Bu aşamada ise ilişkisel/korelasyonel⁴ araştırma modeli uygulanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmamızın nazari açıdan evreni Arel nazariyesi, incelenen eserler açısından ise Klasik Türk Müziği eserleridir. Nazari kaynaklar açısından örneklem gurubu, söz konusu nazariyeyi temel alan ulaşabildiğimiz şu kaynaklardır: Hüseyin Sadeddin Arel'in Türk Müsîkîsi Nazariyatı Dersleri (1993), Suphi Ezgi'nin Nazari ve Ameli Türk Musikisi (1933), İsmail Hakkı ÖZKAN'ın Türk Müsîkîsi Nazariyatı ve Usûlleri (2013), Ferit SIDAL'ın Türk Müsîkîsi Nazariyatı (1985), Zeki YILMAZ'ın Türk Müsîkîsi Dersleri (1983), Ş. Şeref ÇAKAR'ın Türk Müziği Teorisi ve Makamlar (2004), İsmail Hakkı GERÇEK ve Sinan HAŞHAŞ'ın Türk Müziğinde Basit Makamlar ve Bu Makamların Bağlama Sazında İcrası (2009), Murat AYDEMİR'in Türk Müziği Makam Rehberi (2014), Ülkü ÖZGÜR ve Salih AYDOĞAN'ın Gelenekten Geleceğe Makamsal Türk Müziği (2015) isimli eserler.

Klasik Türk Müziği eserlerinden ise TRT TSM repertuarına kayıtlı olan, Arel'in basit makam olarak nitelediği 13 makamdan, Bûselik, Kürdî, Rast, Uşşak, Hüseyinî, Nevâ, Hicaz, Hümâyûn, Uzzâl, Zirgüle, Karcıgar ve Sûzinak olmak üzere

² Betimsel araştırmalar, olayı olduğu gibi araştırmaya ve var olan durumu belirlemeye çalışan araştırmalardır. Bu tür araştırmalarda, ele alınan olaylar ve durumlar ayrıntılı bir şekilde araştırılmakta, daha önceki olaylar ve durumlarla ilişkisi incelenerek, "Ne" oldukları betimlenmeye çalışılmaktadır (Erkuş 2005: 59).

³ Tarama modellerinde; mevcut durumlar ve şartlar aynen ortaya konmaya çalışılır. Durumlar genellikle doğal çevre içinde oluşmaktadır. Bu tür araştırmalarda değişkenlerin deneysel ve fiziki olarak ayarlanması, olayların meydana gelme ya da gelmemesini kontrol diye bir durum söz konusu değildir. Gerçekte üzerinde araştırma yapılan olaylar ve davranışlar, bu çalışmalar yapılmaya bile aynı şekilde devam edecektir (Kaptan 1998: 59–60).

⁴ Korelasyonel araştırmalar, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkileri betimlemek amacıyla yürütülen ve ilişkilerin derinlemesine analiz edildiği araştırmalardır (Tanrıögen, 2012: 68).

12'sinde ve şarkı formunda bestelenmiş toplam 250 eser örnek seçilmiştir. Bu makamlarda kaçar adet eser inceleyeceğimiz konusunda ise ilgili makamlarda TRT repertuarına kayıtlı olan toplam eser sayılarının eşit olmaması dikkate alınarak tabakalı örnekleme⁵ yöntemi izlenmiştir: TRT TSM repertuarına kayıtlı şarkı sayısı 0-99 arasında olan Nevâ, Hümâyûn, Uzzâl ve Zîrgüle makamlarından 10'ar eser; 100-499 arasında olan Kürdî, Bûselik ve Sûzinak makamlarından 20'şer eser; 500'den fazla eser olan Rast, Uşşak, Hüseyinî, Hicaz ve Karcığar makamlarından ise 30'ar eser seçilmiştir.

Çargâh makamı, yapılan ön araştırma sonucunda analiz dışında bırakılmıştır. Bunun sebepleri arasında Çargâh makamında bestelenmiş 7 şarkının hepsinin Arel'e ait olması, Arel öncesinde böyle bir makam dizisinin kullanılmadığı (Çargâh adı altında farklı bir makam kullanılmış olup onda da çok az sayıda eser mevcuttur) ve Arel sonrasında ise birkaç marş formunda eser dışında örnekleri olmadığı, dolayısıyla benimsenmediği gibi sebepler sayılabilir.

Burada, akla gelebilecek iki soruya cevap vermek gerektiği düşüncesindeyiz. Bu sorulardan birincisi: "Neden basit makamlar incelendi?" Bu durumun öncelikli sebebi, basit makamların, yaygın olarak, Klasik Türk Müziği eğitime girişte öğreniliyor/öğretiliyor olmaları ve referans alınan Arel nazariyesinde göçürülmüş ve bileşik makamların oluşumunda büyük yer edinmeleridir. Dolayısıyla, tezin zaman, iş yükü ve hacim yönünden çalışılabilir olması gerekliliği de göz önüne alındığında bu makamlara öncelik verilmesinin yerinde olacağı kanaatindeyiz.

Akla gelmesi muhtemel bir diğer soru ise şudur: "Neden şarkı formu?" Kasım 2018 tarihi itibarıyla TRT TSM repertuarına kayıtlı sözlü eserlerin sayısı toplamda 23433 olup bunların, %81,39 oranla, 19072'si şarkı formunda bestelenmiştir. Bu durumda, inceleyeceğimiz her makamda aynı formda bestelenmiş yeterli sayıda örnek bulabilmemiz açısından şarkı formu bir adım öne çıkmıştır. Ayrıca genel form şeması itibarıyla çoğunlukla zemin ve nakarat bölümlerinde ilgili makamın temel özelliklerini yansıtmaları ve genellikle meyan bölümünde geçkiler yapılması sebebiyle de şarkı formu tercih edilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerinin toplanması aşamasında belgesel tarama⁶, verilerin çözümlenmesinde ise bilgisayar destekli makamsal analiz⁷, geleneksel makamsal analiz⁸ ve ilişkisel tarama⁹ yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma verilerinin toplanması ve analizi sürecinde izlenen yol ve yöntemleri şöyle maddeler halinde sıralayabiliriz:

⁵ Bu yöntemde ... alt kümeler seçilir. Bunlara tabakalar denir. Bu tabakaların her birini bir evren gibi düşünüp, bunların her birine ait alt kümeler belirlenir. Bu kümelerden tesadüfi örneklem yöntemi kullanılarak örneklem alınır. Her örneklem de örneklem birimi oranında temsil edilir (Tanrıoğın 2012: 123).

⁶ Var olan kayıt ve belgeleri (kitap, ansiklopedi, mektup, tutanak vb.) inceleyerek veri toplamaya belgesel tarama denir (Karasar 2005: 183).

⁷ Tezimizde kullandığımız Seyr-i MIDI isimli program gibi bilgisayar yazılımları yardımıyla eserlerdeki notaların sayısal verilere dönüştürüldüğü yöntemdir.

⁸ Eserlerin ölçü ölçü incelenip hangi perdede hangi çeşninin kullanıldığının tespit edildiği yöntemdir.

⁹ Bu model, "iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir" (Karasar, 2005, s.81)

✓ Arel'in basit makamlarına ait nazari bilgilerin derlenmesi amacıyla, örneklem gurubunda kimliklerini yazdığımız yayınlar incelenmiş ve bu makamlar hakkındaki bilgiler yazılmıştır.

✓ Diğer yandan söz konusu nazariye ile karşılaştırılacak eserlerin tespiti için TRT TSM repertuarı taranmış; incelenecek eserleri belirlemeden önce, analiz edilecek eser sayısının evreni önemli ölçüde temsil edebilmesi açısından, belirli bir yüzyıl özelinde çalışılması düşünülmüştür. Öncelikle 19. yüzyılda bestelenmiş eserler ele alınmış fakat birçok makamda şarkı formunda bestelenmiş hiçbir eser tespit edilememiştir. Daha sonra yeterli örnek bulabilmek için araştırmanın evreni "Cumhuriyet Dönemi öncesinde bestelenmiş eserler" olarak belirlenmiş fakat yine, Kürdî, Çargâh, Nevâ, Zirgüle, Uzzâl ve Hümâyûn makamlarında bestelenmiş yeterli örnek eser bulunamamıştır. Bu durumda, yeterince örnek eser bulunan makamlardaki eserler Arel öncesi dönemden, bulunmayanlar ise TRT TSM repertuarına kayıtlı tüm şarkılar içerisinden, basit tesadüfi örneklem¹⁰ yöntemiyle seçilmiştir.

✓ Seçilen eserler öncelikle geleneksel yöntem ile analiz edilerek, elde edilen bulgular, bilgisayar destekli analiz sonuçlarıyla karşılaştırılmak üzere not edilmiştir. Bu süreçte makamın karar perdesi, donanımı, yedeni, genişlemesi, kalışları, güçlü perdesi ve dizisi gibi unsurlar belirlenmiştir. Güçlü perde, ezginin önemli kalış noktalarına (müzik cümlesi sonlarındaki kalışlara ve eserin ilk yarım kararına vb.), gerek duyulduğunda ise MIDI analiz raporlarına bakılarak belirlenmiştir. Makam dizisi ise bu güçlü perdenin altında (pest bölge) ve üstünde (tiz bölge) yer alan; Arel nazariyesinde dörtlü/beşli/çeşni gibi isimler verilen, Öztürk (2014a: 19) tarafından ise üç, dört veya beş sesle sınırlandırılmayan, makamsal ezgi çekirdeği¹¹ olarak nitelendirilen ses/perde toplulukları esas alınarak belirlenmiştir.

✓ Bilgisayar destekli analiz sürecinde ise ilk olarak örnek eserler Coda Software'in Finale 2014 adlı nota yazım programıyla tekrardan

¹⁰ Bu tür örneklemede evrendeki her birimin örnekleme seçilmede eşit ve bağımsız olma olasılığı vardır. Yani yansızlık kuralının uygulanabildiği bir örneklemedir (Akhun 1991'den aktaran Balcı 2013, 99).

¹¹ Belli bir düzene tâbi makamsal ezgideki tipik bir perdesel merkezlenişe ve bu merkez etrafında gelişen ezgisel "çekirdek" veya "koza" oluşumlarını ifade eder. "Bir" MEÇ, belli bir makamsal ezgi içinde şekillenmiş, duyuş veya izlenim olarak "bir makam"ın belirginleşmesini ve anlaşılmasını sağlayan ezgisel bir motif, yürüyüş, çizgi veya örgü demektir. MEÇ, bir makamın kendiliğini ve ezgisel kodlanışını ortaya koyar ve ilgili makamı temsil eder/gösterir. Bu nedenle her bir MEÇ, "ayrıştırılmaz" ve "başka" bir MEÇ'e "benzetilemez" veya diğer bir MEÇ'le "karıştırılmaz" nitelikler taşır. Bu nitelikler, MEÇlerin "tekil", "yalın", "katışmamış", "karışmamış" ve "fert halinde" (müfred), özgül "perde-ezgi birlikleri" olduklarını gösterir. MEÇ açısından ezgisel örgüde yer alan "perde adedi" sınırlandırılabilir bir özellik taşımaz. Bu nedenle MEÇler, "Rast dörtlüsü", "Hicaz beşlisi" gibi sayıca sınırlandırılmış ezgisel dörtlü veya beşliler olarak anlaşılabilir. MEÇin özgül niteliği, perdesel merkezleniş etrafında gelişen ezgisel oluşumlardan kaynaklanır. Bu ilişki, "perde adedi"nden bağımsız olup, tamamen MEÇin içinde yer aldığı "perde düzeni"ne; ezginin şekillenmesini sağlayan "kompozisyon" süreç ve anlayışına veya "doğaçlama"ya bağlı durumdadır. Çoğu zaman üç perde arasında gelişen bir ezgisel ilişki, makam açısından tipik bir MEÇ gelişimine olanak tanıyabildiği gibi, sekizli veya daha geniş bir ses alanı içinde belli bir merkez etrafında (örneğin Eviç perdesi) gelişecek bir ezgisel motif de MEÇ oluşumunu sağlayabilmektedir (Öztürk 2014a:19).

yazılıp yine bu program aracılığıyla MIDI (Musical Instrument Digital Interface) formatına dönüştürülmüştür.

✓ MIDI dosyaları, Doç. Dr. Serdar ÇELİK tarafından araştırmamız için geliştirilen¹² Seyr-i MIDI isimli analiz programı¹³ aracılığıyla analiz edilerek aşağıda bir örneğini paylaştığımız raporlar oluşturulmuştur. Söz konusu raporlarda soldan sağa doğru ilk sütun bir perdenin ne sıklıkla kullanıldığı, ikinci sütun toplamda ne kadar süre kullanıldığı, üçüncü sütun Zeren'inin formülüne göre etkinlik derecesi, dördüncü sütun ise perdenin eserdeki toplam süreye oranı hakkında bilgileri içermektedir.

Örnek MIDI Analiz Raporu

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	38.00	C5	13.60	C5	4.86	C5	19.76
D5	34.00	A4	10.28	A4	4.81	A4	14.95
E5	31.00	E5	8.98	F5	2.96	E5	13.06
B4	30.00	F5	8.95	E5	2.60	F5	13.00
F5	27.00	D5	8.80	A5	2.42	D5	12.79
A4	22.00	B4	6.73	D5	2.28	B4	9.78
G5	13.00	G5	4.47	G5	1.54	G5	6.50
G#4	8.00	A5	3.81	B4	1.51	A5	5.53
A5	6.00	G#4	1.73	E4	0.43	G#4	2.51
E4	2.00	E4	0.93	G#4	0.37	E4	1.35
F#5	2.00	F#5	0.31	F#5	0.05	F#5	0.45
G#5	1.00	G#5	0.22	G#5	0.05	G#5	0.32

✓ İlgili makamın incelendiği ve yorumlandığı bölüm sonlarında ise o makamda incelenen tüm esere ait MIDI analiz raporlarının aritmetik ortalamalarını veren, eserlerin MIDI dosyalarının birleştirildikten sonra analiz edilmesi yöntemi uygulanmış; böylelikle söz konusu makamın genel durumunu özetleyen aşağıdaki örnekte olduğu gibi tablolar oluşturularak yorumlanmıştır.

¹² Bu süreçte, Ayhan Zeren'in "Müzik Sorunlarımız Üzerine Araştırmalar" isimli kitabında yer alan, bir makamda herhangi bir perdenin etkinlik derecesini hesapladığı formüllerinden faydalanılmıştır (2013: 97-98).

¹³ Araştırmamız yöntemine benzer birçok çalışmada, Finale isimli programda yazılan eserler öncelikle XML (Extensible Markup Language) işaretleme dili formatına dönüştürülmekte, ardından bu dosyalar Prof. Dr. Cihat Can tarafından tasarlanan Alfarabius isimli program aracılığıyla analiz edilmekte, analizden elde edilen veriler SPSS programına girilerek istatistiksel bilgiler alınmakta ve Microsoft Office Excel programı ile tablolara dönüştürülmektedir. İlk defa tezimizde kullandığımız Seyr-i MIDI isimli program ise Finale programında yazılıp MIDI formatına dönüştürülen dosyaları analiz ederek perdenin kullanım sıklığı ve süresi, Zeren'e göre etkinlik derecesi ve toplam süreye oranı gibi istatistiksel bilgilerin yer aldığı raporlar oluşturmaktadır. Bu süreçten sonra SPSS benzeri istatistiksel programlara ve ayrıca tablo oluşturmak için Excel veya Word programlarına ihtiyaç kalmamakta, dolayısıyla analiz aşamaları azalmakta ve süreç hızlanmaktadır. Bu yöntemi uygulamamızın temel nedeni budur.

Tablo 3.1. Bir Makamda İncelenen Tüm Eserlerin Ortak MIDI Analizi Tablosu Örneği

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı $\sum N$	Kullanım Süresi $\sum t$	Etkinlik Derecesi $\frac{\sum t^2}{\sum N}$	Kullanım Oranı %
1	C5 1158	C5 240,44	C5 50,26	C5 18,62
2	D5 1054	E5 210,13	E5 48,57	E5 16,25
3	B4 948	D5 188,27	A4 46,70	D5 14,55
4	E5 923	A4 179,01	D5 34,48	A4 13,84
5	A4 698	B4 144,23	B4 22,27	B4 11,16
6	F5 506	F5 88,28	F5 15,41	F5 6,84
7	G5 299	G5 59,06	G5 11,84	G5 4,58
8	A5 230	A5 50,32	A5 11,12	A5 3,90
9	G#4 175	G4 30,69	G4 8,69	G4 2,39
10	D#5 133	G#4 30,02	G#4 5,48	G#4 2,32
11	G4 109	D#5 21,02	D#5 3,59	D#5 1,63
12	F#5 99	F#5 11,65	G#5 1,81	F#5 0,91
13	G#5 78	G#5 11,65	B5 1,60	G#5 0,90
14	B5 75	B5 10,91	F#5 1,38	B5 0,84
15	C6 30	C6 4,54	C#5 1,25	C6 0,35
16	E4 19	E4 4,11	E4 1,13	E4 0,31
17	F4 19	C#5 2,76	C6 0,70	C#5 0,21
18	F#4 10	F4 2,02	F4 0,22	F4 0,16
19	A#5 9	A#5 1,12	A#5 0,15	A#5 0,09
20	C#5 8	F#4 0,93	F#4 0,08	F#4 0,07
21	A#4 5	A#4 0,49	A#4 0,05	A#4 0,04
22	D6 5	D6 0,49	D6 0,05	D6 0,04

✓ Son olarak iki farklı analiz sonuçları birlikte yorumlanmış ve elde edilen veriler ile nazariyat kitaplarında yer alan basit makamlara ait bilgiler karşılaştırılmış, önemli görülen tespitler sonuç bölümünde kaleme alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde basit makamlarda ve şarkı formunda bestelenmiş olan toplam 250 eserden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Örnek eserlerin büyük çoğunluğu Cumhuriyet Dönemi öncesinde bestelenmiş olup, o dönemde bestelenmiş yeterli eser bulunamayan makamlarda ise örnekler, TRT TSM repertuarındaki tüm şarkılar içerisinde seçilmiştir.

Bulgular, önce perdelerin eserlerdeki önem derecesi bakımından, sonrasında ise dizi, seyir, kalış, geçki vb. gibi makam unsurları açısından ele alınmış ve yorumlanmıştır. Makamların incelenme sırası Arel'in "Türk Musikisi Nazariyatı Dersleri"deki notları örnek alınarak belirlenmiş fakat yöntem bölümünde belirtilen sebeplerden ötürü Çârgâh makamı incelenmemiştir. Seçilen örnek eserler ise alfabetik sırayla ele alınmış, ilgili makam başlığı altında, incelenen eserlerin künyeleri tablo halinde sunulmuştur. Eser notalarına da analizlerimizin daha kolay kontrol edilebilmesi amacıyla "ekler" bölümünde değil metin içerisinde yer verilmiştir. Ayrıca birçok eserin farklılıklar gösteren birden fazla notası olduğu için yaptığımız analizlerin kontrolünün yapılabilmesi adına incelemede dikkate aldığımız notaların orijinali teze konulmuştur.

4.1. Bûselik Makamına Ait Bulgular

Bûselik makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 271 eser içerisinde 26'sı Cumhuriyet Dönemi öncesine ait olup bunlardan 20'si incelenmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.1. Bûselik Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Aldın aklım ey meh-veş	Rifat Bey
Bana ol şuh gör neyledi	Dellalzâde İsmail Efendi
Bir misli var mı kıl beyan	Şakir Ağa
Bir pür-cefa hoş dilberdir	Sultan Selim III
Bunu inkar etmez bir ferd	İsmet Ağa
Dil sana şimdi bendedir	Tanburi İshak Efendi
Dün gece sende ben derdmende	Şakir Ağa
Edâ ile revişlerin aklımı perişân etti	Dede Efendi
Enis ü hem-demim ah-ı mihendir	Rifat Bey
Gönül geçti güzel sende	Mevlevi Hafız Mehmet Efendi
Gönül verme bî-vefâya	Tanburi İshak Efendi
Gülzara gel ey gül-izar zevk edelim	Dellalzâde
İnanmaz vâ'd-i vasl-ı yâre gönülüm	Latif Ağa
Keremkanı efendim gel gül yüze	Mustafa Çavuş
Mâhitabda (gördüm-buldu) yâri	Tanburi Mustafa Çavuş
Ne kadar arz-ı hulus etti ise yare gönül	Muallim İsmail Hakkı Bey
Ol meh beni hiç sormuyor	Medeni Aziz Efendi
Sana ben gönülümü verdim-verelden böyle mehcûrum	Tahir Ağa
Sana bend olmak ey serv-i sehi azade-serliktir	Hafız Efendi
Suziş-i sinem değil kar etmeyen	Hacı Arif Bey

4.1.1. "Aldın Akhım Ey Meh-veş" İsimli Esere Ait Bulgular

رفت بک مرصومک RİFAT BEY
 آلدن عقیلم ای ماه وسه *Aldın Akhım*
 بوسه لک سرق BUŞELİK FARKI
 آئی ey

Düyek
 رو بیک

آل Al
 دین din
 عقیل AK
 لیم lim

ما mā
 هی hi
 ویش véch
 ناز nāz
 ایت it
 مه mé

گل ghél
 اده adé
 لا la
 لیم lim

آش éch
 سازه M.
 ا ا é
 ل lé
 گوی گوی
 منز mex

بوی beuy
 ل lé
 دو du
 شش chéch

سازه M.
 قبل Kil
 ورت دو مر
 ruv vét

اول ol
 ما ma
 سر sér
 کش quéch
 آره نغمه CODA

MIDI Analiz Raporu 4.1.1.

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	51.00	E5	10.11	E5	2.01	E5	21.01
A4	48.00	A4	9.12	A4	1.73	A4	18.94
B4	43.00	C5	6.02	C5	0.88	C5	12.50
C5	41.00	B4	5.67	B4	0.75	B4	11.78
F5	33.00	F5	3.62	F5	0.40	F5	7.53
D5	24.00	D5	2.76	D5	0.32	D5	5.73
G#4	20.00	G#4	2.50	G#4	0.31	G#4	5.20
G5	16.00	A5	2.05	A5	0.30	A5	4.26
A5	14.00	G5	2.04	G5	0.26	G5	4.24
G#5	12.00	G#5	1.65	D#5	0.24	G#5	3.43
D#5	8.00	D#5	1.39	G#5	0.23	D#5	2.88
B5	2.00	F#5	0.46	F#5	0.11	F#5	0.96
F#5	2.00	E4	0.42	E4	0.09	E4	0.87
E4	2.00	B5	0.33	B5	0.05	B5	0.68

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma diyezi (İlerde başka eserlerde de görüleceği üzere birçok besteci, Segâh perdesini naturel gösterip, Bûselik perdesini bir koma diyez ile göstermiştir.)

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde çoğunlukla Hicaz (SAS) dörtlüsü bazen de Kürdî (BTT) dörtlüsü ve Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: MIDI analizinde görüleceği üzere, eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde çokça kalışlar yapılması münasebetiyle de önemli bir perde olup güçlü perde özelliklerini taşımaktadır. Hüseyinîyi, karar perdesi Dügâh yakinen izlemektedir. Etkinlik derecesi açısından bu iki perdeyi sırasıyla Çargâh, Bûselik ve Acem perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserin aranağmesinde, pest taraftan Hüseyinî Aşîran perdesinde Hicaz dörtlüsü ile simetrik genişleme yapılmıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (1.-2., 14.-15., 26.-27., 31.-32. ve 42.-43. Ölçülerde)

Çargâh perdesinde Çargâhlı (4. ve 12. Ölçülerde)

Hüseyinî perdesinde ise; Hicazlı (9.-10., 19.20. ve 23.-24. Ölçülerde), Kürdîli (7.-8., ve 29. Ölçülerde) ve çeşnisiz (37.ve 41. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.1.2. "Bana Ol Şüh Gör Neyledi" İsimli Esere Ait Bulgular

BÜSELİK ŞARKI
"Bana ol şüh gör n'eyledi" BESTE: Dellalzāde
İsmā'îl Efendi

USÛLÜ: Aqır Evfer

1- Ba na ol şuh gör ney le di ah
2- Ser de yok ken böy le le sev da ah

Gön lüma lıp cevrey le di
Ken di ne ey le din şey da

Gön lüm a lıp cevrey le ey le şey
Ken di ne ey le din şey

di da ca ca nim De ru num da
da ca ca nim Ak lı mi ey

yer ey le di ma Ney le din se
le ey din yağ di ma

sen ey le din Ney le din se

sen ey le din ca nim

(ARANAĞMESİ:)

oğuz

1- Bana ol şüh gör n'eyledi
Gönlüm alıp cevreyledi
Derünümde yer eyledi
N'eyledinse sen eyledin

Kerem_eyle beni yorma
İşler yapıp uzak durma
Hâlim gayri bana sorma
N'eyledinse sen_eyledin

2- Serde yokken böyle sevdā
Kendine eyledin şeyda
Aklımı eyledin yağma
N'eyledinse sen_eyledin

Darılma sen iki gözüm
İşte sana doğru sözüm
Bu suç bende değil kuzum
N'eyledinse sen_eyledin

MIDI Analiz Raporu 4.1.2

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	38.00	C5	13.60	C5	4.86	C5	19.76
D5	34.00	A4	10.28	A4	4.81	A4	14.95
E5	31.00	E5	8.98	F5	2.96	E5	13.06
B4	30.00	F5	8.95	E5	2.60	F5	13.00
F5	27.00	D5	8.80	A5	2.42	D5	12.79
A4	22.00	B4	6.73	D5	2.28	B4	9.78
G5	13.00	G5	4.47	G5	1.54	G5	6.50
G#4	8.00	A5	3.81	B4	1.51	A5	5.53
A5	6.00	G#4	1.73	E4	0.43	G#4	2.51
E4	2.00	E4	0.93	G#4	0.37	E4	1.35
F#5	2.00	F#5	0.31	F#5	0.05	F#5	0.45
G#5	1.00	G#5	0.22	G#5	0.05	G#5	0.32

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) ve Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çârgâh perdesi, hem etkinlik derecesi en yüksek perde olması hem de üzerinde çokça kalıplar yapılması münasebetiyle önemli bir perdedir. Çârgâhı, sırasıyla, karar perdesi Dügâh, Hüseyinî, Acem ve Nevâ perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Çârgâh

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Aranağmenin son ölçüsünde bir kez kullanılan Hüseyinî Aşîran perdesi dışında, eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalıplar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (2., 3., 6., 7., 13., 14. ve 16. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (1., 3., 5., 10. ve 12. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (10. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (15. Ölçüde)

Acem perdesinde çeşnisiz (4.-5., 11.-12. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

4.1.3. "Bir Misli Var Mı Kıl Beyan" İsimli Esere Ait Bulgular

BÜSELİK ŞARKI

AKSAK

" Bir misli var mı kıl beyan ,,

BESTE: ŞAKİR AĞA

Bir mis li var mı kıl be yan
Dün ya ya şa mi yi dir fe ri
Ol ma di ği gün den a
Çer hin o dur iş ve ge
yan ri ca nim Şim di o nun
ri ca nim Ya hu rî dir
dur na mü şan Nu ri ka
ya hud pe rî ri mer
per tev fe şan a man a ca nim
Per va ne si şem si ci
han ca nim
(Aranağmesi)
oğuz

MIDI Analiz Raporu 4.1.3.

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	55.00	C5	8.49	A4	1.33	C5	22.42
D5	50.00	A4	6.10	C5	1.31	A4	16.11
B4	43.00	D5	5.70	G4	0.85	D5	15.05
E5	29.00	E5	4.93	E5	0.84	E5	13.02
A4	28.00	B4	4.47	D5	0.65	B4	11.79
F5	18.00	G4	2.43	B4	0.46	G4	6.42
D#5	9.00	F5	2.43	F5	0.33	F5	6.41
G5	8.00	G5	1.30	G5	0.21	G5	3.44
G4	7.00	D#5	0.97	D#5	0.11	D#5	2.57
G#4	4.00	G#4	0.38	G#4	0.04	G#4	1.01
F#5	3.00	F#5	0.29	F#5	0.03	F#5	0.76
A5	3.00	A5	0.28	A5	0.03	A5	0.75
G#5	1.00	G#5	0.09	G#5	0.01	G#5	0.25

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) ve Nîkrîz (TSAS) beşlisi ve Hüseyînî perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çârgâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Çârgâhı, sırasıyla, karar perdesi Dügâh, Nevâ, Hüseyînî ve Bûselik perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Çârgâh

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (1.-2., 4.-5., 13., ve 16.-17. Ölçülerde), Çârgâh perdesinde; Çârgâhlı (2.-3., 7.-8., 11. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (10. ve 15. Ölçülerde),

Hüseyînî perdesinde Hicazlı (6. Ölçüde),

Rast perdesinde Çârgâhlı (3. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

4.1.4. “Bir Pür-cefa Hoş Dilberdir” İsimli Esere Ait Bulgular

BÜSELİK ŞARKI
BİR PÜR-CEFÂ HOŞ DİLBERDİR

USÛLÜ : EVFER MÜZİK : Sultan SELİM III
SÖZ : Sultan SELİM III

$\text{♩} = 180$

(SAZ - - -)

BİR PÜR CE FÂ HOŞ DİL BER MÜP TE LÂ YİM
YAL VAR DİK ÇA İ NAD E DIR DER IN SÂF EY LE

(SAZ - - -)

HAY Lİ DEM DIR EL BET GO NUL
GAY RI YE TER U ZE RI NE

(SAZ - - -)

AR ZU EY LER GÜL YA NA Gİ HER ŞEB TER
PEK VA RA MAM KOR KA RIM Kİ KA ÇAR ÇAR TER
Gİ

(SAZ - - -)

DİR GÖ RE BİL SEM SE VE BİL SEM
DER GÖ RE BİL SEM SE VE BİL SEM

(SAZ - - -)

YÂR YÂR A MAN A MAN A MAN GÜL YA NA Gİ
YÂR YÂR A MAN A MAN A MAN GÜL YA NA Gİ

(SAZ - - -)

HER ŞEB TER DİR (SON)
HER ŞEB TER DİR

ARANAĞME

19

21

D.C.

gençler

BİR PÜR-CEFÂ HOŞ DİLBERDİR
MÜPTELÂYİM HAYLİ DEMDİR
ELBET GÖNÜL ARZU EYLER
GÜL YANAĞI HER ŞEB TERDİR
GÖREBİLSEM SEVEBİLSEM (Yâr yâr aman aman)
GÜL YANAĞI HER ŞEB TERDİR

YALVARDIKÇA INAD EDER
İNSÂF EYLE GAYRİ YETER
ÜZERİNE PEK VARAMAM
KORKARIM Kİ KAÇAR GİDER
GÖREBİLSEM SEVEBİLSEM (Yâr yâr aman aman)
GÜL YANAĞI HER ŞEB TERDİR

MIDI Analiz Raporu 4.1.4

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	56.00	C5	11.37	C5	2.31	C5	24.06
B4	44.00	D5	7.30	E5	1.37	D5	15.46
D5	43.00	E5	6.71	D5	1.24	E5	14.21
E5	33.00	B4	6.17	A4	1.06	B4	13.06
A4	27.00	A4	5.34	B4	0.86	A4	11.31
F5	13.00	F5	2.86	F5	0.63	F5	6.05
G4	7.00	G4	1.91	G4	0.52	G4	4.04
G#4	7.00	G5	1.70	G5	0.48	G5	3.59
D#5	6.00	D#5	1.13	F#5	0.24	D#5	2.38
G5	6.00	F#5	0.98	A5	0.23	F#5	2.08
F#5	4.00	A5	0.68	D#5	0.21	A5	1.45
C#5	2.00	G#4	0.67	C#5	0.09	G#4	1.41
A5	2.00	C#5	0.43	G#4	0.06	C#5	0.91

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde bir Çârgâh (TTBT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çârgâh perdesi, hem etkinlik derecesi en yüksek perde olması hem de üzerinde çokça kalışlar yapılması münasebetiyle önemli bir perdedir. Çârgâhı, sırasıyla, Nevâ, Hüseyinî, Bûselik ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Çârgâh perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (5., 10., 17. ve 21. Ölçülerde)

Çârgâh perdesinde; Çârgâhlı (2., 4., 9., 12., 16. ve 20. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (14. Ölçüde)

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (3., 6. ve 15. Ölçülerde)

Acem perdesinde çeşnisiz (7. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

4.1.5. "Bunu İnkâr Etmez Bir Ferd" İsimli Esere Ait Bulgular

BÜSELİK ŞARKI

USÛLÜ: SOFYAN

"Bunu inkâr etmez bir ferd"

BESTE: İSMET AĞA
GÜFTE: KÂMİL

Bu nu in kâr
Be ni ta'yib
et et mez me bir ya ferd rim
Bu Sa kın şık al lik ma
baş in ka ki bir sa derd rim
Ta ğit ham di mül el den
de ih mez ti her ya merd rim
Bu a şık lik
baş ka bir derd
(Aranağmesi:)

Bunu inkâr etmez bir ferd
Bu aşıklık başka bir derd
Tahammül edemez her merd
Bu aşıklık başka bir derd

Beni ta'yib etme yârim
Sakın alma inkisârım
Gitti elden ihtiyârım
Bu aşıklık başka bir derd

(-Hece 8)

MIDI Analiz Raporu 4.1.5

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	56.00	E5	9.09	E5	1.59	E5	24.61
E5	52.00	D5	6.41	C5	0.81	D5	17.34
C5	44.00	C5	5.98	D5	0.73	C5	16.17
B4	33.00	B4	3.28	A4	0.56	B4	8.88
A4	19.00	A4	3.26	E4	0.46	A4	8.83
F5	18.00	F5	2.27	B4	0.33	F5	6.15
G5	14.00	F#5	1.32	F5	0.29	F#5	3.56
F#5	14.00	A5	1.29	A5	0.21	A5	3.49
A5	8.00	G5	1.22	F#5	0.12	G5	3.31
G#4	4.00	E4	0.96	G5	0.11	E4	2.59
A3	3.00	G#4	0.63	G#4	0.10	G#4	1.69
G#5	3.00	G#5	0.51	G#5	0.09	G#5	1.37
D#5	2.00	A3	0.37	A3	0.04	A3	0.99
E4	2.00	B5	0.20	B5	0.02	B5	0.53
B5	2.00	D#5	0.18	D#5	0.02	D#5	0.50

Not: Bu MIDI analiz raporunda yer alan “A3” simgesi Dik Acem perdesini simgelemektedir.¹⁴

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine, Çargâh perdesinde Nîkrîz (TSAS) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) ve Hicaz (SAS) dörtlüleri eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi, etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Hüseyinî perdesini, etkinlik derecesi bakımından sırasıyla, Nevâ, Çargâh, Bûselik ve Dügâh perdeleri takip etmekte olup kalıplar bakımından ise Çargâh perdesi de en az Hüseyinî kadar önemlidir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü Hüseyinî, ikinci derece güçlü ise Çargâh perdesidir.

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkııcı

Genişlemesi: Eserde Tiz Bûselik dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalıplar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (1., 8., 16. ve 20. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (2. ve 10. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (6. ve 14. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (4. ve 12. Ölçülerde) ve çeşnisiz (18. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

¹⁴ Eserlerin MIDI çıktıları Tampere sisteme göre olduğu için Segâh, Dik Hisâr ve Dik Acem perdeleri analiz programında natürel nota isimleriyle gösterilmiş; dizisinde bu perdelerden biri yer alan makamlara ait ilk eserin MIDI analiz raporunun altında konuyla ilgili açıklama yapılmıştır. Örneğin; “Rast makamındaki MIDI analiz raporlarında yer alan “B4” ifadesi Segâh perdesini simgelemektedir” vb. gibi. Bunun yanı sıra aynı eser içerisinde hem natürel sesin hem de koma bemollü/diyezli sesin yer alması durumunda ise makamın ana dizisinde yer alan veya başkın olarak kullanılan perde, natürel nota simgesiyle gösterilirken diğer perde “A3” simgesiyle gösterilmiştir. Örneğin; Karcıgar makamında hem Hüseyinî hem de Dik Hisâr perdelerinin yer aldığı bir eserin analiz raporunda Hüseyinî perdesi “E5”, Dik Hisâr perdesi ise “A3” simgesiyle; Uşşak makamında hem Segâh hem Bûselik perdelerinin kullanıldığı bir eserde Segâh perdesi “B4”, Bûselik perdesi ise “A3” simgesiyle gösterilmiştir. Bu tür durumlarda tüm ikincil perdeler için “A3” simgesinin kullanılma sebebi, standart bir simge kullanma ve kullanılacak simgenin başka bir perde için kullanılmamış olması gerekliliğidir.

4.1.6. "Dil Sana Şimdi Bendedir" İsimli Esere Ait Bulgular

بوسه لك شرقى دل سكا شمردى بنده در ايساقك

Dil Sana şimdi bendedir BÜSELİK

آه دل سا نا چين دى بن ده در
Ah dil sa nā chin di bēn dé dir

يو لو نا دجان اف كنه ده
yo lou na djan af quēn dé

در مان مان در جا نم
dir A man A man 1. 2. dir dja nim

آه ا شق ده كل يا نه در
Ah A chik dé yil ya né dir

ان سار فا كل لوط فري له كل ايت جور
in sā fa ghél lout féy lé ghél djevrit

مه دجا نا كل له بوي
mé dja nā ghél lé beuy

وار سا غو نا هم سوي له كل
var sa gu nā him soy lé ghél

دجا نم آه نشمه CODA
dja nim AHE NESHME CODA

18 20

<p>انصافه كل لطفنا ايدى كل مورا نيمه جانا بويدى كل وارسه كنا هم سويدي كل</p>	<p>نقرات</p>	<p>دل سكا شمردى بنده در بولنگه جابه افكنده در آه عاشق دكل ده يانه در؟</p>	<p>بوسه لك شرقى</p>
--	--------------	---	-------------------------

MIDI Analiz Raporu 4.1.6

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	72.00	D5	8.71	D5	1.07	D5	18.06
D5	71.00	C5	8.69	C5	1.05	C5	18.02
B4	58.00	E5	6.11	A4	0.88	E5	12.67
E5	45.00	A4	5.80	E5	0.83	A4	12.02
A4	38.00	B4	5.67	A5	0.68	B4	11.77
G5	19.00	A5	3.31	B4	0.55	A5	6.86
F5	18.00	G5	2.19	G4	0.30	G5	4.54
A5	16.00	G4	1.91	G5	0.25	G4	3.95
F#5	14.00	F5	1.62	F5	0.15	F5	3.36
G4	12.00	F#5	1.23	F#5	0.11	F#5	2.56
D#5	8.00	D#5	0.66	D#5	0.05	D#5	1.37
B5	5.00	B5	0.48	B5	0.05	B5	1.00
G#4	5.00	G#4	0.48	G#4	0.05	G#4	1.00
F#4	4.00	F#4	0.37	E4	0.04	F#4	0.77
A#4	3.00	A#4	0.29	F#4	0.03	A#4	0.60
C#5	2.00	E4	0.21	A#4	0.03	E4	0.44
C6	2.00	C6	0.19	C6	0.02	C6	0.40
A#5	1.00	C#5	0.19	C#5	0.02	C#5	0.40
E4	1.00	A#5	0.10	A#5	0.01	A#5	0.20

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma diyezi

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Nevâ perdesi, etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Fakat kalışlara bakıldığında Nevâ perdesi üzerinde hiç kalış yapılmadığı bu vesileyle Nevâ perdesinin güçlü perde olma özelliği göstermediği söylenebilir. Etkinlik derecesi bakımından Nevâ perdesini, sırasıyla, Çârgâh, Hüseyinî, Dügâh ve Bûselik perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Çârgâh

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile; pest taraftan ise Hüseyinî Aşîran perdesine Uşşak dörtlüsü getirilmek suretiyle genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (5. Ölçüden ilk ölçüye dönüşte, 11., 14., 16. ve 20. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (1., 3. ve 10. Ölçülerde) ve Nikrîzli (19. Ölçüde),
Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (6. ve 8.-9. Ölçülerde)

Rast perdesinde Nikrîzli (13.-14. Ölçülerde) ve Çârgâhlı (15. ve 19. Ölçülerde)
Hüseyinî Aşîran perdesinde Uşşaklı (12. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

4.1.7. “Dün Gece Sende Ben Derdinde” İsimli Esere Ait Bulgular

BÜSELİK ŞARKI
DÜN GECE SENDE BEN DERMİNDE

USÜLÜ : TÜRK AKSAĞI MÜZİK : ŞAKİR AĞA
120 SÖZ : -

DÜN GE CE SEN DE BEN DERE İ MEN DE
PEK KÜ ÇÜ CEK SIN BÜ YÜ YE CEK SIN
PEK MÜ Mİ YAN SIN OY NAK Fİ DAN SIN

DÜN GE CE SEN DE BEN DERE İ MEN DE
PEK KÜ ÇÜ CEK SIN BÜ YÜ YE CEK SIN
PEK MÜ Mİ YAN SIN OY NAK Fİ DAN SIN

OY NAR KEN EY MEH A MAN A MAN
BİL MEZ Mİ YİM BEN A MAN A MAN
KÜ ÇÜK SÖN AM MA A MAN A MAN

AT TIN PE REN DE EY ZÜL Fİ ZER RIN
SEN NE Çİ CEK SIN EY ZÜL Fİ ZER RIN
PEK Şİ VE KÂR SIN EY ZÜL Fİ ZER RIN

AT TIN PE REN DE EY ZÜL Fİ ZER RIN GEL ET ME
SEN NE Çİ CEK SIN EY ZÜL Fİ ZER RIN GEL ET ME
PEK Şİ VE KÂR SIN EY ZÜL Fİ ZER RIN GEL ET ME

ARANAGME

TEM KIN (SON)
TEM KIN
TEM KIN

26 27 28
29 30 31 32
33 34 35 36

D.C.
GENETİK

MIDI Analiz Raporu 4.1.7

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	50.00	E5	9.70	E5	1.88	E5	18.48
D5	42.00	C5	7.51	G5	1.50	C5	14.32
C5	41.00	G5	6.81	C5	1.38	G5	12.98
B4	35.00	D5	5.67	A5	1.31	D5	10.80
G5	31.00	A5	5.12	G4	1.16	A5	9.76
F5	27.00	A4	4.21	D5	0.76	A4	8.03
A4	26.00	B4	4.05	A4	0.68	B4	7.73
A5	20.00	G4	3.73	F5	0.48	G4	7.11
G4	12.00	F5	3.61	B4	0.47	F5	6.87
G#4	5.00	B5	0.60	F#5	0.09	B5	1.14
B5	4.00	G#4	0.45	B5	0.09	G#4	0.86
D#5	2.00	F#5	0.43	G#4	0.04	F#5	0.82
C6	2.00	C6	0.22	C6	0.03	C6	0.43
G#5	2.00	G#5	0.18	G#5	0.02	G#5	0.34
F#5	2.00	D#5	0.18	D#5	0.02	D#5	0.34

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi, etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Fakat kalırlara bakıldığında Çârgâh perdesinin daha etkin kullanıldığı görülmektedir. Bu bakımdan eserde iki güçlü perde olduğu söylenebilir. Etkinlik derecesi bakımından Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Çârgâh, Gerdâniye, Nevâ ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü Çârgâh perdesi, ikinci derece ise Hüseyinî perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıkcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan Bûselik üçlüsünün eklenmesiyle genişletilmiştir.

Kalırlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (7.-8., 12., 19., 21.-22. ve 36. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (25.-27. ve 33. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (29. Ölçüde),

Rast perdesinde Çârgâhlı (4.-5. ve 16.-17. Ölçülerde) kalış yapılmıştır.

4.1.8. “Edâ ile Revişlerin Aklımı Perîşân Etti” İsimli Esere Ait Bulgular

DEDE EF.
 رده افندی ره هومك

بوسه لك سرق ادا ايدروسلك
 Edâ ile Revişlerine BUSÉLIK FARKI

EVFER اوفز

آه آه دا آه آه ريه ريش له آه ريك له آه ريك له
 Ah e da i le ré vich lé rin Ah

آق لي مي پيه ري شان ايت دي
 AK li mi pé ry chan it di

بوغوي ده ميدي لي سله كل دي
 bou gui djé Médj li sé ghél di

تچهچ ميم شن يا گر ايت يان
 tchech mim ya chin quir yan it

دي آ دجا نيم بير له طا فت
 di A djā nim bir lé ta Fét

دل رو با در آه بو گوي نو مي
 dil ru bā dir Ah bou gieuy nu mu

هاي ران ايت دي
 hay ran it di

آه نغمه
 CODA

15 16 17 18

MIDI Analiz Raporu 4.1.8

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	58.00	E5	8.09	A4	1.55	E5	16.07
E5	54.00	A4	7.37	E5	1.21	A4	14.63
C5	51.00	D5	6.92	C5	0.90	D5	13.74
B4	48.00	C5	6.76	D5	0.82	C5	13.43
F5	41.00	B4	5.74	B4	0.69	B4	11.41
A4	35.00	F5	4.92	A5	0.65	F5	9.78
A5	19.00	A5	3.52	F5	0.59	A5	6.99
G5	15.00	G5	1.59	G4	0.31	G5	3.17
B5	7.00	G#4	1.30	G#4	0.28	G#4	2.58
G#4	6.00	B5	1.27	B5	0.23	B5	2.53
G#5	4.00	G4	1.11	G5	0.17	G4	2.21
A#5	4.00	C6	0.60	C6	0.09	C6	1.20
G4	4.00	G#5	0.38	G#5	0.04	G#5	0.76
C6	4.00	A#5	0.37	A#5	0.03	A#5	0.74
D#5	3.00	D#5	0.28	D#5	0.03	D#5	0.56
F#5	1.00	F#5	0.09	F#5	0.01	F#5	0.18

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma diyezi

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT), bazen de Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi, toplam süre ve duyulma yüzdesi en yüksek perdedir. Zeren'in etkinlik derecesi hesabına göre de ikinci sırada yer almaktadır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Nevâ, Çârgâh ve Bûselik perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü, Çârgâh perdesi, ikinci derece güçlü ise Hüseyinî perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan Kürdî üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (7., 8.-9., 11., 17. ve 18. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Nîkrîzli (2.-3. Ölçülerde) ve Çârgâhlı (6.-7. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (3., 10. ve 15. Ölçülerde),

Acem perdesinde çeşnisiz (5. Ölçüde),

Rast perdesinde Çârgâhlı (1.-2. Ölçülerde) kalış yapılmıştır.

4.1.9. "Enis ü Hem-Demim Ah-ı Mihendir" İsimli Esere Ait Bulgular

BÜSELİK ŞARKI

USÜLÜ: YÜRÜK SEMÂİ

"Enis ü hem-demim ah ü mihendir..

BESTE: RIFAT BEY

E ni sü hem de mim a hü
Bi na yı sabr ü mi sa ma hü
mi hen dir Gö nül fer yad e der
yi kil di De ru num a te şî
bil mem ne den dir Gö nül fer
gam dan ya kil di De ru num
yad e der bil mem ne den dir
a te şî gam dan ya kil di
Gö züm de rin gör dü güm gül ler
O ya rin cev ri ne ca nim
di ken dir Gö nül fer yad e der
sı kil di
bil mem ne den dir Gö nül fer
yad e der bil mem ne den dir
(Aranağmesi :)
Enis ü hem-demim ah ü mihendir
Gönül feryâd eder bilmem nedendir
Gözümde gördüğüm güller dikendir
Gönül feryâd eder bilmem nedendir

Enis ü hem-demim ah ü mihendir
Gönül feryâd eder bilmem nedendir
Gözümde gördüğüm güller dikendir
Gönül feryâd eder bilmem nedendir

(Mefâilün Mefâilün Feülün)

MIDI Analiz Raporu 4.1.9

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	48.00	E5	24.10	E5	12.90	E5	20.43
C5	47.00	C5	20.26	A4	10.72	C5	17.18
E5	45.00	D5	20.11	C5	8.74	D5	17.05
B4	40.00	A4	19.64	D5	8.43	A4	16.65
A4	36.00	B4	11.93	B4	3.56	B4	10.11
F5	20.00	F5	7.85	F5	3.08	F5	6.65
G#4	10.00	A5	4.76	A5	2.83	A5	4.04
A5	8.00	G#4	4.63	G#4	2.14	G#4	3.92
G#5	6.00	C#5	1.95	C#5	1.91	C#5	1.65
D#5	2.00	G#5	1.82	G#5	0.55	G#5	1.54
C#5	2.00	D#5	0.92	D#5	0.43	D#5	0.78

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi, etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Hem etkinlik derecesi hem de kalışlar bakımından Çârgâh perdesi de Hüseyinî perdesine yakın önemdedir. Bu bakımdan eserde iki güçlü perde olduğu söylenebilir. Etkinlik derecesi bakımından bu iki perdeyi, sırasıyla, Nevâ, Dügâh ve Bûselik perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü, Çârgâh perdesi, ikinci derece güçlü ise Hüseyinî perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (3., 8.-9., 11.-12., 20.-21., 23.-24. ve 30. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (4., 6. ve 18. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Nikrizli (14. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Hicazlı (13. ve 16. Ölçülerde) ve çeşnisiz (10. ve 22. Ölçülerde) kalış yapılmıştır.

4.1.10. "Gönül Geçti Güzel Senden" İsimli Esere Ait Bulgular

Aksak BÜSELİK SARKI (Balika - Mevlâî Hafız Mehmet ek)

Hafız Efendi

1 AH GÖ NÜL GEÇ Dİ GÜ ZEL SEN DEN AH

2

3 BA RİŞ SAM DA GÖ RÜŞ MEM

4

5 BEN BEN

6

7 GÜ CEN DİR DİN BE Nİ PEK SEN GÜ CEN DİR

8

9

10 DİN BE Nİ PEK SEN BA RİŞ SAM DA

11

12 GÖ RÜŞ MEM BEN LA NİM

13

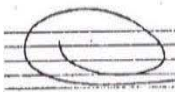
14 GÖ RÜŞ SEM DE

15 LİŞ MEM

16 BEN.

Dr. Hamit Hüsnî Beyza İstanbul
Radyosunda bulunan el yazması
defterlerinden aynı kopya.

14.2.1973

 İsmail Koral

MIDI Analiz Raporu 4.1.10

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	46.00	C5	7.36	C5	1.18	C5	20.51
B4	41.00	A4	5.95	A4	1.04	A4	16.58
D5	40.00	D5	5.17	D5	0.67	D5	14.40
A4	34.00	E5	4.40	E5	0.65	E5	12.26
E5	30.00	B4	4.03	F5	0.41	B4	11.23
F5	13.00	F5	2.31	B4	0.40	F5	6.43
A5	11.00	A5	1.66	B5	0.25	A5	4.61
G5	9.00	B5	1.42	A5	0.25	B5	3.96
B5	8.00	G5	1.24	G5	0.17	G5	3.44
F#5	5.00	G4	0.67	G4	0.15	G4	1.87
G#4	3.00	C6	0.54	C6	0.10	C6	1.52
C6	3.00	F#5	0.47	F#5	0.05	F#5	1.32
G4	3.00	G#4	0.29	G#4	0.03	G#4	0.80
C#5	2.00	C#5	0.19	C#5	0.02	C#5	0.53
G#5	2.00	G#5	0.19	G#5	0.02	G#5	0.52

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Donanımda değiştirici işaret yok fakat eserde tüm “si” lere koma diyezi konulmuş

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çârgâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde belirgin kalışlar yapılmıştır. Çârgâh perdesini sırasıyla, Dügâh, Nevâ, Hüseyinî ve Bûselik perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Çârgâh

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (3., 6. Ve 16. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (3., 10. ve 14. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (8. ve 9. Ölçülerde),

Acem perdesinde çeşnisiz (7. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

4.1.11. "Gönül Verme Bî-vefâya" İsimli Esere Ait Bulgular

PUŞELİK
U. Aksak (Gönül verme bivefaya) Tanburi İshak E

Ah Gönül verme bivefaya Sakın aldan
ma e da ya aman yar acı nım yar
ca nım Ah Geri almak müşkil olur tahammül yok
dur ce fa ya Ah Neve da dir dilruba
dir Sevdığım pek bivefa dir aman yar
ca nım
A R A N A Ğ M E

-I-

Gönül verme bivefaya
Sakın aldanma edaya
Geri almak müşkil olur
Tahammül yokdur cefaya
Nev edadır dilrübadır
Sevdiğim pek bivefadır..

-II-

Bi bedeldir ol mehpere
Nazar eyle bu reftare
Gel efendim kerem eyle
Hasretinle yakma nare
Nev edadır dilrübadır
Sevdiğim pek bivefadır..

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	57.00	C5	12.50	A4	3.12	C5	22.63
B4	48.00	A4	12.11	C5	2.74	A4	21.93
A4	47.00	D5	8.39	D5	1.85	D5	15.20
D5	38.00	E5	7.28	E5	1.51	E5	13.18
E5	35.00	B4	6.75	B4	0.95	B4	12.22
F5	12.00	G5	1.97	G5	0.43	G5	3.57
G#4	11.00	F5	1.74	A5	0.31	F5	3.16
G5	9.00	G#4	1.40	F5	0.25	G#4	2.54
G4	6.00	A5	1.25	G4	0.18	A5	2.26
F#5	6.00	G4	1.04	G#4	0.18	G4	1.89
A5	5.00	F#5	0.57	F#5	0.05	F#5	1.03
B5	1.00	B5	0.21	B5	0.05	B5	0.39

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTB) dörtlüsü ve Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çârgâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Çârgâhı, sırasıyla, karar perdesi Dügâh, Nevâ, Hüseyinî ve Bûselik perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlüsü Çârgâh perdesi, ikinci derece güçlüsü ise Hüseyinî perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Tiz Bûselik dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (5., 6., 7., 17., 18. Ve 21. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde çeşnisiz (3. ve 15. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (8. Ve 11. Ölçülerde) kalış yapılmıştır.

4.1.12. "Gülzara Gel Ey Gül-izar Zevk Edelim" İsimli Esere Ait Bulgular

LALZADE NIN GUSELİK SARKI

دلال زار ه نك يوسه لك سرقى

Gülzaré Gel ey Gül-izar

يوسه لك سرقى
كلزاره گل اي گلزار
ذوق ايده لم كلدي بهار
كور سوره بركور رو بلك هزار
ذوق ايده لم كلدي بهار

يوسه لك سرقى
سكانا اولو اي سروسه زاره سرلكدر
تتمل ايده لك لهر جور نيزه صاحب لهرلكدر
فرماك طرز و طورك عا شغه لهره شون كرلكدر
سنك ايده كور و شملك تا بختر بلكار لكدر

MIDI Analiz Raporu 4.1.12

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	60.00	C5	10.92	C5	1.99	C5	22.33
D5	49.00	D5	5.95	A4	1.05	D5	12.16
B4	43.00	B4	4.80	G5	0.85	B4	9.82
E5	26.00	E5	4.59	E5	0.81	E5	9.39
F5	25.00	A4	4.46	D5	0.72	A4	9.13
G5	23.00	G5	4.41	G4	0.63	G5	9.03
A4	19.00	F5	3.38	B4	0.54	F5	6.91
A5	18.00	A5	2.73	F5	0.46	A5	5.58
B5	15.00	B5	1.58	A5	0.41	B5	3.23
D#5	14.00	G4	1.37	C6	0.19	G4	2.81
C6	10.00	C6	1.37	B5	0.17	C6	2.80
G#4	6.00	D#5	1.26	D#5	0.11	D#5	2.58
F#5	4.00	G#4	0.80	G#4	0.11	G#4	1.64
D6	3.00	E4	0.42	E4	0.09	E4	0.87
G4	3.00	D6	0.28	D6	0.03	D6	0.58
F4	2.00	F#5	0.28	F#5	0.02	F#5	0.58
E4	2.00	F4	0.19	F4	0.02	F4	0.39
G#5	1.00	G#5	0.10	G#5	0.01	G#5	0.19

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma diyezi

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh makam (TTBT+TTB) dizisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çârgâh perdesi, belirgin bir şekilde, etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Çârgâh perdesini, sırasıyla, Nevâ, Bûselik, Hüseyinî ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Çârgâh perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan Muhayyer perdesinde Bûselik beşlisi ile; pest taraftan ise Hüseyinî Aşîran perdesinde Hicaz dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (8., 16. Ve 20. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (4.-5., 7., 13. ve 15. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (2. Ve 18. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Bûselikli (10. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

4.1.13. "İnanmaz Vâ'd-i Vasl-ı Yâre Gönüm" İsimli Esere Ait Bulgular

BUSELİK ŞARKI

Lâtîf Ağâ
(19.Yüzyıl)

Aksak "İnanmaz vâ'd-i vasl-ı yâre gönüm"

İ nan maz va di vas lı ya
ya re gön lüm
Ka pıl maz dil fi rîb et va
Çokal dan di be nîm bî ça
va re gön lüm
ça re gön lüm
re gön lüm
re gön lüm
ve fa hiç gör me di a va
va re gön lüm
Aranağmesi:
14 15 16 17 18
20.04

İnanmaz vâ'd-i vasl-ı yâre gönüm
Kapılmaz dil-firib etvâre gönüm
Vefâ hiç görmedi âvâre gönüm
Çok aldı benîm bî-çâre gönüm

vâ'd-i vasl - birleşme, kavuşma sözü
dil-firib - çekici, alımlı
etvâr - hâl ve hareketler
vefâ - sözünde durma
âvâre - başı boş
bî-çâre - çâresiz

MIDI Analiz Raporu 4.1.13

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	68.00	C5	14.94	C5	3.28	C5	24.55
D5	65.00	D5	10.39	D5	1.66	D5	17.07
B4	45.00	A4	6.58	A4	1.54	A4	10.81
E5	30.00	E5	6.32	E5	1.33	E5	10.39
G5	28.00	G5	5.65	G5	1.14	G5	9.29
A4	28.00	B4	5.10	G4	0.91	B4	8.38
D#5	20.00	A5	2.93	A5	0.61	A5	4.81
A5	14.00	F5	2.66	F5	0.59	F5	4.37
F5	12.00	G4	2.13	B4	0.58	G4	3.50
F#5	12.00	D#5	1.90	D#5	0.18	D#5	3.12
G#4	9.00	F#5	1.14	F#5	0.11	F#5	1.87
G4	5.00	G#4	0.66	G#4	0.05	G#4	1.09
F4	4.00	F4	0.38	F4	0.04	F4	0.62
B5	1.00	B5	0.09	B5	0.01	B5	0.15

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değişirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine, Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) beşlisi ve Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çârgâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Üzerinde kalışlar yapılması münasebetiyle de önemli bir perdedir. Nevâ perdesi ise hem etkinlik derecesi hem de kalışlar bakımlarından Çârgâh perdesini takip etmektedir. Bu perdeleri, sırasıyla, Dügâh, Hüseyinî ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlüsü Çârgâh perdesi, ikinci derece güçlüsü ise Nevâ perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eser, pest taraftan Hicaz dörtlüsü ile genişletmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (2., 8., 9., 11. Ve 18. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Nikrîzli (5.-6. Ölçülerde) ve Çârgâhlı (17. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3.-4. Ve 12.-13. Ölçülerde) kalış yapılmıştır.

4.1.14. "Keremkani Efendim Gel Gül Yüze" İsimli Esere Ait Bulgular

BUSELİN SARKI
KEREM KANI EFENDİM
MUSTAFA ÇAVUŞ

ÜYÜK (♩=120)

KEREM KANI EFENDİM GEL GÜL YÜZE
BÜLBÜL GİBİ HASKET OLDUM GÜL YÜZE
AH NEYLESEM YARE BİR HABER GÖNDERSEM NAILÜN GÖNLÜM
GÜNDE YÜZÜN ELLİ KERRE GÖRSENGE TAMA'KARIM GÖZÜM DOYMAZ GÜL YÜZE
EĞLESEM ANANAH DOSTUM SEN GEL GÜL YÜZE

Aytaç EROBİ

MIDI Analiz Raporu 4.1.14

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	76.00	E5	12.74	E5	2.19	E5	17.75
E5	74.00	C5	11.25	C5	1.67	C5	15.68
D5	65.00	D5	8.35	A4	1.52	D5	11.63
B4	60.00	B4	8.26	B4	1.14	B4	11.51
F5	45.00	A4	8.19	D5	1.07	A4	11.41
A4	44.00	F5	6.53	G5	0.99	F5	9.10
A5	23.00	G5	4.77	F5	0.95	G5	6.65
G5	23.00	A5	2.49	G4	0.37	A5	3.46
G#4	15.00	G4	2.02	A5	0.27	G4	2.81
G4	11.00	G#4	1.79	G#4	0.21	G#4	2.50
G#5	11.00	G#5	1.19	G#5	0.13	G#5	1.65
D#5	11.00	D#5	1.09	D#5	0.11	D#5	1.53
F#4	6.00	B5	0.62	B5	0.10	B5	0.87
B5	4.00	F#4	0.56	F#4	0.05	F#4	0.78
E4	4.00	F#5	0.45	F#5	0.05	F#5	0.63
F#5	4.00	E4	0.39	E4	0.04	E4	0.54
F4	4.00	F4	0.38	F4	0.04	F4	0.52
A#5	3.00	A#5	0.30	A#5	0.03	A#5	0.41
A#4	2.00	A#4	0.20	A#4	0.02	A#4	0.28
C6	1.00	D6	0.12	D6	0.01	D6	0.16
D6	1.00	C6	0.09	C6	0.01	C6	0.13

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Nikrîz (TSAS) beşlisi ve Hüseyinî peresinde Kürdî (BTT) ve Hicaz (SAS) dörtlüleri eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî ve Çârgâh perdeleri hem etkinlik derecesi hem de kalışlar bakımından yakın derecelerdendirler. Etkinlik derecesi bakımından bu perdeleri, sırasıyla, Nevâ, Bûselik ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü Hüseyinî perdesi, ikinci derece güçlü ise Çârgâh perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan Muhayyer perdesinde Bûselik dörtlüsü; perst taraftan ise Hüseyinî Aşîran perdesinde Hicaz dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (6., 12., 25., 29.-30., 33.-34. ve 40. Ölçülerde) ve Nikrîzli (14. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Nikrîzli (10. ve 22. Ölçülerde) ve çeşnisiz (24. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2., 8. ve 20., ölçülerde)

Hüseyinî perdesinde Hicazlı (13., 16. ve 18. Ölçülerde) ve çeşnisiz (6. ve 12., ölçülerde) kalış yapılmıştır.

Eserin 13. ve 14. Ölçülerinde Dügâh perdesi üzerinde neveser makam dizisine geçki yapılmıştır.

4.1.15. "Mâhitabda (Gördüm-Buldum) Yâri" İsimli Esere Ait Bulgular

BÜSELİK SARKI
MÂHİTABTA GÖRDÜM YÂRİ

MÜZİK ve
SÖZ : Tanbûri
MUSTAFA ÇAVUŞ

USULÜ: AKSAK

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24.

D.C

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	81.00	C5	18.50	C5	4.22	C5	32.67
B4	58.00	B4	9.53	A4	2.17	B4	16.83
D5	42.00	A4	9.31	B4	1.57	A4	16.45
A4	40.00	E5	7.00	E5	1.49	E5	12.37
E5	33.00	D5	6.75	D5	1.09	D5	11.93
G4	13.00	G4	2.55	G4	0.50	G4	4.50
F5	10.00	F5	1.42	F5	0.20	F5	2.50
G#4	4.00	D#5	0.65	D#5	0.11	D#5	1.15
D#5	4.00	G#4	0.50	G#4	0.06	G#4	0.89
G5	2.00	A5	0.21	A5	0.05	A5	0.38
A5	1.00	G5	0.19	G5	0.02	G5	0.33

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çârgâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Çârgâh perdesini, sırasıyla, Bûselik, Dügâh, Hüseyinî ve Nevâ perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Çârgâh

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (13.-14., 19., 23. ve 24. Ölçülerde), Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (1.-2., 8.-11., 14-17. Ölçülerde) ve Nikrîzli (21. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (6.-7. Ve 8. Ölçülerde) kalış yapılmıştır.

4.1.16. "Ne Kadar Arz-ı Hulus Etti İse Yare Gönül" İsimli Esere Ait Bulgular

پوسته لك شرفي نه قدر عرض خلوص معلم اسماعيل حقي بلك

Ne Kadar Arzi houlous

نه قا دار ار خي لوس ايت دي اي

né Ka dar Ar xi hov lous it di i

دَوْر هندی

DEVRİ HINDİ

يا ره گل شغل ده ري ح نه قا

sé ya ré gieu nul Max ha ri hus nu Ka

بول اول ما دي بي جا ده گل شغل

boul ol ma di bi tcha ré gieu nul

ره گل شغل اول ده ري ح نه قا

ré gieu nul og ra di Ah sil lé yi bah

تي سي ياه قا ره گل شغل ده ري ح نه قا

ti si yeh qua ra gieu nul max ha

ري ح نه قا بول اول ما دي بي جا

ri hus nu Ka boul ol ma di bi tcha

ره گل شغل ده ري ح نه قا

ré gieu nul ré gieu nul

آرتمنه

17 18 19 CODA

20 21

22 23 24

MIDI Analiz Raporu 4.1.16

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	79.00	C5	12.09	E5	1.88	C5	22.16
D5	69.00	E5	8.98	C5	1.85	E5	16.46
B4	63.00	D5	8.38	A4	1.44	D5	15.35
A4	43.00	A4	7.88	D5	1.02	A4	14.44
E5	43.00	B4	6.91	G4	0.79	B4	12.66
D#5	18.00	G4	3.07	B4	0.76	G4	5.63
G4	12.00	D#5	2.60	D#5	0.38	D#5	4.77
F#5	11.00	G5	1.18	G5	0.17	G5	2.16
F5	11.00	F#5	0.89	E4	0.09	F#5	1.63
G#4	9.00	G#4	0.81	F4	0.09	G#4	1.49
G5	8.00	F5	0.73	G#4	0.07	F5	1.34
F4	3.00	E4	0.52	F#5	0.07	E4	0.96
E4	3.00	F4	0.52	F5	0.05	F4	0.96

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma diyezi

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine do Çârgâh perdesinde çarhah (TTB) ve Nîkrîz (TSAS) dörtlüsü ve Hüseyî perdesinde Kürdî (BT) üçlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çârgâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından en önemli; Zeren'in etkinlik derecesi hesabına göre ise çok küçük farkla Hüseyî perdesinden sonra ikinci önemli perdedir. BU iki perde üzerinde de önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Etkinlik derecesi açısından bu perdeleri, sırasıyla, Nevâ, Dügâh ve Bûselik perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü Çârgâh, ikinci derece güçlü ise Hüseyî perdesidir.

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eser, pest taraftan Hüseyî Aşîran perdesinde Hicaz ve Kürdî dörtlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselik (2., 18. ve 24. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (1. ve 6. Ölçülerde), çeşnisiz (9., 10., ölçülerde) ve Nîkrîzli (15. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

Nim Hisâr perdesinde çeşnisiz (4., 11. ve 13. Ölçülerde),

Hüseyî perdesinde çeşnisiz (8. ve 17. Ölçülerde) ve Kürdîli (20. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

4.1.17. "Ol Meh Beni Hiç Sormuyor" İsimli Esere Ait Bulgular

USOL: Dügök BÜSELİK ŞARKI Medeni Ariz Ef.

OL Pek meh be ni hiç sor mu yor ma neş e li dir dâ i va' din de hem va' di vi sâl de dur mu yor a ca nim yor a ca nim ey ler ba na a ca nim na a ca nim yor a ca nim üs tü ne toz yor a ca nim Et mez bu vâ' kon dur mu yor di ne ve fâ'

ARANAĞMESİ

Ol meh beni hiç sormuyor
Vâ'dinde hem de durmuyor
Üstüne toz kondurmuyor
Vâ'dinde hem de durmuyor

Pek neş'elidir dâimâ
Vâ'd-i visâl eyler bana
Etmez bu vâ'dine vefâ
Vâ'dinde hem de durmuyor

Eski fasıllardan İstanbul Radyosu Fasil Hey'eti için
CÜNEYD KOSAL güfte ilâvesi ile yazıldı. 22.9.2006

Cüneyd Kosal

MIDI Analiz Raporu 4.1.17

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	60.00	E5	10.37	A4	2.01	E5	22.88
D5	47.00	A4	8.26	E5	1.79	A4	18.23
F5	41.00	D5	5.59	D5	0.66	D5	12.33
C5	39.00	F5	4.40	F5	0.47	F5	9.69
A4	34.00	C5	4.21	C5	0.45	C5	9.28
B4	29.00	B4	2.74	A5	0.35	B4	6.03
A5	18.00	A5	2.52	B4	0.26	A5	5.55
G#5	18.00	G5	1.74	G5	0.23	G5	3.84
G5	13.00	G#5	1.62	G#5	0.15	G#5	3.58
G#4	12.00	G#4	1.14	D#5	0.12	G#4	2.51
D#5	7.00	D#5	0.93	G#4	0.11	D#5	2.05
F4	6.00	B5	0.80	B5	0.11	B5	1.75
B5	6.00	F4	0.56	F4	0.05	F4	1.24
E4	3.00	E4	0.28	E4	0.03	E4	0.61
C6	1.00	G4	0.10	G4	0.01	G4	0.22
G4	1.00	C6	0.09	C6	0.01	C6	0.20

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde çoğunlukla Hicaz (SAS), bazen de Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde belirli kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Dügâh, Nevâ, Acem ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde tiz taraftan Bûselik dörtlüsü, pest taraftan ise Hüseyinî Aşîran perdesinde Hicaz dörtlüsü eklenerek dizi genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (4., 7.-9., 10., 11., 14., 15. ve 18. Ölçüler),

Hüseyinî perdesinde Hicazlı (2. ve 12. Ölçülerde) ve çeşnisiz (9. Ve 16. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

4.1.18. "Sana Ben Gölümü Verdim-Verelden Böyle Mehcûrum"
İsimli Esere Ait Bulgular

طاہر اغانک
TAHİR AĞA
AYDIN

سنا بنہ کو گولمی ویردم
Sana Ben Gölümü
BÜSELİK ŞARKI

بو سلاک شرقی
BÜSELİK ŞARKI

آی بیہ
ver dim vé ré dé

بوی
bé Méh djou roum ni

دجے آہ ایت مے فیم
djé Ah aït mé yim

نا لآ نو گور یار اول
na lä nu guir yar ol

ما فیم دو روم یار آئی
ma yim dou roum yar ay

یار مان بی نی بیل مے می
yar man bé ni bil mé mi

سین کیم سا نا بیک جان
sîn kîm sa na bik jan

میدج بو روم یار آئی یار یار مان
medj bou roum yar ay yar yar man

نی نقرات چرت آل لے سو زو
ni n'qarat chert al lé seu zu

نہ آل دا نوب کوہ دن
né al da noub kouh dun

بے ہی ہا روم یار آئی
bé héy ha roum yar ay

یار مان آنہ قوہ
yar man an'ne qouh

CODA

41 42 43

44 45 46

MIDI Analiz Raporu 4.1.18

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	71.00	C5	20.63	C5	5.99	C5	19.62
B4	64.00	E5	15.84	E5	4.56	E5	15.07
D5	60.00	B4	14.74	D5	3.58	B4	14.02
E5	55.00	D5	14.65	A4	3.53	D5	13.94
A4	41.00	A4	12.02	B4	3.40	A4	11.44
F5	27.00	F5	6.98	G4	2.25	F5	6.64
G5	13.00	G4	4.74	F5	1.80	G4	4.51
G4	10.00	G5	4.47	G5	1.54	G5	4.25
G#4	8.00	A5	2.85	A5	1.01	A5	2.71
A5	8.00	D#5	2.10	G#5	0.63	D#5	2.00
D#5	8.00	G#5	2.10	D#5	0.55	G#5	1.99
G#5	7.00	G#4	1.72	G#4	0.37	G#4	1.63
F#5	4.00	F#5	0.88	F#5	0.19	F#5	0.83
B5	3.00	B5	0.65	B5	0.14	B5	0.62
C6	2.00	C6	0.43	A#5	0.13	C6	0.41
A#5	1.00	A#5	0.35	C6	0.09	A#5	0.34

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma diyezi

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çârgâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Hüseyinî perdesi de hem etkinlik derecesi hem de kalışlar bakımından Çârgâh perdesini takip eden önemli bir perde konumundadır. Bu perdeleri, sırasıyla, Bûselik, Nevâ ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü, Çârgâh perdesi, ikinci derece güçlü ise Hüseyinî perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (10., 18., 38. Ve 46. Ölçülerde),
Bûselik perdesinde Kürdîli (35. Ölçüde) ve çeşnisiz (44. Ölçüde),
Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (17., 37. ve 42. ölçülerde), çeşnisiz (4. Ölçüde) ve Nîkrîzli (8. Ölçüde),

Nim Hisâr perdesinde çeşnisiz (26. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (22. Ölçüde) ve Hicazlı (28. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (24. Ölçüde),

Rast perdesinde Çârgâhlı (2., 13., ve 40.-41. Ölçülerde) kalış yapılmıştır.

4.1.19. “Sana Bend Olmak Ey Serv-i Sehi Azade-Serliktir” İsimli Esere Ait Bulgular

ما قضا فنك
HAFIZ EFENDI'NIN
دور دور
DEVRİ REVAN

سنا بند اول
Sana Bend Olmak
اول ol

بوسه لك شرقی
GÜSELİK PARKI

ای ماق mak.éy
سز sér
وو vu 10
وو vu

سنا sa ná
بند Bend
اول ol

سنا sa ná
بند Bend
اول ol

سرد ده dé sér
لك liq

در dir
نقلت نقلت ham mul
27

ایق ey
مك له lé mək
هر hér

جو djév 34
ری ri né

سا sa
لیب lib
هو هو hu né

لك lik
در dir 47
آه Ah
راخی hi rá
مك min

تار tar
زی زی zi tav
رک rit

اا A
60
چی چی chi
گا ga

هپ هپ hép
یش ich
کوه ve. guér

لك lik
در dir 72
8

MIDI Analiz Raporu 4.1.19

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	79.00	E5	18.76	E5	4.45	E5	22.36
B4	67.00	D5	10.00	A4	2.14	D5	11.92
D5	66.00	C5	9.98	C5	1.56	C5	11.90
C5	64.00	A4	9.14	D5	1.51	A4	10.89
F5	46.00	B4	8.76	A5	1.41	B4	10.44
A4	39.00	A5	6.17	B4	1.15	A5	7.36
A5	27.00	F5	5.74	G5	1.10	F5	6.84
G5	26.00	G5	5.35	F5	0.72	G5	6.37
B5	17.00	B5	2.71	G4	0.47	B5	3.23
G#4	15.00	G#4	2.65	G#4	0.47	G#4	3.16
G#5	10.00	G#5	1.68	B5	0.43	G#5	2.00
F#5	7.00	C6	1.01	G#5	0.28	C6	1.21
C6	5.00	G4	0.97	C6	0.20	G4	1.16
G4	2.00	F#5	0.79	F#5	0.09	F#5	0.94
D#5	1.00	D#5	0.10	D#5	0.01	D#5	0.11
D6	1.00	D6	0.10	D6	0.01	D6	0.11

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma diyezi

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü ve Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Çargâh, Dügâh ve Bûselik perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (10., 34., 47. Ölçülerde),

Bûselik peresinde çeşnisiz (36. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (12., 15. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (3., 24., 27. Ölçülerde), Kürdîli (60. Ölçüde) ve Hicazlı (72. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde Bûselikli (63. Ölçüde),

Nim Zirgüle perdesinde Hüzâmlı (55.56. ölçülerde) kalış yapılmıştır.

4.1.20. "Suziş-i Sinem Değil Kar Etmeyen" İsimli Esere Ait Bulgular

Yürük
Semâî

BÜSELİK ŞARKI
"Suziş-i sinem değil kâr etmeyen"

Hacı Ārif Bey
(1831 - 1885)

Su zi şi şi hep nem de ğil kâ der
Yar i çin hep çek di ğim der

ret me yen Su zi şi şi hep nem de ğil
dü e lem Yar i çin hep çek di ğim

kâ der ret me yen
der dü e lem

Ka re bah tim dir ba na
Muk te za yı ta li im

ya dir ret me yen
dir lâ da ce rem

et lâ me yen (Saz)
ce rem

Ta li im dir cel bi dil
Ben bu key fiy yet fe lek

da den ret me yen
dir di di yem

et dir me yen (Saz)
di yem

Ka re bah tim dir ba na

ya ret me yen
et me yen yen

Aranağmesi:

37 41 40. B4

MIDI Analiz Raporu 4.1.20

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	87.00	D5	32.93	C5	12.56	D5	19.38
C5	72.00	C5	30.07	D5	12.47	C5	17.69
E5	68.00	E5	26.74	A4	11.88	E5	15.74
B4	56.00	A4	24.37	E5	10.52	A4	14.34
A4	50.00	B4	19.31	B4	6.66	B4	11.36
F5	46.00	F5	14.25	F5	4.42	F5	8.39
G5	23.00	G5	7.02	D#5	2.24	G5	4.13
G#4	14.00	G#4	5.49	G#4	2.15	G#4	3.23
D#5	10.00	D#5	4.74	G5	2.14	D#5	2.79
A5	9.00	A5	2.91	G4	0.95	A5	1.71
F#5	4.00	F#5	1.11	A5	0.94	F#5	0.65
G4	1.00	G4	0.98	F#5	0.31	G4	0.57

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Bûselik (TBTT) beşlisine Çârgâh perdesinde Çârgâh (TTBT) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Nevâ perdesi, hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perde olmasına karşın; Zeren'in etkinlik derecesi hesabına göre Çârgâh perdesinin, kalışlar bakımından ise hem Çârgâh hem de Hüseyinî perdelerinin gerisinde kalmıştır. Bu münasebetle güçlü perde özelliği göstermemektedir. MIDI analizinde Nevâ perdesini, sırasıyla, Çârgâh, Hüseyinî, Dügâh ve Bûselik perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü, Çârgâh perdesi, ikinci derece güçlü ise Hüseyinî perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Bûselikli (4., 14., 16., 30., 32., 33. Ve 41. Ölçülerde),

Bûselik perdesinde Kürdîli (8. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (2. ve 6. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (24. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (11. ve 27. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (14., 30. Ve 37. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (22. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

4.2. Bûselik Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Bûselik makamında incelenen 20 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 4.2. Bûselik Makamında İncelenen 20 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı ΣN	Kullanım Süresi Σt	Etkinlik Derecesi $\Sigma t^2 / \Sigma N$	Kullanım Oranı %
1	C5 1158	C5 240,44	C5 50,26	C5 18,62
2	D5 1054	E5 210,13	E5 48,57	E5 16,25
3	B4 948	D5 188,27	A4 46,70	D5 14,55
4	E5 923	A4 179,01	D5 34,48	A4 13,84
5	A4 698	B4 144,23	B4 22,27	B4 11,16
6	F5 506	F5 88,28	F5 15,41	F5 6,84
7	G5 299	G5 59,06	G5 11,84	G5 4,58
8	A5 230	A5 50,32	A5 11,12	A5 3,90
9	G#4 175	G4 30,69	G4 8,69	G4 2,39
10	D#5 133	G#4 30,02	G#4 5,48	G#4 2,32
11	G4 109	D#5 21,02	D#5 3,59	D#5 1,63
12	F#5 99	F#5 11,65	G#5 1,81	F#5 0,91
13	G#5 78	G#5 11,65	B5 1,60	G#5 0,90
14	B5 75	B5 10,91	F#5 1,38	B5 0,84
15	C6 30	C6 4,54	C#5 1,25	C6 0,35
16	E4 19	E4 4,11	E4 1,13	E4 0,31
17	F4 19	C#5 2,76	C6 0,70	C#5 0,21
18	F#4 10	F4 2,02	F4 0,22	F4 0,16
19	A#5 9	A#5 1,12	A#5 0,15	A#5 0,09
20	C#5 8	F#4 0,93	F#4 0,08	F#4 0,07
21	A#4 5	A#4 0,49	A#4 0,05	A#4 0,04
22	D6 5	D6 0,49	D6 0,05	D6 0,04

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Eser künyesinin Osmanlıca harfleriyle yazıldığı eski yazma notaların hepsinde **Bûselik perdesi için koma diyezi** kullanılmıştır. Fakat yeniden yazılmış notalara baktığımızda si, natürel olarak gösterilmiştir. Bu yeni notaların Arel sonrası dönemde yazıldığı çıkarımını yapmak yanlış olmayacaktır.

Dizisi: İncelenen 20 eserin dizilerine baktığımızda yerinde Bûselik beşlisinin her eserde dizinin başında yer aldığı; buna 20 eserin 15'inde %75 oranla Çârgâhta Çârgâh beşlisinin, 11 er eserde %55 oranla Hüseyîde Kürdî ve Hicaz dörtlülerinin, 5 eserde %25 oranla Hüseyîde Uşşak dörtlüsü-Hüseyî beşlisinin ve 4 eserde %20 oranla Çârgâhta Nîkrîz beşlisinin eklendiği görülmektedir. Bu oranlar göz önüne alındığında; **Çârgâhta Çârgâh çeşnisinin Bûselik makam dizisinde yer aldığı ve Hüseyî perdesinde Kürdî ve Hicaz çeşnilerinin de ana dizinin elemanı oldukları** yönünde çıkarım yapılabilmektedir. Hüseyî perdesinde Uşşak ve Çârgâh perdesinde Nîkrîz çeşnilerinin de makamın dizisinde yer almamakla birlikte makamın önemli geçkileri oldukları söylenebilir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Bûselik makamında incelenen 20 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda Çârgâh perdesinin en etkili perde olduğu görülmektedir. Bu perde üzerinde yapılan önemli ölçüde kalıplar da Çârgâh perdesinin önemini doğrulamaktadır. Aşağıda görüleceği üzere birçok eserde güçlü perde konumundadır. Arel nazariyesinde tek başına güçlü perde olarak nitelendirilen Hüseyî perdesi ise toplam süre, etkinlik derecesi ve kullanım oranı bakımlarından ikinci sırada yer alırken kullanım sıklığı sıralamasında dördüncü sıradadır. Nevâ perdesi ise kullanım sıklığı açısından ikinci, kullanım süresi ve oranı açısından üçüncü, etkinlik derecesi bakımından ise dördüncü sırada yer almaktadır. Makamın karar perdesi olan Dügâh, etkinlik derecesi bakımından üçüncü sırada iken kullanım süresi ve oranı açısından dördüncü, kullanım sıklığı bakımından ise beşinci sıradadır. Bir diğer önemli perde olan Bûselik perdesi ise kullanım sıklığı bakımından üçüncü, diğer parametrelerde ise beşinci sırada yer almaktadır.

Güçlüsü: İncelenen 20 eserin 8'inde, %40 oran ile, birinci güçlü Çârgâh ikinci güçlü ise Hüseyî perdesi; 7 eserde, %35 oran ile, Çârgâh perdesi; 3 eserde, %15 oran ile, Hüseyî perdesi; 1 eserde birinci güçlü Hüseyî ikinci güçlü Çârgâh perdesi; 1 eserde ise birinci güçlü Çârgâh ikinci güçlü ise Nevâ perdesidir. Çârgâh perdesinin, tek güçlü perde, birinci güçlü perde veya ikinci güçlü perde olarak toplam 17 eserde %85 oran ile; Hüseyî perdesinin ise toplam 12 eserde %60 oran ile güçlü olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu veriler ışığında Bûselik makamının **birinci derece güçlü perdesinin Çârgâh, ikinci derece güçlü perdesinin ise Hüseyî perdesi** olduğu söylenebilir.

Yedeni: Eserlerin hepsinde yeden **Nim Zirgüle** perdesidir.

Seyir karakteri: İncelenen eserlerin 15'inde %75 oran ile inici-çıkıcı seyir; 5'inde ise çıkıcı seyir kullanılmıştır. Bu verilerden hareketle Bûselik makamının seyir karakteri, **çoğunlukla inici-çıkıcı bazen de çıkıcı** olarak tarif edilebilir.

Genişlemesi: 20 eserin 8'inde dizi genişletilmemiştir. Geriye kalan 12 eserin 5'inde %41,66 oran ile tiz taraftan, 3'ünde %25 oranla pest taraftan, 4'ünde ise hem pest hem tiz taraftan genişletilmiştir. Tizden genişlemeler, bir eserdeki Kürdî çeşnisi dışında, hep Bûselik çeşnisi ile; pest taraftan genişlemeler ise, bir eserde Kürdî bir eserde ise Uşşak çeşnisi ile, diğer eserlerde ise hep Hicaz çeşnisi ile genişletilmiştir. Bu veriler ışığında, Bûselik makamının hem tiz hem de pest taraftan genişletilebildiği; tiz taraftan genişlemelerde çok büyük çoğunlukla Bûselik çeşnisinin, pest taraftan yapılan genişlemelerde ise büyük oranda Hicaz çeşnisinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Kalıplar ve geçkiler: İncelenen 20 eserin hepsinde Dügâh perdesinde Bûselikli kalış mevcuttur. Bunun dışında 17'sinde %85 oranla Çârgâh perdesinde Çârgâhlı;

12'sinde %60 oranla Çârgâh perdesinde Nikrîzli; 12'sinde %60 oranla Hüseyî perdesinde çeşnisiz; 7'sinde %35 oranla Hüseyî perdesinde Hicazlı; 5'inde % 25 oranla Nevâ perdesinde Bûselikli; 5'inde % 25 oranla Rast perdesinde Çârgâhlı; 4'ünde %20 oranla Çârgâh perdesinde çeşnisiz; 4'ünde %20 oranla Hüseyî perdesinde Kürdîli; 4'ünde %20 oranla Hüseyî perdesinde Uşşaklı; 4'ünde %20 oranla Acem perdesinde çeşnisiz; 3'ünde %15 oranla Muhayyerde çeşnisiz; 2'sinde %10 oranla Muhayyerde Bûselikli; 2'sinde %10 oranla Bûselik perdesinde Kürdîli; 2'sinde %10 oranla Bûselik perdesinde çeşnisiz; 2'sinde %10 oranla Nim Hisâr perdesinde çeşnisiz; 1'inde %5 oranla Dügâh perdesinde Nikrîzli; 1'inde %5 oranla Nevâ perdesinde Nikrîzli; 1'inde %5 oranla Rast perdesinde Nikrîzli; 1'inde %5 oranla Gerdâniye perdesinde çeşnisiz; 1'inde %5 oranla Hüseyî Aşîran perdesinde Uşşaklı; 1'inde %5 oranla Nim Zîrgüle perdesinde Hüzâmlı kalışlar yapılmıştır.

Bu veriler doğrultusunda, **Dügâh perdesinde Bûselikli, Çârgâh perdesinde Çârgâhlı, Nikrîzli ve çeşnisiz, Hüseyî perdesinde çeşnisiz, Hicazlı, Kürdîli ve Uşşaklı, Nevâ perdesinde Bûselikli, Rast perdesinde Çârgâhlı ve Acem perdesinde çeşnisiz** kalışlar, Bûselik makamının önemli kalışları olarak nitelendirilebilir.

4.3. Kürdî Makamına Ait Bulgular

TRT TSM repertuarına kayıtlı, Kürdî makamında ve şarkı formunda bestelenmiş toplam 100 eser mevcuttur. Bu eserlerden 1'inin bestecisi belli olmayıp 1'inin bestecisi ise Muallim İsmail Hakkı Bey'dir. Bu iki eser dışındaki eserlerin hepsi Cumhuriyet Dönemi sonrasında bestelenmiştir. Bestecisi belli olmayan eserin hangi döneme ait olduğu belli olmadığı için bu eser değerlendirmeye alınmamış, bu durumda, Kürdî makamında incelenen 20 eserden 19'unu Arel sonrası dönemden seçmek durumunda kalınmıştır. İncelediğimiz eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.3. Kürdî Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Adımızı her gün bırak ansınlar	İlgün Soysev
Anlattı erenler bir bahar değil	Yusuf Nalkesen
Bilmem ben bu gönlümle nasıl yaşayacağım	Ercümend Berker
Bu şehirden yarım ayrılmalıyım	Ertuğrul Ottekin
Bulut bulut geçer nisan hâre hâre parça parça	Fethi Karamahmudoğlu
Canım benim herşeyim	Ömer Umutlu
Çık artık hayâlimden çıka gel güzel kadın	Mahmut Oğul
Dudağında heceydin sen konuşmadım gitme diye	Kaya Bekat
Dudaklarında arzu kollarında yalnız ben	Sadettin Öktenay
Gidişin boynumu büktüğü zaman	Seyfi Güldağı
Gül goncası nâzende kaş göz endam yerinde	Alaeddin Yavaşca
Güller solarken geldin gül dalında kar vardı	Dr. Yaşar Bedük
Haram olsun bana ey çehre-i gül-gün-i müstesna	Muallim İsmail Hakkı Bey
Hayrân gönül bir çift göze	Mümin Salman
Hiç tatmadım böyle duyguyu	Selahattin İçli
İlkbahara bekle beni demiştin	Talat Er
Karlı dağlar karlı yollar aş da gel	Necip Gülses
Sakın dönme istemem bütün ümitler söndü	Necdet Tokatlıoğlu
Sevdiysen hiç bekleme gel yerleş şu kalbime	Erdinç Çelikkol
Yüzünün ifâdesi gözlerinin içinde	Güner Erman

4.3.1. "Adımızı Her Gün Bırak Anımlar" İsimli Esere Ait Bulgular

Küнді
Düyek ♩=192

"ÇİĞDEM LER SAĞILIR"

Müzik: İlgin Soycey
Söz: Münire Aksaray

Aranaşme

1 2 3 4

5 6 7 1 8

9 2 10 11 3 12

13 14 15 16

A DI MI ZI HER - GÜN BI RAK AN SİN LAR 20

17 18 19

21 22 23 24 25

DAN - SAZ - BI Zİ BU SEV DAY LA - SAZ - DE Lİ SAN SİN LAR - SA

26 27 28 29

Çİ Ğ DEM LER - SA Ç I LIR GÜR SA Ç LA RIN - DAN - SAZ -

30 31 32 33

Çİ Ğ DEM LER - SA Ç I LIR GÜR SA Ç LA RIN - DAN - SAZ -

34 35 36 37

DAN D. G. GÖN LÜ MÜ GÖN LÜN LE HER AN - BU LUŞ -

38 39 40 41

TUR HAS RET LE Rİ BI TIR - SAZ - BI Zİ KA VUŞ -

42 1 2 44 45 3

TUR - SAZ - BI Zİ KA VUŞ - TUR - SAZ - TUR

46 47 48 49

AL TOP - LA SEV DÄ Yİ DAL UŞ LA RIN DAN 1

50 51 52 53

54 55 56 57

DAN - SAZ -

MIDI Analiz Raporu 4.3.1

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	108.00	C5	39.65	A4	18.47	C5	18.88
D5	91.00	D5	34.14	C5	14.55	D5	16.26
A#4	78.00	A#4	32.97	A#4	13.93	A#4	15.70
E5	59.00	A4	29.77	E5	13.81	A4	14.18
A4	48.00	E5	28.54	D5	12.81	E5	13.59
F5	45.00	F5	15.46	A5	7.36	F5	7.36
A5	26.00	A5	13.83	F5	5.31	A5	6.59
G5	20.00	G5	8.31	G5	3.45	G5	3.96
A#5	14.00	A#5	4.49	A#5	1.44	A#5	2.14
C6	7.00	C6	1.53	C6	0.33	C6	0.73
G4	6.00	G4	1.28	G4	0.27	G4	0.61

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Çargâh perdesinde Çargâh (TTBT) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çargâh perdesi, hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Kalışlar incelendiğinde yine Çargâh makamının sıkça kullanıldığı görülmektedir. Kürdî perdesi de hem etkinlik derecesinin yüksek olması hem de üzerinde çokça kalışlar yapılması bakımından dikkat çekmektedir. MIDI analizinde Çargâh perdesini, sırasıyla, Nevâ, Kürdî, Dügâh ve hüseyi perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Çargâh

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (1.-2., 9.-10., 15.-16., 19.-20., 32.-34., 43.-45., 48.-49. Ve 52.-54. Ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (7.-8., 17.-18., 28.-29., 41.-42. ve 50.-51. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (13.-14., 24.-25., 39.-40., 47. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (5.-6. Ölçülerde)

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (4., 27., 31., ölçülerde) ve Kürdîli (38. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (22.-23. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (11.-12. Ölçülerde) ve çeşnisiz (36. Ölçüde) kalış yapılmıştır.

4.3.2. "Anlattı Erenler Bir Bahar Değil" İsimli Esere Ait Bulgular

KÜRDİ ŞARKI
(ANLATTI ERENLER BİR BAHAR DEĞİL)

Eserde Partur: Bağcı Kar
Beste: Yusuf Halkoç
14 Ekim 1960 - İzmir

SEMA 1

ARADAĞIŞE

AN LAT TI E REN LER BİR BA HAR DE
GİL A ŞI KIN ÖM RÜN DE BİR BA HAR
VAR... MIŞ (Saz...)

HİC RAN LA A ĞA RAN BU SAÇ LAR DE GİL...
(Saz...)

SEV Gİ SİZ KA LAN KALP İH TI
YAR LAR MIŞ SEV Gİ SİZ KA LAN KALP İH TI
YAR LAR MIŞ (Saz...)

SO RA RİM SİR Rİ Nİ
HİÇ DÜ ŞÜN ME DEN BU BA Nİ...
GÜN LÜ MÜN SE VİN Cİ NE DEN
ME GÜN ME Nİ HER... GÜN DA İA
GÜNÇ D DEN DA İ NA DE Gİ
GÜN NA Cİ RA LAR MIŞ DA İ
NA DE Gİ... ŞÜN... NA Cİ RA... LAR MIŞ...

MIDI Analiz Raporu 4.3.2

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
A5	66.00	A5	41.17	A5	25.68	A5	20.93
E5	65.00	E5	28.58	A4	19.24	E5	14.53
F5	46.00	A4	22.79	E5	12.56	A4	11.59
D5	45.00	F5	19.94	C5	11.67	F5	10.14
C5	33.00	D5	19.80	D5	8.71	D5	10.07
G5	32.00	C5	19.62	F5	8.64	C5	9.98
A#5	29.00	A#5	15.69	A#5	8.49	A#5	7.98
A4	27.00	A#4	11.71	A#4	6.24	A#4	5.95
A#4	22.00	G5	11.50	G5	4.13	G5	5.85
C#5	4.00	C#5	2.40	C#5	1.44	C#5	1.22
C6	4.00	C6	1.87	C6	0.87	C6	0.95
D6	2.00	D6	0.93	D6	0.44	D6	0.47
F4	1.00	F4	0.46	F4	0.21	F4	0.23
G4	1.00	G4	0.21	G4	0.04	G4	0.11

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Muhayyer perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perde olup ayrıca üzerinde sıkça kalışlar yapılmıştır. Muhayyer perdesini hem etkinlik derecesi hem de kalışlar bakımından Hüseyinî perdesi takip etmektedir. Bu perdelerden başka, Dügâh, Acem ve Nevâ perdeleri, etkinlik derecesi yüksek olan diğer perdelerdir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü, Muhayyer perdesi, ikinci derece güçlü ise Hüseyinî perdesi

Yedeni: Eserde yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (13.-17., 56.-58. ve 103. Ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (56. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (43.-45., 46.-47. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (9.-12., 26.-29. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (5.-7. Ölçülerde) ve çeşnisiz (52. Ölçüde),

Acem perdesinde Çârgâhlı (40.-41., 72.-75., ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (3., 20., 34., 38., 63., 67., 78. Ölçülerde) ve Kürdîli (22.-24. Ölçülerde),

Sünbüle perdesinde çeşnisiz (68.-70. Ölçülerde) kalış yapılmıştır.

Eser daha çok Muhayyer Kürdî makamı özelliği göstermektedir.

4.3.3. "Bilmem Ben Bu Gönülümle Nasıl Yaşayacağım" İsimli Esere Ait Bulgular

KURDİ ŞARKI

Beste: Ercüment Berker
Güfte: Necdet Ataman

Curouna

(Bilmem ben bu gönülümle nasıl yaşayacağım)

(Ağırca)

(Aranağması)

1. Bil... mem ben bu gön lüm le.....

na sıl ya şa... ya oa ğım

O ha lâ genç ya şın da.....
Fa kat yâ zık ki ar tık

be nim se geç di... ça ğım
e lîn de o yun oa ğım

Ay rîk mak mûm... kûn ol sa bı ra kıp ka

ça oa ğım bı ra kıp ka.....

ça oa ğım

(2)

O nun zo ru sî..... rû mek.....

be ni git ti... ği yo la

Ben gi de rîm sa ğı ma.....
Ey genç lik ar ka da şım

o çe ker be ni... so la
sa na u ğur la ro la

Ar ka şın dan... ba ka rîm göz le rîm do

la do la göz le rîm do....

la do la

MIDI Analiz Raporu 4.3.3

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	94.00	E5	34.48	E5	12.65	E5	22.77
A5	72.00	A5	27.30	A5	10.35	A5	18.03
F5	66.00	F5	17.42	A4	6.94	F5	11.50
G5	58.00	A4	14.90	F5	4.60	A4	9.84
C5	36.00	G5	13.22	C5	3.23	G5	8.73
D5	35.00	C5	10.78	G5	3.02	C5	7.12
A4	32.00	D5	7.87	A#5	1.80	D5	5.20
A#4	27.00	A#5	6.84	D5	1.77	A#5	4.52
A#5	26.00	A#4	6.01	A#4	1.34	A#4	3.97
C6	18.00	C6	3.81	C#5	0.89	C6	2.52
B3	8.00	C#5	2.66	A3	0.84	C#5	1.76
C#5	8.00	A3	1.83	C6	0.81	A3	1.21
D6	6.00	B3	1.76	B3	0.39	B3	1.16
B5	4.00	D6	1.26	D6	0.26	D6	0.83
A3	4.00	B5	0.84	B5	0.18	B5	0.56
G4	2.00	G4	0.43	G4	0.09	G4	0.29

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Segâh, "B3" simgesi ise Tiz Segâh perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Muhayyer, Acem, Dügâh ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü, Muhayyer perdesi, ikinci derece güçlü ise Hüseyinî perdesi

Yedeni: Eserde yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî ve Uşşak çeşnileri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (3.-4., 5., 14.-15., 16., 32.-33., 34. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (8.-9., 10., 12.-13., 21.-22., 23., 26.-27., 28., 31.,39.-40. ve 41. Ölçülerde),

Acem perdesinde çeşnisiz (18. ve 36. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (7., 9., 25. Ve 38. Ölçülerde) kalış yapılmıştır.

Eserin 17.-18 ve 35.-36. Ölçülerinde Sabâ makamına geçki yapılmıştır. Ayrıca eser daha çok Muhayyer Kürdî makamı özelliklerini göstermektedir.

MIDI Analiz Raporu 4.3.4

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	92.00	A4	42.34	A4	22.13	A4	20.97
A4	81.00	E5	42.26	E5	19.41	E5	20.94
C5	72.00	C5	30.35	A5	13.05	C5	15.04
D5	53.00	A5	22.85	C5	12.80	A5	11.32
G5	53.00	A#4	14.92	A#4	4.84	A#4	7.39
A#4	46.00	G5	14.89	G5	4.18	G5	7.37
A5	40.00	D5	13.17	A#5	4.12	D5	6.52
F5	34.00	F5	10.69	F5	3.36	F5	5.30
A#5	16.00	A#5	8.12	D5	3.27	A#5	4.02
C6	6.00	C6	1.84	C6	0.56	C6	0.91
D6	2.00	D6	0.42	D6	0.09	D6	0.21

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Dügâh ve Hüseyinî perdeleri hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdelerdir. Kalışlar da en çok bu iki perde üzerinde yapılmıştır. Çargâh, Muhayyer ve Kürdî perdeleri, etkinlik derecesi yüksek olan diğer perdelerdendir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Eserde yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (3.-4., 7.-8., 19.-20., 35.-36., 39.-40., 51.-52., ve 67.-68. Ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (5.-6. ve 37.38. ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (15.-16., 31.-32., 47.-48. Ve 63.-64. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (11.-12., 13.-14., 27.-28., 43.44., 45.-46., 59.-60. Ölçülerde) ve çeşnisiz (18., 34., 50. Ve 66. Ölçülerde),

Acem perdesinde çeşnisiz (10. ve 42. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (23.-24., 25.-26., 55.56. ve 57.-58. Ölçülerde),

Sünbüle perdesinde çeşnisiz (22. Ve 54. Ölçülerde) kalış yapılmıştır.

4.3.5. “Bulut Bulut Geçer Nisan Hâre Hâre Parça Parça” İsimli Esere Ait Bulgular

KÜRDİ ŞARKI
-BULUT BULUT GEÇER NISAN-

SÖZ VE MÜZİK:
FETHİ KARAHANMUĞLU

♩ = 60
usûtu: SOFYAN

-ARMAĞAN-

1 2

3 4

5 6 1- 2- 7

8 9

BU LUT BU LUT GE ÇER Nİ SAN HÂ RE HÂ RE PAR ÇA PAR ÇA

10 11

EL LER İ ÇİN HA YAT DO LU BA NA GÖ RE PAR ÇA PAR ÇA

12

-SAZ-

13

-SAZ-

14 15

SAN KI AY DE ÜL BİR İN SAN DA ÇI LA ÇAR BİR DO KUN SAN

16 17

SAN KI GÖN LÜM Gİ Bİ Nİ SAN YA RA BE RE PAR ÇA PAR ÇA (SON)

18 19

U MUT LA RİM AĞ LA TIL MIŞ BİR Nİ SAN LA AL DA TIL MIŞ

20 21

HOY RAT EL LER SE A TIL MIŞ DÜŞ MİŞ YE RE PAR ÇA PAR ÇA

22

-SAZ-

23

-SAZ-

MIDI Analiz Raporu 4.3.5

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	94.00	D5	17.97	D5	4.25	D5	20.76
A#4	90.00	E5	17.66	E5	3.90	E5	20.41
E5	80.00	C5	15.13	A#4	2.49	C5	17.48
D5	76.00	A#4	14.96	C5	2.44	A#4	17.29
A4	50.00	A4	8.37	A4	1.40	A4	9.67
F5	32.00	F5	5.70	F5	1.01	F5	6.58
G5	14.00	G5	2.89	G5	0.60	G5	3.34
G4	10.00	G#5	1.53	G#5	0.29	G#5	1.77
G#5	8.00	G4	1.29	G4	0.17	G4	1.49
D#5	2.00	D#5	0.43	D#5	0.09	D#5	0.50
F#5	2.00	F#5	0.43	F#5	0.09	F#5	0.49
A5	2.00	A5	0.19	A5	0.02	A5	0.22

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Nevâ ve Hüseyinî perdeleri hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdelerdir. Fakat kalırlara bakıldığında Hüseyinî perdesi üzerindeki kalırların daha çok ve belirli bir çeşniye sahip oldukları görülmektedir. Nevâ ve Hüseyinî perdelerini, sırasıyla, Çargâh, Kürdî ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalırlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (7., 9., 12., 17. Ve 22. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (15. Ve 20. Ölçülerde)

Nevâ perdesinde çeşnisiz (4., 6., 8., 16. Ölçülerde),

Nim Hisâr perdesinde çeşnisiz (18. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (11., 13., 14., 21. ve 23. Ölçülerde), Hicazlı (19. Ölçüde) ve çeşnisiz (2. Ölçüde),

Acem perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde) kalırlar yapılmıştır.

4.3.6. "Canım Benim Herşeyim" İsimli Esere Ait Bulgular

KÜRDİ ŞARKI
-BU BEDEN BU CAN SENİN
(CANIM BENİM)

Usulü : SOFYAN
: 90
Süre: 4'.24"

Söz ve Müzik:
Ömer UMUTLU

ARANAĞMESİ.....

CA NIM BE NİM HER ŞE YİM GÜ LÜM AŞ KİM BEBE ĞİM

YIL LAR DIR A RADİ ĞİM MUT LU LU ĞUM SUN BE NİM SUN BE NİM

(ARA SAZI.....) BU BE DEN BU CAN SE NİN

BUGÖ NÜL BU AŞK SE NİN YA ŞI YO RUM SE NİN LE

AL DI ĞİM NE FES SE NİN AL DI ĞİM NE FES SE NİN

İ KI GÖ ZÜM SEV DI ĞİM SEN SİN BE NİM ME LE ĞİM

ÖZ LE DI ĞİM NUR TÂ NEM SEN LE DO LU YÜ RE ĞİM YÜ RE ĞİM

CANIM BENİM HERŞEYİM
GÜLÜM, AŞKIM, BEBEĞİM
YILLARDIR ARADIĞIM
MUTLULUĞUMSUN BENİM

BU BEDEN BU CAN SENİN
BU GÖNÜL BU AŞK SENİN
YAŞIYORUM SENİNLE
ALDIĞIM NEFES SENİN

İKİ GÖZÜM SEVDİĞİM
SENSİN BENİM MELEĞİM
ÖZLEDİĞİM NUR TÂ NEM
SENLE DOLU YÜREĞİM
(Ömer UMUTLU)

MIDI Analiz Raporu 4.3.6

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	80.00	D5	41.41	D5	21.43	D5	24.43
A#4	74.00	A#4	34.00	C5	17.17	A#4	20.06
C5	64.00	C5	33.15	A#4	15.62	C5	19.56
E5	54.00	E5	25.20	E5	11.76	E5	14.86
F5	42.00	A4	15.32	A4	6.18	A4	9.04
A4	38.00	F5	12.59	F5	3.78	F5	7.43
G5	10.00	G5	5.18	G5	2.69	G5	3.06
G4	8.00	G4	1.70	A5	0.46	G4	1.01
A5	2.00	A5	0.96	G4	0.36	A5	0.56

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Nevâ ve Kürdî perdeleri etkinlik derecesi bakımından ilk iki sırada yer almalarına karşın üzerlerinde, Hüseyinî perdesine kıyasla, oldukça az kalış yapılmıştır. Etkinlik derecesi bakımından Nevâ ve Kürdî perdesini Çargâh, Hüseyinî ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî perdesi

Yedeni: Eserde yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (9.-10., 11.-12., 17.-18., 31.-32., 33.-34., 39.-40. Ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (14. Ve 36. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde çeşnisiz (6. Ve 27. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (4. ve 25. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (2., 16., 23. Ölçülerde) ve Kürdîli (8., 19., 30., 38. Ve 41. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.7. "Çık Artık Hayâlimden Çıkta Gel Güzel Kadın" İsimli Esere Ait Bulgular

U: Sofryan
S: 3/30'

KÜRDİ ŞARKI
"Çık artık hayâlimden..."

Söz: Faruk DRAY
Müzik: Mahmut OĞUL

Aranıme...
Çık ar tik ha ya lim den çık da gel gü zel ka dın
yap rak lar sa rar ma dan mevsim ler sol ma dan gel
ek me ğim a şım gi bi is ter sen hi şım gi bi
za man he nüz dol ma dan ...sac...vakit geç gel ma dan gel
va. kit geç ol ma dan gel va kit geç ol ma dan gel SON
göz le rin kah ve ren gi saç lar nı u zun müy dü
mehtap ta su ya u u ran o gü zel yü zün müy dü
ba ki şın da par la yan neş e mi hü zün müy dü

HAYAL KADIN
Çık artık hayâlimden, çık da gel güzel kadın, Gözle rin kah ve ren gi... saç lar nı u zun müy dü?
Yapraklar sararmadan, mevsimler solmadan gel!.. Mehtapta su ya u u ran o gü zel yü zün müy dü?
Ekmeğim aşım gibi, istersen hisim gibi, Bakışında parlayan neşe mi, hü zün müy dü?
Zaman henüz dolmadan, vakit gel olmadan gel...

MIDI Analiz Raporu 4.3.7

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	58.00	E5	33.24	E5	19.05	E5	21.48
A4	56.00	A4	24.04	A5	11.81	A4	15.54
A5	44.00	A5	22.79	C5	10.45	A5	14.73
D5	42.00	C5	18.29	A4	10.32	C5	11.82
A#4	40.00	D5	16.76	D5	6.68	D5	10.83
C5	32.00	A#4	15.16	A#4	5.74	A#4	9.79
F5	24.00	F5	10.44	F5	4.54	F5	6.75
G5	16.00	G5	4.06	G5	1.03	G5	2.62
F4	12.00	G4	2.77	G4	0.96	G4	1.79
C6	8.00	A#5	2.70	A#5	0.91	A#5	1.74
A#5	8.00	C6	2.70	C6	0.91	C6	1.74
G4	8.00	F4	1.82	F4	0.28	F4	1.18

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Dügâh, Muhayyer, Çargâh ve Nevâ perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile, pest taraftan da, aranağmede, Acem perdesinde Çargâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (6., 12., 22., 24., 26., 32. Ölçülerde) ve çeşnisiz (3. ve 4. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (10., 30. Ölçülerde) ve çeşnisiz (2. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (8., 16., 28. Ve 36. Ölçülerde) ve çeşnisiz (1., 14. Ve 34. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (18. Ve 20. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.8. “Dudağında Heceydin Sen, Konuşmadım Gitme Diye”
İsimli Esere Ait Bulgular

KÜRDÎ FANTEZİ

AKSAK
SÜRE 4.30
(♩ = 120)

DUDAĞIMDA HECEYDİN SEN

MÜZİK: KAYA BEKAT
SÖZ : METİN PÜTME

D J DA Ğ İ M DA HE CEY D İ N SEN KO NUŞ MA D İ M G İ T ME D İ YE

Ö M R Ü M DE TEK GE CEY D İ N SEN U - YU MA D İ M B İ T ME D İ YE

(SAZ - - -)

D Ü S Ü N D Ü K Ç E Ö Z LE D İ M H E P D Ü S LE R İ M DE GE L İ N D İ N H E P

K A L B İ M DE K İ G Ü L Ü M D Ü N H E P K O K L A M A D İ M S O L M A D İ YE

(SAZ - - -)

G Ö Z LE R İ M DE R E S M İ N K A L D I U - N U T U L M A Z İ S M İ N K A L D I

K E N D İ N G İ T T İ N S E V G İ N K A L D I S Ö Y L E M E D İ M B İ L M E D İ YE

DUDAĞIMDA HECEYDİN SEN
KONUŞMADIM GİTME DİYE
ÖMRÜMDE TEK GECEYDİN SEN
UYUMADIM BİTME DİYE

DÜŞÜNÜKÇE ÖZLEDİM HEP
DÜŞLERİMDE GELİN'DİN HEP
KALBİMDEKİ GÜLÜMDÜN HEP
KOKLAMADIM SOLMA DİYE

GÖZLERİMDE RESMİN KALDI
UNUTULMAZ İSMİN KALDI
KENDİN GİTTİN SEVGİN KALDI
SÖYLEMEDİM BİLME DİYE

MIDI Analiz Raporu 4.3.8

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
A5	74.00	A5	28.46	A5	10.94	A5	21.22
F5	44.00	E5	17.42	A4	8.67	E5	12.99
D5	44.00	A4	16.66	E5	8.43	A4	12.42
E5	36.00	F5	13.89	C5	5.52	F5	10.36
G5	32.00	G5	13.27	G5	5.51	G5	9.90
A4	32.00	C5	12.87	F5	4.38	C5	9.59
C5	30.00	D5	10.78	A#4	3.22	D5	8.04
A#4	26.00	A#4	9.15	A#5	2.98	A#4	6.82
A#5	14.00	A#5	6.46	D5	2.64	A#5	4.81
G4	6.00	G4	2.82	C6	1.37	G4	2.10
C6	4.00	C6	2.34	G4	1.32	C6	1.75

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Muhayyer perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Muhayyer perdesinden sonra hem etkinlik derecesi hem de kalışlar bakımından Hüseyinî perdesi gelmektedir. Bu perdeleri, sırasıyla, Dügâh, Acem ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü Muhayyer perdesi, ikinci derece güçlü ise Hüseyinî perdesidir.

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: İnici

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (4., 12., 16., 24., 27., 28. Ve 36. Ölçülerde),
Kürdî perdesinde çeşnisiz (10. Ve 22. Ölçülerde),
Çârgâh perdesinde çeşnisiz (3. ve 15. Ölçülerde) ve Çârgâhlı (26. Ölçüde),
Nevâ perdesinde Bûselikli (34. Ölçüde),
Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (14. Ölçüde) ve Kürdîli (25. ve 30. Ölçülerde),
Acem perdesinde çeşnisiz (2. Ölçüde),
Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde) ve Bûselikli (6. Ve 18. Ölçülere),
Muhayyer perdesinde Kürdîli (20. Ve 32. Ölçülerde) ve çeşnisiz (1. ve 8. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser daha çok Muhayyer Kürdî makamı özellikleri göstermektedir.

4.3.9. "Dudaklarında Arzu Kollarında Yalnız Ben" İsimli Esere Ait Bulgular

Nim Sofyan
Aranaghe

KÜRDİ ŞARKI

Beste: Sadettin Öktonay
Gürte: Sevin Yücealp

Du dak la rin da ar su kor la rin da yal nız ben
Dü tün ü mür be yunca kal bin de sev gi lin ben

Sa na ba kın bir çift göz ben o la yın sev gi lin
Ben li kin de yal nız ben ben o la yın sev gi lin

---SAZ---

Gü nün ne ge ce ne eş gü nün de yaş yi ne ben

Sa na aş k yal nız ben ben o la yın

sev gi lin ---SAZ---

Dudaklarında arzu kollarında yalnız ben
Sana bakan bir çift göz ben olayım sevgilin
Gündüne, geceye eş, gözünde yaş yine ben
Sana aşık yalnız ben, ben olayım sevgilin.

Bütün ömrü boyunca kalbimde sevgilin ben
Benliğimde yalnız ben, ben olayım sevgilin
Gündüne, geceye.....

MIDI Analiz Raporu 4.3.9

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
A4	41.00	A4	11.72	A4	3.35	A4	25.58
D5	39.00	D5	8.22	C5	2.02	D5	17.93
C5	33.00	C5	8.16	A#4	1.84	C5	17.81
A#4	27.00	A#4	7.04	D5	1.73	A#4	15.37
E5	24.00	E5	4.62	E5	0.89	E5	10.07
G5	5.00	G5	1.92	G5	0.74	G5	4.19
F5	5.00	F5	1.34	A5	0.37	F5	2.92
G4	5.00	A5	1.05	F5	0.36	A5	2.29
A5	3.00	G4	0.71	C#5	0.17	G4	1.56
C#5	2.00	C#5	0.59	A#5	0.10	C#5	1.29
A#5	2.00	A#5	0.46	G4	0.10	A#5	1.00

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTT) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde, karar perdesi, Dügâh hem etkinlik derecesi hem de kalışlar bakımından en etkin perdedir. Dügâhı Nevâ perdesi takip etmektedir. Çargâh, Kürdî ve Hüseyinî perdeleri diğer etkinliği yüksek perdelerdir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (3.-5., 6.-10., 13.-14., 17.-18., 19.-20., 23.-25. Ve 34.-36. Ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (16. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (12. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz (29. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (27. Ve 33 ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.10. "Gidişin Boynumu Büktüğü Zaman" İsimli Esere Ait Bulgular

Usulü : SOFYAN
7/7

KÜRDİ ŞARKI

Güfte: Zerrin ÇULHAOĞLU
Beste: Seyfi GÜLDAĞI
(Tanburi)

1 GİDİŞİN BOYNUMU BÜKTÜĞÜ ZAMAN

Giriş sazı

Gidişin boynumu büktüğü zaman hasretin içime meköktüğü zaman saz bu sevda kalbinde öldüğüm zaman benim de öldüğüm an dir o zaman saz saatler bir anda duru vermiş se rüzgârlar o anda susuvermiş se saz bu sevda gönlünden uçu vermiş se ha ya tın dur du ğu an dir o za man SON

Beste Tarihi
30-03-02
ADANA

Gidişin boynumu büktüğü zaman
Hasretin içime çöktüğü zaman
Bu sevda kalbinde öldüğüm zaman
Benim de öldüğüm an dir o zaman...

Saatler bir anda duru vermişse
Rüzgârlar o anda susuvermişse
Bu sevda gönlünden uçuvermişse
Hayatın durduğu an dir o zaman...

Güfte : Zerrin ÇULHAOĞLU

MIDI Analiz Raporu 4.3.10

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
A4	57.00	A4	16.32	A4	4.67	A4	19.09
D5	53.00	D5	11.73	A5	3.43	D5	13.72
A#4	49.00	A#4	11.44	E5	2.74	A#4	13.38
E5	45.00	E5	11.11	A#4	2.67	E5	12.99
A5	31.00	A5	10.31	D5	2.60	A5	12.06
F5	28.00	F5	6.37	A#5	1.46	F5	7.44
C5	23.00	A#5	5.79	F5	1.45	A#5	6.77
A#5	23.00	C5	5.35	C5	1.24	C5	6.25
G5	21.00	G5	3.64	G5	0.63	G5	4.25
G4	12.00	G4	1.77	C6	0.28	G4	2.07
C6	10.00	C6	1.68	G4	0.26	C6	1.97

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde, karar perdesi, Dügâh hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Etkinlik derecesi bakımından onu takip eden Nevâ, Kürdî, Hüseyinî ve Muhayyer perdeleri birbirlerine yakın oranda olmalarına karşın kalışlara bakıldığında Hüseyinî perdesinin daha etkin olduğu gözlenmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (5.-6., 8., 11., 15.-16., 21.-22., 24., 24., 27. Ve 32. Ölçülerde), ve çeşnisiz (1. Ve 17 ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (4., 14., 20. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (2. Ve 20. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (3., 7., 13., 19. Ve 29. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (10., 12., 26. Ve 28. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.11. “Gül Goncası Nâzende Kaş Göz Endam Yerinde” İsimli Esere Ait Bulgular

KÜRDÎ ŞARKI
Gül goncası nâzende

Beste: Alâeddin YAVAŞÇA
Güfte: Özgen BİLGİSEL
Beste tar.: 3. Mart 2002
Vişnezâde

Sofyan
♩ = 72

GİRİŞ SAZI

Gül gon ca sı nâ zen de kaş göz en dam ye rin de
Ge ce ler den bi rin de u zak lar da de rin de
Ya rım kal mış bir aş kı iş li yor ger ge fin de
Göz nü ru yaş o lu yor o gü zel göz le rin de
Göz yaş la rı ve rir mi kay bo lan duy gu la rı
Ge ri ye ge ti rir mi u çup gi den yıl la rı
Ö mür bo yu ka lır mı yap rak ye şil gül sa rı
Göz nü ru yaş o lu yor o gü zel göz le rin de

SON
S. Özgen

Gül goncası nâzende kaş göz endam yerinde
Gecelerden birinde uzaklarda derinde
Yarım kalmış bir aşkı işliyor gergefinde
Göz nûru yaş oluyor o güzel gözlerinde

Göz yaşları verir mi kaybolan duyguları
Geriye getirir mi uçup giden yılları
Ömür boyu kalır mı yaprak yeşil gül sarı
Göz nûru yaş oluyor o güzel gözlerinde

MIDI Analiz Raporu 4.3.11

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
A4	101.00	C5	32.72	C5	12.17	C5	20.98
C5	88.00	A4	32.60	A4	10.52	A4	20.90
A#4	78.00	A#4	24.80	A#4	7.89	A#4	15.90
D5	59.00	D5	14.77	A5	7.19	D5	9.47
E5	39.00	A5	14.69	E5	4.44	A5	9.41
A5	30.00	E5	13.15	D5	3.70	E5	8.43
G5	24.00	G5	7.22	F5	2.30	G5	4.63
F5	21.00	F5	6.95	G5	2.17	F5	4.46
G4	16.00	G4	4.69	G4	1.37	G4	3.01
C6	8.00	C6	1.72	C6	0.37	C6	1.11
A#5	7.00	A#5	1.45	A#5	0.30	A#5	0.93
F#5	4.00	G#5	0.43	G#5	0.09	G#5	0.27
G#5	2.00	F#5	0.37	B5	0.05	F#5	0.24
B5	1.00	B5	0.21	D6	0.04	B5	0.14
D6	1.00	D6	0.21	F#5	0.03	D6	0.14

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî beşlisine (BTTT) Çargâh perdesinde Çargâh (TTB) dörtlüsü ve Acem perdesinde Çârgâh (TTB) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çargâh perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Çargâh perdesini, karar perdesi, Dügâh yakinen takip etmektedir. Bu perdeleri, sırasıyla, Kürdî, Nevâ ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir. Acem perdesi, etkinlik derecesi sıralamasında biraz geride kalmasına karşın kalışlar bakımından önem arz etmektedir.

Güçlüsü: Acem birinci derece, Çargâh ise ikinci derece güçlü perdedir.

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (2., 3.-6., 10.-12., 14., 24., 27.-28., 43.-44. Ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (22., 26., 40. Ve 42. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (18. Ve 38. Ölçülerde),

Acem perdesinde Çârgâhlı (16. ve 20. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (36. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (33.-34., ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (30. ve 32. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser Acem Kürdî makamına yakın özelliktedir.

4.3.12. "Güller Solarken Geldin Gül Dalında Kar Vardı" İsimli Esere Ait Bulgular

NİM SOFYAN

KÜRDÎ ŞARKI

Söz:Yatçın BENLİCAN

"Besinci Mevsim.."

Müzik:Dr.Yaşar BEDÜK

♩: 90

SAZ

(1)

Gül ler so lar ken gel din gül da lin da kar var dı

Sen gül ler den gü zel din o baş ka bir ba har dı

o baş ka bir ba har dı saz

Cen net ten re sim gi bi si hir li i sim gi bi

Be şin ci mevsim gi bi o baş ka bir ba har dı

o baş ka bir ba har dı saz

Gö züm de göz le rin var kal bim de iz le rin var

Ne ya manöz le min var o baş ka bir ba har dı son

(2)

Rü yam bit mez sa nır dim se ven git mez sa nır dim

Göz le ri ne ka pıl dim o baş ka bir ba har dı

o baş ka bir ba har dı

ertuğrul

MIDI Analiz Raporu 4.3.12

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
A4	100.00	A4	22.01	D5	5.41	A4	19.68
C5	82.00	D5	21.07	A4	4.84	D5	18.84
D5	82.00	C5	16.73	C5	3.41	C5	14.96
A#4	64.00	A5	12.31	A5	2.44	A5	11.01
A5	62.00	A#4	10.21	A#4	1.63	A#4	9.13
F5	46.00	F5	7.95	F5	1.37	F5	7.11
E5	44.00	E5	6.23	E5	0.88	E5	5.57
C6	26.00	C6	4.21	A#5	0.88	C6	3.76
G5	24.00	A#5	4.20	C6	0.68	A#5	3.75
A#5	20.00	G5	3.57	G5	0.53	G5	3.19
F#5	8.00	D6	1.33	D6	0.44	D6	1.19
C#5	8.00	F#5	1.01	F#5	0.13	F#5	0.90
D6	4.00	C#5	0.82	C#5	0.08	C#5	0.73
G4	2.00	G4	0.18	G4	0.02	G4	0.16

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTT) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Dügâh ve Nevâ perdelerinin etkinlik derecesi bakımından oldukça yakın değerlerde oldukları görülmektedir. İki perde üzerinde de önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Etkinlik derecesi bakımından onları Çargâh, Muhayyer ve Kürdî perdeleri takip etmektedirler.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (10.-12., 13.-14., 19.-20., 33.-34., 43.-44., 45.-46., 51.-52. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (18. Ve 50. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnısiz (16., 48. Ölçülerde) ve Bûselikli (41.-42. ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnısiz (22. Ve 54. Ölçülerde) ve Kürdîli (23.-24., 28., 30., 32. Ölçülerde),

Rast perdesinde Bûselikli (26. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.13. "Haram Olsun Bana Ey Çehre-İ Gül-Gûn-İ Müstesna"
İsimli Esere Ait Bulgular

KÜRDİ ŞARKI
Muallim İsmail Hakkı Bey

Duruhindî (Ağır)

Ha rām ol sun bana ey çeh re i gül gû
nū müs tes nā Se ver sem gay ri ben dūn yâ
Ne var sa hep si sen sîn ben
da sen den baş ka bir sî fi mē hā
ce sen dūn yâ ve mā fi hā
Be nim sin ar tik ā gū şun da geç sin öm
ri mes' ū dum se nin le şim di kâ im dir
ha yâ tum ey e mel pî rā

Harām olsun bana ey çehre-i gülgün ü müstesnâ
Seversem gayri ben dünyâda senden başka bir sîmâ
Benimsin artık âgûşunda geçsin ömr-i mes'ûdum
Seninle şimdi kâimdir hayâtum ey emel-pîrâ
Ne varsa hepsi sensin bence sen dünyâ ve mâfihâ

Şf. 54/27

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. deki
kolleksiyonundan yazıldı.

MIDI Analiz Raporu 4.3.13

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	126.00	D5	34.11	D5	9.23	D5	34.94
C5	66.00	C5	16.96	C5	4.36	C5	17.38
E5	50.00	A#4	13.37	A#4	4.16	A#4	13.70
A#4	43.00	E5	12.42	E5	3.08	E5	12.72
A4	28.00	A4	8.07	A4	2.33	A4	8.27
F5	23.00	F5	4.10	G4	0.88	F5	4.20
G5	16.00	G5	3.65	G5	0.83	G5	3.74
A5	10.00	A5	2.33	F5	0.73	A5	2.39
A#5	4.00	G4	1.88	A5	0.54	G4	1.93
G4	4.00	A#5	0.63	A#5	0.10	A#5	0.65
C6	1.00	C6	0.10	C6	0.01	C6	0.10

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTT) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çârgâh, Kürdî, Muhayyer ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (1., 2. ve 8. Ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (6. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (3., 10. ve 14. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (4., 11., 13., 15. Ve 16. Ölçülerde) ve çeşnisiz (5. Ölçüde),

Acem perdesinde Çârgâhlı (9. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde),

Rast perdesinde Bûselikli (7. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.14. "Hayrân Gönül Bir Çift Göze" İsimli Esere Ait Bulgular

4.3.15.

KÜRDİ ŞARKI

DEVİRİ TURAN HAYRAN GÖNÜL BİR ÇİFT GÖZE MÜZİK: MÜMİN SALMAN
♩:168 SAZ SÖZ: REŞAT ÖZPİRİNÇİ

HAY RAN GÖ NÜL BİR ÇİFT GÖ ZE KUR BAN GÖ NÜL BİR ÇİFT SÖ ZE
HÜS NÜN İ ŞIK PER YA NE NİM SEV DA LI YIM Dİ VA NE NİM
VER DİM GÖ NÜL AL GÖN LÜ MÜ GÜL SÜN SE VEN HEP YÜZ YÜ ZE
VER DİM GÖ NÜL AL GÖN LÜ MÜ AŞ KIN İ LE MES TA NE NİM
SEN GON CA SIN BEN BÜL BÜ LÜM Sİ NEM DE AÇ GEL EY GÜ LÜM
BİL SEN Nİ CE GÖN LÜM YA NAR HAS RET ÇE KER HER AN A NAR
VER DİM GÖ NÜL AL GÖN LÜ MÜ SEN SİZ HA YAT BEN CE Ö LÜM
VER DİM GÖ NÜL AL GÖN LÜ MÜ İS MİN İ LE KAL BİM A TAR

HAYRAN GÖNÜL BİR ÇİFT GÖZE
KURBAN GÖNÜL BİR ÇİFT SÖZE
VERDİM GÖNÜL AL GÖNLÜMÜ
GÜLSÜN SEVEN HEP YÜZ YÜZE

HÜSNÜN İŞIK PERVANENİM
SEVDALİYİM, DİVANENİM
VERDİM GÖNÜL AL GÖNLÜMÜ
AŞKIN İLE MESTANENİM

SEN GONCASIN, BEN BÜLBÜLÜM
SİNEMDE AÇ GEL EY GÜLÜM
VERDİM GÖNÜL AL GÖNLÜMÜ
SENSİZ HAYAT BENCE ÖLÜM

BİLSEN NİCE GÖNLÜM YANAR
HASRET ÇEKER HER AN ANAR
VERDİM GÖNÜL AL GÖNLÜMÜ
İSMİN İLE KALBİM ATAR

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	52.00	C5	17.43	C5	5.84	C5	19.36
D5	39.00	E5	13.19	E5	4.97	E5	14.65
E5	35.00	D5	12.79	A4	4.54	D5	14.20
F5	32.00	A4	10.65	D5	4.20	A4	11.83
A4	25.00	F5	9.74	A5	3.08	F5	10.81
A5	23.00	A5	8.42	F5	2.96	A5	9.35
A#4	19.00	A#4	6.23	A#4	2.04	A#4	6.92
G5	18.00	G5	5.89	G5	1.93	G5	6.54
A#5	9.00	A#5	3.00	A#5	1.00	A#5	3.33
C6	5.00	C6	1.58	C6	0.50	C6	1.75
B4	4.00	B4	0.91	B4	0.21	B4	1.01
D6	1.00	D6	0.22	D6	0.05	D6	0.25

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTT) dörtlüsüne Çargâh perdesinde Çargâh (TTBT) beşlisi ve Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çargâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Kalışlara baktığımızda ise karar perdesi olan Dügâh ve Nevâ perdeleri biraz daha öne çıkmaktadır. Bu bakımdan eserde güçlü perdeyi belirlemek güçtür. Etkinlik derecesi bakımından Çargâh perdesini; sırasıyla, Hüseyinî, Nevâ, Dügâh ve Acem perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Çargâh

Yedeni: Eserde yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (2., 8., 10., 16., 20. ve 29. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (4., 12. ve 25. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (6., 14., 18. ve 27. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (21. Ölçüde),

Tiz Çargâh perdesinde çeşnısiz (23. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.16. "Hiç Tatmadım Böyle Duyguyu" İsimli Esere Ait Bulgular

KURDI Şarkı
(HIÇ TATMADIM BÖYLE DUYGUYU) Beste: Selâhattin İZLİ
Söz: Cansin ERDOL

SOFYAN
(♩ = 64)

Hiç tat ma dım böyle duy gu yu i çim de ki der yâ dur gun
 kat bım ya bım cı his le rin yor gu nu
 tan rım bu son ba har vur gu nu
 tan rım bu son ba har vur gu nu
 Aşk ilk ba har da bir mel tem mis yoz gün le ri y se tat lı sı cak lık
 çok ya kar mıs gü ne şin sel gu nu
 tan rım bu son ba har vur gu nu
 tan rım bu son ba har vur gu nu SON
 Sev gi de ni zi nin so nu yok muş (SAZ)
 u fuk yak laş tık ça kay bo lur muş (SAZ)
 Gö nüt.. bö yle bir sev da nın yor gu nu (SAZ)
 Tan rım bu son ba har vur gu nu
 Tan rım bu son ba har vur gu nu. H.A.

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D6	54.00	D6	14.87	D6	4.09	D6	19.49
A#5	47.00	A4	10.65	A4	2.70	A4	13.96
A4	42.00	A#5	10.38	A#5	2.29	A#5	13.60
A5	35.00	A5	8.36	A5	2.00	A5	10.96
C6	34.00	A#4	6.47	D5	1.48	A#4	8.48
C5	34.00	C6	5.94	A#4	1.23	C6	7.79
A#4	34.00	D5	5.57	C6	1.04	D5	7.30
E5	22.00	C5	5.54	C5	0.90	C5	7.26
D5	21.00	E5	3.97	E5	0.72	E5	5.21
G5	11.00	G5	1.70	G4	0.32	G5	2.23
F5	7.00	F5	1.46	F5	0.31	F5	1.92
G4	6.00	G4	1.38	G5	0.26	G4	1.81

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Nevâ perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Tiz Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Kalışlara bakıldığında ise Muhayyer perdesinde çokça kalış yapıldığı görülmektedir. Etkinlik derecesi bakımından Tiz Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, sünbüle, Muhayyer ve Kürdî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Muhayyer perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (4.,6., 16., 26. Ve 38. Ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (11. Ölçüde),

Hüseynî perdesinde çeşnisiz (29. Ölçüde) ve Kürdîli (30. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (14., 24., 32. Ve 36. Ölçülerde),

Sünbüle perdesinde çeşnisiz (22. Ve 31. Ölçülerde),

Tiz Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (20. Ölçüde) ve çeşnisiz (21. Ölçüde),

Tiz Nevâ perdesinde çeşnisiz (13., 23. Ve 35. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.17. "İlkbahara Bekle Beni Demiştin" İsimli Esere Ait Bulgular

KÜRDİ ŞARKI

İLKBAHARA BEKLE BENİ DEMİŞTİN

Müzik : Talât Er
Söz : Nadide Gülpınar

Usûlü : Dîyek

♩ = 98

(Okyanus)

İLK BA HA RA BEK LE BE Nİ DE MİŞ TİN (SAZ)

) HİÇ Mİ OR DA KİŞ BA HA RI BUL MU YOR (SAZ (SAZ)

DÜŞ LE RİN Mİ YOK SA SEN Mİ DE GİŞ TİN (SAZ

) AY RI LİK TAN AŞ KA Sİ RA GEL Mİ YOR (SAZ)

) OK YA NUS MU İ Kİ ŞEH RİN A RA Sİ (SAZ)

KAÇ SA AT LİK YOL KI ŞU NUN ŞU RA Sİ (SAZ)

O VER Dİ ĞİN Ü MİT LE RİN SÜ RE Sİ (SAZ)

) HER NE DEN SE BİT MEK NE DİR BİL Mİ YOR (SAZ (SAZ) SON

GÜN KA VUŞ TU İ KİN Dİ YE VA RİT DAR (SAZ

) BİR Ö PÜŞ TEN DO KU NUŞ TAN NEÇİ KAR (SAZ (SAZ)

GÜ ZEL Lİ ĞİN AŞ KİM KA DAR Â Şİ KÂR (SAZ

) MÂ ZE RE TİN BU GER ÇE Ğİ SİL Mİ YOR (SAZ) (SAZ

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	142.00	C5	45.13	D5	15.57	C5	17.73
D5	128.00	D5	44.64	A4	14.97	D5	17.54
A#4	104.00	A4	34.18	C5	14.35	A4	13.43
E5	88.00	A#4	33.14	A#4	10.56	A#4	13.02
A4	78.00	E5	30.12	E5	10.31	E5	11.83
F5	66.00	F5	23.89	F5	8.64	F5	9.38
G5	50.00	A5	16.98	A5	6.27	A5	6.67
A5	46.00	G5	14.50	G5	4.21	G5	5.70
D#5	12.00	D#5	5.13	D#5	2.19	D#5	2.02
A#5	8.00	A#5	3.69	A#5	1.70	A#5	1.45
G4	6.00	G4	2.76	G4	1.27	G4	1.08
B4	4.00	B4	0.38	B4	0.04	B4	0.15

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTT) dörtlüsüne Çargâh perdesinde Çargâh (TTBT) ve Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Çargâh ve Nevâ perdeleri hem etkinlik derecesi hem de kalışlar bakımından oldukça yakın oranda kullanılmışlardır. Fakat Nevâ perdesindeki kalışlar genellikle cümle sonlarında ve daha belirgindir. Etkinlik derecesi bakımından bu iki perdeyi Dügâh, Kürdî ve Muhayyer perdeleri takip etmektedirler.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (2., 8., 11., 22., 24., 41., 43., 46. Ve 59. Ölçülerde), Kürdî perdesinde Çargâhlı (7., 23., 40. Ve 58. Ölçülerde) ve çeşnisiz (20., 37. Ve 55. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (6., 13., 36., 48. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (14.-17., 50. Ve 52. Ölçülerde),

Hüseynî perdesinde Kürdîli (4., ve 31.-33. Ölçülerde),

Acem perdesinde Çargâhlı (29. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (18. ve 27. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.18. "Karlı Dağlar Karlı Yollar Aş da Gel" İsimli Esere Ait Bulgular

KÜRBDİ ŞARKI
"Karlı dağlar, karlı yollar aş da gel"

♩ = 100
Nimsesyan

Söz: Nuriye ERACAR
Müzik: Necip BÜLSEB

04.03.1999
5154

①

KARLIDAĞLAR KARLI YOLLAR AŞDA GEL (SAZ) KOLLARIMA KUCAĞIMA
KOŞDA GEL (SAZ) BENİ BEKLE YOR DİYEREKDİYEREK KOŞDA GEL KOŞDA GEL
AŞDA GEL HASRETDOĞAR KEN YAZILMIŞALNI MA (SAZ)
MA (SAZ) SEVDİ Ğİ Mİ ÖMÜR BOYU BEKLERİM BEKLE RİM
BEKLERİM BEKLE RİM (SAZ.....

②

HÜLYA LAR RÜYA LAR SENİN LE DO LU YASAKLAR ENGEL LER
AŞKI MİNYO LU (SAZ) LU (SAZ) MUTLU LUK LAR GELSİN GELSİN
AYRI LİK AYRI LİK AYRI LİK SO NU HASRETDOĞAR KEN YAZILMIŞALNI
MA (SAZ) MA (SAZ) SEVDİ Ğİ Mİ ÖMÜR BOYU BEKLE RİM
BEKLE RİM BEKLERİM BEKLE RİM

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	98.00	E5	22.54	E5	5.18	E5	24.19
A4	59.00	C5	12.29	A5	2.75	C5	13.20
C5	59.00	A4	11.15	C5	2.56	A4	11.97
D5	58.00	A#4	10.90	A4	2.11	A#4	11.70
A#4	58.00	D5	10.47	A#4	2.05	D5	11.24
F5	35.00	A5	9.39	D5	1.89	A5	10.08
A5	32.00	F5	5.74	G5	0.96	F5	6.16
G5	18.00	G5	4.15	F5	0.94	G5	4.46
A#5	17.00	A#5	3.24	A#5	0.62	A#5	3.48
G4	8.00	G4	1.68	C6	0.37	G4	1.80
C6	7.00	C6	1.61	G4	0.35	C6	1.73

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Çargâh, Dügâh, Kürdî ve Nevâ perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: İnici

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (11.-12., 37.-38., 51.-52. Ve 78.-79. Ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz 27., 29., 40., 44., 68. Ve 70. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (25. Ve 66. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (5., 6., 24. ve 65. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz 2., 4., 8., 31.,32., 46., 48., 72.-73. ve75. Ölçülerde) ve Kürdîli (20., 34. ve 59.-61. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (15. Ve 56. Ölçülerde),

Sünbüle perdesinde çeşnisiz (22. ve 63. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.19. "Sakın Dönme İstemem Bütün Ümitler Söndü" İsimli Esere Ait Bulgular

USULÜ:DÜYEK KURDI ŞARKI SÖZ:CEMAL BORA
SAKIN DÖNME MÜZİK:NECDET TOKATLIOĞLU

♩=100 CODA

Sa kin dön me is te mem (saz) bü tün ü mit ler_ sön dü (saz)
bü tün ü mit ler sön dü (saz) MÜZİK

Gö nül mey ha ne ol du sev da sar ho şa dön dü (saz) sev da sar ho şa dön dü (saz)

MÜZİK

Dön sen bi le ne çı kar — geç ti ar tık o gün ler
Geç ti ar tık o gün ler

Sakın dönme istemem , bütün ümitler söndü
Gönül meyhane oldu , sevda sarhoşa döndü
Dönsen bile ne çıkar , geçti artık o günler
A.T. Gönül meyhane oldu , sevda sarhoşa döndü...

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	133.00	E5	43.73	E5	14.38	E5	22.12
D5	129.00	D5	35.26	D5	9.64	D5	17.84
A4	121.00	A4	30.51	A4	7.69	A4	15.44
F5	63.00	A5	18.09	A5	7.61	A5	9.15
C5	58.00	C5	17.60	C5	5.34	C5	8.91
A#4	44.00	F5	14.87	F5	3.51	F5	7.52
G5	43.00	G5	10.85	G5	2.74	G5	5.49
A5	43.00	A#4	9.84	A#5	2.54	A#4	4.98
G4	30.00	A#5	7.48	A#4	2.20	A#5	3.78
A#5	22.00	G4	5.79	G4	1.12	G4	2.93
C6	8.00	C6	2.00	C6	0.50	C6	1.01
D6	6.00	D6	1.63	D6	0.44	D6	0.83

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh, Muhayyer ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (7.-8., 9.-10., 19.-20. ve 28.-29. Ölçülerde)

Nevâ perdesinde Bûselikli (5.-6., 17.-18., 32.-33. Ve 45.-46. Ölçülerde) ve çeşnisiz (27. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (3.-4., 12., 13.-14., 15.-16., 22.-23., 30.-31., 41.-42. Ve 43.44. ölçülerde) ve çeşnisiz (1. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (2. Ölçüde) ve Kürdîli (38. Ölçüde),

Sünbüle perdesinde çeşnisiz (40. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.20. "Sevdiysen Hiç Bekleme Gel Yerleş Şu Kalbime" İsimli Esere Ait Bulgular

D Ü Y E K
(̣ : 256)

K Ü R D İ
Sevdiysen hiç bekleme
(Yarın çok geç olabilir)

Beste : Erdiñ ÇELİKKOL
Güfte : Oktay ZERRİN

ARANAGMESİ

Aranagmeye Zemîne..

SEV DİY SEN HİÇ BEK LE ME
GEL YER LEŞ ŞU KAL Bİ ME
DA HA ZA MAN VAR DE ME
YA RIN BEL Kİ GEÇ O LUR (saz)
SEV DİY SEN HİÇ BEK LE ME
GEL YER LEŞ ŞU KAL Bİ ME
DA HA ZA MAN VAR DE ME
YA RIN BEL Kİ GEÇ O LUR
ARASAZ veya VOKAL. (saz /..

Nakarata

GÖN LÜM KE FİL DİR SA NA (saz
İ NAN AR TIK AŞ KI MA (saz
BEK LE YE MEM YA RI NA (saz
YA RIN BEL Kİ GEÇ O LUR (SON)
ARASAZ veya VOKAL - Meyâna
(Meyân)
SEV GİM DE SA Mİ Mİ YİM (saz
HEP SE NİN DER DİN DE YİM
GE CE YE DEK BEK LE RİM
YA RIN BEL Kİ GEÇ O LUR (saz GEÇ O LUR
ARASAZ veya VOKAL - Nakarata

Ozlem
E.C.

MIDI Analiz Raporu 4.3.19

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
A5	65.00	A5	22.95	A#5	9.69	A5	15.07
G5	63.00	A#5	20.65	A5	8.10	A#5	13.56
A#4	50.00	G5	20.03	A#4	7.65	G5	13.15
A#5	44.00	A#4	19.56	G5	6.37	A#4	12.85
F5	41.00	C6	14.07	C6	6.19	C6	9.24
A4	40.00	C5	13.77	C5	5.42	C5	9.04
C5	35.00	F5	13.09	F5	4.18	F5	8.60
C6	32.00	A4	12.72	A4	4.04	A4	8.35
E5	25.00	E5	7.71	E5	2.38	E5	5.06
D5	15.00	D5	4.03	D5	1.08	D5	2.65
F#5	12.00	F#5	1.84	F#5	0.28	F#5	1.21
B5	8.00	B5	1.26	B5	0.20	B5	0.82
D6	2.00	D6	0.43	D6	0.09	D6	0.28
G4	2.00	G4	0.18	G4	0.02	G4	0.12

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Muhayyer perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Fakat zemin bölümünde ezgi pest bölgelerde seyretmekte olup Hüseyinî perdesi, her ne kadar eserin genelinde etkinlik derecesi düşük olsa da o bölümde güçlü perde görünümündedir. Etkinlik derecesi bakımından Muhayyer perdesini, sünbüle, Gerdâniye, Kürdî ve Tiz Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü perde Hüseyinî, ikinci derece ise Muhayyer perdesidir.

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî ve Uşşak çeşnileriyle genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (8., 9., 11., 17., 19. ve 35. Ölçülerde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (6., 15. ve 33. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (13. ve 21. Ölçülerde),

Acem perdesinde Çargâhlı (3.-4., 30.-31. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Büselikli (1.-2., 23., 28.-29. ve 42.-43. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (25., 27., 37. ve 45.-48. Ölçülerde),

Sünbüle perdesinde çeşnisiz (41. Ölçüde),

Tiz Çargâh perdesinde çeşnisiz (39. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.3.21. "Yüzünün İfadesi Gözlerinin İçinde" İsimli Esere Ait Bulgular

KÜRDİ ŞARKI
Söz: Selahattin Özöl
Müzik: Güner ERMAN

Sema: (YÜZÜNÜN İFADESİ GÖZLERİNİN İÇİNDE)

Aranagme

Yu zü nün i fa de si göz le ri
i çin
de (SAZ)

(SAZ)

Li san ba saç kı ş lar? la lez zet var
Se vi şin de (SAZ)

Bu gön lüm ye min li dir ö mür bo
pe şin de (SAZ)

Yüzünün ifadesi gözlerinin içinde
Hülyalı bakışlarıyla lezzet var sevinde
Bu gönülüm geminiler ömür boyu peşinde
Perişan saçlarıyla lezzet var sevinde

MIDI Analiz Raporu 4.3.20

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	88.00	A4	51.66	A4	41.71	A4	16.23
E5	83.00	D5	50.52	D5	29.00	D5	15.87
F5	81.00	A5	43.27	A5	23.40	A5	13.60
C5	81.00	C5	38.74	C5	18.53	C5	12.17
A5	80.00	A#4	31.19	A#4	14.52	A#4	9.80
G5	69.00	G5	29.91	G5	12.96	G5	9.40
A#4	67.00	F5	28.82	F5	10.25	F5	9.06
A4	64.00	E5	28.70	E5	9.93	E5	9.02
A#5	25.00	A#5	8.79	A#5	3.09	A#5	2.76
C6	6.00	C6	3.85	C6	2.47	C6	1.21
G4	4.00	G4	1.87	G4	0.87	G4	0.59
C#5	2.00	C#5	0.93	C#5	0.43	C#5	0.29

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: Yerinde Kürdî (BTT) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Eserde Dügâh ve Nevâ perdeleri birbirilerine yakın oranda kullanım sıklığı, toplam süre ve duyulma yüzdesine sahip perdelerdir. Bu perdeler üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Muhayyer, Çargâh ve Kürdî perdeleri, etkinlik derecesi yüksek diğer perdelerdir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Kürdîli (10.-14., 18.-20., 38.-40., 54.-56., 72.-74. ve 80.-82. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (47.-49. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (6.-7. Ölçülerde) ve Bûselikli (17., 30.-32., 59.-61., 77.-79. Ve 85.-87. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (28.-29. Ölçülerde) ve çeşnisiz (43., 69. Ve 95. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.4. Kürdî Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Kürdî makamında incelenen 20 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.4. Kürdî Makamında İncelenen 20 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı $\sum N$	Kullanım Süresi $\sum t$	Etkinlik Derecesi $\sum t^2 / \sum N$	Kullanım Oranı %
1	D5 1303	A4 425,68	A4 175,95	A4 14,30
2	E5 1224	E5 423,73	E5 154,12	E5 14,24
3	C5 1222	D5 413,89	C5 142,62	D5 13,90
4	A4 1120	C5 405,15	A5 139,91	C5 13,72
5	A#4 1040	A5 325,49	D5 136,30	A5 10,89
6	A5 786	A#4 318,50	A#4 104,10	A#4 10,84
7	F5 781	F5 230,06	F5 69,25	F5 7,72
8	G5 597	G5 180,08	G5 55,96	G5 6,04
9	A#5 335	A#5 113,95	A#5 40,12	A#5 3,83
10	C6 184	C6 50,84	C6 15,03	C6 1,72
11	G4 136	G4 33,29	G4 8,71	G4 1,13
12	D6 78	D6 21,30	D6 5,89	D6 0,73
13	F#5 26	C#5 7,37	C#5 2,99	C#5 0,25
14	C#5 24	D#5 5,56	D#5 2,28	D#5 0,20
15	B5 21	B5 4,07	B4 1,08	B5 0,14
16	D#5 14	F#5 3,63	B5 0,82	F#5 0,12
17	F4 13	B4 3,11	F#5 0,53	B4 0,11
18	B4 12	F4 2,28	F4 0,49	F4 0,08
19	G#5 10	G#5 1,95	G#5 0,38	G#5 0,07

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için küçük mücennep bemolü

Dizisi: İncelenen 20 eserin dizilerine baktığımızda 12 eserin dizisi, %60 oranla, **yerinde Kürdî beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî dörtlüsünün** eklenmesiyle; 4 eserin dizisi, %20 oranla, **yerinde Kürdî dörlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik beşlisinin**; 3 eserin dizisi %15 oran ile, yerinde Kürdî dörlüsüne Çargâh perdesinde Çargâh ve Nevâ perdesinde Bûselik beşlilerinin; 1 eserde ise yerinde Kürdî dörtlüsüne Çargâh perdesinde Çargâh dörtlüsü ve Acem perdesinde Çargâh dörtlüsünün eklenmesiyle oluşmuştur.

Arel'i temel alan nazariyat kitaplarında Kürdî makam dizisi tarif edilirken yalnızca “yerinde Kürdî dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik beşlisinin eklenmesiyle oluşur” ifadesi yer almaktadır. Araştırmamız verilerinden elde edilen bilgiler ise yukarıda belirttiğimiz gibi, çoğunlukla iki farklı dizi şeklinin olduğunu göstermektedir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Kürdî makamında incelenen 20 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda karar perdesi Dügâhın toplam süre, etkinlik derecesi ve kullanım oranı bakımlarından en etkili perde olduğu görülmektedir. Hüseyinî perdesi ise MIDI analizindeki tüm kriterlerde ikinci sırada yer almaktadır. Kalışlarda da bu perdenin ne derece önemli olduğu görülmektedir. Bu veriler, Hüseyinî perdesinin birçok eserde güçlü perde konumunda olduğunun farklı yollardan sağlamalarıdır. Arel nazariyesinde Kürdî makamının güçlüsü olarak belirtilen Nevâ perdesi ise kullanım sıklığı bakımından ilk sırada yer almasına karşın kullanım süresi ve oranı bakımlarından üçüncü sırada, Zeren'in etkinlik derecesi formülüne göre ise beşinci sırada yer almaktadır. Kalışlara bakıldığında da Hüseyinî perdesinin Nevâ perdesinden biraz daha fazla tercih edildiği görülmektedir. Kullanım süresi ve oranı bakımından dördüncü sırada yer alan Çargâh perdesi ise kullanım sıklığı ve etkinlik derecesi bakımlarından üçüncü sırada yer almaktadır. Kalışlarda da en önemli perdeler arasındadır. Tiz durak Muhayyer perdesi ise kullanım sıklığı ve oranı parametrelerinde beşinci sırada, etkinlik derecesi bakımından dördüncü sırada yer almaktadır. Kürdî perdesinin de hem MIDI analiz sonuçlarından hem de kalışlardaki etkinliğinden yola çıkarak önemli perdelerden olduğu söylenebilir.

Güçlüsü: İncelenen 20 eserin 8'inde %40 oran ile güçlü, **Hüseyinî** perdesi, 5 eserde %25 oran ile **Nevâ** perdesi, 4 eserde %20 oran ile birinci derece güçlü **Muhayyer**, ikinci derece güçlü **Hüseyinî** perdesi, 2 eserde, %10 oran ile, Çargâh perdesi, 1 eserde %5 oran ile ise birinci derece güçlü Acem, ikinci derece güçlü ise Çargâh perdesidir.

Analiz sonuçları göstermektedir ki güçlü perde konusunda da eserlerdeki durum Arel'i temel alan nazariyat kitaplarından farklıdır. Öyle ki Hüseyinî perdesi baskın bir şekilde eserlerin çoğunda güçlü konumundadır. Ayrıca iki güçlü perdesi olan 4 eserde de ikinci güçlü durumundadır. Bu 4 eser de dikkate alındığında Hüseyinî perdesi, toplam 12 eserde, %60 oran ile, güçlü perde olarak kullanılmıştır.

Yedeni: İncelenen eserlerin 15'inde %75 oran ile yeden **Rast** perdesidir. Diğer 5 eserde ise yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İncelenen eserlerin 16'sının, %80 oran ile, çıkıcı seyirde, 4'ünün ise, %20 oran ile, inici seyirde olduğu tespit edilmiştir. İnci seyir özeliği gösteren 4 eserden 3'ü Muhayyer Kürdî makamı özellikleri göstermektedir. Bu veriler doğrultusunda Kürdî makamının seyir karakterinin **çıkıcı** olduğu söylenebilir.

Genişlemesi: 20 eserin 5'inde %25 oran ile genişleme yapılmamışken, %75'lik orana tekabül eden diğer 15 eserin 14'ü yalnızca tiz taraftan, 1'i ise hem tiz hem pest taraftan genişletilmiştir. Dizinin genişletildiği 15 eserin hepsinde tiz tarafta Kürdî çeşnisi yer almaktadır. Bununla birlikte 2 eserde, %10 oran ile Kürdî çeşnisine ek olarak Uşşak çeşnisi de kullanılmış, hem tiz hem pest taraftan genişleyen 1 eserde ise pest taraftan Çargâh üçlüsü eklenmiştir. Bu veriler ışığında, Kürdî makamının çok büyük oranda **tiz taraftan Kürdî çeşnisi ile** genişletildiği sonucuna varılmaktadır.

Kalışlar ve geçkiler: İncelenen 20 eserin hepsinde Dügâh perdesinde Kürdîli kalış mevcuttur. Bunun dışında 15'er eserde %75 oranla Çârgâhta Çârgâhlı ve Muhayyerde Kürdîli; 14 eserde %70 oranla Hüseyñde Kürdîli; 12 eserde %60 oranla Kürdîde çeşnisiz; 11 eserde %55 oran ile Nevâda Bûselikli; 10 eserde %50 oranla Hüseyñde çeşnisiz; 7'şer eserde %35 oranla Nevâda çeşnisiz ve Muhayyerde çeşnisiz; 6 eserde %30 oranla Sünbülede çeşnisiz; 5 eserde %25 oranla Acemde Çârgâhlı; 4'er eserde %20 oran ile Acemde çeşnisiz ve Gerdâniyede Bûselikli; 3 eserde %15 oran ile Çârgâhta çeşnisiz; 2'şer eserde %10 oran ile Dügâhta çeşnisiz, Gerdâniyede çeşnisiz, Rastta Bûselikli ve Tiz Çârgâhta çeşnisiz; 1'eserde %5 oranla ise Hüseyñde Hicazlı, Acemde Nikrîzli, Nim Hisârda çeşnisiz, Nim Hicazda çeşnisiz, Tiz Çârgâhta Çârgâhlı, Tiz Nevâda Çeşnisiz ve Kürdîde Çârgâhlı kalışlar yapılmıştır.

Bu veriler doğrultusunda, **Dügâh perdesinde Kürdîli, Çârgâh perdesinde Çârgâhlı, Muhayyer perdesinde Kürdîli, Hüseyñ perdesinde Kürdîli, Kürdî perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde Bûselikli, Hüseyñ perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde çeşnisiz, Muhayyer perdesinde çeşnisiz, Sünbüle perdesinde çeşnisiz, Acem perdesinde Çârgâhlı ve çeşnisiz ve Gerdâniye perdesinde Bûselikli** kalışlar, Kürdî makamının önemli kalışları olarak nitelendirilebilir.

4.5. Rast makamına Ait Bulgular

Rast makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 1068 eser bulunmaktadır. Cumhuriyet Dönemi öncesine ait fazlasıyla eser bulunduğu için bu makamda incelediğimiz 30 eserin hepsi o dönemden seçilmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.5. Rast Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Ağlatırlar güldürürler çeşmim yaşın sildirirler	Eyyubi Bahaeddin Bey
Aleme bir başka alemdir dem-i evvel bahar	Enderuni Hafız Hüsnü Efendi
Andelib-i sahn-ı aşka gülşenim	Dellalzade İsmail Efendi
Anlatayım halimi dildare ben	Tanburi Ali Efendi
Bilmem ki nedendir bana sen hor bakıyorsun	Selanikli Ahmet Efendi
Bir acaib hab-ı gaflete düştüm	Civan Ağa
Bir lahza reha bulmadı alam-ı cihandan	Meleket Efendi (Mustafa Nuri)
Bu hüsn ile sen dilbera bir bi-vefa cananesin	Dede Efendi
Cüda düştü gözümden gül-izarın	Griftzen Asım Bey
Çeşm-i celladın ne kanlar döktü Kağıthanede	Tatyos Efendi
Düşmüş amma aşka izhar etmiyor	Enderuni Hafız Hüsnü Efendi

Ey şuh-i rana ey mah-ı taban	Rifat Bey
Fitneler gizlemiş mahmur gözüne	Mahmut Celaleddin Paşa
Gel gülşene gonce ki gülşende safa yok	Muallim İsmail Hakkı Bey
Gönül kurtulmuyor derd ü elemden	Kanuni Garbis
Gördükçe ben ey meh-cemal	İsmail Dede Efendi
Hab-gah-ı yare girdim arz için ahvalimi	Griftzen Asım Bey
Kalbin ufk-ı siyehinde dolaşırken bir elem	Musa Süreyya Bey
Kestim ümmid-i ifakat sine-i sad-pareden	Muallim İsmail Hakkı Bey
Mailim bir nazlı yare	Bolahenk Nuri Bey
Ne hun-rizdir o nev-civan	Markar Ağa
Reftarı nazik bi-bedel	Kemani Rıza Efendi
Senin aşkınla çak oldum	Basmacı Abdi Efendi
Sevdiğim çeşm-i siyahım niçin benden kaçarsın	Kanuni Nazım Bey
Sormayın aya ne oldum	Civan Ağa
Şebabet gitti de elden başımdan gitmiyor sevda	Şekerci Cemil Bey
Şem-i hüsnünün pervanesiyim	Ali Rıza Bey
Takarlar tüfekleri asarlar fişekleri	Tanburi Refik Bey
Ümitsiz bir muhabbetle harab oldu vücudum ah	Hafız Hüsnü Efendi
Zülfünün tar-ı şuaı basıramdır şanesi	Ketani Hafız Mehmet Efendi

4.5.1. “Ağlatırlar Güldürürler Çeşmim Yaşın Sildirirler” İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI
AĞLATIRLAR, GÜLDÜRÜRLER
MÜZİK: EYYÜBİ BAHÂEDDİN BEY
SÖZ: DEDE EFENDİ

AKSAK

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

AĞ- LA- TIR- LAR GÜL- DÜ- RÜR- ÇEŞ- MİM YA- ŞIN SİL- DİRİR- LER LER BUNLAR A- DAM ÖL- DÜRÜR- LER LER KİM- LER KİM- LER KA- RA GÖZ- LÜ- LER Şİ- RİN SÖZ- LÜ- LER LER GÖ- NÜL- E- Vİ- NE Gİ- RER- LER LER A- ŞI- KIN A- HIN A- LIR- LAR LAR YÜ- ZE GÜ- LER- LER LER

(Saz...)

VEZİN: Serbest

AĞLATIRLAR, GÜLDÜRÜRLER
ÇEŞMİM YAŞIN SİLDİRİRLER
BUNLAR ADAM ÖLDÜRÜRLER
KİMLER.. KARA GÖZLÜLER

ÂH.. ŞİRİN SÖZLÜLER
GÖNÜLEVİNE GİRERLER
ÂŞKIN ÂHIN ALIRLAR
YÜZE GÜLERLER...

DEDE EFENDİ

MIDI Analiz Raporu 4.5.1

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	73.00	D5	19.29	D5	5.10	D5	23.77
B4	67.00	B4	16.34	B4	3.99	B4	20.13
C5	66.00	C5	14.57	G4	3.23	C5	17.96
A4	50.00	G4	10.47	C5	3.22	G4	12.90
G4	34.00	A4	10.22	A4	2.09	A4	12.60
E5	25.00	E5	3.41	C#5	0.54	E5	4.20
C#5	10.00	C#5	2.33	G5	0.50	C#5	2.87
D#5	6.00	G5	1.42	E5	0.46	G5	1.74
F5	5.00	A3	1.02	A3	0.35	A3	1.26
G5	4.00	F5	0.71	F5	0.10	F5	0.87
F#5	4.00	F#5	0.62	F#5	0.10	F#5	0.76
A3	3.00	D#5	0.57	D#5	0.05	D#5	0.70
F#4	2.00	F#4	0.19	F#4	0.02	F#4	0.24

Not: Rast makamındaki tüm eserlerin MIDI analiz raporlarında yer alan “B4” simgesi, Segâh perdesini temsil etmektedir. Bu eserde ayrıca Bûselik perdesi için “A3” simgesi kullanılmıştır.

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Çargâh, rast ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamış.

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (3.-4., 6.-10., 14., 26.-27. ve 30. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Hüzâmlı (12. Ölçüde) ve Ferahnâklı (16. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (21. Ölçüde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (5., 19., 21., 26. Ve 28. Ölçülerde) ve Bûselikli (13.-15. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.2. "Aleme Bir Başka Alemdir Dem-İ Evvel Bahar" İsimli Esere
Ait Bulgular

Usul: Ağıraksak RAST ŞARKI Bestesiz Enderüni Hâfız Hüsnü Ef.
Güfteci Nâzım

Ah A le me bir baş ka a lem
dir de mi ev vel ba har - SAZ -
Nâ zi le gon ca ki zar mîs
bin ni zâr ey ler he zar - SAZ -
Gör me dim â lem de böy le
- SAZ - bir za ma nu pür me sâr - SAZ -
Gör me dim â lem de böy le
bir za ma ni pür me sâr - SAZ -
Bir ni gâh et kâ i na ta
gör ne rüt be neş' e var - SAZ -
Var i se zer re şu â run
zevk i le ol neş a dâr

MIDI Analiz Raporu 4.5.2

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	67.00	D5	16.00	D5	3.88	D5	17.87
D5	66.00	B4	13.23	G4	3.14	B4	14.78
B4	64.00	C5	10.81	B4	2.73	C5	12.08
F#5	41.00	G4	8.68	G5	1.97	G4	9.70
D#5	39.00	G5	8.66	C5	1.74	G5	9.68
G5	38.00	F#5	7.25	A5	1.48	F#5	8.10
A4	29.00	A5	6.09	F#5	1.28	A5	6.80
A5	25.00	A4	5.63	A4	1.09	A4	6.30
G4	24.00	D#5	5.51	D#5	0.78	D#5	6.15
A#5	10.00	A#5	1.86	C6	0.56	A#5	2.08
A#4	8.00	C6	1.67	A#5	0.35	C6	1.86
C6	5.00	A#4	0.99	A#4	0.12	A#4	1.11
E5	4.00	E5	0.69	E5	0.12	E5	0.77
G#4	4.00	G#4	0.62	F5	0.10	G#4	0.69
F#4	3.00	F#4	0.52	G#4	0.09	F#4	0.58
F5	2.00	F5	0.44	D4	0.09	F5	0.49
D4	2.00	D4	0.43	E4	0.09	D4	0.48
E4	2.00	E4	0.43	F#4	0.09	E4	0.48

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Çargâh, rast ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsüyle, tiz taraftan ise Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı 1., 2., 8. Ve 24. Ölçülerde) ve Hicazlı (15.-16. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Hüzzâmlı (5.-6., 14.-15. Ve 21.-22. Ölçülerde) ve Ferahnâklı (6.-7. Ve 22.-23. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (10. Ölçüde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (3. Ölçüde) ve Hicazlı (4.,10.-11., 12.-13. Ve 20.-21. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (18.-19. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 13.-16. Ölçülerinde Hicazkar makamına geçki yapılmıştır.

4.5.3. "Andelib-i Sahn-ı Aşka Gülşenim" İsimli Esere Ait Bulgular

düyek *Rast Zarka Tj. Cemal*

an' de ² bi sah ³ ni as ⁴ ka
gül ⁵ se nin ey ⁷ mi ha ⁸ li nın ⁹ Be si ¹⁰ Be ¹⁰
ge ¹¹ i şim ka li mi ¹⁴ Ban kim le re ¹⁶ pek ¹⁶
sa i ¹⁸ dem man tu ta ²⁰ ey ca ²¹ mi ²¹
dil ²² il ²³ ta ²³ de mi ²⁴ dil miş ol ²⁶ ser ²⁶
din ²⁸ se ni ²⁸ ey ²⁹ Kon ca ³⁰ Fem ³⁰ Kada ³²
³⁴ ³⁶ ³⁸ ⁴⁰

Üny Kae

MIDI Analiz Raporu 4.5.3

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	34.00	D5	6.72	G4	1.57	D5	17.19
A4	33.00	G4	6.38	D5	1.33	G4	16.33
C5	33.00	B4	5.93	B4	1.26	B4	15.17
E5	29.00	C5	5.37	C5	0.87	C5	13.75
B4	28.00	A4	4.85	A4	0.71	A4	12.42
G4	26.00	E5	3.24	G5	0.45	E5	8.30
F5	17.00	G5	2.42	E5	0.36	G5	6.19
G5	13.00	F5	1.85	F5	0.20	F5	4.72
A5	5.00	A5	0.61	D4	0.10	A5	1.55
F#5	4.00	D4	0.46	A5	0.07	D4	1.17
F#4	4.00	F#4	0.37	F#4	0.03	F#4	0.95
A#4	2.00	F#5	0.32	F#5	0.03	F#5	0.83
C#5	2.00	C#5	0.19	C#5	0.02	C#5	0.50
D4	2.00	A#4	0.18	A#4	0.02	A#4	0.47
E4	2.00	E4	0.18	E4	0.02	E4	0.46

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Fa için bakiye diyezi (Bûselik makamını incelerken de karşılaştığımız gibi, Rast makamında da Segâh perdesi, eski yazım notalarda hep natürel olarak gösterilmiştir.)

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, rast, Segâh, Çargâh ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (3.-4.,11.-12., 29.-30., 34.-36. Ve 40. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (1. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (17.-18. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (6. Ve 24. Ölçülerde) ve Bûselikli (8. ve 26. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca bir kalış yapılmamakla birlikte, 23 ölçüde, Dügâhta Hicaz geçkisi yapılmıştır.

4.5.4. "Anlatayım Halimi Dildare Ben" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

Curcuna (Anlatayım hâlimi dildâre ben) Tanburi Ali Efendi

Hey..... hey.....

hey..... An la ta yım hâ.limî dil

da ... ra ben..... hey..... hey.....

hey..... hey..... hey

Der di fi ra ka... a ra yım.. çâ re ben hey...
Yaş dâ ke yim yal va ra yım yâ re ben hey

hey..... hey.....

Sab re de yim ni ce bi râ.. zâ reben... hey.

(Arânağmeî)

Anlatayım hâlimi dildâre ben

Anlatayım hâlimi dildâre ben
Derd-i firâka arayım çâre beğ
Sabredâyım nice bir âzâre ben
Yaş dökeyim yalvarayım yâre ben.

Dildâr - sevgili
Firâk - ayrılık
Âzâr - üzüntü.

MIDI Analiz Raporu 4.5.4

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	71.00	D5	23.04	D5	7.47	D5	19.31
B4	64.00	C5	17.59	C5	4.99	C5	14.75
C5	62.00	B4	17.45	B4	4.76	B4	14.63
A4	47.00	A4	14.89	A4	4.72	A4	12.48
E5	35.00	E5	10.40	G5	4.31	E5	8.72
G5	24.00	G5	10.17	G4	3.25	G5	8.52
G4	23.00	G4	8.65	E5	3.09	G4	7.25
F5	21.00	F5	5.26	F#5	1.67	F5	4.41
F#5	14.00	F#5	4.84	F5	1.32	F#5	4.06
A5	7.00	A5	2.10	D4	0.68	A5	1.76
F#4	7.00	D4	1.85	A5	0.63	D4	1.55
E4	6.00	F#4	1.52	F#4	0.33	F#4	1.27
D4	5.00	E4	1.30	E4	0.28	E4	1.09
A#4	1.00	A#4	0.22	A#4	0.05	A#4	0.18

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Segâh, Dügâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (5.-6., 19., 21. Ve 38. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (15.16. ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (11.-13., 30. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde) ve Bûselikli (34. Ölçüde),

Eviç perdesinde Segâhlı (24.,25. Ölçülerde),

Gerdâniyede çeşnisiz (22. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.5. “Bilmem ki Nedendir Bana Sen Hor Bakıyorsun” İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

BİLMEM Kİ NEDENDİR BANA SEN HOR BAKIYORSUN

SÜRE : 3, 16"
♩ = 66
USÜLÜ : Sengin Semâi

MÜZİK : Selânik'li Ahmet Efendi
SÖZ : - (1868 - 1927)

BİL MEM 'Kİ NE DEN DİR BA NA SEN
HOR BA KI YOR SUN (SAZ-)
SUN (SAZ-) YAP MA GÜ ZE LİM
BÖY LE YÜ REK LER YA KI YOR
(SON) SUN (SAZ-) SUN (SAZ-)
NOL DUN NI YE GIT TİN NE TA RAF
TA ÇA KI YOR SUN (SAZ-)
SUN (SAZ-)
SUN (SAZ-)
SUN (SAZ-)

BİLMEM Kİ NEDENDİR BANA SEN HOR BAKIYORSUN
YAPMA GÜZELİM BÖYLE YÜREKLER YAKIYORSUN
NOLDUN NİYE GİTTİN NE TARAFTA ÇAKIYORSUN
YAPMA GÜZELİM BÖYLE YÜREKLER YAKIYORSUN

VEZNİ : Mev'ûlû mef'âilü mef'âilü fa'ülün

MIDI Analiz Raporu 4.5.5

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	67.00	D5	19.23	D5	5.52	D5	22.05
B4	54.00	G4	14.29	G4	4.86	G4	16.38
C5	53.00	B4	13.93	B4	3.59	B4	15.97
A4	52.00	A4	12.55	A4	3.03	A4	14.38
G4	42.00	C5	8.94	C5	1.51	C5	10.25
E5	22.00	E5	5.64	E5	1.44	E5	6.46
F5	13.00	G5	3.64	G5	1.11	G5	4.18
G5	12.00	F5	2.89	F5	0.64	F5	3.32
D4	6.00	D4	1.92	D4	0.62	D4	2.20
D#5	6.00	F#4	0.87	F#4	0.19	F#4	0.99
A3	5.00	A5	0.80	A5	0.16	A5	0.91
F#5	5.00	F#5	0.78	F#5	0.12	F#5	0.90
A5	4.00	A3	0.74	A3	0.11	A3	0.85
F#4	4.00	D#5	0.63	D#5	0.07	D#5	0.72
A#4	2.00	E4	0.19	E4	0.02	E4	0.22
E4	2.00	A#4	0.19	A#4	0.02	A#4	0.22

Not: Raporunda yer alan "A3" simgesi Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, rast, Segâh, Dügâh ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (2., 4., 8.-10., 15. Ve 19. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1. Ve 16. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (7. Ve 17. Ölçüde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (4., 5., 9.,14. Ölçülerde), Hicazlı (10. Ve 11. Ölçülerde) ve Uşşaklı (13.-14. Ölçülerde),

Hüseynî perdesinde Kürdîli (6. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde),

Yegâh perdesinde Rastlı (18. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.6. "Bir Acaib Hab-ı Gaflete Düştüm" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

Sofyan

Bestei Civan Ağa

(Aranâğnesi)

Bir a ca ib hâ ... bi.... gaflete düş tün a câ nın

Ne u yu tur be..... ni..... ne u yan....dı
Günden gñ ne ba na dertka zan dı

rır a câ nın..... ne u yu tur be..... ni.....
rır a câ nın günden gñ ne ba na

ne u yan..... dı rır
dert ka zan dı rır

Ni ha yet siz ga..... ni..... hic râne düş

tün..... tün a câ nın

Karar

Bir acâib hab-ı gaflete düştüm
Ne uyutur beni, ne uyandırır
Nihâyetsiz gan-ı hicrâne düştüm
Günden güne bana dert kazandırır.

MIDI Analiz Raporu 4.5.6

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	71.00	D5	18.15	D5	4.64	D5	22.51
B4	58.00	B4	13.46	G4	3.69	B4	16.69
A4	44.00	G4	11.03	B4	3.12	G4	13.68
C5	44.00	C5	8.75	C5	1.74	C5	10.85
G4	33.00	G5	7.26	G5	1.70	G5	9.00
G5	31.00	A4	6.25	D4	0.89	A4	7.75
E5	27.00	E5	4.69	A4	0.89	E5	5.82
F#5	14.00	D4	2.50	E5	0.82	D4	3.10
F5	12.00	F5	2.33	F5	0.45	F5	2.88
A5	7.00	F#5	2.14	F#5	0.33	F#5	2.65
D4	7.00	F#4	1.25	F#4	0.22	F#4	1.55
F#4	7.00	A5	1.24	A5	0.22	A5	1.53
E4	5.00	E4	0.84	E4	0.14	E4	1.04
C#5	2.00	B5	0.21	B5	0.05	B5	0.27
D#5	2.00	C#5	0.19	C#5	0.02	C#5	0.24
A#4	2.00	D#5	0.19	D#5	0.02	D#5	0.23
B5	1.00	A#4	0.18	A#4	0.02	A#4	0.23

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, rast, Çargâh ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsü ile, tiz taraftan ise Çargâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (5.-6., 7.-8., 10., 18., 19.-20. ve 26. ölçülerde),
 Segâh perdesinde Segâhlı (3.-4. Ölçülerde) ve Ferahnâklı (14. Ölçüde),
 Nevâ perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde) ve Rastlı (22., ölçüde),
 Gerdâniye perdesinde Çargâhlı (24., ölçüde),
 Yegâh perdesinde Rastlı (2. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.7. "Bir Lahza Reha Bulmadı Alam-I Cihandan" İsimli Esere Ait Bulgular

RÂST ŞARKI

BİR LÂHZÂ REHÂ BULMADI ÂLÂM-I CİHANDAN

CURCUNA

♩ = 200

MÜZİK: MELEKZET EF.(MUSTAFA NURİ)

BİR LÂHZÂ REHÂ BULMADI ÂLÂM-I CİHANDAN
LÂ MI Cİ HAN DAN BİR LÂHZÂ REHÂ
BUL MA. DI Â LÂ MI Cİ HAN DAN (saz -)
KUR TUL MA DI BÎ ÇÂ RE GÖ NÜL AH
A HÛ Fİ GÂN DAN KUR TUL MA DI BÎ
ÇÂ RE GÖ NÜL AH A HÛ Fİ GÂN DAN (saz -)
REN Cİ DE O LUR DEM BE DEM EV
ZÂ YI ZE MAN DAN REN Cİ DE O LUR
DEM BE DEM EV ZÂ YI ZE MAN DAN (saz -)
ARANAĞMESİ 38
DAN (saz - -)
42 44 45 x.cavga

BİR LÂHZÂ REHÂ BULMADI ÂLÂM-I CİHANDAN
KURTULMADI Bİ-ÇÂRE GÖNÜL AH-Ü FİGANDAN
RENCİDE OLUR DEMBEDEM EVZÂ YI ZEMANDAN
KURTULMADI Bİ-ÇÂRE GÖNÜL AH Ü FİGANDAN

MIDI Analiz Raporu 4.5.7

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
B4	86.00	B4	25.51	G4	8.79	B4	18.14
C5	77.00	C5	23.22	B4	7.56	C5	16.51
D5	77.00	D5	22.78	C5	7.00	D5	16.20
G4	54.00	G4	21.79	D5	6.74	G4	15.49
A4	51.00	A4	11.76	A4	2.71	A4	8.36
E5	26.00	E5	7.41	G5	2.25	E5	5.27
F#4	21.00	G5	6.36	E5	2.11	G5	4.52
G5	18.00	F#4	4.67	E4	1.05	F#4	3.32
A#4	14.00	E4	3.69	F#4	1.04	E4	2.63
E4	13.00	F5	2.45	A5	0.88	F5	1.74
F5	9.00	A#4	2.31	D4	0.84	A#4	1.64
F#5	6.00	A5	2.30	F5	0.67	A5	1.64
A5	6.00	D4	2.05	A3	0.51	D4	1.46
A3	5.00	F#5	1.70	F#5	0.48	F#5	1.21
D4	5.00	A3	1.60	A#4	0.38	A3	1.14
C#5	4.00	C#5	0.61	C#5	0.09	C#5	0.44
A#5	2.00	A#5	0.42	A#5	0.09	A#5	0.30

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Segâh perdesinde Ferahnâk (STTK) beşlisi ve Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Segâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Segâh perdesini, sırasıyla, Çargâh, Nevâ, rast ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Segâh

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıkcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsüyle, tiz taraftan ise Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (1.-3., 6.-9., 15., 23.-24., 34., 37., 38.-39., 43. ve 44.-45. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (42. Ölçüde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (10.-12., 18. Ve 41. Ölçülerde) ve Segâhlı (35.-36. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Nişâburlu (27.-28. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (26. Ölçüde) ve çeşnisiz (30. Ölçüde),

Yegâh perdesinde Rastlı (22. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 21. ve 22. Ölçülerinde Yegâh perdesinde Basit Sûzinak makam dizisi gösterilmiştir.

4.5.8. "Bu Hüsn İle Sen Dilbera Bir Bi-vefa Cananesin" İsimli Esere Ait Bulgular

Ağardıysak RAST ŞARKI *Dede Efendi*

ARANAĞEMESİ

Bu hüsn ni le sen dil be rā

Bu hüsn ni le sen dil be rā

SAZ...

Bir bî be del cā nā ne sin

Bir bî be del cā nā ne sin

SAZ...

Tā rî fe hā cel ne ba na

Tā rî fe hā cel ne ba na

Bil mez mi yim cā nā ne sin

Bil mez mi yim cā nā ne sin

SAZ...

Ey nā ze nîn ey meh ce bin

bil mez mi yim cā nā ne sin

MIDI Analiz Raporu 4.5.8

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	121.00	D5	26.40	G4	7.13	D5	19.91
B4	120.00	G4	22.49	D5	5.76	G4	16.96
A4	109.00	A4	17.17	G5	2.74	A4	12.95
C5	84.00	B4	16.91	A4	2.70	B4	12.75
G4	71.00	C5	14.07	B4	2.38	C5	10.61
E5	65.00	G5	10.21	C5	2.36	G5	7.70
G5	38.00	E5	8.93	E5	1.23	E5	6.73
F#5	17.00	A5	4.18	A5	1.16	A5	3.15
A5	15.00	F5	3.05	F5	0.72	F5	2.30
A#4	14.00	F#5	2.39	F#5	0.34	F#5	1.80
F5	13.00	C#5	1.71	C#5	0.29	C#5	1.29
F#4	13.00	A#4	1.56	A#4	0.17	A#4	1.17
C#5	10.00	F#4	1.31	E4	0.13	F#4	0.99
G#4	8.00	E4	0.82	F#4	0.13	E4	0.62
E4	5.00	B5	0.63	B5	0.10	B5	0.47
B5	4.00	G#4	0.37	C6	0.03	G#4	0.28
C6	3.00	C6	0.31	G#4	0.02	C6	0.23
A#5	1.00	A#5	0.09	A#5	0.01	A#5	0.07

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, rast, Dügâh, Segâh ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, hem pest hem de tiz taraftan Rast çeşniyle genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (4., 5., 7., 12., 13., 14., 22., 23., 24., 29. Ve 30. Ölçülerde) ve Nıkrızlı (28.-29. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (3. Ölçüde),

Bûselik perdesinde Nişâburlu (28. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (11. Ölçüde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (8., 10., ve 26. Ölçülerde) ve Bûselikli (27. Ölçüde),

Acem perdesinde çeşnisiz (20. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (16. Ölçüde) ve Rastlı (18. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.9. "Cüda Düştü Gözünden Gül-İ Zarin" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

AKSAK

CÜDA DÜŞTÜ GÖZÜNDEN GÜL-İ ZARIN

GİRİPTİZEN
ASIM BEY

Cü da düş...tü gözüm...den gül... i...zar
i...zar rın (... SAZ...)
rın (... SAZ...) Haya lın kal...dı dil...de ya...
digâr di gâr digâr
rın (... SAZ...) rın (... SAZ...) Kema le er...
meden sol...du bahar bahar
baha... rın (... SAZ...) rın (... SAZ...)

CÜDA DÜŞTÜ GÖZÜNDEN GÜL-İ ZARIN
HAYALİN KALDI DİLDE YADIGARIN
KEMALE ERMEDEN SOLDU BAHARIN
HAYALİN KALDI DİLDE YADIGARIN

MIDI Analiz Raporu 4.5.9

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	76.00	D5	17.53	G4	4.77	D5	18.64
C5	67.00	G4	15.29	D5	4.04	G4	16.26
A4	65.00	A4	13.12	A4	2.65	A4	13.95
B4	63.00	C5	12.05	C5	2.17	C5	12.81
E5	53.00	E5	9.54	G5	2.11	E5	10.15
G4	49.00	B4	8.88	E5	1.72	B4	9.45
G5	32.00	G5	8.22	B4	1.25	G5	8.74
F#5	28.00	F#5	3.89	D4	0.57	F#5	4.14
F#4	10.00	D4	2.40	F#5	0.54	D4	2.55
A5	10.00	F#4	0.95	F5	0.17	F#4	1.01
D4	10.00	A5	0.95	F#4	0.09	A5	1.01
E4	4.00	F5	0.83	A5	0.09	F5	0.88
F5	4.00	E4	0.37	E4	0.03	E4	0.40

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, rast, Dügâh, Çargâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (2., 6., 12.-13 ve 12.-14. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (8.-9. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (5.-6. Ve 19.-20. Ölçülerde), çeşnisiz (7., 13. Ve 21. Ölçülerde) ve Rastlı (16. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (14. Ve 20. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.10. “Çeşm-i Celladın Ne Kanlar Döktü Kağıthane” İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

ÇEŞM-İ CELLÂDIN NE KANLAR DÖKTÜ KAĞITHANEDE

USÛLÜ : AĞIR AKSAK

MÜZİK : TATYOS
SÖZ : -

72

1

2

3

4

(SAZ)

5

6

7

8

(SAZ)

9

(SAZ)

10

11

12

13

(SAZ)

14

(SAZ)

15

16

17

2

ARANAGME

DORTYIÇI

MIDI Analiz Raporu 4.5.10

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
B4	82.00	B4	17.01	D5	3.62	B4	18.51
A4	72.00	D5	15.91	B4	3.53	D5	17.31
D5	70.00	C5	13.11	G4	2.87	C5	14.26
C5	70.00	A4	10.72	C5	2.45	A4	11.66
E5	38.00	G4	10.31	G5	2.03	G4	11.22
G4	37.00	G5	8.19	A4	1.60	G5	8.91
G5	33.00	E5	5.55	E5	0.81	E5	6.04
F5	20.00	F5	3.21	F5	0.52	F5	3.49
F#5	16.00	F#5	2.31	F#5	0.33	F#5	2.51
D#5	9.00	A5	1.37	A5	0.23	A5	1.49
A5	8.00	D#5	1.05	D4	0.18	D#5	1.14
A3	5.00	D4	0.86	A#4	0.14	D4	0.93
F#4	5.00	A3	0.83	A3	0.14	A3	0.90
E4	4.00	A#4	0.64	D#5	0.12	A#4	0.70
D4	4.00	F#4	0.47	F#4	0.04	F#4	0.51
A#4	3.00	E4	0.38	E4	0.04	E4	0.41

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Segâh ve Nevâ perdeleri etkinlik derecesi bakımından yakın oranda olmalarına karşın kalıplara bakıldığında Nevâ perdesinin daha çok kullanıldığı görülmektedir. Etkinlik derecesi bakımından bu perdeleri, sırasıyla, Çargâh, Dügâh ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalıplar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (3.-4., 8., 9., 14. 16. Ve 17. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (6.-7. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (2. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (4. Ve 15. Ölçülerde) ve Hicazlı (13. Ölçüde),

Dik Hisâr perdesinde Segâhlı (12. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (11. ölçüde) kalıplar yapılmıştır.

4.5.11. "Düşmüş Amma Aşka İzhar Etmiyor" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

Usul = Aksak Enderüni Hafız Hüsnü Ef.

Düş müş am mā aş ka iz hār
et mi yor SAZ
An la dim bî hū de kim zār
Lez zel al mîş gön lü me kār
et et mi yor yor SAZ
yor SAZ Karar SAZ
Get bu hā li ib ti lâ dan
geç de rim
Get bu hā li ib ti lâ dan
geç de rim SAZ

Düşmüş amma aşka izhar etmiyor
Anladım ki-hiç kim zâr etmiyor
Get bu hâli ibtilâdan geç derim
Lezzet almış gönüme kâr etmiyor

U. 171/152

Muallim İsmail Hakkı Beyin TMT. deki
koll. sig. numarası yazılıdır. 28.6.1936
Cümhuriyet

MIDI Analiz Raporu 4.5.11

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	62.00	D5	11.99	D5	2.32	D5	24.84
C5	40.00	B4	6.56	B4	1.35	B4	13.60
A4	33.00	G4	6.20	G4	1.28	G4	12.85
B4	32.00	C5	5.03	G5	0.66	C5	10.42
G4	30.00	G5	3.54	C5	0.63	G5	7.33
F#5	25.00	A4	3.12	E5	0.48	A4	6.47
D#5	24.00	F#5	3.02	F#5	0.37	F#5	6.27
G5	19.00	E5	2.94	D#5	0.31	E5	6.09
E5	18.00	D#5	2.72	A4	0.30	D#5	5.63
A5	11.00	A5	1.21	F5	0.18	A5	2.50
F5	5.00	F5	0.96	A5	0.13	F5	1.98
A#4	2.00	A#4	0.43	A#4	0.09	A#4	0.89
C#5	2.00	C#5	0.31	C#5	0.05	C#5	0.64
C6	1.00	B5	0.10	B5	0.01	B5	0.20
A#5	1.00	A#5	0.09	A#5	0.01	A#5	0.19
B5	1.00	C6	0.05	C6	0.00	C6	0.10

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, rast, Çargâh ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamış.

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Rast dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı 2., 7.-8., 10., 14.) ve Nîkrîzli (16. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (3.-4., 8., 15. Ve 17.-18. Ölçülerde) ve Rastlı (12. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (9. Ve 11 ölçülerde) ve Rastlı 13.-14. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 15. ve 16. Ölçülerinde Neveser makamına geçki yapılmıştır.

4.5.12. "Ey Şuh-i Rana Ey Mah-ı Taban" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

Rif'at Bey

Uslû: Aksak

Ey şû hi rā nâ ey mā hi
tā bân kâr et ti cā nâ
ser tî ri hic rân yok tur e
fen dim tah lî se im kân
yok tur e fen dim tah lî se
im kân Aş kun la gön lüm
ol du pe rî şân

Ey şûh-i rânâ ey mâh-ı tabân
Kâr etti cāna ser-tîr-i hicrân
Yoktur efendim tahlîse imkân
Aşkunla gön lüm oldu perîşân

Df. 171/315

Muallim İsmâil Hakkı Beyin TRT. deki
kolleksiyonundan yazıldı.

Ö. İsmail Koral

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
B4	33.00	B4	9.28	G4	2.72	B4	24.96
A4	26.00	A4	6.93	B4	2.61	A4	18.63
C5	19.00	G4	6.39	A4	1.85	G4	17.19
G4	15.00	C5	4.96	C5	1.29	C5	13.33
D5	10.00	D5	2.92	D5	0.85	D5	7.84
E5	9.00	E5	2.27	E5	0.57	E5	6.09
F#5	4.00	D#5	1.48	D#5	0.55	D#5	3.97
D#5	4.00	G5	1.42	G5	0.50	G5	3.82
G5	4.00	F#5	0.87	F#4	0.22	F#5	2.34
A5	1.00	F#4	0.47	F#5	0.19	F#4	1.25
F#4	1.00	A5	0.21	A5	0.05	A5	0.58

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezli

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Dügâh perdesinde Hüseyinî makam dizisi (KSTTKST) eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Segâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Segâh perdesini, sırasıyla, Dügâh, rast, Çargâh ve Nevâ perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Segâh

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde, dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (8. Ve 20. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (6., 14. ve 18. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (3.-4. ve 15.16. ölçülerde) ve Hicazlı (10. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.13. "Fitneler Gizlemiş Mahmur Gözüne" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

FİTNELER GİZLEMİŞ MAHMUR GÖZÜNE

USÛLÜ : Semâî

MÜZİK : Mahmut Celâleddin Paşa
SÖZ : -

(SAZ)

FİT NE LER GİZ LE MİŞ MAH
GÖZ DE DU RUR KEN DÂ

MÜR İM HA YÂ ZÜ NE Lİ NE Lİ

NAZ LA NIR SEV Dİ ĞİM BAK SAM
BEN DEN E SİR 34 GI YOR NÜ Rİ

YÜ ZÜ NE NE D.C. GÖ NÜL AL DA NI YOR
CE MÁ Lİ (SON) U NUT MUŞ SA NI RİM

TAT VÁ Lİ SÓ ZÜ NE GÖ NÜL AL
TAT VÁ Dİ Vİ SÁ Lİ U NUT MUŞ

DA NI YOR TAT VÁ Lİ SÓ ZÜ NE
SA NI RİM VÁ Dİ Vİ SÁ ZÜ NE Lİ

FİTNELER GİZLEMİŞ MAHMÜR GÖZÜNE
NAZLANIR SEVDİĞİM BAKSAM YÜZÜNE
GÖNÜL ALDANIYOR TATLI SÖZÜNE
NAZLANIR SEVDİĞİM BAKSAM YÜZÜNE

GÖZDE DURUR İKEN DÂİM HAYÂLİ
BENDEN ESİRGİYOR NÜR-İ CEMÂLİ
UNUTMUŞ SANIRIM VÂ'D-İ VISÂLİ
NAZLANIR SEVDİĞİM BAKSAM YÜZÜNE

REHBER

MIDI Analiz Raporu 4.5.13

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
B4	47.00	D5	18.07	D5	7.26	D5	17.97
D5	45.00	B4	15.96	G4	6.01	B4	15.86
G4	40.00	G4	15.51	B4	5.42	G4	15.41
A4	39.00	A4	13.78	A4	4.87	A4	13.70
C5	37.00	C5	10.30	C5	2.87	C5	10.24
E5	28.00	G5	6.70	G5	2.64	G5	6.66
G5	17.00	E5	6.50	E5	1.51	E5	6.46
F#4	11.00	A5	3.04	A5	1.03	A5	3.02
F5	9.00	F#4	2.35	F#5	0.54	F#4	2.34
A5	9.00	C#5	1.96	F#4	0.50	C#5	1.95
C#5	8.00	F5	1.94	C#5	0.48	F5	1.93
D4	6.00	F#5	1.80	F5	0.42	F#5	1.79
F#5	6.00	D4	1.36	D4	0.31	D4	1.35
A#4	2.00	A#4	0.69	A#4	0.24	A#4	0.69
D#5	1.00	D#5	0.21	D#5	0.05	D#5	0.21
E4	1.00	B5	0.21	B5	0.04	B5	0.21
B5	1.00	E4	0.21	E4	0.04	E4	0.21

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, rast, Dügâh ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan da tiz taraftan da Rast çeşnisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (15.,16., 18.-20. ve 31.-34. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (10.-12. ve 27.-29. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (7.-8., 35.-38. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2.-4. Ve 50. Ölçülerde), çeşnisiz (24.-25. ölçülerde) ve Rastlı (45.-46. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Rastlı (41.-42. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.14. "Gel Gülşene Gonce Ki Gülşende Safa Yok" İsimli Esere Ait Bulgular

معلم اساماعیل حق بکات
 کل کلنه عنقریر که کلشده
 تراست Rest

کل gidi 1 کل gui 2 نه شه che né 3 غون gon 4 کله دیه gui

کل gui 5 شن chon 6 ده de 7 سا sa 8 فا fa 9 یوق yok 10 «ساز» M.

یان yan 11 در dim 12 شه che 13 ده de 14 ری ri 15 عش Ach 16 کله Ka 17 می mi

دی di 18 ده de 19 ها ha 20 یوق yok 21 «ساز» M. 22 یان yan

در dim 23 شه che 24 ده de 25 ری ri 26 عش Ach 27 کله Ka 28 می mi

دی di 29 ده de 30 ها ha 31 یوق yok 32 «ساز» M. 33 بن ben 34 یال yal 35 ده va 36 می mi 37

ریم rim 38 «ساز» M. 39 ولس vous 40 لک lim 41 ف i 42 سن sən 43 چون Echim 44 ده de 45 ری ri 46 منا za 47 یوق yok 48

بن ben 49 یال yal 50 ده va 51 می mi 52 ریم rim 53 سن sən 54 ده de 55

ری ri 56 منا za 57 یوق yok 58 «ساز» M. 59 یوق yok 60 «ساز» M. 61 آره نغمه CODA 62

27 28 29

29 30 31

32 33

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
B4	51.00	D5	15.47	D5	5.32	D5	17.24
D5	45.00	B4	13.53	G4	4.26	B4	15.08
C5	41.00	C5	11.18	B4	3.59	C5	12.46
A4	31.00	G4	10.92	G5	3.39	G4	12.17
E5	30.00	E5	9.63	E5	3.09	E5	10.73
G4	28.00	A4	8.14	C5	3.05	A4	9.07
G5	15.00	G5	7.13	A4	2.14	G5	7.94
F#5	12.00	F#5	4.18	F#5	1.45	F#5	4.66
F5	9.00	D#5	2.75	D#5	0.84	D#5	3.07
D#5	9.00	F5	1.92	A5	0.49	F5	2.14
A5	5.00	A5	1.57	F5	0.41	A5	1.75
F#4	4.00	D4	0.91	D4	0.28	D4	1.02
E4	4.00	E4	0.88	A#5	0.24	E4	0.98
D4	3.00	F#4	0.84	E4	0.19	F#4	0.93
A#5	2.00	A#5	0.69	F#4	0.17	A#5	0.77

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Çargâh, rast ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsü ile, tiz taraftan ise Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (12., 14.-15. Ve 33. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (9.-10., 27. Ve 31. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Nikrîzli (18. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (4.-5. Ölçülerde), Hicazlı (22., 23.-24. Ölçülerde) ve çeşnisiz (29. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (5. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (19.-20. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.15. "Gönül Kurtulmuyor Derd-ü Elemden" İsimli Esere Ait Bulgular

AKTAK RAST ŞARFI KANUNİ GARRİS.

GÖNÜL KURTUL MU YOR DER DÜ ELEM... DEN... 4

GÖNÜL KURTUL MU YOR DER DÜ ELEM... DEN - SAZ - 8

RE HA YAR OL MA DI BİR LÂN ZA GÂM.... DAN - SAZ 12 I.

DAN - SAZ 2. DE Rİ OL DUM SA FA DAN LA MÜ LEM... DEN - SAZ 17

DE Rİ OL DUM SA FA DAN LA MÜ GEM... DEN - SAZ KARAR 22

ARNAĞME «Vahit Bağcı'nın» 24 25

26 27 28 29

30

Jahid Hıncal -
Emre Hıncal

Gönül kurtulmuyor derd ü elemden
 Rehayak olmasa bir lânga gamdan
 Berü oldum safâdan cam-ü benden.
 Usandım bir cefay; dem kedemden.

MIDI Analiz Raporu 4.5.15

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
B4	48.00	D5	14.71	D5	4.51	D5	23.25
D5	48.00	B4	10.48	G4	2.81	B4	16.57
C5	44.00	C5	10.43	C5	2.47	C5	16.48
A4	42.00	G4	10.06	B4	2.29	G4	15.90
G4	36.00	A4	6.51	A4	1.01	A4	10.29
E5	24.00	E5	3.25	A5	0.68	E5	5.13
G5	10.00	A5	2.34	G5	0.47	A5	3.70
F5	9.00	G5	2.17	E5	0.44	G5	3.43
A5	8.00	F5	1.83	F5	0.37	F5	2.90
F#5	7.00	F#5	1.06	F#5	0.16	F#5	1.68
C#5	3.00	C#5	0.42	C#5	0.06	C#5	0.67

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Çargâh, rast ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamış.

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde, pest taraftan sadece Yegâh perdesi alınmış, bununla birlikte belirgin bir genişleme yoktur.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (4., 11.12., 19., 24. Ve 29.-30. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (18. Ve 28. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (16.-17. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (1. ve 5. Ölçülerde) ve Bûselikli (7.-8., 13., 15., 20.-21., ve 25.-26. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.16. "Gördükçe Ben Ey Meh-cemal" İsimli Esere Ait Bulgular

داده افندی کورد کجه بهدای مه جمال

مال چ ۲ مننه کنی بن ا چه دک کورد

موری ار مک له روی صب

شیخ دی ما ۶ قال حال

بوی ۹ بی ۸ له ای آه حال ۳ نه د صب

بن ۱۰ بن ۱۱ له ۹

نخا یا ۱۳ ری با له می ده ۱۲

آره نغمه و سازه سن ۱۴ ۱۵

۱۶ ۱۷

Ömer Köse

MIDI Analiz Raporu 4.5.16

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	42.00	D5	11.06	G4	4.39	D5	14.01
C5	37.00	G4	9.14	D5	2.91	G4	11.58
E5	34.00	B4	8.46	A5	2.38	B4	10.71
B4	32.00	A5	8.45	G5	2.25	A5	10.71
A5	30.00	E5	8.01	B4	2.23	E5	10.15
A4	29.00	C5	7.62	E5	1.89	C5	9.65
G5	25.00	G5	7.49	C5	1.57	G5	9.49
F5	19.00	A4	6.71	A4	1.55	A4	8.50
G4	19.00	F5	4.22	F5	0.94	F5	5.35
B5	12.00	B5	2.56	B5	0.55	B5	3.25
C6	11.00	C6	2.36	C6	0.51	C6	3.00
F#5	6.00	F#5	1.33	F#5	0.29	F#5	1.68
C#5	3.00	C#5	0.56	C#5	0.10	C#5	0.71
A3	2.00	F#4	0.43	F#4	0.09	F#4	0.54
F#4	2.00	A3	0.31	A3	0.05	A3	0.39
A#4	1.00	A#4	0.22	A#4	0.05	A#4	0.28

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Bûselik perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Değiştirici işaret yok. (Eser içerisinde Fa için bakiye diyezi)

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Nevâ perdesini, sırasıyla, rast, Segâh, Muhayyer ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkııcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan da tiz taraftan da Rast çeşnişiyle genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (5., 14. Ve 17. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (2.-3. Ve 12. Ölçülerde),

Segâh perdesinde çeşnisiz (1. Ölçüde) ve Ferahnâklı (11.-12. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (6. Ölçüde),

Acem perdesinde Çârgâhlı (10. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Rastlı (9.-10. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.17. "Hab-gah-ı Yare Girdim Arz İçin Ahvalimi" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

Usûlü: MÜSEMME

Müzik : Giriftzen ASIM BEY
Söz : MUSTAFA REŞİT BEY

♩ = 120

Süre: 3'.30"

HÂB-GÂH-I YÂRE GİRDİM ARZ İÇİN AHVÂLİMİ

1 Hâb gâ hı yâ re gir dım arz i çin ah
4 vâ li mi (Saz.....) (Saz.....)
7 Bir pe rî şan hâ li ni gör düm u nut tum
10 hâ li mi (Saz.....) hâ li mi (Saz.....)
12 Sâ ki ten ic râ e der ken dî de eş ki
15 â li mi (Saz.....) Leb le rin de
18 sî ne sin de giz le nen â mâ li mi
21 (Saz.....) Leb le rim le top la dım teb
24 rik e dın ik bâ li mi (Saz.....) bâ li mi
27 Aranağmesi
30
33
34

Turhan
Taşan

MIDI Analiz Raporu 4.5.17

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	67.00	D5	20.05	D5	6.00	D5	22.88
B4	65.00	B4	16.21	B4	4.04	B4	18.50
C5	49.00	C5	10.42	G4	3.20	C5	11.89
A4	43.00	G4	9.29	C5	2.22	G4	10.61
E5	40.00	A4	7.80	G5	1.76	A4	8.90
G4	27.00	E5	7.58	E5	1.44	E5	8.65
G5	26.00	G5	6.77	A4	1.41	G5	7.72
F#5	13.00	F#5	2.49	F#5	0.48	F#5	2.84
A5	11.00	A5	2.06	A5	0.39	A5	2.35
F5	9.00	F5	1.71	F5	0.32	F5	1.95
A#4	6.00	D6	0.82	D6	0.22	D6	0.93
B5	4.00	B5	0.64	B5	0.10	B5	0.73
E4	4.00	A#4	0.55	A#4	0.05	A#4	0.63
F#4	4.00	F#4	0.39	F#4	0.04	F#4	0.45
C6	3.00	E4	0.37	E4	0.03	E4	0.43
D6	3.00	C6	0.29	C6	0.03	C6	0.33
D4	2.00	D4	0.18	D4	0.02	D4	0.21

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Çargâh, rast ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan da tiz taraftan da Rast çeşnişiyle genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (5., 10., 11., 25., 26. ve 34 ölçülerde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (8. ve 23. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (4., 6., 20., 21. Ölçülerde) ve Ferahnâk (32. Ölçüde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (2., 10., 25. Ve 28. Ölçülerde), Rastlı (13. Ve 30. Ölçülerde) ve Bûselikli (17.-18. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Rastlı (15.-16. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.18. "Kalbin Ufk-ı Siyehinde Dolaşırken Bir Elem" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

Musa Süreyya

Aksak

Kalbin ufki siyehinde
dolaşırken bir elem
seni sevdim güzelim ben haberin olmadan hem
isterim ah demek ağuş-ı viselinde o dem
seni sevdim güzelim ben haberin olmadan hem

Kalbin ufk-ı siyehinde dolaşırken bir elem
Seni sevdim güzelim ben haberin olmadan hem
İsterim ah demek ağuş-ı viselinde o dem
Seni sevdim güzelim ben haberin olmadan hem

Osman Kocaeli

MIDI Analiz Raporu 4.5.18

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	62.00	D5	18.39	G4	7.72	D5	20.56
A4	43.00	G4	17.36	D5	5.46	G4	19.41
C5	43.00	A4	10.53	A4	2.58	A4	11.77
G4	39.00	C5	9.12	B4	2.04	C5	10.20
B4	34.00	B4	8.33	C5	1.94	B4	9.32
D#5	21.00	F#5	4.75	F#5	1.19	F#5	5.31
G5	20.00	G5	4.29	G5	0.92	G5	4.80
E5	19.00	E5	3.95	A5	0.85	E5	4.42
F#5	19.00	A5	3.45	E5	0.82	A5	3.85
A5	14.00	D#5	3.24	D#5	0.50	D#5	3.62
F5	9.00	F5	1.92	F5	0.41	F5	2.15
D4	6.00	D4	1.54	D4	0.39	D4	1.72
E4	5.00	F#4	1.07	F#4	0.23	F#4	1.20
F#4	5.00	E4	1.06	E4	0.22	E4	1.19
A#5	2.00	A#5	0.45	A#5	0.10	A#5	0.50

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ peresini, sırasıyla, rast, Dügâh, Çargâh ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsü ile tiz taraftan ise Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (3.-4., 11.-12., 15.-17. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (8., 16. Ve 25. Ölçülerde) ve Hicazlı (19., 20.-21. Ölçülerde)

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (17. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.19. “Kestim Ümmid-i İfakat Sine-i Sad-pareden” İsimli Esere
Ait Bulgular

R A S T Ş A R K I
Kestim ümmid-i ifakat ...

AKSAX MUALLİM İSMAİL HAKKI BEY

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

.. Sİ NE İ .. SÂD ... PÂ ... RE DEN ... PÂ .. RE DEN ...
.. SON NE FES.. TE BEK ... LE MEM .. İM ...
.. DAT .. ÇEŞ Mİ ... KA ... RE DEN ...
(SAZ) MER HA MET .. SİZ .. AÇ .. TI BİN .. ZAH ...
.. MI Cİ ĞER BİR ... YÂ ... RE DEN ...
ARANAĞME ...

Hakkı

KESTİM ÜMMİD-İ İFAKAT SİNE-İ SÂD-PÂREDEN
SON NEFESTE BEKLEMEM İMDAT ÇEŞM-İ KAREDEN
MERHAMETSİZ AÇTI BİN ZAHM-I CİĞER BİR YÂREDEN
SON NEFESTE BEKLEMEM İMDAT ÇEŞM-İ KAREDEN

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C5	81.00	G4	13.17	G4	3.40	G4	20.06
B4	69.00	B4	12.24	B4	2.17	B4	18.64
D5	65.00	C5	12.15	C5	1.82	C5	18.51
A4	60.00	D5	10.68	D5	1.75	D5	16.27
G4	51.00	A4	9.06	A4	1.37	A4	13.80
E5	15.00	E5	2.65	E5	0.47	E5	4.03
F#4	12.00	F#4	1.87	F#4	0.29	F#4	2.84
D#5	10.00	F#5	1.51	F#5	0.29	F#5	2.30
F#5	8.00	D#5	1.09	D#5	0.12	D#5	1.66
A#4	4.00	G5	0.45	G5	0.10	G5	0.68
E4	2.00	E4	0.42	E4	0.09	E4	0.65
G5	2.00	A#4	0.38	A#4	0.04	A#4	0.57

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Segâh perdesinde Ferahnâk ve Hüzzâm beşlileri ve Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde karar perdesi rast hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Segâh perdesi onu yakinen takip etmektedir. Ayrıca bu iki perde üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Çargâh, Nevâ ve Dügâh perdeleri, diğer etkinliği yüksek perdelerdendir.

Güçlüsü: Segâh

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde, dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (2., 7. Ve 17. Ölçülerde) ve Bûselikli (9. Ölçüde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (6. Ölçüde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (3. Ve 12. Ölçülerde), ve Hüzzâmlı (4., 5., 13. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (11. Ölçüde) ve çeşnisiz (15. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.20. "Mailim Bir Nazlı Yare" İsimli Esere Ait Bulgular

Ağır Aksak 2'15" | RAST ŞARKI Bolahenk Nuri Bey

Mâ i len.. bir..... naz li yâ
 re..... nâ i len - bir.....
 naz li yâ..... re.....
 Der di ne bul..... san..... ne çâ.....
 Giy ne câ An' pen be hâ
 re..... der..... di ne..... bul.....
 re si. nen ol du Saz
 san..... ne çâ..... re re
 pa re pa re
 Yan..... dı dil aş.....
 kin la nâ re..... yan dı dil...
 aş..... kin la nâ..... re

Mâilen bir nazlı yâre
 Derdinê bulsam ne çâre
 Yandı dil aşkınla nâre
 Giyme cânın penbe hâre.
 Sinem oldu pâre pâre

Mâil olmak - eğilmek, tenayül etmek
 Dil - gönül
 Nâr - ateş
 Hâre - bir çeşit kumaş.

MIDI Analiz Raporu 4.5.20

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	49.00	D5	15.40	D5	4.84	D5	24.92
B4	42.00	B4	9.13	G4	3.30	B4	14.77
C5	35.00	C5	7.84	G5	2.35	C5	12.68
E5	27.00	G4	7.04	B4	1.98	G4	11.39
A4	26.00	G5	6.86	C5	1.75	G5	11.10
G5	20.00	E5	5.22	E5	1.01	E5	8.45
F#5	15.00	A4	4.38	A4	0.74	A4	7.08
G4	15.00	F#5	2.76	F#5	0.51	F#5	4.46
A5	7.00	F5	1.13	F5	0.25	F5	1.83
F5	5.00	A5	1.08	A5	0.17	A5	1.75
C#5	3.00	C#5	0.65	C#5	0.14	C#5	1.05
A3	1.00	A3	0.21	A3	0.05	A3	0.34
B5	1.00	B5	0.10	B5	0.01	B5	0.16

Not: Raporunda yer alan "A3" simgesi Bûselik perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezî

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Çargâh, rast ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamış.

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Çargâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (3., 7., 8. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (5. Ölçüde) ve Rastlı (10.-11. ve 12. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (9. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.21. "Ne Hun-rizdir O Nev-civan" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI

Usûl: Sofyan

Markar Xğa

Ne hun riz dir
nev ci van
Ni gâ lan hiy var le va dö iş
ker te bin mey kan dan
ce vâ bi vas li ni
bir an ce vâ bi vas
li ni bir an

Ne hunrizdir o nev.civan
Nigâhiyle döker bin kan
Cevâb-ı vaslını bir an
Alan varsa iste meydân

Df-171/103

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
kolleksiyonundan yazıldı.

Emir Koral

MIDI Analiz Raporu 4.5.21

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	43.00	D5	6.83	G4	1.71	D5	16.26
B4	32.00	G4	5.54	D5	1.08	G4	13.21
C5	30.00	B4	5.33	B4	0.89	B4	12.70
F#5	25.00	C5	4.75	C5	0.75	C5	11.31
A4	23.00	A4	3.84	A4	0.64	A4	9.13
E5	22.00	G5	3.25	G5	0.62	G5	7.73
G4	18.00	F#5	3.15	F#5	0.40	F#5	7.51
G5	17.00	E5	2.92	E5	0.39	E5	6.95
C#5	16.00	C#5	1.75	A5	0.27	C#5	4.16
A#4	10.00	A5	1.46	C#5	0.19	A5	3.47
A5	8.00	A#4	1.12	A#4	0.12	A#4	2.66
F5	5.00	F5	0.62	C6	0.11	F5	1.48
D#5	4.00	C6	0.46	F5	0.08	C6	1.10
B5	2.00	D#5	0.38	A#5	0.05	D#5	0.90
C6	2.00	A#5	0.21	D#5	0.04	A#5	0.51
F#4	2.00	F#4	0.20	F#4	0.02	F#4	0.47
A#5	1.00	B5	0.18	B5	0.02	B5	0.44

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Segâh perdesinde Ferahnâk (STTK) ve Hüzâm (STSA) beşlileri Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perde olmasına karşın kalırlara bakıldığında Segâh perdesinin büyük önem arz ettiği görülmektedir. Etkinlik derecesi bakımından Nevâ perdesini, sırasıyla, rast, Segâh, Çargâh ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Segâh

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Rast dörtlüsü ve Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalırlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (3. Ölçüde) ve Nîkrîzli (12. Ölçüde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2.-3. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (4. ve 6., ölçülerde) ve Hüzâmı (8.-9. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (20. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (15.-16. Ölçülerde) kalırlar yapılmıştır.

Eserin 10.-12. Ölçüleri arasında Nîkrîz makamına geçki yapılmıştır.

4.5.22. "Reftarı Nazik Bi-bedel" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST ŞARKI
Reftârî nâzık, bî-bedel ;

♩.126 SÜRE : 1', 16"
SOFYAN Kemanî RIZA EFENDİ
(1777 - 1852)

REF_ TÂ_ RI NÂ_ ZİK BÎ_ BE_ DEL
AK_ RÂ_ NI İÇ_ RE BÎ_ ME_ SEL
HER TÂ_ RI GIY_ SÛ SIR_ MA TEL
BAK KİM_ DE VAR BU İN_ CE BEL
GEL AN_ DE_ LİB GEL KAÇ_ MA GEL
VAS_ FIN A_ CEB BİL_ MEZ_ Mİ EL
GEL AN_ DE_ LİB GEL KAÇ_ MA GEL
VAS_ FIN A_ CEB BİL_ MEZ_ Mİ EL

N. Uysal

REFTÂRI NÂZİK, BÎ-BEDEL;
AKRÂNI İÇRE BÎ-MESEL,
HER TÂRI GIYSÛ SIRMA TEL,
BAK KİMDE VAR BU İNCE BEL.
GEL ANDELİB, GEL, KAÇMA GEL!
VASFIN ACEB BİLMEZ Mİ EL ?

VEZNİ "Müstef'ilün Mastef'ilün

MIDI Analiz Raporu 4.5.22

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	28.00	G5	6.95	G5	1.79	G5	21.74
G5	27.00	D5	4.65	G4	1.13	D5	14.55
B4	23.00	G4	4.62	D5	0.77	G4	14.47
A4	20.00	B4	4.09	B4	0.73	B4	12.80
G4	19.00	A4	3.59	A4	0.64	A4	11.22
C5	18.00	C5	1.96	C5	0.21	C5	6.12
E5	17.00	A5	1.73	A5	0.20	A5	5.42
A5	15.00	E5	1.68	E5	0.17	E5	5.26
F#5	10.00	F#5	0.95	F#4	0.14	F#5	2.97
F5	7.00	F#4	0.83	F#5	0.09	F#4	2.61
F#4	5.00	F5	0.72	F5	0.07	F5	2.24
A#4	1.00	B5	0.10	B5	0.01	B5	0.30
B5	1.00	A#4	0.09	A#4	0.01	A#4	0.29

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Gerdâniye perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Gerdâniye perdesini, sırasıyla, Nevâ, rast, Segâh ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Gerdâniye

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Rast dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (7.8., 23.-24. Ve 32. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (4., 12. ve 16. Ölçülerde) ve Rastlı (14. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.23. "Senin Aşkınla Çâk Oldum" İsimli Esere Ait Bulgular

R A S T Ş A R K I Basmacı Abdi Efendi

Düyek
(Senin aşkınla çâk oldum)

Se nin aş
kın la
çâ .. kol dum
Ye ter gay ri
..... he
..... la kol dum
(Meyan)
Ga min la çâ
..... ki
çâ ... kol dum

Senin aşkınla çâk oldum
Yeter gayri helâk oldum
Gaminla çâk-i çâk oldum
Yeter gayri helâk oldum.

Çâk olmak - yırtmak, parçalamak
Çâk-çâk-paramparça
Helâk olmak - bitmek, sönmek.

MIDI Analiz Raporu 4.5.23

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
B4	52.00	B4	13.75	B4	3.64	B4	25.34
D5	39.00	D5	10.55	D5	2.85	D5	19.44
C5	35.00	C5	6.31	G4	1.56	C5	11.63
A4	26.00	A4	5.36	C5	1.14	A4	9.88
E5	23.00	G4	4.83	A4	1.11	G4	8.91
F#5	15.00	E5	3.64	G5	0.74	E5	6.70
G4	15.00	F#5	3.16	F#5	0.67	F#5	5.82
G5	12.00	G5	2.97	E5	0.57	G5	5.48
F5	8.00	F5	1.24	F5	0.19	F5	2.28
A#4	6.00	A#4	1.04	A5	0.18	A#4	1.92
D#5	4.00	A5	0.86	A#4	0.18	A5	1.58
A5	4.00	D#5	0.37	D#5	0.03	D#5	0.69
C#5	2.00	C#5	0.19	C#5	0.02	C#5	0.35

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Segâh perdesinde Ferahnâk (STTK) ve Hüzûâm (STSA) beşlileri ve Nevâ perdesinde Rast (TKS) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Segâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Onu hem etkinlik derecesi hem de kalışlar bakımından Nevâ perdesi takip etmektedir. Çargâh, Dügâh ve Rast perdeleri, etkinlik derecesi yüksek olan diğer perdelerdendir.

Güçlüsü: Segâh perdesi

Yedeni: Yeden kullanılmamış.

Seyir karakteri: Çıkıkcı

Genişlemesi: Eserde, dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (14. ve 15.-16. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (11.-12. Ölçülerde),

Segâh perdesinde çeşnisiz (2. Ölçüde), Hüzûamlı (4.-5. ve 20.-21. Ölçülerde) ve Segâhlı (6.-8. Ve 22.-24. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (8. Ve 24. Ölçülerde) ve Rastlı (17. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (16. Ve 18. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.24. "Sevdiğim Çeşm-i Siyahım Niçin Benden Kaçarsın" İsimli Esere Ait Bulgular

Sevdiğim çeşm-i siyahım niçin benden kaçarsın

ناظم بك *Naẓım Bek* Rust

دردی سو *Sevdiyim* 1 *techémi* 2 *si* 3 *ya him mitchon ben* 4 *dén*

قا *Ka* 5 *tehar* 6 *sine* 7 *Ag. latir* 8 *sin* 9 *in* 10 *ka*

تیر *tir* 11 *sine* 12 *ba na* 13 *Ka* 14 *chin* 15 *teha tar* 16 *sin* 17 *hou* 18 *gieux* 19 *lum* 20 *chi* 21 *rine* 22 *seux*

نه *né* 23 *dé* 24 *bay* 25 *gine* 26 *ba* 27 *Kar* 28 *sine* 29 *M.* 30 *CODA* 31

16 17 18 19

20 21 22

راست مشرف
 سوز کیم سیم مجبور بنده قیاسک
 آفت تیرسک ایله تیرسک بکافاسک جانارک
 آفت کوزلم شیره سوزلم نه با اینیجه باقارک
 آفت تیرسک جانارک

imykoe

MIDI Analiz Raporu 4.5.24

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	94.00	D5	15.58	G4	3.27	D5	25.75
B4	63.00	G4	10.54	D5	2.58	G4	17.42
C5	60.00	B4	7.67	B5	1.91	B4	12.67
E5	47.00	G5	5.01	B4	0.93	G5	8.28
A4	42.00	C5	4.64	G5	0.76	C5	7.67
G4	34.00	E5	3.86	F#4	0.71	E5	6.38
G5	33.00	A4	3.55	C5	0.36	A4	5.87
F5	18.00	F#4	2.06	E5	0.32	F#4	3.41
F#5	15.00	B5	1.95	A4	0.30	B5	3.23
A5	10.00	F#5	1.78	F#5	0.21	F#5	2.94
F#4	6.00	F5	1.70	F5	0.16	F5	2.80
C#5	6.00	A5	1.05	A5	0.11	A5	1.73
D#5	3.00	C#5	0.48	E4	0.09	C#5	0.79
B5	2.00	E4	0.42	C#5	0.04	E4	0.69
E4	2.00	D#5	0.18	D#5	0.01	D#5	0.30
A#5	1.00	A#5	0.05	A#5	0.00	A#5	0.08

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, rast, Segâh, Gerdâniye ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsüyle, tiz taraftan ise Rast ve Bûselik üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (2., 9., 21.-22. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (4. Ölçüde) ve çeşnisiz (15. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (12., 14. Ve 19. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde) ve Bûselikli (11. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.25. "Sormayın Aya Ne Oldum" İsimli Esere Ait Bulgular

Aksak R A S T Ş A R K I Civan Ağa'nın
(Sormayın âyâ ne oldum?)

Sor ma yın â
ya ne ol..... dum ---SAZ--- dum ---SAZ---
iş te ben.... dî..... vâ.....
dum iş te ben dî.....
vâ ne ol..... dum
yan) â lo me bi.....
gâ ne ol..... dum ---SAZ--- dum ---SAZ---
Karar 19 Aranağmesi 20 21
22 23

Sormayın âyâ ne oldum?
İşte ben divâne oldum
Âleme bigâne oldum
İşte ben divâne oldum.

Her günüm bir yevm-i mâtem
Her gecem bir gamla tev'em,
Gülmedim âleme bir dem,
İşte ben divâne oldum...

MIDI Analiz Raporu 4.5.25

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	59.00	D5	12.59	D5	2.69	D5	16.74
B4	57.00	A4	11.64	A4	2.46	A4	15.48
A4	55.00	B4	11.54	B4	2.34	B4	15.35
C5	53.00	C5	9.04	G4	2.26	C5	12.03
E5	37.00	G4	9.02	E5	1.93	G4	12.00
G4	36.00	E5	8.46	C5	1.54	E5	11.25
F#4	15.00	G5	2.39	G5	0.95	G5	3.18
F5	13.00	E4	2.17	D4	0.74	E4	2.88
D#5	10.00	F#4	2.13	E4	0.47	F#4	2.84
E4	10.00	D#5	2.04	D#5	0.42	D#5	2.72
G5	6.00	F5	1.83	F#4	0.30	F5	2.44
D4	4.00	D4	1.72	F5	0.26	D4	2.29
C#5	2.00	F#5	0.42	F#5	0.09	F#5	0.55
F#5	2.00	C#5	0.19	C#5	0.02	C#5	0.25

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Segâh, Çargâh ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dördlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (4., 12.-13., 19. ve 23. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Hüseyinî (15. Ölçüde) ve Uşşaklı (10. Ölçüde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (8.-9. Ve 21. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (4., 5., 17., 18. Ölçülerde) ve Hicazlı (16.-18. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (13. Ve 17. Ölçülerde),

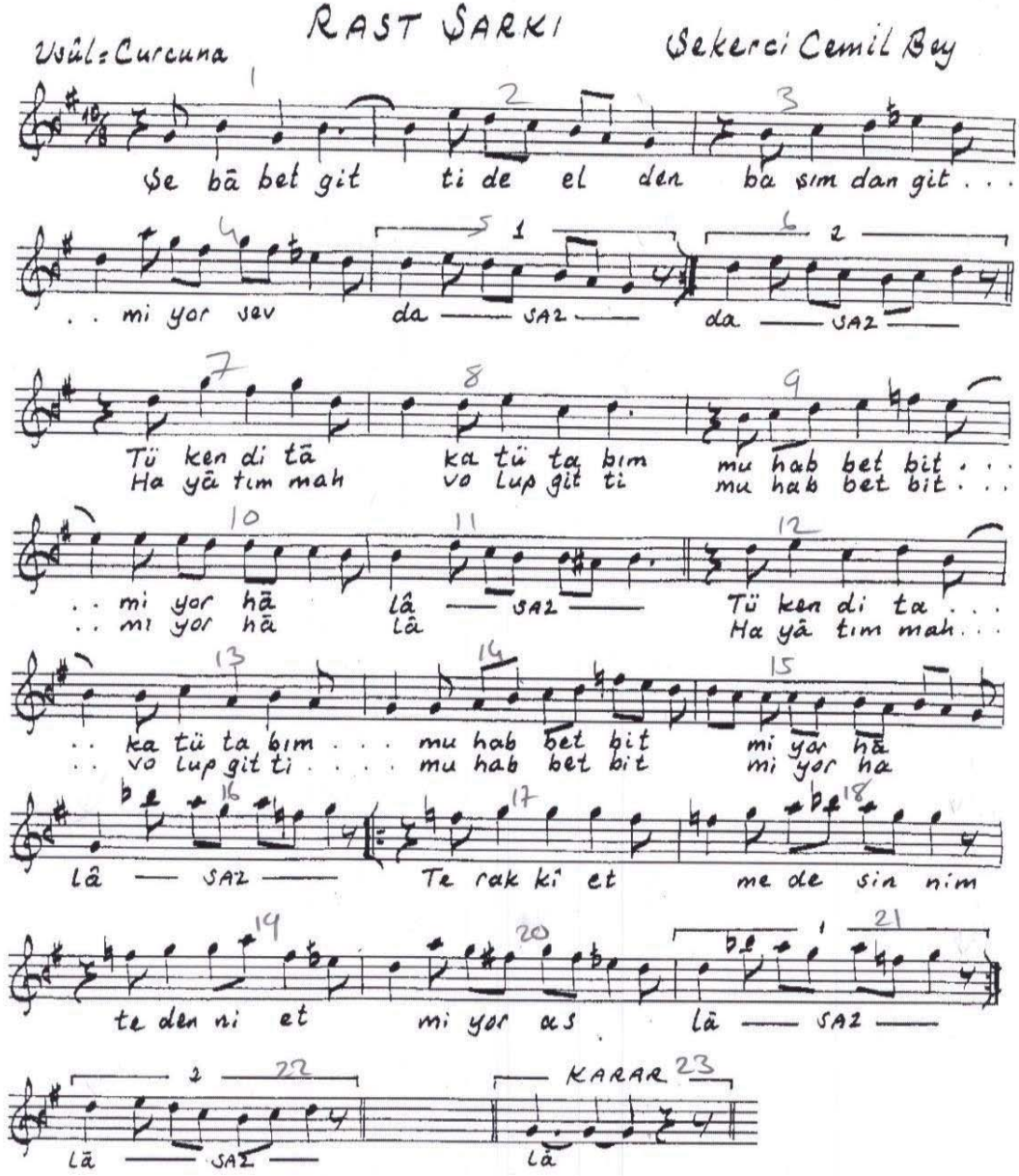
Yegâh perdesinde Rastlı (11. Ölçüde),

Hüseyinî Aşîran perdesinde Uşşaklı (2. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 10.-11. Ölçülerinde Yegâh makamına ve 13.-14. Ölçülerinde ise Hüseyinî makamına geçki yapılmıştır.

4.5.26. "Şebabet Gitti De Elden Başından Gitmiyor Sevda" İsimli Esere Ait Bulgular

Usûl = Curcuna RAST ŞARKI Sekerci Cemil Bay

Şe bā bet git ti de el den başım dan git...
 .. mi yor sev da SAZ da SAZ
 Tü ken di tā ka tü ta bım mu hab bet bit...
 Ha yā tim mah vo lup git ti mu hab bet bit...
 .. mi yor hā lā SAZ Tü ken di tā...
 .. mi yor hā lā SAZ Ha yā tim mah...
 .. ka tü ta bım mu hab bet bit mi yor hā...
 .. vo lup git ti mu hab bet bit mi yor hā...
 lā SAZ Te rak ki et me de sin nim
 te den ni et mi yor as lā SAZ
 lā SAZ KARAR 23
 lā

Şebābet gitti de elden başından gitmiyor sevda
 Tükendi tükat ü tábım muhabbet bitmiyor hālā
 Terakki etmede sünnim tedenni etmiyor aslā
 Hayātım mahvolup gitti muhabbet bitmiyor hālā

Cefā-yı yāri çekmek hāric ammā iktidārından
 Muhabbet hissi çıkmaz bir dakıka kalb-i zācından
 Ölürsem de bu feryādım isitsinler mezarından
 Hayātım mahvolup gitti muhabbet bitmiyor hālā

Ş. 171/236

muallim İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
 koleksiyonundan yazıldı. C. İsmail Hakkı

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	51.00	D5	16.58	D5	5.39	D5	19.91
B4	41.00	B4	13.65	B4	4.54	B4	16.39
G5	32.00	G5	11.03	G5	3.80	G5	13.24
C5	31.00	C5	9.39	G4	3.63	C5	11.28
E5	21.00	G4	7.38	C5	2.85	G4	8.86
F5	16.00	E5	6.68	E5	2.13	E5	8.02
G4	15.00	F5	4.97	F5	1.54	F5	5.97
A5	14.00	A4	3.38	D#5	1.25	A4	4.06
A4	13.00	D#5	3.16	A4	0.88	D#5	3.79
F#5	10.00	A5	3.01	F#5	0.75	A5	3.61
D#5	8.00	F#5	2.74	A5	0.65	F#5	3.29
A#5	4.00	A#5	0.84	A#5	0.18	A#5	1.01
A#4	2.00	A#4	0.46	A#4	0.11	A#4	0.55

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Gerdâniye, Çargâh ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: Çıkııcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (2., 5., 15.-16. ve 15.-23. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (10.-11. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4.-6. Ve 21.-21. Ölçülerde), Rastlı (7.8. ölçülerde) ve çeşnisiz (6. Ve 22. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (16., 18. Ve 21. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.27. "Şem-i Hüsnünün Pervanesiyim" İsimli Esere Ait Bulgular

deği ri hinc di Kust Şar hı Ali Rıza B

şem li his muşun Per va

ne si yim Per va ne si yim

Şik ri zül Fii şün di va

ne si yim di va ne si yim

çeq 13 mah 14 rum nes ta

ne si yim nes ta ne si yim

*Koda

19 20 21

22

Şem-i Hüsnünün Pervanesiyim

MIDI Analiz Raporu 4.5.27

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	47.00	D5	8.89	G5	1.77	D5	20.07
B4	44.00	B4	7.46	D5	1.68	B4	16.85
C5	37.00	G5	6.10	B4	1.26	G5	13.78
E5	31.00	C5	4.82	G4	1.19	C5	10.88
A4	30.00	G4	4.63	C5	0.63	G4	10.46
F#5	26.00	A4	4.20	A4	0.59	A4	9.50
G5	21.00	E5	3.43	E5	0.38	E5	7.74
G4	18.00	F#5	2.99	F#5	0.34	F#5	6.76
A5	6.00	A5	0.69	F5	0.10	A5	1.57
F#4	4.00	F5	0.46	A5	0.08	F5	1.03
F5	2.00	F#4	0.38	F#4	0.04	F#4	0.85
E4	2.00	E4	0.22	E4	0.03	E4	0.51

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Gerdâniye, Çargâh ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (1.-2., 12. Ve 22. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (4., 8. Ve 16. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (6., 14. Ve 18. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.28. "Takarlar Tüfekleri Asarlar Fişekleri" İsimli Esere Ait Bulgular

Kadın Asker Olursa!

BESTEKÂRI: TAMBURÎ REFİK BEY

(Davul) Methal

(Kadın) 6 7 8 9
Ta - kar - lar tü - fek - le - ri a - tar - lar fi - şek - le - ri ,
10 11 12 13
ka - din as - ker o - lur - sa öl - dü - rür er - kek - le - ri !
14 15 16 17
ka - din as - ker o - lur - sa , öl - dü - rür er - kek - le - ri !

(Erkek) 18 19 20
He - le ba - kin , bir ke re yan - dım ka - din as - ke
21 22 23 24 25
- re ne - de şan - lı yü - rü - yor
göy - sü - nü ge - re - ge - re !

(Kadın) 26 27 28 29
ka - din as - ker şan a - lır ö - hü - cük - le can a - lır
30 31 32 33
Ba - maz ih - ti - yar - la - ra genç - le - re ni - san a - lır

(Erkek) 34 35 36 37
Gö - ren - ler ya - şa - sın der kuv - vet - le ba - sıp gi - der
38 39 40 41
ka - din as - ker o - lur - sa harp ye - rin - de dans le - der !

(Kadın) 42 (Trombon) 43
Ha gir ol !!

(Davul) 44 (Kadın) 45 46
Yav - rum böy - le - si ca ba
47 48 49 50
ner - de gör - dün a - ca - ba ka - din as - ker ta - şı - yor
51 52 53 54 55
göy - sün - de i - ki som - ba ka - din as - ker ta - şı - yor göy - sün - de i -
56 57 58 59
ki som - ba öl - dü - rür bir ba - kız - la ru - rür se - lam
60 61 62 63
ca kız - la ka - din as - ke - re o - lur bü - tün gö - nül -
64 65 66 67 68
ler kız - la ka - din as - ke - re o - lur bü - tün gö - nül - ler kız - la

MIDI Analiz Raporu 4.5.28

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	72.00	D5	26.89	D5	10.04	D5	26.64
G4	39.00	G4	13.91	B4	5.00	G4	13.78
A4	33.00	B4	12.45	G4	4.96	B4	12.33
C5	31.00	A4	11.88	G5	4.48	A4	11.77
B4	31.00	C5	10.09	A4	4.27	C5	10.00
E5	21.00	G5	9.23	C5	3.28	G5	9.14
G5	19.00	E5	8.24	E5	3.23	E5	8.16
A#4	10.00	A#4	3.57	A#4	1.28	A#4	3.54
D4	6.00	F#5	1.45	F#5	0.53	F#5	1.44
F#5	4.00	D4	1.03	D#5	0.20	D4	1.02
B5	3.00	D#5	0.77	D4	0.18	D#5	0.76
D#5	3.00	B5	0.48	B5	0.08	B5	0.47
F5	2.00	F5	0.31	F5	0.05	F5	0.31
E4	2.00	F#4	0.26	F#4	0.03	F#4	0.26
F#4	2.00	E4	0.25	E4	0.03	E4	0.25
A5	1.00	A5	0.13	A5	0.02	A5	0.13

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, rast, Segâh, Dügâh ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest ve tiz taraflardan Rast dördlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (4.-5., 16.-17., 40.-41., 55.-56., 67.-68. Ölçülerde), çeşnisiz (1.-2. Ölçülerde) ve Bûselikli (24.-25., 29., 32.-33. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (14.-15., 36.-37., 53.-54. Ve 65.66. Ölçülerde) ve çeşnisiz (46. Ölçüde),

Kürdî perdesinde çeşnisiz (21. Ölçüde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (12.-13., 51.-52. Ve 63.64. ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (3., 9., 39., 48. Ve 60. Ölçülerde) ve Rastlı (10.-11., 49.-50. ve 61.-62. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (43. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.5.29. "Ümitsiz Bir Muhabbetle Harab Oldu Vüçudum Ah" İsimli Esere Ait Bulgular

RAST SARKI

Müsemmen 1 Hafez Hüsnü Efendi

Ü mit siz bir muhabbetle harab oldu vüçudum ah — SAZ —

Bi lir ken hâ li mi bil mem nasıl sev dim

se ni ey vâh — SAZ — vâh — SAZ —

E nin ü nâ le dir şim di ba na vir di

ze bân her gâh — SAZ — E nin ü nâ

le dir şim di ba na vir di ze bân her

gâh — SAZ — vah — SAZ —

ARANAĞMESİ

26

Ümitsiz bir muhabbetle harab oldu vüçudum ah
Bilirken hâlimi bilmem nasıl sevdim seni eyvâh
Enin ü nâledir şimdi bana vird-i zebân her gâh
Bilirken hâlimi bilmem nasıl sevdim seni eyvâh

Df-193/123

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. dek.
kolleksiyonundan yazıldı. — İsmail Hakkı

MIDI Analiz Raporu 4.5.29

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	72.00	D5	12.40	D5	2.13	D5	17.71
B4	61.00	B4	10.57	G4	2.00	B4	15.10
C5	58.00	G4	7.87	B4	1.83	G4	11.24
A4	49.00	G5	7.47	G5	1.55	G5	10.68
E5	39.00	A4	7.39	A4	1.12	A4	10.56
G5	36.00	C5	6.04	C5	0.63	C5	8.64
G4	31.00	E5	4.73	E5	0.57	E5	6.75
F5	23.00	F#5	3.19	A5	0.49	F#5	4.56
F#5	21.00	A5	3.14	F#5	0.48	A5	4.49
A5	20.00	F5	3.05	F5	0.41	F5	4.36
D#5	15.00	D#5	1.84	D#5	0.23	D#5	2.63
A#4	9.00	A#4	1.10	A#4	0.13	A#4	1.57
A#5	4.00	A#5	0.39	C6	0.05	A#5	0.55
F#4	3.00	C6	0.30	A#5	0.04	C6	0.44
C6	2.00	G#5	0.22	G#5	0.02	G#5	0.32
G#5	2.00	F#4	0.19	F#4	0.01	F#4	0.27
B5	1.00	B5	0.09	B5	0.01	B5	0.13

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKS) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, rast, Gerdâniye ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dördlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (1., 9.-11., 22. Ve 26. Ölçülerde) ve Bûselikli (15.-16., ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (2. Ölçüde) ve Ferahnâklı (7. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4.-5., ve 21. Ölçülerde), çeşnisiz (10., 11. Ve 24. Ölçülerde) ve Kürdîli (13. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (11. Ölçüde) ve Bûselikli (18. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (16. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 12.-21. Ölçülerinde Nihavend makamına geçki yapılmıştır.

4.5.30. "Zülfünün Tar-I Şuâi Basıramdır Şanesi" İsimli Esere Ait Bulgular

Usulü Ağıraksak RAST ŞARKI Beste: Ketani Hafız Mehmed Ef. Güfte: Bahâ Bey

Ah zül fū nūn tā ri şu â
bâ sı ram dır vâ şâ ne
sî saz Ol hü mâ ye
Şem i hüs nūn
gam ze nin cis
ey pe ri dil mim sa & det
dir bu şeb per
hâ vâ hâ vâ ne sı a ca
nem Ā te şî ruh sâ re yan dı
mür gi câ nim lâ lâ ne
sî

Zülfünün tar-ı şuâ-i basıramdır şanesi
Ol hüma-yı gamzenin cismine saâdet-hânesi
Ates-i ruhsâre yandı müçç-i cânım lânesi
Şem-i hüsnün ey peri dildi bu şeb pervânesi

Df. 171/125

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. deki
kollaksiyonundan yazıldı. 10.6.1996
Ö. İsmail Hakkı

MIDI Analiz Raporu 4.5.30

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
B4	49.00	D5	11.69	D5	3.18	D5	15.84
D5	43.00	B4	11.54	G4	2.89	B4	15.65
C5	43.00	C5	9.05	B4	2.72	C5	12.27
G5	32.00	G4	8.51	C5	1.90	G4	11.53
E5	31.00	G5	7.02	G5	1.54	G5	9.51
A4	30.00	E5	6.16	E5	1.23	E5	8.35
G4	25.00	A4	4.48	A5	1.17	A4	6.07
F#5	19.00	A5	4.32	F#5	0.86	A5	5.86
A5	16.00	F#5	4.05	C6	0.75	F#5	5.49
F5	13.00	F5	2.55	A4	0.67	F5	3.46
B5	7.00	C6	1.73	F5	0.50	C6	2.35
D#5	4.00	B5	1.17	D#5	0.20	B5	1.58
C6	4.00	D#5	0.90	B5	0.20	D#5	1.22
F#4	3.00	F#4	0.42	F#4	0.06	F#4	0.57
C#5	1.00	C#5	0.09	C#5	0.01	C#5	0.13
A#4	1.00	A#4	0.09	A#4	0.01	A#4	0.13

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Segâh perdesinde Ferahnâk (STTK) beşlisi ve Nevâ perdesinde Rast (TKS) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ ve Segâh perdelerinin etkinlik dereceleri birbirlerine oldukça yakın orandadır. Fakat kalışlara bakıldığında Segâh perdesindeki kalışların hem sayıca fazla olduğu hem de zemin bölümündeki ilk yarım kararın bu perde üzerinde yapıldığı görülmektedir. Çargâh, rast ve Gerdâniye perdeleri, diğer etkinliği yüksek olan perdelerdendir.

Güçlüsü: Segâh

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Rast dördlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (7.-8. ve 9.-10 ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (1., 5. ve 8. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (3. Ölçüde) ve Rastlı (12.-13. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde) ve Rastlı (14.-15. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (11. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.6. Rast makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Rast makamında incelenen 30 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.6. Rast makamında İncelenen 30 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı $\sum N$	Kullanım Süresi $\sum t$	Etkinlik Derecesi $\sum t^2 / \sum N$	Kullanım Oranı %
1	D5 1769	D5 449,21	D5 115,60	D5 19,46
2	B4 1598	B4 357,40	G4 90,17	B4 15,47
3	C5 1450	G4 310,75	B4 80,53	G4 13,46
4	A4 1245	C5 283,87	C5 56,54	C5 12,29
5	G4 943	A4 242,57	G5 47,91	A4 10,51
6	E5 872	G5 174,16	A4 47,69	G5 7,54
7	G5 636	E5 163,84	E5 27,02	E5 7,10
8	F#5 411	F#5 73,69	F#5 13,61	F#5 3,19
9	F5 297	A5 59,26	A5 13,27	A5 2,57
10	A5 277	F5 55,92	F5 9,03	F5 2,42
11	D#5 182	D#5 28,93	D4 6,01	D#5 1,25
12	F#4 155	F#4 25,97	D#5 4,85	F#4 1,12
13	A#4 100	D4 19,14	F#4 4,43	D4 0,82
14	E4 75	A#4 15,96	A#4 2,82	A#4 0,68
15	C#5 69	E4 14,17	E4 2,82	E4 0,61
16	D4 68	C#5 10,64	B5 1,98	C#5 0,46
17	B5 40	B5 8,36	C6 1,88	B5 0,36
18	C6 31	C6 7,18	C#5 1,80	C6 0,31
19	A#5 28	A#5 5,09	A#5 0,99	A#5 0,22
20	G#4 12	G#4 0,93	D6 0,22	G#4 0,04
21	D6 3	D6 0,81	G#4 0,12	D6 0,03
22	G#5 2	G#5 0,22	G#5 0,02	G#5 0,01

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Eser künyesinin Osmanlıca harfleriyle yazıldığı eski yazma notaların hepsinde **Segâh perdesi**, **si natürel** kullanılmıştır. Fakat yeniden yazılmış notalarda Segâh, koma bemollü olarak yazılmıştır. Yeniden notalanmış eserlerin Arel sonrası dönemde yazıldığı dikkate alınmalıdır. Bu durumda, geleneksel eserlerden

yola çıkararak, Rast makamının donanımında yalnızca **fa için bakiye diyezi** olduğu söylenebilir.

Dizisi: İncelenen 30 eserin 24'ünde, %80 oran ile, dizi, **yerinde Rast beşlisine Nevâ perdesinde Rast dörtlüsünün**; 5'inde, %16,66 oran ile, **yerinde Rast beşlisine Segâh perdesinde Ferahnâk ve/veya Hüzâm beşlilerinin ve Nevâ perdesinde Rast dörtlüsünün** eklenmesiyle oluşmuştur. 1 eserde ise Rast ve Hüseyinî makam dizileri iç içe kullanılmıştır.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Rast makamında incelenen 30 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda Nevâ perdesinin hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de kullanım oranı bakımlarından en etkili perde olduğu görülmektedir. İncelediğimiz eserlerin hemen hepsinde bu perde üzerinde çeşitli çeşnilerle kalışlar yapılması da perdenin makam içerisindeki önemini vurgulamaktadır. Nevâ perdesini takip eden bir diğer önemli perde Segâh perdesidir. Gerek MIDI analiz sonuçlarındaki veriler gerek perde üzerindeki kalışlar gerekse 6 eserde güçlü perde konumunda olması Segâh perdesinin önemini göstermektedir. Kullanım süresi ve oranı bakımından üçüncü sırada yer alan ve makamın karar perdesi olan Rast perdesinde de her eserde çeşitli kalışlar yapılmıştır. Çargâh perdesi, kullanım süresi ve oranı bakımından dördüncü sırada yer alırken kullanım sıklığında üçüncü sırada yer almıştır. Kalışlara bakıldığında ise Çargâh perdesinde az sayıda kalış yapıldığı görülmektedir. Kullanım süresi ve oranı bakımından beşinci sırada yer alan Dügâh perdesi ise kullanım sıklığında dördüncü sırada yer almış ve perde üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır.

Güçlüsü: Güçlü perde, incelenen 30 eserin 23'ünde, %76,66 oran ile, **Nevâ perdesi**; 6 eserde, %20 oran ile **Segâh perdesi**; 1 eserde ise %3.33 oran ile Gerdâniye perdesidir. Bu veriler ışığında, Rast makamının güçlü perdesinin büyük çoğunlukla **Nevâ perdesi bazen de Segâh perdesi** olduğu söylenebilir.

Yedeni: İncelenen eserlerin 24'ünde, %80 oran ile yeden, Irak perdesidir. Diğer 6 eserde ise %20 oran ile yeden kullanılmamıştır. Bu da bize Rast makamının büyük çoğunlukla yeden kullandığını ve bu yedenin de her zaman Irak perdesi olduğunu göstermektedir.

Seyir karakteri: İncelenen 30 eser içerisinde, inici-çıkıcı seyir karakterine sahip olan istisnai 1 eser dışındaki diğer tüm eserlerde, %96,66 oran ile seyir, **çıkıcı** karakterdedir.

Genişlemesi: 30 eserin 11'inde, %36,66 oran ile, genişleme hem pest hem tiz taraftan; 8'inde, %26,66 oran ile, sadece pest taraftan; 6'sında, %20 oran ile, sadece tiz taraftan genişleme yapılmışken 5 eserde %16.66 oran ile dizi genişletilmemiştir. Pest taraftan yapılan genişlemelerin tümünde Rast çeşnisi kullanılmıştır. Hem pest hem tiz taraftan genişletilen 11 eserin tiz bölgedeki genişlemelerinde ise 5 eserde %16.66 oran ile Rast, 4 eserde %13,33 oran ile Bûselik, 1 eserde %3.33 oran ile Çargâh ve 1 eserde %3.33 oran ile Rast ve Bûselik çeşnileri kullanılmıştır. Dizisi yalnızca tiz taraftan genişletilen 6 eserin ise 2'sinde %6.66 oran ile Rast, 2'sinde %6.66 oran ile Bûselik, 1'inde %3.33 oran ile Çargâh ve 1'inde de %3.33 oran ile Rast ve Bûselik çeşnileri yer almıştır.

Eserlerden edindiğimiz bu bilgilere göre özetle, Rast makamının **hem pest hem de tiz taraftan genişletilebildiği**; pest taraftan yapılan genişlemelerin hepsinde

Rast çeşnisinin, tiz taraftan yapılan genişlemelerde ise büyük çoğunlukla Rast ve Bûselik, nadiren de Çârgâh çeşnisinin kullanıldığı görülmektedir.

Kalışlar ve geçkiler: İncelenen 30 eserin hepsinde Rast perdesinde Rastlı kalışlar mevcuttur. Bunun dışında 21 eserde, %70 oran ile, Nevâ perdesinde çeşnisiz; 20 eserde %66.66 oran ile, Segâh perdesinde Ferahnâklı; 15 eserde %50 oran ile, Gerdâniye perdesinde çeşnisiz; 12'şer eserde %40 oran ile, Nevâ perdesinde Rastlı ve Bûselikli; 9'ar eserde %30 oran ile, Nevâda Hicazlı ve Dügâhta Uşşaklı; 8 eserde %26.66 oran ile, Segâhta Segâhlı; 7'şer eserde, %23,33 oran ile, Dügâhta Hüseyinî, Gerdâniyede Rastlı ve Bûselikli; 5 eserde %16.66 oran ile, Segâhta Hüzûzâmlı; 4'er eserde %13.33 oran ile, Segâhta çeşnisiz ve Yegâhta Rastlı, 3'er eserde %10 oran ile, Rastta Bûselikli ve Nîkrîzli, Çârgâhta Çârgâhlı ve Muhayyerde çeşnisiz; 2'şer eserde %6.66 oran ile, Çârgâhta Nîkrîzli ve Hüseyinîde çeşnisiz; 1'er eserde %3.33 oran ile, Rastta çeşnisiz ve Hicazlı, Dügâhta çeşnisiz, Bûselikte Nişâburlu, Segâhta Hicazlı, Nevâda Uşşaklı, Kürdîli Nişâburlu, Hüseyinîde Uşşaklı ve Kürdîli, Acemde Çârgâhlı ve çeşnisiz, Gerdâniyede Çârgâhlı, Kürdîde çeşnisiz, Dik Hisârda Segâhlı, Eviçte Segâhlı ve Hüseyinî Aşîranda Uşşaklı kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca incelenen eserlerin 6'sında, Hicazkar, Neveser, Nihavend, Basit Sûzinak, Nîkrîz, Hüseyinî ve Segâh gibi farklı makamlara geçki yapıldığı saptanmıştır.

Tüm bu veriler ışığında, **Rast perdesinde Rastlı, Nevâ perdesinde çeşnisiz, Segâh perdesinde Ferahnâklı, Gerdâniye perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde Rastlı, Bûselikli ve Hicazlı, Dügâh perdesinde Uşşaklı, Segâh perdesinde Segâhlı, Dügâh perdesinde Hüseyinî ve Gerdâniye perdesinde Rastlı ve Bûselikli** kalışlar, Rast makamının önemli kalışları olarak sıralanabilir.

4.7. Uşşak Makamına Ait Bulgular

Uşşak makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 1009 eser bulunmaktadır. Cumhuriyet Dönemi öncesine ait fazlasıyla eser bulunduğu için bu makamda da incelediğimiz 30 eserin hepsi o dönemden seçilmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.7. Uşşak Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Affeyle günâhım n'olur ey şûh_pesendim	Enderûni Ali Bey
Ağlamaz mı çeşm-i hasret perverim	Arif Bey
Ağladılar güldürürler çeşmim yaşım sildirirler	İsmail Dede Efendi
Âşık oldum ben sana ey gül-beden	Selânikli Ahmet
Bahâr-ı hüsnünle bülbül gönül oldu figân eyler	Nûri Bey
Baktı bir goncaya bir hâre gönül	Selânikli Udî Ahmed Efendi
Benim yârim güzeller serveri	Tanburi Ali Efendi
Bir mehin aşkıyla sînem yâredir	Asım Bey

Bi-rahm ü vefa sen gibi meh-pare bulunmaz	Enderûni Ali Bey
Câna rakibi hândan edersin	Giriftzen Âsım Bey
Canım tezdır sabredemem	Tanburi Mustafa Çavuş
Derdinle senin ey gül-i nevrete nihâlim	Arif Bey (Hacı)
Ey câzib-i vicdan ne yaman âfet-i cansın	Astik Ağa
Ey ciğer-parem enisim gam-düsarım lanede	Şeyh Edhem Efendi
Ey dil ne oldun feryâd edersin	Civan Ağa
Fırakınla zalim harab oldu can	Ekrem Bey
Gah ümidi vuslat eylersin gönül	Şevki Bey
Gamzedeyim deva bulmam	Tatyos Efendi
Girdim yârin bahçesine ayvalık narlık	Tanburi Mustafa Çavuş
Hırâmı yar çemende tarabdi-hi candır	Medeni Aziz Efendi
İki kuğu bir dereden su içer	Kurukahveci Yusuf Ağa
Kim demiş suziş-i aşkı dil-i şeyda bilmez	Şevki Bey
Lutf eyle tabib dinleme kalbim benim öyle	Şevki Bey
Meyhane mi bu bezm-i tarabhane-i Cem mi	Arif Bey (Hacı)
Müjde yeşillendi yine gülistan	Rifat Bey
Pertev-i hüsnün salarken dehre tab	Tanburi Ali Efendi
Seyr edip ruhsarın ey Yusuf-cemal	Latif Ağa
Tanzir ederek bir periyi naz ü edada	Muallim İsmail Hakkı Bey
Terk-i diyar eyler dil divane MIDır bilmem	Ali Rıza Efendi
Zülfüne olsun esir azadeler	Tayyib Bey

4.7.1. “Affeyle Günâhım N’olur Ey Şûh-pesendim” İsimli Esere Ait Bulgular

UŞŞAK ŞARKI
AFFEYLE GÜNÂHİM N’OLUR EY ŞÛH-PESENDİM MÜZİK : ENDERUNİ ALİ BEY

♩ = 72 SENGİN SEMÂİ

F - FEY - LE GÜ - NÂ - HİM NÖ - LUR EY
ŞÛH - PE - SEN - DİM
KIY - DİM SE - NİN AŞ - KİN İ - LE BEN
SEV - MEK SE - Nİ SUÇ İ - Dİ FA - KAT
KEN - Dİ - ME KEN - DİM DİM
SEV - DİM E - FEN - DİM
DİM DİM AĞ - YÂ - RE VE - FÂ
BEN - DE - NE BU CEV - Rİ BE - ĞEN -
DİM DİM
DİM (Aranâğmesi)
DİM

19
AFFEYLE GÜNÂHİM N’OLUR EY ŞÛH-PESENDİM.
KIYDIM SENİN AŞKIN İLE BEN KENDİME KENDİM.
AĞYÂRE VEFÂ, BENDENE BU CEVRİ BEĞENDİM.
UŞŞAK SEVMEK SENİ SUÇ İDİ, FAKAT SEVDİM EFENDİM.

MIDI Analiz Raporu 4.7.1

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	83.00	D5	20.95	D5	5.29	D5	24.77
E5	56.00	A4	13.22	A4	4.99	A4	15.63
C5	54.00	E5	8.99	F5	1.63	E5	10.63
F5	49.00	F5	8.94	C5	1.47	F5	10.57
G5	43.00	C5	8.90	E5	1.44	C5	10.52
B4	43.00	G5	5.18	G4	1.38	G5	6.12
A4	35.00	A5	4.96	A5	1.29	A5	5.86
A5	19.00	B4	4.74	G5	0.62	B4	5.60
G4	16.00	G4	4.69	B4	0.52	G4	5.55
F#5	15.00	F#5	2.22	F#5	0.33	F#5	2.62
D#5	13.00	D#5	1.29	D#5	0.13	D#5	1.52
B5	2.00	A3	0.34	A3	0.11	A3	0.40
A3	1.00	B5	0.19	B5	0.02	B5	0.22

Not: Uşşak makamındaki tüm eserlerin MIDI analiz raporlarında yer alan “B4” simgesi, Segâh perdesini temsil etmektedir. Bu eserde ayrıca kullanılan “A3” simgesi ise Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Hüseyinî, Acem ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Tiz Segâh perdesi dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2., 15. ve 19. ölçülerde) v Karcıgarlı (7.-8. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3.-4. ve 17. ölçülerde), Hicazlı (10., 12.-13. ölçülerde) ve çeşnisiz (4., 8., 14., ölçülerde),

Acem perdesinde Çargâhlı (16. ölçüde),

Muhayyer perdesinde Uşşaklı (9. ve 13. ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (11.-12. ve 18. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 7.-8. Ölçülerinde Karcıgar Makamına, 11.-12. Ölçülerinde ise Acemli Rast makamına geçki yapılmıştır.

4.7.2. "Ağlamaz Mı Çeşm-i Hasret Perverim" İsimli Esere Ait Bulgular

Aksak Uşak sarkı *Orif Bey.*

ağ la maş mu çeş mi has ret per
ve rin
ler me lek si ma ja göz ler göz
le rin
um ma dik sev de ja lıs ol du
se rin

Ağlamaz mı çeşm-i hasret-perverim
Bir melek-simâyi gözler-gözlerim
Ummadık sevdâya düş oldu serim
Bir melek-simâyi gözler-gözlerim

Tâ-bekey hasretle bâğrum kân ola
Zehr ile peymâne-i sabrum dola
İnkisâr ile helâk olsam n'ola
Bir melek-simâyi gözler-gözlerim. S. Kuro

28.12.15
Orif
Çoban

A. Tarsus

2A
Orif

MIDI Analiz Raporu 4.7.2

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	111.00	C5	20.72	C5	4.05	C5	24.75
C5	106.00	D5	19.16	D5	3.31	D5	22.89
B4	82.00	A4	12.94	A4	2.70	A4	15.45
A4	62.00	E5	8.74	E5	1.53	E5	10.44
E5	50.00	B4	8.63	G4	1.02	B4	10.30
G4	23.00	G4	4.84	B4	0.91	G4	5.78
G5	19.00	A5	3.12	A5	0.88	A5	3.72
A5	11.00	G5	2.47	G5	0.32	G5	2.95
F#5	11.00	F#5	1.24	F#5	0.14	F#5	1.48
F5	10.00	F5	0.94	F5	0.09	F5	1.12
D#5	4.00	B5	0.43	B5	0.06	B5	0.51
B5	3.00	D#5	0.41	D#5	0.04	D#5	0.49
C6	1.00	C6	0.09	C6	0.01	C6	0.11

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok.

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Çargâh ve Nevâ perdeleri etkinlik derecesi bakımından yakın oranlarda kullanılmışlardır. Kalışlara bakıldığında ise Nevâ perdesi öne çıkmaktadır. Bu perdeleri Dügâh, Hüseyinî ve Segâh perdeleri takip etmektedirler.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2., 13.-14. ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (7., 8.-10. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3.-5. ölçülerde) ve Hicazlı (20.-21. ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (19.-20. ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (18. ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.3. "Ağladılar Güldürürler Çeşmim Yaşın Sildirirler" İsimli Esere Ait Bulgular

Usûlü : Aksak

UŞŞAK ŞARKI
" Ağladılar, güldürürler.... "

İsmail Dede Efendi
(1778 - 1846)

ARANAĞME.....

Ah Ağ la dır lar

gül dü rür ler Ah Ağ la dır

lar gül dü rür ler (SAZ..

..) Çeşmim ya şın a man sil di rir

ler (SAZ.. ler (SAZ.. ..) Bun lar a

dam öl dü rür ler (SAZ..

..) Bun lar a dam öl dürür ler

Kim ler kim

ler ka ra göz lü ler

şı rin söz lü ler (SAZ.. ..) Gü zel

ler a man a man gö nül e vi ne gi rer ler

A şı kın ak lın a lır lar da yü ze gü ler ler

F.Şatiroğlu

MIDI Analiz Raporu 4.7.3

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	58.00	A4	16.60	A4	5.01	A4	18.29
B4	57.00	C5	16.44	C5	4.66	C5	18.11
A4	55.00	D5	13.61	D5	3.37	D5	15.00
D5	55.00	B4	9.92	E5	3.15	B4	10.93
G5	31.00	E5	9.88	B4	1.73	E5	10.89
E5	31.00	G5	7.24	G5	1.69	G5	7.98
G4	17.00	A5	4.65	A5	1.44	A5	5.12
A5	15.00	F5	3.26	F5	0.76	F5	3.59
F5	14.00	G4	2.61	D#5	0.42	G4	2.88
F#5	13.00	D#5	2.23	G4	0.40	D#5	2.46
D#5	12.00	F#5	2.18	F#5	0.36	F#5	2.40
F#4	6.00	F#4	0.93	F#4	0.14	F#4	1.03
B5	4.00	B5	0.52	B5	0.07	B5	0.57
C6	2.00	A#4	0.20	A#4	0.02	A#4	0.22
A#4	2.00	E4	0.19	E4	0.02	E4	0.21
E4	2.00	C6	0.19	C6	0.02	C6	0.20
D4	1.00	D4	0.09	D4	0.01	D4	0.10

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh ve Çargâh perdeleri hem etkinlik derecedi hem de kalışlar bakımından en önemli perdelerdir. Bu pereleri, sırasıyla, Nevâ, Segâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Çargâh perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile; pest taraftan ise Yegâh perdesine Rast beşlisi getirilmek suretiyle genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (10.-11., 14.-15., 18.-19. ve 23.-24. ölçülerde) ve Uşşaklı (6.-7. ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (9.-10. ve 13.-14. ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (9. ve 13. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (17., 27.-28., 32., 35.-36. ve 40. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (22. ve 26. ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (29.-30. ölçülerde) ve çeşnisiz (16. ve 39. ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (34. ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (21. ve 25. ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (38. ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.4. “Âşık Oldum Ben Sana Ey Gül-beden” İsimli Esere Ait Bulgular

UŞŞAK Şarkı

سلطان محمد بیک عاشق اولدم بن سنا ای گول بدن

Selânikli Ahmet

Düyek

Âşık oldum ben sana ey gülbeden
A şık ol dum ben sa na ey gü l be den

گل ای کا سا بن دم اول شق عا
A şık ol dum ben sa na ey gü l be den

بر یورمه کیت دن بد کل دن بد کل
A it mi yor bir den be den den be den

دن ده دی دن ده دی دن ده دی
di de den di de den di de den

بیل یور تی آو بیم ارض را ط ارض
bi l yor ti yor bil ra di ra bi m ar ti yor bil

دن نه دن نه دن نه دن نه
nen ne den nen ne den nen ne den

آقنضم دن ده دی
A şık oldum ben sana ey gülbeden

20

عاشق اولدم بن سنا ای گل بدن
کیتیمور بر دم خیا لک دیده دن
اضطراریم آرتیور بیلیم نون
کیتیمور بر دم خیا لک دیده دن

Düyek Şarkı Selânikli Ahmet
Âşık oldum ben sana ey gülbeden
Gitmiyor bir dem hayâlin dideden
İzdirâbım artıyor bilmem neden
Gitmiyor bir dem hayâlin dideden

Ömer K. 0002

MIDI Analiz Raporu 4.7.4

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
B4	72.00	A4	12.06	A4	2.14	A4	21.89
A4	68.00	D5	11.42	D5	1.92	D5	20.74
D5	68.00	B4	8.93	B4	1.11	B4	16.21
E5	52.00	E5	6.25	G4	1.05	E5	11.35
C5	51.00	C5	5.86	E5	0.75	C5	10.64
F5	26.00	G4	4.35	C5	0.67	G4	7.89
G4	18.00	F5	2.46	G5	0.28	F5	4.46
G5	12.00	G5	1.83	F5	0.23	G5	3.32
A5	5.00	F#5	0.72	F#5	0.10	F#5	1.30
F#5	5.00	A5	0.59	D#5	0.09	A5	1.07
D#5	2.00	D#5	0.42	A5	0.07	D#5	0.77
A#5	2.00	A#5	0.20	A#5	0.02	A#5	0.36

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok.

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh ve Nevâ perdeleri etkinlik derecesi bakımından birbirlerine yakın oranda kullanılmışlardır. Biri karar diğeri ise güçlü perdesi olan bu iki perde üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Bu perdeleri, sırasıyla, Segâh, Hüseyinî ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Sünbüle perdesi dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2., 16. ve 20. ölçülerde) ve Hüseyinîli (4., 12. ve 14. ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (7. ölçüde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (6. ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (5., 15., 18. ölçülerde), çeşnisiz (8., ve 9. ölçülerde) ve Kürdîli (11. ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10. ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (1., 3., 13., 17. ve 19. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.5. “Bahâr-ı Hüsnüle Bülbül Gönül Oldu Figân Eyler” İsimli
Esere Ait Bulgular

UŞŞAK SARKI Bolahenk Nûri Bey.

Nğrabsak

Ah Ba hâ ri hüs nü ne bül bül

ah gö nül ol du fi gân ey ler

Ah Ye ter ey gon ca i gül ter

ge kip âh et ti ğim dem ler

Ah Fi gâ nû nâ Le mi her seb

ba na hem hâl o lan an lar

Bahâr-ı hüsnüne bülbül gönül oldu figân eyler
Yeter ey gonca-î gül-ter çekip âh ettiğim demler
Figân ü nâlemi her seb bana hem-hâl olan anlar
Yeter ey gonca-î gül-ter çekip âh ettiğim demler

Df 184-27/131-132

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT-deki
kolleksiyonundan yazıldı.
Çinay Kosal

MIDI Analiz Raporu 4.7.5

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	42.00	D5	16.97	D5	6.86	D5	26.89
A4	30.00	A4	9.89	A4	3.26	A4	15.67
C5	27.00	C5	7.84	G4	2.42	C5	12.42
E5	23.00	E5	7.15	C5	2.28	E5	11.33
B4	20.00	B4	5.95	E5	2.22	B4	9.43
G4	14.00	G4	5.82	B4	1.77	G4	9.22
F5	12.00	F5	3.33	F5	0.93	F5	5.28
G5	8.00	G5	1.90	C#5	0.56	G5	3.01
A5	7.00	C#5	1.83	A5	0.46	C#5	2.90
C#5	6.00	A5	1.79	G5	0.45	A5	2.83
A#4	2.00	A#4	0.33	A#4	0.05	A#4	0.52
F#5	1.00	F#5	0.21	F#5	0.05	F#5	0.34
G#4	1.00	G#4	0.09	G#4	0.01	G#4	0.15

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Çargâh, Hüseyinî ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1.-2., 7.-8. ölçülerde), Hüseyinî (3.-4. ölçülerde) ve Hicazlı (10.-11. ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (6. ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz (10. ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (11.-12. ölçülerde) ve çeşnisiz (3., ve 4. ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (9. ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (6.-7. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.6. "Baktı Bir Goncaya Bir Hâre Gönül" İsimli Esere Ait Bulgular

Usulü: Ağır Aksak - Çarcuna UŞŞAK ŞARKI Beste: Selânikli Uğaf Ahmed Ef.

Bak dı bir gon..... ca ya bir..... hâ
 re gö nül
 Min ne tet nen..... de di ağ
 yâ..... re gö nül
 re gö nül
 Aç na dı der..... di ni dil.... dâ...
 re gö nül
 Düg dü sah ra..... lara â
 vâ..... re gö nül
 re gö nül
 (Çarcuna) ÇA... re yok der... di ni iz- hâ.....
 re.. gö nül
 ÇA re siz kal... di... bu bi... ÇA
 re... gö nül
 (Ağır Aksak) ÇA re siz kal... di bu bi... ÇA
 re gö nül
 (Aranağesi)
 re gö nül

MIDI Analiz Raporu 4.7.6

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
G5	107.00	G5	25.78	A5	7.27	G5	17.05
E5	96.00	D5	23.94	G5	6.21	D5	15.84
D5	93.00	E5	22.14	D5	6.17	E5	14.64
A5	62.00	A5	21.24	E5	5.11	A5	14.05
F#5	60.00	A4	11.42	A4	3.62	A4	7.55
F5	41.00	F#5	11.02	G4	2.04	F#5	7.29
C5	40.00	F5	8.91	F#5	2.02	F5	5.89
D#5	40.00	C5	7.48	F5	1.94	C5	4.95
B4	38.00	B4	5.53	C5	1.40	B4	3.66
A4	36.00	D#5	5.29	B4	0.80	D#5	3.50
G4	12.00	G4	4.95	D#5	0.70	G4	3.27
B5	9.00	B5	1.95	B5	0.42	B5	1.29
C6	3.00	C6	0.89	C6	0.26	C6	0.59
F#4	2.00	F#4	0.43	F#4	0.09	F#4	0.28
A#5	1.00	A#5	0.21	A#5	0.04	A#5	0.14

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Gerdâniye perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perde olmasına karşın bu perde üzerinde hiç kalınmamıştır. Etkinlik derecesi sıralamasında ikinci sırada yer alan Nevâ perdesinde ise önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Etkinlik derecesi bakımından Gerdâniye ve Nevâ perdelerini, sırasıyla, Hüseyinî, Muhayyer ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eser, pest taraftan Segâh üçlüsü ile tiz taraftan ise Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (6., 7., 13., 14., 20., 30., 34. ve 35. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (9. ve 18. ölçülerde), Bûselikli (3., 10., 24.-25.-26. ölçülerde), Hicazlı (4.-5., 12., 19. ölçülerde) ve çeşnisiz (31. ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (15., 16., 17. ve 19. ölçülerde),

Acem perdesinde Çârgâhlı (22.-23. ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (8., 11., 21., 27., 28. ve 32. ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (1.-2. Ve 33. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 33. Ölçüsünde Acemli Rast makamına geçki yapılmıştır.

4.7.7. "Benim Yârim Güzeller Serveri" İsimli Esere Ait Bulgular

BENİM YÂRİM GÜZELLER SERVERİ

ÇİFTE SOFYAN (♩=200) UŞŞAK SARKI TANBURI ALİ M...

BE- NİN YA- RIM GÜ ZEL- LER SER- VE- Rİ- DİR BE NİM

YA- RIM GÜ ZEL LER SER VE- Rİ- DİR ME- LA- HAT BURCU- NUN

BİR AH- TE- Rİ DİR (SAZ- ME- LA- HAT BURCU NUN

BİR AH- TE Rİ DİR (SAZ- YO- LU- NA CA-

NİMİ VERSEM YERİ- DİR YO- LU- NA CA- NİMİ YER SEM YE

Rİ- DİR BE Nİ A DEM DE- GİL- BİR BİR PE- Rİ- DİR (SAZ

BE- Nİ- A- DEM DE- GİL BİR BİR PE- Rİ- DİR

NA- ZE- NİN- DİR DİL- RÜ- BA- DİR SEV- ME

Sİ CA- NA SE- FA- DİR (SAZ- A- ŞI- KI ÜF-

TA- DE GA- NA (SAZ- NA ET- Tİ- Gİ LÜT- FU A-

TA- DİR (ÇİFTE SOFYAN) BENİ A DEM DE GİL BİR BİR PE- Rİ

DİR (SAZ- BE- Nİ A- DEM DE- GİL DİR BİR PE- Rİ- DİR

BENİM YÂRİM GÜZELLER SERVERİDİR BENİ ADEM DEĞİLDİR BİR PERİDİR AŞIKI ÜFTÂEGÂNA
 MELÂHAT BURCUNUN BİR AHTERİDİR NÂZENİNDİR DİL RÜ BÂDİR ETTİĞİ LUTFU ATÂDİR
 YOLUNA CÂNİMİ VERSEM YERİDİR SEVMEŞİ CÂNÂ SEFADİR BENİ ADEM DEĞİLDİR BİR PERİDİR

MIDI Analiz Raporu 4.7.7

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	67.00	C5	19.92	A4	7.70	C5	17.20
D5	63.00	D5	19.87	D5	6.26	D5	17.16
B4	44.00	A4	17.76	C5	5.92	A4	15.34
G5	42.00	G5	12.47	G5	3.70	G5	10.77
A4	41.00	B4	10.25	A5	3.03	B4	8.86
A5	25.00	A5	8.70	G4	2.43	A5	7.52
F#5	23.00	E5	6.81	B4	2.39	E5	5.89
E5	23.00	G4	5.40	E5	2.02	G4	4.66
D#5	21.00	D#5	4.71	D#5	1.06	D#5	4.07
F5	13.00	F#5	4.33	F#5	0.82	F#5	3.74
G4	12.00	F5	2.75	F5	0.58	F5	2.37
B5	7.00	B5	1.53	B5	0.33	B5	1.32
C6	4.00	C6	0.85	C6	0.18	C6	0.74
A#5	1.00	F#4	0.21	F#4	0.05	F#4	0.18
F#4	1.00	A#5	0.21	A#5	0.04	A#5	0.18

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok.

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Çargâh ve Nevâ perdeleri hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından neredeyse eşit oranda etkinlik derecesine sahip perdelerdir. Fakat kalıplara bakıldığında Nevâ perdesinin oldukça baskın olduğu görülmektedir. Dügâh, Gerdâniye ve Segâh perdeleri diğer etkinliği yüksek perdelerdendir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalıplar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1.-2., 7.-8., 15.-16., 21.-24., 31.-32., 33.-36., 45.-48. ve 55.-56. ölçülerde), Hüseyinî (1. ölçüde) ve Karcıgarlı (29.-30. ve 53.-54. ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (19.-20. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (26. ölçüde), Bûselikli (18. ölçüde), Hicazlı (9.-10., 11.-12., 27.-28., 37.-40. ve 49.-52. ölçülerde) ve çeşnisiz (5.-6., 12. ve 28. ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (16.-17. ölçülerde),

Acem perdesinde Çârgâhlı (41.-42. ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (40. ve 44. ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (3.-4. ölçülerde) kalıplar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 29.-30 ve 51.-54. Ölçülerinde Karcıgar makamına geçki yapılmıştır.

4.7.8. "Bir Mehin Aşkıyla Sînem Yâredir" İsimli Esere Ait Bulgular

ZİSSAK ŞARKI

Aksak

Asım Bey

Ah Bir me hin aş kıy la vî nem
yâ re dir SAZ
Tî ği cev ri yâ Le gö nül sad sı
pa re dir SAZ Tî ği cev ri yâ Le gö nül sad sı
me yân a Le gö nül sad sı pa re dir SAZ
Karâr yâ re dir Bi ve fâ pek
bî ra hîm meh pâ re dir SAZ

Bir mehin aşkıyla sînem yâredir
Tîğ-i cevriyle gönül sad-pâredir
Bî-vefâ pek bî-rahîm meh-pâredir
Lütfu âyâre cefâsı yâredir

Df. 184-27/198

Muallim İsmail Hakkı Bey'in TRT. daki
kolleksiyonundan yazıldı.

İsmail Hakkı

MIDI Analiz Raporu 4.7.8

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	51.00	A4	8.66	A4	1.74	A4	25.01
A4	43.00	D5	8.49	D5	1.42	D5	24.54
C5	43.00	C5	5.25	C5	0.64	C5	15.16
B4	39.00	B4	3.73	B4	0.36	B4	10.77
E5	31.00	E5	2.74	E5	0.24	E5	7.91
F5	15.00	G4	1.36	A5	0.20	G4	3.93
G4	12.00	F5	1.29	G4	0.15	F5	3.73
G5	8.00	A5	1.09	G5	0.15	A5	3.16
F#5	6.00	G5	1.08	F5	0.11	G5	3.13
A5	6.00	F#5	0.54	F#5	0.05	F#5	1.56
B5	3.00	B5	0.29	B5	0.03	B5	0.83
F#4	1.00	F#4	0.10	F#4	0.01	F#4	0.28

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh ve Nevâ perdeleri etkinlik derecesi bakımından neredeyse eşit oranda kullanılmışlardır. Biri karar diğeri ise güçlü perdesi olan bu iki perde üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Bu perdeleri, sırasıyla, Çargâh, Segâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Tiz Segâh perdesi dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1., 6.-10. Ve 9.-11. ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (12.-13., ve 14. ölçülerde), Bûselikli (13. ölçüde) ve çeşnisiz (3.-4., 4.-5. ve 7.-8. ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10.-12. ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (2. ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.9. “Bi-rahm ü Vefa Sen Gibi Meh-pare Bulunmaz” İsimli Esere Ait Bulgular

Bi rahmü vefa sengibi

SENGİN SEMAİ (♩ = 72) UŞŞAK ŞARKI ENDERUNİ ALİ BEY

BI RAH-MÜ VE-FA SEN GI-Bİ MEH-PA-RE BU-LUN-MAZ (SAZ.....) BI RAH MÜ VE-FA SENGİ-Bİ MEH-PA-RE BU-LUN-MAZ (SAZ.....) PÜR REN CÜ DA-Gİ Dİ-A-Lİ NA SEV BEN DA GI-Bİ A-VA-CA-ZE-DE-YE RE BU-LUN-MAZ MAZ MAZ MAZ GAM-ZENGİ-HUN-RI-Zİ HA-YAL ET-ME-NE MÜM-KÜN GAM ZENGİ Bİ HUN Rİ-Zİ HA-YAL ET-ME-NE MÜM-KÜN (SAZ.....) KODAYA

BI RAHMÜ VEFA SENGİBİ MEHPARE BULUNMAZ
PÜR RENCÜ ANÂ BEN GİBİ ÂVÂRE BULUNMAZ
GAMZEN GİBİ HUNRİZİ HAYÂLETME NE MÜMKÜN
DÂĞI DİLİ SEVDÂZEDEYE ÇÂRE BULUNMAZ

DİL HASTAİ HİCRÂNINA ESER EYLEMEZ EFSUN
SEVDAYI MUHABBETLE OLUR HÂLİ DİGERGÜN
BİHUDEDEYÂ EYLEMESÜN GAYRİ ETİBBÂ
DÂĞI DİLİ SEVDÂZEDEYE ÇÂRE BULUNMAZ

MIDI Analiz Raporu 4.7.9

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	92.00	D5	22.11	D5	5.31	D5	23.20
E5	75.00	A4	15.83	A4	4.82	A4	16.61
C5	61.00	E5	12.84	E5	2.20	E5	13.47
B4	59.00	C5	10.68	G5	1.88	C5	11.20
A4	52.00	G5	8.35	C5	1.87	G5	8.76
F5	49.00	B4	6.72	A5	1.52	B4	7.05
G5	37.00	A5	6.30	G4	1.06	A5	6.61
A5	26.00	F5	5.98	B4	0.77	F5	6.28
G4	20.00	G4	4.60	F5	0.73	G4	4.83
A#5	8.00	F#5	0.90	F#5	0.11	F#5	0.94
F#5	7.00	A#5	0.80	A#5	0.08	A#5	0.84
C6	2.00	C6	0.19	C6	0.02	C6	0.20

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Hüseyinî, Çargâh ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan SK üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (11., 12. ve 25.-26. ölçülerde) ve Hüseyinî (23. ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3.-4., 7.-8., 9., 21. 24. ölçülerde) ve çeşnisiz (8. ve 12. ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Müstearlı (14. ve 18. ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (13. ve 17. ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (16. ve 20. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.10. “Câna Rakibi Hândan Edersin” İsimli Esere Ait Bulgular

UŞŞAK ŞARKI
CÂNÂ RAKİBİ HÂNDÂN EDERSİN

USÖLÜ : Curcuna

MÜZİK : Giritzen Âsim Bey
SÖZ : -

CÂ NÂ RA KI BI HAN DÂN

E DER SİN (SAZ- - - - -)

BEN BA Bİ NÂ NE VÂ Yİ BA CI HÂ Nİ

GİR ZİN YÂN DÂN E DER DER SİN SİN

(SAZ- - - - -) BEN BA Bİ NÂ NE VÂ Yİ BA CI HÂ Nİ

GİR ZİN YÂN DÂN E DER DER SİN SİN

(SAZ- - - - -) Bİ GÂ NE LER LE

ÜN SİY YET ET ME (SAZ- - - - -)

Bİ GÂ NE LER LE ÜN SİY

YET ET ME (SAZ- - - - -) SİN (SAZ- - - - -)

Aranagme

Aranagme

38

GENETREK

MIDI Analiz Raporu 4.7.10

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	103.00	D5	35.46	D5	12.21	D5	26.30
C5	86.00	A4	27.35	A4	9.59	A4	20.29
A4	78.00	C5	23.54	C5	6.45	C5	17.46
B4	73.00	B4	17.53	B4	4.21	B4	13.00
E5	42.00	E5	10.97	G4	3.13	E5	8.13
G4	26.00	G4	9.02	E5	2.86	G4	6.69
G5	14.00	G5	4.81	G5	1.65	G5	3.57
F5	12.00	F5	2.52	F5	0.53	F5	1.87
F#4	4.00	F#5	0.93	F#5	0.29	F#5	0.69
D#5	3.00	F#4	0.92	F#4	0.21	F#4	0.69
A5	3.00	A5	0.69	A5	0.16	A5	0.51
F#5	3.00	D#5	0.63	D#5	0.13	D#5	0.47
A3	2.00	A3	0.46	A3	0.11	A3	0.34

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Çargâh, Segâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eser perst taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1.-2. ve 18. ölçülerde) ve Hüseyinî (6., 8.-9., 14.-15. ve 30. ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (10.-11., 12., 13. ve 16.-17. ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (21. ölçüde) ve çeşnisiz (22. ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (5., 7., 27.-28., 29. ölçülerde), çeşnisiz (3., 4., 23. ölçülerde) ve Hicazlı (25.-26. ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (19. ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (24. ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.11. "Canım Tezdir Sabredemem" İsimli Esere Ait Bulgular

144 AKSAK ÜSŞAK ŞARKI MÜZİK: TANBÜRÎ MUSTAFA ÇAVUŞ
SÜRE : 1'20" CANIM TEZDİR SABREDEMEM ? - 1745

CA-NİM TEZ-DİR NE HA-LET VAR SAB-RE-DE-MEM GÜ-ZEL SEN-DE MEM DE
CA-NİM TEZ-DİR NE HA-LET VAR SAB-RE-DE-MEM GÜ-ZEL SEN-DE MEM DE
SE-Nİ SEV-ME-DEN Gİ-DE-İ-RA-DE KAL-MI-YOR EL-DE MEM DE
MEM DE A MAN A MAN ÇOK GÜ-ZEL-LER DİL-DE MİH-NET
SEV-DİM A-MA KA-LIR MI HIÇ ÇOK GÜ-ZEL-LER DİL-DE MİH-NET
SEV-DİM A-MA KA-LIR MI HIÇ SE-Nİ DE FE-GEL-SE GÜ-ZEL (Söz...14)
DA-BA-DE DE-EL-DE MEM DE A MANA MAN
A MAN A MAN KA ŞI KE-MAN HA-LİM YA-MAN
EY NEV Cİ-VAN SENİ DE FE-DA GELSE GÜ-ZEL BA-DE-EL (22)
MEM A MAN A MAN DE A MAN A MAN

(1) CANIM TEZDİR SABREDEMEM
SENİ SEVMEDEN GİDEMEM
ÇOK GÜZELLER SEVDİM AMA
SENİ DE FEDA EDEMEM

AMAN AMAN KAŞI KEMAN
HALİM YAMAN EY NEV CİVAN
SENİ DE FEDA EDEMEM

(2) NE HÂLET VAR GÜZEL SENDE
İRÂDE KALMIYOR ELDE
DİLDE MİHNET KALIR MI HIÇ
GELSE GÜZEL BÂDE ELDE

AMAN AMAN KAŞI KEMAN
HALİM YAMAN EY NEV CİVAN
GELSE GÜZEL BÂDE ELDE

MIDI Analiz Raporu 4.7.11

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
B4	76.00	A4	16.29	A4	4.28	A4	20.43
C5	74.00	C5	13.72	D5	2.96	C5	17.21
A4	62.00	D5	13.32	C5	2.54	D5	16.71
D5	60.00	B4	9.71	G4	1.28	B4	12.18
G4	52.00	G4	8.15	B4	1.24	G4	10.22
E5	42.00	E5	6.14	E5	0.90	E5	7.70
G5	24.00	F#4	3.00	F#4	0.47	F#4	3.76
F5	20.00	F5	2.49	D4	0.36	F5	3.13
F#4	19.00	G5	2.25	E4	0.35	G5	2.82
F#5	16.00	F#5	1.53	F5	0.31	F#5	1.92
A5	8.00	D4	1.21	G5	0.21	D4	1.52
E4	4.00	E4	1.18	F#5	0.15	E4	1.48
D4	4.00	A5	0.74	A5	0.07	A5	0.92

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Onu, etkinlik derecesi bakımından, birbirlerine neredeyse eşit oranda kullanılan Çargâh ve Nevâ perdeleri takip etmektedir. Kalışlar bakımından ise Dügâh perdesinden sonra Nevâ perdesi öne çıkmaktadır. Bu perdeleri Segâh ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eser, Yegâh perdesinde Rast beşli ile pest taraftan genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (18.-19. ölçülerde) ve Hüseyinîli (22., 7.-8., 14.-15. ve 21.-1. ölçülerde)

Çargâh perdesinde çeşnisiz (6., 13. ve 20. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2., 4., 9. ve 11. Ölçülerde),

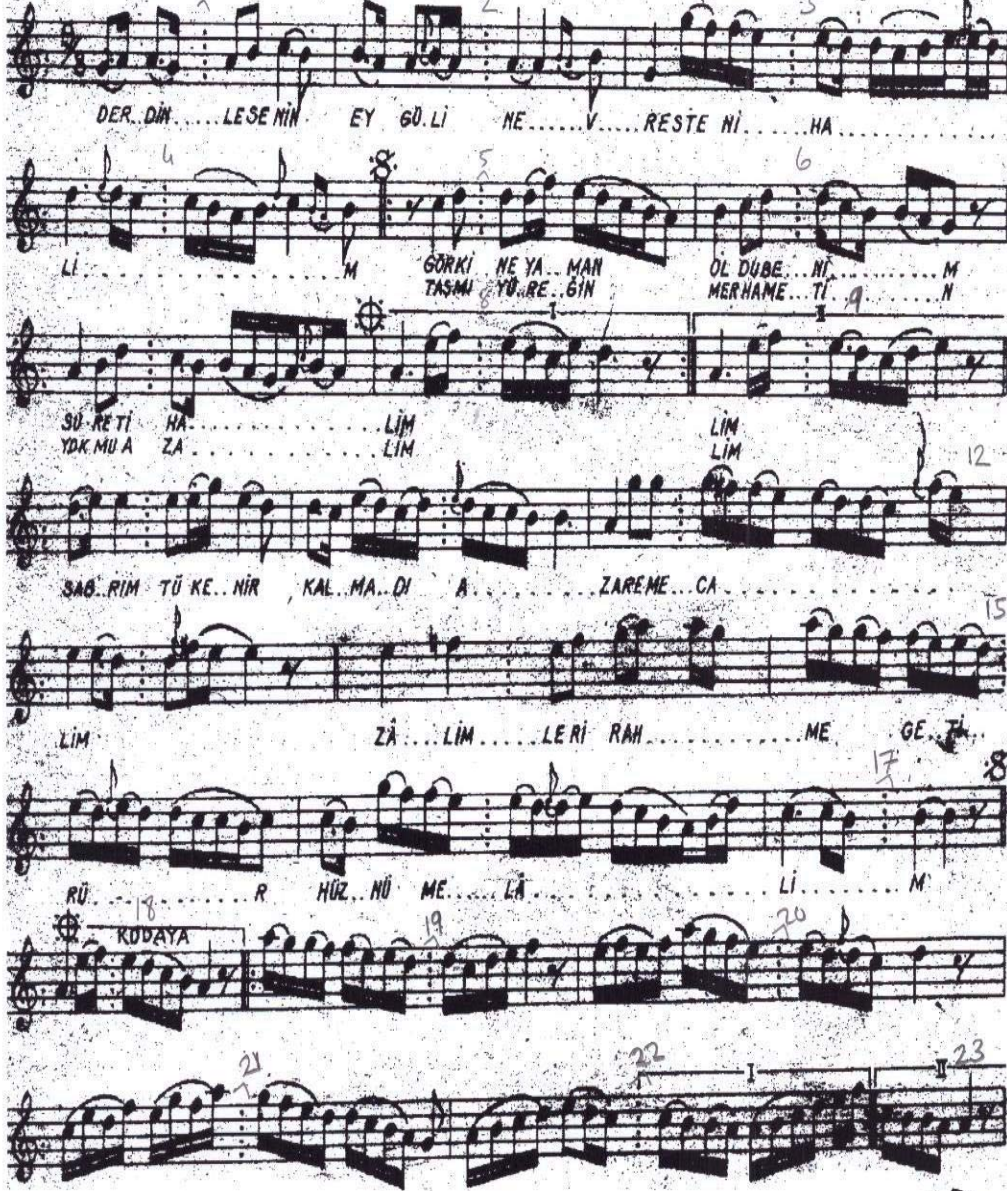
Yegâh perdesinde Rastlı (16.-17. ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (2.-3., 4.-5., 9.-10. ve 11.-12. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.12. “Derdinle Senin Ey Gül-i Nevreste Nihâlim” İsimli Esere Ait Bulgular

Derdinle senin

AKSAK (♩=112) UŞSAK ŞARKI L. Hancıyandan H. ARİF

DERDİN... LESE NİN EY GÜLİ NE... V... RESTE Nİ... HA... LI... M... GÖRKİ NE YA... MAN TASHI YÜRE... ĞİN OL DÜBE... Nİ... M MERHAME... Tİ... N... SÜ... RETİ HA... LİM LİM... YOK MUA ZA... LİM LİM... SABRİM TÜ KE... NİR KAL MA... DI A... ZAREME... CA... LİM ZÂ... LİM... LERİ RAH... ME GE... TİR... RÜ... R HUZ... NÜ ME... LÂ... LI... M... KUDAYA... 21 22 23

DERDİNLE SENİN EY GÜLİ NEVRESTE NİHÂLİM
GÖRKİ NE YAMAN OLDU BENİM SURETİ HÂLİM
TASHI YÜREĞİN MERHAMETİN YOKMUA ZÂLİM
SABRİM TÜKENİR KALMADI AZÂRE MECÂLİM
ZÂLİMLERİ RAHME GETİRİR HÜZÜ-MELÂLİM

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	73.00	D5	11.54	A4	2.38	D5	19.33
E5	60.00	A4	9.88	D5	1.82	A4	16.54
B4	51.00	E5	9.54	C5	1.71	E5	15.98
C5	50.00	C5	9.25	E5	1.52	C5	15.50
A4	41.00	B4	8.76	B4	1.50	B4	14.67
F5	33.00	F5	4.62	F5	0.65	F5	7.73
G5	20.00	G5	2.41	G4	0.46	G5	4.04
G4	11.00	G4	2.25	G5	0.29	G4	3.77
A5	9.00	A5	1.05	A5	0.12	A5	1.77
F#5	4.00	F#5	0.40	F#5	0.04	F#5	0.68

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok.

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Hüseyinî, Çargâh ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (7.-8. ölçülerde) ve Hüseyinîli (5. ve 18. ve 22. ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (3.-4. ölçülerde) ve Ferahnâklı (10.-11. ve 16.-17. ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (14.-15. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (8., 10. ve 20. ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (12.-13. ölçülerde) ve çeşnisiz (9. ölçüde),

Acem perdesinde Çârgâhlı (19. ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (6. ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.13. “Ey Câzib-i Vicdan Ne Yaman Âfet-i Cansın” İsimli Esere Ait Bulgular

Uşşak

Şarkı

A. Aksak

Beste : Asîk Ağa

EY CÂZİBİ VİCDAN NE YAMAN ÂFETİ CANSIN Bİ MİŞ LÜBÂ NEŞ VE FE ZARU Hİ RE VAN SİN FEV DİN DE GÜ ZEL GÖR ME DİM EY NU NURİLE FET SİN ARANMİŞİĞİ

MIDI Analiz Raporu 4.7.13

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	95.00	D5	25.11	D5	6.64	D5	25.32
C5	70.00	C5	15.82	A4	4.91	C5	15.95
B4	52.00	A4	14.18	C5	3.58	A4	14.30
E5	50.00	E5	11.80	E5	2.78	E5	11.90
A4	41.00	B4	8.89	G4	1.72	B4	8.96
G5	26.00	G4	5.24	B4	1.52	G4	5.29
A5	21.00	A5	5.17	A5	1.27	A5	5.21
F#5	18.00	G5	3.96	G5	0.60	G5	4.00
G4	16.00	F#5	2.72	F#5	0.41	F#5	2.74
F5	13.00	F5	2.16	F5	0.36	F5	2.17
D#5	9.00	D#5	1.59	D#5	0.28	D#5	1.60
F#4	4.00	D4	1.02	D4	0.26	D4	1.02
D4	4.00	F#4	0.73	F#4	0.14	F#4	0.74
B5	2.00	A#5	0.22	A#5	0.05	A#5	0.22
E4	2.00	B5	0.19	B5	0.02	B5	0.19
A#5	1.00	E4	0.19	E4	0.02	E4	0.19
D#4	1.00	C6	0.10	C6	0.01	C6	0.10
C6	1.00	D#4	0.09	D#4	0.01	D#4	0.09

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Dügâh, Hüseyinî ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eser, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile; pest taraftan ise Yegâh perdesine Rast beşlisi getirilmek suretiyle genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1., 2. Ve 19. ölçülerde), Hüseyinîli (3., 11. ve 23. ölçülerde) ve Karcıgarlı (13.-15. ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (9. ölçüde) ve Hüzâmlı (8.-9. ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (16. ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (17.-18. ölçülerde), Bûselikli (5.-6., 6.-7. ve 21. ölçülerde), Hicazlı (13. ölçüde) ve çeşnisiz (8., 14., 18.-7. ve 20. ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (7. ölçüde),

Muhayyer perdesinde Uşşaklı (12.-13. ölçülerde),

Yegâh perdesinde Rastlı (2. ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (2., 10.-11. ve 22. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 13.-15. Ölçülerinde Karcıgar makamına geçki yapılmıştır.

4.7.14. "Ey Ciğer-parem Enisim Gam-düsarım Lanede" İsimli Esere Ait Bulgular

Aksak UŞŞAK ŞARKI Şayh Edhem Efendi

Ah Ey ciğer pā reme ni sim
gam gü sâ rim Lâ ne de
Bül bü Li sey hic dame ser ret Li
Dil ga mü hic ranla mâ Li
bahşi ken dil hâ ne de - SAZ -
göz le rim gir gir yâ ne de -
9 - Doy ma dan yav rum u şur dum
10 -
11 - ben se ni heft 12 - sâ le de

Ey ciğerpārem enisim gam-güsārim Lānede
Būlbūl-i seyde meserret-bahş iken dil-hānede
Doymadan yavrum uçurdum ben seni heft sālede
Dil gam ü hicranla māli gözlerim giryānede

Df 186-27/169-170

Muallim İsmail Hakkı Beyin TAT. deki
kolleksiyonundan yazıldı.

Üniversite

MIDI Analiz Raporu 4.7.14

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
B4	54.00	A4	6.62	A4	1.10	A4	22.88
C5	48.00	D5	5.14	D5	0.91	D5	17.77
A4	40.00	B4	5.00	G4	0.86	B4	17.27
D5	29.00	C5	4.49	B4	0.46	C5	15.51
G5	16.00	G4	2.93	C5	0.42	G4	10.14
G4	10.00	G5	2.22	G5	0.31	G5	7.68
F5	9.00	F5	0.87	F5	0.09	F5	3.02
E5	6.00	A5	0.66	A5	0.07	A5	2.28
A5	6.00	E5	0.60	E5	0.06	E5	2.08
A3	2.00	A3	0.17	A3	0.02	A3	0.60
F#5	2.00	F#5	0.12	A#5	0.01	F#5	0.42
A#5	1.00	A#5	0.10	F#5	0.01	A#5	0.34

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir ve üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Etkinlik derecesi bakımından neredeyse eşit değerlere sahip olan Nevâ ve Segâh perdeleri Dügâhı takip ederken kalışlara bakıldığında Nevâ perdesinin çok daha önem arz ettiği görülmektedir. Çargâh ve Gerdâniye perdeleri ise diğer etkinlik derecesi yüksek perdelerdendir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıkcı

Genişlemesi: Eserde Sünbüle perdesi dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1., 3. Ve 8. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Uşşaklı (8. Ve 10.-11. ölçülerde) ve çeşnisiz (4.-5., 12.-5. ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (8.-9. ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (2.-3., 6.-7. ve 11.-12. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.15. "Ey Dil Ne Oldun Feryâd Edersin" İsimli Esere Ait Bulgular

UŞŞAK ŞARKI
EY DİL NE OLDUN FERYÂD EDERSİN-

CURCUNA
♩ = 180

MÜZİK: CİVAN AĞA
SÖZ : MEHMET SÂ'Dİ BEY

EY DİL NE OL DUN FER YÂ DE DER
SİN EY DİL NE OL DUN
FER YÂ DE DER SİN FER YÂ DÜ ZÂ
Rİ MÛ TÂD E DER SİN SİN
BEY HÛ DE ÖM RÛN BER BÂD E DER
SİN BEY HÛ DE ÖM RÛN Âİİ
BER BÂD E DER SİN ZAN NET ME YÂ
Rİ ÂH MÛN KÂ DE DER SİN SİN

EY DİL NE OLDUN FERYÂD EDERSİN
FERYÂD-Ü ZÂRİ MÛTÂD EDERSİN
BEYHÛDE ÖMRÜN BERBÂD EDERSİN
ZANNETME YÂRİ MÛNKÂD EDERSİN

MEHMET SÂ'Dİ BEY

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
A4	48.00	A4	20.57	A4	8.82	A4	28.37
B4	36.00	B4	11.96	B4	3.97	B4	16.49
D5	33.00	D5	9.52	G4	3.34	D5	13.13
G4	25.00	G4	9.13	E5	3.30	G4	12.59
C5	23.00	C5	6.42	D5	2.75	C5	8.85
A#4	14.00	E5	6.29	C5	1.79	E5	8.67
E5	12.00	A#4	3.81	C#5	1.08	A#4	5.26
C#5	11.00	C#5	3.45	A#4	1.04	C#5	4.75
F5	4.00	F5	0.92	F5	0.21	F5	1.27
F#4	2.00	F#4	0.45	F#4	0.10	F#4	0.62

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Segâh perdesi gerek etkinlik derecesi gerekse kalışlar bakımından Dügâh perdesini takip etmektedir. Nevâ, rast ve Çargâh perdeleri etkinlik derecesi yüksek olan diğer perdelerdendir.

Güçlüsü: Segâh perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: İnici

Genişlemesi: Eser, pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1.-2., 5.-6., 9.-10. ve 22.-23. ölçülerde), Hüseyinîli (11.-12. ve 24.-25. ölçülerde) ve Hicazlı (16. ve 17. ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (7.-8., 20.-21. ve 25. ölçülerde), Müstearlı (13.-15., 19. ölçülerde) ve çeşnisiz (2., 6., 8., 12. ve 21. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (10. ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (22.-23. ölçülerde) ve Nîkrîzli (3.-4. ve 17.-18. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 14.-17. Ölçüleri arasında Nîkrîz makamına geçki yapılmıştır.

4.7.16. "Fırakınla Zalim Harab Oldu Can" İsimli Esere Ait Bulgular

about 1940, Sade E. Kocan B.

Fi ra ten la ge bin la ya
 du can
 a man el a man el a man
 a man el a man el
 a man el
 a man el
 ne di er nin y ga ri na
 mih ri fan
 Fırakınla zalim harab oldu can
 aman aman
 nedir ciwanım ey yarı na malki ban
 aman aman

MIDI Analiz Raporu 4.7.16

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	100.00	D5	27.35	D5	7.48	D5	34.40
C5	84.00	C5	19.46	C5	4.51	C5	24.48
B4	61.00	B4	12.25	B4	2.46	B4	15.41
E5	40.00	A4	9.26	A4	2.32	A4	11.64
A4	37.00	E5	4.02	G4	0.55	E5	5.05
F5	15.00	G4	2.46	E5	0.40	G4	3.10
G4	11.00	F5	1.52	G5	0.25	F5	1.91
A5	9.00	G5	1.50	A5	0.25	G5	1.89
G5	9.00	A5	1.49	F5	0.15	A5	1.88
F#5	1.00	B5	0.09	B5	0.01	B5	0.12
B5	1.00	F#5	0.09	F#5	0.01	F#5	0.12

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Segâh, Dügâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Tiz Segâh perdesi dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (12.-13. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (13. ölçüde) ve çeşnisiz (3., 5., 9., 17. ve 19. ölçülerde),

Muhayyerde perdesinde çeşnisiz (14. ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.17. "Gah Ümidi Vuslat Eylersin Gönül" İsimli Esere Ait Bulgular

USSAK ŞARKI

GAH ÜMİDİ VUSLAT EYLER SİN

AGIR AKSAK (♩ = 76) ŞEVKİ BEY

GAH ÜMİDİ VUSLAT EYLER SİN. GAH DE VAMİ FİRKAT İSTER SİN GÖNÜL. GAH İKİSİN BİRDEN ÖZLER SİN GÖNÜL. SEN DE BİLMEZ SİNKİ NEYLER SİN GÖNÜL.

GAH ÜMİDİ VUSLAT EYLER SİN GÖNÜL
GAH DEVAMI FİRKAT İSTER SİN GÖNÜL
GAH İKİSİN BİRDEN ÖZLER SİN GÖNÜL
SEN DE BİLMEZ SİNKİ NEYLER SİN GÖNÜL

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	99.00	D5	17.00	D5	2.92	D5	24.58
B4	78.00	A4	12.12	A4	2.19	A4	17.51
C5	73.00	C5	10.05	C5	1.38	C5	14.53
A4	67.00	B4	8.46	A5	1.02	B4	12.22
E5	58.00	E5	6.33	B4	0.92	E5	9.15
F5	34.00	G5	3.94	G5	0.74	G5	5.69
G4	21.00	F5	3.08	E5	0.69	F5	4.46
G5	21.00	G4	2.84	G4	0.39	G4	4.11
A#4	10.00	A5	2.47	F5	0.28	A5	3.57
C#5	9.00	A#4	0.95	A#4	0.09	A#4	1.37
A5	6.00	C#5	0.85	C#5	0.08	C#5	1.23
F#4	3.00	F#5	0.40	F#5	0.05	F#5	0.58
F#5	3.00	F#4	0.28	A#5	0.05	F#4	0.41
D#5	2.00	A#5	0.22	F#4	0.03	A#5	0.31
A#5	1.00	D#5	0.19	D#5	0.02	D#5	0.28

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Çargâh, Segâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eser pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (6. ölçüde), Hüseyinîli (3., 4.-5., 10., 11. ve 13. ölçülerde) ve Hicazlı (2. ölçüde),

Segâh perdesinde Segâhlı (1.-2. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3., 10., 12. ölçülerde) ve çeşnisiz (4. ve 6. ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (8. ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (8. ölçüde),

Muhayyerde perdesinde çeşnisiz (7. ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.18. "Gamzedeyim Deva Bulmam" İsimli Esere Ait Bulgular

UŞŞAK ŞARKI GAMZEDEYİM DEVA BULMAM

USÛLÜ : SOFYAN

MÜZİK : Tatyos Efendi

SÖZ : -

ARANAĞME 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 (SAZ) 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

HEY HEY HEY HEY HEY HEY HEY (SAZ) HEY
GAM ZE DE YİM DE VÂ BUL MAM GA Rİ BİM BİR
YU VA BUL MAM YU VA BUL MAM KA DE RİM DİR
HEP ÇEK Tİ REN İN LE RİM HİÇ RE HA BUL MAM (SON)

GAMZEDEYİM DEVÂ BULMAM
GARİBİM BİR YUVA BULMAM
KADERİMDİR HEP ÇEKTİREN
İNLERİM HİÇ REHA BULMAM

ELEM BENİ TERK ETMİYOR
HİÇ DE FASILA VERMİYOR
NİHAYESİZ BU TAKİBE
DOĞRUSU TAKAT YETMİYOR

gençlik

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	60.00	D5	16.43	D5	4.50	D5	31.22
A4	41.00	A4	10.20	A4	2.54	A4	19.38
C5	41.00	C5	7.62	C5	1.42	C5	14.48
B4	38.00	E5	6.65	E5	1.20	E5	12.64
E5	37.00	B4	4.75	F5	0.70	B4	9.03
F5	18.00	F5	3.55	B4	0.59	F5	6.74
G4	10.00	G4	1.70	G4	0.29	G4	3.23
G5	7.00	G5	0.90	G5	0.12	G5	1.71
F#4	2.00	F#4	0.42	F#4	0.09	F#4	0.81
A5	2.00	A5	0.31	A5	0.05	A5	0.59
F#5	1.00	F#5	0.09	F#5	0.01	F#5	0.17

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Çargâh, Hüseyinî ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eser pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (4., 6., 16. ve 21. ölçülerde) ve Hüseyinîli (14. ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2., 12.-13. ölçülerde) ve çeşnisiz (7., 10. ve 13. ölçülerde),

Acem perdesinde çeşnisiz (19.-20. ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (17.-18. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.19. "Girdim Yârin Bahçesine Ayvalık Narlık" İsimli Esere Ait Bulgular

U S S a K Ş a R K I .

akmak .

Girdim yâr in ... bah ... ge si ne ay .. valık nar ...
lık a ma ne man ay ve lık nar lık saz ...
Bî relim de ... do lu bâ de
bi ... re li yeğ lık a ma ne man bir ... e
li yeğ lık saz ... Be ni yâr dan ...
a yi ran ... ler ... bul ma sin seğ
lık a ma ne .. man .. bul ma sin seğ lık saz ...
Kel dir sı ... ge .. yi dol dur bâ de yi gül güğ
sü nün ... üs tü ne .. tak me nek ge
yi a ma ne man tak ... me nek ge yi saz ...
a re ne ğ me si

MIDI Analiz Raporu 4.7.19

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
B4	75.00	A4	15.63	A4	4.14	A4	20.68
D5	73.00	D5	14.76	D5	2.98	D5	19.53
C5	66.00	B4	12.58	E5	2.51	B4	16.64
A4	59.00	E5	9.64	B4	2.11	E5	12.75
E5	37.00	C5	8.66	C5	1.14	C5	11.46
G5	27.00	G4	3.84	G4	0.92	G4	5.08
F#5	18.00	G5	2.92	C#5	0.34	G5	3.87
G4	16.00	F#5	1.94	G5	0.32	F#5	2.57
F#4	9.00	C#5	1.43	F#5	0.21	C#5	1.89
A5	9.00	F#4	1.34	F#4	0.20	F#4	1.77
C#5	6.00	A5	1.14	A5	0.15	A5	1.51
F5	5.00	A#4	0.74	A#4	0.14	A#4	0.98
A#4	4.00	F5	0.49	F5	0.05	F5	0.65
E4	3.00	E4	0.28	E4	0.03	E4	0.38
D4	2.00	D4	0.19	D4	0.02	D4	0.25

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Dügâh perdesini, sırasıyla, Nevâ, Segâh, Hüseyinî ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eser, Yegâh perdesinde Rast beşli ile pest taraftan genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1.-4., 6.-7., 11.-12., 17.-18., 23-24., 25.-26., 31.-32., 34.-35. ve 38. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (22. ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (12.-13. ölçülerde),

Rast perdesinde Nikrîzli (19.-21. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.20. "Hırâmı Yar Çemende Tarabdi-hi Candır" İsimli Esere Ait Bulgular

Yürük Semâl

Uşşak Şarkı

Medeni Aziz Efendi

Hı. ra. mı yâr ce: men de:
ta. rab di. hi cân dır
Ni. gâ. hı ba. i. si şev. ku
sa. fa. yi vic. dan. dır
mi. gâ. hı ba. i. si şev. ku
sa. fa. yi vic dan. dır
(Mıyan)
Ne rüt. be ey. le. se 15. ve
0 gon. ca fem ya. ra. sır ya. ra. sır

Hırâm-ı yar çemende tarabdi-hi candır
Nigâhı bâis-i şevk-u safâyi vicdandır
Ne rütbe eylese işve o gonca fem yaraşır
Nihâl-i kasvet-i hüsnü melâhat-i candır

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
A4	42.00	A4	20.33	A4	9.84	A4	27.03
B4	36.00	D5	13.18	D5	4.96	D5	17.52
D5	35.00	B4	11.89	C5	4.03	B4	15.81
C5	33.00	C5	11.53	B4	3.93	C5	15.33
E5	24.00	E5	9.61	E5	3.85	E5	12.78
G4	13.00	G4	6.69	G4	3.44	G4	8.89
A#4	3.00	G5	0.92	G5	0.43	G5	1.23
F5	2.00	A#4	0.64	A#4	0.13	A#4	0.85
G5	2.00	F5	0.43	F5	0.09	F5	0.57

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Dügâh perdesini, sırasıyla, Nevâ, Segâh, Çargâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ perdesi

Yedeni: Rast perdesi

Seyir karakteri: Çıkııcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (6., 12. ve 14. ölçülerde) ve Hüseyinî (16. ölçüde),

Segâh perdesinde Segâhlı (3.-4. ve 7.-8. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (16. ölçüde),

Rast perdesinde Nikrîzli (2. ve 10. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.21. "İki Kuğu Bir Dereden Su İçer" İsimli Esere Ait Bulgular

USSAK ŞARKI

Usûl: Sofyan Kurukahveci Yusuf Ağa

Ah i ki ku ğu bir de re den su i
çer su i çer um man
Dert li ku ğu dert li le re dert a
çar am man çar
ARANAĞMESİ

İki kuğu bir dereden su içer
Dertli kuğu dertlilere dert açar

~~Not = M. İ. Hakkı Bey makamı Hüseyin ve Sabuhi mescid şarık gürsesi. Çukurova
Mecidiye bazarından.~~

Of-30/342

Micallim İsmail Hakkı Beyin TRT. deki
koleksiyonundan yazıldı.
Ünçükoşul

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	38.00	D5	9.70	D5	2.48	D5	26.63
B4	31.00	A4	7.78	A4	2.16	A4	21.35
C5	31.00	C5	6.36	C5	1.30	C5	17.45
A4	28.00	B4	5.46	B4	0.96	B4	14.98
E5	23.00	E5	3.55	E5	0.55	E5	9.74
F5	13.00	F5	1.35	G4	0.26	F5	3.70
G5	6.00	G5	0.93	G5	0.14	G5	2.56
G4	3.00	G4	0.89	F5	0.14	G4	2.43
F#4	1.00	A5	0.21	A5	0.05	A5	0.59
A5	1.00	F#4	0.21	F#4	0.04	F#4	0.58

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü,

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Çargâh, Segâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (9.-11. Ve 15. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (4. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (6. Ve 10. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (2. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.22. “Kim Demiş Suziş-i Aşk Dil-i Şeyda Bilmez” İsimli Esere Ait Bulgular

Kim demiş sūzış-i aşk dil-i şeyda bitmez

Şevki Bay merhūmın Aksak usūlünde Uşşak şarkısı

سوق بك مرهونك اقصاء اصوله عنان شرقية

3 قى 2 آهش زى سو مه دى كىم 1

ده غى قه 7 5 4 3 2 1

من 11 12 13 14 15

ما آ لوبه 13 14 15

Kim demiş sūzış-i aşk dil-i şeyda bitmez

كىم ديمشه سوزشه عشقى دل شيدا بيليمز

قشقى دلدركوزلم عشقه اينله سوراييمز

بو قفاخل بن اولدر دى او حالو بيليمز

بيلور آما اوپرى هالى كوبا بيليمز

MIDI Analiz Raporu 4.7.22

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	54.00	D5	12.92	D5	3.09	D5	28.26
C5	47.00	C5	8.09	A4	1.65	C5	17.70
B4	40.00	A4	7.49	C5	1.39	A4	16.37
A4	34.00	B4	6.06	B4	0.92	B4	13.25
E5	27.00	E5	3.80	A5	0.64	E5	8.32
A5	11.00	A5	2.65	E5	0.54	A5	5.79
G4	11.00	G4	2.14	G4	0.42	G4	4.67
F5	8.00	G5	0.80	G5	0.11	G5	1.75
G5	6.00	F5	0.67	F#4	0.09	F5	1.46
F#4	3.00	F#4	0.52	F5	0.06	F#4	1.14
F#5	2.00	F#5	0.31	F#5	0.05	F#5	0.67
B5	1.00	D4	0.10	D4	0.01	D4	0.21
E4	1.00	E4	0.09	E4	0.01	E4	0.20
D4	1.00	B5	0.09	B5	0.01	B5	0.20

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Dügâh, Segâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast beşlisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2.-3. Ve 12. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (6., 9. Ve 15. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.23. "Lutf Eyle Tabib Dinleme Kalbim Benim Öyle" İsimli Esere Ait Bulgular

UŞSAK SARKI
LUTFEYLE TABİB

AGIRCA AKSAK (♩=88) SEVKİ M.: 2

LUT- FEY- LE TA- BİB
DİN- LE- ME KAL- BİM-
BE- NİM ÖY- LE CSAZ-
GEL- ME SERİ BA-
LI- Nİ- ME ÜZ- ME
BE- Nİ BÖY- LE CSAZ-
VER- MEZ. Z DİL A- GİZ
HAS- TA Dİ- LİM CSAZ- YA
RE- Lİ SÖY- LE CSAZ-
BİL DER Dİ Mİ- DE
ÖY- LE MÜ- DA- VA-
TI- Nİ SÖY- LE CSAZ-
LER BEN- DEN E LİN ARZ E- DE- YİM
YA- RE- Mİ YA- RE CSAZ-
BEL- Nİ Nİ- GE- Hİ LUTFU O- LUR DER-
Dİ- ME EA- NE CSAZ-
AGIRCA ANSAK (♩=88)
BEL- Nİ NİGE Nİ
LUT- FU- O- LUR DER DER
-KODA- Dİ- ME CA RE CSAZ-
45 46

MIDI Analiz Raporu 4.7.23

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	144.00	D5	38.52	D5	10.31	D5	22.54
C5	144.00	C5	35.34	C5	8.67	C5	20.68
B4	98.00	B4	22.86	A4	6.58	B4	13.38
E5	77.00	A4	22.37	B4	5.33	A4	13.09
A4	76.00	E5	14.22	G5	2.81	E5	8.32
G5	45.00	G5	11.25	E5	2.63	G5	6.58
F5	36.00	F5	6.17	G4	1.29	F5	3.61
F#5	25.00	D#5	5.55	D#5	1.28	D#5	3.25
D#5	24.00	G4	5.44	F5	1.06	G4	3.18
G4	23.00	F#5	4.37	F#5	0.76	F#5	2.56
A5	15.00	A5	2.16	A5	0.31	A5	1.26
A3	4.00	A#4	0.65	D4	0.21	A#4	0.38
A#4	3.00	A3	0.52	A#4	0.14	A3	0.30
B5	3.00	B5	0.52	B5	0.09	B5	0.30
F#4	2.00	D4	0.46	A3	0.07	D4	0.27
E4	1.00	F#4	0.19	F#4	0.02	F#4	0.11
G#4	1.00	A#5	0.12	A#5	0.01	A#5	0.07
A#5	1.00	E4	0.10	E4	0.01	E4	0.06
D4	1.00	G#4	0.10	G#4	0.01	G#4	0.06

Not: Raporunda yer alan "A3" simgesi Bûselik perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değişirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Segâh, Dügâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast beşlisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1., 7., 11., 19., 23., 37., 41. Ve 46. Ölçülerde) ve Bûselikli (26., 27. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (9., 21. Ve 39. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli 14. Ve 34. Ölçülerde) ve Çargâhlı (16.-17. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (6.-7., 15., 18.-19., 32. Ve 44. Ölçülerde), çeşnisiz (2., 33. Ve 42. Ölçülerde) ve Hicazlı (5., 35.-36. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (24. Ölçüde),

Acem perdesinde Çargâhlı (31. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Rastlı (12.-13. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 25.-27. Ölçülerinde Bûselik makamına geçki yapılmıştır.

4.7.24. "Meyhane Mi Bu Bezm-i Tarabhane-i Cem Mi" İsimli Esere
Ait Bulgular

Aksak **ZİSSAK ŞARKI** *Hacı Arif Bey*

Mey hâ nemi bu bez
mita rab hâ Ger nei cem hici hâ
mi saz Fey mâ nemi bu
ef da se ri dâ râ
ti ha şem mi saz Sâ ki
mi bu nev bâ ve i bus
tâ ni ce mâ lin saz
Reş ki şeme nis. tâ
ni hi yâ bâ ni rem
mi saz Mir a ti mu saf
fâ mine dir câ ./.
mişe ra bin saz iç gör
ki sa fa sı nei miş
a le mi a bin saz
Çek mez e le mü mih
ne ti ni saz.

15.10.1989

MIDI Analiz Raporu 4.7.24

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	95.00	D5	20.98	D5	4.63	D5	20.23
E5	75.00	A4	13.82	A4	3.18	A4	13.33
B4	63.00	E5	12.18	E5	1.98	E5	11.75
A4	60.00	F#5	8.72	F#5	1.95	F#5	8.41
C5	60.00	C5	8.71	A5	1.36	C5	8.39
G5	47.00	B4	7.87	G4	1.34	B4	7.59
F#5	39.00	G5	7.81	G5	1.30	G5	7.53
F5	36.00	A5	6.16	C5	1.26	A5	5.94
A5	28.00	G4	5.79	B4	0.98	G4	5.59
C#5	26.00	F5	5.52	F5	0.85	F5	5.33
G4	25.00	C#5	3.21	C#5	0.40	C#5	3.09
A#4	10.00	A#4	1.18	A#4	0.14	A#4	1.14
A3	5.00	A3	0.55	A3	0.06	A3	0.53
F#4	4.00	B5	0.40	B5	0.05	B5	0.39
B5	3.00	F#4	0.39	C6	0.05	F#4	0.37
A#5	2.00	C6	0.21	F#4	0.04	C6	0.21
C6	1.00	A#5	0.20	A#5	0.02	A#5	0.19

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Bûselik perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü,

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Hüseyinî, Çargâh ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Segâh üçlüsü, tiz taraftan ise Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (4., 11., 13. Ve 46. Ölçülerde) ve Hicazlı (24. Ölçüde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (18. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz (23. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (6.-7., 34.-35. Ölçülerde) ve Rastlı (27.-28., 37. Ve 41.-42. Ölçülerde),

Eviç peresinde Segâhlı (28. Ölçüde) ve Ferahnâklı (30., 32. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (43. Ve 44. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (2. Ölçüde) ve Nîkrîzli (16. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.25. "Müjde Yeşillendi Yine Gülistan" İsimli Esere Ait Bulgular

USUL: CIRCUNA USSAK SARKI Rif'at Bey
Gülte: Mehmed Sa'di Bey

MÜJ DE YE ŞİL LEN · Dİ Yİ NE GÜL Sİ TAN · · ·
· · · · ÇAB LA MA YA BAŞ LA DI CÜ
Yİ RE VAN BÜL BÜL E DER GÜL LE RE
KAR Sİ Fİ GAN GÜL ŞE NE GEL VAK TI
SA FÂ DIR BU AN GÜL A ÇIL EY
GON CA İ GÜL ZA RI AN

Müjde yeşillendi yine gülistan
Çablamaya başladı çiy-i rızadan
Bülbül eder güllere karşı figan
Gülsene gel vakt-i safâdır bu an
Gül açıl ey gonca-i gülsâr-ı an

Refik Fersan, Halil Can ve Nuri Duygner'in el yazmaları
olan üç notadan... 26.8.1994

MIDI Analiz Raporu 4.7.25

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
A4	44.00	C5	15.16	C5	5.22	C5	21.30
C5	44.00	A4	13.52	A4	4.16	A4	19.01
B4	43.00	D5	12.03	D5	3.53	D5	16.91
D5	41.00	E5	10.01	G4	3.51	E5	14.06
E5	30.00	B4	8.69	E5	3.34	B4	12.22
G4	17.00	G4	7.73	B4	1.76	G4	10.86
G5	7.00	G5	2.02	G5	0.59	G5	2.85
F#5	5.00	F#5	1.08	A5	0.24	F#5	1.52
A5	2.00	A5	0.70	F#5	0.23	A5	0.98
F5	1.00	F5	0.21	F5	0.04	F5	0.30

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü,

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Çargâh perdesi etkinlik derecesi en yüksek perde olmasına karşın üzerinde kalış yapılmamıştır. Onu karar perdesi, Dügâh ve Nevâ perdeleri takip etmekte olup bu perdelerde belirgin kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî ve Segâh, diğer etkinlik derecesi yüksek perdelerdendir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (7.-8. Ve 20. Ölçüde) ve Hüseyinîli (12. Ölçüde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (2. Ölçüde) ve Bûselikli (14. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (10. Ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (4., 6., 16. Ve 18. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

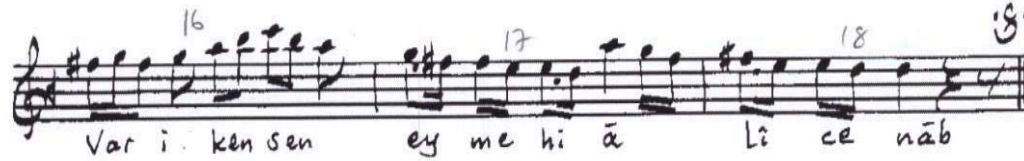
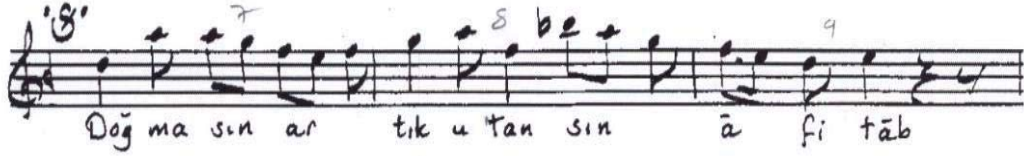
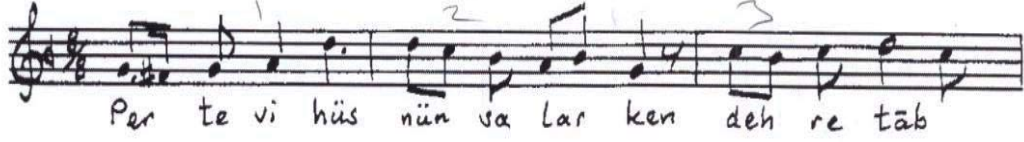
Ayrıca eserin 9.-12. Ölçüleri arasında Hüseyinî makamına geçki yapılmıştır.

4.7.26. "Pertev-i Hüsnün Salarken Dehre Tab" İsimli Esere Ait Bulgular

USSAK SARKI

Müslüman

Tanburi Ali Efendi

Pertev-i hüsnün salarken dehre tab
Doğmasın artık utansın âfitâb
Var iken sen ey meh-i âlicenâb
Doğmasın artık utansın âfitâb

Df-184-27/261

Muallim İsmail Hakkı Beyin T.A.T. daki
kolleksiyonundan yazıldı.

Üney Kasal

MIDI Analiz Raporu 4.7.26

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	28.00	D5	7.29	D5	1.97	D5	19.45
D5	27.00	E5	5.19	G5	1.05	E5	13.83
G5	18.00	G5	4.35	A4	1.05	G5	11.59
C5	17.00	C5	3.36	E5	0.96	C5	8.96
B4	17.00	A4	3.23	G4	0.76	A4	8.62
F#5	13.00	F5	2.96	F5	0.67	F5	7.89
A5	13.00	A5	2.94	C5	0.66	A5	7.83
F5	13.00	B4	2.93	A5	0.66	B4	7.81
A4	10.00	F#5	2.15	B4	0.51	F#5	5.74
G4	5.00	G4	1.95	F#5	0.36	G4	5.18
A#5	2.00	B5	0.43	B5	0.09	B5	1.14
B5	2.00	A#5	0.42	A#5	0.09	A#5	1.13
C6	1.00	C6	0.21	C6	0.04	C6	0.57
F#4	1.00	F#4	0.10	F#4	0.01	F#4	0.26

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü,

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Gerdâniye, Çargâh ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü, pest taraftan ise Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (12. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (6. Ölçüde) ve Rastlı (14. Ve 18. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (9. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (13. Ve 15. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (2. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.7.27. "Seyr Edip Ruhsarın Ey Yusuf-Cemal" İsimli Esere Ait Bulgular

Uslu: *Devri hindî* Latif ağasının *Devri hindî* usulünde [Uşak] sarhuse

Ley ri dır ruh sa run ey ya süf ce mal
süf ce mal
Mak a cep et mez mi nak sa nun ha yal
mah a cep et mez mi nak sa nun ha yal
Ba ge hüis ne ka me tin nev res ni hal ba ge hüis ne
ka me tin nev res ni hal

Seyridüp ruhsarın ey yusuf cemal
Mak a cep etmezmi naksarın ha yal
Ba ge hüis ne kametin neeres ni hal

1-11-954

Z.A

MIDI Analiz Raporu 4.7.27

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	70.00	A4	8.97	A4	1.71	A4	20.11
C5	49.00	D5	8.90	D5	1.13	D5	19.95
A4	47.00	C5	6.48	C5	0.86	C5	14.51
B4	45.00	B4	5.53	E5	0.77	B4	12.39
E5	30.00	E5	4.80	B4	0.68	E5	10.76
G4	24.00	G4	2.92	F5	0.36	G4	6.53
D#5	17.00	F5	2.38	G4	0.35	F5	5.34
F5	16.00	D#5	1.95	D#5	0.22	D#5	4.38
G5	9.00	G5	1.33	G5	0.20	G5	2.97
F#5	5.00	F#5	0.50	F#5	0.05	F#5	1.12
F#4	5.00	F#4	0.46	F#4	0.04	F#4	1.04
A#4	2.00	A5	0.22	A5	0.02	A5	0.49
A5	2.00	A#4	0.18	A#4	0.02	A#4	0.41

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değişirici işaret yok

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh ve Nevâ perdeleri hem etkinlik derecesi en yüksek hem de en çok kalış yapılan perdelerdir. Bu perdeleri, sırasıyla, Çargâh, Segâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (3., 4., 10., 12., 16. Ve 21. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (14. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (6. Ölçüde) ve Hicazlı (11. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 11.-14. Ölçüleri arasında Karcıgar makamına geçki yapılmıştır.

4.7.28. "Tanzir Ederek Bir Periyi Naz ü Edada" İsimli Esere Ait Bulgular

ZİSSAK SARKI

Sengünsemâi Muallim İsmâîl Hakkı Bey

Tan zir e de rek bir pe ri yi
nâ zü e dâ da SAZ
Mes tâ ne ni gâh ey ler i ken
bez mi sa fâ da SAZ
da SAZ
Pâ yân o La rak şim di l se
cev nü ce fâ da SAZ
Ağ yâr i le nüş et me de sin
her ge ce bâ de SAZ
de SAZ
ARANAĞMESİ
21 22

MIDI Analiz Raporu 4.7.28

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	73.00	A4	21.25	A4	6.74	A4	28.12
C5	72.00	D5	16.70	D5	3.82	D5	22.11
A4	67.00	C5	12.20	C5	2.07	C5	16.15
B4	62.00	B4	9.33	B4	1.40	B4	12.34
E5	32.00	G4	4.25	G4	0.82	G4	5.62
G4	22.00	E5	4.17	E5	0.54	E5	5.52
F5	18.00	F5	2.73	A5	0.43	F5	3.62
G5	11.00	A5	1.60	F5	0.41	A5	2.12
A5	6.00	G5	1.37	F#4	0.19	G5	1.81
F#5	6.00	F#4	0.87	G5	0.17	F#4	1.15
F#4	4.00	F#5	0.65	F#5	0.07	F#5	0.86
D#5	3.00	D#5	0.35	D#5	0.04	D#5	0.47
B5	1.00	B5	0.10	B5	0.01	B5	0.13

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü,

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh ve Nevâ perdeleri hem etkinlik derecesi en yüksek hem de en çok kalış yapılan perdelerdir. Bu perdeleri, sırasıyla, Çargâh, Segâh ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1., 5., 6., 7.9., 14., 15., 16.-17., 18., 19. Ve 22. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (2. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (11. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3.-4., 12.-13. Ve 19. Ölçülerde), çeşnisiz (4., 8., 13. Ve 17. Ölçülerde) ve Hicazlı (10. Ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (19. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 10.-11. Ölçülerinde Karcığar makamına geçki yapılmıştır.

4.7.29. "Terk-i Diyar Eyleyler Dil Divane Midir Bilmem" İsimli Esere Ait Bulgular

USSAK SARKI Ali Rıza Efendi

Sarkı devirwânı

Ter ki diyâr ey ler dil dî vâ
ne mi dir bil mem
Key fiy ye ti gur bet ten bi gâ
Lâ' Li le bi câ nâ nin pay mâ
ne mi dir bil mem a man
ne mi dir bil mem a man
Sah bâ gi bi güf tâ ru mest ey
Le di uş şâ ki

Terk-i diyâr eyleyler dil divâne midir bilmem
Keyfiyyet-i gurbetten bi-gâne midir bilmem
Şahbâ gibi güftârı mesteyledi ussâkı
Lâ'l-i lebi cânânın peymâne midir bilmem

Df. 184-27/
205

Muallim İsmâil Hakkı Beyin TRT. deki
kolleksiyonundan yazıldı.

Enay Kosal

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
B4	54.00	A4	12.45	A4	3.04	A4	28.27
A4	51.00	B4	8.79	G4	1.67	B4	19.96
C5	44.00	D5	6.95	B4	1.43	D5	15.79
D5	38.00	C5	6.93	D5	1.27	C5	15.73
G4	21.00	G4	5.92	C5	1.09	G4	13.46
E5	14.00	E5	1.58	E5	0.18	E5	3.59
A#4	5.00	A#4	0.76	A#4	0.12	A#4	1.73
C#5	5.00	C#5	0.46	C#5	0.04	C#5	1.05
F5	3.00	F5	0.19	F5	0.01	F5	0.42

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü,

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perde olup üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Etkinlik derecesi sıralamasında Dügâh perdesinden sonra Segâh perdesi gelmekte fakat kalışlara bakıldığında Nevâ perdesi öne çıkmaktadır. Etkinlik derecesi bakımından Dügâh perdesini, sırasıyla, Segâh, Nevâ, Çargâh ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1., 4. Ve 6. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (3. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2., 5. Ve 6. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (2., 3. Ve 6. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (5. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 5. Ölçüsünde Nîkrîz makamına geçki yapılmıştır.

4.7.30. "Zülfüne Olsun Esir Azadeler" İsimli Esere Ait Bulgular

Şifâ-i Şifâ *Uşak Zârke* *Tâyyîb Beyin*

zül-ü me ol du-e sir a
za de ler a. za de ler
can ve ris ler vas lu ma üf ta de
ler üf ta de ler
gam ze min mef tu me der dil

*Zülfüne oldu esir azadeler
Can verirler vâsına üftadeler
Gamzenin meftunudur dildadeler*

Nakarat

Şifâ-i Şifâ
14.12.95

Şifâ-i Şifâ

Şifâ-i Şifâ

2.A
Şifâ-i Şifâ

MIDI Analiz Raporu 4.7.30

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	39.00	A4	9.79	A4	2.66	A4	22.68
D5	37.00	D5	7.14	D5	1.38	D5	16.54
A4	36.00	E5	6.74	E5	1.16	E5	15.60
C5	35.00	C5	5.23	G5	0.83	C5	12.10
B4	31.00	B4	3.97	C5	0.78	B4	9.20
G5	14.00	G5	3.41	B4	0.51	G5	7.89
F5	14.00	A5	2.36	A5	0.43	A5	5.46
A5	13.00	F5	1.55	G4	0.37	F5	3.58
F#5	9.00	G4	1.48	F#5	0.20	G4	3.43
G4	6.00	F#5	1.33	F5	0.17	F#5	3.08
C6	1.00	C6	0.10	C6	0.01	C6	0.22
B5	1.00	B5	0.09	B5	0.01	B5	0.22

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok.

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Dügâh perdesini, sırasıyla, Nevâ, Hüseyinî, Çargâh ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2., 6., 8. Ve 10. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (4. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.8. Uşşak Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Uşşak makamında incelenen 30 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.8. Uşşak Makamında İncelenen 30 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı $\sum N$	Kullanım Süresi $\sum t$	Etkinlik Derecesi $\sum t^2 / \sum N$	Kullanım Oranı %
1	D5 2031	D5 483,76	D5 117,29	D5 21,38
2	C5 1694	A4 400,93	A4 113,69	A4 17,78
3	B4 1577	C5 338,87	C5 68,79	C5 14,98
4	A4 1431	B4 258,07	E5 45,02	B4 11,43
5	E5 1218	E5 231,31	B4 43,88	E5 10,21
6	G5 636	G4 130,53	G4 34,45	G4 5,80
7	F5 552	G5 125,14	G5 25,59	G5 5,48
8	G4 511	A5 84,96	A5 22,11	A5 3,72
9	A5 340	F5 83,91	F5 13,15	F5 3,70
10	F#5 311	F#5 50,57	F#5 8,33	F#5 2,21
11	D#5 150	D#5 24,56	D#5 4,10	D#5 1,07
12	F#4 73	F#4 11,54	C#5 2,24	F#4 0,51
13	C#5 62	C#5 11,12	F#4 1,84	C#5 0,49
14	A#4 55	A#4 9,41	A#4 1,69	A#4 0,41
15	B5 42	B5 6,79	B5 1,17	B5 0,29
16	A#5 20	D6 3,05	D4 0,85	D6 0,13
17	C6 16	C6 2,81	C6 0,57	C6 0,12
18	D4 13	A#5 2,68	E4 0,42	A#5 0,11
19	E4 13	E4 2,02	A#5 0,40	E4 0,08
20	G#4 2	G#4 0,19	G#4 0,02	G#4 0,006
21	D#4 1	D#4 0,09	D#4 0,01	D#4 0,003

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Uşşak makamındaki şarkılarda da eser künyesinin Osmanlıca harfleriyle yazıldığı eski yazma notaların hepsinde **Segâh perdesi**, si natürel kullanılmıştır. Bu durumda, geleneksel kullanımda, Uşşak makamının donanımında **değiştirici işaret yer almamaktadır**.

Dizisi: İncelenen eserlerin hepsinde makam dizisi, yerinde Uşşak dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik beşlisinin eklenmesiyle oluşmuştur.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Uşşak makamında incelenen 30 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda Nevâ perdesinin hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de kullanım oranı bakımlarından en önemli perde olduğu görülmektedir. İncelediğimiz eserlerin hemen hepsinde bu perde üzerinde çeşitli çeşnilerle kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, toplam süre ve kullanım oranı bakımından karar perdesi Dügâh takip etmektedir. Kullanım sıklığı, toplam süre ve kullanım oranı bakımından üçüncü sırada yer alan Hüseyinî perdesi de makamın önemli kalış noktalarındandır. Bir diğer önemli perde olan Çargâh perdesi, kullanım süresi ve oranı bakımından üçüncü sırada kullanım sıklığı bakımından ise ikinci sırada yer almaktadır ve makamın önemli kalış perdelerindedir. Hüseyinî perdesi ise hem kullanım sıklığı, hem toplam süre hem de kullanım oranı sıralamalarında beşinci sırada yer almaktadır. Bu perde üzerinde de önemli derecede kalışlar yapılmıştır.

Güçlüsü: İncelenen 30 eserin 28'inde %93,33 oran ile, güçlü, Nevâ perdesidir. 1'er eserde ise Segâh ve Çargâh perdeleri güçlü perde konumundadır.

Yedeni: İncelenen eserlerin hepsinde yeden kullanılmış olup yeden, Rast perdesidir.

Seyir karakteri: İncelenen 30 eserin 28'i, %93,33 oran ile, **çıkıcı**; 2 eser ise inici-çıkıcı seyir karakterine sahiptir.

Genişlemesi: Makam dizisi dışında tek bir ses genişletilen, bu genişlemede de Tiz Segâh perdesini kullanan eserleri genişlemiş saymazsak toplam 11 eserde, %36,66 oran ile, dizi genişletilmemiştir. Diğer eserlerden 10'unda, %33,33 oran ile, dizi, yalnızca pest taraftan ve Segâh (6) ve Rast (4) çeşnileri ile; 5'i %16,66 oran ile, tiz taraftan Uşşak, pest taraftan ise Segâh (3) ve Rast (2) çeşnileri ile; 4'ü ise %13,33 oran ile, yalnızca tiz taraftan Uşşak (3) ve SK (1) çeşnileri ile genişletilmiştir. Bu veriler doğrultusunda Uşşak makamının **çoğunlukla pest taraftan Segâh ve Rast çeşnileri ile** genişletildiği sonucuna varılmaktadır. **Tiz taraftan yapılan genişlemelerde de Uşşak çeşnisi** simetrik olarak tiz durak Muhayyer perdesi üzerine taşınmaktadır.

Kalışlar ve geçkiler: İncelenen 30 eserin hepsinde Dügâh perdesinde Uşşaklı kalış yapılmıştır. Bunun yanı sıra 25 eserde, %83,33 oran ile, Nevâ perdesinde Bûselikli; 20 eserde, %66,66 oran ile, Rast perdesinde Rastlı; 16 eserde, %53,33 oran ile, Nevâ perdesinde çeşnisiz; 14 eserde, %46,66 oran ile, Dügâh perdesinde Hüseyinîli; 10 eserde, %33,33 oran ile, Muhayyer perdesinde çeşnisiz; 9'er eserde, %30 oran ile, Nevâ perdesinde Hicazlı ve Hüseyinî perdesinde çeşnisiz; 7'şer eserde %23,33 oran ile, Segâh perdesinde Segâh ve Ferahnâklı, Nevâ perdesinde Rastlı ve Çargâh perdesinde Çargâhlı; 5'er eserde, %16,66 oran ile, Rast perdesinde Nîkrîzli, Çargâh perdesinde Nîkrîzli ve Acem perdesinde Çargâhlı; 4'er eserde, %13,33 oran ile, Gûgâh perdesinde Hicazlı, Hüseyinî perdesinde Uşşaklı ve Gerdâniye perdesinde çeşnisiz; 3'er eserde, %10 oran ile, Dügâh perdesinde Karcıgarlı ve Hüseyinî perdesinde Kürdîli; 2'şer eserde %6,66 oran ile, Muhayyer perdesinde Uşşaklı, Yegâh perdesinde Rastlı ve Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz; 1'er eserde, %3,33 oran ile, Dügâh perdesinde Bûselikli, Segâh perdesinde Hüzâmlı, Müstearlı ve çeşnisiz, Çargâh perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde Kürdîli ve Uşşaklı, Acem perdesinde çeşnisiz, Eviç perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı, Gerdâniye perdesinde Rastlı, Müstearlı ve Bûselikli kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca incelenen 30 eserin 10'unda farklı bir makama geçki yapılmış olup bu eserlerin 4'ünde Karcıgar makamına geçilmiştir. Kalan 6 eserin 5'inde Nîkrîz(2), Rast(1), Hüseyî(1), Bûselik(1) makamlarına, 1 eserde ise hem Karcıgar hem de Rast makamlarına geçki yapılmıştır.

Bu veriler ışığında, Uşşak makamında yapılan kalışları sıklık derecesine göre şöyle sıralayabiliriz: **Dügâh perdesinde Uşşaklı, Nevâ perdesinde Bûselikli, Rast perdesinde Rastlı, Nevâ perdesinde çeşnisiz, Dügâh perdesinde Hüseyîli, Muhayyer perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde Hicazlı, Hüseyî perdesinde çeşnisiz, Segâh perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı, Nevâ perdesinde Rastlı ve Çârgâh perdesinde Çârgâhlı** kalışlar

4.9. Hüseyî Makamına Ait Bulgular

Hüseyî makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 720 eser bulunmaktadır. Cumhuriyet Dönemi öncesine ait fazlasıyla eser bulunduğu için bu makamda da incelediğimiz 30 eserin hepsi o dönemden seçilmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.9. Hüseyî Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Aceb nazende şuh-i dil-sitansın	Rahmi Bey
Ağlama ey aşık-ı mihnetzede gel yanma	Hacı Faik Bey
Ah eyle gönül hacle-i dildare dayansın	Lavtacı Hristo
Bahçede gördüm üç güzel	Medeni Aziz Efendi
Bakarak herkese bu can yakıcı işve ile	Kanuni Nazım Bey
Ben neler çektim neler gördüm	Ethem Ruhi Bey
Ciğerim pasesi goncem bizi teşrif edecek	Nikagos Ağa
Çekmesin endişe gönlüm iftîrak-ı atıye	Şevki Bey
Çektim elimi gayri bu dünya hevesinden	Tatyos Efendi
Dil verelden ey yüzü mahım sana	Griftzen Asım Bey
Eminem sılada yas tutup ağlar	Kaptanzade Ali Rıza Bey
Ey gül yüzüne aşık olan gülşeni neyler	Rıfat Bey
Firkat-i canan ile nalan mı oldun ey gönül	Civan Ağa
Gel beni vaslınla şad et kıl kerem	Bolahenk Nuri Bey
Görmek ister gözlerim her dem seni	Tanburi Cemil Bey
Gözümde nazlı simanın hayali	Udi Neşet Bey
Hep neşeli sevda dolu peymanen olaydım	Cemal Bey

Kan ağlayarak sevdiceğim payine geldim	Enderuni Ali Bey
Mihnet-i aşka deva asan değil	Hacı Arif Bey
Neyleyim bi-çare dil encamı kar	Hacı Faik Bey
Ölürüm terk edemem ey gül-i nevrete seni	Tatyos Efendi
Pek arzu eyler görmeyi canım	Rıfat Bey
Ruyini örtmüş görünce saçları pür iltihab	Muallim İsmail Hakkı Bey
Saçın bükümleri gönül bağıdır	Hafız Yusuf Efendi
Sislerle örtülü ince yollara	Mısırlı İbrahim Efendi
Sünbül aldım destime	Kemani Sebuğ Efendi
Şimdi oldum aleme ibret-nüma	Giriftzen Asım Bey
Tarf-ı çemenzare bakar ağlarım	Şekerci Cemil Bey
Yaslanıp yatmış firaş-ı nazma an-ı seher	Şemseddin Ziya Bey
Zevkim bu idi zevk ile eyyamı geçirmek	Kanuni Reşad Bey

4.9.1. "Aceb Nazende Şuh-i Dil-Sitansın" İsimli Esere Ait Bulgular

Rahim Bey

Hüsnügarî şarkı

A ceb na zen de şu hi
si tan sin A ceb na zen de şu
şu hi dil si tan sin
gü zel sin ta ze sin tan sin
ci van sin ci van sin
oğ zu mün an ri sin si nem
de can sin oğ zu mün an ri sin
si nem de can sin

İsmail

MIDI Analiz Raporu 4.9.1

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	69.00	E5	11.77	E5	2.01	E5	33.00
D5	46.00	D5	4.89	A4	0.89	D5	13.70
G5	30.00	A4	4.61	G5	0.69	A4	12.93
A4	24.00	G5	4.54	D5	0.52	G5	12.72
C5	24.00	C5	2.36	C5	0.23	C5	6.63
F5	22.00	F5	2.09	F5	0.20	F5	5.87
B4	19.00	B4	1.81	B4	0.17	B4	5.08
F#5	16.00	F#5	1.63	F#5	0.17	F#5	4.57
G#5	6.00	A5	0.64	A5	0.10	A5	1.79
G4	5.00	G#5	0.60	G#5	0.06	G#5	1.69
A5	4.00	G4	0.41	G4	0.03	G4	1.16
B5	2.00	B5	0.22	B5	0.02	B5	0.61
C#5	1.00	C#5	0.09	C#5	0.01	C#5	0.25

Not: Hüseyinî makamındaki MIDI analiz raporlarında yer alan “B4” ifadesi, Segâh perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi (Diğer birçok eski yazım notada gördüğümüz gibi Hüseyinî makamındaki eserlerde de Segâh perdesi natürel olarak gösterilmiştir.)

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh, Gerdâniye ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (3.-4. ve 12.-14. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (21.-22. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (2., 6., 8. Ölçülerde) çeşnisiz (9. Ve 23. Ölçülerde), Kürdîli (13. Ölçüde) ve Sabâlı (17.18. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.2. "Ağlama Ey Aşık-ı Mihnetzede Gel Yanıma" İsimli Esere Ait Bulgular

Düyek HÜSEYİNİ ŞARKI Hacı Faik Bey (M. N. Selçukdan)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

la ma ey..... a şı kı
mih net..... ze.....de gel.....
ya..... nı ma
Dök..... me..... göz ya şı..... nı
Yak ma yam uş sa kı
ba töv kıp..... di de i gir
re a te şı su
yan ya..... nı ma ma
la te la mı .ev re
la yık..... gör me yim ben
şa..... nı ma

SAZ SAZ

Ağlama ey aşık-ı mihnetzede gel yanıma
Dökme göz yaşı bakıp dide-iğgiryanıma
Mibtelamı çevre layık görmedim ben şahlama
Yakmayım uşşakı tövbe âteşi suzanıma

MIDI Analiz Raporu 4.9.2

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	90.00	E5	19.32	E5	4.61	E5	24.37
E5	81.00	D5	17.93	D5	3.57	D5	22.62
C5	47.00	C5	7.88	A4	1.51	C5	9.94
B4	37.00	A4	7.38	C5	1.32	A4	9.31
A4	36.00	A5	5.17	A5	1.22	A5	6.52
G5	31.00	B4	5.05	G4	0.87	B4	6.36
F#5	26.00	G5	4.80	G5	0.74	G5	6.05
A5	22.00	G4	3.74	B4	0.69	G4	4.71
G4	16.00	F#5	3.30	F#5	0.42	F#5	4.16
F5	12.00	F5	1.73	F5	0.25	F5	2.18
B5	10.00	B5	1.46	B5	0.21	B5	1.84
C6	6.00	C6	0.94	C6	0.15	C6	1.18
F#4	4.00	F#4	0.39	F#4	0.04	F#4	0.49
C#5	1.00	C#5	0.10	C#5	0.01	C#5	0.12
D6	1.00	D6	0.10	D6	0.01	D6	0.12

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Çargâh, Dügâh ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkııcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (15.-17. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (4.-5. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (6., 9.-10. Ve 21.-22. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (2., 7.-8., 24.-25. Ölçülerde) ve çeşnisiz (8., 16. Ve 25. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (17. Ölçüde) ve Uşşaklı (19. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 9.-13 ölçüleri arasında Rast makamına geçki yapılmıştır.

4.9.3. "Ah Eyle Gönül Hacle-i Dildare Dayansın" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ SARKI
ÂH EYLE GÖNÜL

SENGİN SEMÂ-I HIRİSTO

AH EY. LE GÖ. NÜL HAC. LE. İ DİL. DA. RE
DA. YAN. SIN (SAZ. NAZ UY. KU. SU. NA YAT MIŞ
O. MEH- PA- RE U. YAN- SIN (SAZ.
SIN (SAZ. GÜL Pİ. RA HE. Nİ A- TE. Şİ NİC
RA. N İ- LE YAN- SIN (SAZ SIN
-Kodaya 14

Ah ile gönül hacle dildare dayanım
Saz uykusuna yalmış o mehpâre uyanım
Gül pîrâheni âteşi hicrân ile ransım
Nâharat

MIDI Analiz Raporu 4.9.3

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
G5	63.00	E5	18.47	E5	6.20	E5	21.69
E5	55.00	A4	11.51	A4	3.78	A4	13.52
D5	49.00	A5	11.37	A5	3.08	A5	13.35
C5	44.00	D5	11.02	D5	2.48	D5	12.94
B4	42.00	G5	9.92	C5	1.73	G5	11.65
A5	42.00	C5	8.72	G5	1.56	C5	10.25
F#5	40.00	F#5	5.19	F#5	0.67	F#5	6.10
A4	35.00	B4	4.95	B4	0.58	B4	5.81
B5	11.00	B5	1.40	G4	0.19	B5	1.64
F5	7.00	F5	0.91	B5	0.18	F5	1.07
C6	5.00	G4	0.87	C6	0.14	G4	1.02
G4	4.00	C6	0.83	F5	0.12	C6	0.97

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Dügâh, Muhayyer, Nevâ ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (2., 7.-8., 14. Ve 18. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (3.-4., 8., 12.13., 16. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (9. Ölçüde) ve Uşşaklı (11. Ve 15. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.4. "Bahçede Gördüm Üç Güzel" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI Medeni Aziz Efendi

Usûl: Düyek

Bah çe de gör düm üç gü zel

Kü çü gü pek rā nā gü zel

Mā nen di yok çeş mi gü zel

Sev di ğim bir sa rı gü zel

Bu lun maz ref tā rı gü zel

Bahçede gördüm üç güzel
Küçükü pek rānā güzel
Mānen di yok çeş mi güzel
Sevdiğim bir sarı güzel
Bakınmaz refāri güzel

Đf-30/348

Maallim İsmail Hakkı Beyin TRT, daki
kollaksiyonundaki yazıda.
C. İsmail Hakkı Bey

MIDI Analiz Raporu 4.9.4

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
G5	16.00	G5	2.67	D5	0.59	G5	15.91
F#5	14.00	F#5	2.60	F#5	0.48	F#5	15.46
E5	13.00	D5	2.31	G5	0.45	D5	13.75
A5	12.00	E5	1.97	A4	0.33	E5	11.76
A4	10.00	A5	1.90	E5	0.30	A5	11.29
D5	9.00	A4	1.80	A5	0.30	A4	10.74
B4	8.00	B4	1.31	B4	0.21	B4	7.81
C5	7.00	C5	1.11	C5	0.18	C5	6.59
F5	4.00	F5	0.38	C6	0.04	F5	2.27
B5	3.00	B5	0.35	B5	0.04	B5	2.07
G4	2.00	C6	0.21	F5	0.04	C6	1.26
C6	1.00	G4	0.18	G4	0.02	G4	1.08

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Gerdâniye ve Eviç perdeleri MIDI analizine göre etkinlik dereceleri en yüksek perdelerdir. Fakat Gerdâniye perdesinde hiç kalış yapılmazken Eviç perdesinde ise meyan bölümünde bir kalış yapılmıştır. Etkinlik derecesi sıralamasında dördüncü sırada yer alan Hüseyinî perdesinde de yalnız bir kalış yapılmıştır. Fakat bu kalış eserin zemin bölümünde yani makamın temel özelliklerinin gösterildiği bölümdedir. Bu münasebetle ve incelenen diğer eserlerden de elde edilen verilere göre Hüseyinî perdesinin eserde güçlü perde özelliği gösterdiği söylenebilir. Etkinlik derecesi sıralamasında üst konumlarda yer alan diğer perdeler ise Nevâ, Muhayyer ve Dügâh perdeleridir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (3.-4. Ve 9.-10. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (8. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (2. Ölçüde),

Eviç perdesinde Segâhlı (6. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.5. “Bakarık Herkese Bu Can Yakıcı İşve İle” İsimli Esere Ait Bulgular

باقدر و قركه اك جهانه يا فنجي

فانزون تاظم بلك

حسيني

با 1 Ku rak 2 heh Ke 3 ad ch 4 jan 5 ya
 Ki 6 jzi ich 7 vd i 8 le ni 9 yé Moh 10 Mour
 na 11 xar lam 12 la so 13 xu por 14 soon au 15 ey lo 16
 sey 17 le Al 18 lah ichim 19 ey 20 pur lo 21 ta
 Fet 22 sey 23 le 24 CODA 25 26
 27 28 29 30 31
 32 33 34 35 36
 37 38 39 40

حسيني
 Bakarık Herkese Bu
 Can Yakıcı İşve İle
 نيمه محمور نظر لوسوز بوسك اويله
 سويله اندر مجوره اي بر لطافت سويله
 لغزات كننا

Ömer Köse

MIDI Analiz Raporu 4.9.5

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	97.00	E5	29.44	E5	8.94	E5	23.63
D5	72.00	A4	21.32	A4	8.58	A4	17.11
C5	62.00	D5	19.12	C5	5.55	D5	15.35
A4	53.00	C5	18.54	D5	5.08	C5	14.88
B4	42.00	B4	9.14	G5	2.02	B4	7.34
G5	38.00	G5	8.76	B4	1.99	G5	7.03
F#5	29.00	F#5	6.46	F#5	1.44	F#5	5.19
F5	22.00	F5	4.68	F5	1.00	F5	3.76
G4	12.00	G4	2.66	A5	0.63	G4	2.13
A5	11.00	A5	2.64	G4	0.59	A5	2.12
B5	6.00	B5	1.35	B5	0.30	B5	1.08
C6	2.00	C6	0.47	C6	0.11	C6	0.38

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Dügâh, Nevâ, Çargâh ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (14.-16. Ve 37.-40. Ölçülerde) ve Uşşaklı (11.-12. ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (9.-10., 27.-28. VE 35.-36. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (3.-4. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (2. Ölçüde), Uşşaklı (7.-8., 23.-24. Ölçülerde) ve Hüseyinîli (31.-32. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.6. "Ben Neler Çektim Neler Gördüm" İsimli Esere Ait Bulgular

Ethem ruhi *Ben neler çektim neler* *Hüseyin*

کته سی } ادم روی بکن
 وبسته سی }
 بیه نه لر چکیم نه لر
 کور گور
 بیه نه لر
 dim neler
 gicor

بیه نه لر چکیم نه لر
 bèn né lér tchék

فادوم یی Ah چون دی "ساز" Musique
 dum véfa yi Ah di tchun

مل کم دی سو ساز
 M. sevdiyim mil

چون نکسه لک
 lét sénin 6 tchun

دوغ غم دور کون بیه دن
 dog dou gourm gun dén bé

دی "ساز" "ساز" دی "ساز" دی "ساز"
 ri 8 M. ri 2 M. ri 9 M.

دی "ساز" آردک یا زا دن اوکدن دن دن
 M. yarim A za in dan evv ren

دی "ساز" با حدم تی زله تی لیه تی "ساز" نقاشه
 M. dim haya ti zi lé ti M.

دی قراد آردک نقاشه
 ri 14 CODA 15

16 17

18 19 20

S.P.M.

MIDI Analiz Raporu 4.9.6

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	104.00	E5	25.31	E5	6.16	E5	24.06
D5	99.00	D5	19.18	D5	3.72	D5	18.24
C5	61.00	A4	10.61	A4	2.89	A4	10.08
G5	43.00	G5	10.35	G5	2.49	G5	9.84
B4	43.00	C5	10.04	A5	1.68	C5	9.54
A4	39.00	B4	7.14	C5	1.65	B4	6.79
F#5	37.00	A5	6.99	B4	1.19	A5	6.64
A5	29.00	F#5	5.62	F#5	0.85	F#5	5.34
F5	25.00	F5	3.20	B5	0.43	F5	3.04
D#5	15.00	D#5	2.51	D#5	0.42	D#5	2.39
B5	11.00	B5	2.17	F5	0.41	B5	2.06
G4	4.00	G4	1.12	G4	0.31	G4	1.06
C6	3.00	C6	0.96	C6	0.31	C6	0.91

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh, Gerdâniye ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (7., 8., 14., 18. Ve 19. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Pençgahlı (2. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Hüseyinîli (4., 13. Ve 16. Ölçülerde) ve çeşnisiz (15. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Rastlı (11.-12. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (3. Ve 10. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (17. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.7. "Çiğirim Paresi Goncem Bizi Teşrif Edecek" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI

Uslül: İsfahan Nikogos Ağa

Ah Ci ğe rim pā re si gon cam bi zi teş rif
e de cek A lıp ā ğū şu ma koç dum
çime rek ten te ne cek ten te ne cek -SAZ
- Sa va şıp oy na ya rak bak tum i di ter
ge le cek Ni de ğim ey şe ke rim ver
dim o na e ğ le ne cek Yav ru ca ğım
kü çü cük tür me me is ter e me cek
ARANAĞMESİ
25

Çiğirim pāresi goncam bizi teşrif edecek
Alıp āğuşuma koçdum çimerek tentenecek
Savaşıp oynayarak baktım idi ter gelecek
N'ideyim ey şekerim verdim ona eğlenecek
Yavrucağım küçüçüktür meme ister emecek

Df-30/338

Muallim İsmail Hakkı Bayın TRT. deki
Kolleksiyonundan yazıldı.

MIDI Analiz Raporu 4.9.7

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	72.00	E5	13.61	A4	2.67	E5	22.36
D5	69.00	D5	10.62	E5	2.57	D5	17.44
C5	46.00	A4	9.54	D5	1.63	A4	15.67
B4	38.00	C5	6.78	C5	1.00	C5	11.14
A4	34.00	B4	4.77	A5	0.73	B4	7.84
G5	29.00	G5	4.29	G5	0.63	G5	7.04
F5	26.00	A5	3.63	B4	0.60	A5	5.97
F#5	20.00	F#5	2.78	F#5	0.39	F#5	4.57
A5	18.00	F5	2.47	F5	0.23	F5	4.06
C#5	3.00	C#5	0.64	C#5	0.13	C#5	1.04
B5	3.00	B5	0.56	B5	0.11	B5	0.92
C6	2.00	G4	0.43	G4	0.09	G4	0.70
F#4	2.00	F#4	0.42	F#4	0.09	F#4	0.70
G4	2.00	C6	0.34	C6	0.06	C6	0.55

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh, Çargâh ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü, pest taraftan ise Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (4.-5., 7.-8., 16.-17., 20.-21. Ve 25. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (2. Ölçüde) ve Hüseyinîli (11.-12., 12.-13. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.8. "Çekmesin Endişe Gönlüm İftirak-ı Atiye" İsimli Esere Ait Bulgular

Usûl: Ağır aksakla HÜSEYİNİ SARKI ŞENKİ BOY

Ah çekmesin en dîşe gön Lüm
if ti ra kı â ti ye - SAZ -
Dür o lur muy dum vi sâ Lin
den a ceb bir sa ni ye
Ah men fa â t var sa e sef ler
mâ ce râ yı ma zi ye - SAZ -
Aranağmesi

Çekmesin endişe gönlüm iftirak-ı atiye
Dür olur muydum visâline den aceb bir sâniye
Menfaât varsa esefler macerâ-yı mâzî ye
Dür olur muydum visâline den aceb bir sâniye

Refik Fersan'ın el yazısı bir notadan.

9.5.2005

CÜNEYD KOSAL (İstanbul Radyosu Fasil Hey'eti için yazıldı)

MIDI Analiz Raporu 4.9.8

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	72.00	E5	18.01	E5	4.50	E5	23.62
D5	57.00	D5	12.93	D5	2.93	D5	16.95
G5	46.00	G5	9.87	A4	2.37	G5	12.95
F#5	35.00	A5	6.49	G5	2.12	A5	8.51
A5	31.00	F#5	6.14	A5	1.36	F#5	8.05
C5	31.00	C5	6.09	C5	1.20	C5	7.99
F5	24.00	A4	5.55	F#5	1.08	A4	7.28
B4	17.00	F5	3.49	F5	0.51	F5	4.58
A4	13.00	B4	1.92	C6	0.29	B4	2.52
B5	8.00	C6	1.20	G4	0.22	C6	1.58
G#5	6.00	B5	1.12	B4	0.22	B5	1.47
D#5	6.00	G#5	1.11	G#5	0.20	G#5	1.45
C6	5.00	D#5	1.09	D#5	0.20	D#5	1.43
C#5	2.00	G4	0.47	B5	0.16	G4	0.62
D6	2.00	D6	0.36	D6	0.07	D6	0.48
G4	1.00	A#5	0.21	A#5	0.05	A#5	0.28
A#5	1.00	C#5	0.19	C#5	0.02	C#5	0.25

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) ve Hicaz (SAS) dörtlüleri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Gerdâniye, Muhayyer ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (7., 8., 13. Ve 16. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (6.-7. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (4., 5.-6., 10.-12. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Hicazlı (2.-3., 4.-5. ve 12. Ölçülerde) ve Hüseyinîli (14. Ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (15. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.9. "Çektim Elimi Gayri Bu Dünya Hevesinden" İsimli Esere
Ait Bulgular

Usül: Cürhana HÜSEYİNİ SARKI Beste: KEMANİ TATYOS Efendi

ÇEK DİM E Lİ Mİ GAY RI BU DÜN YÂ HE VE SİN
DEN — Saz — DEN — Saz — Ā ZÂD — E DE YİM
MÜR Gİ Dİ Lİ TEN KA FE SİN DEN — Saz — Ā ZÂD
E DE YİM MÜR Gİ Dİ Lİ TEN KA FE SİN DEN — Saz —
EY HAS TA GÖ NÜL UM MA ME DET SON NE Fİ SİN
DEN — Saz — DEN — Saz —
DEN — Saz —
DEN — Saz —
DEN — Saz —
DEN — Saz —

Çektim elimi gayri bu dünya hevesinden
Azâd edeyim mürğ-i dili ten kafesinden
Ey hasta gönül umma medet sen nefesinden
Azâd edeyim mürğ-i dili ten kafesinden

Çok sayıda değişik notalardan... 4.4.1994 Ç. İnceyık

MIDI Analiz Raporu 4.9.9

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	68.00	E5	24.58	E5	8.88	E5	19.18
D5	55.00	D5	17.76	A4	6.78	D5	13.86
C5	45.00	A4	16.05	D5	5.73	A4	12.53
G5	42.00	A5	14.17	A5	5.28	A5	11.06
A4	38.00	C5	13.44	C5	4.01	C5	10.48
A5	38.00	G5	11.37	C6	3.68	G5	8.87
B4	33.00	B4	7.94	G5	3.08	B4	6.19
F#5	24.00	C6	7.43	B4	1.91	C6	5.80
F5	15.00	F#5	5.66	F#5	1.34	F#5	4.42
C6	15.00	B5	4.14	B5	1.23	B5	3.23
B5	14.00	F5	3.23	G4	0.91	F5	2.52
G4	4.00	G4	1.91	F5	0.69	G4	1.49
D6	2.00	D6	0.46	D6	0.11	D6	0.36

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh, Muhayyer ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (1.-2., 5., 12.-13., 14.-16., 23. Ve 30.-32. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (10.11. ve 29. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (4.-6. Ve 26.-27. Ölçülerde), Hüseyinîli (20.-22. Ölçülerde) ve çeşnisiz (11. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde Uşşaklı (18. Ölçüde) ve çeşnisiz (2., 22. Ölçülerde),

Tiz Çargâhta çeşnisiz (16. Ve 21. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.10. "Dil Verelden Ey Yüzü Mahım Sana" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI

Usûlî Aksak

Giriftzen Asım Bey

Ah Dil ve rel den ey yü zü mā
him sa na mā him sa na
Sor ma din sen hā Li mi n'ol
du ba na n'ol du ba na
du ba na - SAZ - du ba na
Ben yo lun da cā nim et miş
ken fe dā cā nim fe dā

Dil verel'den ey yüzü mahım sana
Sormadın sen hâlimi n'oldu bana
Ben yolunda cânım etmişken fedâ
Sormadın sen hâlimi n'oldu bana

Ağlasam vuslat için girmez ele
Hüvel etmiş meğli şâhım kâmtere
Bu cefâlar zâri çok dilbârlere
Sormadın sen hâlimi n'oldu bana

Df. 30/360

Mevlânî İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
koleksiyonundan yazıldı.
E. İzzetkaya

MIDI Analiz Raporu 4.9.10

Perde	$\sum N_i$	Perde	$\sum t_i$	Perde	$(\sum t_i)^2 / (\sum N_i)$	Perde	%
E5	81.00	E5	10.62	A4	1.52	E5	24.29
D5	62.00	A4	7.18	E5	1.39	A4	16.44
F#5	38.00	D5	6.97	D5	0.78	D5	15.94
G5	35.00	G5	4.15	G5	0.49	G5	9.49
A4	34.00	F#5	4.03	C5	0.48	F#5	9.22
C5	34.00	C5	4.03	F#5	0.43	C5	9.21
B4	29.00	B4	2.94	B4	0.30	B4	6.72
F5	15.00	A5	2.01	A5	0.29	A5	4.59
A5	14.00	F5	1.40	F5	0.13	F5	3.21
C#5	3.00	C#5	0.29	C#5	0.03	C#5	0.67
B5	1.00	B5	0.10	B5	0.01	B5	0.22

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Dügâh, Nevâ, Gerdâniye ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Tiz Segâh perdesi dışına genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (6.-7., 10. Ve 12.-13. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (2.-3., 4.-5. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (11. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.11. "Eminem Sılada Yas Tutup Ağlar" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI

"Eminem sılada yas tutup ağlar " Kaptanzade ALİ RIZA Bey

USUL:Düyek

E Mİ NEM Sİ LA DA
BİR SA BAH KÖ YUM DEN

SAR SAR

YOL VE RİN GE ÇE YİM YOL VE RİN DAĞ LAR LAR
GE BA ŞI ET TI LER ÇEN GE SAL DI LAR

YOL VE RİN GE ÇE YİM YOL VE RİN DAĞ LAR LAR
DE NİN LE Şİ DEN OR DA KAL DI LAR

ÇÖ SÜ LÜ SÜN BAH TİM LA DO LA NAN DAĞ
YOL VE RİN GE ÇE YİM YOL VE RİN DAĞ

LAR LAR LAR LAR

Düyek

Eminem sılada yas tutup ağlar
Yol veren geçeyim yol verin dağlar
Çöşülüm bahtımla dolanan bağlar
Yol verin geçeyim yol verin dağlar
Bir sabah köyünden beni aldılar
Onbaşı etriler cenge saldılar
Benimle gidenler orda kaldılar
Yol verin geçeyim yol verin dağlar

MIDI Analiz Raporu 4.9.11

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	41.00	D5	13.47	A4	4.67	D5	19.07
E5	38.00	A4	11.02	D5	4.43	A4	15.60
G5	32.00	G5	9.73	G5	2.96	G5	13.78
F#5	30.00	E5	9.27	C5	2.83	E5	13.13
A4	26.00	C5	6.30	E5	2.26	C5	8.92
F5	18.00	F#5	5.93	F5	1.45	F#5	8.39
C5	14.00	F5	5.11	F#5	1.17	F5	7.23
B4	14.00	B4	3.01	B4	0.65	B4	4.26
A5	10.00	A5	2.16	A#4	0.64	A5	3.05
G4	8.00	G4	1.95	G4	0.48	G4	2.76
C#5	6.00	A#4	1.60	A5	0.46	A#4	2.27
A#4	4.00	C#5	1.08	C#5	0.20	C#5	1.53

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBT) ve Rast (TKS) dörtlüleri ve Rast perdesinde Nîkrîz (TSAS) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Gerdâniye, Hüseyinî ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde (Uşşaklı (8., 10. Ölçülerde) ve Hüseyinî (6. Ölçüde),
Çargâh perdesinde Çargâhlı ((5. Ve 14.-15. Ölçülerde),
Nevâ perdesinde Bûselikli (9.10., ve 22.-24. Ölçülerde) ve Rastlı (13. Ölçüde),
Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (1. Ölçüde), Uşşaklı (2. Ölçüde) ve Kürdîli (4. Ölçüde),

Acem perdesinde Çargâhlı (3. Ölçüde),

Eviç perdesinde Segâhlı (19. Ve 23. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (11., 21. Ve 23. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eserde, aranağme dışında, Hüseyinî makamının özelliklerine Rastlanmamaktadır. Şan bölümünde Nîkrîz ve Uşşak makamları iç içe kullanılmıştır.

4.9.12. “Ey Gül Yüzüne Aşık Olan Gülşeni Neyler” İsimli Esere Ait Bulgular

HUSEYİNİ ŞARKI

AKSAK (Ey gül yüzüne âşık olan gülşeni neyleyler) RIF'AT BEY

EY GÜL YÜZÜ NE... A... ŞİKO LAN...
GÜL ŞENİ NEY... LER... SAZ...
LER... SAZ...
DER DİN LE HEM A... VA... RE O LAN...
MES KE Nİ NEY... LER... SAZ...
LER... KARAR...
BİR KER RE GÖ REN... GÜL... YU ZU NU...
GAY RE BA KAR... MI...
BİR KER RE GÖ REN GÜL... YU ZU NU...
GAY RE BA KAR... MI... SAZ... E.B.

EY GÜL YÜZÜNE ÂŞIK OLAN GÜLŞENİ NEYLER
DERDENLE HEM ÂVÂRE OLAN MESKENİ NEYLER
BİR KERRE GÖREN GÜL YÜZÜNÜ GAYRE BAKAR MI
DERDİNLE HEM ÂVÂRE OLAN MESKENİ NEYLER

MIDI Analiz Raporu 4.9.12

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	61.00	E5	10.95	E5	1.97	E5	18.50
D5	49.00	D5	8.61	A4	1.89	D5	14.54
G5	43.00	A5	7.97	A5	1.63	A5	13.45
A5	39.00	A4	7.15	D5	1.51	A4	12.07
C5	33.00	G5	6.03	C5	1.10	G5	10.18
B4	33.00	C5	6.02	G5	0.84	C5	10.17
F#5	32.00	B4	3.86	B4	0.45	B4	6.52
A4	27.00	F#5	3.26	F#5	0.33	F#5	5.51
F5	19.00	F5	2.08	C#5	0.30	F5	3.52
C#5	9.00	C#5	1.64	G4	0.27	C#5	2.77
G4	5.00	G4	1.16	F5	0.23	G4	1.96
A#5	4.00	A#5	0.38	A#5	0.04	A#5	0.65
G#5	1.00	G#5	0.10	G#5	0.01	G#5	0.16

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Muhayyer, Dügâh ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Sünbüle perdesi dışında genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (4., 7., 8.-11. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde çeşnisiz (10., 13. Ve 15. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (17. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (2., 3.-5., 18.-19. Ölçülerde) ve çeşnisiz (16. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (5., 9. Ve 19. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 10.-15. Ölçüleri arasında Saba dörtlüsüne geçki yapılmıştır.

4.9.13. "Firkat-i Canan ile Nalan Mı Oldun Ey Gönül" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI

Firkat-i cânân ile nâlan mı oldun ey gönül

Aksak
ARANAĞME
Civân Ağa

1. Fir ka ti cā
2. ná n i le ná lán mı ol du n
3. e y gö nül SAZ e y gö nül SAZ
4. Á te ği hi c rá n i le sū
5. zan mı ol du n e y gö nül SAZ
6. e y gö nül SAZ
7. Vá ri le di
8. l şá d i ke n ğ i r yân mı ol du n
9. e y gö nül SAZ
10. e y gö nül SAZ
11. Á ki bet dü ş dü n di le de
12. s tan mı ol du n e y gö nül SAZ
13. e y gö nül

HÜSEYİNİ ŞARKI

Firkat-i cânân ile nâlan mı oldun ey gönül
Âteş-i hicrân ile sūzân mı oldun ey gönül
Yâr ile dilşâd iken giryân mı oldun ey gönül
Âkubet düştün dile destân mı oldun ey gönül

Vezin: Fâilâtün, Fâilâtün, Fâilâtün, Fâilün

Firkat-i cânân	: Sevgilinin ayrılığı
Nâlan	: İnleyen
Âteş-i hicrân	: Ayrılık ateşi
Sūzân	: Yanma
Dilşâd	: Gönülden sevinen
Giryân	: Ağlayan

MIDI Analiz Raporu 4.9.13

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	100.00	E5	17.20	E5	2.96	E5	23.18
D5	90.00	D5	11.75	A4	2.40	D5	15.83
C5	67.00	A4	11.29	D5	1.53	A4	15.21
B4	54.00	C5	6.96	A5	0.94	C5	9.38
A4	53.00	A5	6.12	C5	0.72	A5	8.25
G5	44.00	B4	5.53	G5	0.61	B4	7.45
A5	40.00	G5	5.20	B4	0.57	G5	7.00
F#5	30.00	F#5	2.93	G4	0.37	F#5	3.95
F5	20.00	G4	2.12	B5	0.37	G4	2.85
G4	12.00	B5	2.10	F#5	0.29	B5	2.83
B5	12.00	F5	1.89	F5	0.18	F5	2.54
C6	6.00	C6	0.94	C6	0.15	C6	1.26
A#5	2.00	A#5	0.20	A#5	0.02	A#5	0.26

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh, Çargâh ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (5., 7.-8., 14., 15., 24. Ve 25. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (4., 6. Ölçülerde) ve Uşşaklı (9., 10., 17.18., 19., 20. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (16. Ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (12.-13., ve 22.-23. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.14. "Gel Beni Vashınla Şad Et Kıl Kerem" İsimli Esere Ait Bulgular

AYRILMAK (♩ = 60) | GEL BENİ VASHINLA ŞAD ET KIL KEREM! Bolshenk Fırı Bey

The musical score consists of a single melodic line in 9/8 time, starting with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked as ♩ = 60. The score is divided into 19 numbered measures. The lyrics are written below the notes, with some words split across measures. There are several fermatas and repeat signs throughout the piece. The score ends with a double bar line and a fermata.

Lyrics: Gel be-ni vas- lan- la şad- et ke-rem (Sus..) Oñn bu gün sa- at bu sa- at den (Sus.....) den (Sus.....) Hoş ge-çir vak- tin oi-han-da şok- ne gan Kodaya (Sus.....)

GEL BENİ VASHINLA ŞAD ET KIL KEREM!
 GÜN BU GÜN SA'AT BU SA'AT DEMİ BU DEM.
 HOŞ GEÇİR VAKTİN CİMANDA ÇIKIŞ GAN.
 GÜN BU GÜN SA'AT BU SA'AT DEMİ BU DEM.

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	119.00	E5	28.19	E5	6.68	E5	26.22
D5	104.00	D5	20.62	D5	4.09	D5	19.17
C5	60.00	G5	12.55	G5	2.72	G5	11.67
G5	58.00	C5	11.94	C5	2.37	C5	11.10
F5	51.00	F#5	6.94	A4	1.78	F#5	6.45
B4	37.00	F5	6.92	F#5	1.50	F5	6.44
F#5	32.00	A4	6.67	F5	0.94	A4	6.20
A5	30.00	A5	5.23	A5	0.91	A5	4.87
A4	25.00	B4	4.13	B4	0.46	B4	3.84
B5	8.00	B5	1.87	B5	0.44	B5	1.74
G4	6.00	G4	1.19	G4	0.23	G4	1.10
C#5	4.00	C#5	0.74	C#5	0.14	C#5	0.69
G#5	4.00	G#5	0.53	G#5	0.07	G#5	0.49

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Gerdâniye, Çargâh ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Tiz Segâh perdesi dışında genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (2., 3., 8., 9., 18. Ve 19. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (6.-7. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (11.-12., ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (1., 4 ve 16. Ölçülerde), çeşnisiz (14. Ve 18. Ölçülerde), ve Hicazlı (13. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (9. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.15. “Görmek İster Gözlerim Her Dem Seni” İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI
GÖRMEK İSTER GÖZLERİM HER DEM SENİ

MÜZİK : Tanburi Cemil Bey
SÖZ : .

USÛLÜ : Devr-i Hindi

GÖR MEK İS TER GÖZ LE RİM HER DEM SE Nİ HER DEM SE Nİ (SAZ - - - - -) Nİ (SAZ - - - - -) YÂD ET AL LAH AŞ KI NA SEN DE BE Nİ SEN DE BE Nİ (SAZ - - - - -) YÂD ET AL LAH AŞ KI NA SEN DE BE Nİ SEN DE BE Nİ (SAZ - - - - -) ÇÜN Kİ SOY LER AĞ LA RİM BEN HEP SE Nİ (SAZ - - - - -) SE Nİ (SAZ - - - - -) DE BE Nİ (SAZ - - - - -)

GÖRMEK İSTER GÖZLERİM HER DEM SENİ
YÂD ET ALLAH AŞKINA SEN DE BENİ
ÇÜNKİ SÖYLER AĞLARIM BEN HEP SENİ
YÂD ET ALLAH AŞKINA SEN DE BENİ

GENETİRE

MIDI Analiz Raporu 4.9.15

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	103.00	E5	30.78	E5	9.20	E5	23.26
D5	69.00	D5	20.52	D5	6.10	D5	15.50
G5	68.00	A5	18.84	A5	5.22	A5	14.23
A5	68.00	G5	14.42	A4	3.93	G5	10.89
F#5	54.00	F#5	10.82	G5	3.06	F#5	8.17
C5	43.00	C5	9.73	C5	2.20	C5	7.35
B4	37.00	A4	9.29	F#5	2.17	A4	7.02
F5	25.00	B4	6.27	G4	1.86	B4	4.73
A4	22.00	F5	4.15	B4	1.06	F5	3.14
B5	22.00	B5	4.11	B5	0.77	B5	3.11
C6	4.00	G4	1.93	F5	0.69	G4	1.46
D6	2.00	C6	1.09	C6	0.30	C6	0.82
G4	2.00	D6	0.41	D6	0.09	D6	0.31

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh, Gerdâniye ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (2., 4., 13.-14., 20. Ve 24.-25. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (9. ve 10. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (7. ve 16. ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (1., 4.-5., 18., 19., ölçülerde) ve Hüseyinîli (22. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (5., 6., 14., 15., 19. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (12.-13. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.16. "Gözümde Nazlı Simanın Hayali" İsimli Esere Ait Bulgular

aksak *hişeyni* *Udi Neyi'd. Şahib:- ?* *Ab. ilkardan*

3 0 1 2 3

gözüm de nazlı simanın hayali

Li Li

6 7 8

seni yokdur bu nazlık tıma

Li Li

11 12 13

senin aşkın söz la bul dum ben kema

13 14 15

Li senin aşkın söz

16 17 18

la bul dum ben kema Li

18 19

KARAR

imam Koral

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	72.00	E5	17.44	E5	4.22	E5	27.68
D5	61.00	D5	10.34	A4	3.62	D5	16.41
G5	38.00	A4	10.06	D5	1.75	A4	15.97
C5	36.00	A5	6.00	A5	1.44	A5	9.53
B4	30.00	G5	5.26	G5	0.73	G5	8.35
A4	28.00	C5	4.46	C5	0.55	C5	7.08
A5	25.00	B4	3.40	B4	0.38	B4	5.39
F#5	22.00	F#5	2.20	F#5	0.22	F#5	3.49
F5	16.00	F5	1.60	G4	0.22	F5	2.54
G4	8.00	G4	1.33	F5	0.16	G4	2.10
B5	5.00	B5	0.60	B5	0.07	B5	0.95
C6	2.00	C6	0.31	C6	0.05	C6	0.49

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh, Muhayyer ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (2., 4., 8.-10., 12., 16. Ve 19. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (11. Ve 15. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (1., 5., 9. Ve 18. Ölçülerde) ve Uşşaklı (3.-5. Ve 17.-18. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10. Ve 14. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.17. "Hep Neşeli Sevda Dolu Peymanen Olaydım" İsimli Esere Ait Bulgular

Hep neşeli sevda dolu peymanen olaydım

Cemal B. U. Sofiyev Hüseynli

The musical score is written in staff notation with a key signature of one sharp (F#) and a 7/8 time signature. It consists of 12 staves of music. The lyrics are written in Azerbaijani script and Latin script below the notes. The score includes various musical notations such as accidentals, slurs, and dynamic markings. The lyrics are:

Hep neşeli sevda dolu peymanen olaydım

sev da do lu hep neş e

neş e sev da do lu hep neş e

Ta ze gü zel el ler

bo sat(n) dik ka do lay

ka mi şet ka

ren be du

lar dan A lay

dim

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	39.00	E5	19.23	E5	9.48	E5	25.80
G5	34.00	D5	10.29	D5	3.53	D5	13.80
D5	30.00	A5	9.37	A5	3.51	A5	12.57
F#5	29.00	G5	9.14	A4	2.86	G5	12.27
A5	25.00	F#5	8.07	C5	2.59	F#5	10.83
C5	23.00	C5	7.72	G5	2.46	C5	10.35
B4	11.00	A4	5.34	F#5	2.25	A4	7.17
A4	10.00	B4	2.95	B4	0.79	B4	3.96
B5	5.00	B5	1.06	C6	0.29	B5	1.43
C6	3.00	C6	0.94	B5	0.23	C6	1.26
A#5	2.00	A#5	0.43	A#5	0.09	A#5	0.57

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Muhayyer, Gerdâniye ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (13.-16., 31.-34. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde çeşnisiz (30 ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (39.-40. Ve 41.-44. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (3.-4., 11.-12., 19.-20., 22.-24. Ve 45.-46. Ölçülerde) ve çeşnisiz (18., 26., 28. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (2., 10., 36. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.18. "Kan Ağlayarak Sevdiceğim Payine Geldim" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI **Ali Bey**

Uslu, Türkaksâğı

Kan ağ la ya rak sev di ce ğim
pā yi ne gel dim
Lüt fet me le ğim ben o se nin
hüs nû nû sev dim dim - SAZ -
Arz ey le ye ğim giz li ce cā
nā ni ma der dim
ARANAĞMESİ
30 31 32 33

Kan ağlayarak sevdiceğim pâyine geldim
Lütfet meleğim ben o senin hüsünü sevdim
Arz eyleyeyim gizlice cânânıma derdim
Lütfet meleğim ben o senin hüsünü sevdim

Df. 30/388

MIDI Analiz Raporu 4.9.18

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	65.00	E5	15.98	E5	4.05	E5	23.63
E5	63.00	D5	13.60	D5	2.85	D5	20.11
C5	56.00	C5	10.11	C5	1.82	C5	14.94
B4	50.00	A4	7.87	A4	1.63	A4	11.64
A4	38.00	B4	5.49	A5	0.63	B4	8.12
G5	32.00	G5	4.19	B4	0.60	G5	6.20
A5	22.00	A5	3.72	G5	0.55	A5	5.50
F#5	21.00	F#5	2.27	G4	0.30	F#5	3.36
F5	16.00	F5	2.07	F5	0.27	F5	3.06
G4	7.00	G4	1.46	F#5	0.25	G4	2.16
B5	3.00	B5	0.43	B5	0.06	B5	0.63
D6	2.00	D6	0.33	D6	0.05	D6	0.49
C6	1.00	C6	0.10	C6	0.01	C6	0.14

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Çargâh, Dügâh ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (1.-4., 13.-17., ve 32.-33. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (27. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (7.-8. ve 24.-25. Ölçülerde), Hüseyinîli (21. Ölçüde) ve çeşnisiz (16. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (17. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.19. "Mihnet-i Aşka Deva Asan Değil" İsimli Esere Ait Bulgular

Cifte Sazgam **HİSEYİNİ ŞARKI** *He. Arif Bey (Coon'ları)*
 "Mihnet-i aşka deva asan değil.."

MİN NE Tİ AŞ KA DE VR Â SÂN DE
 GİL (SAZ...) GİL (SAZ...) BER NİY AS LA
 KA N' LI BER MAN DE GİL (SAZ...)
 BER NİY AS LA KA Bİ Lİ BER MAN
 DE GİL (SAZ...) ÇEŞ MI ZÂ RİM
 Â Şİ NÂ YI CAN DE GİL (SAZ...)
 GİL (SAZ...) GİL (SAZ...)
 (ROGA) GİL (SAZ...) GİL (SAZ...)
 GİL (SAZ...) GİL (SAZ...)

Mihnet-i aşka deva asan değil
 Deva asan kabil-i derman değil
 Şunu-i aşkın eyleyişi deva değil
 Deva asan kabil-i derman değil

Değrem bilmen ne demdir dilberin
 Emis yağlar diktürür eyle-i terin
 Sen gibi bir em-i aşkın baklarım
 Deva asan kabil-i derman değil

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	90.00	D5	20.67	A4	4.77	D5	26.91
E5	68.00	E5	16.57	D5	4.75	E5	21.58
C5	55.00	A4	14.81	E5	4.04	A4	19.28
B4	49.00	C5	9.15	C5	1.52	C5	11.91
A4	46.00	B4	6.02	B4	0.74	B4	7.84
G5	24.00	G5	4.10	G5	0.70	G5	5.34
F#5	14.00	G4	2.41	G4	0.49	G4	3.14
G4	12.00	F#5	1.79	F#5	0.23	F#5	2.33
F5	11.00	F5	1.28	F5	0.15	F5	1.67

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) ve Rast (TKST) beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Dügâh, Çargâh ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinî (2., 19. ve 23. Ölçülerde) ve Uşşaklı (4., 8.-9., 12.-13. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (3.-5.,16.-18. ve 21. Ölçülerde), çeşnisiz (5., ve Bûselikli (9., 15. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (1., 13., 17. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser gerek dizi teşkili gerek güçlü perde gerekse seyir karakteri bakımından Uşşak makamı özelliklerini taşımaktadır.

4.9.20. "Neyleyim Bi-çare Dil Encamı Kar" İsimli Esere Ait Bulgular

NUDEINI

Aksak 1 Neyleyim biçare dil 3 Hacı Faik Bey 5

Of of of of of

6 7 8 9

Ney leyim bi çare dil en ca mı kâr

10 11 12 13 14

Of of of of of

15 16 17 18

Birgü li nev res te ye ol du şı kâr

19 20 21 22 23

Of of of of of

24 25 26 27

Va de düp de hül fe der pek cil ve kâr

28 ARANAĞME 29 30

of - SAZ -

31 32 33

34 35 36 37

Neyleyim biçare dil encamı kâr,
Bir gül-i neyresteye oldu şikâr,
Vadedüp de hulf eder pek cilvekâr
Bir gül-i nevresteye oldu şikâr.

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	108.00	E5	29.92	E5	8.29	E5	28.36
D5	88.00	D5	19.66	D5	4.39	D5	18.63
C5	57.00	C5	12.99	A4	3.15	C5	12.31
F#5	54.00	A4	10.93	C5	2.96	A4	10.36
B4	49.00	G5	7.89	G5	1.45	G5	7.47
G5	43.00	F#5	6.57	F5	1.22	F#5	6.22
A4	38.00	B4	6.54	B4	0.87	B4	6.20
F5	15.00	F5	4.28	F#5	0.80	F5	4.05
A5	14.00	A5	2.29	G4	0.40	A5	2.17
C#5	9.00	G4	1.79	A5	0.37	G4	1.69
G4	8.00	C#5	1.61	C#5	0.29	C#5	1.53
B5	5.00	B5	1.07	B5	0.23	B5	1.01

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Çargâh, Dügâh ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Tiz Segâh perdesi dışına genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (21.-22., 28. Ve 35.-36. Ölçülerde) ve Sabâlı (25. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Pençgahlı (6.-7., 15.-16. Ve 32. Ölçülerde) ve Çârgâhlı (17.18. ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2., 11., 19. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (4., 9., 10., 13., 27. Ve 30. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (20. Ve 34. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.21. "Ölürüm Terk Edemem Ey Gül-i Nevreste Seni" İsimli Esere Ait Bulgular

HÖSEYİNİ SARKI

TAYYOS

Curcuna 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35

Ölürüm terk edemem ey gül-i nevreste seni,
Tâlim ağlatıyor bâri sen ağlatma beni,
Yine düşman biliyorsun seni cândan seveni,
Tâlim ağlatıyor bâri sen ağlatma beni.

Ömer Köse

اولو رزم ترک ایله دهم ایله گل نوره سنه
تایلم آغلایور باره یمن آغلایور منجه
تیه دشمنه بیلور سنه جانان سون سنه
منه نوره آغلایور باره یمن آغلایور منجه

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	96.00	E5	21.61	E5	4.97	E5	20.11
E5	94.00	D5	20.52	D5	4.39	D5	19.09
C5	56.00	A4	12.32	A4	3.53	A4	11.46
G5	53.00	F5	10.90	A5	2.59	F5	10.14
F5	51.00	C5	9.53	F5	2.33	C5	8.87
A4	43.00	A5	9.24	C5	1.62	A5	8.60
A5	33.00	G5	8.49	G5	1.36	G5	7.90
B4	30.00	B4	5.67	B4	1.07	B4	5.27
F#5	27.00	F#5	5.24	F#5	1.02	F#5	4.87
G4	9.00	G4	1.44	C6	0.23	G4	1.34
B5	9.00	B5	1.34	G4	0.23	B5	1.24
C6	6.00	C6	1.18	B5	0.20	C6	1.09

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh Acem ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (3.-4. Ve 34.-35. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (21.-22. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (7.-8. Ve 25.26. ölçülerde) ve çeşnisiz (9. Ölçüde),

Acem perdesinde Çargâhlı (10., 17. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (18. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.22. "Pek Arzu Eyler Görmeyi Canım" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI Rifat Bey

Usul: Aksaksemâi

Pek ar zu ey ler gör me yi cā nim

Has ret le gi Dil be rim naz kar lim ar şa rin fi gā nim ga nim

Kal ma dı sab ra tā bü tū vā nim

Ka sı ke mā nim gön ca de hā nim

ARANAGMESİ

Pek arzu eyler görmeyi canım
Hasretle çıkar arşa figānım
Kalmadı sabra tābü tūvānım
Kası-kemānım gonca-dehānım
Dilberim nazlim şirin-zebānım

Dil dilber oldu zülfüne beude
Aklımla fikrim bilmem ne yerde
Üftādenim cam oldukça tende
Kası-kemānım gonca-dehānım
Dilberim nazlim şirin-zebānım

Etmedim amma hālim hikāyet
 Yok dilde dilber zerrece tākāt
 Buldu firākin artık nihāyet
Kası-kemānım gonca-dehānım
Dilberim nazlim şirin-zebānım

Not: Usulde Türkaksāi
 karakteri hakim.

Df-30/375

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
 koleksiyonundan yazıldı.
 Güfte ilāve edildi.

MIDI Analiz Raporu 4.9.22

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	62.00	E5	8.26	E5	1.10	E5	18.94
D5	47.00	D5	5.82	A5	0.85	D5	13.35
G5	42.00	A5	5.74	D5	0.72	A5	13.17
A5	39.00	G5	4.69	A4	0.68	G5	10.76
C5	39.00	C5	4.55	C5	0.53	C5	10.42
F#5	30.00	A4	3.59	G5	0.52	A4	8.23
B4	27.00	B4	3.09	B4	0.35	B4	7.09
F5	22.00	F#5	2.87	C6	0.31	F#5	6.57
A4	19.00	F5	2.23	F#5	0.27	F5	5.11
B5	12.00	C6	1.25	F5	0.23	C6	2.87
C6	5.00	B5	1.08	B5	0.10	B5	2.48
A#5	4.00	A#5	0.33	A#5	0.03	A#5	0.75
C#5	1.00	C#5	0.11	C#5	0.01	C#5	0.26

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Muhayyer, Gerdâniye ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (4.-5. Ve 13.ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (1., 4. Ölçülerde) ve Uşşaklı (2., 7., 9. Ve 11. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (6. Ve 10. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.23. "Ruyini Örtmüş Görünce Saçları Pür İltihab" İsimli Esere
Ait Bulgular

HÜSEYİNİ SARKI

Usûl: *gürüksamâi* Muallim İsmail Hakkı Bey

Râ yî ni ört müş gör ün ce saç la rı pür
il ti hâb SAZ Mâ hi san dum kap la mis
Kıs ka nıp iş te gu ru
al ba tin to zün dan bir se hâb SAZ
baş la dı bak â fi tâb
SAZ Ger me lâ ik gök te i se
in me ğe ey Ler si tâb SAZ
ARANAĞMESİ

Ruyini örtmüş görünce saçları pür-iltihab
Mâhi sandım kaplanmış altın tozundan bir sehâb
Ger melâik gökte ise inmeğe eyler sitâb
Kıskanıp iste gurâba başladı bak âfitâb

Df. 30/382

Muallim İsmail Hakkı Bey'in TRT. deki
kollüksiyonundan yazıldı.

İsmail Hakkı

MIDI Analiz Raporu 4.9.23

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	73.00	A4	16.09	A4	5.28	A4	20.58
D5	67.00	E5	15.47	E5	3.74	E5	19.79
E5	64.00	C5	14.56	D5	3.14	C5	18.64
B4	54.00	D5	14.49	C5	2.91	D5	18.54
A4	49.00	B4	6.81	B4	0.86	B4	8.71
G5	22.00	G5	3.34	G4	0.62	G5	4.27
F5	20.00	G4	2.49	G5	0.51	G4	3.19
F#5	13.00	F5	2.26	F5	0.25	F5	2.89
G4	10.00	F#5	1.60	F#5	0.20	F#5	2.04
A5	9.00	A5	0.95	A5	0.10	A5	1.21
B5	1.00	B5	0.10	B5	0.01	B5	0.13

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh ve Hüseyinî perdeleri hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından birbirlerine yakın oranda kullanılmışlardır. İki perde üzerinde de önemli derecede kalışlar yapılmıştır. Çargâh ve Nevâ perdeleri ise kullanım sıklığı sıralamasında ilk iki sırada yer almalarında karşın toplam süreler ve kalışlar bakımından Dügâh ve Hüseyinî perdelerinin arkasında kalmışlardır.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Tiz Bûselik perdesi dışına genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (1.-3., 7.-9., 10.-11. Ve 26.-27. Ölçülerde),
Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (4.-5., 17.-18. Ölçülerde), Hüseyinîli (16. Ölçüde),
ve çeşnisiz (6., 12., 19. Ve 25. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (9. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.24. "Saçın Bükümleri Gönül Bağdır" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI
SAÇIN BÜKLÜMLERİ GÖNÜL BAĞIDIR

USÛLÜ : Curcuna MÜZİK : Hâtız Yusuf Elendi
SÖZ : Mustafa İsmet Elendi

SA ÇIN BÜK LÜM LE Rİ GÖ NÜL BA ĞI
DIR (SAZ - - - -) DIR (SAZ - - - -) O CEY LÂN BA ĞI
SER Vİ Ğİ BA Bİ
KI ŞİN A KIL DA ĞI DIR (SAZ - - - -)
SA LIN MA NİN DA ÇA ĞI DIR
O CEY LÂN BA KI ŞİN A KIL DA ĞI DIR
SER Vİ Ğİ Bİ SA LIN MA NİN DA ÇA ĞI DIR
HEP O VA LAR YE ŞİL LE RE BÜRÜN DÜ (SAZ - - - -)
HEP O VA LAR YE ŞİL LE RE BÜ RÜN
DÜ (SAZ - - - -) DIR (SAZ - - - -)
Aranğmesi
DÜ (SAZ - - - -) DIR (SAZ - - - -)
Aranğmesi

SAÇIN BÜKLÜMLERİ GÖNÜL BAĞIDIR
O CEYLÂN BAKIŞIN AKIL DAĞITIR
HEP OVALAR YEŞİLLERE BÜRÜNDÜ
SERVİ GİBİ SALINMANIN ÇAĞIDIR

GENETKRX

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	64.00	E5	22.47	E5	8.27	E5	21.66
E5	61.00	D5	19.70	D5	6.07	D5	19.00
C5	49.00	C5	16.08	C5	5.27	C5	15.50
G5	44.00	G5	10.97	A4	3.68	G5	10.57
A4	32.00	A4	10.86	A5	3.15	A4	10.47
B4	32.00	A5	7.10	G5	2.73	A5	6.85
F#5	29.00	B4	6.96	B4	1.51	B4	6.71
A5	16.00	F#5	6.33	F#5	1.38	F#5	6.10
G4	8.00	G4	1.78	G4	0.40	G4	1.71
B5	3.00	B5	0.63	B5	0.13	B5	0.61
C6	3.00	C6	0.63	C6	0.13	C6	0.61
F5	1.00	F5	0.21	F5	0.04	F5	0.20

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Çargâh, Gerdâniye ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (2., 4., 22., 24.-25 ve 29.-30. Ölçülerde) ve Uşşaklı (12.-13. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (8.-9. ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (11.ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (4., 5., 9. ve 21.ölçülerde) ve Uşşaklı (20.-21. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (17. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.25. "Sislerle Örtülü İnce Yollara" İsimli Esere Ait Bulgular

"HÜSEYİNİ" ŞARKI
AKSAK (D. 957) SİSLERLE ÖRTÜLÜ İNCE YOLLARA)

Müzik: Mısırlı İbrahim Ef

Aranajma

SİS LERLE ÖRTÜ LÜ İN CE YOL LA RA

SİS LERLE ÖRTÜ LÜ İN CE YOL LA RA

BİN HAS RET TA ŞI YAN GÖZLE RİM DAL

DI BİN HAS RET TA ŞI YAN GÖZLE

RİM DAL DI BU SA BAH AĞ LA YAN

SE RİN RÜZ GÂ RA RA

Sislerle örtülü ince yolların
Bin hasret taşıyan gözlerim daldı
(Bu sabah ağlayarı) Senin rüzgârın

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	51.00	D5	18.41	D5	6.64	D5	23.90
E5	42.00	E5	14.62	A5	6.08	E5	18.97
C5	29.00	A5	11.30	E5	5.09	A5	14.67
G5	26.00	A4	7.48	A4	2.95	A4	9.71
B4	25.00	C5	6.99	C5	1.68	C5	9.07
F#5	22.00	G5	5.77	G5	1.28	G5	7.49
A5	21.00	F#5	5.11	F#5	1.19	F#5	6.63
A4	19.00	B4	4.81	B4	0.92	B4	6.24
B5	4.00	B5	0.85	B5	0.18	B5	1.10
F5	4.00	F5	0.84	F5	0.17	F5	1.09
C6	2.00	G4	0.43	G4	0.09	G4	0.56
G4	2.00	C6	0.43	C6	0.09	C6	0.56

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Muhayyer, Dügâh ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (5.-6., 18.-19. ve 22.-23. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde çeşnisiz (4. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (2.-3. Ve 26.-28. Ölçülerde) ve çeşnisiz (11., 15., 19. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (23. Ve 27. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser, Nevâ makamı özelliklerini göstermektedir.

4.9.26. "Sünbül Aldım Destime" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI

Usûl: Dügâk Sebuk Ef. (Kemârî)

Sün bü l, al dım des ti ne
De dım o naz üs tü ne
Ce fâ ki lar kas tu ne
Nin ni de rim ya ra ma za nin ni
Dur o tur an la ma za nin ni

Sünbül aldım destime
Dedim o nâz üstüne
Cefâ kılar kasti ne
Ninni derim yaramaza ninni
Dur otur anlamaza ninni

Df-30/347

Musikim İsmail Hakkı Beyin TRT-deki
koleksiyonundan yapıldı.
E. İsmail Hakkı

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	25.00	E5	3.68	A4	0.76	E5	23.72
D5	15.00	A4	2.76	E5	0.54	A4	17.75
F5	11.00	D5	2.22	D5	0.33	D5	14.27
G5	11.00	G5	1.79	G5	0.29	G5	11.55
A4	10.00	F5	1.12	C6	0.21	F5	7.21
C5	9.00	C5	0.97	A5	0.15	C5	6.25
B4	7.00	A5	0.87	F5	0.11	A5	5.62
A5	5.00	B4	0.72	C5	0.10	B4	4.67
F#5	4.00	F#5	0.51	B4	0.08	F#5	3.30
B5	3.00	C6	0.46	F#5	0.07	C6	2.96
C6	1.00	B5	0.42	B5	0.06	B5	2.70

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Kalışlara bakıldığında eserde yalnızca Dügâh perdesinde belirgin kalışlar yapıldığı görülmektedir. Fakat Dügâhtaki kalışların hepsi Hüseyinî perdesinden hareket etmektedir. Bu bakımdan yalnızca üzerinde kalış yapılan Dügâh perdesinden sonra önemi yüksek ikinci perde Hüseyinî perdesidir. Bir perdenin hem karar perdesi hem de güçlü perde olarak zikredildiği bir örnekle de karşılaşmamamız münasebetiyle Hüseyinî perdesinin güçlü perde olarak düşünülmesi kanaatine varılmıştır. Bu iki perdeyi, sırasıyla, Nevâ, Gerdâniye ve Acem perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Tiz Segâh perdesi dışına genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (4., 8. Ve 10. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.27. "Şimdi Oldum Aleme İbret-nüma" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI

Usûl: Düyek

Giriftzen Nûm Bey

1
Sim di ol dum

2
ā le me ib ret nü mā

3
Bî te rah hum gör ne hāl ol

4
du ba na Bî te rah hum

5
gör ne hāl ol du ba na

6
Sa na vus Lat

7
güç müdür gay ri sa na

Şimdi oldum âleme ibret-nümâ
Bî-terahhum gör ne hâl oldu bana
Sana vuslat güç müdür gayri sana
Bî-terahhum gör ne hâl oldu bana

Df-30/345

Muallim İsmail Hakkı Başın TRT. deki
kolleksiyonundan yazıldı.

E. ün. iy. K. 102

MIDI Analiz Raporu 4.9.27

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	49.00	E5	7.25	E5	1.07	E5	23.65
D5	37.00	D5	5.31	D5	0.76	D5	17.32
C5	27.00	C5	4.03	C5	0.60	C5	13.16
B4	22.00	B4	2.73	A4	0.42	B4	8.91
G5	18.00	A4	2.50	F5	0.36	A4	8.15
F5	17.00	F5	2.46	B4	0.34	F5	8.03
F#5	16.00	G5	1.94	A5	0.25	G5	6.31
A4	15.00	A5	1.73	G4	0.21	A5	5.65
A5	12.00	F#5	1.50	G5	0.21	F#5	4.90
B5	3.00	B5	0.65	F#5	0.14	B5	2.12
C6	1.00	G4	0.46	B5	0.14	G4	1.50
G4	1.00	C6	0.09	C6	0.01	C6	0.30

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Çargâh, Segâh ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (9.10. ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (11.-12. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (4. Ve 14. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.28. "Tarf-ı Çemenzâre Bakar Ağlarım" İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ ŞARKI

Usûl: Cürccuna Şekerci Cemil Bey

1 Tar fî çe men zâ re ba kar ağ la rum ah

2 Tar fî çe men zâ re ba kar ağ La rum — SAZ —

3 Bir gü le bir hâ re ba kar ağ la rum

4 Bir gü le bir hâ re ba kar ağ La rum — SAZ —

5 Nâ fi le ben yâ re ba kar ağ la rum

6 Nâ fi le ben yâ re ba kar ağ. la rum — SAZ —

7 Karar

8 Aranagmesî

9 1. 10 2.

Tarf-ı çemenzâre bakar ağlarım
Bir güle bir hâre bakar ağlarım
Nâfile ben yâre bakar ağlarım
Bir güle bir hâre bakar ağlarım

Şapograf baskısı eski bir notadan..
9.5.2005

CÜNEYD KOSAL

(İstanbul Radyosu Fuarı Hey'eti için)

MIDI Analiz Raporu 4.9.28

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	67.00	E5	26.60	E5	10.56	E5	28.76
D5	56.00	D5	21.34	D5	8.13	D5	23.07
F5	27.00	G5	7.52	A4	3.29	G5	8.13
C5	25.00	C5	7.46	G5	2.98	C5	8.07
B4	19.00	A4	7.25	F#5	2.68	A4	7.85
G5	19.00	F#5	6.55	C5	2.22	F#5	7.08
F#5	16.00	F5	6.52	F5	1.57	F5	7.05
A4	16.00	B4	5.03	B4	1.33	B4	5.44
A5	6.00	C#5	2.42	C#5	1.17	C#5	2.62
C#5	5.00	A5	1.58	A5	0.41	A5	1.71
A3	1.00	A3	0.22	A3	0.05	A3	0.24

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Bûselik perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Gerdâniye, Çargâh ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (14.-15., 25. Ve 30. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (12. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde Hicazlı (19.-20. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (4., 8., 24. Ve 29. Ölçülerde) ve Kürdîli (6.-7. Ve 22.-23. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (16. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.29. "Yaslanıp Yatmış Fıraş-ı Nazına An-ı Seher" İsimli Esere Ait Bulgular

Handwritten musical score for "Yaslanıp Yatmış Fıraş-ı Nazına An-ı Seher". The score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 3/8. The music is divided into measures 1 through 22. The lyrics are written in Turkish and are partially transcribed in the image.

Handwritten notes at the top: "Hüseyin", "حسینی", "دور هندی", "Dürü hendi".

Vertical text on the left side: "Yaslanıp yatmış fıraş-ı".

Lyrics in Turkish (transcribed from the image):

آ نه نه نا شی ۲ فی سه ت با با انو د با
 ر لک ۶ ده ۵ نه نرس لرس
 یه سی سه نه نیت ۷ فی ل با
 یه سی سه نه نیت ۸ // ۹ //
 ده نرس نرس سی نه ۱۱ سی ناز ۱۰ سی سه با
 نرس سی نه ۱۵ سی ناز ۱۴ سه با
 ده ای ۱۸ نا- و تزار
 نرس لرس ۱۷ فون
 آره نغدتی
 ۱۹ ۲۰ ۲۱
 یاصدوب با منسه فاسه نازینه آله کر
 اوسته نذر ملکه بالینی همنسه سیر
 باسنزار سینه ای اوسته آمیسه غنچه
 نقرات
 اول کل نرس نزالم عندیبه نازینه

Lyrics in Persian (transcribed from the image):

یاسلامی یاتمی فیراشی مایه اینه شهر
 یوسته تیزر میلهکلر بلینی اتمیس دیگز
 یاسمنزار سینه ای اوسته آمیسه غنچه
 نقرات
 اول کل نرس نزالم عندیبه نازینه

Handwritten notes at the bottom: "Hüseyin", "notasat".

MIDI Analiz Raporu 4.9.29

Perde	$\sum N_i$	Perde	$\sum t_i$	Perde	$(\sum t_i)^2 / (\sum N_i)$	Perde	%
D5	61.00	A4	9.10	A4	2.30	A4	19.10
E5	57.00	E5	7.93	E5	1.10	E5	16.64
C5	41.00	D5	6.72	D5	0.74	D5	14.11
G5	40.00	G5	5.23	G5	0.68	G5	10.98
B4	38.00	C5	4.27	A5	0.67	C5	8.96
A4	36.00	B4	4.09	G4	0.50	B4	8.59
A5	23.00	A5	3.93	C5	0.44	A5	8.24
F5	21.00	F5	2.47	B4	0.44	F5	5.17
F#5	20.00	F#5	1.93	F5	0.29	F#5	4.05
G4	5.00	G4	1.58	F#5	0.19	G4	3.31
B5	3.00	B5	0.30	B5	0.03	B5	0.63
C6	1.00	C6	0.11	C6	0.01	C6	0.23

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde, karar perdesi Dügâh hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Dügâh perdesini gerek MIDI analiz sonuçlarında gerekse kalışlarda Hüseyinî perdesi takip etmektedir. Etkinlik derecesi yüksek olan diğer perdeler ise Nevâ, Gerdâniye ve Çargâh perdeleridir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (11., 15. 18. Ve 22. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (2., 8., 17. Ölçülerde) ve Uşşaklı (4. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (9., 10. Ölçülerde) ve Uşşaklı (13. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.9.30. “Zevkim Bu İdi Zevk ile Eyyamı Geçirmek” İsimli Esere Ait Bulgular

HÜSEYİNİ
(Şarkı)

DEVİR-İ HİNDİ
(100)

KANUNİ RESAD BEY
(? - 1925)

Zev kim bu i di zev k i le
ey ya mı ge çir mek (Saz)
Hem mec lis o lup sev di ni
Kas trin miş si ne di
me dim ba na de dü şür mek (Saz)
mek (Saz) Sev dik le ri min
ek se ri si söy le di am
ma (Saz)
Tan bu ru ça lıp
nağ me si ne ah
ah ey ler i dim
ah mah vel
ti be nim si ne i pu
la
la di mi ey vah (Saz)
Mah vet ti be nim si ne
pu la di mi ey vah (Saz)
Y.Ömürü

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	98.00	E5	19.78	E5	3.99	E5	20.00
D5	71.00	G5	13.60	A4	3.27	G5	13.75
G5	68.00	A5	12.19	G5	2.72	A5	12.33
A5	60.00	D5	11.96	A5	2.48	D5	12.10
F#5	54.00	F#5	10.08	D5	2.01	F#5	10.20
C5	44.00	A4	10.07	F#5	1.88	A4	10.18
A4	31.00	C5	5.56	C6	1.06	C5	5.63
B4	31.00	B5	4.78	B5	1.04	B5	4.84
F5	24.00	F5	4.07	C5	0.70	F5	4.11
B5	22.00	B4	3.21	F5	0.69	B4	3.25
C6	7.00	C6	2.73	B4	0.33	C6	2.76
G4	4.00	G4	0.86	G4	0.18	G4	0.87

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hüseyinî (KSTT) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Muhayyer, Nevâ, Eviç ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (1.-2., 9.-10., 11.-12., 37.-38., 39.-40. Ve 44. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (7.-8. Ve 35.-36. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (5.-6., 16.-17., 18.-19. Ve 42. Ölçülerde), Hüseyinîli (33.-34. Ölçülerde) ve çeşnisiz (12. Ölçüde),

Eviç perdesinde Segâhlı (13., 15., 28.-29. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Rastlı (23.-24. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (20., 22. Ölçülerde) ve Uşşaklı (27. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.10. Hüseyinî Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Hüseyinî makamında incelenen 30 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.10. Hüseyinî Makamında İncelenen 30 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı ΣN	Kullanım Süresi Σt	Etkinlik Derecesi $\Sigma t^2 / \Sigma N$	Kullanım Oranı %
1	E5 2102	E5 507,04	E5 123,64	E5 22,64
2	D5 1860	D5 390,32	D5 82,23	D5 17,44
3	C5 1237	A4 267,42	A4 79,79	A4 11,90
4	G5 1132	C5 234,20	C5 44,47	C5 10,49
5	B4 958	G5 209,08	A5 39,83	G5 9,33
6	A4 899	A5 167,8	G5 38,92	A5 7,46
7	F#5 828	B4 135,04	F#5 21,83	B4 6,03
8	A5 718	F#5 133,62	B4 19,18	F#5 5,96
9	F5 561	F5 82,07	F5 12,09	F5 3,67
10	B5 189	G4 35,58	G4 8,32	G4 1,59
11	G4 157	B5 33,71	C6 6,82	B5 1,51
12	C6 81	C6 22,19	B5 6,23	C6 0,99
13	C#5 44	C#5 8,91	C#5 2,28	C#5 0,40
14	D#5 21	D#5 3,60	A#4 0,63	D#5 0,16
15	G#5 17	G#5 1,71	D#5 0,62	G#5 0,10
16	A#5 13	D6 1,66	G#5 0,34	D6 0,07
17	D6 9	A#4 1,59	D6 0,32	A#4 0,07
18	F#4 6	A#5 1,54	A#5 0,23	A#5 0,07
19	A#4 4	F#4 0,88	F#4 0,13	F#4 0,04

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Bûselik ve Rast makamlarını incelerken tespit ettiğimiz gibi, Hüseyinî makamındaki şarkılarda da eser künyesinin Osmanlıca harfleriyle yazıldığı eski yazma notaların hepsinde **Segâh perdesi, si natürel** kullanılmıştır. Bu durumda, geleneksel kullanımda Hüseyinî makamının donanımında yalnızca **fa için bakiye diyezi** olduğu söylenebilir.

Dizisi: İncelenen eserler içerisinde Hüseyinî makamı özelliklerini göstermeyen 3 eser dışındaki 27 eserin hepsinde makam dizisi, yerinde **Hüseyinî beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak dörtlüsünün** eklenmesiyle oluşmuştur. Diğer üç eserde ise Uşşak

dörtlüsüne Bûselik ve Rast beşlileri eklenmiştir. Bu eserler incelendiğinde ikisinin Uşşak, birinin ise Nevâ makamı özelliklerini gösterdiği söylenebilir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Hüseyinî makamında incelenen 30 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda Hüseyinî perdesinin her bakımdan en etkili perde olduğu görülmektedir. Hemen her eserde bu perde üzerinde önemli kalıpların yapılması da perdenin önemini göstermektedir. Nevâ perdesi ise gerek MIDI analizi sonuçlarında ikinci sırada yer alması gerekse üzerinde önemli ölçüde kalıplar yapılması münasebetiyle en önemli perdeler arasında yer almaktadır. Kullanım süresi ve oranı bakımından üçüncü sırada karar perdesi Dügâh yer almaktadır. Kullanım sıklığı sıralamasında altıncı sırada kalan Dügâh perdesi, makamın çoğunlukla orta bölgelerde gezindiği, karar perdesine çok fazla uğranmadığı ve uğrandığında belirgin kalıplar yapıldığını göstermektedir. Kullanım süresi ve oranı sıralamasında dördüncü sırada, kullanım sıklığında ise üçüncü sırada yer alan Çargâh perdesi üzerinde de önemli ölçüde kalıplar yapılmıştır. Bir diğer önemli perde ise kullanım sıklığında üçüncü kullanım süresi ve oranında ise beşinci sırada yer alan Gerdâniye perdesidir. Gerdâniye perdesinde de az sayıda olsa da kalıplar yapılmıştır.

Güçlüsü: İncelenen 30 eser içerisinde farklı makam özellikleri gösteren üç eser dışındaki 27 eserin tamamında güçlü, **Hüseyinî** perdesidir.

Yedeni: İncelenen eserlerin 5'inde %16,66 oran ile, yeden kullanılmamış olup, yeden kullanılan %83,33 oranlık 25 eserin hepsinde yeden **Rast** perdesidir.

Seyir karakteri: İncelenen 30 eser içerisinde, çıkıcı seyir karakterine, aynı zamanda Hüseyinî makamından farklı bir diziye sahip olan 2 eser dışında diğer tüm eserlerde, %93,33 oran ile seyir, **inici-çıkıcı** karakterdedir.

Genişlemesi: Makam dizisi dışında tek bir ses genişletilen, bu genişlemede de çoğunlukla Tiz Segâh, Sünbüle veya Tiz Bûselik perdelerini alan 6 eseri genişlemiş saymazsak, incelediğimiz 30 eserin 20'sinde %66,66 oran ile genişleme yapılmıştır. Bu genişlemelerin hepsinde tizde Uşşak çeşnisi kullanılmışken, yalnızca 1 eserde pest taraftan da Segâh üçlüsü ile genişleme yapılmıştır. Bu veriler ışığında Hüseyinî makamının **tiz taraftan Uşşak çeşnisi ile** genişlediği sonucuna varılabilir.

Kalıplar ve geçkiler: İncelenen 30 eserin 29'unda %96,66 oran ile, Dügâh perdesinde Hüseyinî; 24'ünde %80 oran ile, Hüseyinî perdesinde Uşşaklı; 17'ser eserde Hüseyinî ve Muhayyer perdelerinde çeşnisiz; 13 eserde %43,33 oran ile, Çargâh perdesinde Çargâhlı; 11 eserde %36,66 oran ile, Nevâ perdesinde Rastlı; 9 eserde %30 oran ile, Hüseyinî perdesinde Hüseyinî; 7'ser eserde %23,33 oran ile, Nevâ perdesinde Bûselikli ve Rast perdesinde Rastlı; 5'er eserde %16,66 oran ile, Dügâh perdesinde Uşşaklı ve Muhayyer perdesinde Uşşaklı; 4'er eserde %13,33 oran ile, Eviç perdesinde Segâhlı ve Gerdâniye perdesinde çeşnisiz; 3'er eserde %10 oran ile, Nevâ perdesinde çeşnisiz ve Hüseyinî perdesinde Kürdîli; 2'ser eserde %6,66 oran ile, Çargâh perdesinde çeşnisiz ve Peçgahlı, Hüseyinî perdesinde Hicazlı, Acem perdesinde Çargâhlı ve Gerdâniye perdesinde Rastlı; 1'er eserde %3,33 oran ile, Dügâh perdesinde Sabâlı, Nim Hicaz perdesinde Hicazlı, Hüseyinî perdesinde Sabâlı ve Tiz Çargâh perdesinde çeşnisiz kalıplar yapılmıştır.

Ayrıca incelenen eserlerin 1'inde Rast makamına 1'inde de Sabâ makamına geçki yapılmıştır. 3 eserde ise Hüseyinî makamının özellikleri olmayıp bu eserlerin 2'si Uşşak makamı, 1'i ise Nevâ makamı özelliklerini taşımaktadır.

Bu veriler ışığında, **Dügâh perdesinde Hüseyinî; Hüseyinî perdesinde Uşşaklı, Hüseyinî ve çeşnisiz; Muhayyer perdesinde çeşnisiz; Çârgâh perdesinde Çârgâhlı; Nevâ perdesinde Rastlı ve Bûselikli ve Rast perdesinde Rastlı** kalışlar, Hüseyinî makamının önemli kalışları olarak sıralanabilir. İncelediğimiz 30 eserden elde edilen verilere göre, Arel nazariyesini esas alan kaynaklarda önemli asma kalışlardan biri olarak nitelendirilen, Segâh perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı kalışların Hüseyinî makamında kullanılmadığı görölmektedir.

4.11. Nevâ Makamına Ait Bulgular

Nevâ makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 48 eser bulunmaktadır. Bu eserlerin 12'si Cumhuriyet Dönemi öncesine ait olup incelediğimiz 10 eserin hepsi o dönemden seçilmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.11. Nevâ Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Bildim kelamın a canım	Numan Ağa
Düşüp ruhsar-ı ale tar-ı geysu	Kemani Rıza Efendi
Edemem hal-i dili şerh ü beyan	Muhiddin Ağa
Ey peri-i nağme erdir evce dek avazımı	Ziya Paşa
Gülgara salın mevsimİDİR geşt ü güzarın	Dede Efendi
Ko sinem ateşe yansın	şemseddin Ziya Bey
Lutf et efendim sen heman	Rifat Bey
Mevsim-i güldür gülistan vaktidir	şakir Ağa
Yetti bunca intizarım	İstavri Efendi
Yine bağlandı dil bir nev-nihale	Zekai Dede

4.11.1. "Bildim Kelamın A Canım" İsimli Esere Ait Bulgular

NEVĀ ŞARKI

Beste: NÜMAN AĞA
Güfte: İZZET

Düyek

Bil dim ke lâ min a ca nim

Üz mek me rā min

Gör düm hi rā min a ca nim

Üz mek me rā min

ARANAĞMESİ

11 12

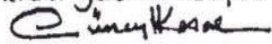
13

Bildim kelâmın
Üz mek me râmın
Gördüm hırâmın
Üz mek me râmın

Gönlüm kaparsın
Yoldan saparsın
İşler yaparsın
Üz mek me râmın

Ey meh n'olursun
Elbet bulursun
Teslim olursun
Üz mek me râmın

Df. 180/486

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. deki
kolleksiyonundan yazıldı. Güfte ilâve
edildi.

MIDI Analiz Raporu 4.11.1

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	45.00	C5	6.19	A4	1.06	C5	18.98
E5	43.00	D5	5.65	C5	1.03	D5	17.34
C5	37.00	E5	4.29	D5	0.71	E5	13.17
F5	25.00	A4	3.84	E5	0.43	A4	11.79
B4	25.00	F5	3.02	G5	0.43	F5	9.27
G5	20.00	G5	2.92	F5	0.37	G5	8.97
A4	14.00	B4	2.45	B4	0.24	B4	7.50
A5	13.00	A5	1.59	A5	0.20	A5	4.89
G4	6.00	G4	1.05	G4	0.18	G4	3.23
C6	5.00	B5	0.49	F#5	0.06	B5	1.51
B5	5.00	C6	0.47	B5	0.05	C6	1.43
F#5	3.00	F#5	0.44	C6	0.04	F#5	1.34
A#5	1.00	D6	0.10	D6	0.01	D6	0.30
D6	1.00	A#5	0.09	A#5	0.01	A#5	0.28

Not: Nevâ makamındaki MIDI analiz raporlarında yer alan “B4” ifadesi, Segâh perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Çargâh perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Kullanım sıklığı sıralamasında birinci konumda yer alan Nevâ perdesi ise gerek kullanım oranı gerekse kalışlar bakımından Çargâh perdesini takip etmektedir. Fakat Çargâh perdesindeki kalışların hem sayı olarak fazla olması hem de bu kalışların eserin zemin bölümünde yer alması münasebetleriyle bu perdenin önem derecesi artmaktadır. Hüseyinî, Dügâh ve Acem perdeleri ise etkinlik derecesi yüksek olan diğer perdelerdendir.

Güçlüsü: Çargâh

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ve Kürdî dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (13. Ölçüde) ve Hüseyinîli (8. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (2., 3.-4. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (9. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Rast perdesinde Rastlı

4.11.2. "Düşüp Ruhsar-ı Ale Tar-ı Geysu" İsimli Esere Ait Bulgular

Usûl: Aksak NEVĀ ŞARKI Kemânî Rıza Efendi

1 Ah düşüp ruh sâ ri â le tã

2 tã ri giy sũ -SAZ-

3 A gıl dı ver di sad berk

4 Be nim cã nim da can sın ey

5 üz re şeb bü

6 ey me lek hüy -SAZ-

7 bü -SAZ-

8 Ya zil dı saf

9 ha î hüs nün nün de Yâ

10 Hû -SAZ- hüy

11 ARANAĞMESİ

12 ARANAĞMESİNE -SAZ-

13 ARANAĞMESİ

14 ARANAĞMESİNE -SAZ-

15 ARANAĞMESİ

16 ARANAĞMESİNE -SAZ-

Df: 9/68 @ ünükl. usul — Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT'deki koleksiyonundan yazıldı. 7.2.1996

MIDI Analiz Raporu 4.11.2

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	62.00	D5	9.88	D5	1.57	D5	23.20
E5	47.00	E5	5.42	A4	0.82	E5	12.74
C5	40.00	C5	4.98	E5	0.63	C5	11.71
G5	31.00	A5	4.21	C5	0.62	A5	9.90
A5	29.00	G5	4.02	A5	0.61	G5	9.45
F5	28.00	A4	2.86	G5	0.52	A4	6.72
B4	25.00	F5	2.55	C6	0.41	F5	6.00
B5	16.00	B4	2.46	B4	0.24	B4	5.78
C6	14.00	C6	2.41	F5	0.23	C6	5.66
F#5	13.00	B5	1.65	B5	0.17	B5	3.87
A4	10.00	F#5	1.41	F#5	0.15	F#5	3.30
D6	3.00	D6	0.34	D6	0.04	D6	0.80
G4	2.00	G4	0.19	A#5	0.03	G4	0.45
A#5	1.00	A#5	0.17	G4	0.02	A#5	0.40

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Çargâh, Muhayyer ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (8., 9., 14. Ve 16. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (6. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (2. Ölçüde) ve Bûselikli (4.-5. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Hüzâmlı (11. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (14. Ölçüde),

Tiz Çargâh perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.11.3. "Edemem Hal-i Dili Şerh ü Beyan" İsimli Esere Ait Bulgular

NEVĀ ŞARKI

Muhammadin Xğa

Xkak

1 Ah E de mem hā 2 li di li şer 3 hü be yān

4 Hā li mi tak 5 rî re kō dir 6 mi ze bān -SAZ -

7 - şā hi di mak 8 sū du muz göz 9 den ni hān

10 Āh kim dil 11 bes te nim hay 12 Li za mēn

13 ARANAĞMESİ

14

15

16

Edemem hāl-i dili şerh ü beyān
Hālimi takr?re kōdir mi zebōn
Şāhid-i maksūdumuz gözden nihān
Āh kim dil-bestenim hayli zamān

Df-180/492

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
kolleksiyonundan yazıldı. *İsmail Hakkı*

MIDI Analiz Raporu 4.11.3

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	37.00	D5	7.76	D5	1.63	D5	20.54
E5	33.00	E5	5.20	A5	1.21	E5	13.77
C5	28.00	C5	5.01	F#5	0.93	C5	13.28
F#5	24.00	F#5	4.73	C5	0.90	F#5	12.52
G5	22.00	A5	4.40	A4	0.88	A5	11.65
B4	18.00	G5	3.64	E5	0.82	G5	9.63
A5	16.00	A4	2.82	G5	0.60	A4	7.46
A4	9.00	B4	2.16	B4	0.26	B4	5.71
C#5	6.00	C#5	0.81	C#5	0.11	C#5	2.13
B5	5.00	B5	0.59	B5	0.07	B5	1.56
F5	4.00	F5	0.38	F5	0.04	F5	1.00
C6	2.00	C6	0.19	C6	0.02	C6	0.50
D6	1.00	D6	0.09	D6	0.01	D6	0.24

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Çargâh, Eviç ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (6., 12. Ve 16. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (5., 11. Ve 14. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (4., 7. Ve 10. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.11.4. "Ey Perii Nağme Erdir Evce Dek Avazımı" İsimli Esere Ait Bulgular

Neva şarkı
Ey perii name erdir evcedek avazını

AKSAK SEMÂİ Ziya paşa.

Ey pe ri i NA ME ER
DIR EV CE DEK A VA ZI NI
NA LE İ CAN GA HI MA E DIR
NE VA YI SA ZI NI OK SA DIK
CA ZÜLFÜ NÜ BİR HOŞ HAVA
DUY MAK TA YIM BAĞLA DIN TA RI
Dİ LE HER TA RI EF SUN SA ZI NI
ARANAME
79 20 21

Ey perii NAME ERDİR EVCEDEK AVAZINI
NALEİ CANGAHIMA ERDİR NEVAYI SAZINI
OKŞADIKCA ZÜLFÜNÜ BİR HOŞ HAVA DUYMAKTAYIM
BAĞLADIN TARI DİLE HER TARI EFSUNSAZINI

MIDI Analiz Raporu 4.11.4

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	53.00	D5	15.05	D5	4.28	D5	29.19
E5	43.00	E5	7.14	C5	1.46	E5	13.84
C5	30.00	C5	6.62	F#5	1.39	C5	12.84
B4	27.00	F#5	5.77	A4	1.21	F#5	11.19
F#5	24.00	B4	4.77	E5	1.18	B4	9.25
G5	20.00	A4	4.41	B4	0.84	A4	8.54
A4	16.00	G5	3.37	G5	0.57	G5	6.53
A5	13.00	A5	1.67	G4	0.37	A5	3.24
F5	9.00	F5	1.09	A5	0.21	F5	2.11
G4	3.00	G4	1.05	F5	0.13	G4	2.03
C#5	2.00	C#5	0.42	C#5	0.09	C#5	0.81
B5	1.00	B5	0.22	B5	0.05	B5	0.42

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Çargâh, Eviç ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (8., 16. Ve 21. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (2., 12. Ölçülerde) ve çeşnisiz (6. Ve 14. Ölçülerde),

Eviç perdesinde çeşnisiz (9. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.11.5. "Gülzara Salın Mevsimidir Geşt ü Güzarın" İsimli Esere Ait Bulgular

NEVĀ ŞARKI

usûl: Ağır aksak semâi

Dede Efendi
Güfte: Nedim

Gül zâ ra sa lun me mev
si mi dir geş tû gü
zâ rin gel hey cā nim
Ver hük mü nü ey ser
vire van köh
ne ba ha rin gel hey cā nim
Dök zül fû nü sem mü mü
ri gi yin sin köi zâ
rin gel hey cā nim
rin SAZ
ARANAĞMESİ
16

MIDI Analiz Raporu 4.11.5

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	108.00	D5	16.78	D5	2.61	D5	19.09
E5	90.00	G5	12.79	G5	2.05	G5	14.56
G5	80.00	C5	11.96	C5	1.79	C5	13.61
C5	80.00	F#5	10.38	A5	1.62	F#5	11.81
F#5	74.00	E5	9.95	A4	1.49	E5	11.32
B4	55.00	A5	8.63	F#5	1.46	A5	9.82
A5	46.00	B4	5.81	E5	1.10	B4	6.62
F5	28.00	A4	5.59	B4	0.61	A4	6.36
A4	21.00	F5	3.21	F5	0.37	F5	3.65
B5	11.00	B5	1.16	B5	0.12	B5	1.32
C6	7.00	C6	0.75	G4	0.10	C6	0.86
D6	2.00	G4	0.44	D6	0.09	G4	0.50
G4	2.00	D6	0.42	C6	0.08	D6	0.48

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Çargâh, Eviç ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (8., 10., 13. Ve 16. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (15. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (4. Ve 12. Ölçülerde) ve Bûselikli (1., 3.-4., 11.-12. Ve 14. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (2. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (8. Ve 9. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.11.6. "Ko Sinem Ateşe Yansın" İsimli Esere Ait Bulgular

USÛLÜ: AKSAK NEVÂ ŞARKI Beste: SEMSEDDİN ZİYA B.

KO Sİ NEM-Â TE SE YAN SİN...
BU CAN SA NA FE DA OL SUN...
... GÖ NÜL EĞ LEN SİN AL DAN SİN...
... Bİ RAK Â ŞIK HA RAB OL SUN...
... GÖ NÜL EĞ LEN SİN AL DAN...
... Bİ RAK Â ŞIK HA RAB OL...
SİN SAZ Fİ RA KU HİC
NE ME BE NİM
Rİ LE YAN SİN...
SEN SİZ HA YAT...
ARANAĞMESİ
12 13

3.6.1987

Çinay Kosal

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	38.00	D5	9.88	D5	2.57	D5	24.97
E5	36.00	F#5	6.66	F#5	1.27	F#5	16.84
F#5	35.00	G5	4.27	A4	0.93	G5	10.80
G5	28.00	E5	4.01	G5	0.65	E5	10.13
A5	23.00	A5	3.32	C5	0.57	A5	8.39
B4	20.00	A4	3.06	A5	0.48	A4	7.72
F5	15.00	C5	2.84	E5	0.45	C5	7.17
C5	14.00	B4	2.23	B4	0.25	B4	5.62
C#5	11.00	F5	1.57	F5	0.16	F5	3.96
A4	10.00	C#5	1.18	C#5	0.13	C#5	2.97
B5	6.00	B5	0.56	B5	0.05	B5	1.42

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Eviç, Gerdâniye, Hüseyinî ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Tiz Segâh perdesi dışına genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (6.-7. Ve 13. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3.-4. Ölçülerde) ve Rastlı (4.-5. Ölçülerde),

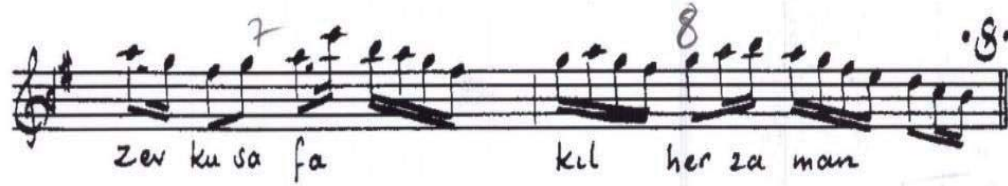
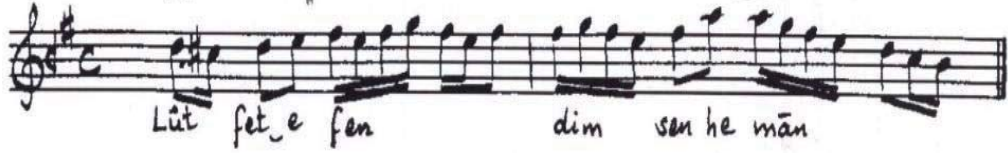
Eviç perdesinde Segâhlı (2.-3., 7., 9. Ve 11. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.11.7. "Lutf Et Efendim Sen Heman" İsimli Esere Ait Bulgular

NEVĀ ŞARKI

Rif'at Bey

Uslûl = Sofyan

Df-180/485

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. deki koleksiyonundan yazıldı. Grifte ilâve edildi - Cüneyt Koca

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	42.00	D5	7.85	D5	1.47	D5	24.72
F#5	36.00	F#5	5.55	F#5	0.85	F#5	17.46
G5	30.00	G5	4.71	G5	0.74	G5	14.82
E5	30.00	A4	3.58	A4	0.71	A4	11.26
A4	18.00	E5	3.46	E5	0.40	E5	10.89
C5	17.00	C5	1.97	A5	0.27	C5	6.20
B4	14.00	A5	1.79	C5	0.23	A5	5.64
A5	12.00	B4	1.42	B4	0.14	B4	4.48
C#5	8.00	C#5	0.77	C#5	0.07	C#5	2.44
B5	4.00	B5	0.38	B5	0.04	B5	1.19
F5	2.00	F5	0.18	F5	0.02	F5	0.58
C6	1.00	C6	0.10	C6	0.01	C6	0.31

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Eviç, Gerdâniye, Dügâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (6. Ölçüde) ve Hicazili¹⁵ (10. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (4. Ölçüde) ve Rastlı (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

¹⁵ ...Arel ve Ezgi'de bulunmayan ve K-T-S aralıklarından oluşan bu tam dörtlü, Safiyüddin'de Irak, Ladikli'de Hicazi adını alır. Meragi'de ise yedi cinsten biridir (BAŞARA, Erol, 2012, *Geleneksel Türk Sanat Müziğindeki Bazı Mürekkep Makamlarda Orta Üçlü Aralığın Güçlü Perdeleri Belirleyiciliği Üzerine Bir İnceleme*, SCÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Sayfa 76.)

4.11.8. "Mevsim-i Güldür Gülistan Vaktidir" İsimli Esere Ait Bulgular

NEVÂ ŞARKI

Şakir Xğa

Durubindi

Mev si mi gül dür gü lis tan vak ti dir

vak ti dir Lâ le zâ re gel ki sey ran

vak ti dir vak ti dir Bu ne vâ yı

an de li ban vak ti dir vak ti dir

an de li ban vak ti dir

ARANAĞMESİ

Mevsim-i güldür gülistan vaktidir
Lâlezâra gel ki seyran vaktidir
Bu nevâ-yı andeliban vaktidir
Lâlezâra gel ki seyran vaktidir

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
kolleksiyonundan yazıldı. E. İsmail Hakkı

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	55.00	D5	9.53	D5	1.65	D5	28.55
E5	41.00	E5	5.02	A4	0.72	E5	15.05
C5	22.00	A4	3.61	E5	0.61	A4	10.81
F#5	18.00	C5	3.04	F#5	0.50	C5	9.10
A4	18.00	F#5	3.00	C5	0.42	F#5	9.00
B4	18.00	G5	2.40	A5	0.40	G5	7.19
G5	17.00	A5	2.20	G5	0.34	A5	6.58
A5	12.00	B4	1.93	C#5	0.28	B4	5.79
C#5	11.00	C#5	1.76	B4	0.21	C#5	5.27
F5	7.00	F5	0.66	F5	0.06	F5	1.99
B5	1.00	B5	0.22	B5	0.05	B5	0.67

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Dügâh, Çargâh ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (8. Ve 16. Ölçülerde) ve Rastlı (3. Ve 11. Ölçülerde),

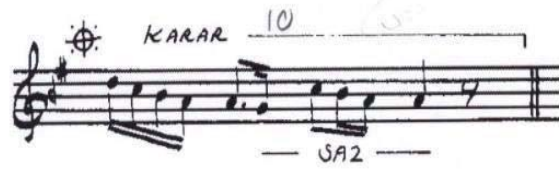
Nevâ perdesinde Bûselikli (1. Ve 14. Ölçülerde) ve Rastlı (4. Ve 12. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.11.9. "Yetti Bunca İntizarım" İsimli Esere Ait Bulgular

2/8öl : Aksak

NEVÂ ŞARKI

İstavri Efendi

Df: 9/67

Çinay Kosak

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT deki koleksiyonundan yazıldı.. 5.2.1996

MIDI Analiz Raporu 4.11.9

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	53.00	D5	9.10	D5	1.56	D5	23.56
E5	45.00	G5	5.28	A4	0.78	G5	13.68
G5	40.00	E5	5.11	G5	0.70	E5	13.23
C5	35.00	C5	4.17	E5	0.58	C5	10.80
A5	29.00	A5	3.64	C5	0.50	A5	9.42
F#5	22.00	A4	2.80	A5	0.46	A4	7.25
B4	20.00	F5	2.75	F5	0.38	F5	7.12
F5	20.00	F#5	2.17	F#5	0.21	F#5	5.63
A4	10.00	B4	1.96	B4	0.19	B4	5.07
B5	7.00	C6	0.80	C6	0.16	C6	2.07
C6	4.00	B5	0.75	B5	0.08	B5	1.93
G4	1.00	G4	0.09	G4	0.01	G4	0.24

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Hüseyî, Çargâh ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (7., 10. Ve 14. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Çargâhlı (5. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (2.-3. Ve 12. Ölçülerde),

Gerdâniyede Rastlı (3. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (7. Ve 8. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.11.10. "Yine Bağlandı Dil Bir Nev-nihale" İsimli Esere Ait Bulgular

NEVÂ ŞARKI

YÜRÜK SEMÂİ

YİNE BAĞLANDI DİL BİR NEV-NİHÂLE

MÜZİK: ZEKÂİ DEDE

1 2 3 4

Yİ-NE BAĞ- LAN- DI DİL BİR NEV- Nİ- HÂ- LE
ME- LÂ- HAT GÜL- ŞE- NİN- DE TÂ- ZE BİR GÜL

5 6 7 re 8

Mİ- SÂ- Lİ GEL- MEZ Â- LEM- DE HA- YÂ- LE
FE- LK- DE OL- MAZ AK- RÂ- Nİ TA- HAY- YÜL

si 9 10 11 12

Mİ- SÂ- Lİ GEL- MEZ Â- LEM- DE HA- YÂ- LE
FE- LK- DE OL- MAZ AK- RÂ- Nİ TA- HAY- YÜL

13 14 15 16 17

Nİ- GEH AK- LA Zİ- YAN- DIR ZÜL- Fİ YÂ RE Fİ YÂ RE
DÖ- KÜL- MÜŞ TUR- RA TUR- RA HEM- ÇÜ SÜN- BÜL BÜL

18 19 20 re 21

A- MAN- SIZ GİR- MEZ Â- GU- Şİ Vİ- SÂ- LE
RU- Hİ TÂ- BA- Nİ ÜZ- RE EB- Rİ KÂ- KÜL

si 22 23 24 25

NE SÂB- RA ÇA- RE VAR NE AR- Zİ HÂ- LE
O MÂ- HI HÜS- NE OL- MUŞ ZÜL- FÜ HÂ- LE

Aranağmesi 26 27 28 29

30 31 32

33 34 35 36

D.C.

YİNE BAĞLANDI DİL BİR NEV-NİHÂLE
MİSÂLİ GELMEZ ÂLEMDE HAYÂLE
NİGEH AKLA ZİVANDIR ZÜL-Fİ YÂRE
AMANSIZ GİRMEZ ÂĞUŞ-VİSÂLE
NE SABRA ÇÂRE VAR NE ARZ-I HÂLE
MELÂHAT GÜLŞENİNDE TÂZE BİR GÜL
FELEKDE OLMAZ AKRÂNİ TAHAYYÜL
DÖKÜLMÜŞ TURRA TURRA HEMÇÜ SÜNBÜL
RUHİ TÂBANI ÜZRE EBR-İ KÂKÜL
O MÂHI HÜSNE OLMUŞ ZÜLFÜ HÂLE

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	83.00	D5	22.19	D5	5.93	D5	28.84
E5	53.00	E5	11.63	E5	2.55	E5	15.11
C5	47.00	C5	9.33	A5	1.91	C5	12.13
G5	33.00	F#5	7.50	A4	1.86	F#5	9.74
F#5	32.00	G5	7.49	C5	1.85	G5	9.74
B4	27.00	A5	6.18	F#5	1.76	A5	8.03
A5	20.00	A4	5.10	G5	1.70	A4	6.63
A4	14.00	B4	4.96	B4	0.91	B4	6.45
F5	5.00	B5	0.85	B5	0.18	B5	1.11
B5	4.00	F5	0.81	F5	0.13	F5	1.05
C6	2.00	C6	0.46	C6	0.11	C6	0.60
G4	2.00	G4	0.44	G4	0.10	G4	0.57

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Çargâh, Eviç ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnci-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (12., 25., 35. Ve 36. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (2. Ölçüde) ve Rastlı (3.-4., 7.-8., 16.-17., 20.-21., 28.-29. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (5. ve 18. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.12. Nevâ Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Nevâ makamında incelenen 10 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.12. Nevâ Makamında İncelenen 10 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı $\sum N$	Kullanım Süresi $\sum t$	Etkinlik Derecesi $\sum t^2 / \sum N$	Kullanım Oranı %
1	D5 576	D5 113,28	D5 22,28	D5 24,05
2	E5 461	E5 60,98	A4 10,10	E5 12,94
3	C5 350	C5 55,96	C5 8,95	C5 11,88
4	G5 321	G5 50,72	E5 8,06	G5 10,77
5	F#5 281	F#5 47,43	G5 8,01	F#5 10,07
6	B4 249	A4 37,60	F#5 8,01	A4 7,98
7	A5 213	A5 37,51	A5 6,60	A5 9,96
8	F5 143	B4 30,02	B4 3,62	B4 6,37
9	A4 140	F5 16,14	F5 1,82	F5 3,43
10	B5 60	B5 6,85	B5 0,78	B5 1,45
11	G#5 38	C6 5,16	C6 0,76	C6 1,09
12	C6 35	C#5 4,92	G4 0,66	C#5 1,04
13	G4 16	G4 3,24	C#5 0,64	G4 0,69
14	D6 7	D6 0,96	D6 0,13	D6 0,20
15	A#5 2	A#5 0,26	A#5 0,03	A#5 0,06

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Nevâ makamındaki şarkılarda da eser künyesinin Osmanlıca harfleriyle yazıldığı eski yazma notaların hepsinde **Segâh perdesi, si natürel** kullanılmıştır. Bu durumda, geleneksel kullanımda Nevâ makamının donanımında yalnızca **fa için bakiye diyezi** olduğu söylenebilir.

Dizisi: İncelenen eserlerin 9'unda %90 oran ile **yerinde Uşşak dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast beşlisi** eklenmiştir. 1 eserde ise Uşşak dörtlüsüne Bûselik beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Nevâ makamında incelenen 10 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda Nevâ perdesinin hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de kullanım oranı bakımlarından en önemli perde olduğu görülmektedir. İncelediğimiz eserlerin hemen hepsinde bu perde üzerinde çeşitli çeşnilerle kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, kullanım sıklığı, toplam süre ve kullanım oranı bakımından takip eden Hüseyinî perdesi üzerinde hiçbir eserde kalış yapılmamıştır. Kullanım oranında üçüncü sırada yer alan Çargâh perdesi ise önemli kalış perdelerindedir. Bir diğer önemli perde olan Gerdâniye perdesi ise kullanım sıklığı, süresi ve oranı bakımından dördüncü sırada yer alırken üzerinde iki kez kalış

yapılmıştır. MIDI analizi parametrelerinde beşinci sırada yer alan Eviç perdesi üzerinde de kalışlar yapılmıştır.

Güçlüsü: İncelenen 10 eserin 9’unda, %90 oran ile, güçlü, **Nevâ** perdesidir. İstisnai bir eserde ise Çargâh perdesi güçlü perde konumundadır.

Yedeni: İncelenen eserlerin 4’ünde %40 oranla yeden kullanılmamışken 6’sında %60 oran ile, **Rast** perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Seyir karakteri: İncelenen 10 eserin tamamı **inici-çıkıcı** seyir karakterine sahiptir.

Genişlemesi: Eserlerin 3’ünde, %30 oran ile, dizi genişletilmemiş olup diğer 7 eserde %70 oran ile dizi **tiz taraftan Uşşak çeşnisi ile** genişletilmiştir. 1 eserde tiz taraftaki Uşşak çeşnisiyle beraber Kürdî çeşnisi de kullanılmıştır.

Kalışlar ve geçkiler: İncelenen 10 eserin hepsinde Dügâh perdesinde Uşşaklı kalış yapılmıştır. Bunun dışında 9 eserde, %90 oran ile, Nevâ perdesinde Rastlı; 6 eserde, %60 oran ile, Nevâ perdesinde Bûselikli; 4’er eserde, %40 oran ile, Çargâh perdesinde Çargâhlı ve Muhayyer perdesinde çeşnisiz; 2’şer eserde, %20 oran ile, Nevâ perdesinde çeşnisiz ve Eviç perdesinde Segâhlı; 1’er eserde ise Rast perdesinde Rastlı, Dügâh perdesinde Hüseyinîli, Rastlı ve Hicazili, Eviç perdesinde Hüzâmlı ve Çeşnisiz, Gerdâniye perdesinde Rastlı ve çeşnisiz ve Tiz Çargâh perdesinde çeşnisiz kalışlar yapılmıştır.

Bu veriler ışığında, **Dügâh perdesinde Uşşaklı, Nevâ perdesinde Rastlı, Bûselikli ve çeşnisiz, Çargâh perdesinde Çargâhlı, Muheyyer perdesinde çeşnisiz ve Eviç perdesinde Segâhlı** kalışlar, Nevâ makamının önemli kalışları olarak sıralanabilir.

4.13. Hicaz Makamına Ait Bulgular

Hicaz makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 2254¹⁶ eser bulunmaktadır. Cumhuriyet Dönemi öncesine ait fazlasıyla eser bulunduğu için bu makamda incelediğimiz 30 eserin hepsi o dönemden seçilmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.13. Hicaz Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Açma çiğergahıma ok yaresi	Şevki Bey
Aksedip reng-i izarın came-i gül-fâmına	Musa Süreyya Bey
Akşam oldu yine sular kararı	Tanburi Aziz Bey
Aşkınla ben ey nazenin	İsmail Dede Efendi
Ateş-i suzan-ı firkat yakıtı cism ü canımı	Hacı Faik Bey

¹⁶ Bu eserlerin hepsi TRT repertuarında Hicaz makamı adı altında gösterilmektedir fakat kuvvetle muhtemeldir ki bu eserler içerisinde Hümâyûn, Uzzâl ve Zirgüle gibi, Hicaz ailesi makamlarında bestelenmiş eserler de mevcuttur.

Bahar erdi yeşillendi çemenler	Nazım Bey
Bahar oldu açıldı lale vü gül	Rifat Bey
Bakın bad-ı semum olmuş ecel ah	Enderuni Hafız Yusuf Efendi
Ben bilmedim bana noldu	İsmail Dede Efendi
Bozuldu lanesi üftadeganın	Civan Ağa
Derdnakim genç yaşında süreta ben pek şenim	Asdik Ağa
Efzun oluyor günden güne bu hal-i melalim	Hacı Arif Bey
Eğilmez başın gibi gökler bulutlu efem	Kaptanzade Ali Rıza Bey
Eyledin şeyda beni ey gül-beden	Enderuni Ali Bey
Eyyam-ı safa geçti diye ağlama bülbül	Neyzen Rıza
Gam-ı hicranla perişan ve karanlık kaderim	Kemani Yorgi Efendi
Geh bahr ü gehi habab-ı aşkım	Zekai Dede
Gönlümü ihya eden günden güne sensin benim	Klarnet İbrahim
Gönül verdim bir zalime	Kemani Ali Ağa
Gözüm nuru canım benim	Medeni Aziz Efendi
Kalb-i mahzunum nasıl etmez figan	Kanuni Garbis Efendi
Kederden mi neden bilmem sararmış reng-i ruhsarın	Udi Mehmet Bey
Lutfunu ağyare kıl ey bi-vefa	Latif Efendi
Matemzedeyim külbe-i ahzanımı gel gör	Tanburi Cemil Bey
Nihayet gelmiyor feryad ü aha	Bülbülü Salih Efendi
Saki bu fena aleme meyhane desinler	Muallim İsmail Hakkı Bey
Sevdiğim ince beldir	Medeni Aziz Efendi
Yine vaz-ı felekden mi şikayet	Hacı Arif Bey
Zahm-ı aşkın yoktur asla çaresi	Griftzen Asım Bey
Zülfüne dil-besteler zülf-i perişanın kadar	Asdik Ağa

4.13.1. "Açma Ciğergahıma Ok Yaresi" İsimli Esere Ait Bulgular

HICAZ ŞARKI Şevki Bey

Usûl: Sâzımâmâr

Aç ma ei ger gâ hi ma ok
yâ yâ yâ re si
Ken di yâ ren din ci ge rim
pā pā re si
Yun ma sin es kim le gö züm
kâ kâ kâ re si

Açma ciğergâhıma ok yâresi
Kendi yârendir ciğeriim pâresi
Yunmasın eskimle gözüm kâresi
Kendi yârendir ciğeriim pâresi

Df-30/284

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. daki
kolluk siğirinden yazıldı.

İsmail Hakkı Bey

MIDI Analiz Raporu 4.13.1

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	53.00	D5	7.77	D5	1.14	D5	20.46
E5	47.00	E5	5.60	A4	1.03	E5	14.74
C#5	42.00	A4	4.55	A5	0.75	A4	11.98
G5	26.00	C#5	4.18	E5	0.67	C#5	11.02
F#5	23.00	A5	3.56	G5	0.43	A5	9.38
A#4	23.00	G5	3.33	C#5	0.42	G5	8.78
A4	20.00	F#5	3.00	F#5	0.39	F#5	7.90
A5	17.00	A#4	2.57	A#4	0.29	A#4	6.77
F5	11.00	G4	1.21	G4	0.24	G4	3.18
G4	6.00	F5	1.10	F5	0.11	F5	2.90
B5	3.00	B5	0.53	B5	0.09	B5	1.39
B4	2.00	B4	0.20	B4	0.02	B4	0.52
C6	2.00	C6	0.19	C6	0.02	C6	0.50
F#4	2.00	F#4	0.19	F#4	0.02	F#4	0.49

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi (Eser içerisinde Fa için bakiye diyezi)

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Dügâh, Nim Hicaz ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1., 6. Ve 8. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STBT'li (5. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (2., 9. Ve 10. Ölçülerde) ve Bûselikli (4. Ve 12. Ölçülerde),

Rast perdesinde Nîkrîzli (7. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.2. "Aksedip Reng-i İzarın Came-i Gül-Famına" İsimli Esere Ait Bulgular

H İ C A Z
(Aksedip rengi..)

Aksak

Muallif: Şirazi, Bay

Ak se dip ren gi i ga rin
ca mo i gül fa mi na
Pen beler ga yet ya kış miş sev di ğim en
da mi na da mi na Hoş gelir bu
hey e tin üf tâ de i na kâ mi na

Aksedip reng i zârin câme-i gül famına
Penbeler gayet yakışmış sevdiğim endâmına
Hoş gelir bu he'yetin üftâdo-i nakâmına
Penbeler gayet yakışmış sevdi ğim endâmına..

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	46.00	A4	8.71	A4	2.53	A4	21.29
D5	46.00	E5	8.28	E5	1.49	E5	20.25
C#5	41.00	D5	7.62	D5	1.26	D5	18.63
A#4	31.00	C#5	5.97	C#5	0.87	C#5	14.59
A4	30.00	A#4	3.24	A5	0.62	A#4	7.93
F5	23.00	F5	2.18	G5	0.45	F5	5.32
G5	9.00	G5	2.01	A#4	0.34	G5	4.91
A5	5.00	A5	1.75	F5	0.21	A5	4.29
G4	5.00	G4	0.96	G4	0.18	G4	2.34
B5	1.00	C6	0.09	C6	0.01	C6	0.23
C6	1.00	B5	0.09	B5	0.01	B5	0.23

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Dügâh perdesini toplam süre ve duyulma yüzdesi bakımından Hüseyinî perdesi takip etmektedir. Kullanım sıklığı açısından Dügâh perdesi ile aynı sayıda kullanılmış olan Nevâ perdesi ise, duyulma yüzdesi bakımından üçüncü sırada kalmasına karşın kalışlar bakımından en önemli perdedir. Bu üç perdeyi Nim Hicaz ve Dik Kürdî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (6., 8., 9. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STBT'li (2. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (4., 11. Ve 13. Ölçülerde) ve çeşnisiz (1. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (9. Ölçüde) ve Bûselikli (10. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.3. "Akşam Oldu Yine Sular Karardı" İsimli Esere Ait Bulgular

Uzlu: Düyek HICAZ SARKI Tanburi Aziz Bey

Ah akşam ol du yi ne su lar
ka rar di
Mes ken ol du yi ne su da
Gök tü mah zun lu ğum san ki
ğin ar di
va ya
Mes ken ol du yi ne su da
Gök tü mah zun lu ğum san ki
ğin ar di
va ya
Sev dā bu lut la rı her
ya nı sar di

Akşam oldu yine sular karardı
Mesken oldu yine su dağın arıdı
Sevdâ bulutları her yanı sarıdı
Göktü mahzunluğum sanki ovaya

Df 30/174

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. deki
koleksiyonundan yazıldı
İsmail Hakkı Bey

MIDI Analiz Raporu 4.13.3

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	47.00	D5	7.26	A4	1.31	D5	20.16
C#5	33.00	A4	5.84	E5	1.27	A4	16.22
A#4	28.00	E5	5.52	D5	1.12	E5	15.33
A4	26.00	C#5	4.82	B4	1.05	C#5	13.38
E5	24.00	A#4	4.12	C#5	0.70	A#4	11.43
G5	9.00	A5	2.01	A#4	0.61	A5	5.59
A5	8.00	G4	1.95	A5	0.51	G4	5.42
G4	8.00	G5	1.82	G4	0.48	G5	5.07
F#5	5.00	B4	1.45	G5	0.37	B4	4.03
F5	5.00	F5	0.47	B5	0.05	F5	1.30
B5	2.00	F#5	0.43	F5	0.04	F#5	1.19
B4	2.00	B5	0.33	F#5	0.04	B5	0.91

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Hüseyinî, Nim Hicaz ve Dik Kürdî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Tiz Bûselik perdesi dışına genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2. Ve 12. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AS'li (9. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3.-4. Ve 6. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (15. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde),

Rast perdesinde Nîkrîzli (10. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.4. "Aşkınla Ben Ey Nazenin" İsimli Esere Ait Bulgular

HİCAZ ŞARKI
AŞKINLA BEN EY NÄZENİN

USÛL: DÜYEK MÜZİK: DEDE EFENDİ

♩ = 144

AŞ- KIN- LA BEN EY NÄ ZE-
GEL- DİM 4 KA- PIN- DA BEN- DE-

1. (Saz) 2. (Saz)

NİN NİM NİN NİM

MEC- BÜ- RU- NUM MEC- BÜ- RU-
HEM BEN- DE- İ HEM BEN- DE-

NUM NİM MEC- BÜ- RU- NUM
HEM BEN- DE- İ

MEC- BU- RU- NUM (Saz)
EF- GEN- DE- NİM

EY 17 SER- V(i)
RAH- MEY- LE

KA- MET NEV KA- MET NEV ZE-
GEL NÄ- LEN- LEN- DE- NİM

EY SER- V(i) KA- MET NEV ZE-
RAH- MEY- LE GEL NÄ- LEN- DE-

MİN NİM

AŞKINLA BEN EY NÄZENİN
MECBÜRÜNÜM, MECBÜRÜNÜM
EY SERV(i)-KÂMET NEV-ZEMİN
MECBÜRÜNÜM, MECBÜRÜNÜM

GELDİM KAPINDA BENDENİM
HEM BENDE-İ EFGENDENİM
RAHM EYLE GEL NÄLENDENİM
MECBÜRÜNÜM, MECBÜRÜNÜM

NÄZENİN: Nazlı
MECBÜR: Gönü elinden alınmış
SERV(i)-KÂMET: Selvi boylu
NEV-ZEMİN: İlk defa görülen, yeni yetme
BENDE: Kul, köle
BENDE-İ EFGENDE: Zavallı köle, düşkün bir kul
RAHM EYLEMEK: Acımak
NÄLENDE: İniye, teryad eden

MIDI Analiz Raporu 4.13.4

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
F#5	40.00	F#5	9.56	F#5	2.28	F#5	18.58
D5	34.00	D5	7.81	A4	2.24	D5	15.18
C#5	31.00	A4	7.49	D5	1.79	A4	14.55
G5	28.00	C#5	5.41	C#5	0.94	C#5	10.52
E5	28.00	G5	4.86	G5	0.84	G5	9.44
A#4	25.00	E5	4.25	A5	0.73	E5	8.26
A4	25.00	A5	4.00	E5	0.65	A5	7.77
A5	22.00	A#4	3.63	A#4	0.53	A#4	7.04
F5	15.00	F5	2.25	F5	0.34	F5	4.37
B5	9.00	B5	1.28	D6	0.21	B5	2.48
G#4	2.00	D6	0.46	B5	0.18	D6	0.89
G#5	1.00	G#4	0.18	G#4	0.02	G#4	0.36
C6	1.00	A3	0.10	A3	0.01	A3	0.19
D6	1.00	G#5	0.10	G#5	0.01	G#5	0.19
A3	1.00	C6	0.09	C6	0.01	C6	0.18

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Tiz Segâh perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Eviç perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde kalışlar yapılmıştır. Onu takip eden Nevâ perdesi ise kalışlar bakımından öne çıkmaktadır. Çünkü bu perdedeki kalışlara eserin zemin ve nakarat bölümlerinde rastlanmaktadır. Etkinlik derecesi bakımından bu iki perdeyi, sırasıyla, Dügâh, Nim Hicaz ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2., 9. ve 13. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (3.-4., 3.-5. ve 7. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (5. ve 21. Ölçülerde) ve çeşnisiz (13. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde Bûselikli (17. Ölçüde) ve çeşnisiz (15. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

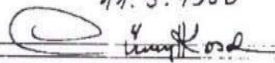
4.13.5. "Ateş-i Suzan-ı Firkat Yaktı Cism ü Canımı" İsimli Esere
Ait Bulgular

Usûlü: Cürçuna HİCAZ ŞARKI Hacı Fâik Bey

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42

Â TE Şİ SU ZA NI FIR KAT YAK DI CİS MÜ
CA NI MI - SAZ - SAZ
BİR HA RA BA BA DE DÖN DÜR DÜ Dİ Lİ Vİ
ÇAĞ LA EY EŞ KI TE RİM ÇAĞ LA MI SA LI
RA NI MI - SAZ - BİR HA RA BA BA DE DÖN DÜR
CÜ Yİ BAR ÇAĞ LA EY EŞ KI TE RİM ÇAĞ
DÜ Dİ Lİ Vİ RA NI MI - SAZ - NEY LE TESKİN
LA MI SA LI CÜ Yİ BAR
EY LE HİM BU Dİ DE İ GİR YA NI MI - SAZ
ÇÜN KI AL DIR DIM E LIM DEN . . . SEV Gİ Lİ CÂ
NÂ NI MI - SAZ - ÇÜN KI AL DIR DIM E LİN
DEN SEV Gİ Lİ CÂ NÂ NI MI - SAZ
AĞ LA ÇEŞ NİM AĞ LA DUR MA GİT Tİ EL DEN NÂZ LI YAR . . .
SAZ

11.5.1986

Hüseyin Kord
Sütlüce Arkadaşları

MIDI Analiz Raporu 4.13.5

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	82.00	D5	30.85	A4	11.85	D5	23.31
A4	73.00	A4	29.41	D5	11.61	A4	22.22
A#4	65.00	A#4	18.08	A#4	5.03	A#4	13.66
C#5	51.00	C#5	14.85	E5	4.86	C#5	11.22
E5	36.00	E5	13.23	C#5	4.33	E5	10.00
C5	21.00	C5	9.13	C5	3.97	C5	6.90
F5	13.00	F5	3.84	B4	1.15	F5	2.90
G4	12.00	G4	3.65	F5	1.13	G4	2.76
B4	11.00	B4	3.56	G4	1.11	B4	2.69
G5	7.00	G5	2.58	G5	0.95	G5	1.95
F#5	6.00	A5	1.62	A5	0.88	A5	1.23
A5	3.00	F#5	1.57	F#5	0.41	F#5	1.19

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) ve Bûselik (TBTT) beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Dik Kürdî, Nim Hicaz ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2.-3., 8.-9., 14.-15., 17-18., ve 34.-35. Ölçülerde), Hüseyinîli (20.-21. Ölçülerde) ve Sabâlî (36. Ölçüde),

Dik Kürdî perdesinde AS'li (13. Ve 42. Ölçülerde) ve çeşnisiz (12. Ölçüde),

Segâh perdesinde Ferahnâklî (29. Ve 30. Ölçülerde) ve çeşnisiz (41. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (7. Ve 26. Ölçülerde) ve çeşnisiz (5. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (19. Ölçüde) ve Uşşaklı (23. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Eserde Nevâ perdesi üzerinde Rastlı değil Bûselikli kalışlar yapılmıştır. Dolayısıyla eser, Hümâyûn makamı dizisindedir. Ayrıca eserin 20-23. Ölçüleri arasında Hüseyinî, 36.-40. Ölçüleri arasında ise Sabâ makamına geçki yapılmıştır.

4.13.6. “Bahar Erdi Yeşillendi Çemenler” İsimli Esere Ait Bulgular

Нугун 57 **بهار اولدی یاشیلندی چمنلر** **بهار** **بهار**

Bé | har irdi yeşil len di

bâhâ men lér lér

6 di hay li za 7 man o 8 dem

lér 9 lér 10 yeşil len 11

12 it di vin 13 si tem 14 lér 1

15 CODA 16 17

18 19

بهار

Нугун 57
 کتیب: حافظ مدوح بیگ
 Bahar irdi yeşil len di
 بهار اولدی یاشیلندی چمنلر
 اونون اولدی یاشیل زما به اولدی
 بیر آره ایندیگ او ستملر
 نغمات: کتیب

imykool

MIDI Analiz Raporu 4.13.6

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	70.00	E5	16.41	E5	3.85	E5	24.62
D5	57.00	D5	11.59	D5	2.36	D5	17.38
F#5	54.00	A4	8.63	A4	2.01	A4	12.95
C#5	46.00	C#5	7.75	C#5	1.31	C#5	11.63
A4	37.00	F#5	7.25	F#5	0.97	F#5	10.87
G5	34.00	G5	4.55	A5	0.67	G5	6.83
A#4	28.00	A5	3.65	G5	0.61	A5	5.48
A5	20.00	A#4	2.82	F#4	0.44	A#4	4.23
G4	12.00	F5	1.58	A#4	0.28	F5	2.37
F5	11.00	G4	1.12	F5	0.23	G4	1.68
B4	6.00	F#4	0.93	G4	0.10	F#4	1.40
F#4	2.00	B4	0.38	B4	0.02	B4	0.57

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh, Nim Hicaz ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Irak perdesinde Segâh üçlüsü ile pest taraftan genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (8.-10., 15. Ve 19. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde Segâhlı (2. Ölçüde) ve STB'li(7. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (3.-5., 13.-14. Ve 17.-18. Ölçülerde) ve çeşnisiz (9. Ve 14. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (10. Ölçüde)

Irak perdesinde Ferahnâklı (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Eser, güçlü perdenin Hüseyinî perdesi olması ve bu perde üzerinde Uşşak çeşnili kalışların olması münasebetiyle Uzzâl makamı özellikleri göstermektedir.

4.13.7. "Bahar Oldu Açıldı Lale ve Gül" İsimli Esere Ait Bulgular

Usul: Aksak 1 HICAZ SARKI Rifat Bey

Ba har ol du a çıl de lâ le vü
gül -SAZ- A çıl ey gön ce i üm mid
a çıl gül -SAZ- gül -SAZ-
Ter en nüm vâz o lur el bat te bül
bül -SAZ- te bül bül -SAZ-
ARANAEMESİ

Bahar oldu açıldı Lâle vü gül
Açıl ey gönce-i ümmîd açıl gül
Terennümsâz olur elbette bül bül
Açıl ey gönce-i ümmîd açıl gül

Nigâh-i ittifâtin taze candır
Zaman-ı firâkatın mist-i hazandır
Bahâr-ı vuslatın bir gül sitandır
Açıl ey gönce-i ümmîd açıl gül

Df.30/213

muallim İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
kalemi,yorumdan yazıldı.
Emel Koral

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	57.00	A4	11.87	A4	4.14	A4	17.21
D5	54.00	E5	11.49	A5	2.85	E5	16.67
C#5	48.00	D5	9.36	E5	2.32	D5	13.58
A#4	41.00	A5	8.61	D5	1.62	A5	12.49
A4	34.00	C#5	7.17	C#5	1.07	C#5	10.39
G5	31.00	A#4	5.72	G5	0.97	A#4	8.29
F#5	31.00	G5	5.47	A#4	0.80	G5	7.94
A5	26.00	F#5	3.63	F5	0.52	F#5	5.27
F5	18.00	F5	3.06	F#5	0.43	F5	4.44
B5	11.00	B5	1.25	B5	0.14	B5	1.81
G#5	4.00	G#5	0.74	G#5	0.14	G#5	1.07
C6	3.00	G4	0.30	G4	0.03	G4	0.44
G4	3.00	C6	0.29	C6	0.03	C6	0.42

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) ve Bûselik (TBTT) beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Onu Hüseyinî perdesi, ardından ise Nevâ perdesi takip etmektedir. Fakat kalışlara bakıldığında Nevâ perdesi üzerindeki ilk kalışın, zemindeki müzik cümlesinde olduğu görülmektedir. Bu ayrıntı, önem derecesi birbirine yakın bu perdelerden hangisinin güçlü perde olarak nitelendirilmesi konusunda Nevâ perdesini bir adım öne taşımaktadır. Bu üç perdeyi Muhayyer ve Nim Hicaz perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2., 7.-8., 17. Ve 20. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3.-4., ve 14.-15. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde) ve Uşşaklı (11. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (5. ve 9., ölçülerde) ve Bûselikli (10. Ve 12.-13. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 11.-13. Ölçülerde Hicaz ailesi makamlarından Uzzâl ve Zirgüle'ye kısa geçkiler yapılmıştır.

4.13.8. "Bakin Bad-ı Semum Olmuş Ecel Ah" İsimli Esere Ait Bulgular

HİCÂZ ŞARKI

SÜRE : 2,10" BAKIN BÂD-I SEMÛM OLMUŞ ECEL
AH MÜZİK: ENDERÛNLU HÂFİZ YUSUF EFENDİ
SÖZ : " " " "

♩ = 128 AKSAK

BA-KIN BÂ- DI SE- MÛM OL MUŞ E-CEL
AH AH GÜ-Lİ ÜM-Mİ
Dİ BÜL-BÜL SOL- DU EY- VAH
GÜ-Lİ ÜM-Mİ Dİ BÜL-BÜL SOL- DU EY-
VAH [SON] TE-DÂ- VÎ BOŞ Sİ- FÂ- Sİ SEN-
DENAL- LAH TE-DÂ- VÎ BOŞ
Sİ- FÂ- Sİ SEN- DENAL LAH

BAKIN BÂD-I SEMÛM OLMUŞ ECEL ÂH
GÜL-i ÜMMİD-i BÜLBÜL SOLDU EYVÂH
TEDÂVÎ BOŞ SİFÂSİ SENDEN ALLAH
GÜL-i ÜMMİD-i BÜLBÜL SOLDU EYVÂH

(ENDERÛNLU HÂFİZ YUSUF EFENDİ)

VEZİN: me fâ i lün me fâ i lün fe ü lün

MIDI Analiz Raporu 4.13.8

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	61.00	D5	12.60	D5	2.60	D5	21.34
E5	49.00	E5	9.30	A5	2.32	E5	15.74
C#5	42.00	C#5	8.61	A4	1.85	C#5	14.58
A#4	30.00	A5	7.91	C#5	1.77	A5	13.39
G5	27.00	A4	6.38	E5	1.76	A4	10.79
A5	27.00	A#4	4.36	A#4	0.63	A#4	7.39
A4	22.00	G5	3.84	G5	0.55	G5	6.51
F#5	21.00	F#5	3.21	F#5	0.49	F#5	5.43
F5	9.00	F5	1.07	F5	0.13	F5	1.82
B5	3.00	A#5	0.45	F#4	0.09	A#5	0.77
A#5	3.00	F#4	0.43	G4	0.09	F#4	0.73
F#4	2.00	G4	0.42	A#5	0.07	G4	0.71
G4	2.00	B5	0.29	B5	0.03	B5	0.49
C6	2.00	C6	0.19	C6	0.02	C6	0.32

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) ve Bûselik (TBTT) beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Nim Hicaz, Muhayyer ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik, pest taraftan ise Segâh üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1., 4., 11. ve 12.-13. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde Segâhlı (8.-9. Ölçülerde) ve çeşnisiz (9. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (5., 7. Ve 21. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (13., 14., 17. Ve 18. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.9. "Ben Bilmedim Bana Noldu" İsimli Esere Ait Bulgular

HİCÂZ ŞARKI

(Ben bilmedim bana n'oldu)

Usûlü: Ağır Düyek

İsmâil Dede Efendi

Ah Ben bil me..... dim ba na..... n'ol..... du
ba... na n'ol..... du..... Göz le rim... ya.....
..... şı le..... dol... du..... Yakma câ nim.....
gel..... Ah Be nim gön..... lüm.....
se..... ni..... bul.....du ah..... Be nim gön..... lüm
se..... ni bul.... du..... yak ma câ nim.....
gel..... gel..... Gele fen... dim
gel..... gel..... bana gör.....nol....
du..... ne ol duy.....şâ... ba.....na ol..... du
..... ne ol duy..... sa ba..... na..... ol... du
..... yâr..... yâr sa... na n'ol.....
du B.Siki

Ben bilmedim bana n'oldu
Gözlerim yaş ile doldu
Benim gönlüm seni buldu
Yakma cânım gel efendim

MIDI Analiz Raporu 4.13.9

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	55.00	D5	12.22	A4	2.90	D5	15.70
E5	48.00	A4	11.43	D5	2.71	A4	14.69
A#4	46.00	A#4	9.04	A5	1.84	A#4	11.62
A4	45.00	E5	7.97	A#4	1.78	E5	10.24
C#5	37.00	A5	7.04	B4	1.41	A5	9.05
G5	28.00	C#5	6.28	E5	1.32	C#5	8.07
A5	27.00	G5	5.31	C#5	1.06	G5	6.83
F#5	21.00	B4	4.90	G5	1.01	B4	6.30
B4	17.00	F#5	3.40	F#5	0.55	F#5	4.37
F5	14.00	G4	2.32	G4	0.54	G4	2.98
G4	10.00	F5	2.04	G#4	0.44	F5	2.62
C5	8.00	G#4	1.76	F5	0.30	G#4	2.26
G#4	7.00	C5	1.49	F#4	0.29	C5	1.91
B5	6.00	B5	1.07	C5	0.28	B5	1.37
F#4	3.00	F#4	0.93	B5	0.19	F#4	1.19
G#5	2.00	C6	0.24	C6	0.06	C6	0.31
F4	2.00	F4	0.19	G#5	0.02	F4	0.24
C6	1.00	G#5	0.19	F4	0.02	G#5	0.24

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) ve Bûselik (TBTT) beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Dik Kürdî, Hüseyinî ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak, pest taraftan ise AS üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (7., 9., 16. Ve 23. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AST'li (7. Ve 23. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Segâhlı (17. Ve 19. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (1., 2., ve Rastlı (3.-4., 11.-12. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (13. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde Uşşaklı (10. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 17.-19. Ölçüleri arasında Segâh makamına geçki yapılmıştır.

4.13.10. "Bozuldu Lanesi Üftadeğânın" İsimli Esere Ait Bulgular

H İ C A Z
(Bozuldu Lânesi...)

Aksak -II2

Civciv Ağzı

Bo zul du lâ nosi üf ta de gâ nin - Saz -

nin - Saz - Perî Harab şen ol du bez ni a de ha

şı ka nî ma nin - Saz - Perî Harab şen ol ol sun

du bez ni a şı ka nî ma nin - Saz -

Evin yaktı fe lek bi çareğân nin - Saz -

Evin yak tı fe lek bi çareğân

nin - Saz - nin - A r a n a g u e - - -

Bozuldu lânesi üftadeğânın
Perîğân oldu bezni aşıkânın
Evin yakta felek biçareğânın
Harab olsun seninde hanumanın...

Miseldir dilde dünyanın bu halı
Güda eyler nice ehli ganayı
Olur her bir sefânın bir melâli
Vefâi ~~gözetir~~ kimseye yoktur cihânın...

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	67.00	D5	14.36	D5	3.22	D5	18.53
D5	64.00	E5	14.25	E5	3.03	E5	18.39
G5	49.00	G5	11.76	G5	2.82	G5	15.18
F#5	47.00	A5	8.41	A5	2.08	A5	10.85
C#5	37.00	F#5	7.74	A4	1.82	F#5	9.99
A5	34.00	A4	6.87	F#5	1.27	A4	8.87
A#4	31.00	C#5	4.93	A#4	0.66	C#5	6.37
A4	26.00	A#4	4.52	C#5	0.66	A#4	5.83
F5	11.00	B5	1.58	B5	0.23	B5	2.03
B5	11.00	F5	1.32	G4	0.19	F5	1.71
G4	6.00	G4	1.07	F5	0.16	G4	1.38
C6	2.00	D6	0.36	D6	0.07	D6	0.47
D6	2.00	C6	0.21	C6	0.02	C6	0.27
C#6	1.00	C#6	0.09	C#6	0.01	C#6	0.12

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde kullanım sıklıkları, süreleri ve duyulma oranları birbirlerine oldukça yakın oranda olan Nevâ ve Hüseyinî perdeleri etkinliği en yüksek perdelerdir. Kalışlarda ise Hüseyinî perdesi hem sayısal üstünlük hem de zemin cümlesindeki yarım kararın üzerinde yapılması sebebiyle öne çıkmaktadır. Bu perdeleri, sırasıyla, Gerdâniye, Muhayyer ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (4., 11., 12.-13., 22. Ve 27. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AST'li (10., ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (9. Ölçüde) ve Bûselikli (24. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (3.-5., 15. ve 21. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (6. Ve 17. Ölçülerde) ve Bûselikli (19. Ölçüde),

Rast perdesinde Nîkrîzli (25. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.11. "Derdnakim Genç Yaşında Süreta Ben Pek Şenim" İsimli Esere Ait Bulgular

HICAZ ŞARKI

Usûl : Aksak

Asdık Ağa

(♩ = 100)

Ah derd na kim genç ya şım d.
Sü re ta ben pek se nim saz.
On ye din ci Sev di gim ey sa li ni dol le zi ya ret
dur ma di na zik te nim nim
Miyan ma tem en giz
Ben ze di ber hi ha za na â ki
bet gül be de nin ru hu
mu al di me lek ler soy du
lar ji ra he nim saz
KARAR
met te nim. Arançme

Derdnâkim genç yaşında, sûretâ ben pekşenim
On yedinci sâlimi doldürmedi nâzık tenim
Benzedi berk-i-hazâna âkibet gül bedenim
Ruhumu aldı melekler soydular pirâhenim
Sevdiğim cyle ziyaret matemengiz medfenimi.

MIDI Analiz Raporu 4.13.11

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	52.00	D5	20.28	D5	7.91	D5	18.94
E5	46.00	E5	16.43	E5	5.87	E5	15.35
G5	30.00	A4	11.05	A4	5.31	A4	10.32
F#5	29.00	F#5	9.66	A5	3.59	F#5	9.02
C#5	27.00	C#5	9.23	F#5	3.22	C#5	8.61
A4	23.00	G5	8.73	C#5	3.15	G5	8.16
A5	19.00	A5	8.26	F5	2.57	A5	7.72
A#4	17.00	F5	6.60	G5	2.54	F5	6.17
F5	17.00	B4	5.60	B4	2.24	B4	5.23
B4	14.00	A#4	4.54	C5	1.33	A#4	4.24
C5	10.00	C5	3.65	A#4	1.21	C5	3.41
B5	3.00	B5	1.27	B5	0.54	B5	1.18
G4	3.00	C#6	0.68	C#6	0.23	C#6	0.64
A#5	2.00	G4	0.44	A#5	0.09	G4	0.41
C#6	2.00	A#5	0.43	G4	0.07	A#5	0.40
D6	1.00	D6	0.22	D6	0.05	D6	0.20

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Dügâh, Eviç ve Nim Hicaz perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Hicaz ve Uşşak çeşnileri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1., 7., 8., 9., 18., 19. Ve 22 Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (6. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (8. Ve 21. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (4., 17. Ve 20. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (2. Ölçüde) ve Karcıgarlı (15. Ölçüde),

Eviç perdesinde Segâhlı (9.-10., ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (13. Ve 15. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.12. "Efzun Oluyor Günden Güne Bu Hal-İ Melalim" İsimli Esere Ait Bulgular

HICAZ ŞARKI
EFZUN OLUYOR
SENGİN SEMAİ (♩=72) Hacı Arif B.

EFZUN O-LU-YOR GÜN-DEN GÜ-NE BU HA HA-Lİ ME-LA-LİM SAH-RA-YI GA-MA SAL-DI Yİ-NE ÇEŞ MI GA-ZA-LİM ÇSAZ-SAH-RA-YI GA-MA SAL-DI Yİ NE ÇEŞ ÇEŞ Mİ GA-ZA-LİM OL-MAZ MI A-ÇEB VUS LA-Tİ-NA ÇA REA MA-HİM ÇSAZ-OL MAZMI A-ÇEB VUS LA-Tİ-NA ÇA REA MA-HİM ÇSAZ-KODA 23 24

EFZÜN OLUYOR GÜNDEN GÜNE BU HÂLİ MELÂLİM
SAHRÂYI GANA SALDI YİNE ÇEŞMİ GAZÂLİM
OLMAZMI ACEB VUSLATINA ÇARE A MÂHİM
NAKARAT

MIDI Analiz Raporu 4.13.12

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	85.00	C#5	16.83	A4	4.86	C#5	20.43
C#5	80.00	D5	16.79	C#5	3.54	D5	20.38
E5	69.00	A4	15.89	D5	3.32	A4	19.29
A#4	60.00	E5	14.72	E5	3.14	E5	17.86
A4	52.00	A#4	8.17	A#4	1.11	A#4	9.92
F5	31.00	F5	3.27	A5	0.38	F5	3.97
G5	14.00	G5	2.18	F5	0.35	G5	2.65
B4	11.00	B4	1.68	G5	0.34	B4	2.04
F#5	6.00	A5	1.06	B4	0.26	A5	1.29
G4	4.00	G4	0.76	G4	0.14	G4	0.92
A5	3.00	F#5	0.64	F#5	0.07	F#5	0.78
C5	1.00	E4	0.10	E4	0.01	E4	0.12
E4	1.00	F#4	0.10	F#4	0.01	F#4	0.12
G#4	1.00	C5	0.09	C5	0.01	C5	0.11
F#4	1.00	G#4	0.09	G#4	0.01	G#4	0.11

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nim Hicaz ve Nevâ perdeleri kullanım sıklığı, toplam süre ve duyulma yüzdesi bakımından birbirlerine oldukça yakın oranda tercih edilen etkinlik derecesi en yüksek perdelerdir. Kalıplara bakıldığında Nevâ perdesinin daha önemli rol aldığı görülmektedir. Bu perdeleri, sırasıyla, Dügâh, Hüseyinî ve Dik Kürdî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkııcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalıplar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1., 2., 3., 9., 12., 22. Ve 24. Ölçülerde) ve Bûselikli (14. Ölçüde),

Dik Kürdî perdesinde AS'li (10. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (7.-8., 19.-20. Ve 23. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (4., 6., 13. ve 18. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (5. Ölçüde) ve Kürdîli (16. Ve 17. ölçülerde) kalıplar yapılmıştır.

Eserin 14.-16. Ölçüleri arasına Bûselik makamına geçki yapılmıştır.

4.13.13. "Eğilmez Başın Gibi Gökler Bulutlu Efem" İsimli Esere Ait Bulgular

(Efem'in Bayramı) HİCAZ ŞARKI Kaptanzâde Ali Rıza Boy

(Aranağme)

Eğilmez başın gibi gökler bulutlu efem
dağlar yoldaşın gibi sena ne mutlu efem
Oynasın çepkenin yansın güneşden tenin
nin Gün senin şenlik senin bayramın kutlu efem o fem

Eğilmez başın gibi gökler bulutlu efem
Dağlar yoldaşın gibi sena ne mutlu efem
Oynasın çepkenin yansın güneşden tenin
Gün senin şenlik senin bayramın kutlu efem...

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	58.00	G4	16.59	G4	11.47	G4	20.04
E5	39.00	C#5	16.10	C#5	6.82	C#5	19.45
C#5	38.00	D5	15.51	D5	4.15	D5	18.74
A#4	34.00	E5	9.15	E5	2.15	E5	11.06
A4	32.00	A4	7.61	A4	1.81	A4	9.19
G4	24.00	A#4	5.28	A5	1.06	A#4	6.38
A5	21.00	A5	4.72	G5	0.86	A5	5.71
F5	18.00	G5	3.70	A#4	0.82	G5	4.47
G5	16.00	F5	2.91	F5	0.47	F5	3.51
F#5	8.00	F#5	0.83	F#5	0.09	F#5	1.00
A#5	4.00	A#5	0.37	A#5	0.03	A#5	0.44

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nim Hicaz perdesinde STB dörtlüsü, Nevâ perdesinde ise Rast (TKST) ve Bûselik (TBTT) beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Rast ve Nim Hicaz perdeleri hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdelerdir. Öte yandan, Nevâ ve Hüseyinî perdeleri ise en sık kullanılan perde konumundadırlar. Kalış sayısı bakımından Nim Hicaz perdesi önem arz ederken zemin bölümünün ilk cümlesinde Hüseyinî perdesinde kalınmıştır. Bu veriler, eserin güçlü perdesinin belirlenmesinin güç olduğunu göstermektedir. Bu durumda, sayısal verilere öncelik verip; hem kullanım oranı sıralamasında çok az bir farkla ikinci perde olan hem de üzerinde fazlaca kalış yapılan Nim Hicaz perdesinin güçlü perde olarak nitelendirilmesine karar verilmiştir.

Güçlüsü: Nim Hicaz

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (15.-16. Ve 24.-25. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (3.-4., 11.-12. Ve 20.-21. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (1.-2. ve 18.-19. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde),

Rast perdesinde NIKRİZLİ (5.-6. Ve 22.-23. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.14. "Eyledin Şeyda Beni Ey Gül-Beden" İsimli Esere Ait Bulgular

asuli
Tığır düğesi

Alıcay sarba

Hamandai şehir
Enderani itili Boz meşhurma

Ey le di — n şey da — be ni

3

4

de — n

Naharat

5

6

a — z ru — le — he der gön li — mü

7

8

ma — h gu — ni

de — n

Mıyın zürük semai

9

10

e — z le — me — m ge — le

11

12

13

va — e — fe — n di — m ga

14

15

16

ga — z ru da — n ga — z ru da

17

18

22. 4. 97

ga — (1) — dan

Lahika eser
hasam meşhurdan
göstüğü gibidir
Dünyaya

Eyledim şeyda beni ey gül beden *Calı i yar alana yar ilipür*
doğrulukta gönümü mahzun eden *Bu felaket bir gün elbet sarımsar*
Eylemem şehra efendim gayriden *Dağ havuşmaz amma insan havuşur*

Naharat

İsmail
Uzun

imzalı

MIDI Analiz Raporu 4.13.14

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	81.00	E5	20.16	E5	5.02	E5	26.35
D5	73.00	D5	15.43	D5	3.26	D5	20.17
C#5	49.00	C#5	7.53	A4	1.21	C#5	9.84
A#4	36.00	A5	6.22	A5	1.17	A5	8.13
A5	33.00	A4	5.93	C#5	1.16	A4	7.75
F5	31.00	A#4	5.10	F#5	0.86	A#4	6.66
A4	29.00	F5	4.73	F5	0.72	F5	6.18
G5	27.00	G5	3.72	A#4	0.72	G5	4.86
F#5	16.00	F#5	3.71	G5	0.51	F#5	4.85
B5	8.00	A3	1.22	A3	0.21	A3	1.59
A3	7.00	G4	1.04	G4	0.16	G4	1.37
G4	7.00	G#5	0.65	G#5	0.14	G#5	0.85
G#5	3.00	B5	0.57	A#5	0.05	B5	0.75
C6	2.00	A#5	0.32	B5	0.04	A#5	0.41
F#4	2.00	C6	0.09	C6	0.00	C6	0.12
A#5	2.00	F#4	0.09	F#4	0.00	F#4	0.12

Not: Raporunda yer alan "A3" simgesi Dik Acem perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) ve Bûselik beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Nim Hicaz, Muhayyer ve Acem perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (7., 8., 12. Ve 16. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AS'li (2. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (6. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (1., 7.-8. ve 11. Ölçülerde) ve Rastlı (13. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (18. Ölçüde), Kürdîli (3.-4. Ve 10. Ölçülerde), çeşnisiz (9. Ölçüde) ve Hicazlı (15. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde Bûselikli (5. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 15.-16. Ölçüleri arasında Zirgüleli Hicaz makamına geçki yapılmıştır.

4.13.15. "Eyyam-ı Safa Geçti Diye Ağlama Bülbül" İsimli Esere Ait Bulgular

EYYÂMI SEFÂ GEÇTİ DİYE

HAYRİ TÜMERDEN
NAYZEN RIZA M.

ANSAN (♩=120) 1 HİCAZ SARKI 3

2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47

HY. YA. MI SE. FA GEÇ. DI. Dİ. YE AG- LA. YA BÜL. BÜL (SAZ- SAB- RE BU. NA DÜŞ- WER. BİS U. YA- NIR VAR O-L- İ. SE. DE MA SA- KIN GER- NA- ÇIYE- NİLE HAM- MAH- MÜL (SAZ- ZUN RUM. SA- RI Nİ GEL ÖP Dİ. YE- REK ARZ. E. DE. ÇEK GÜL (SAZ. BÂ- ŞİN E- GE. ÇEK ŞER. MÜNEZA- KET İ. LE SÜN. BÜL (SAZ- (KURCUNA) HA- NİM E- Lİ. NE EL- BET A- LIR SA- GARI GÜL- GÜN HA- NİM E Lİ. NE EL- BET A- LIR SA- BA- RI GÜL GÜN NER. BİS U. YA- NIR OL- MA SA- KIN NÂ- Fİ LE MAH- ZUN -KODAYA- ZUN ZUN

EYYAMI SAFA GEÇTİ DİYE AĞLAMA BÜLBÜL
SABRET BUNÂ DÜŞVÂR İSE DE GERÇİ TAHAMMÜL
RUHSÂRİ GEL ÖP DİYEREK ARZ EDECEK GÜL

BÂŞIN EGECEK ŞERMÜ-NEZÂKET İLE SÜN BÜL
HÂNİM ELİNE ELBET ALIR SÂGARI GÜLGÜN
NERGİS UYANIR OLMA SAKIN NÂFİLE MAHZUN

MIDI Analiz Raporu 4.13.15

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	100.00	E5	24.48	E5	5.99	E5	21.74
D5	60.00	D5	13.72	D5	3.14	D5	12.18
G5	56.00	G5	12.68	G5	2.87	G5	11.26
F#5	55.00	F#5	10.49	A4	2.64	F#5	9.32
A5	46.00	A5	10.45	A5	2.37	A5	9.28
C#5	34.00	A4	8.89	F#5	2.00	A4	7.90
A4	30.00	C#5	7.63	C5	1.84	C#5	6.78
A#4	29.00	A#4	4.89	C#5	1.71	A#4	4.35
F5	24.00	F5	4.31	E4	1.22	F5	3.83
B5	15.00	C5	4.07	A#4	0.83	C5	3.62
C5	9.00	E4	2.47	F5	0.77	E4	2.20
G#5	7.00	B5	2.28	G#5	0.45	B5	2.03
G4	7.00	G#5	1.77	G4	0.41	G#5	1.58
E4	5.00	G4	1.69	B5	0.35	G4	1.50
C6	5.00	F#4	0.92	F#4	0.28	F#4	0.82
B4	3.00	B4	0.88	B4	0.26	B4	0.78
F#4	3.00	C6	0.71	C6	0.10	C6	0.63
D6	1.00	D6	0.23	D6	0.05	D6	0.21

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Gerdâniye, Eviç ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Uşşak, tiz taraftan ise Bûselik çeşnileri ile genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (13.-14., 27. Ve 47. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (41.-42. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (11. Ve 24. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2. Ölçüde) ve Rastlı (9., 22. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (6.-7., 19.-20., 36.-37. Ve 39. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (4. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde Bûselikli (17. Ölçüde),

Hüseyinî Aşîran perdesinde Uşşaklı (31. Ve 32. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser daha çok Uzzâl makamı özellikleri göstermektedir.

4.13.16. "Gam-ı Hicranla Perişan ve Karanlık Kaderim" İsimli Esere Ait Bulgular

Gam-ı hicranla perişan ve karanlık kaderim

Kemânî Yorgi Ef.

Hicaz.

گامی بورگی انزیک

حجاز شرقی

GA MI HIC-RAN LA PE
RI SANI NE KA RAN LIK-KA
DE RİM EY E LAE GÖZ LE Rİ
BAY GİN SE Nİ GÜR MEK Dİ
LE GİM
GE CE LER SUB-
HA KA DAR SEV Dİ CE GİM
GÖL SE DE RİM GÖL SE DE RİM

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	64.00	D5	10.04	E5	1.73	D5	23.86
C#5	56.00	C#5	9.04	D5	1.58	C#5	21.47
E5	44.00	E5	8.72	C#5	1.46	E5	20.73
A#4	32.00	A4	6.20	A4	1.24	A4	14.74
A4	31.00	A#4	3.23	F5	0.47	A#4	7.67
F5	12.00	F5	2.38	A#4	0.33	F5	5.66
G5	8.00	G5	1.51	G5	0.29	G5	3.59
G4	3.00	G4	0.63	G4	0.13	G4	1.50
A5	2.00	A5	0.33	A5	0.05	A5	0.77

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Nim Hicaz, Hüseyinî, Dügâh ve Dik Kürdî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1.-2., 3.-4., 7.-8., 15.-16. ve 17.-18. Ölçülerde), Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde) ve STB'li (23.-24. Ölçülerde), Nevâ perdesinde Bûselikli (19.-20. Ve 29.-30. Ölçülerde), Hüseyinî perdesinde Kürdîli (28. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır. Eser daha çok Hümâyûn makamı özelliklerini taşımaktadır.

4.13.17. "Geh Bahr ü Gehi Habab-ı Aşkım" İsimli Esere Ait Bulgular

Hicaz makamında ve yürük semai usulünde

Zekai Dede

10 210

geh 1 bah 2 ru ge hi huba bi 3 aş

kam 4 geh 5 şi 6 şe ge hi şe ra 7 bi aş

kam 8 hey 9 hey 10 hey be li 11 ya

rim 12 dost 13 dost 14 dost be li 15 mi

rim 16 geh 17 şi şe ge hi şe ra bi aş kam 20

(miran) ru 21 şen na za ran me ger bü bi 23 ned 24

geh 25 zer re ki d fi ba bi aş kam 28

G Ü F T E S İ

Gehbahrü gehi hubabi aşkam
Geh şişe gehi şerabı aşkam
Hey hey hey beli yarım dost dost dost beli mirim
Geh şişe gehi şerabı aşkam
Ruşen nazaran meger bübined
Geh zerreki aşitabı aşkam
(Terennüm)

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
A4	37.00	A4	12.46	A4	4.19	A4	26.65
D5	37.00	D5	10.27	D5	2.85	D5	21.96
C#5	26.00	G4	5.21	G4	1.51	G4	11.14
A#4	25.00	E5	4.35	A5	0.86	E5	9.31
E5	23.00	A#4	3.86	E5	0.82	A#4	8.27
G4	18.00	C#5	3.73	A#4	0.60	C#5	7.97
F5	9.00	A5	2.27	C#5	0.53	A5	4.86
A5	6.00	F5	1.72	F5	0.33	F5	3.68
F#4	4.00	G#5	0.80	G#5	0.32	G#5	1.72
B4	3.00	C5	0.76	C5	0.19	C5	1.63
C5	3.00	B4	0.54	B4	0.10	B4	1.15
A#5	2.00	A#5	0.30	A#5	0.05	A#5	0.65
G#5	2.00	F#4	0.29	F#4	0.02	F#4	0.61
C#6	1.00	G#4	0.10	G#4	0.01	G#4	0.21
G#4	1.00	C#6	0.09	C#6	0.01	C#6	0.19

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde karar perdesi Dügâh, hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir ve üzerinde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesi ise gerek etkinlik derecesi açısından gerekse üzerinde önemli kalışlar yapılması açısından Dügâh perdesinden sonra en önemli ikinci perde konumundadır. Bu perdeleri, sırasıyla, rast, Hüseyinî ve Dik Kürdî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Hizaz dörtlüsü, pest taraftan ise Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1.-2., 7.-8., 19.-20. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (14. Ve 15.-16. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3.-4., 11.-12. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (21.-22. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Hicazlı (23.-24. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 9.-16. Ölçüleri arasında Nîkrîz makamına ve 23.-28. Ölçüleri arasında ise Şehnâz Bûselik makamına geçki yapılmıştır.

4.13.18. "Gönlümü İhya Eden Günden Güne Sensin Benim" İsimli Esere Ait Bulgular

HICAZ ŞARKI
GÖNLÜMÜ İHYA EDEN

CURCUNA (♩ = 200) KLARNET İBRÂHİM

GÖN-LÜ- MU İH- YA E DEN GÜN-
DEN GÜ- NE SEN- SIN BE- NİM (SAZ-
NİM RU-HU- MA ZEV-
KI MA- HAB- BET BAŞ- ŞE- DEN SEN
SİN BE- NİM (SAZ- NİM (SAZ-
(DÜYEK) 19 AH PA YI- DAR OL- SUN HA- YA- TIM (SAZ BÖYLE AŞ- KIN-
23 LA SE- NİN (SAZ- 24 NİN (SAZ 25 (SAZ-
26 KODAYA 27 28 29 30
31 32 33 34

GÖNLÜMÜ İHYA EDEN GÜN DEN GÜNE SENSİN BENİM
RUHUMA ZEVK-İ MAHABBET BAŞ EDEN SENSİN BENİM
PAYDÂR OLSUN HAYÂTİM BÖYLE AŞKI İLE SENİN
NAKARAT

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	123.00	D5	36.66	D5	10.92	D5	26.10
C#5	101.00	A4	31.83	A4	10.77	A4	22.66
A4	94.00	C#5	23.95	C#5	5.68	C#5	17.05
A#4	84.00	A#4	19.16	A#4	4.37	A#4	13.64
E5	60.00	E5	13.80	E5	3.17	E5	9.82
F5	25.00	F5	6.51	F5	1.70	F5	4.64
G4	24.00	G4	6.36	G4	1.69	G4	4.53
G5	6.00	G5	1.56	G5	0.41	G5	1.11
F#4	3.00	F#4	0.63	F#4	0.13	F#4	0.45

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Nim Hicaz, Dik Kürdî ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (3.-4., 7.-8., 12.-13., 14., 26. Ve 34. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (10.-11., 22.-23. Ölçülerde) ve çeşnisiz (24. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (9., 17., 18. Ve 28.-29. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser daha çok Hümâyûn makamı özelliklerini taşımaktadır.

4.13.19. "Gönül Verdim Bir Zalime" İsimli Esere Ait Bulgular

HICAZ ŞARKI

Usul: Aksak

Kemânî Ali Ağâ

Gö nül ver dim bir zâ
Li me
Fi rā ke kıy rim La se bāk ni hā ye
Li mi me ne Li mi me ne
Gi rer sin el bet e
Li me

Gönül verdim bir zâlîme
Fırakıyla bak hâlîme
Girersin elbet elîme
Çekerim seni yemîne

Df 30/302

Musiklim İsmail Hakkı Beyin TRT. deki
Kollektiy.ından yazıldı.
C. İsmail Hakkı

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
A5	31.00	E5	7.31	E5	1.98	E5	15.76
E5	27.00	A5	6.39	G5	1.89	A5	13.79
G5	21.00	G5	6.31	A4	1.81	G5	13.61
D5	21.00	A4	5.22	C#5	1.32	A4	11.26
F#5	19.00	C#5	4.88	A5	1.32	C#5	10.52
C#5	18.00	D5	4.87	D5	1.13	D5	10.51
A#4	17.00	F#5	4.35	F#5	0.99	F#5	9.38
A4	15.00	A#4	3.74	A#4	0.82	A#4	8.07
G#5	8.00	G#5	1.24	G#5	0.19	G#5	2.68
B5	8.00	B5	0.98	F5	0.18	B5	2.13
F5	4.00	F5	0.85	B5	0.12	F5	1.83
C6	1.00	C6	0.22	C6	0.05	C6	0.47

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir ve üzerinde iki kez çeşnisiz kalış yapılmıştır. Nevâ perdesi ise etkinlik derecesi sıralamasında altıncı sırada kalmasına karşın üzerindeki kalışlar çeşnili ve belirgindir. Ayrıca ilk yarım karar bu perdede yapılmıştır. Bu yüzden Nevâ perdesin, sayısal üstünlüğü olmasa da güçlü perde olma özelliklerini gösterdiği söylenebilir. Etkinlik derecesi bakımından Hüseyinî perdesini Muhayyer, Gerdâniye, Dügâh ve Nim Hicaz perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (7.-9. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (4. Ve 13. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (2. Ve 8. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 6.-8. Ölçüleri arasında Zirgüle makamına geçki yapılmıştır.

4.13.20. "Gözüm Nuru Canım Benim" İsimli Esere Ait Bulgular

HICAZ ŞARKI Medenî Aziz Efendi

Usûl: Aksak

Gö züm nü ru cā nim
be nim hic rin le ah
yak tun te nim
Ne müp kil miş hic rin
se nin hic rin se nin
ARANAĞMESİ
18

Gözüm nûru cânım benim
Hicrimle ah yaktım tenim
Ne müpkitim hicrin senin
Hicrimle ah yaktım tenim

Sevdim seni yok inkârı
Ağlatırsun zârı zârı
Bir kerrecik görsem bâri
Hicrimle ah yaktım tenim

Df-30/306

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
kolleksiyonundan yazıldı. Güfte ilâve edildi.

ÇimayKoral

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	32.00	A4	10.98	A4	4.82	A4	21.28
E5	29.00	E5	8.32	E5	2.39	E5	16.13
C#5	26.00	D5	8.03	D5	2.02	D5	15.57
A4	25.00	C#5	7.09	A#4	1.99	C#5	13.74
F5	21.00	A#4	5.98	C#5	1.93	A#4	11.59
A#4	18.00	F5	4.59	A5	1.37	F5	8.91
A5	6.00	A5	2.87	F5	1.01	A5	5.55
G5	6.00	G5	1.32	G4	0.43	G5	2.55
G#5	4.00	G4	0.92	G5	0.29	G4	1.79
G4	2.00	G#5	0.84	G#5	0.18	G#5	1.63
C5	2.00	C5	0.43	C5	0.09	C5	0.84
B4	1.00	B4	0.22	B4	0.05	B4	0.42

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî ve Nevâ perdeleri Dügâh perdesini takip etmekte olup üzerlerinde birer kez kalış yapılmıştır. Nevâ perdesindeki kalış zemin bölümünde ve eserin ilk kalışı iken Hüseyinî perdesindeki kalış meyan bölümündedir. Bu perdeleri Nim Hicaz ve Dik Kürdî takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (4.-5., 7.-8. Ve 17.-18. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AS'li (16.-17. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde Segâhlı (15.-16. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Hicazlı (10. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 9.-12. Ölçüleri arasında Bûselik makamına geçki yapılmıştır.

4.13.21. "Kalb-i Mahzunum Nasıl Etmez Figan" İsimli Esere Ait Bulgular

سُرْفِي عَجَاز

توت اندل ملونم زوج محو اب قل
 t' l' èt t' num n'assi h. zou Kalbi mah

ن mé ز غا ن
 z fi' gha n

نغزات دی نور دم دی اولدی دم
 nouri. di de'm m. aldov. di de'm

د مان ن
 dé n. ni ha n

ز مه شی با س ک دان دیل
 bachj ma zine ndan. qesi l' di

بو ج ما ن
 bou dji' ha n

نغزات آره نغز
 c'oa n

13 14 15 16

MIDI Analiz Raporu 4.13.21

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	72.00	D5	14.97	D5	3.45	D5	20.41
D5	65.00	E5	13.47	E5	2.52	E5	18.36
C#5	39.00	A5	7.08	A4	1.71	A5	9.65
A5	35.00	A4	7.04	A5	1.43	A4	9.60
G5	33.00	C#5	6.19	C#5	0.98	C#5	8.45
F5	32.00	G5	4.94	G5	0.74	G5	6.74
A#4	31.00	F5	4.23	F#5	0.63	F5	5.76
A4	29.00	F#5	3.88	F5	0.56	F#5	5.30
F#5	24.00	A#4	3.63	G4	0.46	A#4	4.95
B5	17.00	B5	2.66	A#4	0.42	B5	3.63
C#6	8.00	G4	1.79	B5	0.42	G4	2.44
G4	7.00	C#6	1.26	C#6	0.20	C#6	1.72
G#5	6.00	G#5	0.95	D6	0.15	G#5	1.29
A#5	3.00	D6	0.68	G#5	0.15	D6	0.93
D6	3.00	A#5	0.29	A#5	0.03	A#5	0.39
F#4	1.00	F#4	0.10	F#4	0.01	F#4	0.13
E4	1.00	E4	0.10	E4	0.01	E4	0.13
D4	1.00	D4	0.10	D4	0.01	D4	0.13

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Do için bakiye diyezi (Eser içerisinde Si için bakiye bemolü)

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Muhayyer, Dügâh ve Nim Hicaz perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Hicaz dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2., 8., 15. Ve 16. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (3.-4., 5.-6. Ve 11.-12. Ölçülerde) ve Bûselikli (6. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (4. Ve 12. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (9. Ölçüde) ve Hicazlı (10. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.22. "Kederden Mi Neden Bilmem Sararmış Reng-i Ruhsarın"
İsimli Esere Ait Bulgular

HİCAZ ŞARKI

Udi Mehmed Bey

Kederden mi neden bilmem sararmış reng-i ruhsarın

Düyek

KE. DER. DEN. MI NE. DEN SA. BAR. MIŞ REN.
GI RUH. SA. RIN
SE. NİN. ÇÜN BAK NA. SIL AĞ. LAR YA. NAR BU A.
ŞI. KI ZA. RIN
A. ĞAR. SA SAÇ. LA. RIN KÂ. Fİ
BA. NA ÇEŞ. Mİ FÜ. SUN. KÂ. RIN
ARANAĞME 18 19
20 21

*Kederden mi neden bilmem sararmış reng-i ruhsarın
Seninçün bak nasıl ağlar yanar bu âşık-ı zârın
Ağarsa saçların, kâfi bana çöş-mi füsunkârın
Seninçün bak nasıl ağlar yanar bu âşık-ı zârın.*

MIDI Analiz Raporu 4.13.22

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
F#5	91.00	D5	12.46	A4	2.32	D5	19.53
G5	91.00	G5	10.04	D5	2.04	G5	15.74
E5	85.00	E5	9.07	G5	1.11	E5	14.21
D5	76.00	A4	8.20	E5	0.97	A4	12.86
A5	59.00	F#5	7.84	A5	0.77	F#5	12.29
C#5	44.00	A5	6.75	F#5	0.68	A5	10.58
A4	29.00	C#5	3.99	C#5	0.36	C#5	6.26
A#4	25.00	F5	2.37	F5	0.30	F5	3.71
F5	19.00	A#4	2.17	A#4	0.19	A#4	3.39
B5	4.00	A3	0.68	A3	0.15	A3	1.06
A3	3.00	B5	0.23	B5	0.01	B5	0.37

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Tiz Segâh perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Hüseyinî, Dügâh ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1., 5., 10., 15., 18. Ve 21. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (3., 6. ve 16. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (2. Ve 19. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (8. Ve 14. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (7. Ve 20. ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.23. "Lutfunu Ağyare Kıl Ey Bi-vefa" İsimli Esere Ait Bulgular

Usûl: Devrikîndî HİCAZ ŞARKI Lâtiif Efendi

Lût fu nu ağ yâ re kıl ey bî ve fâ
bî ve fâ - SAZ - Her ne cev rey ler i sen ey
Le ba na ey Le ba na Çok ta ham mül
et me den baş ka bu na baş ka bu na - SAZ -
ARANAĞMESİ

Lûtfunu ağyare kıl ey bi-vefâ
Her ne cevreyler isen uyle buna
Çok tahammül etmeden başka buna
Çâre ne meylzyledi gönlüm sana

Df. 30/280

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C#5	50.00	D5	9.35	D5	1.79	D5	26.87
D5	49.00	A4	7.11	A4	1.74	A4	20.41
A#4	35.00	C#5	5.69	C#5	0.65	C#5	16.33
E5	34.00	E5	4.65	E5	0.64	E5	13.35
A4	29.00	A#4	4.07	A#4	0.47	A#4	11.69
F5	11.00	G5	1.45	G5	0.30	G5	4.17
G5	7.00	F5	1.03	A5	0.22	F5	2.96
B4	4.00	B4	0.71	B4	0.13	B4	2.05
G#4	2.00	A5	0.47	F5	0.10	A5	1.34
F#5	1.00	G#4	0.18	G#4	0.02	G#4	0.53
A5	1.00	F#5	0.11	F#5	0.01	F#5	0.32

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Nim Hicaz, Hüseyinî ve Dik Kürdî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2. Ve 16. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (5., 10. Ve 14. Ölçülerde) ve çeşnisiz (4. Ve 12. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (9. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.24. "Matemzedeyim Külbe-i Ahzânımı Gel Gör" İsimli Esere Ait Bulgular

HİCÂZ ŞARKI

(Mâtemzedeyim gülbe-i ahzânımı gel gör)

Aksak

Tanbûri Cemil Bey

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

Mâ tem ze de yim..... gül be i ah.....
zâ nı mı gel..... gör
Ey çeş mi se mâ vi di li gir.....
yâ nı mı gel..... gör
Ey çeş mi se mâ vi... di li gir.....
yâ nı mı gel..... gör (saz...
) Yâ | dın..... lado lan di de i hic
râ nı mı gel..... gör

B. S. İ. K. İ.

Mâtemzedeyim gülbe-i ahzânımı gel gör
Ey çeşm-i semâvî dil-i gıryânımı gel gör
Yâdınla dolan dide-i hicrânıma gel gör
Ey çeşm-i semâvî dil-i gıryânımı gel gör

MIDI Analiz Raporu 4.13.24

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	79.00	E5	13.51	D5	2.47	E5	19.79
D5	73.00	D5	13.44	E5	2.31	D5	19.68
C#5	54.00	C#5	9.67	A4	1.81	C#5	14.16
G5	35.00	A4	7.25	C#5	1.73	A4	10.62
F#5	34.00	F#5	5.23	A5	0.86	F#5	7.65
A4	29.00	G5	5.17	F#5	0.80	G5	7.57
A#4	29.00	A5	4.56	G5	0.76	A5	6.67
A5	24.00	A#4	3.09	F5	0.39	A#4	4.52
F5	16.00	F5	2.49	A#4	0.33	F5	3.64
B5	10.00	B5	1.56	B5	0.24	B5	2.29
G#4	6.00	C6	0.78	C6	0.15	C6	1.14
C6	4.00	G#4	0.71	F4	0.09	G#4	1.04
G4	2.00	G4	0.42	G4	0.09	G4	0.61
F4	2.00	F4	0.42	G#4	0.08	F4	0.61

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsü ve beşlisine Nevâ perdesinde Rast (TKST) ve Bûselik (TBTT) beşlileri, Hüseyinî perdesinde ise Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde kullanım sıklıkları, toplam süreleri ve duyulma yüzdeleri neredeyse eşit olan Hüseyinî ve Nevâ perdeleri etkinlik derecesi en yüksek perdelerdir. Kalışlara bakıldığında ise Hüseyinî perdesi öne çıkmaktadır. Bu perdeleri Nim Hicaz, Dügâh ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1.-2., 13., 15. Ve 17.-18. Ölçülerde),
Nim Hicaz perdesinde STB'li (11.-12. Ölçülerde) ve çeşnisiz (13. Ölçüde),
Nevâ perdesinde Bûselikli (3. Ve 9. Ölçülerde) ve Rastlı (21. Ölçüde),
Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (5.-7. Ve 23.-24. Ölçülerde), çeşnisiz (15. Ölçüde)
ve Kürdîli (2. Ölçüde),
Muhayyer perdesinde çeşnisiz (19. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.25. "Nihayet Gelmiyor Feryad ü Aha" İsimli Esere Ait Bulgular

Usul: Aksak

HİCAZ ŞARKI

Kemâni Bülbülî Sâlih Ef.

Ni hâ yet gel mi yor - SAZ - fer yâ dü â
ha - SAZ - Fe lek yâr ol mu yor
bah ti si yâ ha - SAZ - Fe lek yâr ol mu
yor bah ti si yâ ha - SAZ -
si kâ yet ey le mem ar tik o mâ
ha - SAZ - si kâ yet ey le mem ar tik
o mâ ha - SAZ -

Nihâyet gelmiyor feryâd ü âha
Felek yâr olmuyor baht-ı siyâha
Şikâyet eylemem artık o mâha
Felek yâr olmuyor baht-ı siyâha

Şf. 30/234

Muallim İsmail Hakeki Beyin TRT. deki
kütlesiğinden yazıldı.

Emüvâk

MIDI Analiz Raporu 4.13.25

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	43.00	E5	10.06	E5	2.36	E5	20.25
D5	37.00	D5	8.77	D5	2.08	D5	17.64
G5	24.00	A5	5.91	A5	1.52	A5	11.88
A5	23.00	F#5	5.02	F#5	1.09	F#5	10.09
F#5	23.00	G5	4.76	G5	0.94	G5	9.57
C#5	22.00	C#5	3.82	A4	0.67	C#5	7.69
B5	13.00	A4	2.71	C#5	0.66	A4	5.44
A4	11.00	B5	2.14	B5	0.35	B5	4.30
A#4	10.00	A#4	1.35	F#4	0.32	A#4	2.72
F5	9.00	F5	1.34	B4	0.26	F5	2.70
G4	7.00	G4	1.32	G4	0.25	G4	2.66
B4	5.00	F#4	1.27	F5	0.20	F#4	2.56
F#4	5.00	B4	1.14	A#4	0.18	B4	2.29
E4	1.00	E4	0.10	E4	0.01	E4	0.19

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Muhayyer, Eviç ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (11.-12. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (6. Ölçüde) ve Bûselikli (7.-8. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (1.-2., 4., 18. Ve 19.-20. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (12. Ölçüde),

Irak perdesinde Ferahnâklı (15.-16. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser daha çok Uzzâl makamı özellikleri göstermektedir.

4.13.26. "Saki Bu Fena Aleme Meyhane Desinler" İsimli Esere Ait Bulgular

HICAZ ŞARKI

Usûlü = Aksak Muallim İsmail Hakkı Bey

Sâ ki bu fe nâ a le me mey
hâ ne de sin ler — SAZ —
Gös ter di ği cā mı ga ma pey
Bir şâ le i ğin yan dı şu per
mâ ne de sin Ler — SAZ —
vâ ne de sin Ler . 8 . 4
yak şem'a ce mâ lin le be ni
ey me hi tâ bân — SAZ —

Sâki bu fenâ âleme meyhâne desinler
Gösterdiği cām-ı gama peymâne desinler
Yak şem'a cemâlinle beni ey meh-i tâban
Bir şâle için yandı şu pervâne desinler

Df-30/226

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT-deki
koleksiyonundaki yazıdır.

Emekli Kosal

Alphara Music CUNEYD KOSAL

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	36.00	D5	9.02	D5	2.32	D5	31.88
D5	35.00	E5	4.71	A4	0.71	E5	16.64
F#5	20.00	F#5	3.32	E5	0.62	F#5	11.73
G5	14.00	A4	2.54	F#5	0.55	A4	8.96
F5	10.00	G5	2.23	G5	0.35	G5	7.88
A#4	10.00	F5	1.44	F5	0.21	F5	5.10
C#5	10.00	C#5	1.30	A5	0.20	C#5	4.61
A4	9.00	A#4	1.24	C#5	0.17	A#4	4.39
A5	7.00	A5	1.19	A#4	0.15	A5	4.22
G4	2.00	G4	0.45	G4	0.10	G4	1.58
G#5	2.00	B5	0.43	B5	0.09	B5	1.53
B5	2.00	G#5	0.42	G#5	0.09	G#5	1.48

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) ve Bûselik beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Eviç, Dügâh ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1. Ve 7.-8. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2. Ve 8. Ölçülerde), Rastlı (3.-4., 5., 10. Ve 11.-12. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (6. Ölçüde),

Eviç perdesinde Segâhlı (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.27. "Sevdiğim İnce Beldir" İsimli Esere Ait Bulgular

Usül: Nimsöfyam HİCAZ SARKI Medeni Aziz Efendi

Sev di ğim in ce bel dir -SAZ-
dir -SAZ- Ba na tū li e gü mel
Gü zel ler den gü zel
dir Ba na tū li e gü mel
Gü zel ler den gü zel
dir -SAZ- dir Ya na sil vaz
ge ce yim Ya na sil vaz
ge ce yim

Sevdiğim ince beldir
Bana tül-i emeldir
Ya nasıl vaz geçeyim
Güzellerden güzeldir

Sevdiğim Urumel'li
Gayette ince belli
Ya nasıl vaz geçeyim
Güzellerden güzeldir

Df-30/180

Not: Diferde usûlü
(Düşük)

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
kolleksiyonundan yazıldı
E. İsmail Hakkı Bey

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	47.00	D5	7.24	A4	1.30	D5	26.89
C#5	42.00	A4	6.14	D5	1.12	A4	22.78
A#4	31.00	C#5	4.63	E5	0.56	C#5	17.17
A4	29.00	A#4	3.66	C#5	0.51	A#4	13.61
E5	22.00	E5	3.51	A#4	0.43	E5	13.04
G4	9.00	G4	0.99	G4	0.11	G4	3.66
F5	6.00	F5	0.63	F5	0.07	F5	2.35
G5	3.00	G5	0.14	G5	0.01	G5	0.50

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Nim Hicaz, Dik Kürdî ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (3.-4., 12.-14. Ve 21.-22. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (5. Ve 17.-18. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.28. "Yine Vaz-ı Felekden Mi Şikâyet" İsimli Esere Ait Bulgular

HİCAZ ŞARKI

"Yine vaz'ı felekden mi şikâyet"

Usûlü : Türk aksağı
♩ = 110

Hacı Arif Bey
(1831-1885)

Yi ne vaz' 1 6 fe lek den mi 5 8 si 9 kâ yet 10 (saz...) yet (saz...) 12 Ne 13 dir gön 14 lüm ne dir 15 sen 16 de bu 17 hâ let 18 (saz...) Ne 19 dir 20 gön 21 lüm ne dir 22 sen 23 de bu 24 ha 25 let 26 (saz... 27) Ne 28 den et 29 mek 30 de sin fer yâ dı â det (saz...)

Yine vaz'ı felekden mi şikâyet
Nedir gönlüm nedir sende bu hâlet
Neden etmedesin feryâdı âdet
Nedir gönlüm nedir sende bu hâlet

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	50.00	A4	9.54	A4	2.22	A4	18.78
E5	48.00	E5	9.13	E5	1.74	E5	17.97
A4	41.00	D5	8.98	D5	1.61	D5	17.68
C#5	40.00	C#5	5.40	C#5	0.73	C#5	10.63
A#4	33.00	A#4	3.73	G4	0.50	A#4	7.34
F#5	21.00	F#5	2.91	A#4	0.42	F#5	5.73
G4	17.00	G4	2.91	F#5	0.40	G4	5.72
G5	16.00	G5	2.40	G5	0.36	G5	4.73
F5	13.00	F5	2.01	C5	0.35	F5	3.96
A5	8.00	C5	1.57	F5	0.31	C5	3.09
C5	7.00	A5	0.81	D#5	0.10	A5	1.59
F#4	6.00	F#4	0.54	A5	0.08	F#4	1.06
B4	4.00	D#5	0.45	B4	0.05	D#5	0.88
D#5	2.00	B4	0.44	F#4	0.05	B4	0.86

Karar perdesi: Dügâh**Donanımı:** Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için bakiye diyezi**Dizisi:** Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) ve Bûselik beşlileri eklenmiştir.**Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler:** Eserde Dügâh perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Dûdah perdesini, kullanım oranları neredeyse eşit olan, Hüseyinî ve Nevâ perdeleri takip etmektedir. Kalışlara bakıldığında ise Nevâ perdesi öne çıkmaktadır. Etkinlik derecesi sıralamasında bu perdeleri Nim Hicaz ve Dik Kürdî perdeleri takip etmektedir.**Güçlüsü:** Nevâ**Yedeni:** Rast**Seyir karakteri:** İnici-çıkıcı**Genişlemesi:** Eserde dizi, pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.**Kalışlar ve geçkiler:**

Dügâh perdesinde Hicazlı (7., 17., 21.-22. Ölçülerde) ve Uşşaklı (26.-27. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (14.-15. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (9.-10., ve Bûselikli (11.-12. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (2. Ölçüde),

Rast perdesinde Nîkrîzli (18.-19. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 23.-27. Ölçüleri arasında Uşşak makamına geçki yapılmıştır.

4.13.29. "Zahm-ı Aşkın Yoktur Asla Çaresi" İsimli Esere Ait Bulgular

Usûl's Ağır düyek **HICAZ SARKI** *Giriftzen Nisim Bey*

Zah mi aş kin
yok tur as lâ
câ re
si
Ey Le mez mer
hem ka bül dil
yâ re
si
çek me sin zah
met ta bîb â
vâ re
si

MIDI Analiz Raporu 4.13.29

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	76.00	E5	9.62	A4	1.77	E5	18.90
D5	55.00	D5	9.34	D5	1.59	D5	18.35
G5	34.00	A4	5.79	E5	1.22	A4	11.38
F#5	33.00	G5	4.74	A5	1.05	G5	9.32
C#5	33.00	A5	4.70	G5	0.66	A5	9.23
F5	30.00	F#5	4.02	F#5	0.49	F#5	7.90
A#4	24.00	C#5	3.70	C#5	0.41	C#5	7.26
A5	21.00	F5	3.43	A#4	0.41	F5	6.73
A4	19.00	A#4	3.14	F5	0.39	A#4	6.17
B4	6.00	B5	1.10	B5	0.30	B5	2.15
B5	4.00	B4	1.00	B4	0.17	B4	1.97
C5	2.00	C5	0.22	C5	0.02	C5	0.43
G#4	1.00	G#4	0.10	G#4	0.01	G#4	0.20

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde, toplam süre ve duyulma yüzdesi bakımından birbirlerine yakın seviyede olan Hüseyinî ve Nevâ perdeleri etkinlik derecesi en yüksek perdelerdir. Kalışlara bakıldığında ise Nevâ perdesinin hem sayısal üstünlük hem de kalış yerlerinin önemi bakımından öne çıktığı görülmektedir. Etkinlik derecesi bakımından bu perdeleri Dügâh Gerdâniye ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1., 7., 8. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AST'li (6. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Rastlı (2. Ve 5. Ölçülerde) ve Bûselikli (10. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (4. Ve 12. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (7. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.13.30. "Zülfüne Dil-Besteler Zülf-i Perişanın Kadar" İsimli Esere Ait Bulgular

H İ C A Z Ş A R K I Beste: Astık Ağs

Ağır aksak (Zülfüne dil-besteler zülf-u perişanın kadar)

Zülfü ne..... dil.....

..... bes te ler..... zül.....

İş.....pe ri şa..... şa..... ninkadar

Gör medim say..... va...di dil...
Mer ha metkil..... sev di şim

Şa..... lem... de mij... şa.....
meş..... yü nu na şa.....

Şa..... ninkadar
Şa..... ninkadar

Şa..... ninkadar

Ben de şil gör.....

..... miş mi dir..... çeş.....

..... mi..... fo lek á.....

Hicaz Şarki

(2)

..... şa..... hım ka dar

Üş ru na ca..... nimfe da... dir...

..... sev be ni..... ca.....

..... şa..... Aranağmesi

..... şa..... ninka dar şa..... ninkadar

(Aranağmesi)

MIDI Analiz Raporu 4.13.30

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	96.00	D5	21.88	D5	4.99	D5	17.08
E5	95.00	E5	20.64	E5	4.48	E5	16.11
F#5	70.00	G5	15.95	A4	3.80	G5	12.45
G5	69.00	F#5	14.28	G5	3.69	F#5	11.15
C#5	55.00	A4	12.79	A5	2.99	A4	9.98
A#4	47.00	C#5	10.19	F#5	2.91	C#5	7.96
A4	43.00	A5	10.08	C#5	1.89	A5	7.87
F5	36.00	A#4	6.85	G4	1.17	A#4	5.35
A5	34.00	F5	6.08	F5	1.03	F5	4.75
G4	21.00	G4	4.96	A#4	1.00	G4	3.88
B5	11.00	B5	2.26	B5	0.46	B5	1.76
F#4	7.00	F#4	0.98	C6	0.23	F#4	0.76
C6	2.00	C6	0.68	F#4	0.14	C6	0.53
E4	2.00	E4	0.26	D4	0.04	E4	0.21
D4	1.00	D4	0.21	E4	0.03	D4	0.17

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) ve Bûselik beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesi ise hem etkinlik derecesi hem de üzerinde çokça kalış yapılması bakımından bir diğer önemli perdedir. Hüseyinî perdesinde sayıca daha fazla kalış yapılmasına rağmen Nevâ perdesindeki kalışların eserin zemin bölümünde ve cümle bitiminde yer alması bu perdeyi güçlü perde yapmaktadır. Etkinlik derecesi bakımından bu iki perdeyi Gerdâniye, Eviç ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Rast beşlisi, tiz taraftan ise Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1., 2.-3., 8., 9., 18., 19., 22. Ve 23. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (4., 6.-7. ve 17. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (3., 18. Ve 22. Ölçülerde) ve Uşşaklı (13.-14. Ve 20. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (5., 11.-12. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (12. Ve 20. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10. Ve 19. Ölçülerde),

Yegâh perdesinde Rastlı (1.-2. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.14. Hicaz Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Hicaz makamında incelenen 30 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.14. Hicaz Makamında İncelenen 30 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı $\sum N$	Kullanım Süresi $\sum t$	Etkinlik Derecesi $\sum t^2 / \sum N$	Kullanım Oranı %
1	D5 1740	D5 387,22	D5 88,49	D5 19,30
2	E5 1580	E5 320,90	A4 84,31	E5 16,40
3	C#5 1252	A4 285,77	E5 65,95	A4 14,25
4	A#4 975	C#5 229,86	C#5 42,84	C#5 11,46
5	A4 974	A#4 154,39	A5 31,66	A#4 7,70
6	G5 758	G5 138,59	G5 25,62	G5 6,91
7	F#5 698	A5 132,32	A#4 24,84	A5 6,59
8	A5 568	F#5 115,51	F#5 19,55	F#5 5,76
9	F5 511	F5 82,82	G4 18,10	F5 4,13
10	G4 221	G4 59,37	F5 13,58	G4 2,97
11	B5 145	B5 22,58	C5 7,78	B5 1,13
12	B4 89	B4 22,38	B4 5,94	B4 1,12
13	C5 63	C5 21,38	B5 3,60	C5 1,07
14	F#4 41	G#5 7,70	G#5 1,63	G#5 0,38
15	G#5 39	F#4 7,38	F#4 1,41	F#4 0,37
16	C6 26	C6 3,76	E4 1,27	C6 0,19
17	G#4 20	G#4 3,11	C6 0,64	G#4 0,16
18	A#5 16	E4 3,01	G#4 0,59	E4 0,15
19	C#6 12	A#5 2,14	D6 0,52	A#5 0,11
20	E4 10	C#6 2,13	C#6 0,41	C#6 0,104
21	D6 8	D6 1,85	A#5 0,31	D6 0,10
22	F4 4	F4 0,61	F4 0,11	F4 0,03
23	D4 2	D4 0,30	D4 0,05	D4 0,01

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: İncelenen 30 eserin 25'inde, %83,33 oran ile, donanımda Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi; 5'inde %16,66 oran ile, bunlara ilaveten Fa için

bakiye diyezi yazılmıştır. Bu veriler doğrultusunda makamın donanımında **Si için bakiye bemolü ve Do için bakiye diyezi** yer aldığı, diğer değiştirici işaretlere eser içerisinde yer verildiği görülmektedir.

Dizisi: İncelenen eserlerin 9'unda, %30 oran ile, dizi, Hicaz dörtlüsüne Bûselik beşlisinin; 8'inde %26,66 oran ile, Hicaz dörtlüsüne Bûselik ve Rast beşlilerinin; 7'sinde %23.33 oran ile, Hicaz dörtlüsüne Rast beşlisinin; 4'ünde, %13.33 oran ile Hicaz beşlisine Uşşak dörtlüsünün; 1'inde, %3,33 oran ile, Hicaz dörtlüsüne Nim Hicaz perdesinde STB dörtlüsü ve Nevâ perdesinde Bûselik ve Rast Beşlilerinin eklenmesiyle; 1'inde ise Hicaz, Hümâyûn ve Uzzâl makam dizilerinin bir arada kullanılmasıyla oluşmuştur. Bu veriler ışığında Hicaz makam dizisinin **Hicaz dörtlüsüne Bûselik veya Rast beşlilerinin** eklenmesiyle oluştuğu söylenebilir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Hicaz makamında incelenen 30 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda Nevâ perdesinin hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de kullanım oranı bakımlarından en önemli perde olduğu görülmektedir. Eserlerin büyük çoğunluğunda güçlü perde görevi üstlenen bu perde üzerinde hemen her eserde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, kullanım sıklığı, toplam süre ve kullanım oranı bakımından Hüseyinî perdesi takip etmektedir. Hüseyinî perdesi de önemli kalış perdelerinden olup bazı eserlerde güçlü perde konumundadır. Bunun sebebi hem Hicaz ailesi makamlarının iç içe kullanılmış olması hem de Uzzâl ve Zirgüle gibi ailenin diğer makamlarında olmalarına rağmen birçok eserin TRT repertuarına Hicaz makamı adı altında kaydedilmiş olmalarıdır. Karar perdesi Dügâh, kullanım süresi ve oranı bakımından üçüncü sırada yer alırken kullanım sıklığında beşinci sırada yer almaktadır. Bir diğer önemli perde olan Nim Hicaz perdesi kullanım sıklığı bakımından üçüncü, toplam süre ve kullanım oranı bakımından dördüncü sırada yer almaktadır. Bu perde üzerinde de önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır ve bu kalışların çoğu, Arel nazariyesinde belirtildiği gibi, çeşniz değil belirli bir çeşni ile yapılmıştır. Dik Kürdî perdesi de kullanım süresi ve oranı bakımından beşinci sırada yer alırken bu perde üzerinde de çeşnili ve çeşniz birçok kalış yapılmıştır.

Güçlüsü: İncelenen 30 eserin 23'ünde, %76,66 oran ile, güçlü, **Nevâ** perdesidir. Birçoğu Uzzâl makamı özellikleri gösteren 6 eserde, %20 oran ile güçlü, **Hüseyinî** perdesi; 1 eserde ise Nim Hicaz perdesidir.

Yedeni: İncelenen eserlerin 24'ünde, %80 oran ile yeden **Rast** perdesi, 3 eserde %10 oran ile Nim Zirgüle perdesidir. 3 eserde ise yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İncelenen 30 eserin 20'sinde %66.66 oran ile seyir, inici-çıkıcı özellik gösterirken 10 eserde ise %33.33 oran ile çıkıcı özellik göstermektedir. Bu durumda Hicaz makamının **inici-çıkıcı veya çıkıcı** seyir karakterine sahip olduğu söylenebilir.

Genişlemesi: İncelenen eserlerin 11'inde, %36.33 oran ile, dizi genişletilmezken; 8'inde %26.66 oran ile tiz taraftan; 6'sında, %20 oran ile pest taraftan; 5'inde ise %16.66 oran ile her iki taraftan da genişletilmiştir. Tizden genişlemelerde çoğunlukla Bûselik bazen de Hicaz ve Uşşak çeşnileri; pest taraftan yapılan genişlemelerde ise çoğunlukla Segâh bazen de Uşşak, AS ve Rast çeşnileri kullanılmıştır. Bu veriler ışığında Hicaz makamının **hem tizden hem de pest taraftan** genişletilebileceği sonucuna varılmaktadır.

Kalışlar ve geçkiler: İncelenen 30 eserin hepsinde Dügâh perdesinde Hicazlı kalış yapılmıştır. Bunun dışında 25 eserde, %83.33 oran ile, Nevâ perdesinde Bûselikli; 15'er eserde, %50 oran ile, Nevâ perdesinde Rastlı ve Hüseyinî perdesinde Uşşaklı; 13 eserde, %43.33 oran ile, Muhayyer perdesinde çeşnisiz; 12 eserde %40 oran ile, Nim Hicaz perdesinde STB'li; 11 eserde, %36.366 oran ile, Hüseyinî perdesinde çeşnisiz; 8'er eserde, %26.66 oran ile, Dik Kürdî perdesinde AS'li ve Eviç perdesinde Segâhlı; 6 eserde %20 oran ile, Muhayyer perdesinde Bûselikli; 5'er eserde %16.66 oran ile, Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz, Hüseyinî perdesinde Kürdîli ve Rast perdesinde Nikrîzli; 3'er eserde, %10 oran ile, Nim Hicaz perdesinde Segâhlı ve Nevâ perdesinde çeşnisiz; 2'şer eserde %6.66 oran ile Segâh perdesinde Ferahnâklı, Nevâ perdesinde Nikrîzli, Hüseyinî perdesinde Hicazlı, Gerdâniye perdesinde çeşnisiz, Muhayyer perdesinde Hicazlı ve Irak perdesinde Ferahnâklı; 1'er eserde, %3.33 oran ile, Dügâh perdesinde Bûselikli, Hüseyinîli, Uşşaklı, Sabâlı ve Nikrîzli, Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz, Segâh perdesinde Segâhlı ve çeşnisiz, Çârgâh perdesinde Çârgâhlı, Hüseyinî perdesinde Karcıgarlı, Eviç perdesinde çeşnisiz, Muhayyer perdesinde Uşşaklı, Yegâh perdesinde Rastlı ve Hüseyinî Aşîran perdesinde Uşşaklı kalışlar yapılmıştır.

Eserlerin 9'unda farklı bir makama geçki yapılmış olup bu makamlar; 2 eserde Zirgüle, 2 eserde Bûselik, 1 eserde Segâh, 1 eserde Uşşak, 1 eserde Hüseyinî ve Saba, 1 eserde Uzzâl ve Zirgüle ve 1 eserde Nikrîz ve Şehnâz Bûselik makamlarıdır.

Bunun yanı sıra, eserlerin birçoğunda, Arel'in ayrı ayrı ele aldığı, Hicaz ve Hümâyûn makamlarının içiçe kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca TRT repertuarında da çokça örneğine rastlayabileceğimiz gibi, incelediğimiz eserlerin 3'ü Uzzâl makamında olmasına karşın Hicaz makamı adı altında gösterilmektedirler.

Değirmek istediğimiz önemli bir noktada şu ki; Arel nazariyesinde, üzerinde çeşnisiz kalışlar yapıldığı söylenen Dik Kürdî ve Nim Hicaz perdeleri üzerinde çoğunlukla bir çeşni bulunmaktadır. Bu çeşniler: Dik Kürdî perdesinde AS üçlüsü veya AST dördlüsü, Nim Hicaz perdesinde ise STB dördlüsü veya STBT beşlisidir. Arel'in tanımladığı üçlü, dördlü veya beşlilerinde yer almayan bu çeşniler, nedense görmezden gelinmiştir.

Bu veriler ışığında, **Dügâh perdesinde Hicazlı, Nevâ perdesinde Bûselikli, Nevâ perdesinde Rastlı, Hüseyinî perdesinde Uşşaklı, Muhayyer perdesinde çeşnisiz, Nim Hicaz perdesinde STB'li, Hüseyinî perdesinde çeşnisiz, Dik Kürdî perdesinde AS'li, Eviç perdesinde Segâhlı ve Muhayyer perdesinde Bûselikli** kalışlar, Hicaz makamının önemli kalışları olarak sıralanabilir.

4.15. Hümâyûn Makamına Ait Bulgular

Hümâyûn makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 14 eser bulunmaktadır. Hümâyûn makamındaki şarkıların hepsi Cumhuriyet Dönemi sonrasında bestelenmiş olduğundan bu makamdaki 10 örnek eser bu dönemden seçilmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.15. Hümâyûn Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Ana gibi yar olmaz bu söz boşa denmemiş	Civan Argönül
Ben yaşarken mazinin sensiz geçen her anını	Mustafa Çalık
Bilmem ne geçer eline aşkın beni deli eder	Yılmaz Pekalmlar
Bin gönül sancısı olsan derin olsan çekerim	Tekin Para
Hasret bir yangın gurbet çok zor	Civan Argönül
İçiyorsam her akşam elbet bir sebebi var	Metin Everes
Saçlarıma bakmayın aklar niye çoğaldı	Bekir Mutlu
Saçlarına kar yağmış gözlerin hala güzel	Saim Gümüş
Sitemlidir güzel yüzün bakışların	Ömür Gençel
Uyu güzel Oğuzum	Sadettin Kaynak

4.15.1. “Ana Gibi Yar Olmaz Bu Söz Boşa Denmemiş” İsimli Esere Ait Bulgular

ANA GİBİ YAR OLMAZ
Hicaz Hümâyûn Şarkı

SÖZ-MÜZİK=CİVAN ARGÖNÜL

J = 162
Döysek

ARA NAGME

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

A NA Gİ Bİ YAR OL MAZ BU SÖZ BO ŞA

13

14

15

DEN ME MİŞ AH A NAM DAN GAY Rİ Sİ SAZ

16

17

18

BE Nİ CAN DAN SEV ME MİŞ SAZ

19

20

21

22

23

SEN YA LAN SIZ SEN Sİ ÇAK SAZ SEN Çİ KAR SIZ

24

25

26

SEV Gİ SİN İS TE ME DEN ÇOK MU KIR DIM

27

28

29

BE Nİ BA GİŞ LA BE Nİ BA GİŞ LA BE Nİ BA GİŞ LA

30

31

A NAM SAZ A NAM SAZ D.C. SOW

2

32

33

34

Ö DE YE MEM HAK KI Nİ NE YAP SAM DA

35

36

37

BEN SA NA VAR LI Ğİ NA MUH TA CIM SAZ

38

39

40

BE Nİ YAL NIZ Bİ RAK MA SAZ

41

42

Civan Argönül 1955

MIDI Analiz Raporu 4.15.1

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	114.00	D5	29.30	D5	10.47	D5	17.45
F5	84.00	E5	28.38	A4	7.69	E5	16.90
D5	82.00	F5	20.68	E5	7.07	F5	12.32
G5	74.00	G5	19.05	F5	5.09	G5	11.35
C#5	60.00	A5	16.78	A5	5.03	A5	9.99
A5	56.00	A4	15.19	G5	4.90	A4	9.05
A#4	48.00	C#5	14.75	C#5	3.63	C#5	8.79
A4	30.00	A#4	11.24	A#4	2.63	A#4	6.69
A#5	20.00	A#5	6.24	A#5	1.94	A#5	3.71
F#5	12.00	F#5	3.60	F#5	1.08	F#5	2.14
G#5	8.00	G#5	2.69	G#5	0.91	G#5	1.60

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Acem, Gerdâniye ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Dik Sünbüle perdesi dışında dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (7.-9., 10.-11., 18.-20., 29.-31., 32.-33. Ve 40.-42. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3.-4., 6., 16.-17. Ve 38.-39. Ölçülerde), ve çeşnisiz (13. Ve 35. ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (2. ve 5. Ölçülerde),

Acem perdesinde çeşnisiz (8. ve 24. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (2., 30. Ve 42. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.15.2. “Ben Yaşarken Mazinin Sensiz Geçen Her Anını” İsimli Esere Ait Bulgular

HİCÂZ HÜMÂYÜN ŞARKI

BEN YAŞARKEN MÂZİNİN SENSİZ GEÇEN HER ÂNINI

Usulü: AĞIRAKSAK

♩ : 72 Süre : 2'.30"

Müzik : Mustafa ÇALIK

Söz : İsmet TAHTACIOĞLU

BEN YAŞAR KEN MÂZİNİN SEN
SİZ GEÇEN HER ÂNINI (Saz.....)
DİN LİYOR Â LEM DE HER KES
BİR FÜSÜN KÂR NUR LA SİL KESİM
GÖNLÜMÜN GİR YÂ Nİ Nİ (Saz.....) Nİ (Saz.....)
KAL Bİ MİN İS YÂ Nİ Nİ (SON)
EN Nİ HÂ YET BEN DE SAB RİN
İM Tİ HÂ NİN DAN GE ÇİP (Saz.....)

BEN YAŞARKEN MÂZİNİN SENSİZ GEÇEN HER ÂNINI
DİNLİYOR ÂLEMDE HERKES GÖNLÜMÜN GİRİYİNİ
EN NİHÂYET BEN DE SABRİN İMTİHÂNINDAN GEÇİP
BİR FÜSUNKÂR NURLA SİLDİM KALBİMİN İSYÂNINI

Vezni : Fâ i lâ tün , Fâ i lâ tün , Fâ i lâ tün , Fâ i lün

İsmet TAHTACIOĞLU

MIDI Analiz Raporu 4.15.2

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	63.00	D5	20.48	D5	6.66	D5	27.45
E5	41.00	E5	8.68	G4	2.75	E5	11.63
C#5	40.00	C#5	8.44	A4	2.49	C#5	11.31
G5	30.00	A4	7.56	A5	2.38	A4	10.13
F5	26.00	A5	6.72	E5	1.84	A5	9.01
A#4	25.00	G5	6.34	C#5	1.78	G5	8.49
A4	23.00	A#4	5.00	G5	1.34	A#4	6.70
A5	19.00	F5	4.29	A#4	1.00	F5	5.75
F#5	10.00	G4	2.87	F5	0.71	G4	3.85
C5	5.00	F#5	2.02	F#5	0.41	F#5	2.71
B5	4.00	C5	1.36	C5	0.37	C5	1.82
G4	3.00	B5	0.86	B5	0.18	B5	1.15

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Nim Hicaz, Dügâh ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Tiz Bûselik perdesi dışında dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2.-3. ve 8.-9. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AS'li (8. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (1.-2., 4.-5., 5.-6., 6.-7. Ve 12.-13. Ölçülerde) ve Uşşaklı (11.12. ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (4. Ve 11. Ölçülerde),

Rast perdesinde Nîkrîzli (7. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.15.3. "Bilmem Ne Geçer Eline Aşkın Beni Deli Eder" İsimli Esere Ait Bulgular

HICAZ SARKI
BILMEM NE GEÇER ELİNE
MUZİK: YILMAZ PAKALINÇAR
SÖZ: CÜLTEN ÇİÇEK

Düyek-

1 2 3 4
BİL HEM NE GEÇER ELİ NE AŞKIN BENİ DELİ E DER

5 6 7 8
KAVRU LAN SEV DÂ ÇÖ LÜ NE BİR YU DUM MUT LU LUK YE TER

9 10 11 12
SAZ - - - - - SAZ - - - - -

13 14 15 16
NE HÂİ DE YİM GÖRDE AN LA HER ŞEY DİŞİ R ZAMAN LA

17 18 19 20
YAĞ MU RUM OL TEK BİR DAMLA BİR YU DUM MUT LU LUK YE TER

21 22 23 24
SAZ - - - - - SAZ - - - - -

25 26 27 28
BA HAK GE LİR SEN GE LİM CE GÜLLER A FAR SEN GÜ LÜN CE

29 30 31 32
SU SUZ KÖY MA GÜH DÜZ GE CE BİR YU DUM MUT LU LUK YE TER

33 34 35 36
SAZ - - - - - SAZ - - - - -

Not: Eserin başlığında yalnızca Hicaz yazmasına karşın TRT TSM repertuarında Hümâyûn makamında olduğu yazmaktadır.

MIDI Analiz Raporu 4.15.3

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	70.00	E5	21.03	C#5	8.64	E5	15.19
A#4	47.00	C#5	18.12	A4	7.49	C#5	13.09
D5	43.00	A5	15.82	A5	6.59	A5	11.43
G5	38.00	A#4	14.81	E5	6.32	A#4	10.70
C#5	38.00	D5	14.59	D5	4.95	D5	10.54
A5	38.00	A4	14.22	G5	4.85	A4	10.27
F#5	34.00	G5	13.58	A#4	4.67	G5	9.81
F5	30.00	F5	9.85	F5	3.24	F5	7.12
A4	27.00	F#5	7.16	F#5	1.51	F#5	5.17
C#6	12.00	C#6	3.78	C#6	1.19	C#6	2.73
A#5	8.00	A#5	2.69	A#5	0.90	A#5	1.94
G#5	6.00	G#5	1.83	G#5	0.56	G#5	1.32
D6	2.00	D6	0.92	D6	0.42	D6	0.66

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde zemin ve nakarat bölümlerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesi üzerinde de önemli kalışlar olmakla birlikte perde, toplam süre ve kullanılma oranı bakımlarından beşinci sırada kalmıştır. Bu bakımdan eserin güçlü perdesini belirlemek zor olmakla birlikte hem MIDI analizi hem kalışlara beraber değerlendirildiğinde Hüseyinî perdesi biraz daha öne çıkmaktadır. Etkinlik derecesi bakımından Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nim Hicaz, Muhayyer, Dik Kürdî ve Nevâ perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Hicaz dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2., 9.-10. ve 19.-20. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz (18. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (1. ve 6. Ölçülerde)

Nevâ perdesinde Bûselikli (7.-8. Ve 31.-32. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (4. Ölçüde) ve Uşşaklı (13.-14. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (30. ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (12., 22., 24., 34. Ve 36. Ölçülerde) ve Hicazlı (28. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 13.-20. Ölçüleri arasında Uzzâl makamına geçki yapılmıştır.

4.15.4. "Bin Gönül Sancısı Olsan Derin Olsan Çekerim" İsimli Esere Ait Bulgular

HİCÂZ HÜMÂYUN ŞARKI

Güfte : Teşin Sara
Beste : Teşin Sara

Aksak ♩=120

Bin gö nül san ci si ol san
de rin ol san ce ke rim (saz - - -)
de rin ol san ce ke rim
de rin ol san ce ke rim
Ak la sığ maz
i na nil maz ye min ol san
ce ke rim (saz - - -) ye min ol san
ce ke rim (saz - - -) ye min ol san
ce ke rim (saz - - -)
Na z li ca nan se ni söy ler
se ni din ler yü re ğim (saz - - -)
se ni din ler yü re ğim
(saz - - -)
u ğu rum sun ha de rim sin
se ni nol san ce ke rim (saz - - -)
se ni nol san ce ke rim

MIDI Analiz Raporu 4.15.4

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	103.00	D5	26.46	D5	6.80	D5	25.81
E5	79.00	C#5	14.33	C#5	2.70	C#5	13.98
C#5	76.00	E5	11.05	A5	2.58	E5	10.78
A#4	58.00	A5	10.54	A4	2.15	A5	10.28
F5	57.00	F5	10.13	F5	1.80	F5	9.88
A5	43.00	A4	9.62	E5	1.54	A4	9.39
A4	43.00	A#4	7.95	A#4	1.09	A#4	7.75
G5	28.00	F#5	5.25	F#5	0.98	F#5	5.12
F#5	28.00	G5	3.10	G5	0.34	G5	3.03
C6	6.00	C6	1.14	B4	0.29	C6	1.11
B5	6.00	B5	1.12	C6	0.22	B5	1.09
B4	4.00	B4	1.07	B5	0.21	B4	1.05
C5	4.00	C5	0.56	C5	0.08	C5	0.55
G4	2.00	G4	0.13	G4	0.01	G4	0.12
F#4	1.00	F#4	0.06	F#4	0.00	F#4	0.06

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Nim Hicaz, Hüseyinî, Muhayyer ve Acem perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (3.-4., 8., 15. Ve 32. ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde ASTB'li (14.-15. Ve 31.-32. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STBT'li (5.-6., 12.-13., 23.-24. Ve 29.-30. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (1.-2., 9., 13.-14., 17., 26. Ve 31.-31. Ölçülerde) ve çeşnisiz (6., 24. Ölçülerde),

Hüseyinî peresinde Uşşaklı (11.-12. Ve 28.-29. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (18., 21.-22. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz Uşşaklı (10.-11. Ve 27.-28. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 18.-22. Ölçülerinde Eviç perdesi üzerinde Segâh makamına geçki yapılmıştır.

4.15.5. "Hasret Bir Yangın Gurbet Çok Zor" İsimli Esere Ait Bulgular

♩ = 100
 USULÜ = SENAI 15268 HICAZ HUMAYUN Beste ve Gözetmen = CİVAN AKGÖNÜL (6)

HASRET BİR YANGIN GURBET ÇOK ZOR

(Aranajma)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35

HAS RET BİR YAN GIN GUR BET ÇOK ZOR SEU GIN BEN DE SUN MEZ BİR KOR

36 37 38 39 40 41 42 43

ÇOK ÖZ LE DİM GEL DE BİNA SOR YOL UER DAĞ LAR DAĞ LAR YOL UER

44 45 46 47 48 49 50 51

HER GÜN SEN SİZ TANIR TA YİM HER GÜN SEN SİZ SÖNMEK TA YİM

52 53 54 55

SEN SİZ LİK ÇOK ZOR MÜS GUR BET EL DE DİC SON

56 57 58 59 60 61 62 63

(MAYAN SARI)

64 65 66 67 68 69 70 71

AH DAĞ LAR AH YOL UER Mİ YOK AH GUR BET TE GÜN GEÇ Mİ YOK

72 73 74 75 76 77 78 79

YIL LAR GEL Tİ SOK Ö MÜR BİT Tİ BAK SEU GİM HİÇ BİT Mİ YOK HİÇ BİT Mİ YOK.

80 81

(SAZ - - -)

82 83 84 85 86 87 88 89 90

AH DAĞ LAR AH YOL UER Mİ YOK AH GUR BET TE GÜN GEÇ Mİ YOK

91 92 93 94 95 96 97

YIL LAR GEL Tİ Ö MÜR BİT Tİ SEU GİM HİÇ BİT Mİ YOK HİÇ BİT Mİ YOK.

98 99

(SAZ - - -) 8.

MIDI Analiz Raporu 4.15.5

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	99.00	D5	62.14	D5	39.00	D5	27.80
A#4	64.00	A4	31.11	A4	19.76	A4	13.92
E5	64.00	A#4	29.97	F5	15.10	A#4	13.41
A4	49.00	E5	29.84	A#4	14.03	E5	13.35
F5	47.00	F5	26.64	E5	13.92	F5	11.92
C#5	46.00	C#5	16.17	A5	7.96	C#5	7.23
G5	18.00	A5	9.36	G4	6.52	A5	4.19
A5	11.00	G4	6.76	C#5	5.68	G4	3.02
G4	7.00	G5	6.75	G5	2.53	G5	3.02
F4	4.00	D4	1.47	D4	2.16	D4	0.66
A#5	2.00	G#4	0.91	G#4	0.42	G#4	0.41
E4	2.00	F4	0.89	A#5	0.23	F4	0.40
G#4	2.00	A#5	0.67	F4	0.20	A#5	0.30
F#5	1.00	E4	0.42	E4	0.09	E4	0.19
D4	1.00	F#5	0.21	F#5	0.05	F#5	0.10
F#4	1.00	F#4	0.21	F#4	0.04	F#4	0.09

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Dik Kürdî, Hüseyinî ve Acem perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Bûselik beşlisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (11.-12., 18.-19., 22.-23., 50.-51., 52.-55. ve 84.-85. Ölçülerde) ve çeşnisiz (67. Ölçüde),

Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz (71. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STBT'li (60.-61. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (7.-8., 26.-27., 34.-35., 78.-79. Ve 96.-97. Ölçülerde) ve çeşnisiz (81.-99. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (3.-4. Ve 92.-93. Ölçülerde) ve çeşnisiz (57. Ölçüde),

Acem perdesinde Çârgâhlı (30.-31. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (16. ve 59. Ölçülerde),

Yegâh perdesinde Bûselikli (62.-63. Ölçülerde),

Rast perdesinde Nîkrîzli (46.-47. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.15.6. "İçiyorsam Her Akşam Elbet Bir Sebebi Var" İsimli Esere Ait Bulgular

İÇİYORSAM HER AKŞAM ELBET BİR SEBEBİ VAR

DÜZEK (♩): 160
Süre: 4'.14"

MÜZİK: METİN LVERES
SÖZ: MEHMET ERBULAN

ARANAĞME

1 2 3 4

5 6 7 8

9 10 11

12 13 14

15 16 17

18 19 20

21 22 23

24 25 26

27 28 29

30 31 32

33 34 35

İN SAN SEVER SE VER DE SE VİL MEZ SE
NE YA PAR SE VİL MEZ SE NE YA FAR SON
MİL YON LA RIN İ ÇİN DE YAL NI ZİM GÖN
LİM KA DAR YAL NI ZİM GÖN LİM KA DAR

İÇİYORSAM HER AKŞAM ELBET BİR SEBEBİ VAR
İNSAN SEVER, SEVER DE SEVİLMEZSE NE YAPAR
MİLYONLARIN İÇİNDE YALNIZIM GÖKÜM KADAR
İNSAN SEVER, SEVER DE SEVİLMEZSE NE YAPAR

MIDI Analiz Raporu 4.15.6

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	109.00	D5	34.79	D5	11.10	D5	28.51
C#5	97.00	C#5	23.16	C#5	5.53	C#5	18.98
A#4	67.00	A#4	14.29	A4	3.59	A#4	11.72
A4	54.00	A4	13.92	A5	3.27	A4	11.41
E5	48.00	E5	9.83	A#4	3.05	E5	8.06
G5	31.00	A5	9.05	E5	2.01	A5	7.42
A5	25.00	G5	7.49	G5	1.81	G5	6.14
F5	23.00	F5	5.53	F5	1.33	F5	4.53
F#5	12.00	F#5	2.37	F#5	0.47	F#5	1.94
A#5	6.00	A#5	1.11	A#5	0.20	A#5	0.91
G4	5.00	G4	0.48	G4	0.05	G4	0.39

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Nim Hicaz, Dik Kürdî, Dügâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, Dik Sünbüle perdesi dışında genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (6., 8., 10., 13., 16. Ve 23. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AST'li (5. Ve 20.-21. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (4., 19. Ve 22. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2., 14., 17., 25., ve 34. Ölçülerde), çeşnisiz (12. Ölçüde) ve Rastlı (32. Ölçüde),

Eviç perdesine Hüzâmlı (29.-30. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Nîkrîz (28. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (26. Ve 34. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.15.7. "Saçlarımın Bakmayın Aklar Niye Çoğaldı" İsimli Esere Ait Bulgular

HİCAZ HÜMAYUN ŞARKI
Saçlarımın bakmayın
Aklar niye çoğaldı

Not: Dr. Behiye HÜMAYUN
1988: İstanbul, 2017

Trak
♩ = 144

1 2 3 4
(1) (2)

5 6 7 8
Saç la rı ma bak ma yan aklar niye çoğal dı

9 10 11 12
Yaşı mı hiç sormayın yalan yıl lara kan dı

13 14 15 16
Öyle yor 17 gün ki kal 18 bım sev dağ lar dan usan dı

19 20 21 22 23 24
Öyle yor gün ki kal bım sev da lar dan usan dı -SAZ-

25 26 27 28 29 30
İlk aşk u nu tut mu yor gençlik his leri var ya

31 32 33 34
Akş ya şıt utul muyor akş am üst leri var ya -SAZ akş am üst leri var ya

35 36 37 38
Sak la na cak ne var dı kapı kapı do laş tım

39 40 41 42
Gün ol du gü ne dar gın ge ce le re sır daş tı

43 44 45 46
Sa bir di ye yal var dım Tan rı ya el ler aç tım

47 48
Sabır di ye yal var dım tan rı ya el ler aç tım -SAZ-

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	122.00	D5	33.64	D5	9.27	D5	22.75
E5	96.00	E5	22.59	A4	5.59	E5	15.28
C#5	81.00	A4	17.70	E5	5.32	A4	11.97
A#4	68.00	C#5	16.89	A5	4.80	C#5	11.42
A4	56.00	G5	12.72	G5	3.60	G5	8.60
G5	45.00	A#4	12.44	C#5	3.52	A#4	8.41
F5	44.00	F5	12.18	F5	3.37	F5	8.24
A5	20.00	A5	9.80	A#4	2.27	A5	6.63
F#5	18.00	F#5	4.91	F#5	1.34	F#5	3.32
G4	17.00	G4	4.50	G4	1.19	G4	3.04
F#4	3.00	F#4	0.52	F#4	0.09	F#4	0.35

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hüseyinî, Dügâh, Nim Hicaz ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (4., 20., 30., 42. Ve 46. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AS'li (36. Ölçüde) ve çeşnisiz (6. ve 32. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (12., 19., 22. Ve 38. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2. Ölçüde), çeşnisiz (8. Ve 34. Ölçülerde) ve Rastlı (28. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (19. Ölçüde) ve çeşnisiz (24. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (21. Ölçüde),

Rast perdesinde Nîkrîzli (16. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.15.8. "Saçlarına Kar Yağmış Gözlerin Hala Güzel" İsimli Esere Ait Bulgular

Saçlarına kar yağmış.

♩ = 136

U: Düyek

Hicaz Hümâyün Şarkı

Beste: Saim GÜMÜŞ

Güfte: Yusuf Yıldırım

Giriş eszı

1 2

3 4 5

6 7 8 9

10 11 12

13 14 15

16 17

18 19 20 21

22 23

24 25 26

27 28 29

30 31 32

33 34

35 36 37

38 39 40

41 42 43

44

Saç la rı na kar yağ mış göz le rin ha la

gü zel göz le rin ha la gü zel SAZ

SAZ

ya nak la rın

sa nar mış göz le rin ha la gü zel göz lo

rin ha gü zel SAZ

SAZ

NE KA DAR SE VIŞ

MİŞ TIK BİR ZA MAN LE BİR

ZA MAN LAR SE NİN LE SAZ

SON BA HA RİN GEL ME SİN YAZ LA RİN HA

LA GÜ ZEL YAZ LA RİN HA LA GÜ ZEL

LA GÜ ZEL

OCAK
2007
BODRUM

MIDI Analiz Raporu 4.15.8

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	109.00	D5	22.95	A5	5.48	D5	18.86
A5	81.00	A5	21.07	A4	5.34	A5	17.31
E5	73.00	A4	16.99	D5	4.83	A4	13.96
F5	68.00	G5	13.62	G5	3.09	G5	11.19
G5	60.00	E5	11.19	C#5	2.47	E5	9.20
A4	54.00	C#5	11.11	E5	1.72	C#5	9.13
C#5	50.00	F5	10.14	F5	1.51	F5	8.33
A#4	43.00	A#4	5.44	A#5	1.18	A#4	4.47
A#5	20.00	A#5	4.85	A#4	0.69	A#5	3.98
F#5	5.00	B5	0.87	B5	0.19	B5	0.72
B5	4.00	F#5	0.75	C6	0.14	F#5	0.62
B4	3.00	C6	0.64	F#5	0.11	C6	0.52
C5	3.00	C5	0.57	C5	0.11	C5	0.47
C6	3.00	B4	0.44	B4	0.06	B4	0.36
G4	3.00	G4	0.44	G4	0.06	G4	0.36
G#5	2.00	G#5	0.31	G#5	0.05	G#5	0.25
D6	1.00	D6	0.21	D6	0.05	D6	0.18
G#4	1.00	G#4	0.10	G#4	0.01	G#4	0.08

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Muhayyer perdesi ise kullanım oranı sıralamasında Nevâ perdesine yakın oranda olması, Zeren'in etkinlik derecesi formülüne göre ilk sırada yer alması, üzerindeki kalışların hem sayısal olarak fazla olması hem de ilk yarım kararın bu perde üzerinde yapılması sebepleriyle Nevâ perdesine oranla daha fazla güçlü perde olma özelliği göstermektedir. Kullanım oranı açısından bu iki perdeyi, sırasıyla, Dügâh, Gerdâniye ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Birinci derece güçlü Muhayyer, ikinci derece güçlü ise Nevâ perdesidir.

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2., 4., 5., 9., 13., 15., 22., 24., 35., 43. Ve 44. Ölçülerde) ve Bûselikli (31. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (20. Ve 41. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (11., 15., 17. ve 26. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdfili (33. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (16., 26. Ve 37. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (7., 18. Ve 39. Ölçülerde) ve Bûselikli (28. Ve 29. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 27.-33. Ölçülerinde Bûselik makamına geçki yapılmıştır.

4.15.9. "Sitemlidir Güzel Yüzün Bakışların" İsimli Esere Ait Bulgular

Düyek

H İ C Â Z (Hümayun) Müzik : Ömür GENÇEL

♩ : 128

Sitemlidir Güzel Yüzün Söz : Turgut ÇELİK

Aranagmesi

Si tem li dir gü zel yü zün ba kış la rım yo rul du yar

(Saz ...

Çi lem de yip ya nan gö nül ye ter di yor kı rıldı yar
Se ven yü rek vu rul du yar e lim ko lum kı rıldı yar

Çi lem de yip ya nan gö nül ye ter di yor kı rıldı yar
Se ven yü rek vu rul du yar e lim ko lum kı rıldı yar

(Saz ...

Ne yaz ge lir ne gül a çar i çim de son u mut so lar

Ne yaz ge lir ne gül a çar i çim de son umut so lar

(Saz ...

ÖG.

Sitemlidir güzel yüzün bakışlarım yoruldu yar
Çilem deyip, yanan gönül, yeter diyor kırıldı yar
Ne yaz gelir, ne gül açar, içimde son umut solar
Seven yürek vuruldu yar, elim kolum kırıldı yar

MIDI Analiz Raporu 4.15.9

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	62.00	D5	14.27	F5	5.13	D5	16.31
E5	60.00	F5	13.59	A5	4.24	F5	15.53
F5	36.00	E5	12.55	D5	3.28	E5	14.34
A5	29.00	A5	11.08	A4	3.09	A5	12.67
A4	28.00	A4	9.30	E5	2.62	A4	10.63
C#5	28.00	C#5	6.62	A#4	1.89	C#5	7.56
G5	25.00	A#4	6.59	G5	1.62	A#4	7.54
A#4	23.00	G5	6.37	C#5	1.56	G5	7.28
C5	7.00	C5	2.92	C5	1.22	C5	3.34
F#5	6.00	A3	1.50	A3	0.57	A3	1.72
B4	4.00	G#5	0.92	G#5	0.28	G#5	1.05
A3	4.00	F#5	0.83	F#5	0.11	F#5	0.94
G#5	3.00	B4	0.65	B4	0.10	B4	0.74
G4	2.00	G4	0.22	G4	0.02	G4	0.25
A#5	1.00	A#5	0.09	A#5	0.01	A#5	0.11

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Dik Acem perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Acem perdesi toplam süre ve duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Fakat üzerinde yalnızca meyan bölümünde bir kez kalış yapılmıştır. Kullanım oranı sıralamasında onu yakinen takip eden Nevâ perdesi üzerinde ise önemli derecede kalışlar yapılmıştır. Bu iki perdeyi sırasıyla, Hüseyinî, Muhayyer ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (4., 6., 10., 20. Ölçülerde) ve Sabâlî (23.-24. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AS'li (3. Ölçüde) ve çeşnisiz (18. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde çeşnisiz (22. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde (STB'li (19. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (8., 16. Ve 30. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (5. Ve 17. Ölçülerde) ve Hicazlı (28. Ölçüde),

Acem perdesinde AS'li (27. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (14. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (7., 12., 13., 26. Ve 32. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.15.10. "Uyu Güzel Oğuzum" İsimli Esere Ait Bulgular

HİCÂZ HÜMAYÛN ŞARKI

Uyu güzel Oğuz'um
(Çiçek Hatun ninnisi)

Usûlü: Düyek

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

S A Z S A Z S A Z

Sadettin KAYNAK

U yu gü zel O ğu zum

U yu sun be nim ku zum

De de si nin ye ri ne

Ge çe cek i ki gö züm Nin ni nin ni e yav rum nin ni

Dr.Senra Özğün

Uyu güzel Oğuz'um
Uyusun benim kuzum
Dedesinin yerine
Geçecek iki gözüm

Ninni ninni e yavrurum ninni

(Cem Sultan filminde okunmuşdur.Uyu benim meleğim
ile aynı beste.Giriş sazı değişik.(Güfte aralarına saz eklenmiş.)

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	25.00	A4	6.85	A4	2.93	A4	24.32
C#5	22.00	D5	6.71	D5	1.80	D5	23.82
A#4	18.00	C#5	4.40	A#4	1.03	C#5	15.61
A4	16.00	A#4	4.31	C#5	0.88	A#4	15.30
E5	12.00	E5	2.35	G4	0.53	E5	8.35
G4	8.00	G4	2.06	E5	0.46	G4	7.30
F5	2.00	F5	0.76	F5	0.29	F5	2.68
F#4	2.00	C5	0.46	C5	0.21	C5	1.63
C5	1.00	F#4	0.28	F#4	0.04	F#4	1.00

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TB) üçlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde toplam süre ve duyulma yüzdesi bakımından birbirlerine oldukça yakın oranda olan Dügâh ve Nevâ perdeleri etkinlik derecesi en yüksek perdelerdir. İki perde üzerinde de önemli kalışlar yapılmıştır. Bu perdeleri, sırasıyla, Nim Hicaz, Dik Kürdî ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2., 13.-14. Ve 16.-17. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AS'li (1.-2. Ve 10. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (1., 3. Ve 8. Ölçülerde)

Nevâ perdesinde çeşnisiz (4. ve 6. Ölçülerde),

Rast perdesinde Nîkrîzli (25. Ölçüde) ve Çârgâhlı (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.16. Hümâyûn Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Hümâyûn makamında incelenen 10 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.16. Hümâyûn Makamında İncelenen 10 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı ΣN	Kullanım Süresi Σt	Etkinlik Derecesi $\Sigma t^2 / \Sigma N$	Kullanım Oranı %
1	D5 817	D5 264,51	D5 86,44	D5 21,83
2	E5 657	E5 157,01	A4 54,18	E5 12,97
3	C#5 538	A4 142,19	E5 37,57	A4 11,74
4	A#4 461	C#5 133,44	A5 37,47	C#5 11,02
5	F5 421	F5 115,06	C#5 33,33	F5 9,50
6	A4 380	A#4 111,68	F5 31,55	A#4 9,22
7	G5 349	A5 109,84	A#4 27,15	A5 9,08
8	A5 322	G5 88,72	G5 22,54	G5 7,33
9	F#5 126	F#5 27,04	G4 7,70	F#5 2,24
10	A#5 57	G4 17,44	F#5 5,80	G4 1,43
11	G4 47	A#5 15,63	A#5 4,39	A#5 1,29
12	C5 20	C5 5,86	D4 2,14	C5 0,48
13	G#5 19	G#5 5,73	C5 1,82	G#5 0,47
14	B5 14	C#6 3,78	G#5 1,75	C#6 0,31
15	C#6 12	B5 2,83	C#6 1,19	B5 0,23
16	B4 11	B4 2,15	B5 0,58	B4 0,18
17	C6 9	C6 1,77	D6 0,47	C6 0,14
18	F#4 7	D4 1,46	B4 0,46	D4 0,12
19	F4 4	D6 1,13	G#4 0,36	D6 0,09
20	D6 3	F#4 1,08	C6 0,35	F#4 0,09
21	G#4 3	G#4 1,02	F4 0,19	G#4 0,08
22	E4 2	F4 0,88	F#4 0,17	F4 0,07
23	D4 1	E4 0,42	E4 0,09	E4 0,03

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: İncelenen eserlerin hepsinde donanımda **Si için bakiye bemolü,** **Do için bakiye diyezi** yer almaktadır.

Dizisi: İncelenen 10 eserin hepsinde **yerinde Hicaz dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bselik beşlisi** eklenmiştir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de kullanım oranı bakımlarından en önemli perdedir. Bu perde üzerinde hemen her eserde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, Hüseynî perdesi takip etmektedir. Hüseynî perdesi de önemli kalış perdelerindedir. Karar perdesi Dügâh, kullanım süresi ve oranı bakımından cnc sırada yer alırken kullanım sıklığında altıncı sırada yer almaktadır. Bir diğer önemli perde olan Nim Hicaz perdesi kullanım sıklığı bakımından cnc, toplam süre ve kullanım oranı bakımından dördüncü sırada yer almaktadır. Bu perde üzerinde de önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Dikkat edilirse, MIDI analizi verilerine göre ilk dört sırada yer alan bu perdelerin Hicaz makamı analizinde de aynı sırayla yer aldığı görülmektedir. Söz konusu iki makamda bestelenmiş eserlerin neredeyse ayırt edilemeyecek kadar benzerlik gösterdikleri ortadadır. Hicaz makamındaki sıralamadan farklı olarak Hümâ-yn makamı MIDI analizinde beşinci sırada Acem perdesi yer almaktadır.

Güçlüsü: İncelenen eserlerin 8'inde, %80 oran ile, güçlü, **Nevâ** perdesidir. Diğer 2 eserin 1'inde Hüseynî, 1'inde ise birinci derece güçlü Muhayyer ikinci derece güçlü ise Nevâ perdesidir.

Yedeni: İncelenen 10 eserin 2'sinde yeden kullanılmamış olup diğer eserlerin tümünde yeden, **Rast** perdesidir.

Seyir karakteri: İncelenen eserlerin 5'inde, %50 oran ile seyir, inici-çıkıcı, 4'ünde çıkıcı, 1'inde ise inicidir. Bu durumda, istisnai 1 eseri saymazsak Hümâ-yn makamının **inici-çıkıcı veya çıkıcı** seyir karakterine sahip olduğu söylenebilir.

Genişlemesi: İncelenen eserlerin 4'ünde, %40 oran ile, dizi genişletilmezken; 3'ünde %30 oran ile tiz taraftan; 3'ünde ise, %30 oranla oran ile pest taraftan genişletilmiştir. Tizden genişletmelerin 1'i Hicaz, 1'i Uşşak ve 1'i de Bselik eşnileri ile; pestten genişletmelerin ise 2'si Segâh, 1'i ise Bselik eşnileri ile yapılmıştır. Bu veriler ışığında Hümâ-yn makamının **hem tizden hem de pest taraftan** genişletilebileceğı sonucuna varılmaktadır.

Kalışlar ve geçkiler: İncelenen 10 eserin hepsinde Dügâh perdesinde Hicazlı kalış yapılmıştır. Bunun dışında 9 eserde, %90 oran ile, Nevâ perdesinde Bselikli; 8'er eserde, %80 oran ile, Nim Hicaz perdesinde STB'li ve Muhayyer perdesinde çeşnisiz; 6'şar eserde, %60 oran ile, Dik Kürdî perdesinde AST'li ve Nevâ perdesinde çeşnisiz; 4'er eserde, %40 oran ile, Hüseynî perdesinde Kürdîli ve eşnisiz, Rast perdesinde Nikrîzli; 3 eserde, %30 oran ile, Gerdâniye perdesinde çeşnisiz; 2'şer eserde, %20 oran ile, Dik Kürdî perdesinde eşnisiz, Nevâ perdesinde Rastlı ve Hüseynî perdesinde Uşşaklı; 1'er eserde %10 oran ile, Dügâh perdesinde Bselikli, Sabâli ve çeşnisiz, ârgâh perdesinde eşnisiz, Nevâ perdesinde Uşşaklı, Hüseynî perdesinde Hicazlı, Aem perdesinde AS'li, çeşnisiz ve atgahlı, Eviç perdesinde Segâhlı ve Hzzâmlı, Gerdâniye perdesinde Nikrîzli, Muhayyer perdesinde Bselikli, Hicazlı ve Uşşaklı, Rast perdesinde Çârgâhlı ve Yegâh perdesinde Bselikli kalışlar yapılmıştır.

Eserlerin 3'ünde farklı bir makama geçki yapılmış olup bu makamlar; Uzzâl, Bselik ve Eviç perdesinde Segâhtır. Segâh makamının Eviç perdesi üzerinde kurulmasının, nazariyatta herhangi bir makam ismi ile anılabileceğı dikkate alınarak

araştırılmış fakat böyle bir bilgiye Rastlanmamıştır. Bu sebepten ötürü “Eviç perdesinde Segâh” şeklinde ifade edilmiştir.

Bu veriler ışığında, **Dügâh perdesinde Hicazlı, Nevâ perdesinde Bûselikli, Nim Hicaz perdesinde STB’li, Muhayyer perdesinde çeşnisiz, Dik Kürdî perdesinde AST’li, Nevâ perdesinde çeşnisiz, Hüseyinî perdesinde Kürdîli ve çeşnisiz, Rast perdesinde Nîkrîzli, Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde Rastlı, Hüseyinî perdesinde Uşşaklı** kalıplar, Hümâyûn makamının önemli kalıpları olarak sıralanabilir.

4.17. Uzzâl Makamına Ait Bulgular

Uzzâl makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 42 eser bulunmaktadır. Bu eserlerin yalnızca 3’ü Cumhuriyet Dönemi öncesinde bestelenmiştir. Bu sebeple Uzzâl makamındaki 10 örnek eserin 7’si Cumhuriyet Dönemi sonrası bestelenen eserler içerisinde seçilmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.17. Uzzâl Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Ay öpüyorken saçlarını sahilde benimle dalsak suların koynuna ah seninle	M. Ünal Yılmaz
Bağlar bahçeler güller ile lale sünbüller	Muallim İsmail Hakkı Bey
Can çekilsin sen giderken sevgilim can istemem	Erdinç Çelikkol
Esirin oldum ey zülf-i kemendim	Hafız Mehmet Efendi
Gelsin artık mutlu günler gönlümüz gam dolmasın	Uğur Şumnulu
Git diyorsun dönme artık gözlerinden anladım	Mustafa Çalık
Kamer-çehre peri-ru tende canım	Hacı Arif Bey
Nerde kaldın geçti yıllar hiç baharım olmuyor	M. Ünal Yılmaz
Pür-günahım ki sesin kalbime rahmet getirir	Cinuçen Tanrıkorur
Yine aldandım a gönlüm yine düştün bu ağa	Cavit Ersoy

4.17.1. "Ay Öpüyorken Saçlarını Sahilde Benimle Dalsak Suların Koynuna Ah Seninle" İsimli Esere Ait Bulgular

Uslu : Aksak

118

HİCAZ(Uzzal) ŞARKI

AY ÖPÜYORKEN SAÇLARINI SAHİLDE BENİMLE

Güfte ve Beste :
M.Ünal Yılmaz

Aranajma...

AY Ö PÜ YOR KEN SAÇ LA RI NI (SAZ.....) SA.. HİL

DE BE NİM.... LE (Saz.....) LE (Saz.....)

DAL SAK SU LA RIN... KÖY NÜ NA AH (SAZ.....) MEH TAP..

TA SE NİN.... LE (Saz.....) LE (Saz.....)

KAL SAN O GÜ ZEL... BÜ SE LE RİN (SAZ.....) SİH RİN...

DE BE NİM.... LE (Saz.....) LE (Saz.....)

Ay öpüyorken saçlarını sahilde benimle
Dalsak suların koynuna ah, mehtapta seninle
Kalsan o güzel büselerin sihride benimle
Dalsak suların koynuna ah, mehtapta seninle

Ankara 1996
AH EĞEMEN

MIDI Analiz Raporu 4.17.1

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	78.00	E5	14.52	E5	2.70	E5	20.39
D5	57.00	A5	8.63	A5	2.26	A5	12.11
G5	44.00	A4	7.85	A4	1.93	A4	11.02
C#5	42.00	D5	7.85	C#5	1.41	D5	11.02
F5	37.00	G5	7.79	G5	1.38	G5	10.93
A5	33.00	C#5	7.70	F#5	1.15	C#5	10.81
A4	32.00	F5	5.37	D5	1.08	F5	7.54
A#4	31.00	F#5	5.25	F5	0.78	F#5	7.36
F#5	24.00	A#4	4.55	A#4	0.67	A#4	6.38
B5	8.00	B5	1.12	B5	0.16	B5	1.58
G4	4.00	G4	0.62	G4	0.10	G4	0.87

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) ve Uşşak (KST) dörtlüleri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Muhayyer, Dügâh, Nevâ ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Tiz Bûselik perdesi dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (6., 8., 10., 14.-16. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AST'li (4. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STBT'li (13. Ve 18. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (2., 11., 15. Ve 21. Ölçülerde) ve Kürdîli (9.-11. Ve 19.-21. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (13., 16. 20. Ölçülerde),

Rast perdesinde Nîkrîzli (8. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.17.2. “Bağlar Bahçeler Güller ile Lale Sünbüller” İsimli Esere Ait Bulgular

2

Бағлар баһчәләгүллер илә ләлә сүнбүлләр

سۇنۇپىيە مەقام غزال

لە لالە لالە لالە

رەزەكە رەزەكە رەزەكە رەزەكە

سۇن بول بول بول بول

بۇر شۇ ۸ نوادە ۷ ی س س ۶ بە ا بک

بول بول بول بول

آرە قەرسى

۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	43.00	E5	11.91	A5	3.57	E5	18.53
F#5	32.00	A5	9.81	E5	3.30	A5	15.27
A5	27.00	D5	8.85	D5	3.01	D5	13.77
D5	26.00	F#5	8.36	A4	2.45	F#5	13.00
G5	23.00	A4	6.64	F#5	2.18	A4	10.33
A4	18.00	G5	6.15	G5	1.64	G5	9.57
A#4	16.00	C#5	4.08	C#5	1.04	C#5	6.35
C#5	16.00	A#4	3.98	F5	1.02	A#4	6.19
F5	10.00	F5	3.20	A#4	0.99	F5	4.98
B5	6.00	B5	1.29	B5	0.28	B5	2.01

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü (Eser içerisinde Do için bakiye diyezi, Fa için Bakiye diyezi)

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Rast (TKST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perde olmasına karşın üzerinde hiçbir kalış yapılmamıştır. Etkinlik derecesi sıralamasında üçüncü sırada yer alan Nevâ perdesi üzerinde ise eserin zemin bölümünde önemli kalışlar yapılmıştır. Muhayyer, Eviç ve Dügâh perdeleri, etkinlik derecesi yüksek olan diğer perdelerdendir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici

Genişlemesi: Eserde Tiz Bûselik perdesi dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (8.-10. Ve 18. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Rastlı (2. Ve 3.-5. Ölçülerde),

Eviç perdesinde çeşnisiz (9. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (4. Ve 14. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser, seyir karakteri dışında, Hicaz makamı özellikleri göstermektedir.

4.17.3. “Can Çekilsin Sen Giderken Sevgilim Can İstemem” İsimli Esere Ait Bulgular

HİCÂZ (Uzzaı) ŞARKI

USÛLÜ : AKSAK
♩ = 144

CAN ÇEKİLSİN SEN GİDERKEN SEVGİLİM CAN İSTEMEM

MÜZİK : ERDİNCİ ÇELİKKOL
SÖZ : TURGUT ÇELİK

(SAZ - -)

CAN ÇEKİLSİN SEN GİDERKEN SEVGİLİM CAN İSTEMEM

İS TE MEM AH SEVGİLİM CÂN İS TE MEM

(SAZ - -) (SAZ - -)

GİT ME HAS RET ÇEKME DİM HİÇ GİT ME HİÇ RÂN

İS TEMEM AH GİT ME HİÇ RÂN İS TE MEM

(SAZ - -) (SAZ - -)

SEN SİZ ÖL MEK İS TE RİM BEN VER ME DER MÂN

İS TEMEM AH VERME DER MÂN İS TE MEM

(SAZ - -) (SAZ - -)

CAN ÇEKİLSİN SEN GİDERKEN SEVGİLİM, CÂN İSTEMEM
GİTME HASRETİM ÇEKMEDİM HİÇ, GİTME HİCRÂN İSTEMEM
SENSİZ ÖLMEK İSTERİM BEN, VERME DERMÂN İSTEMEM
GİTME HASRET ÇEKMEDİM HİÇ, GİTME HİCRÂN İSTEMEM

BESTE TARİHİ : MAYIS 1989

TURGUT ÇELİK

MIDI Analiz Raporu 4.17.3

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	120.00	E5	21.81	E5	4.67	E5	17.81
G5	106.00	D5	20.90	D5	3.64	D5	17.07
E5	102.00	G5	18.70	G5	3.30	G5	15.28
C#5	75.00	C#5	14.34	A4	2.92	C#5	11.71
F#5	70.00	A5	12.88	C#5	2.74	A5	10.52
A5	64.00	A4	12.08	A5	2.59	A4	9.87
A4	50.00	F#5	10.84	F#5	1.68	F#5	8.85
F5	39.00	F5	4.83	F5	0.60	F5	3.94
A#4	36.00	A#4	4.42	A#4	0.54	A#4	3.61
B5	14.00	B5	1.33	B5	0.13	B5	1.09
G4	7.00	G4	0.31	G4	0.01	G4	0.26

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Gerdâniye, Nim Hicaz ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Tiz Segâh perdesi dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (4., 6., 11. ve 18. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STBT'li (3., 14.-15., 16. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (7. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (1., 12., 19. Ve 28. Ölçülerde) ve Uşşaklı (8., 10., 13.-14. Ve 26. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (23.-24. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (2., 20., 23. Ve 27. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.17.4. "Esirin Oldum Ey Zülf-i Kemendim" İsimli Esere Ait Bulgular

serrec. Efendiden (Uzöl)

o'rat hicaz sarık Hafız efendinin

(5/4) c si 1 dir ab 2 du 4 ey

zül 3 Fü 4 din yör 5

Ke men din a 6 man se mi 7 öf

c Fan din a man ye ten cür

tu 8 nin ser 9 vl Bu 10 len

Le di so hi er han

11 se nin öf 12 tu

13 ser vl 14 Bi Len din 15

16 pa 17 ma

Li uvr ec 18 me

Uzöl

MIDI Analiz Raporu 4.17.4

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	54.00	A4	10.19	A4	2.36	A4	24.05
E5	50.00	E5	7.88	E5	1.24	E5	18.60
A4	44.00	D5	7.02	D5	0.91	D5	16.57
C#5	39.00	C#5	4.13	F#5	0.56	C#5	9.74
A#4	32.00	A#4	3.56	C#5	0.44	A#4	8.40
F#5	18.00	F#5	3.18	A#4	0.40	F#5	7.50
F5	17.00	G5	2.03	B4	0.28	G5	4.79
G5	17.00	F5	1.79	G5	0.24	F5	4.23
G4	10.00	G4	1.30	F5	0.19	G4	3.07
A5	4.00	B4	1.06	G4	0.17	B4	2.50
B4	4.00	A5	0.23	A5	0.01	A5	0.55

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü (Eser içerisinde Do için bakiye diyezi, Fa için bakiye diyezi)

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde karar perdesi Dügâh hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Onu takip eden Hüseyinî perdesinde ise eserin zemin bölümünde kalışlar yapılmıştır. Bu perdeleri sırasıyla, Nevâ, Nim Hicaz ve Dik Kürdî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (3.-4., 6.-7., 8., 9., 10., 12.-13. ve 14.-15. Ölçülerde),

Bûselik perdesinde Nişâburlu (3. Ve 18. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STBT'li (5.-6. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (2. Ve 5. Ölçülerde) ve çeşnisiz (11. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (1., 4. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (15.-16. Ve 16.-17. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.17.5. "Gelsin Artık Mutlu Günler Gönlümüz Gam Dolmasın"
İsimli Esere Ait Bulgular

♩=120
Düyek

HİCAZ SARKI
(UZZÂL)
"Gelsin mutlu günler, gönlümüz..."

Güfte : Yılmaz YÜKSEL
Beste : Uğur ŞUMNULU.

Aranâgme*...

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

(1) GEL SİN AR TIK MUT LU GÜN LER GÖN LÜ MİZ GAM DOL MA SİN (Jaz.....)

DOL MA SİN (Jaz.....) NEŞ' E LEN SİN CÜM LE Â LEM HÜZ NE HİÇ YER
BAH ÇE MİZ DE GÜL LER AÇ SİN GON CA LAR HIÇ

OL MA SİN (Jaz.....) NEŞ' E LEN SİN CÜM LE Â LEM HÜZ NE HİÇ YER
SOL MA SİN BAHÇE MİZ Fİ GÜL LER AÇ SİN GON CA LAR HIÇ final

Üçkez
OL MA SİN (Jaz.....) MEY İ ÇİL SİN SAZ ÇA LIN KÂM A LIN SİN
SOL MA SİN (saz)

DÜN YA DAN (Jaz...) MEY İ ÇİL SİN SAZ ÇA LIN KÂM A LIN SİN

DÜN YA DAN (Jaz.....)

Gelsin artık mutlu günler gönlümüz gam dolmasın
Neş'elensin cümle âlem, hüznü hiç yer olmasın.
Mey içilsin, saz çalısın, kâm alınsın dünyadan
Bahçemizde güller açsın, goncalar hiç solmasın

Yılmaz YÜKSEL

Beste No: 79
25 Ocak 2003, AYDIN

*Aranâgme, Özgür Ulaş Doğanoğlu tarafından, bu şarkı için bestelenmiştir.

MIDI Analiz Raporu 4.17.5

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	61.00	E5	12.49	E5	2.56	E5	19.77
D5	59.00	D5	10.02	D5	1.70	D5	15.87
C#5	47.00	A5	6.51	A5	1.51	A5	10.30
G5	32.00	F5	6.43	F5	1.33	F5	10.17
F5	31.00	C#5	6.24	G5	1.09	C#5	9.87
A#4	29.00	G5	5.90	A4	0.86	G5	9.33
A5	28.00	A4	4.81	C#5	0.83	A4	7.62
A4	27.00	A#4	3.10	G4	0.44	A#4	4.91
F#5	20.00	F#5	2.92	F#5	0.43	F#5	4.62
G4	12.00	G4	2.31	A#4	0.33	G4	3.65
A#5	6.00	A#5	0.71	B5	0.09	A#5	1.13
G#5	6.00	G#5	0.57	C#6	0.09	G#5	0.90
C#6	3.00	C#6	0.52	A#5	0.08	C#6	0.83
B5	2.00	B5	0.43	G#5	0.05	B5	0.68
C6	1.00	C6	0.21	C6	0.05	C6	0.34

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) ve Uşşak (KST) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Muhayyer, Acem ve Nim Hicaz perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (8. ve 21. ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz (2. ve 6. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (15. Ölçüde) ve Rastlı (10. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (12., 13. Ve 29. Ölçülerde), çeşnisiz (1. ve 5. Ölçülerde), Kürdîli (4. Ve 25. Ölçülerde) ve Hicazlı (23. Ve 27. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (11. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (21. Ve 25. Ölçülerde),

Rast perdesinde Nikrîzli (19. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.17.6. “Git Diyorsun Dönme Artık Gözlerinden Anladım” İsimli Esere Ait Bulgular

Usûl: Ağır Aksak

• = 72

Süre: 4' 00"

HİCÂZ (UZZÂL) ŞARKI

Git Diyorsun Dönme Artık

Müzik: Mustafa Çalık

Söz: Ferhat Sarmusak

Git di yor sun dön me ar tık
göz le rin den an la dim (Saz
...) Sen de aş kim sev mi yor sun,
söz le rin den an la dim (Saz....) dim (Saz....
.....) Söy le miş tim kan ma gön lüm
yan ma ar tık boş ye re (Saz.....)
Aranağmeye
dim (Saz)
ARANAĞME
1. 2.

Git diyorsun, dönme artık, gözlerinden anladım
Sen de aşkı sevmiyorsun, sözlerinden anladım
Söylemiştim kanma gönlüm, yanma artık boş yere
Sen de aşkı sevmiyorsun, sözlerinden anladım.

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	88.00	E5	21.04	E5	5.03	E5	19.67
D5	70.00	D5	16.87	A4	4.10	D5	15.77
G5	66.00	G5	14.14	D5	4.06	G5	13.22
F#5	47.00	A4	11.10	A5	3.24	A4	10.37
C#5	38.00	A5	10.50	G5	3.03	A5	9.82
A#4	37.00	F#5	10.33	F#5	2.27	F#5	9.66
A5	34.00	A#4	7.90	A#4	1.69	A#4	7.38
F5	33.00	C#5	6.68	C#5	1.18	C#5	6.25
A4	30.00	F5	5.22	F5	0.83	F5	4.88
B5	10.00	B5	2.03	G4	0.45	B5	1.90
G4	2.00	G4	0.95	B5	0.41	G4	0.89
C6	1.00	C6	0.21	C6	0.05	C6	0.20

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) ve Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Nevâ, Gerdâniye, Dügâh ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2.-3., 7., 8.-9., 14., 18. Ve 19. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Büselikli (5.-6., 6.-7., ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (1., 4.-5. ve 13. Ölçülerde), Kürdîli (4. Ve 16. Ölçülerde) ve çeşnisiz (18. Ölçüde),

Eviç perdesinde Segâhlı (11.-12. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Rastlı (3.-4. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde) ve Uşşaklı (10.-11., ölçülerde),

Rast perdesinde Nîkrîzli (17. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.17.7. "Kamer-çehre Peri-ru Tende Canım" İsimli Esere Ait Bulgular

HICAZ (Uzzâl) ŞARKI

MÜSEMMEH
SÜRE : 2' 54"
HACI ÂRIF BEY
(1831 - 1885)

Kamer-çehre, perî-rû, tende cânım.

KA-MER ÇEH-RE PE-RÎ RÛ
YEN-DE CÂ-NİM NİM (Saz.....) NİM (Saz.....)
Nİ-GÂ-RİM DİL-BERİM RÛ-
Hİ-RE-VÂ-NİM (Saz.....) Nİ-GÂ-RİM
DİL-BERİM RÛ- Hİ-RE-VÂ-NİM
NİM (Saz.....) E-Nİ-SİM-SİN BE-NİM
YÂ-RÎ VE-FÂ DÂR (Saz.....)
DÂR (Saz.....) NİM (Saz.....)
ARANÂĞMESİ'NE A.N.
N. Uysal

KAMER-ÇEHRE, PERÎ-RÛ, TENDE CÂNİM.
NİGÂRİM, DİLBERİM, RÛH-Î REVÂNİM.
ENÎSİMSİN BENİM, YÂR-Î VEFÂDÂR.
NİGÂRİM, DİLBERİM, RÛH-Î REVÂNİM.

VEZNİ : Mefâilün mefâilün faülün.

MIDI Analiz Raporu 4.17.7

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	62.00	E5	16.67	A5	4.52	E5	20.08
A5	49.00	A5	14.88	E5	4.48	A5	17.92
D5	47.00	D5	14.42	D5	4.42	D5	17.36
G5	42.00	G5	8.28	A4	2.03	G5	9.97
F#5	33.00	A4	6.83	G5	1.63	A4	8.22
A4	23.00	F#5	5.81	F#5	1.02	F#5	7.00
C#5	22.00	C#5	4.21	F5	0.96	C#5	5.07
A#4	19.00	F5	4.15	C#5	0.81	F5	5.00
F5	18.00	B5	3.34	B5	0.65	B5	4.02
B5	17.00	A#4	2.49	A#4	0.33	A#4	3.00
B4	4.00	B4	0.92	B4	0.21	B4	1.11
G4	4.00	G4	0.85	G4	0.18	G4	1.02
C6	2.00	C6	0.18	C6	0.02	C6	0.22

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Muhayyer, Nevâ, Gerdâniye ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (13., 15.-16., 23. Ve 31. Ölçülerde),
Nevâ perdesinde Bûselikli (8. Ölçüde) ve çeşnisiz (11. Ölçüde),
Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (4.-6., 20.-22. Ve 27. Ölçülerde) ve çeşnisiz (3. Ölçüde),

Acem perdesinde çeşnisiz (25. Ve 29. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (24.-28. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (6., 18. ve 22. Ölçülerde) ve Bûselikli (16. Ve 21. Ölçülerde),

Rast perdesinde Nikrîzli (14. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.17.8. “Nerde Kaldın Geçti Yıllar Hiç Baharım Olmuyor” İsimli Esere Ait Bulgular

Usûl: Ağır aksak

UZZAL ŞARKI

Müzik: M. ÜNAL YILMAZER

Söz: M. ÜNAL YILMAZER

♩ = 60

Nerde Kaldın Geçti Yıllar Hiç Baharım Olmuyor

Süre: 3' 20"

Ner de kal dın geç ti yıl lar

hiç ba ha rim ol mu yor (Saz.....)

Doğ mu yor gün sa hi llim den

mar tı lar da uç mu yor (Saz.....)

yor (Saz.....) (SON) Ay rı lık zor bel ki bir gün

müj de ler le çağ lar ım (Saz.....)

10. MART. 2006 ANKARA

Nerde kaldın geçti yıllar, hiç baharım olmuyor
Doğmuyor gün sahilimden, martılar da uçmuyor
Ayrılık zor, belki bir gün müjdelelerle çağlarım
Doğmuyor gün sahilimden, martılar da uçmuyor.

MIDI Analiz Raporu 4.17.8

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	62.00	D5	17.87	E5	5.28	D5	19.72
E5	53.00	E5	16.72	D5	5.15	E5	18.46
C#5	40.00	G5	11.67	G5	3.58	G5	12.88
G5	38.00	C#5	10.61	A4	3.00	C#5	11.71
A4	32.00	A4	9.80	C#5	2.81	A4	10.82
A#4	24.00	A5	6.53	A5	2.13	A5	7.20
F5	23.00	F5	4.20	F#5	1.05	F5	4.63
A5	20.00	A#4	3.71	F5	0.77	A#4	4.10
F#5	13.00	F#5	3.70	A#4	0.57	F#5	4.08
B5	6.00	C6	1.22	C6	0.30	C6	1.35
C6	5.00	G4	1.07	G4	0.23	G4	1.18
G4	5.00	B5	0.93	F#4	0.19	B5	1.02
B4	4.00	F#4	0.86	C5	0.18	F#4	0.95
F#4	4.00	C5	0.86	B4	0.18	C5	0.94
C5	4.00	B4	0.85	B5	0.14	B4	0.94

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî (BTT) ve Uşşak (KST) dörtlüleri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Onu Hüseyinî perdesi yakinen takip etmektedir. Kalışlara bakıldığında ise Hüseyinî perdesinde çok sayıda ve önemli kalışların yapıldığı görülmektedir. Etkinlik derecesi bakımından bu iki perdeyi, sırasıyla, Gerdâniye, Nim Hicaz ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak, pest taraftan ise Segâh üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1.-2., 8.-9. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (6.-7., ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (6. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (4. Ve 13. Ölçülerde), Kürdîli (2.-3. Ve 11.-12. Ölçülerde) ve çeşnisiz (5. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde Uşşaklı (9.-10. Ve 10.-11. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.17.9. “Pür-günahım ki Sesin Kalbime Rahmet Getirir” İsimli Esere Ait Bulgular

UZZÂL SARKI
(Bâri' me)

Aksak (ağırca)
(D₂ 108)

Güfte: Murtaza Nâfiz İrmak
Beste: C. Tanrıkorur

Pür-günâ- hum ki se-sin kal- bimerah-met
geti-rir, rah- met ge-ti-rir (Şaz... (Şaz...) Rû-huma
Ben gibi
nû- teş- ri Hüdâ öm- ri Hüdâ öm- rüme neş-vet ge-ti-rir ge-ti-rir
ge-ti-rir ge-ti-rir (Şaz... Rû-huma nû- teş- ri Hüdâ
nedilin
neş- vet ge-ti-rir (Şaz...) Rû-huma nû- teş- ri Hüdâ
nedilin
om- yâ- rüme neş-vet dina cennet ge-ti-rir, neş- vet ge-ti-rir (Şaz...)
ge-ti-rir, cen- net ge-ti-rir (Şaz...) Zâr olan cis- mime aş- kın
nice nî- met ge-ti- rin, nî- met ge-ti-rir (Şaz...) Zâr olan cis- mime aş-
kın nice nî- met ge-ti-rir, nî- met ge-ti-rir (Şaz...

Pür-günâhım ki sesin kalbime rahmet getirir
Rûhuma nûr-i Hüdâ, ömrüme neşvet getirir
Zâr olan cismime aşkın nice nîmet getirir
Ben gibi teşne-dilin yâdına cennet getirir

M. Nâfiz İrmak

Washington, D.C. 5.4.1990 Beste: 190

MIDI Analiz Raporu 4.17.9

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
E5	88.00	E5	18.21	E5	3.77	E5	22.86
F#5	44.00	F#5	8.08	A4	1.68	F#5	10.14
G5	42.00	G5	8.04	G5	1.54	G5	10.09
C#5	40.00	C#5	7.77	C#5	1.51	C#5	9.75
D5	34.00	A4	7.44	F#5	1.48	A4	9.34
A#4	34.00	D5	7.05	D5	1.46	D5	8.85
A4	33.00	A#4	6.19	A5	1.34	A#4	7.77
A5	23.00	A5	5.56	A#4	1.13	A5	6.98
F5	21.00	F5	4.14	F5	0.82	F5	5.20
A3	12.00	A3	2.31	A3	0.44	A3	2.90
G4	6.00	A#5	1.47	A#5	0.43	A#5	1.84
A#5	5.00	B5	0.85	B5	0.18	B5	1.07
B5	4.00	G4	0.80	C#6	0.15	G4	1.01
G#5	4.00	G#5	0.75	G#5	0.14	G#5	0.94
C5	4.00	C#6	0.55	G4	0.11	C#6	0.69
F#4	2.00	F#4	0.19	F#4	0.02	F#4	0.23
C#6	2.00	C5	0.18	D6	0.01	C5	0.23
D6	1.00	D6	0.10	C5	0.01	D6	0.12

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Dik Acem perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Eviç, Gerdâniye, Nim Hicaz ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Hicaz dörtlüsü, pest taraftan Segâh üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (13., 15. ve 16. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde ASTB'li (10. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STBT'li (11. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Nikrîzli (17.-18. Çölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (4. ve 6.-7. Ölçülerde) ve çeşnisiz (5. Ve 25. Ölçülerde),

Acem perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde),

Dik Acem perdesinde AS'li (20. Ölçüde),

Eviç perdesinde Segâhlı (21.-22. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.17.10. "Yine Aldandın A Gönlüm Yine Düştün Bu Ağa" İsimli Esere Ait Bulgular

HİCAZ (UZZÂL) ŞARKI
Yine Aldandın a Gönlüm

♩ = 76
Ağır Aksak

Beste: Cavit ERSOY
Güfte: Taner ÇAĞLAYAN

SAZ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

SON

tu za ğa

Yi ne al dan di na gön lüm

yi ne düş tün bu a ğa SAZ

Se ni say dey le di bir fet

tan u zak tan u za ğa SAZ

Ha ni hiç an ma ya cak tın

da havûs lat sö zü nü SAZ

Ni ye kan dın ni ye yan dın

ni ye gel dın tu za ğa SAZ

tu za ğa

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	131.00	E5	29.90	A5	7.22	E5	19.09
G5	125.00	A5	26.87	E5	6.82	A5	17.16
A5	100.00	G5	24.83	G5	4.93	G5	15.85
D5	96.00	D5	20.27	D5	4.28	D5	12.94
F#5	87.00	F#5	15.20	A4	2.74	F#5	9.71
F5	51.00	F5	9.65	F#5	2.66	F5	6.16
C#5	44.00	A4	8.11	B5	1.88	A4	5.18
A#4	30.00	C#5	7.87	F5	1.83	C#5	5.02
A4	24.00	B5	6.14	C#5	1.41	B5	3.92
B5	20.00	A#4	4.30	C6	0.70	A#4	2.75
G#5	10.00	C6	2.05	A#4	0.62	C6	1.31
C6	6.00	G#5	1.43	G#5	0.21	G#5	0.91

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak (KST) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Muhayyer, Gerdâniye, Nevâ ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1., 4., 12., 20. Ve 21. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (3. ve 6. Ölçülerde) ve çeşnisiz (7.ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (2., 3., 8. ve 16. Ölçülerde) ve çeşnisiz (5. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Çârgâhlı (15. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (9., 13. Ve 17. Ölçülerde) ve Bûselikli (14. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.18. Uzzâl Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Uzzâl makamında incelenen 10 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.18. Uzzâl Makamında İncelenen 10 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı ΣN	Kullanım Süresi Σt	Etkinlik Derecesi $\Sigma t^2 / \Sigma N$	Kullanım Oranı %
1	E5 756	E5 170,64	E5 38,52	E5 19,44
2	D5 625	D5 130,66	D5 27,32	D5 14,89
3	G5 535	G5 107,20	A5 27,27	G5 12,21
4	C#5 403	A5 102,07	A4 22,89	A5 11,63
5	F#5 389	A4 84,63	G5 21,48	A4 9,64
6	A5 382	F#5 73,58	F#5 13,92	F#5 8,38
7	A4 313	C#5 73,33	C#5 13,34	C#5 8,36
8	F5 291	F5 51,03	F5 8,95	F5 5,81
9	A#4 288	A#4 44,04	A#4 6,73	A#4 5,02
10	B5 87	B5 17,41	B5 3,49	B5 1,98
11	G4 50	G4 8,18	G4 1,34	G4 0,93
12	G#5 20	C6 3,87	C6 1,00	C6 0,44
13	C6 15	B4 2,81	B4 0,66	B4 0,32
14	B4 12	G#5 2,74	A#5 0,43	G#5 0,31
15	A#5 11	A#5 2,18	G#5 0,37	A#5 0,25
16	C5 8	C#6 1,07	C#6 0,23	C#6 0,12
17	F#4 6	F#4 1,05	F#4 0,18	F#4 0,12
18	C#6 5	C5 1,04	C5 0,13	C5 0,12
19	D6 1	D6 0,10	D6 0,01	D6 0,01

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: İncelenen eserlerin 8'inde %80 oran ile, donanımda **Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi ve Fa için bakiye diyezi** yer almaktadır. Diğer 2 eser Cumhuriyet Dönemi öncesi bestelenen eserler olup donanımda yalnızca si için bemol (Arel nazariyesinde küçük mücennep bemolü) kullanılmış, diğer değiştirici işaretler eser içerisinde yazılmıştır.

Dizisi: İncelenen 10 eserin 5'inde, %50 oran ile, dizi, yerinde Hicaz beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak dörtlüsünün; 4'ünde, %40 oran ile, yerinde Hicaz beşlisine

Hüseyinî perdesinde Kürdî dörtlüsünün; 1'inde ise Hicaz dörtlüsüne Rast beşlisinin eklenmesiyle oluşturulmuştur. Hicaz makamı özellikleri gösteren bu son eseri saymazsak makam dizisinin, **yerinde Hicaz beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak veya Kürdî dörtlülerinin** eklenmesiyle oluşturulduğu söylenebilir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Uzzâl makamında incelenen 10 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda Hüseyinî perdesinin hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de kullanım oranı bakımlarından en önemli perde olduğu görülmektedir. İstisnai 1 eser dışında tüm eserlerde güçlü perde görevi üstlenen bu perde üzerinde hemen her eserde önemli kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, kullanım sıklığı, toplam süre ve kullanım oranı bakımından Nevâ perdesi takip etmekte olup bu perde de önemli kalış perdelerindedir. MIDI analiz verilerinde üçüncü sırada yer alan Gerdâniye perdesinde de kalışlar yapılmıştır. Tiz durak Muhayyer perdesi toplam süre ve kullanım oranı bakımından dördüncü sırada yer alırken kullanım sıklığında altıncı sıradadır. Bu perde üzerinde de kalışlar yapılmıştır. Karar perdesi Dügâh ise toplam süre ve oran sıralamasında beşinci kullanım sıklığı sıralamasında ise yedinci sıradadır.

Güçlüsü: İstisnai 1 eser dışındaki tüm eserlerde güçlü, **Hüseyinî** perdesidir.

Yedeni: İncelenen 10 eserin 2'sinde yeden kullanılmamış olup diğer eserlerin tümünde yeden, **Rast** perdesidir.

Seyir karakteri: İncelenen eserlerin 8'inde %80 oran ile, seyir, inici-çıkıcı karakterdedir. Diğer 2 eserin 1'inde inici, 1'inde ise çıkıcı seyir gözlenmiştir. Bu durumda Uzzâl makamının seyir karakterinin büyük çoğunlukla **inici-çıkıcı, nadiren de inici ya da çıkıcı** olduğu söylenebilir.

Genişlemesi: İncelenen eserlerin 4'ünde, %40 oran ile, dizi genişletilmezken; 4'ünde %40 oran ile yalnızca tiz taraftan; 2'sinde ise, %20 oranla oran ile hem tiz hem de pest taraftan genişletilmiştir. Toplamda 6 eserde Rastlanan tiz bölgeden genişletmelerin 3'ünde Bûselik, 2'sinde Uşşak, 1'inde ise Hicaz çeşnileri kullanılmıştır. Pest taraftan genişletilen 2 eserde ise genişleme için Segâh çeşnisi kullanılmıştır. Bu veriler ışığında Uzzâl makamının **çoğunlukla tiz taraftan bazen de pest taraftan** genişletilebileceği sonucuna varılmaktadır.

Kalışlar ve geçkiler: İncelenen 10 eserin hepsinde Dügâh perdesinde Hicazlı kalış yapılmıştır. Bunun dışında 9 eserde, %90 oran ile, Hüseyinî perdesinde çeşnisiz; 7'ser eserde, %70 oran ile, Hüseyinî perdesinde Uşşaklı ve Muhayyer perdesinde çeşnisiz; 6 eserde, %60 oran ile, Nevâ perdesinde Bûselikli; 5 eserde, %50 oran ile, Nim Hicaz perdesinde STBT'li; 4'er eserde, %40 oran ile, Hüseyinî perdesinde Kürdîli, Eviç perdesinde Segâhlı ve Rast perdesinde Nikrîzli; 3 eserde, %30 oran ile, Nevâ perdesinde Çeşnisiz; 2'ser eserde, %20 oran ile, Dik Kürdî perdesinde AST'li, Nevâ perdesinde Rastlı, Acem perdesinde çeşnisiz, Gerdâniye perdesinde çeşnisiz, Muhayyer perdesinde Bûselikli ve Uşşaklı; 1'er eserde, %10 oran ile, Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz, Bûselik perdesinde Nişâburlu, Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde Nikrîzli, Hüseyinî perdesinde Hicazlı, Dik Acem perdesinde AS'li, Eviç perdesinde çeşnisiz, Gerdâniye perdesinde Çârgâhlı ve Rastlı kalışlar yapılmıştır.

Bu veriler ışığında, **Dügâh perdesinde Hicazlı, Hüseyinî perdesinde çeşnisiz, Hüseyinî perdesinde Uşşaklı, Muhayyer perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde**

Bûselikli, Nim Hicaz perdesinde STBT’li, Hüseyinî perdesinde Kürdîli, Eviç perdesinde Segâhîli, Rast perdesinde Nikrîzli, Nevâ perdesinde Çeşnisiz, Dik Kürdî perdesinde AST’li, Nevâ perdesinde Rastlı, Acem perdesinde çeşnisiz, Gerdâniye perdesinde çeşnisiz, Muhayyer perdesinde Bûselikli ve Uşşaklı kalışlar, Uzzâl makamının önemli kalışları olarak sıralanabilir.

4.19. Zırgüle Makamına Ait Bulgular

Zırgüle makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 34 eser bulunmaktadır. Zırgüle makamındaki şarkıların hepsi Cumhuriyet Dönemi sonrasında bestelenmiş olduğundan bu makamdaki 10 örnek eser bu dönemden seçilmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.19. Zırgüle Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Bakışların kıvılcım ruha alev saçıyor	Alaeddin Yavaşça
Bir harab kapısın kırık ve dökük	Pınar Köksal
Boğaziçi vapurunda yoldaş oldum martılara	Ferhat Sarmusak
Buldum buldum yıllardır kaybettiğim aynayı	Nalan Aksoy
Evimizin direğisin göztümüzün bebeğisin	Danyal Manti
Ey sevgilim devran olur sevgim hazan isyan olur	Erdinç Çelikkol
Kara bir sis benliğimde dünya çökmüş üzerimde	Güldeniz Ekmen Ağış
Ne boş yere yanmışım	Sadettin Kaynak
Ne Mecnun ne Leyla ne Ferhad kalır	Yusuf Ömürlü
Vaktinde alıp ruhsatı dalgın gideriz biz	Bertan Üsküdarlı

4.19.1. "Bakışların kıvılcım ruha alev saçıyor" İsimli Esere Ait Bulgular

ZİRGÜLELİ HİCAZ ŞARKI
BAKIŞLARIN KIVILCIM, RÜHA ALEV SAÇIYOR

USÛLÜ : NİM SOFYAN

GÜFTE VE
BESTE : DR.ALÂEDDİN YAVASCA
(Beste Tarihi : 8/8/1967-HARBİYE)

ARANAGME

BA KIŞ LA RIN KI VIL CIM (SAZ)
GÖZ LE RİN KÂL Bİ ME OK
HER GÜN SE Nİ A RA RİM

RÜ HA A LEV SA ÇI YOR (SAZ.....)
KÂL BİM DE BAŞ KA SI YOK
HAS RE TİN LE YA NA RİM

KİR PİK LE Rİ NİN U ÇI
AŞ İV LA YA Nİ YO RUM
DE Dİ VA NEN OL DUM

KÂLP TE YA RA A ÇI YOR (SAZ.....)
SE Vİ YO RUM SE Nİ ÇOK
KAL MA DI BAK KA RA RİM

GÜ ZEL SİN BİR ME LEK SİN (SAZ)

GÖ NÜL LER DE Dİ LEK SİN (SAZ)

SEN DE BA HAR YA ŞI YOR

SE VİM Lİ BİR Çİ ÇEK SİN BİR Çİ ÇEK SİN

Y Pamukçu

MIDI Analiz Raporu 4.19.1

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
A4	68.00	A4	16.01	A4	3.77	A4	26.43
A#4	37.00	A#4	8.12	A5	2.54	A#4	13.41
C#5	35.00	D5	7.63	D5	2.33	D5	12.59
E5	26.00	C#5	7.00	A#4	1.78	C#5	11.54
D5	25.00	E5	5.59	C#5	1.40	E5	9.23
G#4	22.00	A5	5.28	E5	1.20	A5	8.72
G5	16.00	G5	4.17	G5	1.08	G5	6.87
F#5	12.00	G#4	3.04	G#4	0.42	G#4	5.02
A5	11.00	F#5	2.07	F#5	0.36	F#5	3.42
F5	4.00	F5	0.85	F5	0.18	F5	1.41
F#4	4.00	B4	0.42	B4	0.09	B4	0.70
B4	2.00	F#4	0.41	F#4	0.04	F#4	0.67

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Koma diyezi, Sol için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) ve Rast (TKST) beşlileri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde karar perdesi Dügâh hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Dügâh perdesini Dik Kürdî ve ardından Nevâ perdeleri takip etmektedir. Kalışlara bakıldığında Nevâ perdesi öne çıkmaktadır. Bu perdeleri, Nim Hicaz ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan AS üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (13.-16., 29.-32., ve 45.-48. Ölçülerde) ve çeşnisiz (2. ve 4. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz (18. Ve 20. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (8. ve 23. Ölçülerde) ve Rastlı (24. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (10.-12. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (27. Ve 43. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser, daha çok Hicaz ve Hümâyûn makamlarının özelliklerini taşımaktadır.

4.19.2. "Bir Harab Kapısının Kırık ve Dökük" İsimli Esere Ait Bulgular

-Zirgüleli Hicâz Şarkı-

BİR HARAB KAPISIN KIRIK VE DÖKÜK

Sofyan (♩=80)

Müzik: Pınar Köksal
Söz : Erdal Ercin

RRRANĞME---

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44

f *f*

Bir ha rap ka pı sını kırık ve dö kük Bil mem kaç sene dir
a çıl maz ol dun (-----SAZ-----) (-----SAZ-----)

Bir az gın nehir de köprü sün yı kık Çev re ni sel al mış
ge çil mez ol dun (-----SAZ-----) (-----SAZ-----)

Be y hû de di din me geç ti fır sa tın Genç lik de nen ser vet
a lın maz sa tın (-----SAZ-----) (-----SAZ-----)

Kuru du mu yok sa ner de ha sa tın Mev sim ler geç ti de
bi çil mez ol dun (-----SAZ-----) (-----SAZ-----) (AĞIRLAŞARAK...)

Bir ha rap ka pı sını kırık ve dö kük Bil mem kaç sene dir a çıl maz ol dun (SON)

MIDI Analiz Raporu 4.19.2

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
A4	66.00	A4	20.02	A4	6.08	A4	17.39
D5	58.00	C#5	15.70	C#5	4.40	C#5	13.63
C#5	56.00	A#4	14.72	A#4	4.17	A#4	12.78
A#4	52.00	D5	13.39	D5	3.09	D5	11.62
E5	50.00	E5	11.68	G#4	2.75	E5	10.14
F5	38.00	F5	9.83	E5	2.73	F5	8.53
A5	26.00	A5	8.18	A5	2.57	A5	7.10
G#4	18.00	G#4	7.03	F5	2.54	G#4	6.10
G#5	16.00	A#5	5.00	A#5	1.79	A#5	4.34
A#5	14.00	G#5	4.47	G#5	1.25	G#5	3.88
G5	9.00	G5	2.49	G5	0.69	G5	2.16
C#6	5.00	C#6	1.07	D6	0.24	C#6	0.93
D#5	2.00	D6	0.69	C#6	0.23	D6	0.60
D6	2.00	D#5	0.43	D#5	0.09	D#5	0.37
F#4	2.00	F#4	0.42	F#4	0.09	F#4	0.37
B5	1.00	B5	0.06	B5	0.00	B5	0.05

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Sol için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Hicaz (SAS) ve Kürdî dörtlüleri, Nevâ perdesinde Bûselik beşlisi, Dik Kürdî perdesinde AST dörtlüsü ve Nim Hicaz perdesinde STBT beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perde olup üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Etkinlik derecesi bakımından karar perdesi Dügâhı takip eden Nim Hicaz, Dik Kürdî ve Nevâ perdelerinin aynı zamanda önemli ölçüde kalışların yapıldığı perdeler olmaları güçlü perdeyi belirlemeği zorlaştırmıştır. Etkinlik derecesi görece biraz daha düşük olmasına karşın zemin bölümündeki ilk yarım kararın üzerinde yapıldığı Nevâ perdesi bir adım öne çıkmaktadır.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan AS üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (16., 21., 26., 38. Ve 40. Ölçülerde) ve çeşnisiz (44. Ölçüde),

Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz (2., 18. Ve 42. Ölçülerde) ve AS'li (15., 25. Ve 37. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde (STBT'li (14., 24. Ve 36. Ölçülerde) ve çeşnisiz (19. Ölçüde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (4. ve 20. Ölçülerde) ve Bûselikli (28. ve 33. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Kürdîli (12. Ölçüde), çeşnisiz (30. Ölçüde) ve Hicazlı (35. Ölçüde),

4.19.3. “Boğaziçi Vapurunda Yoldaş Oldum Martılara” İsimli Esere Ait Bulgular

Usûl: Aksak

♩ = 240

Süre: 4'00"

ZİRGÜLELİ HİCAZ ŞARKI

BOĞAZIÇI VAPURUNDA

Müzik: Ferhat Sarmusak

Söz: Ali Uygun

ARANAĞME

Zemine

Meyana Ajınca

BO ĞAZ I ÇI VA PU RUN DA (SAZ...) YOL DAŞ OL DUM MAR TI LA RA (SAZ.....) (SAZ.....)

GÜ VER TE DEN SE LÂM DUR DUM EL SAL LA DIM ÜS KÜ DA RA (SAZ.....)

(SAZ.....)

GÖZ LER TUR KU AZ MA Vİ Sİ YA NAK TA ZÜL FÜN LÜ LE Sİ (SAZ.....) (SAZ.....)

MA SAL LAR DAN ÇI KA GEL MİŞ (SAZ...) KAR ŞI MIZ DA KIZ KULE Sİ (SAZ.....)

Dİ LİM DE ES Kİ BİR TÜR KÜ (SAZ...) KA TİP GÖM LE ĞİN KO LA LI (SAZ.....) (SAZ.....)

Ritmide

SEV DA LIN OL DUM GE ZE RİM (SAZ...) GÖN LÜ ME AŞ KIN DO LA LI (SAZ.....)

SON

Ferhat Sarmusak 05.07.2006

Temmuz 2007 Ankara

BOĞAZIÇI VAPURUNDA
YOLDAŞ OLDUM MARTILARA
GÜVERTEDEN SELÂM DURDUM
EL SALLADIM ÜSKÜDARA

DİLİMDE ESKİ BİR TÜRKÜ
KATİP GÖMLEĞİN KOLALI
SEVDALIN OLDUM GEZERİM
GÖNLÜME AŞKIN DOLALI

GÖZLER TURKUAZ MAVİSİ
YANAKTA ZÜLFÜN LÜLESİ
MASALLARDAN ÇIKAGELMİŞ
KARŞIMIZDA KIZKULESİ

MIDI Analiz Raporu 4.19.3

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
A4	101.00	A4	37.43	A4	13.87	A4	20.77
C#5	80.00	C#5	24.08	C#5	7.25	C#5	13.36
E5	75.00	E5	21.37	E5	6.09	E5	11.86
F5	65.00	F5	19.11	A5	5.97	F5	10.60
D5	65.00	A5	15.84	F5	5.62	A5	8.79
A#4	51.00	D5	15.25	G#5	4.12	D5	8.46
A5	42.00	A#4	13.86	A#4	3.77	A#4	7.69
G#5	42.00	G#5	13.15	D5	3.58	G#5	7.29
G#4	34.00	G#4	6.55	G5	1.83	G#4	3.63
G5	20.00	G5	6.05	G#4	1.26	G5	3.36
F4	14.00	F#5	3.05	F#5	0.67	F#5	1.69
F#5	14.00	F4	3.01	F4	0.65	F4	1.67
A#5	4.00	A#5	0.85	A#5	0.18	A#5	0.47
B5	2.00	B5	0.43	B5	0.09	B5	0.24
F#4	1.00	F#4	0.22	F#4	0.05	F#4	0.12

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Koma diyezi, Sol için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü ve Nim Hicaz perdesinde STB' dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dügâh perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Dügâhı Nim Hicaz ve Hüseyinî perdeleri takip etmekte olup kalışlara bakıldığında Hüseyinî perdesi öne çıkmaktadır. Acem ve Muhayyer perdeleri etkinlik derecesi yüksek olan diğer perdelerdir.

Güçlüsü: Hüseyinî perdesi

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan AS üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1.-2., 7.-9., 17.-19., 20.-21., 22.-23., 31.-33 ve 41.-43. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz (4., 11. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (29.-30. Ve 39.-40. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde), Hicazlı (26.-27. Ölçülerde) ve Uşşaklı (36.-37. Ölçülerde),

Dik Acem perdesinde çeşnisiz (38. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (9., 23. Ve 35. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 34.-37. Ölçüleri arasında Uzzâl makamına geçki yapılmıştır.

4.19.4. “Buldum Buldum Yıllardır Kaybettiğim Aynayı” İsimli Esere Ait Bulgular

USÛLÜ : DÜYEK

MÜZİK : NÂLÂN AKSOY

SÖZ : CÂHİT SITKI TARANCI

ZİRGÜLELİ HİCÂZ ŞARKI
BULDUM, BULDUM YILLARDIR KAYBETTİĞİM AYNAYI

♩ = 120

1 2 3 4 (Saz.....)

BUL-DUM BUL-DUM YIL-LAR-DIR KAY-BET-Tİ-ĞİM AY-NA-YI

5 (Saz.....) 6 7 8

NA-YI İŞ-TE EN YA-MAN ÇA-ĞIM-DA BEN YİR-Mİ

9 10 (Saz.....) 11 (Saz.....)

YA-ŞIM-DA YA-ŞIM-DA ÇOK VAR

12 13 14 15

BÖY-LE TOZ PEM-BE GÖR-ME-MİŞ-TİM DÜN-YA-YI DÜN-YA-YI

(Saz.....) 16..... 17 18 19 20

YE-Nİ-DEN KA-VAK YEL-LE-Rİ E-Sİ-YOR BA-ŞI-MIZ-DA

BULDUM, BULDUM YILLARDIR KAYBETTİĞİM AYNAYI,
İŞTE EN YAMAN ÇAĞIMDA, BEN YİRMİ YAŞIMDA.
ÇOK VAR, BÖYLE TOZ PEMBE GÖRMEMİŞTİM DÜNYAYI,
YENİDEN KAVAK YELLERİ ESİYOR BAŞIMIZDA.

MIDI Analiz Raporu 4.19.4

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	25.00	E5	9.20	A4	3.71	E5	20.88
F5	19.00	A4	8.40	E5	3.38	A4	19.07
A4	19.00	A5	5.81	A5	2.41	A5	13.20
C#5	16.00	F5	5.59	F5	1.65	F5	12.70
D5	14.00	D5	4.61	D5	1.52	D5	10.47
A#4	14.00	C#5	3.35	G#5	0.77	C#5	7.60
G#5	14.00	G#5	3.28	C#5	0.70	G#5	7.44
A5	14.00	A#4	2.29	G#4	0.57	A#4	5.19
G#4	4.00	G#4	1.52	A#4	0.37	G#4	3.44

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için Koma diyezi, Sol için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Dügâh, Muhayyer, Acem ve Nevâ perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (4., 9., 10., 14. Ve 20. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Nikrîzli (6.-7. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (4. ve 5. Ölçülerde) ve Hicazlı (17.-18. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (5. Ve 15. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.19.5. “Evimizin Direğisin Gözümüzün Bebeğisin” İsimli Esere Ait Bulgular

ZİRGÜLELİ HİCAZ ŞARKI

"Evimizin direğisin, gözümüzün bebeğisin"

Usûlü : Semâî

Söz : Rakım ÇALAPALA
Müzik : Danyal MANTI

Süre: 2' 55"
♩ = 112

Aranağmesi

1 18 20 22 24
E vi mi zın di re ği sın Gö zü mü zün be be ği sın

26 28 30 32
Ne se vim li ne i yi sın Be nim ca nım ba ba cı ğım

2 34 36 38 40
Ak şam la rı sen ge lin ce Ka pı lı rız hep se vin ce

42 44 46 48
Gündüz o lur bi ze ge ce Be nim ca nım ba ba cı ğım

3 50 52 54 56
Biz gü le riz sen gü ler sen Zev kle ye riz sen de yer sen

58 60 62 64
Hep din le riz sen ne der sen Be nim ca nım ba ba cı ğım

Evimizin direğisin
Gözümüzün bebeğisin
Ne sevimli ne iyisin
Benim canım babacığım

Akşamları sen gelince
Kapılırsız hep sevince
Gündüz olur bize gece
Benim canım babacığım

Biz güleriz sen gülersen
Zevkle yeriz sende yersen
Hep dinleriz sen ne dersin
Benim canım babacığım

MIDI Analiz Raporu 4.19.5

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	49.00	D5	30.19	A4	20.97	D5	23.94
E5	35.00	A4	24.23	D5	18.60	A4	19.22
A4	28.00	E5	17.28	G#4	9.25	E5	13.71
C#5	23.00	C#5	14.13	C#5	8.68	C#5	11.21
A#4	21.00	G5	11.78	G5	8.67	G5	9.34
G5	16.00	G#4	9.62	E5	8.54	G#4	7.63
F5	14.00	A#4	9.17	A#4	4.01	A#4	7.27
G#4	10.00	F5	5.04	F5	1.82	F5	4.00
F#5	5.00	F4	2.38	F4	1.13	F4	1.89
F4	5.00	F#5	2.29	F#5	1.04	F#5	1.81

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Dügâh, Hüseyinî, Nim Hicaz ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan AS üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (3.-4., 19.-20., 35.-36. Ve 51.-52. Ölçülerde) ve çeşnisiz (16., 32., 48. Ve 64. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (11.-12., 27.-28., 43.-44. Ve 59.-60. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (7.-8., 23.-24., 39.-40. Ve 55.-56. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (22., 38. Ve 54. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (10., 26., 42. Ve 58. Ölçülerde),

Nim Zirgüle perdesinde çeşnisiz (14., 30., 44. Ve 62. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser Hümâyûn makamı özelliklerini göstermektedir.

4.19.6. “Ey Sevgilim Devran Olur Sevgim Hazan İsyan Olur” İsimli Esere Ait Bulgular

ZİRGÜLE ŞARKI

USÛLÜ: RAKS AKSAĞI EY SEVGİLİM DEVRAN OLUR MÜZİK: ERDİNÇ ÇELİKKOL
♩ = 180 SÖZ: TURGUT ÇELİK

ARANAĞMESİ

1 2 3 4

5 6 7 8

9 10 11 12

EY SEV Gİ LİM DEVRAN O LUR SEV GİM HA ZAN İS YAN O LUR
SEN VAR MI SIN HER YER GÜ ZEL GÖK LER GÜ ZEL YER LER GÜ ZEL
ÖM RÜM E RİR KUR BAN O LUR SEV GİM HA ZAN İS YAN O LUR
HAS RET YE TER ES MER GÜ ZEL

1. 17 18 2. 19 20

(SAZ) (SAZ ...)

21 22 23 24

SAÇ LAR DA KAR DAĞ LAR DA KIŞ RÜZ GAR O LUR BİR KEM BA KIŞ

25 26 27 28

GÖZ LER YA LAN BEN LER NA KIŞ SEV GİM HA ZAN İS YAN O LUR

1. 29 30 2. 31 32

(SAZ) SEV GİM HA ZAN İS YAN O LUR

y.cavuş

EY SEVGİLİM DEVRAN OLUR
SEVGİM HAZAN, İSYAN OLUR
ÖMRÜM ERİR KURBAN OLUR
SEVGİM HAZAN, İSYAN OLUR

SEN VARMISIN HER YER GÜZEL
GÖKLER GÜZEL, YERLER GÜZEL
HASRET YETER ESMEZ GÜZEL
SEVGİM HAZAN, İSYAN OLUR

SAÇLARDA KAR, DAĞLARDA KIŞ
RÜZGAR OLUR, BİR KEMBAKİŞ
GÖZLER YALAN, BENLER NAKİŞ
SEVGİM HAZAN, İSYAN OLUR

Erdiç Çelikkol

MIDI Analiz Raporu 4.19.6

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
A#4	60.00	A#4	24.77	A4	10.27	A#4	21.13
A4	44.00	A4	21.25	A#4	10.23	A4	18.13
E5	44.00	E5	15.92	E5	5.76	E5	13.58
A5	38.00	A5	13.49	A5	4.79	A5	11.51
F5	28.00	F5	8.37	F5	2.50	F5	7.14
C#5	22.00	C#5	7.22	C#5	2.37	C#5	6.16
D5	18.00	A#5	4.42	C#6	1.83	A#5	3.77
G5	16.00	D5	4.41	A#5	1.39	D5	3.76
G#4	14.00	C#6	4.27	A3	1.31	C#6	3.65
A#5	14.00	G5	3.51	D5	1.08	G5	2.99
C#6	10.00	A3	3.24	G5	0.77	A3	2.76
A3	8.00	G#4	2.97	G#4	0.63	G#4	2.53
F#5	6.00	G#5	1.78	G#5	0.53	G#5	1.52
G#5	6.00	F#5	1.15	F#5	0.22	F#5	0.98
D6	2.00	D6	0.46	D6	0.11	D6	0.40

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Dik Acem perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için koma diyezi, Sol için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Hicaz (SAS) ve Uşşak dörtlüleri eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dik Kürdî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesi ise gerek etkinlik derecesi sıralamasında gerekse kalışlardaki sayısal üstünlük bakımından, büyük farkla, Dik Kürdî perdesinin arkasında kalmıştır. Zemin bölümündeki ilk yarım karar bu perde üzerinde yapılmış olsa bile eserin genelinde önem derecesi düşüktür. Etkinlik derecesi bakımından Dik Kürdî perdesini, sırasıyla, Dügâh, Hüseyinî, Muhayyer ve Acem perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Dik Kürdî

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Hicaz dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (2., 8., 10., 16., 18., 28. Ve 32. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz (1., 7., 9., 15., 17., 19., 27., 29. Ve 31. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (11. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (3. Ölçüde) ve Uşşaklı (12. Ölçüde),

Acem perdesinde çeşnisiz (13., ölçüde) ve Çârgâhlı (5. Ve 25. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (4., 20., 21. Ölçülerde) ve Hicazlı (24. Ölçüde),

Dik Sünbüle perdesinde çeşnisiz (22. Ölçüde),

Tiz Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz (23. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.19.7. "Kara Bir Sis Benliğimde Dünya Çökmüş Üzerimde" İsimli Esere Ait Bulgular

Zirgüleli Hicaz Sarkı (Ayrıldık) Söz ve Müzik: Güldeniz EKMEKÇİ - 1995 -
Sofyan (♩=76)

Giriş Sözü

1 2 3 3 3 4

5 6 7 8

P. Kara bir sis benliğimde

9 10 11 12

Dünya çökmüş üzerimde Seni pek çok özlesim de

13 14 15 16 3

P. Ayrıldık ayrıldık ayrıldık ah

17 18 19 20

istemedim ayrıldık F. Bir can kaptu yüreğimden P.

21 22 23 24

P. Bir can verdim bedenimden P. sana böyle aşık iken

25 26 27 28 3

Ayrıldık ayrıldık ayrıldık ah

29 30 31

istemedim ayrıldık ^{SON} Serbest Sen yoksan yaşamak niye

savrulurum ben mehtüle seni böyle sevdin diye

Kara bir sis benliğimde
Dünya çökmüş üzerimde
Seni pek çok özlesim de
Ayrıldık, istemedim ayrıldık

Bir can kaptu yüreğimden
Bir can verdim bedenimden
Sana böyle aşık iken
Ayrıldık, istemedim ayrıldık

Sen yoksan yaşamak niye
Savrulurum ben mehtüle
Seni böyle sevdin diye
Ayrıldık, istemedim ayrıldık.

MIDI Analiz Raporu 4.19.7

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
A#4	68.00	A#4	35.62	A#4	18.65	A#4	28.05
E5	46.00	A4	19.12	A4	10.15	A4	15.06
A4	36.00	F5	14.07	F5	6.39	F5	11.09
D5	32.00	E5	11.55	G#4	3.50	E5	9.09
F5	31.00	G5	8.10	A5	3.39	G5	6.38
G5	22.00	A5	7.81	G5	2.98	A5	6.15
C#5	21.00	G#4	7.48	E5	2.90	G#4	5.89
A5	18.00	D5	6.58	A#5	2.60	D5	5.18
G#4	16.00	C#5	5.74	C#5	1.57	C#5	4.52
A#5	12.00	A#5	5.59	C#6	1.56	A#5	4.40
C#6	5.00	C#6	2.80	D5	1.35	C#6	2.20
G#5	4.00	G#5	1.88	G#5	0.88	G#5	1.48
F#5	3.00	F#5	0.64	F#5	0.14	F#5	0.50

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi ve Dik Kürdî perdesinde ASTB beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Dik Kürdî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Dik Kürdî perdesini, sırasıyla, Dügâh, Acem, Hüseyinî ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Dik Kürdî

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Hicaz üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde çeşnisiz (1., 6., 10., 13., 18., 25. ve 30. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde ASTB'li (4., 16., 28. Ve 31. Ölçülerde) ve çeşnisiz (2., 14., 24. ve 26. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STBT'li (21. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (31. Ölçüde) ve çeşnisiz (31. Ölçüde),

Acem perdesinde çeşnisiz (3., 15., 22. ve 27. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (31. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (11. Ölçüde),

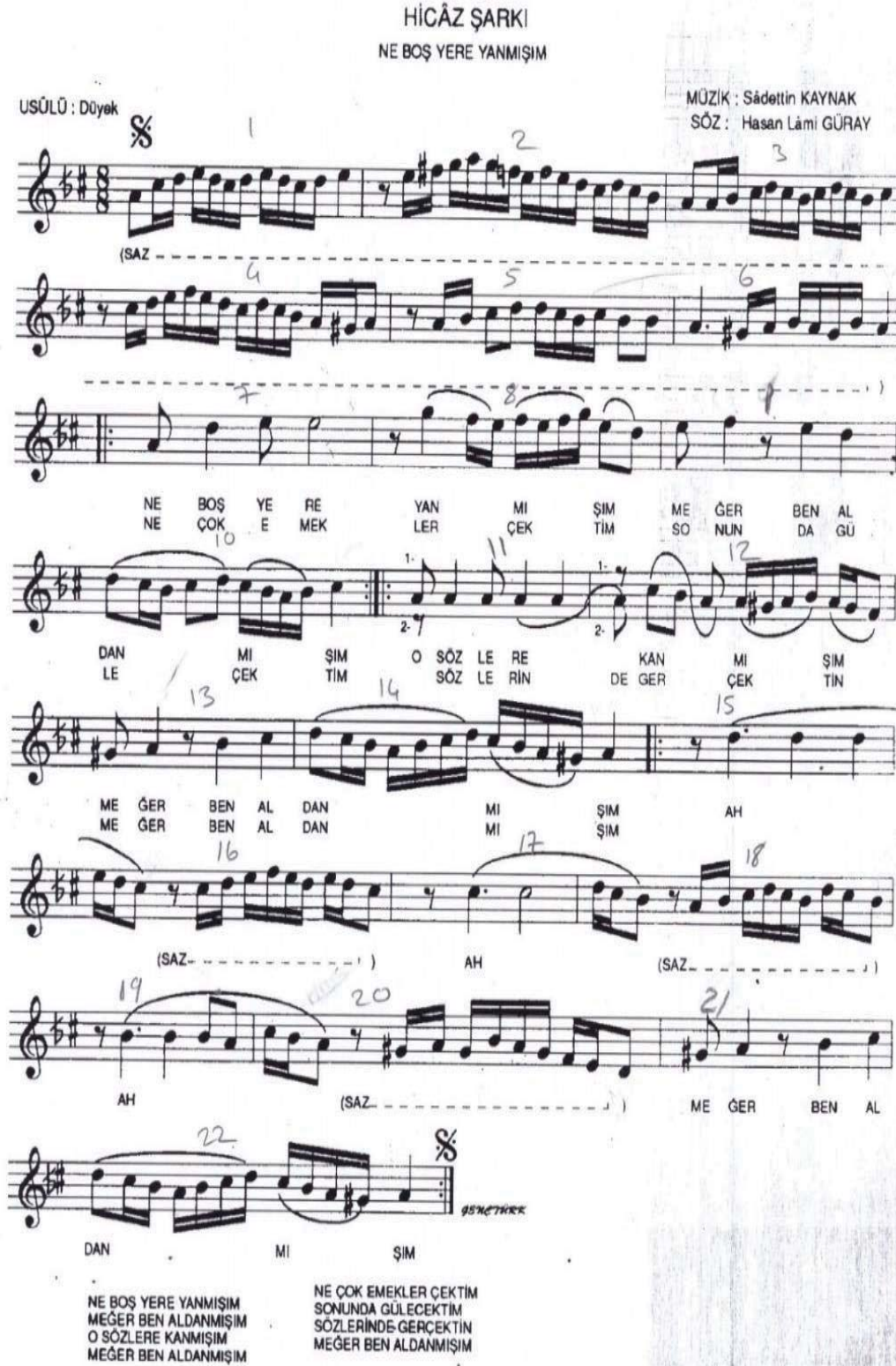
Tiz Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz (31. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.19.8. “Ne Boş Yere Yanmışım” İsimli Esere Ait Bulgular

HİCÂZ ŞARKI
NE BOŞ YERE YANMIŞIM

USÛLÜ : Döyök

MÜZİK : Sâdettin KAYNAK
SÖZ : Hasan Lâmi GÜRAY

NE BOŞ YE RE YAN MI ŞİM ME GER BEN AL
NE ÇOK E MEK LER LER ÇEK ŞİM TIM SO NUN DA GU
DAN LE MI ÇEK ŞİM TIM O SÖZ LE RE RİN DE GER MI ÇEK ŞİM
ME GER BEN AL DAN DAN MI ŞİM AH
ME GER BEN AL DAN MI MI ŞİM
AH AH
AH (SAZ-) ME GER BEN AL
DAN MI ŞİM

NE BOŞ YERE YANMIŞIM
MEĞER BEN ALDANMIŞIM
O SÖZLERE KANMIŞIM
MEĞER BEN ALDANMIŞIM

NE ÇOK EMEKLER ÇEKTİM
SONUNDA GÜLECEKTİM
SÖZLERİNDE GERÇEKTİN
MEĞER BEN ALDANMIŞIM

Not: Eserin başlığında yalnızca Hicaz yazmasına karşın TRT TSM repertuarında Zırgüle makamında olduğu yazmaktadır.

MIDI Analiz Raporu 4.19.8

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
C#5	57.00	C#5	11.56	A4	2.36	C#5	21.29
D5	50.00	D5	10.50	C#5	2.35	D5	19.34
A#4	49.00	A4	10.30	D5	2.21	A4	18.97
A4	45.00	A#4	8.93	A#4	1.63	A#4	16.45
E5	30.00	E5	6.53	E5	1.42	E5	12.02
G#4	17.00	G#4	2.01	F5	0.29	G#4	3.71
F5	13.00	F5	1.95	G5	0.28	F5	3.59
G5	6.00	G5	1.30	G#4	0.24	G5	2.40
F4	3.00	D4	0.43	D4	0.09	D4	0.78
D4	2.00	F4	0.41	F4	0.06	F4	0.75
E4	2.00	E4	0.18	E4	0.02	E4	0.34
A5	1.00	F#5	0.10	F#5	0.01	F#5	0.18
F#5	1.00	A5	0.09	A5	0.01	A5	0.17

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAS) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi ve Nim Hicaz perdesinde STB dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nim Hicaz perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nim Hicaz perdesini, sırasıyla, Nevâ, Dügâh, Dik Kürdî ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nim Hicaz

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan Nîkrîz beşlisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (4., 5.-6., 12.-13., 14., 20.-22. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AS'li (18. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (16. Ölçüde) ve çeşnisiz (3. ve 10. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (1. Ve 7. Ölçülerde),

Acem perdesinde çeşnisiz (9. Ölçüde),

Yegâh perdesinde Nîkrîzli (20. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.19.9. “Ne Mecnun Ne Leyla Ne Ferhad Kalır” İsimli Esere Ait Bulgular

ZİRGÜLELİ HICAZ

CURCUNA
süre: 2' 20"
(♩ = 120)

(Şarkı)
Ne Mecnun, ne Leylâ, ve Ferhad kalır

Beste : YUSUF ÖMÜRLÜ
Güfte : ÖZCAN ERGİYDİREN

NE MEC NÜN NE LEY LÂ
NE FER HAD KA LIR (SAZ)
NE MEC NÜN NE LEY LÂ
NE FER HAD KA LIR 10 (SAZ)
NE Şİ RİN DEN NE AZ RA KOPAN 12 Â
NE BİR AD KA LIR LIR (SAZ)
NE Şİ RİN DEN NE AZ RA KOPAN 16 Â MIYAN
NE BİR AD KA LIR LIR (SAZ) KARAR
NE BES TE NE GÜF 20 TE
BU GÖK KUB BE DE FAHİR GÜNERİ

NE MECNÜN, NE LEYLÂ, NE FERHÂD KALIR
NE ŞİRİN, NE AZRÂ, NE BİR AD KALIR
NE BESTE, NE GÜFTE, BU GÖK KUBBEDE
YÜREKDEN KOPAN AH-Ü FERYÂD KALIR

MIDI Analiz Raporu 4.19.9

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	39.00	D5	10.35	A5	2.92	D5	17.04
E5	32.00	A5	9.05	D5	2.75	A5	14.91
G5	30.00	E5	8.63	G5	2.37	E5	14.22
A5	28.00	G5	8.44	E5	2.33	G5	13.90
C#5	23.00	A4	5.67	A4	1.79	A4	9.35
F#5	21.00	C#5	4.42	F5	1.08	C#5	7.28
A4	18.00	F#5	4.30	F#5	0.88	F#5	7.08
F5	13.00	F5	3.75	C#5	0.85	F5	6.17
A#4	12.00	A#4	2.49	A#4	0.52	A#4	4.10
A#5	5.00	A#5	1.08	C#6	0.42	A#5	1.77
G#5	3.00	C#6	0.91	A#5	0.23	C#6	1.51
C#6	2.00	G#5	0.79	G#5	0.21	G#5	1.29
G4	2.00	G4	0.42	G4	0.09	G4	0.70
G#4	2.00	G#4	0.41	G#4	0.09	G#4	0.68

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi ve Hüseyinî perdesinde Hicaz (SAS) dördlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Etkinlik derecesi sıralamasında üçüncü sırada yer alan Hüseyinî perdesi ise kalışlardaki hem sayısal üstünlüğü hem de zemin bölümündeki ilk yarım kararın bu perde üzerinde yapılması münasebetleriyle Nevâ perdesine benzer önemdedir. Etkinlik derecesi yüksek olan diğer perdeler ise Muhayyer, Gerdâniye ve Dügâh perdeleridir.

Güçlüsü: Nevâ birinci derece, Hüseyinî ise ikinci derece güçlü perdedir.

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Hicaz üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (1.-2., 4. ve 15.-16. Ölçülerde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (2.-3., ve 10.-11. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (9.-10. ve 13.-14., ve çeşnisiz (12. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde Uşşaklı (3.-4., 5.-6., 6.-7., 7.-8. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Hüzâmlı (18. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (16. Ve 17. Ölçülerde) ve Hicazlı (19.-20. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser, yedenin Nim Zirgüle perdesi olması dışında, Uzzâl ve Hümâyûn makamları özelliklerini taşımaktadır.

4.19.10. "Vaktinde Alıp Ruhsatı Dalgın Gideriz Biz" İsimli Esere Ait Bulgular

ZİRGÜLELİ HİCAZ ŞARKI

Vaktinde alıp ruhsatı, dalgın gideriz biz

Usulü:AKSAK

:132

Süre :3.30

Müzik:BERTAN ÜSKÜDARLI

Söz:CEYDA GÖRK

1 2 3 4

.....A R A N A Ğ M E.....

5 6 7 8

9 10

Vak tin de a lıp..... ruh..... sa tı dal..... gın

11 12 1. 2. 13

gi de riz..... biz (S A Z.....) biz (S A Z.....)

14 15

Tek söz..... de me den sa ki ye dar..... gın

16 17 1. 18 2.

gi de riz..... biz (S A Z.....) biz (S A Z.....)

19 20

Tak vim..... de ki son yap ra ğı şaş..... kın

21 22 1. 23 2.

bi ra kıp..... da (S A Z.....) da (S A Z.....)

24 25

Dost lar..... he pi miz mah şe re yor..... gun

26 27 1. 28 2.

gi de riz..... biz (S A Z.....) biz S O N

Vaktinde alıp ruhsatı, dalgın gideriz biz,
Tek söz demeden, sakiye dargın gideriz biz,
Takvimdeki son yaprağı şaşkın bırakıp da,
Dostlar, hepimiz mahşere yorgun gideriz biz... (CEYDA GÖRK)

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
E5	58.00	E5	18.96	A4	8.45	E5	20.05
D5	55.00	A4	18.39	E5	6.20	A4	19.44
A4	40.00	D5	17.78	D5	5.75	D5	18.80
C#5	37.00	F5	9.61	F5	2.72	F5	10.16
F5	34.00	C#5	8.13	C#5	1.79	C#5	8.59
A#4	31.00	A#4	6.96	A#4	1.56	A#4	7.36
G#5	20.00	A5	4.64	A5	1.54	A5	4.91
A5	14.00	G#5	4.04	G#5	0.82	G#5	4.27
G#4	14.00	G#4	2.98	G#4	0.63	G#4	3.15
F4	6.00	F4	1.28	G5	0.46	F4	1.35
B5	4.00	G5	0.96	F4	0.27	G5	1.01
G5	2.00	B5	0.86	B5	0.19	B5	0.91

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Hicaz (SAST) beşlisine Hüseyinî perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü ve Nevâ perdesinde Bûselik (TBTT) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Hüseyinî perdesi hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Hüseyinî perdesini, sırasıyla, Dügâh, Nevâ, Acem ve Nim Hicaz perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Hüseyinî

Yedeni: Nim Zirgüle

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, pest taraftan AS üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Hicazlı (5., 6., 7.-8., 10. Ve 15. Ölçülerde) ve çeşnisiz (17.-18. Ve 27.-28. Ölçülerde),

Dik Kürdî perdesinde AST'li (4. Ölçüde),

Nim Hicaz perdesinde STB'li (3. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Bûselikli (1., 14., 20. Ve 24. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde Hicazlı (2., 11.-13. Ve 21.-23. Ölçülerde) ve çeşnisiz (17., 23. Ve 27. Ölçülerde),

Acem perdesinde AS'li (19. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (18. Ve 22. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.20. Zirgüle Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Zirgüle makamında incelenen 10 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.20. Zirgüle Makamında İncelenen 10 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı $\sum N$	Kullanım Süresi $\sum t$	Etkinlik Derecesi $\sum t^2 / \sum N$	Kullanım Oranı %
1	A4 465	A4 180,50	A4 70,52	A4 18,44
2	E5 421	A#4 126,60	A#4 41,33	A#4 12,99
3	D5 405	E5 126,44	E5 37,98	E5 12,94
4	A#4 395	D5 120,37	D5 36,00	D5 12,30
5	C#5 370	C#5 100,98	C#5 27,87	C#5 10,30
6	F5 267	F5 81,22	A5 25,58	F5 8,31
7	A5 192	A5 70,06	F5 24,79	A5 7,16
8	G#4 151	G5 46,67	G5 16,07	G5 4,78
9	G5 137	G#4 43,58	G#4 12,60	G#4 4,45
10	G#5 105	G#5 29,30	G#5 8,20	G#5 2,98
11	F#5 62	A#5 16,92	A#5 5,86	A#5 1,73
12	A#5 49	F#5 13,56	C#6 3,98	F#5 1,38
13	F4 28	C#6 9,05	F#5 2,97	C#6 0,93
14	C#6 22	F4 7,08	F4 1,81	F4 0,72
15	F#4 7	B5 1,35	D6 0,35	B5 0,14
16	B5 7	D6 1,15	B5 0,27	D6 0,12
17	D6 4	F#4 1,05	F#4 0,16	F#4 0,11
18	D#5 2	D#5 0,43	D#5 0,09	D#5 0,04
19	D4 2	D4 0,43	D4 0,09	D4 0,04
20	B4 2	B4 0,42	B4 0,09	B4 0,04
21	G4 2	G4 0,42	G4 0,09	G4 0,04
22	E4 2	E4 0,18	E4 0,02	E4 0,02

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: İncelenen eserlerin hepsi Arel sonrası dönemde bestelenmiş olmalarına rağmen donanım yazılan değiştirici işaretler konusunda bütünlük yoktur. Şöyle ki, 10 eserin 4'ünde, %40 oran ile, yalnızca Dik Kürdî ve Nim Hicaz; 4'ünde, %40 oran ile, Dik Kürdî, Nim Hicaz, Dik Acem ve Nim Şehnâz/Nim Zirgüle; 1'inde,

%10 oran ile, Dik Kürdî, Nim Hicaz ve Nim Şehnâz/Nim Zirgüle; Uzzâl makamı özelliği gösteren 1 eserde ise Dik Kürdî, Nim Hicaz ve Eviç, donanıma yazılmıştır. Özetle, **Dik Kürdî ve Nim Hicaz değiştiricilerinin tüm eserlerde yer aldığı, Dik Acem ve Nim Şehnâzın da bazen donanımda bazen de eser içerisinde yazıldığı** görülmektedir.

Dizisi: Zirgüle makamında incelediğimiz eserlerin dizileri konusunda da farklılıklar mevcuttur. Öyle ki 10 eserde 9 farklı birleşimli dizi yer almaktadır. Bunlar: 2 eserde Hicaz beşlisine Hicaz dörtlüsü ve Bûselik beşlisi; 1'er eserde Hicaz beşlisine Hicaz dörtlüsü; Hicaz dörtlüsüne Bûselik ve Rast beşlileri; Hicaz beşlisine Hicaz, Kürdî ve AST dörtlüleri ile Bûselik ve STBT beşlileri; Hicaz beşlisine Hicaz ve STB dörtlüleri; Hicaz dörtlüsüne Bûselik beşlisi; Hicaz dörtlüsüne Bûselik ve STBT beşlileri; Hicaz dörtlüsüne Bûselik ve ASTB beşlileri ve Hicaz beşlisine Hicaz ve Uşşak dörtlüsü eklenmiştir. Bu verilerden yola çıkarak Zirgüle makam dizisinin **Hicaz dörtlü veya beşlisine Hicaz, Bûselik, Rast, STB ve AST çeşnilerinin eklenmesiyle** oluştuğu söylenebilir.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Zirgüle makamında incelenen 10 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda karar perdesi Dügâhın hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de kullanım oranı bakımından en önemli perde olduğu görülmektedir. Doğal olarak her eserde en az bir kez bu perde üzerinde kalış yapılmıştır. Onu Dik Kürdî perdesi takip etmekte olup bu perde üzerinde de çeşnili ve çeşnisiz önemli ölçüde kalış yapılmıştır. Hatta öyle ki güçlü perde konumunda olduğu eserler bile mevcut. Kullanım süresi ve oranı bakımından üçüncü sırada yer alan ve Arel nazariyesinde makamın güçlüsü olarak belirtilen Hüseyinî perdesi de gerek üzerindeki kalışlar gerekse bazı eserlerde güçlü perde olarak kullanılması münasebetleriyle makamın önemli perdelerindedir. Bir diğer önemli perde olan ve yine bazı eserlerde güçlü perde konumunda olan Nevâ perdesi ise kullanım süresi ve oranı bakımından dördüncü, kullanım sıklığı bakımından ise üçüncü sırada yer almıştır. MIDI analizindeki tüm parametrelerde beşinci sırada yer alan Nim Hicaz perdesi de hem kalışlar bakımından hem de bir eserde güçlü perde olması açısından önemli perdelerdendir. Görüleceği üzere MIDI analizinde ilk beş sırada yer alan karar perdesi Dügâh dışındaki tüm perdeler en az bir eserde güçlü perde olarak kullanılmıştır. Bu yüzden makamın güçlü perdesi “yalnızca şu perdedir” demek mümkün değildir.

Güçlüsü: Güçlü perde de 10 eserin 3'ünde Nevâ, 3'ünde Hüseyinî, 2'sinde Dik Kürdî, 1'inde Nim Hicaz, 1'inde birinci derece Nevâ ikinci derece Hüseyinî perdeleridir. Görüldüğü gibi Zirgüle makamındaki şarkılarda **güçlü olarak Nevâ, Hüseyinî, Nim Hicaz ve Dik Kürdî olmak üzere 4 farklı perde ismi geçmektedir.** Ayrıca hemen hepsi yakın sayıda eserde güçlü konumundadır.

Yedeni: İncelenen 10 eserin hepsinde yeden, **Nim Zirgüle** perdesidir.

Seyir karakteri: İncelenen eserlerin 6'sında %60 oran ile, seyir, çıkıcı, 4'ünde ise %40 oran ile inici-çıkıcı karakterdedir. Bu durumda Zirgüle makamının seyir karakterinin **çıkıcı veya inici-çıkıcı** söylenebilir.

Genişlemesi: İncelenen 10 eserin 1'inde dizi genişletilmemiş olup 5 eserde, %50 oran ile pest taraftan AS üçlüsü ile, 3'ünde %30 oran ile tiz taraftan Hicaz çeşnisi ile, 1'inde, %10 oran ile, ise pest taraftan Nikrîz beşlisiyle dizi genişletilmiştir. Bu

veriler ışığında Zirgüle makamında dizinin **hem tiz hem de pest taraftan** genişletildiği sonucuna varılmaktadır.

Kalışlar ve geçkiler: İncelenen 10 eserin 9'unda, %90 oran ile, Dügâh perdesinde Hicazlı; 8 eserde, %80 oran ile, Nim Hicaz perdesinde STB'li; 7'şer eserde, %70 oran ile, Hüseyinî perdesinde çeşnisiz ve Muhayyer perdesinde çeşnisiz; 5'er eserde, %50 oran ile, Dügâh perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde Bûselikli ve Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz; 4'er eserde, %40 oran ile, Dik Kürdî perdesinde AST'li, Nevâ perdesinde çeşnisiz ve Hüseyinî perdesinde Hicazlı; 3'er eserde, %30 oran ile, Hüseyinî perdesinde Uşşaklı, Acem perdesinde çeşnisiz ve Gerdâniye perdesinde çeşnisiz; 2'şer eserde, %20 oran ile, Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz, Hüseyinî perdesinde Kürdîli, Muhayyer perdesinde Hicazlı ve Tiz Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz; 1'er eserde Nevâ perdesinde Rastlı ve Nîkrîzli, Eviç perdesinde Hûzzâmlı, Dik Acem perdesinde çeşnisiz, Nim Zirgüle perdesinde çeşnisiz, Acem perdesinde Çârgâhlı, Dik Sünbûle perdesinde çeşnisiz, Yegâh perdesinde Nîkrîzli ve Acem perdesinde AS'li kalışlar yapılmıştır. Ayrıca incelediğimiz 3 eser Hicaz, Hümâyûn veya Uzzâl makamları özellikleri göstermektedir.

Bu veriler ışığında, **Dügâh perdesinde Hicazlı, Nim Hicaz perdesinde STB'li, Hüseyinî perdesinde çeşnisiz, Muhayyer perdesinde çeşnisiz, Dügâh perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde Bûselikli, Dik Kürdî perdesinde çeşnisiz, Dik Kürdî perdesinde AST'li, Nevâ perdesinde çeşnisiz, Hüseyinî perdesinde Hicazlı, Hüseyinî perdesinde Uşşaklı, Acem perdesinde çeşnisiz, Gerdâniye perdesinde çeşnisiz, Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz, Hüseyinî perdesinde Kürdîli, Muhayyer perdesinde Hicazlı ve Tiz Nim Hicaz perdesinde çeşnisiz** kalışlar, Zirgüle makamının önemli kalışları olarak sıralanabilir.

4.21. Karcığar Makamına Ait Bulgular

Karcığar makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 526 eser bulunmaktadır. Cumhuriyet Dönemi öncesine ait fazlasıyla eser bulunduğu için bu makamda incelediğimiz 30 eserin hepsi o dönemden seçilmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.21. Karcığar Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
A gözüm bakma hevai sözüne	Tatyos Efendi
Ah efendim dinle gel bu nale vü feryadımı	Hafız Yusuf Efendi
Aldın dil-i naşadımı	Hacı Arif Bey
Aşkı pinhan edemem nale vü efgandır bu	Hacı Arif Bey
Bahar ile neşatımız	Muallim İsmail Hakkı Bey
Bi-kes ü bi-çareyim ah ağlarım	Astik Ağa
Bir yareli kuş çırpınıyor sanki telinde	Kanuni Hacı Arif Bey
Bu kış hanım İstanbula taşın da	İsmet Ağa

Bülbülleri pür şevk ediyor hüsn-i beyanın	Melekzet Efendi
Çaresiz bir derde düştüm oldu aklım serseri	Selanikli Ahmed Bey
Çektim cefasın hayli zamandır	Lavtacı Hristo
Çok zamandır gelmez oldun nev-civanım yanıma	Tersaneli Ethem Efendi
Elvermedi mi gayrı dil ateşlere yansın	Civan Ağa
Fırakınla ederken ah ü nale	Kanuni Reşad Bey
Gece yorgundu sular durgundu güzel gözlerin bana dargındı	Halit Bekir Bey
Gönlümün alayış-i dünyaya istiğnası var	Hacı Arif Bey
Gül açıl gel, aslı ne durgunluğun	Sahibi Meçhul
Hatıram rahatsız etmezse seni	Tatyos Efendi
Hezar zar iledir senden niyazım	Suyolcuzade Salih Efendi
İç bade-i rindanı safayab-ı meram et	Şekerci Udi Cemil Bey
Mümkün olur mu sevmek seni	Hacı Arif Bey
Sana vardır bir sözüm meleğim	Selanikli Ahmed Efendi
Sen mehi gördükde şeha yandı derunum	Nikoğos Ağa
Sensin ey mihrim bu alemde muhabbet rehberi	Hafız Yusuf Efendi
Seyre çıkmışsın bugün Kağıthaneyi	Muallim İsmail Hakkı Bey
Sinemi sad-pare etti tir-i müjganın aman	Klarinet İbrahim Efendi
Şivene yok söz güzelsin	Tanburi Ali Efendi
Taravet-bahş olup gülzara jale	Beyoğlu Muhasebecisi Sadık Bey
Varken gönülde bin türlü yare	Hacı Arif Bey
Yalvarırım oturmaz aman aman	Civan Ağa

4.21.1. "A Gözüm Bakma Hevai Sözüne" İsimli Esere Ait Bulgular

A gözüm bakma hevâi sözüne

شرفی آکوزم باقمه هوائی سوزینه

Tatyos Ef. یونانی طابوسک

1 A gözüm bakma hevâi sözüne
2 ma he va 2
3 a h b
4 sö zu ne -saz-
5 Ba yi lir dil 5
6 o sa ma vi
7 sö zu ne ah 7
8 sö zu ne
9 -saz-
10 Ba ka ma z hay
11 li za man // atö
12 sö zu ne ah b
13 sö zu ne -saz-
14 -saz-
15
16
17
18
19

شرفی

آکوزم باقمه هوائی سوزینه
بایلیب دل او سمدی کوزینجه
باقا ما ز فیلی ز ما ده کل بوزینه
بایلیب دل او سمدی کوزینجه

MIDI Analiz Raporu 4.21.1

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	97.00	D5	23.96	D5	5.92	D5	22.61
D#5	72.00	C5	18.12	C5	4.69	C5	17.10
C5	70.00	D#5	12.73	A4	2.64	D#5	12.01
B4	54.00	F#5	10.02	D#5	2.25	F#5	9.46
F#5	53.00	B4	9.78	G5	2.01	B4	9.22
G5	41.00	G5	9.07	A5	1.93	G5	8.56
A5	34.00	A5	8.10	F#5	1.89	A5	7.65
A4	24.00	A4	7.97	B4	1.77	A4	7.52
A#5	11.00	G4	1.82	G4	0.66	G4	1.72
G4	5.00	A#5	1.77	C6	0.51	A#5	1.67
C6	5.00	C6	1.60	A#5	0.28	C6	1.51
E5	4.00	E5	0.85	E5	0.18	E5	0.80
B5	2.00	B5	0.19	B5	0.02	B5	0.18

Not: Karcıgar makamındaki MIDI analiz raporlarında yer alan “D#5” ifadesi, Hisâr perdesini, “B4” ifadesi ise Segâh perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi (Eser içerisinde mi için küçük mücennep bemolü)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Hisâr, Eviç ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak ve Kürdî üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Karcıgarlı (8. Ve 18. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (6.-7. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2.-3., 4., 11.-12. ve 13. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.2. "Ah Efendim Dinle Gel Bu Nale vü Feryadımı" İsimli Esere Ait Bulgular

X A R C I Ğ A R

Ah efendim dinle gel şu nalev-ü feryadımı

U. AĞIRAKMAK

HAFİZ YUSUF EF.

Ah e fen dim din le gel şu
na le vü fer ya dı mı ---SAZ---
-- Kaydı fir kat den ha lās et
me di li nā şa dımı---SAZ---
---SAZ--- Ben e si ri aşkınol dum
is te mem a zâ dı mı---SAZ---

Ah efendim dinle gel şu nalev-ü feryadımı
Kayd-ı firkatten halās etme dil-i nâşadımı
Ben esir-i aşkın oldum istemem azâdımı
Kayd-ı firkatten halās etme dil-i nâşadımı

MIDI Analiz Raporu 4.21.2

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	78.00	D5	21.17	D5	5.74	D5	23.26
C5	77.00	C5	19.22	C5	4.80	C5	21.12
D#5	59.00	D#5	9.22	A4	2.22	D#5	10.13
F#5	48.00	B4	8.29	G5	1.58	B4	9.11
B4	47.00	G5	7.74	B4	1.46	G5	8.51
G5	38.00	A4	7.44	D#5	1.44	A4	8.18
A5	31.00	F#5	7.26	A5	1.44	F#5	7.97
A4	25.00	A5	6.68	F#5	1.10	A5	7.34
A#5	9.00	C6	1.74	C6	0.43	C6	1.91
C6	7.00	A#5	1.41	A#5	0.22	A#5	1.55
B5	2.00	G4	0.33	G4	0.05	G4	0.36
E5	2.00	B5	0.21	B5	0.02	B5	0.23
G4	2.00	E5	0.19	E5	0.02	E5	0.21
F5	1.00	F5	0.10	F5	0.01	F5	0.11

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Hisâr, Segâh ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak ve Kürdî üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Karcığarlı (2. Ölçüde) ve Uşşaklı (8. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (6. Ve 8. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4. Ve 13. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (3. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 11. Ve 12. Ölçüleri arasında Rast makamına geçki yapılmıştır.

4.21.3. "Aldın Dil-i Naşadımı" İsimli Esere Ait Bulgular

AKSAK KARCIĞAR ŞARKI HAĞI ARİF BEY

Al dın di li
na şâ dı mı --SAZ--
Â şık ğı kar..... dın a dı mı a
Gûş et me dın fer yâ dı mı a
man şık ğı kar dın a dı mı
kil dın fi gan mu ta. di mi ah...
.... kil dın fi gan mu ta di mi ah...
Aranağme

Aldın dili naşadımı
Aşık çıkardın adımı
Kıldın figan mutadımı
Gûş etmedin feryadımı.

MIDI Analiz Raporu 4.21.3

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	49.00	D5	8.34	G5	1.49	D5	18.23
G5	41.00	G5	7.83	D5	1.42	G5	17.12
D#5	41.00	C5	6.15	C5	1.02	C5	13.45
F#5	37.00	A5	6.01	A5	1.01	A5	13.15
C5	37.00	D#5	4.79	A4	0.70	D#5	10.48
A5	36.00	F#5	4.51	D#5	0.56	F#5	9.87
B4	20.00	A4	3.14	F#5	0.55	A4	6.86
A4	14.00	B4	2.56	B4	0.33	B4	5.60
A#5	8.00	A#5	1.12	A#5	0.16	A#5	2.44
C6	5.00	C6	0.48	G4	0.09	C6	1.05
B5	4.00	G4	0.42	C6	0.05	G4	0.91
G4	2.00	B5	0.38	B5	0.04	B5	0.84

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Çargâh, Muhayyer ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak ve Kürdî üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Karcıgarlı (15. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (6. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2.-1., 5., 9.-10. Ve 13. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (4. Ölçüde) ve Bûselikli (11.-4. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.4. "Aşkı Pinhan Edemem Nâle vü Efgandır Bu" İsimli Esere Ait Bulgular

bu
Ni ce ah et-me-ye .. yin fir-ka-ti oa -nâd - dar
bu
Ağ -la-rım şa-mû se - her di-de -i gir yan - dır
bu
Gerçi sab-ret dö-ye -men â-te-şi sū-san - dır - bu
vak i se sab-rın e -ğer va-sıl-dan a-san - dır bu

Aşkı pinhan edemem nâle vü efgandır bu
Ni ce ah etmeyeyim firkat-i cânandır bu
Ağların şaın ü şehar dide-i giryandır bu
Gerçi sabret diyemem âteğ-i sūzandır bu
Var ise sabrın eğer vasıldan sūzandır bu

MIDI Analiz Raporu 4.21.4

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
G5	90.00	G5	21.43	G5	5.10	G5	23.51
D5	58.00	A5	12.92	D#5	3.28	A5	14.17
A5	53.00	D#5	12.54	A5	3.15	D#5	13.76
F#5	52.00	D5	11.40	D5	2.24	D5	12.51
D#5	48.00	C5	7.30	A4	1.96	C5	8.00
C5	36.00	F#5	7.25	E5	1.53	F#5	7.96
B4	26.00	A4	6.10	C5	1.48	A4	6.69
A4	19.00	E5	4.62	F#5	1.01	E5	5.07
E5	14.00	B4	3.56	B4	0.49	B4	3.90
A#5	12.00	A#5	1.74	A#5	0.25	A#5	1.91
C6	9.00	C6	1.06	C6	0.13	C6	1.17
B5	6.00	G4	0.66	G4	0.11	G4	0.73
G4	4.00	B5	0.57	B5	0.05	B5	0.62

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Karcıgar makam dizisine (Uşşak-KST dörtlüsü+Hicaz-SAST beşlisi) Nevâ perdesinde Hicaz Hümâyûn makam dizisi (Hicaz-SAS dörtlüsü+Bûselik-TBTT beşlisi) eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Gerdâniye perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Gerdâniye perdesini, sırasıyla, Muhayyer, Hisâr, Nevâ ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Gerdâniye perdesi

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (35.-36., ve 43.-44. Ölçülerde) ve Karcıgarlı (38. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (33.-34. Ve 40. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (26. Ölçüde),

Hisâr perdesinde AST'li (5., 14., 22. Ve 31. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (2.-3., 8.-9., 11.-12., 16.-17., 19.-20. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (9. Ve 17. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eser, Karcıgar makamı özelliklerinden çok Beyati Araban makamı özellikleri göstermektedir.

4.21.5. "Bahar ile Neşatımız" İsimli Esere Ait Bulgular

T. Aksoy Kavuşar Bahar ile neşatımız

به سرفی نرك انعامه مقام نربغا

1 فا 2 له 3 تا 4 می 5 تا نها 6 می 7 چاک 8 بر 9 فی 10 در 11 می 12 بر 13 ها 14 در 15 بیان 16 می 17 ما 18 نر 19 می 20 می 21 ما 22 نر 23 تا 24 نر 25 می 26 در 27 ما 28 می 29 لا 30 د-

MIDI Analiz Raporu 4.21.5

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	45.00	D5	6.43	A4	0.96	D5	19.85
D#5	34.00	C5	4.29	D5	0.92	C5	13.23
F#5	28.00	F#5	4.05	C5	0.66	F#5	12.51
C5	28.00	G5	3.91	F#5	0.59	G5	12.06
G5	27.00	D#5	3.91	G5	0.57	D#5	12.05
B4	21.00	A4	3.66	D#5	0.45	A4	11.29
A4	14.00	B4	2.61	A5	0.37	B4	8.04
A5	12.00	A5	2.10	B4	0.32	A5	6.48
A#5	4.00	A#5	0.50	G4	0.09	A#5	1.54
C6	3.00	G4	0.42	A#5	0.06	G4	1.28
B5	2.00	C6	0.36	C6	0.04	C6	1.12
G4	2.00	B5	0.18	B5	0.02	B5	0.56

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi (Eser içerisinde mi için küçük mücennep bemolü)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Eviç, Gerdâniye ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2., 14. Ve 30. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (4. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (6. Ve 22. Ölçülerde),

Eviç perdesinde çeşnisiz (7. Ve 23. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (17.-18. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Uşşaklı (16. Ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.6. "Bi-kes ü Bi-çareyim Ah Ağlarım" İsimli Esere Ait Bulgular

Ourcuna KARCIGAR ŞARKI Astik Ağa

1 Bi ke sü bi 2 ça re yim 3 Ah

4 ah..... 5 ağ la rım

6 ---SAZ--- 7 ---SAZ---

8 Yâd i düp ruh 9 sa rım ey mah.....
Gur bet el de kal dım ey vah

10 mâh 11 ağ la rım ---SAZ---
vah ağ la rım

12 ---SAZ---

13 14 Meyan
---SAZ--- Has re ti ru

15 yin le her 16 gâh ---SAZ---

17 18 ağ la rım

19 gâh 20 ---SAZ---

Bikes-ü biçareyim ah ağlarım
Yâd idüb ruhsarım ey mâh ağlarım
Hasreti rüyinle her gâh ağlarım
Gurbet elde kaldım eyvah ağlarım.

İsmail Hakkı

MIDI Analiz Raporu 4.21.6

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	68.00	D5	8.87	G5	1.35	D5	18.70
C5	51.00	G5	7.34	D5	1.16	G5	15.48
D#5	45.00	C5	7.16	C5	1.01	C5	15.11
G5	40.00	D#5	6.27	D#5	0.87	D#5	13.21
F#5	28.00	F#5	4.33	A5	0.80	F#5	9.13
A4	26.00	A5	3.81	F#5	0.67	A5	8.02
B4	23.00	A4	3.73	A4	0.53	A4	7.86
E5	18.00	E5	2.72	E5	0.41	E5	5.73
A5	18.00	B4	2.36	B4	0.24	B4	4.98
G4	6.00	G4	0.66	G4	0.07	G4	1.39
F5	2.00	F5	0.18	F5	0.02	F5	0.38

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Çargâh, Hisâr ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2., 6. ve 11. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Çârgâhlı (16. Ölçüde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (3. Ölçüde), Hicazlı (4.-5. Ve 18. Ölçülerde) ve Rastlı (15. Ölçüde),

Hüseynî perdesinde çeşnisiz (13. Ve 19. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin meyan bölümünde Hüseynî makamına geçki yapılmıştır.

4.21.7. “Bir Yareli Kuş Çırpınıyor Sanki Telinde” İsimli Esere Ait Bulgular

KARCIĞAR ŞARKI

BİR YARELİ KUŞ ÇIRPINIYOR SANKİ TELİNDE

MÜZİK : Kanûni Hacı Ârif Bey

SÖZ : Tevfik FİKRET

USÛLÜ : Aksak

BİR YÁ RE . Lİ KUŞ ÇIR PI NI YOR(SAZ - - -) SAN Kİ TE LİN

DE (SAZ - - -) DE (SAZ - - -) ÇIK MAK DA BU Ā

VĀZ O GA Rİ BİN Cİ ĞE RİN

DEN (SAZ - - -) DEN (SAZ - - -) U DUN MU HŪ NER

YOK SA O CĀ (SAZ - - -) NĀ NİN E LİN

DE (SAZ - - -) BİR FE YİZ Mİ VAR

KİM DA HA MU CİZ HŪ NE RİN

DEN (SAZ - - -) ÇAL SEV Dİ CE ĞİM

ÇAL GŪ ZE LİM ÇAL ME LE ĞİM

ÇAL (SAZ - - -) ÇAL

BENİTİK

MIDI Analiz Raporu 4.21.7

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	67.00	D5	11.90	A4	2.19	D5	19.63
D#5	58.00	D#5	8.60	D5	2.11	D#5	14.19
C5	48.00	A4	8.37	D#5	1.28	A4	13.81
B4	44.00	G5	6.17	G5	0.91	G5	10.18
G5	42.00	C5	5.67	A5	0.78	C5	9.35
F#5	38.00	A5	4.75	C5	0.67	A5	7.84
A4	32.00	B4	4.34	F#5	0.47	B4	7.17
A5	29.00	F#5	4.21	C6	0.46	F#5	6.94
C6	10.00	C6	2.15	B4	0.43	C6	3.55
B5	9.00	A#5	1.13	G4	0.18	A#5	1.86
A#5	8.00	G4	1.03	E5	0.17	G4	1.70
E5	6.00	B5	1.02	A#5	0.16	B5	1.68
G4	6.00	E5	1.01	B5	0.12	E5	1.66
F5	3.00	F5	0.28	F5	0.03	F5	0.46

Not: Bu eserde Hüseyinî perdesi kullanılmamış olup “E5” ifadesi Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hisâr, Dügâh, Gerdâniye ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak ve Kürdî üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1., 4., 8.-10., 12. Ve 21.-23. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2., 3.-5., 11., 17.-18. Ölçülerde),

Dik Hisâr perdesinde Ferahnâklı (15. Ölçüde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (5., 9., 18. Ve 22. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde) ve Uşşaklı (13.-14. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (7.-8. Ve 0.-21. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.8. "Bu Kış Hanım İstanbul'a Taşın da" İsimli Esere Ait Bulgular

KARCIĞAR ŞARKI
BU KIŞ HANIM İSTANBUL'A TAŞIN DA

USÛLÜ : Yürük Aksak

MÜZİK : İsmet Ağa
SÖZ : -

The musical score is written on a single staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 9/8 time signature. The melody is marked with handwritten numbers 1 through 31, indicating specific notes or phrases. The lyrics are written below the staff, with some words in parentheses indicating breath marks or phrasing. The score includes a double bar line with repeat signs and a final cadence symbol at the end.

BU KIŞ HA NIM İS TAN BU LA
BU BA HAR DA GÖ NÜL LER GÜL
TA ŞIN DA (SAZ ---) EĞ LE NE LIM ZEVK E DE LIM
ŞEN O LA ÇAM LI CA DA KÜ ÇÜK SU DA
KALPAK ÇI LAR BA ŞIN DA (SAZ) DA (SAZ) GÜ ZEL LER VAR
EĞ LE NE LIM 16 KOL KO LA LA KA DE HI MİZ
ÖN ÜÇ ON DÖRT YA ŞIN DA (SAZ) DA EĞ LE NE LIM
GÂH BO ŞA LA GÂH DO LA LA
ZEVK E DE LIM KAL PAK ÇI LAR BA ŞIN DA (SAZ) DA
Aranağme
24 25 26
27 28 29
30 31

BU KIŞ HANIM İSTANBUL'A TAŞIN DA
EĞLENELİM ZEVK EDELİM KALPAKÇILAR BAŞINDA
GÜZELLER VAR ON ÜÇ ON DÖRT YAŞINDA
EĞLENELİM ZEVK EDELİM KALPAKÇILAR BAŞINDA

BU BAHARDA GÖNÜLLER GÜLŞEN OLA
ÇAMLICA'DA KÜÇÜKSÜ'DA EĞLENELİM KOL KOLA
KADEHİMİZ GÂH BOŞALA GÂH DOLA
EĞLENELİM ZEVK EDELİM KALPAKÇILAR BAŞINDA

GENÇTİR

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	65.00	D5	27.13	D5	11.32	D5	30.59
C5	43.00	G5	9.19	G5	2.48	G5	10.36
B4	39.00	C5	8.64	A4	2.40	C5	9.74
G5	34.00	B4	8.54	A5	2.14	B4	9.63
D#5	31.00	A4	8.06	B4	1.87	A4	9.09
A5	28.00	A5	7.75	C5	1.74	A5	8.74
A4	27.00	D#5	6.96	D#5	1.56	D#5	7.85
F#5	21.00	A#5	4.54	A#5	1.09	A#5	5.12
A#5	19.00	F#5	4.30	F#5	0.88	F#5	4.85
C6	8.00	C6	2.27	C6	0.64	C6	2.56
F5	6.00	F5	1.31	F5	0.29	F5	1.48

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Çargâh, Segâh ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (4., 5., 13., 14., 22., 23. Ve 31. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Bûselikli (27. Ölçüde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (1., 2., 4., 10., 11., 13., 19., 20., 22. Ölçülerde) ve Hicazlı (7.-9., 16.-18. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (14., 15. Ve 17. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (6. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.9. "Bülbülleri Pür Şevk Ediyor Hüsn-i Beyanın" İsimli Esere Ait Bulgular

Karacaoz Şarkı *Mekkeket Ef.*

BÜL 1 BÜL 2 LE 3 RI 4 ŞEVK 5 E 6 DI 7 YUR 8 HÜS 9

HÜ 5 HÜS 6 NÜ 7 BE 8 YA 9 NİN 10 HÜS 11 NÜ 12 BE 13 YA

NİN 14 SEN 15 RU 16 HU 17 HA 18 YAT 19

A 20 VE 21 Rİ 22 SİN 23 N 24 N 25 GÜL 26 ŞE 27 Nİ

A 28 NİN 29 SEN 30 RU 31 HU 32 HAYAT 33

A 34 VE 35 Rİ 36 SİN 37 N 38 N 39 GÜL 40

ŞE 41 Nİ 42 A 43 NİN 44

EN 45 ZUFA 46 Sİ 47 SA 48 FAZ 49 TÜR 50 VE 51 Rİ 52 SİN 53 BÜ 54

BÜ 55 BÜ 56 LÜ 57 CA 58 NİN 59

NİN 60

KODASI 61 62 63 64 65

66 67 68 69 70 71 72

73 74

MIDI Analiz Raporu 4.21.9

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	95.00	D5	13.88	D5	2.03	D5	19.86
G5	75.00	G5	9.44	C5	1.27	G5	13.50
C5	66.00	C5	9.17	G5	1.19	C5	13.12
A5	48.00	A5	6.78	A5	0.96	A5	9.71
F#5	46.00	A4	5.72	A4	0.86	A4	8.19
D#5	41.00	D#5	5.04	D#5	0.62	D#5	7.20
A4	38.00	F#5	4.93	F#5	0.53	F#5	7.06
B4	35.00	B4	4.08	E5	0.48	B4	5.83
E5	32.00	E5	3.92	B4	0.47	E5	5.61
F5	24.00	F5	3.20	F5	0.43	F5	4.57
A#5	13.00	A#5	1.77	A#5	0.24	A#5	2.54
C6	10.00	C6	1.49	C6	0.22	C6	2.14
B5	3.00	B5	0.29	B5	0.03	B5	0.41
G4	2.00	G4	0.18	G4	0.02	G4	0.26

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değişirici işaret yok. (Eser içerisinde mi için bakiye bemolü, fa için bakiye diyezi)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dördlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Çargâh, Muhayyer ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ**Yedeni:** Rast**Seyir karakteri:** İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (3., 7., 19., 41. ve 44. ölçülerde),

Çargâh perdesinde çeşnisiz (23. Ölçüde) ve Çargâhlı (26. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (5.-7., 8.-9., 33. Ve 40. Ölçülerde),

Hüseynî perdesinde Kürdîli (30. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (34.-35. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.10. "Çaresiz Bir Derde Düştüm Oldu Aklım Serseri" İsimli Esere Ait Bulgular

Karacaî Sen gîr senai şark Selâmîkî Ahmed Bey

ça re sig lîr de 5 7 de düştüm ol 6 de ak
 lîm 7 ser se ri 8
 göm lî mü seu da 9 sal di lîr me lîk seu
 ret 10
 has re dek et sen 11 Fe ga ni ças sa dan ol 12 mam
 ke ri 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22

Çaresiz bir derde düştüm oldu aklım serseri
 gönlümü serdede kaldı bir melik sevdi beni
 Hasretle ettim feryat gıssardan çıkmadım
 Bir görüşte sevdi gönlüm ben gölü ağzı tene

Z. A.
 Ömür Koca

MIDI Analiz Raporu 4.21.10

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	69.00	A5	18.32	A5	5.89	A5	15.52
A5	57.00	D5	16.86	C5	5.31	D5	14.28
G5	55.00	C5	16.45	D5	4.12	C5	13.93
D#5	52.00	G5	13.79	E5	3.56	G5	11.68
C5	51.00	D#5	11.90	G5	3.46	D#5	10.08
F#5	49.00	F#5	10.97	A4	3.30	F#5	9.29
B4	38.00	A4	8.71	D#5	2.72	A4	7.38
A4	23.00	E5	8.44	F#5	2.45	E5	7.15
A#5	22.00	B4	5.36	A#5	0.82	B4	4.54
E5	20.00	A#5	4.24	B4	0.75	A#5	3.59
F5	6.00	F5	1.18	G4	0.33	F5	1.00
G4	4.00	G4	1.15	F5	0.23	G4	0.98
B5	3.00	B5	0.47	B5	0.07	B5	0.40
C6	1.00	C6	0.21	C6	0.05	C6	0.18

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde kullanım sıklığı, toplam süre ve duyulma yüzdesi bakımından birbirlerine yakın oranda kullanılan Muhayyer ve Nevâ perdeleri etkinlik derecesi en yüksek perdelerdir. Kalırlara bakıldığında ise sayıları neredeyse eşit olmakla birlikte ilk yarım kararın Nevâ perdesi üzerinde yapıldığı, bu sebeple Nevâ perdesinin önem derecesinin biraz daha fazla olduğu görülmektedir. Etkinlik derecesi bakımında bu perdeleri, sırasıyla, Çargâh, Gerdâniye ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalırlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (3., 10. Ve 22. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (2., 9. Ve 21. Ölçülerde) ve Çargâhlı (12. Ve 17. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde çeşnisiz (4. Ölçüde), Hicazlı (5. Ölçüde) ve Bûselikli (16. Ölçüde),

Hüseynî perdesinde çeşnisiz (1. Ölçüde) ve Kürdîli (14. Ölçüde),

Eviç perdesinde Hüzâmlı (8. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (6., 11., 18. Ve 20. Ölçülerde) kalırlar yapılmıştır.

4.21.11. "Çektim Cefasın Hayli Zamandır" İsimli Esere Ait Bulgular

Lavaca Hristo Çektim cefasını hayli zamandır

سَرَقِي قَرَجْفَار هِكْدِم جِفاسِن مِيلِي زَمَانْدَر لاوَنِه جِي فَرَسُونِه

چفتنه
صوتنانه

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33

سَرَقِي قَرَجْفَار

سَرَقِي قَرَجْفَار

هِكْدِم جِفاسِن مِيلِي زَمَانْدَر -
 وصليله کيَن آخِرِه بَرَأَنْدَر -
 سَمْدِي اَيِدِه اَوَّل شَوْخِ کُوز دِه زَمَانْدَر -
 نَقَرَات : اَيغَا

کوکلومک آدایسه دنیا به استغناسی وار -
 طالع ناساز اید لهر لظه بیک غوغاسی وار -
 نچوزسه عشقک سینه آهنگک شوده فراسی وار -
 سرور بر شوق قیامت قامتک سورداسی وار -

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	41.00	D5	13.44	D5	4.40	D5	16.70
G5	36.00	A5	10.98	A5	3.35	A5	13.64
A5	36.00	C5	8.95	A4	3.26	C5	11.13
D#5	33.00	D#5	7.63	C5	2.50	D#5	9.49
C5	32.00	G5	7.63	D#5	1.77	G5	9.48
F#5	27.00	A4	7.22	G5	1.62	A4	8.98
B4	20.00	F#5	5.36	E5	1.56	F#5	6.66
A4	16.00	E5	4.84	G4	1.34	E5	6.01
E5	15.00	B4	4.77	F5	1.16	B4	5.93
F5	14.00	F5	4.03	B4	1.14	F5	5.00
G4	8.00	G4	3.28	F#5	1.06	G4	4.07
A#5	5.00	A#5	1.46	A#5	0.43	A#5	1.82
C6	2.00	C6	0.57	C6	0.16	C6	0.71
B5	2.00	B5	0.30	B5	0.05	B5	0.38

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi (Eser içerisinde, mi için küçük mücennep bemolü)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Muhayyer, Çargâh, Hisâr ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak ve Kürdî üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Karcıgarlı (4. Ve 32.-33. Ölçülerde) ve Uşşaklı (15.-16. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Nîkrîzli (31. Ölçüde), çeşnisiz (16. Ölçüde) ve ASB'li (20. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2., 7.-8., 11.-12., 23.-24. Ölçülerde) ve çeşnisiz (6. Ve 27. Ölçülerde),

Hüseynî perdesinde Kürdîli (18. Ve 22. Ölçülerde),

Acem perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (8., 24., ve 29. Ölçülerde) ve Uşşaklı (28.29. ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.12. "Çok Zamandır Gelmez Oldun Nev-civanım Yanıma"
İsimli Esere Ait Bulgular

KARCIĞAR ŞARKI
OYNAR

Beste : TERZANEMİ
ETHEM EF.
Güfte :

1 2
ÇOK ZAMANDIR GEL MEZ OL DUN
3 4 5
NEV Cİ VA NİM YA Nİ MA -JAZ -JAZ
6 7
GEL BU AK ŞAM BİR SÖ ZÜM VAR
8 9
GİZ Lİ CE OUL TA Nİ MA -JAZ -
10 11 12
-JAZ - BUN CA YIL DIR HAS RE TİN KÂR S.
13 14 15
ET Lİ Zİ RA CA Nİ MA -JAZ -JAZ -

ÇOK ZAMANDIR GELMEZ OLDUN NEVCİVANIM YANIMA
GE- BU AKŞAM BİR SÖZÜM VAR GİZLİCE SULTANIMA
BUNCA YILDIR HASRETTİN KÂR ETTİ ZİRA CÂNIMA
GE- BU AKŞAM BİR SÖZÜM VAR GİZLİCE SULTANIMA

Arşak vga Ağırleme sulüdiye
gülen mahter nâfalardan
Ömer Köse

NÂR-I HİCRİNLE YAKARSIN SİNE-İ SÜZÂNIMI
KAÇMA ARTIK GEL EFENDİM ÖZLEDİM SULTANIMI
MERHAMET KIL SEVDİĞİM SEN ŞÂD İÇİN BİR ÂNIMI
GEL BU AKŞAM BİR SÖZÜM VAR GİZLİCE SULTANIMA

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	64.00	C5	11.87	A4	2.32	C5	19.28
B4	55.00	A4	9.62	C5	2.20	A4	15.62
D5	51.00	D5	9.49	D5	1.77	D5	15.41
A4	40.00	B4	6.93	A5	1.36	B4	11.24
G5	36.00	G5	5.94	G5	0.98	G5	9.65
D#5	31.00	A5	5.71	B4	0.87	A5	9.27
F#5	28.00	D#5	3.96	G4	0.57	D#5	6.43
A5	24.00	F#5	3.68	D#5	0.51	F#5	5.97
G4	8.00	G4	2.13	F#5	0.48	G4	3.46
A#5	8.00	A#5	1.24	A#5	0.19	A#5	2.01
E5	6.00	E5	0.84	E5	0.12	E5	1.36
G#4	2.00	G#4	0.19	G#4	0.02	G#4	0.31

Not: Bu eserde Hüseyinî perdesi kullanılmamış olup "E5" ifadesi Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Çargâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Üzerinde kalışlar da yapılmıştır fakat karar perdesi Dügâhtan sonra en etkili kalışlar etkinlik derecesi sıralamasında üçüncü sırada yer alan Nevâ perdesi üzerinde yapılmıştır. Segâh ve Gerdâniye etkinlik derecesi yüksek olan diğer perdelerdendir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Sünbüle perdesi dışında dizi dışına çıkılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2. Ve 9. Ölçülerde) ve Bûselikli (12. Ölçüde),

Çargâh perdesinde çeşnisiz (10. Ve 14. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4. Ve 14. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (5., 9. Ve 15. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (4. Ve 7. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 11.-15. Ölçüleri arasına Bûselik makamına geçki yapılmıştır.

4.21.13. "Elvermedi Mi Gayrı Dil Ateşlere Yansın" İsimli Esere Ait Bulgular

KARCIĞAR ŞARKI

Usûl: Aksak

Civan Ağa

EL ver me di mi gay ri dil a

tes le re yan sin SAZ

Vur han çe ri cel Lâ di ka zâ

kal be da yan sin SAZ

Vur han çe ri cel Lâ di ka zâ

kal be da yan sin SAZ

Fev vâ re gi bi bağ ri min al

ka ni bo şan sin

Fev vâ re gi bi bağ ri min al

ka ni bo şan sin SAZ

Bu hâ li mi gör sün de o gad

dâ re u tan sin SAZ

Bu hâ li mi gör sün de o gad

dâ re u tan sin

MIDI Analiz Raporu 4.21.13

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	69.00	D5	8.46	G5	1.30	D5	16.56
D#5	56.00	G5	7.83	D5	1.04	G5	15.32
G5	47.00	D#5	6.07	A4	1.02	D#5	11.88
F#5	38.00	C5	5.40	C5	0.91	C5	10.57
C5	32.00	F#5	5.24	A5	0.85	F#5	10.26
A5	27.00	A5	4.80	F#5	0.72	A5	9.39
A#5	17.00	A4	2.86	D#5	0.66	A4	5.59
B4	16.00	A#5	2.74	F5	0.64	A#5	5.37
F5	10.00	F5	2.53	A#5	0.44	F5	4.94
A4	8.00	B4	1.77	C6	0.29	B4	3.47
E5	8.00	C6	1.33	B4	0.20	C6	2.60
C6	6.00	E5	1.06	E5	0.14	E5	2.07
A3	4.00	A3	0.58	D6	0.09	A3	1.13
D6	2.00	D6	0.43	A3	0.08	D6	0.84

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Hisâr, Çargâh ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (11.-12. Ve 27.28. ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (2., 6., 18. Ve 22. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (7.-8. Ve 23.-24. Ölçülerde),

Hisâr perdesinde çeşnisiz (16. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (12. ve 14. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (3.-4. Ve 19.-20. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.14. "Fırakınla Ederken Ah ü Nale" İsimli Esere Ait Bulgular

Münecimbashi, oylum Kanuni Resad 8. Fırakınla ederken ah ü nale

سُرِّ قَرَجْفَارِ فِرَاكِلَهْ ایدرکن آه و ناله
 سنجم باشی اوغلی قانونی رشاد بیک

دور دور Fi ra' kin la e der 2 ken a
 آ کن در کن آ
 آ کن در کن آ

هونا له 3 ا هونا له 4 "ساز" -saz- رقی رقی بی 5 ای ای ey
 آ کن در کن آ

له دی 6 نا ال و صا له 7 آه
 آ کن در کن آ

صا و له 8 "ساز" -saz- حو کو 9 آل ما دی 10 هیق هیق
 آ کن در کن آ

قا کا 11 قی قا کا 12 "ساز" -saz-
 آ کن در کن آ

قار 13 آرتیست 14 15
 آ کن در کن آ

16 17
 آ کن در کن آ

4. Satır - Gücendim doğrusu küstüm bu hale

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	39.00	D5	14.54	D5	5.42	D5	22.87
G5	34.00	G5	8.85	A5	2.45	G5	13.92
D#5	31.00	C5	7.79	G5	2.31	C5	12.25
C5	27.00	D#5	7.34	C5	2.25	D#5	11.55
F#5	23.00	A5	6.45	A4	2.13	A5	10.15
B4	21.00	F#5	6.24	D#5	1.74	F#5	9.81
A5	17.00	B4	4.88	F#5	1.69	B4	7.68
A4	11.00	A4	4.84	B4	1.14	A4	7.62
A#5	5.00	A#5	1.29	A#5	0.33	A#5	2.03
C6	3.00	C6	0.91	C6	0.28	C6	1.44
D6	1.00	D6	0.22	D6	0.05	D6	0.34
G4	1.00	G4	0.22	G4	0.05	G4	0.34

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi (Eser içerisinde mi için küçük mücennep bemolü)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Çargâh, Hisâr ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Karcıgarlı (2. Ve 17. Ölçülerde) ve Uşşaklı (8. Ve 13. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (7. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4., 10. Ve 12. Ölçülerde),

Eviç perdesinde çeşnisiz (14. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (4., 8., 12. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.15. "Gece Yorgundu Sular Durgundu Güzel Gözlerin Bana Dargındı" İsimli Esere Ait Bulgular

DARILMAYALIM

GECE YORGUNDU

Beste : Udi İbrahim Abud B. Güfte : Halit Bekir B.

Koda

Karcıgar

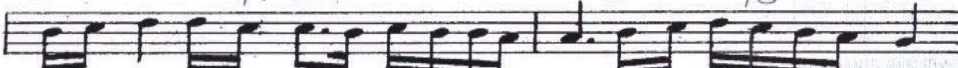
Ge ce 5 yur gun du SAZ 6

su 7 lar 7 dur gun du SAZ 8

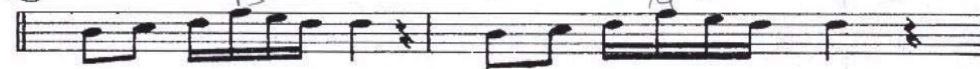
gü zel 9 göz le rin

ba na 11 dar gın dı SAZ 12

da ril ma ya lim ay ril ma ya lim

bir bi ri mi zi 15 biz kır ma ya lim

da ril ma ya lim ay ril ma ya lim

bir bi ri mi zi 19 biz kır ma ya lim

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	98.00	D5	21.86	D5	4.88	D5	33.11
C5	68.00	C5	11.70	A4	4.05	C5	17.72
B4	54.00	A4	10.27	C5	2.01	A4	15.55
D#5	52.00	D#5	7.52	D#5	1.09	D#5	11.39
F#5	34.00	B4	6.49	B4	0.78	B4	9.83
A4	26.00	F#5	4.76	F#5	0.67	F#5	7.21
G5	14.00	G5	2.51	G5	0.45	G5	3.80
G4	2.00	G4	0.92	G4	0.42	G4	1.39

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dördlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Dügâh, Hisâr ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (4., 9.-10., 11.-12. Ve 20. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (7.-8. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2., 6., 13., 14., 16., 17. ve 18. Ölçülerde) ve çeşnisiz (12. Ölçüde),

Rast perdesinde Rastlı (10. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.16. "Gönlümün Alayış-i Dünyaya İstiğnası Var" İsimli Esere Ait Bulgular

Karaca Sazka H. ARIF B.

GÖYLÜMÜN, A LA YI DEN TA
YE i i i i
Ti NA Vİ VAR
TALI i NA SAZ
i LE HER LRA ZA BIN
KAV GA SI VAR
38 39 40

Rekte ki sul pürizem kağıdın sonda var.

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	85.00	D5	17.44	D5	3.58	D5	21.28
C5	62.00	C5	12.20	C5	2.40	C5	14.88
D#5	57.00	G5	10.79	G5	2.08	G5	13.15
G5	56.00	D#5	9.63	A4	2.01	D#5	11.75
F#5	46.00	A4	7.76	D#5	1.63	A4	9.46
B4	45.00	B4	7.18	B4	1.15	B4	8.76
A4	30.00	F#5	6.98	F#5	1.06	F#5	8.51
A5	25.00	A5	2.94	A5	0.35	A5	3.58
E5	16.00	E5	2.20	E5	0.30	E5	2.69
C6	10.00	C6	1.46	C6	0.21	C6	1.77
A#5	9.00	A#5	1.23	A#5	0.17	A#5	1.50
G4	7.00	G4	0.92	F5	0.16	G4	1.13
F5	4.00	F5	0.80	G4	0.12	F5	0.98
D6	4.00	D6	0.27	D6	0.02	D6	0.33
B5	3.00	B5	0.19	B5	0.01	B5	0.23

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değişirici işaret yok (Eser içerisinde Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi kullanılmış)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Gerdâniye, Hisâr ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî beşlisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2.-3., 24.-25., 29.-30. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (4.-5., 20.-27. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (7.-8., 9.-10., 15., 18.-19. Ölçülerde) ve Bûselikli (29. Ölçüde),

Hisâr perdesinde çeşnisiz (6. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (11., 26. Ölçülerde) ve Bûselikli (31.-32. Ve 34.-35. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (3. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.17. "Gül Açıl Gel, Aşlı Ne Durgunluğun" İsimli Esere Ait Bulgular

K A R C I Ğ A R
(Gül açıl gel...)

Devrihindî
= 120

Sahibi Meçhul

Gül a çıl gel aş lı ne dur gun luğun yar a mın

Yaş maklı gın dıngüzel soy gun luğun yar a mın

Üy ku suz luk dın mır mır mur luğun yar a mın

Ah fe ra cen var i se yor gun luğun yar a mın

----- A r a n a ğ m e -----

22 23 24

Gül açıl gel, aşlı ne durgunluğun
Yaşamaklığından güzel soygunluğun
At feracen var ise yorgunluğun
Yaşamaklığından güzel soygunluğun...

Fıstık, mor, tirşe de varsa bile
Penbesin son al yeşil mendil ile
Mâî tılden bir de fişten giy hele
Yaşamaklığından güzel soygunluğundan....

MIDI Analiz Raporu 4.21.24

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
C5	53.00	D5	14.36	D5	4.21	D5	21.56
D5	49.00	C5	12.91	C5	3.14	C5	19.39
B4	34.00	A4	6.82	A4	2.45	A4	10.24
D#5	31.00	D#5	5.75	F5	1.12	D#5	8.63
G5	24.00	B4	5.13	D#5	1.07	B4	7.70
F#5	21.00	G5	5.05	G5	1.06	G5	7.59
F5	19.00	F5	4.62	B4	0.77	F5	6.94
A4	19.00	F#5	3.46	A5	0.74	F#5	5.19
E5	18.00	A5	3.22	F#5	0.57	A5	4.83
A5	14.00	E5	2.95	E5	0.48	E5	4.42
G4	8.00	G4	1.73	G4	0.37	G4	2.60
A#5	3.00	A#5	0.40	A#5	0.05	A#5	0.60
C6	1.00	C6	0.21	C6	0.04	C6	0.31

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Dügâh, Hisâr ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (4., 12., 16., 23.-24. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (19.-20 ve 22.-23. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (8. Ve 18. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.18. "Hatıram Rahatsız Etmezse Seni" İsimli Esere Ait Bulgular

Tatlıca *f* Hatıram rahatsız etmezse seni

سرفی مونی و نیوسک سرفی خاطرهم راغشز ایتمزسه سنی

مان آ Hatı / ram ra hat siz et mez se se ni a man

مان آ ا ای مه دور "ساز" 7-saz - Dur ma ey a a man et mez se se ni

مان آ مان آ ra mi can q öl dür be ni / a man a man

آه اول دور 13 tür be ni 14 15 نا سنا بن 16 Ben sa ne za

تن فدا ات 17 et dim teni 18 مان آ 19 a man مان آ 20 a man

ایت 21 et dim te ni 22 "ساز" 23 -saz 23 - Karar آرغشمه - Arayışme - 24

25 26 27 28

سرفی
 خاطرهم راغشز ایتمزسه سنی
 دور مه ای آرام جهانه تولد ربنی
 به سکا ذاتا فدا ایتیم تنی
 دور مه ای آرام جهانه تولد ربنی

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
G5	51.00	G5	9.42	G5	1.74	G5	23.51
D5	42.00	D5	6.41	D5	0.98	D5	15.98
F#5	41.00	F#5	5.14	F#5	0.64	F#5	12.82
D#5	35.00	D#5	4.02	A4	0.50	D#5	10.03
C5	32.00	C5	3.93	C5	0.48	C5	9.82
B4	25.00	B4	3.07	D#5	0.46	B4	7.67
A4	18.00	A4	3.00	A5	0.43	A4	7.49
A5	17.00	A5	2.69	B4	0.38	A5	6.71
A#5	6.00	A#5	0.69	C6	0.10	A#5	1.71
B5	5.00	C6	0.63	A#5	0.08	C6	1.57
C6	4.00	B5	0.62	B5	0.08	B5	1.54
E5	3.00	E5	0.26	E5	0.02	E5	0.66
G4	2.00	G4	0.19	G4	0.02	G4	0.48

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi (Eser içerisinde mi için küçük mücennep bemolü)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Gerdâniye perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perde olmasına karşın kalıplara bakıldığında Nevâ perdesinin önemli derecede öne çıktığı görülmektedir. Bu perdeleri, sırasıyla, Eviç, Hisâr ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak ve Kürdî üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalıplar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (13.-15., 23. Ve 28. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (1., 17., 21.-22. Ölçülerde) ve çeşnisiz (3. Ölçüde),

Nim Hisâr perdesinde çeşnisiz (4. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde) ve Bûselikli (14., ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (15. ve 18. Ölçülerde) kalıplar yapılmıştır.

4.21.19. "Hezar Zar İledir Senden Niyazım" İsimli Esere Ait Bulgular

KARCIĞAR
(Hezar zar ile...)

Su yolcu zade Salih Efendi

Evfer
= 80
Ağırca

He za ri za ri ile sen den ni
niya zım a ca nım Behar ol du a ğıl
ey ver di di na zım a ca nım
zım a ca nım Gö züm ya şı ye ter cu ler
ne ne lâ zım a ca nım

A r a n a ğ m e

Hezar-i zâr senden niyazım
Behar oldu ağıl ey verd-i nazım
Gözüm yaşı yeter culer ne lâzım
Behar oldu ağıl ey verd-i nazım....

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	82.00	D5	13.25	D5	2.14	D5	26.79
C5	61.00	C5	8.21	A4	1.15	C5	16.61
D#5	43.00	D#5	4.35	C5	1.11	D#5	8.79
F#5	38.00	G5	4.26	A5	0.56	G5	8.60
G5	37.00	F#5	4.13	G5	0.49	F#5	8.34
B4	36.00	A5	3.97	F#5	0.45	A5	8.02
A5	28.00	A4	3.56	D#5	0.44	A4	7.20
E5	12.00	B4	3.53	B4	0.35	B4	7.14
A4	11.00	A#5	1.62	A#5	0.33	A#5	3.28
F5	8.00	E5	1.14	E5	0.11	E5	2.30
A#5	8.00	F5	0.76	C#5	0.09	F5	1.54
C#5	4.00	C#5	0.58	F5	0.07	C#5	1.18
G4	1.00	G4	0.10	G4	0.01	G4	0.19

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Hisâr, Gerdâniye ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Sünbüle perdesinden başka dizi dışı perde kullanılmamıştır.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (7.-9. Ve 17. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Nîkrîzli (5. Ve 16. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2., 4., 11. Ölçülerde) ve çeşnisiz (8. Ve 13. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (9. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.20. “İç Bade-i Rindanı Safayab-i Meram Et” İsimli Esere Ait Bulgular

KARCIĞAR *Beste : Şekerci Udi Cemil Bey*

Aksak

1 AH İÇ BA DE Yİ RİN
2 DA MI SA MA YA
3 YA Bİ ME RAM ET İ SAZ
4 İ AL ODS İTİ PEY
5 MA NE Yİ BİR İKER
6 RE Mİ RAM ET İ SAZ
7 İ AL ODS İTİ NE PEY
8 MA NE Yİ BİR İKER
9 RE Mİ RAM ET İ SAZ
10 İTİ SEV Kİ TA RE Cİ
11 FİN LA TA MAH ET İ SAZ
12 ET İ SAZ KODA
13 İTİ SAZ İTİ
14 İTİ SAZ İTİ
15 İTİ SAZ İTİ
16 İTİ SAZ İTİ
17 İTİ SAZ İTİ
18 İTİ SAZ İTİ
19 İTİ SAZ İTİ
20 İTİ SAZ İTİ
21 İTİ SAZ İTİ
22 İTİ SAZ İTİ
23 İTİ SAZ İTİ
24 İTİ SAZ İTİ
25 İTİ SAZ İTİ
26 İTİ SAZ İTİ
27 İTİ SAZ İTİ
28 İTİ SAZ İTİ
29 İTİ SAZ İTİ
30 İTİ SAZ İTİ
31 İTİ SAZ İTİ
32 İTİ SAZ İTİ
33 İTİ SAZ İTİ
34 İTİ SAZ İTİ

MIDI Analiz Raporu 4.21.19

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	93.00	D5	17.51	D5	3.30	D5	17.95
G5	81.00	A5	12.57	A5	2.47	A5	12.89
C5	72.00	G5	12.54	G5	1.94	G5	12.85
A5	64.00	C5	11.52	C5	1.84	C5	11.81
D#5	61.00	A4	7.60	A4	1.65	A4	7.79
F#5	58.00	F#5	7.30	F#5	0.92	F#5	7.49
B4	55.00	B4	7.03	E5	0.90	B4	7.21
A4	35.00	D#5	6.92	B4	0.90	D#5	7.10
A#5	22.00	E5	3.68	D#5	0.79	E5	3.77
F5	16.00	F5	3.00	F5	0.56	F5	3.07
E5	15.00	A#5	2.67	G4	0.39	A#5	2.74
C6	13.00	G4	1.97	A#5	0.32	G4	2.02
G4	10.00	C6	1.83	C6	0.26	C6	1.88
B5	6.00	B5	0.97	B5	0.16	B5	0.99
D6	2.00	D6	0.42	D6	0.09	D6	0.43

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Mi için küçük mücennep bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Muhayyer, Gerdâniye Çargâh ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak ve Kürdî çeşnileri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (3., 17.-18., 25., 32. Ve 33. Ölçülerde),
 Çargâh perdesinde Nîkrîzli (15. ve 28. Ölçülerde) ve Müstearlı (10. Ölçüde),
 Nevâ perdesinde Hicazlı (2., 5.-6. Ve 29. Ölçülerde), SKT'li (9. Ve 11. Ölçülerde) ve Rastlı (22. Ölçüde),
 Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (14. Ölçüde) ve Uşşaklı (21. Ölçüde),
 Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde) ve Bûselikli (27. Ölçüde),
 Muhayyer perdesinde çeşnisiz (7. Ve 24. Ölçülerde) ve Kürdîli (20. Ölçüde),
 Rast perdesinde Rastlı (16. Ve 31. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.21. "Mümkün Olur Mu Sevmemek Seni" İsimli Esere Ait Bulgular

Mümkün olurmu

AKSAK (♩=112)

KARCAĞAR ŞARKI

L.H.Külliyyatından
HACI ÂRİF

MÜM... KÜ... N O... LUR... MU SEV..ME... MEK SE...
... Nİ Nİ SEVDA... YI ZÜL... FÜ...
... N ÖL... DÜ... RÜR BE... Nİ SEV..DA... YI ZÜL... FÜ... N
ÖL... DÜ... RÜR BE... Nİ NÂZİK ET... VA... RI... N
YIK..TI BU TE... Nİ NÂ ZİK ET... VA
RI... N YIK..TI BU TE... Nİ
KODAYA 23 24 25 26

MÜMKÜN OLURMU SEVMEMEK SENİ
SEVDAYI ZÜLFÜN ÖLDÜRÜR BENİ
NÂZİK ETVÂRİN YIKTI BU TENİ
SEVDAYI ZÜLFÜN ÖLDÜRÜR BENİ

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	73.00	D5	15.22	D5	3.17	D5	19.94
D#5	70.00	D#5	14.05	D#5	2.82	D#5	18.41
G5	49.00	G5	9.78	F5	2.33	G5	12.82
F#5	48.00	F#5	8.25	G5	1.95	F#5	10.81
C5	42.00	C5	7.67	F#5	1.42	C5	10.05
E5	30.00	F5	7.00	C5	1.40	F5	9.17
F5	21.00	E5	5.63	A4	1.09	E5	7.37
B4	20.00	A4	3.46	E5	1.06	A4	4.54
A4	11.00	B4	2.58	A5	0.78	B4	3.38
A5	8.00	A5	2.49	B4	0.33	A5	3.27
B5	1.00	B5	0.09	B5	0.01	B5	0.12
G4	1.00	G4	0.09	G4	0.01	G4	0.12

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Mi için küçük mücennep bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hisâr, Gerdâniye, Eviç ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (12.-13. Ve 26. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (16.-17., 19., 23. Ve 25. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2. Ölçüde), Bûselikli (8.-9. Ölçülerde) ve çeşnisiz (9., 13. Ölçülerde),

Hisâr perdesinde AS'li 4., 5. Ve 21. Ölçülerde) ve çeşnisiz (17. Ölçüde),

Acem perdesinde Çargâhlı (10.-11. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Rastlı (4. Ölçüde) ve çeşnisiz (24. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.22. "Sana Vardır Bir Sözüm Meleğim" İsimli Esere Ait Bulgular

Selâmîkî Ahmed Ef Sana vardır bir sözüm
 سلايکیلی آهمنافندی سنا واردر بربوزوم شرقی قزیمفار

آه ل بار در آت 2 آت 4 آت 5
 Ah sana var, dir bir sözüm ah me le 3 sim ah

me le 4 gim "saz" Arasğne 5

6 * 7 Vos la tu 8
 9 10 gim

11 "saz" 12

13 2m 14

15 16 17 18 gim
 19 20

21 22 *

23 24

25 26

4. Satır - Artık ricaya yok yüzüm meleğim ah meleğim

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
G5	62.00	D5	12.85	D5	2.80	D5	17.17
D5	59.00	G5	12.09	A4	2.48	G5	16.15
D#5	47.00	A5	8.54	G5	2.36	A5	11.41
A5	46.00	A4	7.22	A5	1.58	A4	9.65
F#5	43.00	C5	6.96	C5	1.35	C5	9.30
C5	36.00	D#5	6.77	F#5	1.03	D#5	9.05
A4	21.00	F#5	6.67	D#5	0.98	F#5	8.91
B4	20.00	F5	3.51	F5	0.65	F5	4.69
F5	19.00	B4	3.44	B4	0.59	B4	4.60
A#5	19.00	A#5	2.15	C6	0.39	A#5	2.87
C6	11.00	C6	2.06	D6	0.30	C6	2.75
D6	9.00	D6	1.65	A#5	0.24	D6	2.20
B5	5.00	B5	0.83	B5	0.14	B5	1.11
G4	1.00	G4	0.10	G4	0.01	G4	0.13

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi (Eser içerisinde mi için küçük mücennep bemolü)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalırlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Muhayyer, Dügâh ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak ve Kürdî çeşnileri ile genişletilmiştir.

Kalırlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (10. Ölçüde) ve Karcıgarlı (3. Ve 26. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (9. Ve 23. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (1. ve 4. Ölçülerde) Bûselikli (18. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (14. Ve 20. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (7., 11., 13., 19., 21. Ölçülerde) ve Kürdîli (24. Ölçülerde) kalırlar yapılmıştır.

4.21.23. "Sen Mehi Gördükde Şeha Yandı Derunum" İsimli Esere Ait Bulgular

Karşıgar Sârki

SEN | ME HİB GÖR DUK 2 DE ŞE HA *Ms. Tefet*

YAN 3 DI DE RU NIM 4 YAN 5

DI DE RU 5 NIM 6

7 FÜ ME BEND 8 DI 8 BE NI

TA 9 LI İ DÜ NİM 10 PA 11 LI

İ DU 12 NİM 13

KIL 14 MA CE FA 15 DERD İ LE EY ME 16 KE ZE BU

NİM 17 EY ME 18 KI ZE BU

NİM 19 EY 20 LE KE REN

HA 21 RI E LEN CA 22 Nİ MA GEÇ Dİ 23

23 CA 24 Nİ MA GEC Dİ 25

25

*Nâvâs kîrin did. şifâsınca
geçdi*

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	53.00	D5	20.80	D5	8.16	D5	25.85
G5	46.00	G5	13.19	G5	3.78	G5	16.39
C5	38.00	C5	9.73	A5	3.37	C5	12.09
D#5	32.00	A5	9.00	C5	2.49	A5	11.18
F#5	31.00	D#5	7.93	A4	2.28	D#5	9.86
B4	28.00	A4	6.58	D#5	1.97	A4	8.17
A5	24.00	F#5	5.93	F#5	1.13	F#5	7.37
A4	19.00	B4	5.34	B4	1.02	B4	6.63
A#5	5.00	A#5	0.59	B5	0.09	A#5	0.74
G4	3.00	G4	0.53	G4	0.09	G4	0.65
B5	2.00	B5	0.43	A#5	0.07	B5	0.53
C6	1.00	C6	0.21	C6	0.05	C6	0.27
E5	1.00	E5	0.21	E5	0.05	E5	0.26

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Değiştirici işaret yok (Eser içerisinde Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Çargâh, Muhayyer ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak ve Kürdî çeşnileri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Karcığarlı (2., 8.-9. ve 12.-13. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (7., 10. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (5.-6., 18.-19., 21., ve 24.-25. Ölçülerde) ve çeşnisiz (3., 9., 16. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (22. Ölçüde),

Muheyyer perdesinde çeşnisiz (13., 15. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.24. "Sensin Ey Mihrim Bu Alemde Muhabbet Rehberi" İsimli Esere Ait Bulgular

Ağır Aksak KARCIGAR ŞARKI Hâfiz Yusuf Ef.

Sen sin ey..... nih..... rimbua... lem..
... de... mahab bet.....reh..... be ri
Yer yü zün de..... dürrü
Ben de düş düm dâ mi
yek..... ta..... S.A.Z..... sinne lâ ... hat
ey hil ka tin bâ
(Meyan) pey..... ke ri --SAZ-- ri --SAZ--
lâ te ri ri
Tı ği gam zen..... le he lâk et.....
.. din ni ce..... bin..... dil.....
..... be ri ri
(Aranağmesi) 15
16
17
18

Sensin ey mihrim bu alemde muhabbet rehberi
Yer yüzünde dürrü yektasin melâhat peykeri
Tıg-ı gamzenle helâk etdin nice bin dilberi

Bende düştüm dâmına ey hilkatin bâlâteri:

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	87.00	C5	21.71	C5	6.20	C5	19.70
C5	76.00	D5	20.09	D5	4.64	D5	18.23
G5	70.00	G5	16.24	G5	3.77	G5	14.74
D#5	55.00	A5	8.78	A4	2.49	A5	7.97
F#5	45.00	D#5	8.07	A5	1.75	D#5	7.33
A5	44.00	A4	7.23	D#5	1.19	A4	6.56
B4	37.00	F#5	6.84	F5	1.16	F#5	6.21
E5	22.00	B4	5.75	F#5	1.04	B4	5.22
A4	21.00	F5	4.56	B4	0.90	F5	4.14
F5	18.00	E5	3.69	E5	0.62	E5	3.35
A#5	16.00	A#5	2.30	D6	0.60	A#5	2.09
C6	8.00	C6	1.57	G4	0.46	C6	1.43
D6	4.00	D6	1.55	A#5	0.33	D6	1.41
G4	4.00	G4	1.36	C6	0.31	G4	1.23
B5	3.00	B5	0.43	B5	0.06	B5	0.39

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Çargâh perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde kalışlar yapılmıştır. Etkinlik derecesi oranında onu yakinen takip eden Nevâ perdesi üzerinde ise çok sayıda ve önemli yerlerde kalışlar yapılmıştır. Bu perdeleri, sırasıyla, Gerdâniye, Muhayyer ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Uşşak ve Kürdî çeşnileri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (8. Ölçüde) ve Karcıgarlı (18. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Nîkrîzli (2. ve 6. Ölçülerde), Çârgâhlı (2.-3., 6. Ölçülerde) ve çeşnisiz (10. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (1., 4., 13. Ve 16. Ölçülerde) ve Kürdîli (7. Ölçüde),

Acem perdesinde çeşnisiz (7. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Rastlı (5. Ölçüde) ve Bûselikli (11.-12. Ölçülerde),

Muhayyer peresinde Uşşaklı (12. Ve 16. Ölçülerde) ve çeşnisiz (14. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 17. Ölçüsünde Sûzinak makamına geçki yapılmıştır.

4.21.25. "Seyre Çıkmışsın Bugün Kağıthane'yi" İsimli Esere Ait Bulgular

شَرْقِيٌّ قَرَجِيٌّ حَتَّىٰ بَكَوْا صَبْوًا وَوَيْفًا

sey ré ichik mich sid bou 2gon qua
ghid ha uó vi a man a man ey
din ma mour di li vi ra ra
meyan suz a man suz di de i mos
nó yi a man ama n
ey lá din ma mour di li vi
ra ra ne vi
coda
21 22

شرق

سیره چیتشک بوکوز کاغذمانه
ایلدک معموردل ویرانه
میان
سوزامان سوزدیده مستانه
تراق
ایلدک معموردل ویرانه

Seyre (ichikmichin bou gun quaghid haneyi
Eyledin mamour dili viraneyi
MEYAN
Suz aman suz dilé-i-mostaneyi
NAKARAT
Eyledin mamon dili viraneyi

Cilneyt KOSAL

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	77.00	D5	14.51	A4	3.08	D5	23.15
C5	70.00	C5	9.30	D5	2.73	C5	14.83
D#5	60.00	A4	8.42	C5	1.23	A4	13.43
F#5	47.00	D#5	7.17	D#5	0.86	D#5	11.45
B4	47.00	G5	5.84	G5	0.83	G5	9.31
G5	41.00	F#5	5.81	F#5	0.72	F#5	9.26
A5	28.00	B4	5.17	A5	0.66	B4	8.24
A4	23.00	A5	4.31	B4	0.57	A5	6.88
E5	5.00	E5	0.82	E5	0.14	E5	1.31
A#5	5.00	A#5	0.48	C6	0.09	A#5	0.76
C6	2.00	C6	0.43	B5	0.09	C6	0.69
B5	2.00	B5	0.43	A#5	0.05	B5	0.69

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi (Eser içerisinde Mi için küçük mücennep bemolü)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Dügâh, Hisâr ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2. Ve 18. Ölçülerde) ve Karcığarlı (7.-8., 13.-14., 17.-18. Ve 22. Öcülerde),

Çârgâh perdesinde Nîkrîzli (1., 6., 15., 19. Ve 21. Ölçülere),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4.-5., 11., 14.-15. Ve 20. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (9.-10. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.26. "Sinemi Sad-Pare Etti Tir-i Müjganın Aman" İsimli Esere Ait Bulgular

KARCIĞAR ŞARKI
SİNEMİ SAD-PARE ETTİ

DEVRA-i HINDI
♩: 104

MÜZİK: KLARINET İBRAHİM EF.

SİNEMİ SAD PARE ETTİ TİRİ MÜJGANIN AMAN
MERHAMET KİL NAZLI YARIM HALİM OLDU PEK YAMAN
KANMA AĞYARE EFENDİM LÜTFUNA GELDİ ZAMAN
MERHAMET KİL NAZLI YARIM HALİM OLDU PEK YAMAN

- İSMAIL HAKKI BEY KOLL. DAN -

SİNEMİ SAD-PARE ETTİ TİRİ MÜJGANIN AMAN
MERHAMET KİL NAZLI YARIM HALİM OLDU PEK YAMAN
KANMA AĞYARE EFENDİM LÜTFUNA GELDİ ZAMAN
MERHAMET KİL NAZLI YARIM HALİM OLDU PEK YAMAN

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
G5	93.00	G5	21.50	G5	4.97	G5	20.55
D5	81.00	D5	18.40	D5	4.18	D5	17.58
F#5	75.00	F#5	13.97	A4	2.93	F#5	13.35
D#5	67.00	D#5	10.96	F#5	2.60	D#5	10.47
C5	51.00	C5	10.56	C5	2.18	C5	10.09
A5	50.00	A4	9.22	D#5	1.79	A4	8.81
B4	43.00	A5	8.28	B4	1.58	A5	7.91
A4	29.00	B4	8.24	A5	1.37	B4	7.87
A#5	20.00	A#5	2.68	A#5	0.36	A#5	2.56
G4	3.00	G4	0.64	G4	0.14	G4	0.61
C6	2.00	C6	0.19	C6	0.02	C6	0.18

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Gerdâniye perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Etkinlik derecesi bakımında onu takip eden Nevâ perdesinde de çokça kalış yapılmış olup bu perde üzerindeki kalışların bir kısmı yarım karar yerleridir. Gerdâniye ve Nevâ perdesini, sırasıyla, Eviç, Hisâr ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Karcıgarlı (2. Ve 20. Ölçülerde) ve Uşşaklı (9.-10. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4.-5., 7., 12., 14.-15. Ölçülerde) ve çeşnisiz (17. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (6. Ve 18. Ölçülerde) ve çeşnisiz (5., 9. ve 15. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10. Ve 14. Ölçülerde),

Rast perdesinde Rastlı (4. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.27. "Şivene Yok Söz Güzelsin" İsimli Esere Ait Bulgular

Şivene yok söz

AKSAK (♩=112) L.Hancıyandan

KARCAĞAR SARKI ALİ BEY

1 2 3

Şİ..VE.....NE YOK SÖZ GÜ.....ZE..L...SİN ZE..L...SİN

4 5 6

UŞ.....ŞA..KI..NI PEK Ü.....ZER...Sİ.....N UŞ.

7 8

...ŞA...KI..NI PEK Ü.....ZER.....SİN N 10 HER...

9

DEM AĞ YAR.....LE GE.....ZER.....SİN ZER.....SİN

(KODAYA)

11 12 13

14 15

1 2

ŞİVENE YOK SÖZ GÜZELSİN
UŞŞAKINI PEK ÜZERSİN
AGYARLE HERDEM GEZERSİN
UŞŞAKINI PEK ÜZERSİN

KİMDEN ÖĞRENDİN CEFÂYI
KİM ÖĞRETDİ BU EDÂYI
TAB'IN HELE PEK HERCÂİ
UŞŞAKINI PEK ÜZERSİN

8
TAKİ BAYAR

MIDI Analiz Raporu 4.21.27

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	55.00	D5	8.59	D5	1.34	D5	19.24
G5	47.00	G5	7.63	G5	1.24	G5	17.09
D#5	44.00	D#5	5.72	A4	1.07	D#5	12.80
C5	40.00	C5	5.24	A5	0.81	C5	11.72
F#5	39.00	A5	5.09	D#5	0.74	A5	11.40
A5	32.00	F#5	4.08	C5	0.69	F#5	9.14
B4	25.00	A4	3.58	F#5	0.43	A4	8.02
A4	12.00	B4	2.74	B4	0.30	B4	6.14
A#5	12.00	A#5	1.19	A#5	0.12	A#5	2.67
G4	4.00	C6	0.42	C6	0.09	C6	0.95
C6	2.00	G4	0.37	G4	0.03	G4	0.83

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Mi için küçük mücennep bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Hisâr, Çargâh ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (11. Ölçüde) ve Karcıgarlı (7. Ve 15. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Nikrîzli (13. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2. Ve 3. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (4. Ve 10. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.28. "Taravet-Bahş Olup Gülzara Jale" İsimli Esere Ait Bulgular

KARCIĞAR ŞARKI Beyoğlu Muhasebecisi
AĞIR AKSAK SEMÂİ Tarâvet bahşolup gülzâre jâle SADIK BEY

1 2
AH TA RÂ VET.. BAH .. ŞO LUP .. GÜL.. ZÂ ..
3 4
RE JÂ .. LE .. A CÂ .. NIM
5 6
AH DO NAN DI .. MEŞ' .. A .. LEY .. LE .. BA
7 8
AH NA SIL SAB. .. REY .. LE .. SİN .. BÜL.. BÜL. ..
9 10
GI LÂ .. LE .. BA .. GI LA .. LE
BU HÂ .. LE .. BÜL.. BÜL BU HÂ .. LE
11 12
AH Nİ HÂ Lİ .. GÜL .. E .. LE .. AL .. DI ..
13 14
Pİ YÂ .. LE .. Pİ YÂ .. LE
15 16
AH NO LA FER .. YÂ .. DA GEL .. SE .. ET ..
SE NÂ .. LE .. A CÂ .. NIM

TARÂVET BAHŞOLUP GÜLZÂRE JÂLE
DONANDI MEŞ'ALEYLE BAĞ-I LÂLE
NİHÂL-İ GÜL ELE ALDI PİYÂLE
N'OLA FERYÂDA GELSE ETSE NÂLE
NASIL SABREYLESİN BÜLBÜL BU HÂLE

Tarâvet : Tazelik, taze olma.
Bahş : Bağış, ihsan.
Gülzâr : Gül bahçesi.
Jâle : Kırağı, çiğ.
Nihâl : Taze düzgün fidan, sürgün.
Piyâle : Kadeh, şarap bardağı.
Nâle : İnleme, inilti.

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	46.00	D5	16.42	D5	5.86	D5	18.54
G5	45.00	G5	14.28	A5	4.55	G5	16.12
C5	44.00	C5	14.03	G5	4.53	C5	15.84
A5	39.00	A5	13.31	C5	4.48	A5	15.03
B4	34.00	D#5	6.87	A4	1.90	D#5	7.75
D#5	32.00	A4	6.61	D#5	1.47	A4	7.47
F#5	26.00	B4	6.24	B4	1.14	B4	7.04
A4	23.00	F#5	4.85	F#5	0.90	F#5	5.47
A#5	6.00	A#5	1.43	A#5	0.34	A#5	1.62
F5	6.00	C6	1.22	C6	0.30	C6	1.38
C6	5.00	F5	1.16	F5	0.22	F5	1.31
B5	4.00	B5	0.89	B5	0.20	B5	1.00
E5	4.00	E5	0.74	E5	0.14	E5	0.83
G4	3.00	G4	0.52	G4	0.09	G4	0.59

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Çargâh, Muhayyer ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî ve Uşşak üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (8. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (2.-3. ve 6.-7. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4. ve 16. Ölçülerde), çeşnisiz (2. Ölçüde) ve Bûselikli (14.-15. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (10.-11. Ve 12. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde Kürdîli (13.-14. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.29. "Varken Gönülde Bin Türü Yare" İsimli Esere Ait Bulgular

K A R C A Ğ A R
(Varken gönülde..)

Türk Akısağı Hacı Arif Bey

Var kengö nül de bin tür lü ya re
ya re Dış oldu gön lüm bir dil fi kâ re
duş oldu gön lüm bir dil fi kâ re Et mezdin
ar zu - an ma ne çâ re Et mezdin ar zu
an ma ne çâ re
A r a n a ğ m e
F. a.

Varken gönülde bin türü yare
Dış oldu gönlüm bir zülf ü kâre
Etmezdim arzu anma ne çare
Dış oldu gönlüm bir zülfü kâre...

Çeşmi elâsı pek fitne sazır
Varsa cihanda emsali azdır
Hub dilâra hem işvebazdır
Varsa cihanda emsali azdır...

MIDI Analiz Raporu 4.21.29

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
G5	42.00	G5	8.08	G5	1.56	G5	19.92
D5	35.00	D5	5.69	C5	1.10	D5	14.01
F#5	34.00	A5	5.48	A5	1.04	A5	13.51
D#5	32.00	C5	5.46	D5	0.92	C5	13.46
A5	29.00	D#5	4.38	A4	0.62	D#5	10.79
C5	27.00	F#5	4.30	D#5	0.60	F#5	10.61
B4	17.00	A4	2.72	F#5	0.54	A4	6.70
A4	12.00	B4	2.03	B4	0.24	B4	5.00
A#5	6.00	A#5	0.76	C6	0.14	A#5	1.87
B5	3.00	C6	0.66	E5	0.12	C6	1.61
C6	3.00	E5	0.35	A#5	0.10	E5	0.86
G4	2.00	B5	0.27	A3	0.05	B5	0.67
E5	1.00	A3	0.22	B5	0.02	A3	0.55
A3	1.00	G4	0.18	G4	0.02	G4	0.44

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Si için koma bemolü, Fa için bakiye diyezi (Eser içerisinde Mi için bakiye bemolü)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Gerdâniye perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Gerdâniye perdesini, sırasıyla, Nevâ, Muhayyer, Çargâh ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Gerdâniye

Yedeni: Rast

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî ve Uşşak üçlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (12., 16. Ve 28. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (4. ve 8. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2. Ve 24. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (5. Ve 19.-20. ölçülerde) ve çeşnisiz (6. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde Uşşaklı (14. Ve 18. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.21.30. "Yalvarırım Oturmaz Aman Aman" İsimli Esere Ait Bulgular

AKSAK KARCIĞAR CİVAN AĞA

Yal va ri rim o tur maz a man a man gal va ri rim
o tur maz a man a man yara maz dir tek dur maz a man a
man yara maz dir tek dur maz -SAZ- be nim
ha lim hiç sor maz a man a man be nim ha lim hiç sor
maz a man a man ah yara maz dir tek dur maz a man a
man yara maz dir tek dur maz -SAZ-
maz a man a man ah yara maz dir tek dur maz a man a
man yara maz dir tek dur maz -SAZ-

1.) Yalvarırım oturmaz
Yaramazdır tek durmaz
Benim hâlim hiç sormaz
Yaramazdır tek durmaz.

2.) Göz süzerim aldırmaz
Kaş çatarım hiç kırılmaz
Sanki beni hiç görmez
Yaramazdır tek durmaz.

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D#5	53.00	D5	10.13	D5	1.94	D5	22.43
D5	53.00	D#5	7.05	A4	1.78	D#5	15.61
F#5	38.00	F#5	5.69	D#5	0.94	F#5	12.60
G5	33.00	A4	4.99	F#5	0.85	A4	11.05
C5	30.00	G5	4.99	G5	0.75	G5	11.04
A5	28.00	A5	4.12	A5	0.61	A5	9.12
B4	19.00	C5	3.97	C5	0.52	C5	8.79
A4	14.00	B4	2.19	B4	0.25	B4	4.85
A#5	14.00	A#5	1.57	A#5	0.18	A#5	3.47
C6	5.00	C6	0.47	C6	0.04	C6	1.04

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Fa için bakiye diyezi (Eser içerisinde Mi için küçük mücennep bemolü)

Dizisi: Yerinde Uşşak (KST) dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz (SAST) beşlisi eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hisâr, Eviç, Dügâh ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Kürdî üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Dügâh perdesinde Uşşaklı (2.-3., 6.-7., 8., 14.-15., 16. Ölçülerde) ve Karcıgarlı (20. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Nîkrîzli (7.-15. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2., 4., 6., 10., 12., 14. Ve 18. Ölçülerde),

Hisâr perdesinde çeşnisiz (5. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (9. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.22. Karcıġar Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Karcıġar makamında incelenen 30 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.22. Karcıġar Makamında İncelenen 30 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı $\sum N$	Kullanım Süresi $\sum t$	Etkinlik Derecesi $\sum t^2 / \sum N$	Kullanım Oranı %
1	D5 1959	D5 428,53	D5 94,77	D5 20,08
2	C5 1464	C5 290,66	C5 58,67	C5 13,62
3	G5 1427	G5 283,83	G5 56,94	G5 13,32
4	D#5 1403	D#5 225,59	A4 55,69	D#5 10,20
5	F#5 1180	A5 199,58	A5 43,97	A5 9,35
6	B4 998	A4 186,31	D#5 35,78	A4 8,73
7	A5 926	F#5 180,27	F#5 27,68	F#5 8,46
8	A4 641	B4 145,56	B4 21,34	B4 6,83
9	A#5 292	E5 50,79	E5 10,32	E5 2,71
10	E5 257	A#5 44,54	F5 8,51	A#5 2,09
11	F5 177	F5 38,13	A#5 7,03	F5 1,78
12	C6 136	C6 25,49	C6 5,90	C6 1,19
13	G4 101	G4 21,86	G4 5,21	G4 1,02
14	B5 67	B5 8,73	B5 1,19	B5 0,41
15	D6 22	D6 4,50	D6 1,00	D6 0,21
16	C#5 4	C#5 0,59	C#5 0,09	C#5 0,03
17	G#4 2	G#4 0,19	G#4 0,02	G#4 0,01

Karar perdesi: Dügâh

Donanımı: Karcıġar makamındaki eserlerde de eser künyesinin Osmanlıca harfleriyle yazıldığı eski yazma notaların hepsinde **Segâh perdesi, si natürel** kullanılmıştır. Bunun yanı sıra Hisâr perdesi de çoğunlukla donanıma yazılmayıp eser içerisinde kullanılmıştır. Bu durumda, geleneksel kullanımda Karcıġar makamının donanımında yalnızca **fa için bakiye diyezi** olduğu, fakat, istisnasız, her eserde Hisâr perdesinin yer aldığı görülmektedir.

Dizisi: İncelenen eserler içerisinde, Karcıġar makamından daha çok Beyati Araban makamı özelliğini gösteren ve Karcıġar makam dizisine Nevâ perdesinde Hümâyûn dizisinin eklenmesiyle oluşan 1 eser dışındaki tüm eserlerde dizi, **yerinde Uşşak dörtlüsüne Nevâ perdesinde Hicaz beşlisi** eklenmesi ile oluşmuştur.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Karcıgar makamında incelenen 30 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda Nevâ perdesinin hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de kullanım oranı bakımlarından en önemli perde olduğu görülmektedir. İncelediğimiz eserlerin hepsinde bu perde üzerinde çeşitli çeşnilerle kalıflar yapılmıştır. Nevâ perdesini, Çargâh perdesi takip etmektedir. Kalıflara bakıldığında Çargâh perdesinin Dügâh ve Nevâdan sonra en çok eserde kalış yapılan perde olduğu görülmektedir. Hem kullanım sıklığı hem süre hem de oran sıralamasında üçüncü sırada yer alan Gerdâniye perdesi de üzerindeki çeşnili ve çeşnisiz kalıflarla önemli perdeler arasındadır. Etkinlik derecesi yüksek bir diğer perde olan Hisâr perdesi üzerinde az olmakla birlikte kalıflar mevcuttur. Kullanım süresi ve oranı bakımından beşinci sırada Muhayyer perdesi yer almaktadır. Bu perde üzerinde de çeşnili ve çeşnisiz kalıflar yapılmıştır. MIDI analiz raporunda görüleceği üzere karar perdesi Dügâh etkinlik derecesi sıralamasında altıncı sırada yer almaktadır ve karar perdesi için görece düşük oranda kullanılmıştır. Bu veriler, makam seyrinin genelde dizinin üst bölgelerinde seyrettiğini göstermektedir.

Güçlüsü: İncelenen 30 eserin 28'inde, %93,33 oran ile, güçlü, Nevâ perdesidir. Diğer 2 eserde ise Gerdâniye perdesi güçlü perde konumundadır.

Yedeni: İncelenen eserlerin 5'inde, %16,66 oran ile, yeden kullanılmamıştır. Yeden kullanılan, %83,33 oranı kapsayan 25 eserde ise yeden **Rast** perdesidir.

Seyir karakteri: 1 eser dışındaki tüm eserler, %96,66 oran ile, **inici-çıkıcı** seyir karakterine sahiptir.

Genişlemesi: İncelenen eserlerin 6'sında, %20 oran ile, dizi genişletilmemiş olup kalan 24 eserde, %80 oran ile dizi **tiz taraftan** genişletilmiştir. Dizinin genişletildiği bu eserlerin 12'sinde %40 oran ile **Kürdî ve Uşşak çeşnileriyle**, 11'inde, %36,66 oran ile, yalnız Kürdî çeşnisiyle, 1 eserde ise yalnız Uşşak çeşnisi ile dizi genişletilmiştir.

Kalıflar ve geçkiler: İncelenen 30 eserin hepsinde Dügâh perdesinde Uşşaklı ve Nevâ perdesinde Hicazlı kalış yapılmıştır. Bunun dışında 24 eserde, %80 oran ile, Çargâh perdesinde Nikrîzli; 18 eserde, %60 oran ile, Muhayyer perdesinde çeşnisiz; 16 eserde, %53,33 oran ile, Gerdâniye perdesinde Bûselikli; 13 eserde, %43,33 oran ile, Dügâh perdesinde Karcıgarlı; 11 eserde %36,66 oran ile, Nevâ perdesinde çeşnisiz; 8'er eserde %26,66 oran ile, Rast perdesinde Rastlı ve Gerdâniye perdesinde çeşnisiz; 5'er eserde %16,66 oran ile, Nevâ perdesinde Bûselikli ve Muhayyer perdesinde Kürdîli ve Uşşaklı; 4'er eserde %13,33 oran ile, Hisâr perdesinde çeşnisiz, Hüseyinî perdesinde çeşnisiz ve Çargâh perdesinde Çargâhlı ve Çeşnisiz; 3 eserde %10 oran ile, Hüseyinî perdesinde Kürdîli; 2'şer eserde %6,66 oran ile, Gerdâniye perdesinde Rastlı , Nevâ perdesinde Rastlı, Hisâr perdesinde AST'li, Acem perdesinde çeşnisiz ve Eviç perdesinde çeşnisiz; 1'er eserde Dügâh perdesinde Bûselikli, Çargâh perdesinde Bûselikli, Müstearlı ve ASB'li, Nevâ perdesinde Kürdîli ve SKT'li, Dik Hisâr perdesinde Ferahnâklı, Hüseyinî perdesinde Uşşaklı, Acem perdesinde Çargâhlı ve Eviç perdesinde Hüzâmlı kalıflar yapılmıştır.

Ayrıca 4 eserde farklı bir makama geçki yapılmış olup bunlar; 1'er eserde Rast, Sûzinak, Hüseyinî ve Bûselik makamlarıdır.

Bu veriler ışığında, **Dügâh perdesinde Uşşaklı ve Karcıgarlı, Nevâ perdesinde Hicazlı ve çeşnisiz, Çargâh perdesinde Nikrîzli, Muhayyer perdesinde**

çeşnisiz, Gerdâniye perdesinde Bûselikli, Rast perdesinde Rastlı ve Gerdâniye perdesinde çeşnisiz kalışlar, Karcıgar makamının önemli kalışları olarak sıralanabilir.

4.23. Sûzinak Makamına Ait Bulgular

Sûzinak makamında ve şarkı formunda bestelenmiş, TRT TSM repertuarına kayıtlı olan 495¹⁷ eser bulunmaktadır. Cumhuriyet Dönemi öncesine ait fazlasıyla eser bulunduğu için bu makamda incelediğimiz 20 eserin hepsi o dönemden seçilmiştir. İncelenen eserlerin listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.23. Sûzinak Makamında İncelenen Eserler

Eser Adı	Bestecisi
Aşık oldum sana ey gonçe-dehen	Tanburi Ali Efendi
Aşk ile yanmaktadır can ü tenim	Hanende Ali Bey
Atfetme sakın hançer-i müjganını nagah	Tatyos Efendi
Beni bigane-i hab etti keder	Kanuni Mehmet Cemil Bey
Bülbüller eylesin feryad	Nikoğos Ağa
Cam-ı aşkın içtim oldum derd-nak	Şevki Bey
Canım dediğim kastediyor canıma vallah	Şekerci Udi Cemil Bey
Çeşm-i celladın bu(anda-yaşta) girdi artık kanıma	Tatyos Efendi
Edemem kimseye halim hikayet	Hacı Arif Bey
Geldiğim demde bu mihnet-haneyeye ben ağladım	Hafız Salis Efendi
Gördüğüm yerde seni büht ile ey gonçe-dehen	Ahmed Bey
Hayli demdir görmedim cananımı	Griftzen Asım Bey
Mavi gözlüm ne kadar dilber imiş	Rıfat Bey
Nedir bu sendeki halet	Tahir Ağa
Ol gül-i nevres beni cevri ile nalan eder	Rıfat Bey
Soldum bu küçük yaşta yazık gül gibi soldum	Selanikli Ahmet Bey
Sûzinak-i ateş-i aşkım yetiş imdada gel (feryada gel)	Nikoğos Ağa
Sûzinak-i fasl-ı aşkı söyleyim dinle yeter	Tatyos Efendi
Vakf-ı rah-ı aşkın etmişken bütün can ü teni	Zekai Dede Efendi
Zevk alır zalim bugün ölsem mematımdan (de matemden) bile	Kemani Bülbülü Salih Efendi

¹⁷ Bu eserlerin birçoğu Zirgüleli Sûzinak makamında olmasına karşın TRT repertuarında hepsi “Sûzinak” ismiyle kayıtlıdır.

4.23.1. "Aşık Oldum Sana Ey Gonca-Dehen" İsimli Esere Ait Bulgular

(♩ = 68) AĞIR AKSAK (Aşık oldum sana ey gonca dehen) SUZINAK ŞARKI TANBURI ALİ EFENDİ

A ŞIK OL ... DU ... M SA ... NA

EY ... GON ... CA ... DE

HE ...

N SÖN MEZ A ... TE ... Ş LE RE

YAK ... TI ... N BE ... NI

SE ... N (SAZ ... N (SAZ ...

..) GÖR .. ME YE ... Y Dİ ... M NE ... O

LA ... Y DI ... SE ... NI

BEN ...

(ARANAĞME ...

E.B.

AŞIK OLDUM SANA EY GONCA DEHEN
 SÖNMEZ ÂTEŞLERE YAKTIN BENİ SEN
 GÖRMEYEDİM NE OLAYDI SENİ BEN
 SÖNMEZ ÂTEŞLERE YAKTIN BENİ SEN

MIDI Analiz Raporu 4.23.1

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	77.00	D5	17.38	D5	3.92	D5	19.52
G5	69.00	G5	12.33	G5	2.20	G5	13.86
F#5	59.00	F#5	9.28	G4	1.95	F#5	10.43
C5	54.00	C5	8.47	F#5	1.46	C5	9.51
A5	50.00	A5	8.45	A5	1.43	A5	9.49
D#5	47.00	B4	7.01	B4	1.40	B4	7.88
B4	35.00	D#5	6.81	C5	1.33	D#5	7.65
A4	25.00	G4	5.59	D#5	0.99	G4	6.28
A#5	17.00	A4	4.61	A4	0.85	A4	5.18
G4	16.00	E5	2.79	E5	0.60	E5	3.14
E5	13.00	C6	2.20	C6	0.44	C6	2.47
C6	11.00	A#5	2.14	A#5	0.27	A#5	2.40
F5	7.00	F5	1.15	F5	0.19	F5	1.29
B5	7.00	B5	0.80	B5	0.09	B5	0.90

Not: Karcıgar makamındaki MIDI analiz raporlarında yer alan “D#5” ifadesi, Hisâr perdesini, “B4” ifadesi ise Segâh perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Eviç, Çargâh ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (8., 9., 14., 16. Ve 17. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (1.-2. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (7. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (6. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2. ve 4.-5. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (3., 11. Ve 12. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10., 14. Ve 16. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.23.2. "Aşk ile Yanmaktadır Can ü Tenim" İsimli Esere Ait Bulgular

Luzinaki parkı Flanenderi şehir
etli bey merhumun

Musul
Düyek

Nakarat

Nirvan

Nakarat

etra
nâgme

(1) Aşk ile yanmaktadır cana tenim
Bir semender hanedir gönlüm benim
Ca ezelden sevdiğim efkendenim

(2) Ciri gamzen sinei ırzanema
Gare açdı ıpladı ta canıma
Merhamet eyle dili ırganıma

2. A
imyk or

Nakarat
Bir semender hanedir gönlüm benim
Lahibi coer
geçdiğim gibidir
Nuri Duyguez

MIDI Analiz Raporu 4.23.2

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	78.00	D5	11.56	D5	1.71	D5	24.93
C5	55.00	C5	7.45	B4	1.17	C5	16.07
B4	42.00	B4	7.02	G4	1.04	B4	15.13
D#5	35.00	G4	4.78	C5	1.01	G4	10.30
G5	29.00	G5	4.26	G5	0.62	G5	9.17
A4	27.00	A4	3.01	A4	0.33	A4	6.48
G4	22.00	D#5	2.94	D#5	0.25	D#5	6.33
F#5	20.00	E5	1.82	E5	0.22	E5	3.93
E5	15.00	F#5	1.62	A5	0.15	F#5	3.49
A5	11.00	A5	1.29	F#5	0.13	A5	2.78
A#5	6.00	A#5	0.27	F#4	0.02	A#5	0.58
F#4	2.00	F#4	0.19	A#5	0.01	F#4	0.42
F5	2.00	F5	0.14	F5	0.01	F5	0.30
C6	1.00	C6	0.04	C6	0.00	C6	0.10

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Fa için Bakiye diyezi (Eser içerisinde Mi için bakiye bemolü,)

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Segâh, rast ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (8., 9., 16., 17., 19. Ve 23. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (11. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (1., 4., 13. Ölçülerde) ve çeşnisiz (8., 16. Ve 21. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (18. Ve 20. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (9. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 10.-11. Ölçülerinde Uşşak makamına geçki yapılmıştır.

4.23.3. "Atfetme Sakin Hançer-i Müjganını Nagah" İsimli Esere Ait Bulgular

SUZİNÂK ŞARKI Kemani Tatyos Ef.
Sengin Semai (Atfetme sakın hançer-i müjganını nâgah)

At fet me sa kin han.... çe ri müj.....
..... sa ni ni nâ ga^h
in oit me ya zik..... has..... ta i nio....
Yak sîn se ni de ben gi bi a⁹
... ra..... ni ni ey..... mah mah
(Meyan) teğ le re a¹ lah lah
Koy maz ya ni na et..... di gi ni....
... haz.... re ti a² lah
Bir nâ ri oi ger..... su se ki yak..
din..... be ni ey..... vah
Aranağmeye (Aranağmesi)
lah
21 22

Atfetme sakın hançer-i müjganını nâgah Evvelce sen etdin ona tahsis ile ragbe
İncitme yazık hasta-i vicranını ey mah Müstak-ı nîgah oldu o bi-çare de elbet
Koymaz yanına ettiğini Hazret-i Allah Ağlar sana ah eyler o mazlum-u muhabbet
Bir nâr-i oîğır-sûza ki yakdın beni eyvah. Bir nar-i oîğır-sûza ki yakdın beni
Yaksın seni de ben gibî ateşlere Allah. Yaksın seni de ben gibi, eyvah

Müjgân - kirpikler	Nîgah - bakış
Mâh - Ay	Bi-çare - çaresiz
Nar - Ateş	Mazlûm - zulüm görmüş
Oîğır-sûz - oîğır yakan	Muhabbet - sevgi
Müstak - iştîyak eden	

MIDI Analiz Raporu 4.23.3

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	97.00	D5	27.03	D5	7.53	D5	28.38
B4	55.00	B4	13.48	B4	3.30	B4	14.15
C5	53.00	G4	9.76	G4	3.29	G4	10.25
D#5	43.00	C5	9.71	C5	1.78	C5	10.19
A4	43.00	D#5	8.09	D#5	1.52	D#5	8.50
F#5	42.00	F#5	7.52	F#5	1.35	F#5	7.89
G4	29.00	A4	7.12	A5	1.19	A4	7.47
G5	25.00	G5	5.27	A4	1.18	G5	5.54
E5	15.00	A5	3.45	G5	1.11	A5	3.62
A5	10.00	E5	2.71	E5	0.49	E5	2.85
C#5	4.00	C#5	0.50	C#5	0.06	C#5	0.52
F5	2.00	A#4	0.31	F5	0.05	A#4	0.32
A#4	2.00	F5	0.31	A#4	0.05	F5	0.32

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, rast, Çargâh ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde Muhayyer perdesi dışında dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (6., 8., 9., 18. Ve 22. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Uşşaklı (19. Ölçüde),

Segâh perdesinde Hüzâmlı (1. Ölçüde), Segâhlı (9. Ölçüde), çeşnisiz (10. Ölçüde) ve TST'li (15. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (3.-4., 8., 16.-17. Ve 20. Ölçülerde) ve Rastlı (14. Ölçüde),

Eviç perdesinde çeşnisiz (11. Ölçüde) ve Segâhlı (12.-13. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (13. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 10.-13. ölçülerinde Segâh makamına geçki yapılmıştır.

4.23.4. "Beni Bigane-i Hab Etti Keder" İsimli Esere Ait Bulgular

SÜZNAK ŞARKI

Usul: Aksak

Kanunî Mehmet Cemil Bey

Ah beni bi gâ ne i hâb et ti ke der
ah ah ah ke
der SAZ Dü sü nür ah e de rim
tā be se her ah ah tā be se
her SAZ Art tu rür der di mi muz
lim ge ce ler ah ah
ah ge ce ler SAZ

Beni bigâne-i hâb etti keder
Düşünür âh ederim tâ-be-seher
Artur dardimi muzlim geceler
Düşünür âh ederim tâ-be-seher

Firka-i yâr ile kaldım nâçâr
Oldu bin derd ile gönüm bi-mâr
Etti gam hâtırım pek âzâr
Düşünür âh ederim tâ-be-seher

Df. 30/61

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. deki
kolleksiyonundan yapıldı. 19.4.1996

İsmail Hakkı

"İsmail Hakkı B. Bestekârı Üdi Cemil Bey olarak yazıldı"

MIDI Analiz Raporu 4.23.4

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	45.00	D5	12.82	D5	3.66	D5	26.92
G5	35.00	G5	5.99	A5	1.05	G5	12.56
D#5	30.00	A5	5.22	G5	1.02	A5	10.96
F#5	27.00	D#5	4.84	B4	0.92	D#5	10.17
A5	26.00	F#5	4.07	D#5	0.78	F#5	8.54
C5	24.00	C5	3.41	G4	0.74	C5	7.16
F5	12.00	B4	3.19	F5	0.68	B4	6.68
B4	11.00	F5	2.85	F#5	0.61	F5	5.99
A#5	8.00	G4	2.28	C5	0.49	G4	4.79
G4	7.00	A#5	0.96	A#5	0.12	A#5	2.02
A4	7.00	A4	0.74	C6	0.09	A4	1.56
C6	4.00	C6	0.61	E5	0.09	C6	1.29
E5	2.00	E5	0.43	A4	0.08	E5	0.91
D6	1.00	D6	0.22	D6	0.05	D6	0.45

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Muhayyer, Hisâr ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik beşlisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (3. ve 12.-13. Ölçülerde)

Segâh perdesinde Hüzâmlı (4. Ve 17. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Nikrîzli (16. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4., 5., 6.-7., 7.-8., 17., 18., ve 19.-20. Ölçülerde) ve SK'lı (10.-11. Ölçülerde),

Eviç perdesinde Segâhlı (5. Ve 18. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (8. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (14. Ölçüde) ve Kürdîli (15. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.23.5. "Bülbüller Eylesin Feryad" İsimli Esere Ait Bulgular

Usül: Aksak SÜZNAK ŞARKI Nikogos Ağja

Ah Bül bül Ler ey le sin fer yâd Bül bül Ler ey
le sin fer yâd Gül sün ağ La ma sin sâ dâd
Gül sün ağ La ma sin sâ dâd Ku sur suz ya
rat mış üs tâd ku sur suz ya rat mış üs tâd
Gül sün ağ La ma sin sâ dâd Gül sün ağ La
ma sin sâ dâd a man yâ le lel li yâ le lel li
yâ la lel li yâ la lel li Öm rüm yâ lel
li yâ lel le te re lel lel li yâ lel li

Bülbüller eylesin feryad
Gül sün ağlamasın sâ dâd
Ku sur suz yaratmış üs tâd
Gül sün ağlamasın sâ dâd

Df. 30/79

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. deki
kolleksiyonundan yazıldı. 15.5.1996

Ç. İsmail Hakkı

MIDI Analiz Raporu 4.23.5

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	53.00	D5	12.45	D5	2.93	D5	28.02
A4	34.00	B4	7.34	B4	1.58	B4	16.51
B4	34.00	A4	4.49	G4	0.78	A4	10.10
D#5	32.00	D#5	4.47	D#5	0.62	D#5	10.05
C5	24.00	G4	3.84	A4	0.59	G4	8.64
F#5	22.00	F#5	3.45	G5	0.56	F#5	7.77
G4	19.00	C5	3.24	F#5	0.54	C5	7.30
G5	13.00	G5	2.69	C5	0.44	G5	6.05
E5	7.00	E5	1.39	E5	0.28	E5	3.14
A5	5.00	A5	1.08	A5	0.23	A5	2.42

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Dügâh, Hisâr ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Irak

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (8., 16. Ve 24. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4.-5., 12.-13., ve 20.-21. Ölçülerde) ve çeşnisiz (7., 14. Ve 23. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (17. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.23.6. "Cam-ı Aşkın İçtim Oldum Derd-nak" İsimli Esere Ait Bulgular

SUZİNÂK ŞARKI
CÂMI AŞKI İÇTİM

AGIR AKSAK (♩=72) ŞEVKİ BEY

CA-MI AŞ- KIN İÇ- TİM
OL-Ş. DUM DER- Dİ: NÂK(SAZ-
ARZI- ÇİN GEL- DİM HU-
ZU- RA Sİ- NE- ÇÂK(SAZ-
NE- ÇÂK(SAZ- MER-HA- MET KİL
DİL KE BA- KDAYA SU-
Zİ- NÂK(SAZ-
14 15 16

CÂMI AŞKIN İÇTİM OLDUM DERDİNÂK
AŞI İÇİN GELDİM HUZURA SİNEÇÂK
MERHÂMET KİL DİL KEBÂBİ SUZİNÂK
NAKARAT

MIDI Analiz Raporu 4.23.6

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	114.00	D5	25.82	D5	5.85	D5	30.02
C5	72.00	C5	10.78	G4	2.73	C5	12.53
D#5	59.00	B4	9.47	C5	1.61	B4	11.00
B4	56.00	G4	7.74	B4	1.60	G4	9.00
F#5	44.00	D#5	7.51	D#5	0.96	D#5	8.73
G5	35.00	G5	5.42	G5	0.84	G5	6.31
A4	35.00	F#5	5.30	A5	0.81	F#5	6.17
G4	22.00	A4	4.31	F#5	0.64	A4	5.01
E5	19.00	E5	3.33	E5	0.58	E5	3.87
A5	13.00	A5	3.25	A4	0.53	A5	3.77
F5	6.00	F5	1.59	C#5	0.44	F5	1.84
C#5	2.00	C#5	0.94	F5	0.42	C#5	1.09
B5	2.00	C6	0.35	C6	0.06	C6	0.40
C6	2.00	B5	0.22	B5	0.02	B5	0.25

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Segâh, rast ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Rast dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (2., 6., 7., 11., 14., 15. Ve 16. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Karcığarlı (1. Ölçüde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (5. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2., 3.-4., 9., 10. Ve 13. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (8. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 14.-16. Ölçüleri arasına Rast makamına geçki yapılmıştır.

4.23.7. “Canım Dediğim Kastediıyor Canıma Vallah” İsimli Esere Ait Bulgular

SUZ'NAK

Usül : Aksak

Beste : Şekerci Udi Cemil Bey

1 2 3
AH CA - NIM - DE - Dİ - ĞİM - KAST - E - Dİ - YOR

4 5 6 7
CA - CA - NI - MA - VAL - LAH

LAH - SAZ - AL - LAH

8
A - CI - SW -

9 10
HA - LI - PE - Rİ - SA

11 12
SA - NI - MA - AL - LAH - SAZ -

13 14
TE - SİR - mi - E - DER -

15 16
ZA - LI - ME - HIÇ - A -

17 18
HÜ - SE - HER - GÂHI - SAZ -

TUSLU

Canım dediğim kastediyor canıma vallah
Allah acısın halı perişanıma allah
Tesar mi eder zaltme hiç ahü seher gah
Allah acısın halı perişanıma allah

Şekerci Udi Cemil Bey

MIDI Analiz Raporu 4.23.7

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	64.00	D5	11.32	D5	2.00	D5	27.61
D#5	50.00	D#5	6.03	G4	0.94	D#5	14.70
C5	34.00	C5	4.24	D#5	0.73	C5	10.34
F#5	31.00	G5	4.03	G5	0.56	G5	9.83
G5	29.00	G4	3.87	C5	0.53	G4	9.44
B4	18.00	F#5	3.16	F#5	0.32	F#5	7.70
A4	17.00	B4	2.21	A5	0.30	B4	5.40
G4	16.00	A5	1.97	B4	0.27	A5	4.81
A5	13.00	A4	1.88	A4	0.21	A4	4.58
A#5	6.00	A#5	0.57	C6	0.16	A#5	1.39
E5	5.00	C6	0.56	A#5	0.05	C6	1.37
A#4	2.00	E5	0.48	B5	0.05	E5	1.17
C6	2.00	B5	0.31	E5	0.05	B5	0.75
B5	2.00	A#4	0.19	A#4	0.02	A#4	0.45
C#5	1.00	F#4	0.09	F#4	0.01	F#4	0.23
F#4	1.00	C#5	0.09	C#5	0.01	C#5	0.23

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Fa için Bakiye diyezi (Eser içerisinde Mi için bakiye bemolü)

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hisâr, Çargâh, Gerdâniye ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (3., 10. Ve 11.-12. Ölçülerde) ve Nîkrîzli (15. Ölçüde),

Çârgâh perdesinde Nîkrîzli (4. Ölçüde) ve çeşnisiz (14. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (5.-6., 14. Ve 17.-18. Ölçülerde),

Gerdâniye peresinde Bûselikli (7. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 14.-15. Ölçülerinde Neveser makamına geçki yapılmıştır.

4.23.8. "Çeşm-i Celladın Bu (Anda-Yaşta) Girdi Artık Kanıma"
İsimli Esere Ait Bulgular

SUZINAK SARKI
ÇEŞMİ CELLADIN BOYANDI

AGIR AKSAK (♩=72) TATYOS

ÇEŞ MI CEL. LA. DİN BÖ
YAN DI GIR DI AR. TIK KA
NI. MA (SAZ. BAŞ CE VIR. MEZ
CAN VE. RİR. KEN
OL. DU ZA. LİM LE Dİ DE
OL. SUN EY. LE MERHA
İ MET 9 2 GIR. YA. NI. MA (SAZ.
GEL. YA. NI. MA
NI. MA (SAZ. Tİ. RI MUJ. GA.
NINBU YAŞ. DA KİY. DI. HAY. FA
CA. 13 15 NI. MA (SAZ.
KODAYA 15
NI. MA 16 1 17 2

ÇEŞMİ CELLADIN BOYANDI GİRDİ ARTIK KANIMA
BAŞ CVİRMEZ OLDU ZÂLİM DİDE'İ GİRİYANIMA
TİRİ MÜJGANIN BU YAŞDA KIYDI HAYFA CÂNIMA
CAN VERİRKEN OLSUN EYLEMERHAMETGEL YÂNIMA

MIDI Analiz Raporu 4.23.8

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	85.00	D5	20.63	D5	5.01	D5	23.23
D#5	67.00	G5	10.69	G4	2.39	G5	12.04
F#5	59.00	B4	10.01	G5	2.29	B4	11.27
G5	50.00	D#5	9.00	B4	2.00	D#5	10.13
B4	50.00	C5	8.13	A5	1.35	C5	9.15
C5	49.00	F#5	7.97	C5	1.35	F#5	8.97
A5	35.00	A5	6.89	D#5	1.21	A5	7.75
A4	33.00	G4	6.18	F#5	1.08	G4	6.96
A#5	17.00	A4	4.24	A4	0.54	A4	4.77
G4	16.00	A#5	2.63	A#5	0.41	A#5	2.96
C#5	10.00	C#5	0.97	C6	0.14	C#5	1.09
C6	5.00	C6	0.83	E5	0.13	C6	0.94
E5	3.00	E5	0.64	C#5	0.09	E5	0.72

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Segâh, Hisâr ve Çargâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (7., 8., 9., 14., 16. Ve 17. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Hüzzâmlı (1. Ölçüde) ve Ferahnâklı (6.-7. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2.-3., 4.-5., 11.-12. Ve 13. Ölçülerde),

Hisâr perdesinde çeşnisiz (2. Ölçüde),

Gedaniye perdesinde Bûselikli (5.-6., 10.-11. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10., 14. Ve 16. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.23.9. “Edemem Kimseye Halim Hikayet” İsimli Esere Ait Bulgular

SÜZNÂK ŞARKI
EDEMEM KİMSEYE HÂLİM HİKÂYET

USÛLÜ : Aksak

MÜZİK : Hacı Ârif Bey
SOZ : Mehmet Sâdi Bey

E DE MEM KİM SE YE HÂ LİM HI KÂ
YET (SAZ - - - - -) YET (SAZ - - - - -) GÖ NÜL SEN DEN
Kİ ME ET SEM Şİ KÂ YET (SAZ - - - - -)
YET (SAZ - - - - -) NE LER ÇEK TIM E LİN DEN Bİ
Nİ HÂ YET (SAZ - - - - -) YET (SAZ - - - - -)
YET (SAZ - - - - -) YET (SAZ - - - - -) YET (SAZ - - - - -)

EDEMEM KİMSEYE HÂLİM HİKÂYET
GÖNÜL SENDEN KİME ETSEM ŞİKÂYET
NELER ÇEKTİM ELİNDEN Bİ-NİHÂYET
GÖNÜL SENDEN KİME ETSEM ŞİKÂYET

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	88.00	D5	21.66	D5	5.33	D5	28.20
C5	64.00	B4	11.57	G4	3.01	B4	15.07
B4	59.00	G4	10.12	B4	2.27	G4	13.17
A4	43.00	C5	9.19	E5	1.60	C5	11.97
G4	34.00	E5	6.44	C5	1.32	E5	8.39
D#5	28.00	A4	5.64	D#5	0.88	A4	7.35
E5	26.00	D#5	4.95	A4	0.74	D#5	6.45
F#5	21.00	F#5	2.99	F#5	0.43	F#5	3.89
G5	14.00	G5	2.29	G5	0.38	G5	2.98
A5	6.00	F5	1.04	F5	0.18	F5	1.35
F5	6.00	A5	0.81	A5	0.11	A5	1.06
G#4	1.00	G#4	0.10	G#4	0.01	G#4	0.13

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, rast, Çargâh ve Hüseyinî perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi genişletilmemiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (7.-8., 8.-10., 16. 18. Ve 20. Ölçülerde) ve Hicazlı (4. Ölçüde),

Dügâh perdesinde Hüseyinîli (12. Ölçüde),

Segâh perdesinde Hüzâmlı (2.-3. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (17. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (3.-4., 5., 9., 13.-14. ve 15. Ölçülerde),

Hüseyinî perdesinde çeşnisiz (10. Ve 14. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 10-12. Ölçüleri arasında Hüseyinî makamına geçki yapılmıştır.

4.23.10. "Geldiğim Demde Bu Mihnet-haneye Ben Ağladım" İsimli Esere Ait Bulgular

SÜZNAK SARKI

Hafız Sâlis Efendi

Usûl: Aksak

Gel di ğim dem de bu mih net
hâ ne ye ben ağ ağ la
dem SAZ Vâ li dey nim
gül dü ler ben bağ ri ma tas
bağ La dim SAZ
Hay li müd det â te şî â
him la şî nem dağ dağ la
dim SAZ Ben do ğar ken
ağ la dem mev tim de yâ ran
ağ ağ la sen SAZ
Can ve rin ken göz le rin den
es ki sâ de çaj la
sen

MIDI Analiz Raporu 4.23.10

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	69.00	D5	12.80	D5	2.37	D5	27.70
D#5	47.00	G5	6.58	G5	1.11	G5	14.23
G5	39.00	D#5	5.39	G4	0.93	D#5	11.67
C5	30.00	C5	4.51	C5	0.68	C5	9.76
F#5	26.00	G4	3.21	D#5	0.62	G4	6.94
B4	21.00	F#5	2.80	A5	0.48	F#5	6.07
A5	16.00	A5	2.78	B4	0.34	A5	6.02
F5	15.00	B4	2.66	F5	0.33	B4	5.76
A4	14.00	F5	2.23	F#5	0.30	F5	4.82
G4	11.00	A4	1.87	A4	0.25	A4	4.05
E5	8.00	E5	0.88	E5	0.10	E5	1.90
A3	2.00	A3	0.21	A3	0.02	A3	0.46
A#5	2.00	A#5	0.19	A#5	0.02	A#5	0.41
C6	1.00	C6	0.10	C6	0.01	C6	0.21

Not: Raporda yer alan "A3" simgesi Dik Hisâr perdesini temsil etmektedir.

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, Hisâr, Çargâh ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (9.-10. Ve 25. Ölçülerde),

Dügâh perdesinde Karcıgarlı (12. Ölçüde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (17. Ve 18. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (1., 4.-5., 14.-15., 19-20. Ölçülerde), Bûselikli (6. Ve 21. Ölçülerde) ve SKT'li (7. Ve 22. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (15. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 12. Ölçüsünde Karcıgar makamına geçki yapılmıştır.

4.23.11. "Gördüğüm Yerde Seni Büht ile Ey Gonce-dehen" İsimli Esere Ait Bulgular

SUZİNÂK SARKI

GÖRDÜĞÜM YERDE SENİ BÜHTİLE

AGIR AKSAK (♩ = 72) AHMED BEY ♪

GÖR DÜ - GÜM YER. DE SE. NI BÜHT

İ. LE EY GON. CA DE - HEN CSAZ - DEN

AL-LAH AL. LAH DİYE

RUH - SA RI. NI SEY REY LE Rİ. KEN CSAZ -

ALLAH. AL. LAH DİYE

RUH SA - RI NI SEY - REY. LE Rİ

KEN CSAZ - BU GA ZU BA NENİ

GÄ - HİN A CEB ES - BA Bİ NE

KEN - KODAYA -

KEN

GÖRDÜĞÜM YERDE SENİ BÜHT İLE EY GONCE DEHEN
ALLAH ALLAH DİYE RUHSARINI SEYREYLERİKEN
BU GAZUBÂNE NİĞÂHİN ACEB ESÂBÎ NEDEN
NAKARAT

MIDI Analiz Raporu 4.23.11

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	81.00	D5	20.95	D5	5.42	D5	16.61
C5	68.00	B4	16.89	B4	4.84	B4	13.40
B4	59.00	G5	16.24	G5	4.71	G5	12.88
F#5	57.00	C5	13.98	D#5	3.02	C5	11.08
G5	56.00	D#5	13.00	C5	2.87	D#5	10.31
D#5	56.00	A5	11.12	A5	2.81	A5	8.82
A5	44.00	F#5	9.51	G4	2.67	F#5	7.54
A4	41.00	G4	7.84	F#5	1.59	G4	6.22
G4	23.00	A4	6.97	A4	1.18	A4	5.52
A#5	17.00	A#5	3.54	A#5	0.74	A#5	2.80
E5	14.00	E5	2.77	C6	0.72	E5	2.19
C6	10.00	C6	2.68	E5	0.55	C6	2.12
A#4	3.00	A#4	0.65	A#4	0.14	A#4	0.51

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Gerdâniye, Çargâh ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (12.-13., 17., 18., 20. Ve 21. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Hüzzâmlı (2.-3. Ölçülerde) ve Ferahnâklı (10.-11. Ve 19. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4. Ve 8. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (14. Ölçüde) ve çeşnisiz (3. Ve 15. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (13. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.23.12. "Hayli Demdir Görmedim Cananımı" İsimli Esere Ait Bulgular

Süleymanî Aşık Süleymanî Paşa

سودلیجه‌لی عاصم بک مرحومک سوزناک شرقیسی

دیر دم لی حای
dir dem li hay

اسولی آفر اقصان

کور مہ دم جا نا نی
qayır 2 me dem dja na ni

یار یاز مان آ لہ چی روح
yar yaz a man a le chi rouh

سا زہ سا یاک دیم جا نی
sa ze sa yak dim dja ni

یار یاز ای بیان بے کنہ دہ
yar yaz ay bayan be ken de

۱۰ ووس لہ دس جا نا نی
vous la ta dja na ni

یار یاز ت نرات مان آ لہ چی روح
yar yaz a nrat man a le chi rouh

۱۴ سا زہ سا یاک دیم جا نی
sa ze sa yak dim dja ni

یار یاز ای ارولسی
yar yaz ay arwolsi

۱۸

Udi Ali Galip B. Nota Mecmuası No-25 den

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	65.00	D5	15.09	D5	3.51	D5	23.11
G5	42.00	G5	6.65	G4	2.12	G5	10.18
C5	35.00	G4	6.00	B4	1.48	G4	9.19
F#5	33.00	B4	5.84	G5	1.05	B4	8.95
D#5	32.00	D#5	5.59	D#5	0.98	D#5	8.55
A5	27.00	C5	5.54	A5	0.97	C5	8.49
B4	23.00	F#5	5.34	C5	0.88	F#5	8.18
A4	18.00	A5	5.11	F#5	0.86	A5	7.82
G4	17.00	E5	3.36	E5	0.75	E5	5.14
E5	15.00	A4	2.83	A4	0.44	A4	4.32
A#5	8.00	F5	1.29	F5	0.28	F5	1.97
F5	6.00	A#5	0.93	B5	0.15	A#5	1.43
B5	5.00	B5	0.88	C6	0.14	B5	1.34
C6	3.00	C6	0.65	A#5	0.11	C6	1.00
C#6	1.00	D6	0.12	D6	0.01	D6	0.18
D6	1.00	C#6	0.10	C#6	0.01	C#6	0.15

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Fa için Bakiye diyezi (Eser içerisinde Mi için bakiye bemolü)

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, rast, Segâh ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Gerdâniye perdesinde Bûselik, Rast ve Nîkrîz dörtlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (1.-2., 7., 8., 15., 16. Ve 18. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (4., 6., 12. Ve 14. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Nîkrîzli (6. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (3. ve 11. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (9. Ve 16. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Ayrıca eserin 9.-10. Ölçülerinde Araban makamına geçki yapılmıştır.

4.23.13. "Mavi Gözlüm Ne Kadar Dilber İmiş" İsimli Esere Ait Bulgular

Mavi gözlüm

DEVRIHİNDİ(AĞIRCA) Leon Hancıyandan
SUZİNAK ŞARKI RİFAT BEY

(♩ = 100)

MAVİ GÖZ... LÜ... M NE KA... DAR DİL... BE
BE... R İ... MIŞ GER... DA... NI LÁ... LI LE... Bİ SÜK...
SA... RI SAC... LIM NE PE... RI PEY...
KER KER İ... MIŞ KER KER İ... MIŞ
KI... YA... MAM ÖP... MEĞE NA... ZİK TE...
RI... MIS TE RI... MIS KE... R. İ...
MİŞ

MAVİ GÖZLÜM NEKADAR DİLBER İMİŞ
GERDENÜLALİLEBİ SÜKKER, İMİŞ
KIYAMAM ÖPMEĞE NAZİK TER İMİŞ
SARI SAÇLIM NE PERİ PEYKER İMİŞ

MECLİSE NES'E YERİR İRFANI
TOPLAYUP BAŞINA HEP ERKANI
LUTF İLE BENDELERİ YAD EYLER
MEKKİİ ZARIDA DİLSAD EYLER

8
ZEKİ BAŞAR

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	69.00	D5	14.14	D5	2.90	D5	26.64
C5	53.00	C5	7.95	C5	1.19	C5	14.97
D#5	52.00	D#5	6.00	G5	1.10	D#5	11.31
B4	41.00	G5	5.93	G4	0.88	G5	11.18
F#5	35.00	B4	5.25	D#5	0.69	B4	9.89
A4	34.00	A4	4.51	B4	0.67	A4	8.49
G5	32.00	G4	3.98	A4	0.60	G4	7.50
G4	18.00	F#5	3.18	F#5	0.29	F#5	5.98
A5	15.00	A5	1.52	A5	0.15	A5	2.87
A#5	5.00	A#5	0.44	A#5	0.04	A#5	0.83
E5	2.00	E5	0.19	E5	0.02	E5	0.35

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Hisâr, Gerdâniye ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (2., 9., 15. Ve 19. ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (11. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (4., 14. Ve 17. Ölçülerde) ve çeşnisiz (8. Ve 16. Ölçülerde),

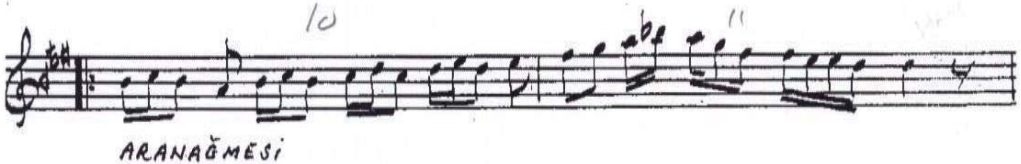
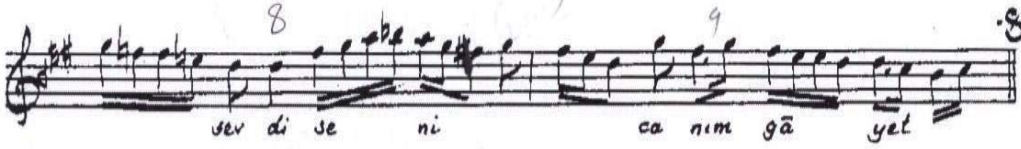
Gerdâniye perdesinde Bûselikli (10. Ölçüde) ve çeşnisiz (13. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.23.14. "Nedir Bu Sendeki Halet" İsimli Esere Ait Bulgular

SÜZNAK ŞARKI

Usûl: Akoksemâi

Tâhir Ağa

Vasfedemem yok nihâyet
Sevdi seni canım gâyet
Vasfedemem yok nihâyet

Nim nigâhla yaktın teni
Tecrübe et sen de beni
Ne rütbe sevmişim seni
Vasfedemem yok nihâyet

Df. 30/108

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. daki
kolleksiyonundan yazıldı. 19.5.1996

Çünür Köse

MIDI Analiz Raporu 4.23.14

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	50.00	D5	11.20	D5	2.51	D5	24.24
C5	48.00	B4	6.19	G5	0.96	B4	13.40
B4	40.00	C5	5.81	B4	0.96	C5	12.58
G5	29.00	G5	5.29	A4	0.85	G5	11.44
A4	22.00	A4	4.33	C5	0.70	A4	9.38
A5	20.00	G4	2.64	G4	0.54	G4	5.72
F5	17.00	E5	2.47	E5	0.38	E5	5.35
E5	16.00	F5	2.09	F#5	0.29	F5	4.53
D#5	14.00	A5	2.05	F5	0.26	A5	4.43
G4	13.00	F#5	1.93	D#5	0.21	F#5	4.17
F#5	13.00	D#5	1.73	A5	0.21	D#5	3.73
A#5	5.00	A#5	0.48	A#5	0.05	A#5	1.03

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Çargâh, Gerdâniye ve Dügâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (5. Ve 13. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2.-3., ve 11. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (6.-7. Ve 8. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.23.15. "Ol Gül-i Nevres Beni Cevr ile Nalan Eder" İsimli Esere Ait Bulgular

Ol gülü nevres beni

CURCUNA (♩=200) SUZİNÂK ŞARKI L.H.Külliyatından RIFAT BEY

O GÜ... LÜ NEV... RES... fe... mu

GEV... Rİ... LE NÂ... LÂN E... DER

BEN... DE... Sİ... NE RAH... MI YOK

HİC... Rİ... LE SU... ZAN E... DER

BEN... DE... Sİ... NE RAH... MI YOK HİC... Rİ... LE SU...

ZAN E... DER YA RE... LE... YÜP

Sİ... NE... Mİ Dİ... DE... Mİ GİR... YAN E... DER

BEN... DE... Sİ... NE RAH... MI YOK HİC... Rİ... LE SU... ZAN E...

DER BEN... DE... Sİ... NE RAH... MI

YOK HİC... Rİ... LE SU... ZAN E... DER

HA... RI GA... MI GEV... Rİ... LE CES... MI...

MI GİR... YAN E... DER

HA... RI GA... MI GEV... Rİ... LE CES... MI... MI GİR...

YAN E... DER

KODAYA

45 46 47 48

MIDI Analiz Raporu 4.23.15

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	85.00	D5	28.59	D5	9.61	D5	21.52
C5	65.00	B4	20.96	G4	7.73	B4	15.78
B4	59.00	C5	19.74	B4	7.45	C5	14.86
G4	43.00	G4	18.23	C5	6.00	G4	13.72
D#5	31.00	D#5	8.83	G5	3.19	D#5	6.64
A4	28.00	A4	8.61	A4	2.65	A4	6.48
G5	21.00	G5	8.19	D#5	2.51	G5	6.16
E5	20.00	E5	6.82	E5	2.32	E5	5.13
F#5	12.00	F#5	3.61	F#5	1.09	F#5	2.72
F5	8.00	F5	2.72	F5	0.93	F5	2.05
A#4	8.00	A5	1.84	A5	0.49	A5	1.39
A5	7.00	G#4	1.61	G#4	0.37	G#4	1.21
G#4	7.00	A#4	1.53	A#4	0.29	A#4	1.15
A#5	2.00	C6	0.69	C6	0.24	C6	0.52
C6	2.00	A#5	0.45	A#5	0.10	A#5	0.34
B5	1.00	D6	0.22	D6	0.05	D6	0.16
D6	1.00	B5	0.21	B5	0.04	B5	0.16

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Çargâh, rast ve Hisâr perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik ve Rast dörtlüleri ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Hicazlı (3., 5. Ve 46. Ölçülerde) ve Rastlı (13., 15., 27., 29., 30., 37., 39. Ve 47. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Hüzâmlı (2. Ve 34. Ölçülerde), Ferahnâklı (10., 11., 24., 25. Ölçülerde), Segâhlı 32. Ve 35. Ölçülerde) ve çeşnisiz (40. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicaz (20. Ve 43. Ölçülerde) ve çeşnisiz (6. Ve 41. Ölçülerde),

Hisâr perdesinde çeşnisiz (45. Ölçüde),

Hüseynî perdesinde çeşnisiz (8. Ve 22. ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (10. Ve 44. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

Eserin 17.-20. Ölçüleri arasında Araban makamına geçki yapılmıştır.

4.23.16. "Soldum Bu Küçük Yaşta Yazık Gül Gibi Soldum" İsimli Esere Ait Bulgular

Suzinak

Aksak Selönikli Ahmet

Sol dum 1 bu kü çü 2 k
yas da ya 3 zik
gül gi bi sor 5 dum 6
Dus tü 8 in mem ki
ka ya 9 zik Be 10
ben ve rem 0 11 dum 12
dum 13 gel dum 14
bu fe no 15 le me de 16
sa 17 ri sar ki ne bu 18
dum 19 Karar 20
Aronegme 21
22
23
24

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	95.00	D5	17.48	D5	3.22	D5	24.35
C5	82.00	C5	10.54	G4	1.59	C5	14.69
B4	60.00	B4	6.96	C5	1.36	B4	9.70
D#5	51.00	G4	6.91	B4	0.81	G4	9.62
F#5	49.00	G5	5.70	A5	0.77	G5	7.94
G5	47.00	F#5	5.38	G5	0.69	F#5	7.49
A4	39.00	A5	5.04	D6	0.64	A5	7.02
A5	33.00	D#5	4.55	F#5	0.59	D#5	6.34
G4	30.00	A4	3.52	D#5	0.41	A4	4.90
B5	15.00	C6	2.15	C6	0.36	C6	3.00
C6	13.00	B5	1.40	A4	0.32	B5	1.96
E5	7.00	D6	1.39	B5	0.13	D6	1.93
D6	3.00	E5	0.66	E5	0.06	E5	0.93
F5	1.00	F5	0.10	F5	0.01	F5	0.14

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Çargâh, Segâh, rast ve Gerdâniye perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Rast beşlisi ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (11.-13., 20., 21., 23. Ve 24. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nîkrîzli (4. Ve 17. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (3., 5.-6., 9., 16. ve 18.-19. Ölçülerde),

Gedaniye perdesinde çeşnisiz (22. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (14. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır

4.23.17. "Sûzinak-i Ateş-i Aşkım Yetiş İmdada Gel (Feryada Gel)"
İsimli Esere Ait Bulgular

Suzinâki ateşi aşkım

AĞIRCA AKSAK (♩=72) SUZINÂK ŞARKI NIKOGOS

SU.ZI...NÂ.KI A...TE...Şİ A...
S...KIM YE...ŞİS FE...R YA...DA
GE...L CA...NİM (SAZ...) EL A..MA..N İ...T..FA...YI
MERHA ME..T KI...L DÂ...DA
NA...RI KALBI GA...MI MÜ...TA
GE...L İ...N SA FA GE...L İ...M DA
DA GE...L CA...NİM (SAZ...) ZAHMET OL...MAZ
DA GE...L CA...NİM
SA SA..NA SE...M..Tİ HA..RA...B Â...BÂ...KODAYA
BÂ...DA GE...L CA...NİM (SAZ) CA...NİM
BÂ...DA GE...L CA...NİM (SAZ) CA...NİM
BÂ...DA GE...L CA...NİM (SAZ) CA...NİM

© 2001 DİVAR

SUZİNÂKİ ÂTEŞİ AŞKIM YETİŞ FERYADA GEL
ELAMAN İTFAYI NARI KALB GAMI MÜTADA GEL
ZAHMET OLMAZSA SANA SEMTİ HARÂB ÂBADA GEL
MERHAMET KIL DADA GEL İNSAFA GEL İMDADA GEL

MIDI Analiz Raporu 4.23.17

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	67.00	D5	21.56	D5	6.94	D5	19.57
D#5	53.00	D#5	12.03	G4	3.51	D#5	10.92
G5	45.00	G5	11.22	A5	3.49	G5	10.18
C5	45.00	C5	10.77	G5	2.80	C5	9.78
B4	44.00	F#5	10.64	D#5	2.73	F#5	9.66
F#5	43.00	A5	10.06	F#5	2.63	A5	9.13
A4	32.00	B4	9.95	C5	2.58	B4	9.03
A5	29.00	G4	8.38	B4	2.25	G4	7.61
G4	20.00	A4	6.57	A4	1.35	A4	5.97
A#5	8.00	A#5	2.21	C6	0.85	A#5	2.00
C#5	5.00	C6	1.84	A#5	0.61	C6	1.67
B5	5.00	C#5	1.25	C#5	0.31	C#5	1.14
C6	4.00	B5	1.19	B5	0.28	B5	1.08
G#4	4.00	F5	0.86	G#5	0.23	F5	0.78
F5	4.00	G#5	0.68	F5	0.18	G#5	0.61
E5	2.00	G#4	0.53	E5	0.09	G#4	0.48
G#5	2.00	E5	0.43	G#4	0.07	E5	0.39

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hisâr, Gerdâniye, Çargâh ve Eviç perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: Çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (7.-8., 10., 16., 20. Ve 21. Ölçülerde) ve Hicazlı (2.-3. Ölçülerde),

Çârgâh perdesinde Nikrîzli (3., 6. Ve 17. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (5.-6. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (11., 16. Ve 18. Ölçülerde) kalışlar yapılmıştır.

4.23.18. "Sûzinak-i Faslı Aşkı Söyleyim Dinle Yeter" İsimli Esere Ait Bulgular

Talyas Et.
طانیوس افندی

Sûzinâk سوزناک فصل عشقی

یورکیه سو زی نا کی
Aksak su xi na qui 2 Fessli لی فص

عش ق
Ach Ki سوی له دین ییم دینه.
seuy lé yim dine.

دین له یه تر ساز له چی
dina. lé ye fér .M. :8: tchilo'

ی عش ق کن چی لیر
yi Ach Ki tché guén lér

به لہ بوی به لہ دی
beuylé djé fér ya di

دەر ۸ دەر ۹ دەر ۱۰
der der der dilbé

ناک با دی حیح ی
ra nin Ah di dy ly

Sûzinâk-i faslı aşkı söyleyim dinle yeter

دەر او یوب تانک بینه ۱۳ ۱۴
der ou youb tâneK vine b. 13 14 god

دەر ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶
der 13 14 15 16 hisse' yaby

دەر ق صو لای
der 17 18 19 20 21 22
zev Ki vouss lab

اول تر اسبق اول تیر ستر ا یتر سازه
ol maksistei fér seti. a yér .M. :8:

دەر ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲
der 18 19 20 21 22

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	86.00	D5	24.18	D5	6.80	D5	22.61
C5	56.00	G5	14.78	G4	6.42	G5	13.82
G5	55.00	G4	13.17	G5	3.97	G4	12.32
B4	45.00	C5	10.10	B4	1.90	C5	9.44
A4	40.00	B4	9.25	C5	1.82	B4	8.65
D#5	38.00	A5	7.74	A5	1.81	A5	7.23
F#5	36.00	F#5	6.60	F#5	1.21	F#5	6.17
A5	33.00	D#5	5.14	E5	1.02	D#5	4.81
G4	27.00	A4	5.05	F5	0.86	A4	4.72
E5	25.00	E5	5.05	D#5	0.69	E5	4.72
F5	20.00	F5	4.14	A4	0.64	F5	3.87
A#5	9.00	A#5	1.64	A#5	0.30	A#5	1.54
C6	1.00	C6	0.09	C6	0.01	C6	0.09

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Fa için Bakiye diyezi (Eser içerisinde Mi için bakiye bemolü),

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Gerdâniye, rast, Çargâh ve Segâh perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (6.-7., 8., 9., 18., 21. Ve 22. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Ferahnâklı (5. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (2.-3., 17. Ve 20. Ölçülerde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (9.-10. Ve 13. Ölçülerde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.23.19. "Vakf-ı Rah-ı Aşkın Etmişken Bütün Can ü Teni" İsimli Esere Ait Bulgular

Zekâi zâde Vakfı rahî aşkın Sıgınâk
 زكَاوِي زَادِه وَاقْف رَاهِ عَشْقِك سَوِيْنَاك

vak fi ra hi ach kin
 vak fi ra hi ach kin

ait mich ken bu
 ait mich ken bu

tun dja nu te
 tun dja nu te

ni
 ni

bir ni gia hi louf fa
 bir ni gia hi louf fa

la yik gieur mé/din ay
 la yik gieur mé/din ay

méh méh méh bé
 méh méh méh bé

ni
 ni

11 Ah A dja nim
 Ah A dja nim

quim lé ré chék va ay
 quim lé ré chék va ay

dém bii mém so'
 mém mém mém so'

16
 16

17 18
 17 18

19
 19

20
 20

Perde	$\sum Ni$	Perde	$\sum ti$	Perde	$(\sum ti)^2 / (\sum Ni)$	Perde	%
D5	122.00	D5	26.33	D5	5.68	D5	21.45
C5	96.00	B4	17.46	B4	3.86	B4	14.22
B4	79.00	C5	17.11	G4	3.09	C5	13.94
D#5	76.00	D#5	14.75	C5	3.05	D#5	12.02
A4	52.00	G4	11.39	D#5	2.86	G4	9.28
G5	51.00	G5	10.93	G5	2.34	G5	8.90
F#5	45.00	A4	9.00	F#5	1.56	A4	7.34
G4	42.00	F#5	8.38	A4	1.56	F#5	6.83
E5	15.00	A5	2.54	A5	0.46	A5	2.07
A5	14.00	E5	2.14	E5	0.31	E5	1.74
F5	11.00	F5	1.79	F5	0.29	F5	1.46
G#4	4.00	G#4	0.62	G#4	0.10	G#4	0.51
A#4	3.00	A#4	0.30	A#4	0.03	A#4	0.24

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Segâh, Çargâh, Hisâr ve Rast perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik üçlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (8., 10., 17., 19. Ve 20. Ölçülerde) ve Hicazlı (14. Ölçüde),

Segâh perdesinde Hüzzâmlı (7.-8., 14. Ve 18. Ölçülerde),

Çargâh perdesinde Nikrîzli (3., 4. Ve 15. Ölçülerde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (1.-2., 5. Ve 16. Ölçülerde) ve Kürdîli (13. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde çeşnisiz (12. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.23.20. "Zevk Alır Zalim Bugün Ölse Mematımdan (De Matemden) Bile" İsimli Esere Ait Bulgular

Usûl: Derrikindi SÜZNÂK ŞARKI Kemânî Bülbüli Salih Efendi

Zevk alır zâlim bugün ölsem me matımdan
bile dan bile dan bile
öl dürün Allâh için biktım hayâtımdan
bile dan bile dan bile -SAZ-
kat'ı ümîd ey ledim artık bu cânımdan
bile dan bile dan bile

Zevk alır zâlim bugün ölsem memâtımdan bile
Öldürün Allâh için biktım hayâtımdan bile
Kat'ı ümîd ey ledim artık bu cânımdan bile
Öldürün Allâh için biktım hayâtımdan bile

Df. 30/86

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT. deki
kolleksiyonundan yazıldı. 19.5.1996

Çınar Koral

MIDI Analiz Raporu 4.23.20

Perde	ΣNi	Perde	Σti	Perde	$(\Sigma ti)^2 / (\Sigma Ni)$	Perde	%
D5	79.00	D5	13.62	D5	2.35	D5	28.49
D#5	64.00	D#5	6.87	G5	1.14	D#5	14.36
C5	37.00	G5	6.31	B4	0.89	G5	13.20
G5	35.00	B4	4.71	D#5	0.74	B4	9.86
A5	29.00	A5	3.72	G4	0.53	A5	7.78
F#5	25.00	C5	3.35	A5	0.48	C5	7.02
B4	25.00	G4	2.82	F#5	0.31	G4	5.90
F5	16.00	F#5	2.78	C5	0.30	F#5	5.82
G4	15.00	F5	1.52	F5	0.14	F5	3.17
A4	15.00	A4	1.37	A4	0.13	A4	2.87
A#5	8.00	A#5	0.55	A#5	0.04	A#5	1.15
C6	2.00	C6	0.18	C6	0.02	C6	0.38

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Si için koma bemolü, Mi için bakiye bemolü, Fa için Bakiye diyezi

Dizisi: Yerinde Rast (TKST) beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz (SAS) dörtlüsü eklenmiştir.

Etkinlik Derecesi Yüksek Perdeler: Eserde Nevâ perdesi hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de duyulma yüzdesi bakımından etkinlik derecesi en yüksek perdedir. Ayrıca üzerinde önemli ölçüde kalışlar yapılmıştır. Nevâ perdesini, sırasıyla, Hisâr, Gerdâniye, Segâh ve Muhayyer perdeleri takip etmektedir.

Güçlüsü: Nevâ

Yedeni: Yeden kullanılmamıştır.

Seyir karakteri: İnici-çıkıcı

Genişlemesi: Eserde dizi, tiz taraftan Bûselik dörtlüsü ile genişletilmiştir.

Kalışlar ve geçkiler:

Rast perdesinde Rastlı (4., 9. Ve 10. Ölçülerde),

Segâh perdesinde Hüzâmlı (2. Ölçüde),

Nevâ perdesinde Hicazlı (5., 7. Ölçülerde), ve Kürdîli (12. Ölçüde),

Gerdâniye perdesinde Bûselikli (6. Ölçüde),

Muhayyer perdesinde çeşnisiz (10. Ölçüde) kalışlar yapılmıştır.

4.24. Sûzinak Makamına Ait Bulguların Yorumlanması

Sûzinak makamında incelenen 20 eserden elde edilen bulgular ışığında, makamın genel özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 4.24. Sûzinak Makamında İncelenen 20 Eserin Ortak MIDI Analizi

Sıra Numarası	Kullanım Sıklığı $\sum N$	Kullanım Süresi $\sum t$	Etkinlik Derecesi $\sum t^2 / \sum N$	Kullanım Oranı %
1	D5 1587	D5 368,39	D5 85,55	D5 23,73
2	C5 1059	B4 179,08	G4 40,50	B4 11,55
3	D#5 923	C5 175,39	B4 36,57	C5 11,29
4	B4 877	G5 151,54	G5 31,06	G5 9,75
5	G5 751	D#5 140,73	C5 29,16	D#5 9,05
6	F#5 705	G4 134,43	D#5 21,54	G4 8,67
7	A4 619	F#5 105,77	A5 16,94	F#5 6,81
8	G4 449	A4 93,21	F#5 16,13	A4 5,60
9	A5 443	A5 85,98	A4 14,15	A5 5,53
10	E5 227	E5 43,99	E5 8,61	E5 2,84
11	F5 133	F5 23,80	F5 4,28	F5 1,53
12	A#5 128	A#5 18,19	C6 2,87	A#5 1,17
13	C6 66	C6 13,66	A#5 2,66	C6 0,88
14	B5 39	B5 5,16	C#5 0,75	B5 0,33
15	C#6 22	C#5 3,72	B5 0,72	C#5 0,24
16	A#4 20	A#4 3,14	D6 0,63	A#4 0,20
17	G#4 16	G#4 2,85	G#4 0,54	G#4 0,18
18	D6 6	D6 1,92	A#4 0,53	D6 0,13
19	F#4 5	D4 0,93	D4 0,43	D4 0,06
20	G#5 2	G#5 0,68	G#5 0,23	G#5 0,04
21	E4 2	F#4 0,47	F#4 0,05	F#4 0,03
22	D4 2	E4 0,19	E4 0,02	E4 0,01
23	C#6 1	C#6 0,10	C#6 0,01	C#6 0,01

Karar perdesi: Rast

Donanımı: Sûzinak makamındaki eserlerde de eser künyesinin Osmanlıca harfleriyle yazıldığı eski yazma notaların hepsinde **Segâh perdesi, si natürel**

kullanılmıştır. Bunun yanı sıra bazı eserlerde Hisâr perdesi de donanıma yazılmayıp eser içerisinde kullanılmıştır. Bu durumda, geleneksel kullanımda Sûzinak makamının donanımında yalnızca **fa için bakiye diyezi** olduğu, fakat, istisnasız, her eserde Hisâr perdesinin yer aldığı görülmektedir.

Dizisi: İncelenen eserlerin hepsinde makam dizisi, **yerinde Rast beşlisine Nevâ perdesinde Hicaz dörtlüsünün** eklenmesi ile oluşmuştur.

Etkinlik derecesi yüksek perdeler: Sûzinak makamında incelenen 20 eserin MIDI analizi ortalamalarına baktığımızda Nevâ perdesinin hem kullanım sıklığı hem toplam süre hem de kullanım oranı bakımlarından en önemli perde olduğu görülmektedir. İncelediğimiz eserlerin hepsinde bu perde üzerinde çeşitli çeşnilerle kalıplar yapılmıştır. Nevâ perdesini, kullanım süresi ve oranı bakımından Segâh perdesi takip etmektedir. Bu perde de önemli kalış perdelerindedir. Bir diğer önemli perde olan Çargâh perdesi, kullanım süresi ve oranı sıralamasında üçüncü, kullanım sıklığı bakımından ise ikinci sırada yer almıştır. Çargâh perdesi üzerinde önemli ölçüde çeşnili ve çeşnisiz kalıplar mevcuttur. Kullanım süresi ve oranı bakımından dördüncü, kullanım sıklığında beşinci sırada yer alan Gerdâniye perdesi de makamın önemli kalış perdelerindedir. MIDI analizinde beşinci sırada yer alan Hisâr perdesinde de sayısı az olmakla birlikte kalıplar yapılmıştır. Karar perdesi Rast ise kullanım süresi ve oranı bakımından altıncı, kullanım sıklığı açısından ise sekizinci sırada kalmıştır. Karcıgar makamında olduğu gibi bu makamda da karar perdesi görece düşük oranda kullanılmıştır.

Güçlüsü: İncelenen 20 eserin hepsinde güçlü, **Nevâ** perdesidir.

Yedeni: İncelenen eserlerin hiçbirinde **yeden kullanılmamıştır.**

Seyir karakteri: İncelenen eserlerin hepsi **inici-çıkıcı** seyir karakterine sahiptir.

Genişlemesi: İncelenen eserlerin 3'ünde %15 oran ile, dizi genişletilmemiş olup kalan 17 eserin hepsi tiz taraftan genişletilmiştir. Bu genişlemelerde, 13 eserde, %65 oran ile, yalnızca Bûselik; 2 eserde Rast; 1 eserde hem Bûselik hem Rast; 1 eserde ise Bûselik, Rast ve Nîkrîz çeşnileri ile genişleme yapılmıştır. Bu veriler doğrultusunda Sûzinak makamının, **tiz taraftan çoğunlukla Bûselik, bazen de Rast** çeşnileri ile genişletildiği söylenebilir.

Kalıplar ve geçkiler: İncelenen 20 eserin hepsinde Rast perdesinde Rastlı ve Nevâ perdesinde Hicazlı kalıplar yapılmıştır. Bunların dışında 14 eserde, %70 oran ile, Muhayyer perdesinde çeşnisiz; 10'ar eserde, %50 oran ile, Gerdâniye perdesinde Bûselikli ve Çargâh perdesinde Nîkrîzli; 8 eserde, %40 oran ile, Segâh perdesinde Hûzzâmlı; 7 eserde, %35 oran ile, Segâh perdesinde Ferahnâklı; 4'er eserde, %20 oran ile, Rast perdesinde Hicazlı ve Nevâ perdesinde çeşnisiz; 3 eserde, %15 oran ile, Dügâh perdesinde Uşşaklı; 2'şer eserde, %10 oran ile, Dügâh perdesinde Karcıgarlı, Segâh perdesinde Segâhlı ve çeşnisiz, Nevâ perdesinde Kürdîli ve SKT'li, Eviç perdesinde Segâhlı, Hisâr perdesinde çeşnisiz ve Hüseyinî perdesinde çeşnisiz; 1'er eserde, %5 oran ile, Rast perdesinde Nîkrîzli, Dügâh perdesinde Hüseyinî, Segâh perdesinde TST'li, Çargâh perdesinde çeşnisiz, Nevâ perdesinde Bûselikli ve Rastlı, Eviç perdesinde çeşnisiz ve Muhayyer perdesinde Kürdîli kalıplar yapılmıştır.

Ayrıca 8 eserde farklı bir makama geçki yapılmış olup bu makamlar; 2 eserde Araban, 1'er eserde ise Rast, Uşşak, Karcıgar, Hüseyinî, Segâh ve Neveser makamlarıdır.

Bu veriler ışığında, **Rast perdesinde Rastlı, Nevâ perdesinde Hicazlı, Muhayyer perdesinde çeşnisiz, Gerdâniye perdesinde Bûselikli, Çârgâh perdesinde Nikrîzli, Segâh perdesinde Hûzzâmlı ve Ferahnâklı, Rast perdesinde Hicazlı ve Nevâ perdesinde çeşnisiz** kalıflar, Sûzinak makamının önemli kalıfları olarak sıralanabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmamızda, 12 makamda, şarkı formunda ve büyük çoğunluğu Cumhuriyet Dönemi öncesinde bestelenmiş toplam 250 eser incelenmiş, bu eserlerden elde edilen veriler yorumlanarak aşağıdaki sonuç ve öneri çıkarımları yapılmıştır.

5.1. Sonuç

Aşağıda Arel nazariyesinden farklı birçok tespitten bahsedilecekken birebir aynı olan sonuçlardan söz edilmeyecektir. Bu sebeple önceden belirtelim ki araştırmamız sonuçlarının büyük bir kısmı söz konusu bilgilerle örtüşmektedir. Bu da Arel'in ortaya koyduğu ve onu temel alan kaynaklarda ifade edilen bilgilerin büyük oranda doğru olduklarını göstermektedir. Bu bakımdan, müzik bilimi adına, Arel nazariyatını eleştirirken hakkını da teslim etmemiz gerekir.

Makam özelinde sonuçlara geçmeden önce, incelediğimiz eserlerde karşılaştığımız, Arel nazariyesinde yer verilmeyen, farklı çeşnilere değinmek isteriz. Bu çeşniler: Çoğunlukla Hicaz ailesi makamlarında çok sık karşılaştığımız STB, STBT, AS, AST ve ASTB; Nevâ makamında 2 kez karşılaştığımız KTS; Uşşak ve Sûzinak makamlarında 1'er kez karşılaştığımız SK; Karcıgar ve Sûzinak makamlarında 1'er kez karşılaştığımız SKT çeşnileridir.

Makamlara göre sıraladığımız araştırma sonuçları şöyledir:

5.1.1. Çargâh Makamı

* TRT TSM sözlü eserler repertuarına kayıtlı toplam 34 Çargâh eser bulunmakta olup bunlardan 1'i Ağır Semaî, 4'ü Beste, 2'si Çocuk Şarkısı, 5'i İlahi, 7'si Marş, 1'i Şuğul, 3'ü Tevşih, 1'i Türkü, 2'si Yürük Semaî ve 8'i Şarkı formu adı altında kayıtlıdır.

* Şarkı formunda olduğu belirtilen 8 eser içerisinde yer alan, Saadettin Kaynak'a ait "Sporcu Kızlar" isimli eser, hem form şeması bakımından Şarkı formuna uymayıp Marş özellikleri taşımakta hem de eserin başlığında Şarkı formunda

olduğunu belirten bir ifade yer almamaktadır. Bu eserin TRT TSM repertuar yetkililerince yanlışlıkla Şarkı formu adı altında değerlendirildiği düşünülmektedir.

* Şarkı formu adı altında kaydedilen 8 eserden diğer 7'si ise Arel'in kendisi tarafından bestelenmiştir. Arel nazariyesiyle karşılaştıracağımız eserlerin yine Arel'e ait olması, yanıltıcı verilere ulaşılmasına sebep olacağından Çargâh makamı inceleme dışında bırakılmıştır.

5.1.2. Bûselik Makamı

Bûselik makamında incelenen 20 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Arel nazariyesinde basit makam olarak belirtilen Bûselik makamı yine kendisi tarafından ifade edilen basit makam tanımına uymamaktadır. Şöyle ki makam dizisinin üçüncü derecesi olan Çargâh perdesi, birçok eserde güçlü perde konumundadır. Ayrıca makam dizisi, yalnızca Bûselik beşlisine Hüseyinî perdesinde Kürdî ve Hicaz dörtlülerinin eklenmesiyle değil bunlara ek olarak Çargâh perdesinde Çargâh çeşnisinin nadiren de Rast perdesinde Çargâh çeşnisinin eklenmesiyle oluşmaktadır.

* Bûselik makamındaki bir diğer farklılık ise donanımdadır. Arel nazariyesinde “si natürel” olarak gösterilen Bûselik perdesi incelediğimiz eski yazma notaların hepsinde “koma diyezli si” şeklinde gösterilmekte ve doğal olarak bu değiştirici işaret donanıma yazılmaktadır.

* Eserlerden elde ettiğimiz verilerden Bûselik makamının seyir karakterinin çoğunlukla inici-çıkıcı bazen de çıkıcı olduğu görülmektedir. Arel, makamın seyri için çıkıcı derken onu temel alan kaynaklarda ise makamın seyri için “çıkıcı, bazen de inici-çıkıcı” ifadeleri kullanılmaktadır.

* Makamın genişlemesi konusunda da araştırmamız verileri ile nazari bilgiler arasında farklılık mevcuttur. Arel'in, kaynak aldığımız Türk Musikisi Nazariyatı Dersleri isimli kitabında genişleme bahsine girilmemle beraber diğer kaynaklarda Bûselik makamının tiz bölgeden Bûselik beşlisi ile simetrik genişleme yaptığı söylenmektedir. Analiz sonuçlarımız ise hem tiz hem de pest taraftan genişlemelerin yapıldığını; tiz taraftan yapılan genişlemelerde Bûselik, pest taraftan yapılan

genişlemelerde ise çoğunlukla Hicaz çeşniyle simetrik genişlemeler yapıldığını göstermektedir.

* Makamın önemli kalırları konusunda eserlerden elde ettiğimiz, bulgularda yer verdiğimiz kalırların çoğuna nazari kaynaklarda yer verilmekle birlikte şu kalırlara değinilmemiştir: Hüseyinî perdesinde çeşnisiz, Rast perdesinde Çârgâhlı, Çârgâh perdesinde çeşnisiz ve Acem perdesinde çeşnisiz kalırlar.

* Bûselik makamında incelediğimiz 20 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Hüseyinî Aşıran perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Çârgâh (%18,62), Hüseyinî (%16,25), Nevâ (%14,55), Dügâh (%13,84) ve Bûselik (%11,16).

Bûselik makamının dizisi veya niteliğı konularında, Muallim İsmail Hakkı Bey (Kaygusuz, 2006: 92), Kutluğ (2000: 155-159), Akdoğru (1976: 40) ve İrden'in (2015: 827) açıklamaları da araştırmamız sonuçlarıyla benzer, önemli ifadeler içermektedir.

5.1.3. Kürdî Makamı

Kürdî makamında incelenen 20 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Arel'i temel alan kaynaklarda Kürdî makam dizisinin, yerinde Kürdî dörtlüsüne Nevâ perdesinde Bûselik beşlisinin eklenmesiyle oluştuğı yazmaktadır. Yalnızca İsmail Hakkı Özkan, "bazen ve daha çok şedlerinde Kürdî beşlisine Kürdî dörtlüsünün eklenmesi şeklinde de kullanıldığını" ifade etmektedir. İncelediğimiz eserlerden elde edilen bulgular ise çoğunlukla "Kürdî beşlisine Kürdî dörtlüsünün" bazen de "Kürdî dörtlüsüne Bûselik beşlisinin" eklendiğı iki farklı dizinin kullanıldığını göstermektedir. Ayrıca bu dizilere Çârgâh perdesinde Çârgâh çeşnisinin eklendiğı eserler de mevcuttur.

* Dizideki farklılığı paralel olarak makamın güçlü perdesi konusunda da nazari kaynaklar ve araştırmamız sonuçları arasında farklar vardır. Diziler değıştiğı gibi çeşnilerin bağlantı noktaları da değışmiştir. Hüseyinî perdesi daha fazla olmakla birlikte genelde ya Hüseyinî ya da Nevâ perdesi güçlü perde konumundadır. Muhayyer Kürdî makamı özelliğı gösteren ve güçlüleri Muhayyer ve Hüseyinî olan 3 eser dışında 2 eserde de Çârgâh perdesi güçlü perde konumundadır.

* Makam dizisinin genişletilmesi konusunda kaynaklarda yer alan bilgilerle araştırma bulgularımız büyük oranda örtüşmektedir. İncelediğimiz eserlerde, pestten genişleyen 1 eser dışında, dizinin hep tiz taraftan genişletildiği, bu genişlemelerde de çok büyük oranda Kürdî çeşnisinin kullanıldığı, nazari bilgilerden farklı olarak nadiren Kürdî dörtlüsüyle beraber Uşşak çeşnisinin de kullanıldığı görülmektedir.

* Eserlerden elde ettiğimiz bulgularda yer alan kalıpların bir kısmına nazari kaynaklarda yer verilmekle birlikte şu kalıplara değinilmemiştir: Hüseyinî perdesinde Kürdîli ve çeşnisiz, Muhayyer perdesinde Kürdîli ve çeşnisiz, Nevâ perdesinde çeşnisiz, Sünbüle perdesinde çeşnisiz, Acem perdesinde Çârgâhlı ve çeşnisiz ve Gerdâniye perdesinde Büselikli kalıplar.

* Kürdî makamında incelediğimiz 20 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Acem Aşîran perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Dügâh (%14,30), Hüseyinî (%14,24), Nevâ (%13,90), Çârgâh (%13,72), Muhayyer (%10,89) ve Kürdî (%10,84).

5.1.4. Rast makamı

Rast makamında incelenen 30 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Arel'i temel alan nazari kaynaklar, Rast makamının donanımında si için koma bemolü, fa için bakiye diyezi olduğunu ifade etmektedirler. Araştırma verileri ise makamın donanımında yalnızca fa için bakiye diyezi kullanıldığını göstermektedir. Zira incelediğimiz eserlerden, künyeleri Osmanlıca harfleriyle yazılmış eski yazma notaların hepsinde Segâh perdesi, si natürel kullanılmıştır.

* Araştırmamız bulguları, makam dizisi hakkında nazariyat kitaplarında yer alan “Rast beşlisine Rast dörtlüsünün eklenmesiyle oluşur” ifadesini desteklemekle birlikte bu diziye bazen Segâh perdesi üzerinde Ferahnâk ve/veya Hüzâm çeşnilerinin de eklendiği görülmektedir.

* Nazari kaynaklarda makamın güçlüsünün Nevâ perdesi olduğu belirtilmektedir. Büyük ölçüde bu bilgiyi destekleyen araştırmamız bulgularına baktığımızda ise incelenen eserlerin %76,66'sında Nevâ perdesinin, %20'sinde ise Segâh perdesinin güçlü perde konumunda olduğu görülmektedir.

* Makam dizisinin genişletilmesi konusunda nazari kaynakların çoğunda “dizinin sadece pest taraftan genişletileceği, olur da tiz taraftan dizi dışına çıkılırsa Rast çeşnisinin kullanılması gerektiği” yazmaktadır. Eserlerden elde ettiğimiz bulgulara göre ise dizi neredeyse eşit oranda pest taraftan ve/veya tiz taraftan genişletilmiştir. Pest taraftan yapılan genişlemelerin tümünde, nazari kaynaklarda da yazdığı gibi, Yegâh perdesi üzerinde Rast çeşnisi kullanılmışken tiz taraftan yapılan genişlemelerde ise Rast veya Bûselik çeşnileri kullanılmıştır.

* Nazari kaynaklarda makamın önemli kalıplarından çoğuna yer verilmişken Nevâ perdesindeki Hicazlı ve Gerdâniye perdesindeki Bûselikli kalıplardan bahsedilmemiştir.

* Rast makamında incelediğimiz 30 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Yegâh perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Nevâ (%19,46), Segâh (%15,47), Rast (%13,46), Çargâh (%12,29) ve Dügâh (%10,51).

5.1.5. Uşşak Makamı

Uşşak makamında incelenen 30 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Uşşak makamındaki eski yazma eserlerin hepsinde Segâh perdesi, si natürel olarak kullanılmıştır. Bu durumda, geleneksel kullanımda, Arel nazariyesine aykırı olarak, Uşşak makamının donanımında değıştirici işaret yer almamaktadır.

* Makam dizisinin genişletilmesi hususunda bazı kaynaklarda dizinin yalnızca pest taraftan genişletilebileceği, bazılarında ise büyük oranda pest taraftan olmakla birlikte tiz taraftan da genişletilebileceği ifade edilmektedir. Araştırma bulgularımız da ikinci görüşü destekler niteliktedir. Genişleme yapılırken pestte ve tizde kullanılacak çeşniler konusunda da nazari kaynaklarla bulgularımız arasında benzerlik olmakla birlikte pest taraftan yalnızca Rast beşlisi ile genişleme yapıldığı hususunda farklılık mevcuttur. Şöyle ki pest taraftan genişletilen toplam 15 eserin 6’sında Rast çeşnisi kullanılırken 9’unda Irak perdesi üzerinde Segâh-Ferahnâk çeşnisi yer almaktadır.

* Nazari kaynaklarda makamın önemli kalıplarından büyük çoğunluğuna yer verilmiştir. Araştırmamız bulgularına göre, o kalıplara ilaveten Nevâ perdesinde

Hicazlı ve Rastlı kalışların da önemli kalışlardan olduğu gör÷lmektedir. Ayrıca bazı kaynaklarda Uşşak makamının en önemli kalışları olarak Segâh perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı kalışlar zikredilmektedir. Eserlerden elde ettiğimiz verilere göre ise bu kalışlar önemli kalışlar arasındadır fakat bunlardan daha sık tercih edilen kalışlar mevcuttur.

* Uşşak makamında incelediğimiz 30 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Yegâh perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Nevâ (%21,38), Dügâh (%17,78), Çargâh (%14,98), Segâh (%11,43) ve Hüseyinî (%10,21).

5.1.6. Hüseyinî Makamı

Hüseyinî makamında incelenen 30 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Hüseyinî makamında da eski yazma eserlerin hepsinde Segâh perdesi, si natürel olarak kullanılmış, böylelikle donanıma yalnızca fa için bakiye diyezi yazılmıştır.

* Makam dizisinin genişletilmesi hususunda, incelenen nazari kaynakların bir kısmında hem pest hem de tiz taraftan, bir kısmında ise yalnızca tiz taraftan genişleme yapılabileceği belirtilmektedir. Araştırmamız bulguları ise ikinci görüşü desteklemektedir. Fakat kaynaklarda, tiz taraftan yapılan genişlemelerin büyük oranda Bûselik bazen de Hüseyinî çeşnisiyle yapıldığı ifade edilmesine karşın eserlerden elde ettiğimiz sonuçlara göre genişleme yapılan eserlerin hepsinde Uşşak/Hüseyinî çeşnisi kullanılmıştır.

* İncelediğimiz eserlerde tespit edilen tüm kalışlar nazari kaynaklarda da yer almaktadır. Fakat kalışlardan bahseden kaynakların hemen hepsinde, Segâh perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı kalışların makamın önemli kalışlarından olduğu ifade edilmesine karşın araştırmamız bulguları, Hüseyinî makamındaki eserlerde bu kalışların hiç yapılmadığını göstermektedir.

* Hüseyinî makamında incelediğimiz 30 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Irak perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Hüseyinî (%22,64), Nevâ (%17,44), Dügâh (%11,90), Çargâh (%10,49) ve Gerdâniye (%9,33).

5.1.7. Nevâ Makamı

Nevâ makamında incelenen 10 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Nevâ makamında da eski yazma eserlerin hepsinde Segâh perdesi, si natürel olarak kullanılmış, böylelikle donanıma yalnızca fa için bakiye diyezi yazılmıştır.

* Makamın genişletilmesi hususunda bazı kaynaklar dizinin tiz taraftan yalnızca Uşşak çeşnisi ile, bazı kaynaklar ise Uşşak veya Bûselik çeşnileriyle genişletilebileceğini ifade etmektedirler. Araştırmada elde ettiğimiz bulgular ise hiçbir eserde Bûselik çeşnisi ile genişleme yapılmadığını göstermekte ve dolayısıyla ilk görüşü desteklemektedir.

* Nevâ makamında incelediğimiz eserlerde tespit edilen tüm kalıplar nazari kaynaklarda da yer almaktadır. Fakat, Hüseyinî makamında olduğu gibi, kalıplardan bahseden kaynakların hemen hepsinde Segâh perdesinde Segâhlı ve Ferahnâklı kalıpların makamın önemli kalıplarından olduğu ifade edilmesine karşın araştırmamız bulguları, Nevâ makamındaki eserlerde de bu kalıpların hiç yapılmadığını göstermektedir.

* Nevâ makamında incelediğimiz 10 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Rast perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Nevâ (%24,05), Hüseyinî (%12,94), Çargâh (%11,88), Gerdâniye (%10,77) ve Eviç (%10,07).

5.1.8. Hicaz Makamı

Hicaz makamında incelenen 30 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Nazari kaynakların hepsinde Hicaz makamın donanımında Si için bakiye bemolü, Do için bakiye diyezi ve Fa için bakiye diyezinin yer aldığı ifade edilmektedir. Fakat incelediğimiz eserlerin büyük çoğunluğunda, eski yazma notaların ise hepsinde, donanımda yalnızca Si için bakiye bemolü ve Do için bakiye diyezi yer almakta, fa için bakiye diyezi ise eser içerisinde yer yer kullanılmaktadır.

* Makamın dizisi konusunda da nazari kaynaklarda Hicaz dörtlüsüne Rast beşlisinin eklendiği ifade edilmesine karşın eserlerden elde ettiğimiz bulgulara göre Hicaz dörtlüsüne Bûselik beşlisinin eklendiği dizi daha çok kullanılmıştır. Gerek

donanım gerekse dizi bakımından Hicaz ve Hümâyûn makamlarının iç içe kullanıldıkları görülmektedir. Hicaz makamında incelenen eserlerden bazılarında ise yine Hicaz ailesi makamlarından olan Uzzâl makamı özellikleri tespit edilmiştir.

* Nazari kaynaklarda yazdığı gibi Nevâ perdesi çoğu eserde güçlü perdedir. Fakat bir kısmı Uzzâl makamı özelliği gösteren toplam 6 eserde ise Hüseyinî perdesi güçlü perde konumundadır.

* Yeden, çoğunlukla Rast perdesi olmakla birlikte Nim Zirgüle perdesinin kullanıldığı eserler de vardır.

* Dizinin genişletilmesi bahsinde araştırmamız bulguları ve nazari bilgiler büyük oranda benzerlik taşımaktadır. Kaynaklarda dizinin pest taraftan Rast beşlisi ile genişletildiği yazmaktadır. Eserlerden elde ettiğimiz bulgulara göre ise çoğunlukla Irak perdesinde Segâh üçlüsü ve Hüseyinî Aşîranda Uşşak dörtlüsü ile genişleme yapılmıştır. Yegâh perdesinde Rast beşlisi yalnız 1 eserde kullanılmıştır.

* Eserlerde karşılaşılan tüm kalıplara nazari kaynaklarda da yer verilmiştir. Fakat üzerlerinde çeşnisiz kalış yapıldığı ifade edilen Nim Hicaz ve Dik Kürdî perdeleri üzerindeki kalışların çoğunun çeşnisiz olmadığı; Nim Hicaz perdesindeki kalışların, Arel nazariyesinde yer almayan, STB dörtlüsü veya STBT beşlisi ile, Dik Kürdî perdesi üzerindeki kalışların ise AS üçlüsü, AST dörtlüsü veya ASTB beşlisi ile yapıldığı, araştırmamız bulgularında görülmektedir.

* Hicaz makamında incelediğimiz 30 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Yegâh perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Nevâ (%19,30), Hüseyinî (%16,40), Dügâh (%14,25), Nim Hicaz (%11,46) ve Dik Kürdî (%7,70).

5.1.9. Hümâyûn Makamı

Hümâyûn makamında incelenen 10 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Makamın seyir karakteri konusunda nazari kaynaklarda çeşitli görüşler mevcuttur. Bazıları çıkıcı, bazıları inici-çıkıcı, bazıları da inici-çıkıcı bazen de çıkıcı olduğunu ifade etmektedirler. Araştırmamız bulguları hem inici-çıkıcı hem de çıkıcı seyir kullanıldığını doğrulamaktadır.

* Dizinin genişletilmesi bahsini ele alan incelediğimiz tüm nazari kaynaklarda dizinin iki taraftan da genişleyebileceği; pest taraftan genişlemede Rast ve Nikrîz beşlilerinin, tiz taraftan genişlemede ise Hicaz ve Kürdî dörtlülerinin kullanıldığı ifade edilmektedir. Araştırmamızın bulguları, çift taraftan genişleme hususunu desteklemekte fakat genişlemede hangi çeşnilerin kullanılacağı konusunda bu bilgilerle çelişmektedir. Şöyle ki incelenen eserlerde pest taraftan yapılan genişlemelerde Segâh (aynı seslerle Yegâha kadar inilmediği için Rast çeşnisinden bahsetmek olanaksızdır) ve Bûselik, tiz taraftan genişlemelerde ise Hicaz, Bûselik ve Uşşak çeşnileri kullanılmıştır.

* Makamın kalırları hususunda, yukarıda Hicaz makamından elde edilen sonuçları yazdığımız paragraf birebir geçerlidir.

* Hümâyûn makamında incelediğimiz 10 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Yegâh perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Nevâ (%21,83), Hüseyinî (%12,97), Dügâh (%11,74), Nim Hicaz (%11,02), Acem (%9,50), Dik Kürdî (%9,22). Görüleceği üzere etkinlik derecesi en yüksek perdeler sıralaması Hicaz makamı sonuçlarıyla oldukça yakın özellik göstermektedir.

5.1.10. Uzzâl Makamı

Uzzâl makamında incelenen 10 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Bu makamda incelediğimiz eserlerden Arel sonrası döneme ait 8 eserin donanımı nazari kaynaklarla örtüşmektedir. Cumhuriyet Dönemi öncesine ait 2 eserde ise yalnızca si için bemol kullanılmıştır.

* Nazari kaynaklarda, makam dizisinin Hicaz beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak dörtlüsü eklenmesiyle oluştuğu yazmaktadır. Eserlerden elde ettiğimiz bulgular ise Hicaz beşlisine Hüseyinî perdesinde Uşşak ve/veya Kürdî dörtlülerinin eklendiğini göstermektedir.

* Makamın seyir karakteri konusunda nazari kaynaklar inici-çıkıcı veya çıkıcı olabileceğini ifade etmektedirler. Araştırmamız bulgularında, benzer şekilde, çoğunlukla inici-çıkıcı kullanıldığı, nadir de olsa çıkıcı veya inici seyir özellikleri gösteren eserlerin de olduğu görülmektedir.

* Dizinin genişletilmesi konusuna değinen incelediğimiz tüm nazari kaynaklarda, dizinin çoğunlukla tiz taraftan olmakla birlikte iki taraftan da genişleyebileceği; tiz taraftan yapılan genişlemelerde Bûselik ve Hicaz dörtlülerinin, pest taraftan yapılan genişlemelerde ise Yegâhta Nîkrîz ve Hüseyinî Aşîranda Hicaz çeşnilerinin kullanıldığı ifade edilmektedir. Araştırmamızın bulguları da çoğunlukla tiz taraftan olmakla birlikte iki taraftan da genişleyebileceği hususunu desteklemektedir. Fakat genişlemede hangi çeşnilerin kullanılacağı konusunda bazı farklılıklar mevcuttur. Araştırmamız bulgularına göre, tiz taraftan yapılan genişlemelerde Bûselik, Uşşak ve Hicaz çeşnilerinin, pest taraftan yapılan genişlemelerde ise Segâh çeşnisinin kullanıldığı görülmektedir.

* Eserlerden elde ettiğimiz bulgularda yer alan kalıpların bir kısmına nazari kaynaklarda yer verilmekle birlikte şu kalıplara değinilmemiştir: Nim Hicaz perdesinde STBT'li, Hüseyinî perdesinde Kürdîli, Eviç perdesinde Segâhlî, Dik Kürdî perdesinde AST'li, Acem perdesinde çeşnisiz, Gerdâniye perdesinde çeşnisiz, Muhayyer perdesinde Bûselikli ve Uşşaklı kalıplar.

* Uzzâl makamında incelediğimiz 10 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Irak perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Hüseyinî (%19,44), Nevâ (14,89), Gerdâniye (%12,21), Muhayyer (%11,63) ve Dügâh (%9,64).

5.1.11. Zirgüle Makamı

Zirgüle makamında incelenen 10 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Zirgüle makamındaki eserlerden elde edilen verilere göre makamın, Bûselik makamındaki gibi, basit bir makamdan ziyade bileşik makam özellikleri gösterdiği söylenebilir. Makam dizisinin oluşumunda birçok çeşninin yer alması, güçlü perdenin eserden esere değışkenlik göstermesi vb. gibi özellikler Arel'in basit makam anlayışına uymamaktadır.

* TRT TSM repertuarında Zirgüle makamı adı altında kayıtlı olan birçok eserde olduğu gibi, incelediğimiz eserlerin de bazıları yalnızca yeden olarak Nim Zirgüle perdesini aldıkları için Zirgüle makamında oldukları yazılmıştır.

* Zirgüle makamında incelenen eserlerin donanımı konusunda bütünlük yoktur. Bazı eserlerde donanım yalnızca Dik Kürdî ve Nim Hicaz yazılırken bazılarında bunlara ek olarak Dik Acem ve Nim Şehnâz da yazılmıştır.

* İncelediğimiz eserlerin dizileri konusunda da hem nazari bilgilerle hem de eserlerin kendi aralarında farklılıklar mevcuttur. Birçok farklı dizi birleşimi olmakla beraber her eserde başta Hicaz dörtlüsü ve/veya beşlisi yer alırken bunlara genellikle Hüseyinî perdesinde Hicaz, Nevâda Bûselik ve Rast, Nim Hicazda STB ve Dik Kürdîde AST çeşnileri eklenmiştir.

* Nazari kaynaklarda makamın güçlüsünün Hüseyinî perdesi olduğu söylenmesine karşın eserlerden elde edilen bulgulara göre Hüseyinî, Nevâ, Nim Hicaz ve Dik Kürdî olmak üzere 4 farklı perde, eserlerde güçlü perde konumundadır. Ayrıca bu perdelerin hemen hepsi yakın sayıda eserde güçlü görevindedir. Bu durum, Arel nazariyesindeki “belirli bir güçlü perde” anlayışına uymamaktadır.

* Makamın seyir karakteri konusunda nazari kaynakların bazılarında çıkıcı, bazılarında inici-çıkıcı, bazılarında ise her iki şekilde de kullanıldığı yazmaktadır. Araştırmamız bulguları üçüncü görüşü desteklemektedir.

* Makam dizisinin iki taraftan da genişletilmesi hususunda nazari bilgilerle eserlerden elde edilen veriler uyuşmaktadır. Fakat dizi genişletilirken hangi çeşnilerin kullanılacağı konusunda farklılıklar mevcuttur. Kaynaklarda tiz taraftan genişlemelerde Hicaz ve Bûselik çeşnilerin, pest taraftan yapılan genişlemelerde ise Hicaz, Nîkrîz ve Rast çeşnilerinin kullanıldığı belirtilmektedir. Eserlerden elde ettiğimiz bulgulara göre ise pestten genişlemelerin büyük çoğunluğunda AS üçlüsünün (Hüseyinî Aşîran perdesi eserde yer almadığı için Hicaz dörtlüsü oluşmuyor) yalnızca 1 eserde de Nîkrîz beşlisinin, tiz taraftan yapılan genişlemelerin hepsinde ise Hicaz çeşnisinin kullanıldığı görülmektedir.

* Makamın önemli kalıfları konusunda eserlerden elde ettiğimiz bulgularda yer alan kalıfların bir kısmına nazari kaynaklarda yer verilmekle birlikte şu kalıflara değinilmemiştir: Nim Hicaz perdesinde STB’li, Dik Kürdî perdesinde AST’li, Muhayyer perdesinde çeşnisiz, Acem perdesinde çeşnisiz, Gerdâniye perdesinde çeşnisiz, Hüseyinî perdesinde Kürdîli kalıflar.

* Zirgüle makamında incelediğimiz 10 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Yegâh perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Dügâh (%18,44), Dik Kürdî (%12,99), Hüseyînî (%12,94), Nevâ (%12,30), ve Nim Hicaz (%10,30).

5.1.12. Karcığar Makamı

Karcığar makamında incelenen 30 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Nazari kaynaklarda Karcığar makamıyla ilgili yazılan bilgilerin neredeyse tamamı araştırmamız bulguları ile örtüşmekte olup donanımda farklılık mevcuttur. Şöyle ki, Uşşak, Hüseyînî ve Nevâ makamlarında olduğu gibi Karcığar makamındaki eserlerde de eski yazma notaların hepsinde Segâh perdesi, si natürel kullanılmıştır. Bunun yanı sıra Hisâr perdesi de çoğunlukla donanıma yazılmayıp eser içerisinde kullanılmıştır. Bu durumda, geleneksel kullanımda Karcığar makamının donanımında yalnızca fa için bakiye diyezi kullanıldığı, fakat, istisnasız, her eserde Hisâr perdesinin yer aldığı söylenebilir.

* Karcığar makamında incelediğimiz 30 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Rast perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Nevâ (%20,08), Çargâh (%13,62), Gerdâniye (%13,32), Hisâr (%10,20) ve Muhayyer (%9,35).

5.1.13. Sûzinak Makamı

Sûzinak makamında incelenen 20 eserden elde edilen sonuçlar şöyledir:

* Karcığar makamındaki eserlerde olduğu gibi Sûzinak eserlerde de eski yazma notalarda Segâh perdesi si natürel olarak kullanıldığı için donanımda yer verilmezken Hisâr perdesi de çoğunlukla donanımda değil eser içerisinde yazılmıştır. Eviç perdesi ise tüm eserlerde donanımda yer almaktadır.

* Eserlerden elde ettiğimiz bulgularda yer alan kalışların çoğuna nazari kaynaklarda yer verilmekle birlikte şu kalışlara değinilmemiştir: Gerdâniye perdesinde Bûselikli, Muhayyer perdesinde çeşnisiz, Segâh perdesinde Ferahnâklı, Rast perdesinde Hicazlı ve Nevâ perdesinde çeşnisiz kalışlar.

* Sûzinak makamında incelediğimiz 20 eserde kullanılan perdelerden en tizi, Tiz Nevâ, en pesti ise Yegâh perdeleridir. Kullanılan perdelerden toplam süre ve oranı bakımından etkinlik derecesi en yüksek olan perdeler sırasıyla şöyledir: Nevâ (%23,73), Segâh (%11,55), Çargâh (%11,29), Gerdâniye (%9,75), Hisâr (%9,05) ve Rast (8,67).

5.2. Öneriler

* Öncelikle şunu belirtmek isteriz ki Arel nazariyesi, ses sistemi, ana dizi, çeşniler, makam oluşumları vb. gibi konularda haklı eleştirilere uğramaktadır. Buna rağmen, eğitim kurumlarımızda oldukça yaygın olarak kullanılan söz konusu nazariyedeki aksaklıkları gidermek adına yeterli çalışma yapılmadığı, az sayıda gerçekleştirilen çalışmalardan da çoğu müzik insanının haberdar olmadığı kanaatindeyiz. Bu eksikliklerin giderilmesi adına sadece konu özelinde sık sık bilimsel toplantıların düzenlenmesi, böylelikle konuyla ilgili müzikologların bir araya gelerek fikirlerini tartışabilmesi ve mümkünse konunun uzmanlarının yer alacağı bir kurulun oluşturulması önem arz etmektedir.

* Araştırmamız sonuçlarında ifade ettiğimiz, Arel nazariyesinde yer almayan fakat incelediğimiz eserlerde karşılaştığımız, STB, STBT, AS, AST, ASTB, KTS, SK ve SKT gibi çeşnilerin, ilk nazari kaynaklarımızdan bu yana yapılan çalışmalarda izinin sürülmesi önemlidir. Şöyle ki yukarıdaki çeşnilerden KTS dörtlüsünün, Safiyüddin'de Irak, Ladikli'de Hicazi adını aldığını, Meragi'de ise yedi cinsten biri olduğunu, Erol Başara'nın (2012) makalesinde görüyoruz. Bu gibi yeni çalışmalarla söz konusu çeşnilerin hepsine veya bir kısmına rastlanabileceği kanaatindeyiz.

* Sonuç bölümünde görüleceği üzere, Hicaz ailesi makamları birbirleriyle iç içe kullanılmıştır. Özellikle Hicaz ve Hümâyûn makamlarından elde ettiğimiz sonuçlar neredeyse aynıdır. Bu yakınlık, repertuardaki bazı eserlerin, ailenin hangi makamında olduklarının tespitini güçleştirecek boyuttadır. Zira TRT TSM repertuarındaki eserlerde de makam isimlendirmelerinin hatalı yapılabildiği görülmektedir. Ayrıca repertuardaki şarkılar içerisinde Hicaz makamında 2254 eser yer alırken Hümâyûn, Uzzâl ve Zirgüle makamlarında toplam 90 eserin yer alması ve bu eserlerden yalnızca 2'sinin Cumhuriyet dönemi öncesine ait olması, araştırmamızda da denk geldiğimiz gibi, Hicaz ailesinin diğer makamlarına ait eserlerin de Hicaz adı altında

değerlendirildiği ihtimalini artırmaktadır. Bu karışıklığı ortadan kaldırmak adına Hicaz ailesi makamlarının bir arada ve bileşik bir makam olarak ele alınabilme ihtimali üzerinde çalışılmalıdır.

* İncelediğimiz eser notalarında yazım dili bakımından bir standardın olmadığı, bazı eserlerde makamın tüm değiştirenlerinin donanımda yer almayıp eser içerisinde kullanıldığı ve eser künyelerinin çoğu notada eksik olduğu göze çarpmaktadır. Bir eser ele alınınca icra edilmesi için gerekli tüm bilgilerin notada yer aldığı bir standardın belirlenip uygulanması önemlidir. Bu bakımdan repertuardaki eserlerin gözden geçirilip notasyonda birliğin sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır.

* Araştırmamızda uyguladığımız yöntem ile mevcut eserlerden yola çıkılarak herhangi bir makamın belirli dönemlerde kullanılışındaki benzerlik veya farklılıklar ölçülerek ilgili makamın tarihsel süreçte değişimi incelenebilir. Bunun yanı sıra benzer özellikler gösteren iki makamın karşılaştırılmalı olarak ele alınması veya bir makamın çeşitli bestekârlarca nasıl kullanıldığı üzerine araştırmalar da bu yöntemle yapılabilir.

KAYNAKÇA

Akdoğu, Onur (1976). *Örneklerle Bûselik Makamı ve Eleştirisi*, İzmir: Türk Müziği Yayınları.

Akdoğu, Onur (1999), *Türk Müziğinde Perdeler*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Arel, Hüseyin Sadeddin (1993). *Türk Musikisi Nazariyatı Dersleri*. (Yay. Haz: Akdoğu, Onur) Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Aydemir, Murat, (2014), *Türk Müziği Makam Rehberi*, İstanbul: Pan Yayıncılık.

Balcı, Ali (Ed.) (2013). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*, Ankara: TDFO Yayıncılık

Başara, Erol, (2012). “Geleneksel Türk Sanat Müziğindeki Bazı Mürekkep Makamlarda Orta Üçlü Aralığın Güçlü Perdeleri Belirleyiciliği Üzerine Bir İnceleme”. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt 36, Sayı 1: 71-78.

Başuğur, İlker Deniz (2013) *İşitilen Makamı Tanımada Önem Taşıyan Faktörler*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara.

Can, Cihat, (2002), “Geleneksel Türk Sanat Müziğinde Arel-Ezgi-Uzdilek Ses Sistemi ve Uygulamada Kullanılmayan Bazı Perdeler”, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt 22, Sayı 1: 175-181.

Çakar, Ş. Şeref, (2004), *Türk Müziği Teorisi ve Makamlar*, İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Çelik, Serdar (2014). *Max/Msp Tabanlı Mikrotonal Midi Arayüzü Tasarımı*. Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi): Kayseri

Doğrusöz, Nilgün (2014). “Geleneksel Türk Müziğinde Makam ve Unsurları”. *Yeni Türkiye*, Sayı: 57, Türk Müsikisi Özel Sayısı: 797-805

Erkuş, Adnan (2005). *Bilimsel Araştırma Sarmalı*, Ankara: Seçkin Yayıncılık San. Tic. Şti.

Ezgi, Suphi (1933). *Nazari ve Ameli Türk Musikisi I. Cilt*, Ankara: Milli Mecmua Matbaası

Gazimihal, Mahmut Râgıp (1961). *Musiki Sözlüğü*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi

Gerçek İsmail Hakkı Haşhaş Sinan (2009). *Türk Müziğinde Basit Makamlar ve Bu Makamların Bağlama Sazında İcrası*, İstanbul: Bakanlar Medya.

İrden, Sühan (2015). “Bileşik Makam Bûselik”. *Rast Müzikoloji Dergisi*, Cilt III, Sayı 2: 813-827.

İrden, Sühan (2018). “Edvar Geleneğinden Günümüze Nişâburek Makâmı Tahlili”. *Eurasian Journal of Music and Dance*. Sayı 13:1-22.

Karasar, Niyazi (Ed.) (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaptan, Saim (1998). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*, Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.

Kaygusuz, Nermin (2006). *Muallim İsmail Hakkı Bey ve Mûsikî Tekâmül Dersleri*, İstanbul: İTÜ Vakfı Yayınları.

Kutluğ, Yakup Fikret, (2000). *Türk Mûsikîsinde Makamlar*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Levendoğlu Öner, Oya (2002). *XIII. Yüzyıldan Günümüze Kadar Varlığını Sürdüren Makamlar ve Değişim Çizelgeleri*, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara.

Levendoğlu Öner, Oya (2004). “XIII. Yüzyıldan Bugüne Uzanan Makamlar ve Değişim Çizelgeleri”. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Sayı 17: 131-138.

Levendoğlu Öner, Oya (2011). “Osmanlı Dönemi 15. Yüzyıl Müzik Yazmalarında Makam Tanımları, Sınıflamaları ve Bir Geçiş Dönemi Kuramcısı: Ladikli Mehmet Çelebi”. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. Cilt 8, Sayı 2: 794-816.

Önen, Ufuk (2013). *Ses Kayıt ve Müzik Teknolojileri*, İstanbul: Çitlembik Yayınları

Özek, Eren (2014). *20. Yüzyıl Türk Müziği İcrasında Perde Anlayışı*, İstanbul: Ayhan Matbaası.

Özgür Ülkü ve Aydoğan Salih (2015). *Gelenekten Geleceğe Makamsal Türk Müziği*, Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Özkan, İsmail Hakkı (2013), *Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri*, İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.

Öztürk, Okan Murat (2014a). *Makam Müziğinde Ezgi ve Makam İlişkisinin Analizi ve Yorumlanması Açısından Yeni Bir Yaklaşım: Perde Düzenleri ve Makamsal Ezgi Çekirdekleri*. İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi): İstanbul

Öztürk, Okan Murat (2014b). “Makam, Avaze, Şube ve Terkib: Osmanlı Musiki Nazariyatında Pisagorcu ‘Kürelerin Uyumu/Musikisi’ Anlayışının Temsili”. *Rast Müzikoloji Dergisi*, Cilt II, Sayı 1: 1-49

Öztürk Okan Murat; Beşiroğlu Şehval ve Bayraktarkatal Melik Ertuğrul (2014c). “Makamı anlamak: Makam nazariye tarihinde başlıca modeller”. *Porte Akademik*, Cilt I, Sayı 10: 9-36

Pelikoğlu, Mehmet Can, (2012). *Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açısından Adlandırılması*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları.

Say, Ahmet (2005). *Müzik Ansiklopedisi*, C-I,II,III, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları

Sıdal, Ferit (1985). *Türk Mûsikîsi Nazariyatı*, Ankara: TRT Müzik Dairesi Yayınları

Sözer, Vural (2012). *Müzik Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Remzi Kitabevi

Sümbüllü, Hasan Tahsin (2009), *Sol Kararlı Türk Halk Müziği Dizilerinin Makamsal Analizi ve Adlandırılmasına Yönelik Bir Model Önerisi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi): Ankara

Sümbüllü Hasan Tahsin ve Albuz Aytakin (2011). “Türk Sanat Müziği Dizilerinin Bilgisayar Destekli Makamsal Analizi”. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. Cilt 8, Sayı 1: 144-198.

Sümbüllü, Hasan Tahsin (2013). “Geleneksel Türk Halk Müziğinde İcra-Kuram Problemi: “Cahildim Dünyanın Rengine Kandım” Örneği”. *Uluslararası Bozkırın Tezenesi Neşet Ertaş Sempozyumu 13-14 Mayıs 2013*, Cilt 2: 843- 855.

Şengün, Nihal (2005). *Selâhattin Pınar Eserlerinin Bilgisayar Destekli İstatistiksel Değerlendirmesi ve Makamsal Analiz*. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi): Kayseri

Tanrıkorur, Cinuçen (2011). *Osmanlı Dönemi Türk Müsîkîsi*. İstanbul: Dergâh Yayınları

Tanrıöğen, Abdurrahman (Ed.) (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.

Teymur, Ahmet Selim, (2010). *Türk Müsîkîsi*, İstanbul: Pan Yayıncılık.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (2018) Türk Sanat Müziği Repertuarı

Tura, Yalçın (2006). *Tedkik ü Tahkik*, İstanbul: Pan Yayıncılık.

Tura, Yalçın (2017). *Türk Müsîkîsinin Mes’eleleri*, İstanbul: İz Yayıncılık.

Yarman, Ozan (2008). “Türk Makam Müziği Tarihinde Ses Sistemleri”, *İTÜ 2007-2008 Güz Dönemi Seminerleri*, İstanbul

Yavuzoğlu, Nail (2010). *21. Yüzyılda Türk Müziği Teorisi*, İstanbul: Pan Yayıncılık

Yener, Serhat (2004). *Bilgisayar Destekli Analiz Yoluyla Geleneksel Türk Sanat Müziği Hicaz Taksimlerinde Kalıplaşmış Ezgilerin Araştırılması*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayımlanmamış Doktora Tezi): Ankara

Yılmaz, Zeki (1983). *Türk Müsîkîsi Dersleri*, İstanbul: Ege Matbaası.

Zeren, Ayhan, (2008), “Müzikte Uygulama ve Kuram”, *İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Türk Müziğinde Uygulama-Kuram Sorunları ve Çözümleri, Uluslararası Çağrılı Kongre Bildiriler Kitabı*, S. 21-41, İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları.

Zeren, Ayhan (1999). “Modern Türk Müziği Kuramı”, *Osmanlı Kùltür ve Sanat*, Cilt: 10: 553-562

Zeren, Ayhan (2003). *Mùzik Sorunlarımız Üzerine Araştırmalar*, İstanbul: Pan Yayıncılık.

Zeren, Ayhan (2008). *Mùzikte Ses Sistemleri*, İstanbul: Pan Yayıncılık.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Kubilay YILMAZ
Uyruğu : TC
Doğum Tarihi ve Yeri : 01.11.1987-ERZURUM
E-posta : Kubilaylmz@hotmail.com, kyilmaz@cumhuriyet.edu.tr

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	2013
Yüksek Lisans	Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	2016

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
04.09.2013	Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi	Araştırma Görevlisi

YABANCI DİL BİLGİSİ

Yabancı Dilin Adı : İngilizce, YDS (75)

SANATTA YETERLİLİK TEZİNDEN TÜRETİLEN YAYINLAR

Yılmaz, Kubilay; Başara, Erol ve Çelik Serdar (2019). *Bûselik Makamında Bestelenmiş Klasik Türk Müziği Eserleri ile Bu Makama Ait Nazari Bilgilerin Bilgisayar Destekli Karşılaştırılması*. 3. Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Sempozyumu Özet Kitabı. S. 176.

Yılmaz, Kubilay; Başara, Erol ve Çelik Serdar (2019). “Bûselik Makamında Bestelenmiş Klasik Türk Müziği Eserleri ile Bu Makama Ait Nazari Bilgilerin Bilgisayar Destekli Karşılaştırılması”, *Route Educational & Social Science Journal*, (Yayımlı Kabul Edilen Makale).

DİĞER YAYINLAR

A) Uluslararası Dergilerde Yayınlanan Makaleler

- Yılmaz, Kubilay (2014). “Müzik Öğretmeni Müzik Öğretim Materyali ve Uygulama Açısından Köy Ortaokullarında Müzik Eğitimin Durumu Üzerine Bir İnceleme”. *Journal of Turkish Studies*, Volume 9, Issue 11: 613-625. Doi: 10.7827/TurkishStudies.7614
- Yılmaz, Kubilay (2015). “Âşık Reyhânî Türkülerinin Makâm, Usûl ve Vezin Yönünden Analizi”. *Journal of Turkish Studies*, Volume 10, Issue 10, 973-996., Doi: 10.7827/TurkishStudies.8662

B) Projelerde Yaptığı Görevler:

- Başara, Erol ve Yılmaz, Kubilay (Devam Ediyor). *Basit Makamlarda Bestelenmiş Klasik Türk Müziği Eserleri ile Bu Makamlara Ait Nazari Bilgilerin Bilgisayar Destekli Karşılaştırılması*. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi Tarafından Destekli Doktora/Sanatta Yeterlik Tez Projesi. Araştırmacı.
- Bulut, Mustafa Hilmi; Erdal, Barış; Erol, Türker; Kındap Tepe, Yeliz; Yılmaz, Kubilay ve Kıracı, Derya (2018). *Türkiye’deki Üniversite Müzik Öğrencilerinin Uyumlulukları ve Çeşitlendirilmiş Müzik Deneyimleri*, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi Tarafından Destekli Bilimsel Araştırma Projesi. Araştırmacı.
- Bulut, Mustafa Hilmi (2016). *Klasik Türk Müziğinde Azınlık Besteciler*, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi BAP Koordinasyon Birimi Tarafından Destekli Yüksek Lisans Tez Projesi. Araştırmacı.

C) Uluslararası Bilimsel Toplantılarda Sunulan Bildiriler:

- Bulut, Mustafa Hilmi; Erdal, Barış; Erol, Türker; Kındap Tepe, Yeliz; Kıracı, Derya ve Yılmaz, Kubilay (2018). “Varied Musical Experiences and College Student’s Agreeableness in Turkey”. *International Conference on Piano Teaching, Learning, Playing and Composing*. (Özet Bildiri/Sözlü Sunum).
- Yılmaz, Kubilay (2017). “Arel-Ezgi-Uzdilek Ses Sistemi Üzerine”. *Uluslararası Cumhuriyet Sanat Günleri* (Özet Bildiri/Sözlü Sunum)
- Yılmaz, Kubilay (2016). “Klasik Türk Müziğinde Azınlık Besteciler”. III. *Uluslararası Güzel Sanatlar Bilimsel Araştırma Günleri*, Cilt 1: 554-550. (Tam Metin Bildiri/Sözlü Sunum)

D) Ulusal Bilimsel Toplantılarda Sunulan Bildiriler

- Yılmaz, Kubilay (2015). “Âşık Reyhânî Türkülerinin Makâm Usûl Ve Vezin Yönünden Analizi”. II. *Güzel Sanatlar Bilimsel Araştırma Günleri*, S. 39-39. (Özet Bildiri/Sözlü Sunum)

E) Ulusal/Uluslararası Kitaplar veya Kitaplardaki Bölümler:

- Bulut, Mustafa Hilmi; Erdal, Barış; Erol, Türker; Kındap Tepe, Yeliz; Yılmaz, Kubilay ve Kıracı, Derya (2018). “Educational Policy And

Research”. *Jagiellonian University Institute of Public Affairs*. 1. Basım. Bölüm adı: Educational Research. Editörler: Arslan, Hasan; Dorczak, Roman; Urlica, Drogoescu ve Andreea, Alina, ISBN:978-83-65688-34-4 (ebook), İngilizce (Bilimsel Kitap)

F) Sanat ve Tasarım Etkinlikleri:

- Ulusal, Fonetik Sanatlar/Müzik Kompozisyonları/Solo Yapıt. 15.03.2019. TRT TSM Repertuarına Kabul Edilen Beste, Rast Şarkı/Dünyaya Geldiğin Zaman, Repertuar No: 23506
- Ulusal, Fonetik Sanatlar/Müzik Kompozisyonları/Solo Yapıt. 28.10.2017. TRT TSM Repertuarına Kabul Edilen Beste. Nihavend Saz Semaisi, Saz Eserleri Repertuar No: 3781
- Ulusal, Karma dinletiler. 20.03.2015. *Ölümünün 42. Yıldönümünde Aşık Veysel'i Anma Konseri*, Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Ekrem Zeki Ün Dinleti Salonu,
- Ulusal, Sanatsal Yarışmalarda Jüri Üyeliği. 09.01.2015. *Yurttan Sesler*, Cumhuriyet Üniversitesi Saltuk Bey Yurt Müdürlüğü,
- Ulusal, Bireysel Dinleti Hazırlığı ve Sunumu. 23.05.2017. *Suşehri Sağlık Yüksekokulu Mezuniyet Konseri*, Cumhuriyet Üniversitesi Kültür Merkezi.
- Ulusal, Sanatsal Yarışmalarda Jüri Üyeliği. 17.02.2018. *Gençlik Merkezleri Arası Türk Müziği Yarışması*. Sivas Gençlik Spor İl Müdürlüğü

G) Editörlük

- Yılmaz, Kubilay (2017). *Uluslararası Cumhuriyet Sanat Günleri*, Sempozyum Bildiri Kitabı. Editör Yardımcısı. Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları